

311383

St. Draki

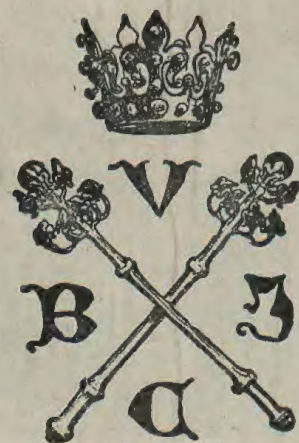
RE

LO

311383

III St. Dr.

Fr

311383

III St. Drukl

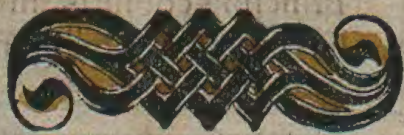
Carolus Dr. Pcept.

Na Erb Wysocy Drozené-
ho Pana / Pana Jana Krystoffa Pruskowského
z Pruskowa a na Pruskowě zc.

Velká ozdoba s té slavné Dborny /
V kterén se rodil ten Zelen tak skory.
Sléžským Kraginám byla od věčnosti /
Kozradzaly se přitom wšeckny Čtlosti.
Nepodleg y dnes za Běku nasseho /
Wewšsem podnosy Jana Pruskowského.
W správách (dostaneš rozsaudků) wysokých /
Čehož má slávu w Kraginách šyrokých.

Wysocy Drozenému Pa-
nu / Panu Janowi Krystoffowi Pruskowskému
z Pruskowa / na Pruskowě / Chélicých / Býleg / Semicých /
Bradcy / a Bzeny zc. E. G. M. Raddě y Komorníku / Heytmanu Knížetství
Oppolského a Ratiborského. Panu swému milostivému / Zdravý dos
brého a šťastného Panování věrně od Pana Boha winsugij.

Dávná a vpříjmná chuť má k službám
W. W. Wysocy Drozený Pane / Pane ačkol-
i se neskůro vřazugi na gewo / mám zato že
v W. W. pobřzena nebude / když to co se slu-
sným obyčejem obmestkává / netoliko
v lidí / ale také v Pana Boha odpustění dosahá / vpříjmná
chuť v welkém považování v maudrých a vzácných zů-
stávati má / neb w welkých věcech welkého a bedliwego Au-
myslu potřebij / a to kromě prodlení býti nemůže. Rozmý-
šlegýc tehda a wvažugýc dwauch Muzůw Rozmlauwání
o wysokých věcech a slavných každému Křestianské Cžlo-
wěku vžitečných / w ty časy zwláště škormaucené a w neswor-
nosti weliké postarwéné / w Chwalení Pana Boha wšsemo-
haucýho / ani podle pořádku a Nařízení Cyrkwe swaté ge-
ho. To ačkoliv sem byl začal za Hegtmanství Antecesso-
ra W. W. Wysocy Drozeného Pana / Pana Gířého z Oppr-
ssiorffu na horním Słohowě a na Polské nowé Cerekwi / yť
se toho prwe doložilo E. G. M. Raddy a Hegtmana týchž
gmenowaných Knížetství / který kdy prostředkem Smrti
vstúpil / a wasse Welmožnost od G. C. Jasnosti / takowau
Wchnosti počtenij býti ráčíte. Ačkoliv sem podle místa
W. W. w pořádku Saudowým nezapomenul / wšsak za tau
wymýšlenosti od G. C. Jasnosti k Osobě W. W. obrátit sem
se musel / y yá / a tomu Tytulu / který na W. W. wložen gest /
tau poctiwošť věniti / kterau sám Pán Bůh za odvědením
s toho místa gíneho oddati a poraučiti to ráčil / a W. W. tan-
quam heredem Kragin těch / y od začátku Wjry swaté w
Kragjch Slawenstých opravdowě stáleho a nepromění-
tedlného sanctae religionis cultorem, sobě obližugýc / pro přij-
(:) ij klad

Předmluva/

klady gíným / neb Pán Bůh na takové zření gmíti ráci / po-
dlé připovědi kterau w Osobě Dawida Krále Miláčka své-
ho wssechněm připowýdati ráci Psalmo 132. řkauc. Si cu-
stodierint filij tui testamentum meum, & testimonia mea, hæc
quæ docebo eos, & filij eorum vsque in sæculum sedebunt su-
per sedem tuam. Weliký slib a připověd Pána Nebe y Ze-
mě / stále trwagýcýmu w pořádku Cýrkwe geho swaté / a w
pořádném Naučení Wchnosti geho / skrz kterauž nás wy-
naučuje wíle své y Zákona swého swatcho / ne skrz wymý-
slenj nowých rozhlýchých nesčedných Sekt / čehož se zde w těch
Knihách doslechnauti rácite / neb Host yá býwalý opowýdá
neřády a wymysly gegich / w kterých mno^o lidj wzáctných po-
znati se nemohau / k čemu ge sama swawolnost pobízy a pod-
wozuge / poslauchati nechťej prawdivých Včitelůw slowa
Božího / proto že gým Cestu welmi těšnau ku Království
Božímu vřazugij / Blandnýcy pak welmi sřyrokau a rozko-
ssnau magij / wssak nepewnau a negístau / která kde gých za-
wede po času to poznagij / neb takowi včitelowé gsí potomcy
wlastnj oných / o kterých se čte w Kapitole 13. y Joba swaté^o
genž k njm řikal / yakožto protiwjčkům prawdy Boží a
rozmahačům Blandůw a Klamstwů. Nunquid Deus indi-
get vestro mendacio ut pro illo loquamini dolos. Wssak gýž
w ty blaudy hluboko zassli a sylně se gých chytli / zastawit
gých nemůžeme / neb dñ Mudřec w Přřsłowjch cap: 26. Lin-
gua falax non amat veritatem. Wssakby mohli pamatowati
co prwe Mudřec w Kapit: 20. prawij: Suavis est homini
panis mendatij, & postea implebitur os eius calculo. Kdo
má Spasenij w bedliwosti mohlby se poznati a opustiti toho
Præceptora, kterého skrz sřalešsineho Včitele odwozuge od
prawdoweho Owčince Božího / neb o gých Mjstry takto
dij Jan swatý cap: 8. Ille homicida erit ab initio, & in veri-
tate non stetit, quia non est veritas in eo, W čem nemá wěc
obssyrně gým otom oznamowati / magij Cýrkwe Boží od
toho / wssak magýc w bedliwosti slowa Pastýře onoho swa-
těho Řžehoře / kterýž takto mluwí in Homil: Ille veritatis
defensor esse debet, qui qvum recte sentit loqui non metuit
nec erubescit. A yá gýž od sedmdesáti leth milostiwý Pa-
ne poslauchám a pýlno se včím Prawdy Boží w Cýrkwi
swaté

Předmluva/

swaté / žalost mne zdýmá poslauchagýc Bludu potworné-
ho / Které na nj kladau takowij / od kterých se nám poraučij
ostřýhat / Apóstol pýssýc ad Titum cap: 3. ty slowa: Hæreti-
cum hominem post vnam & secundam correptionem deuita,
sciens quia subuersus est, qui eiusmodi est, & delinquit cum
proprio iudicio sit condemnatus. Strydět by se mohli wzhle-
dnauc w naučení takowých Ministrůw / které sám Spasýtel
y Apóstolé geho sřalešsými opowýdagij. A wssak yá ma-
gýc ku W. W. něco wýc mluwit / oddawagýc tento dárek
práce a sepsanij mého s Kněh Otčůw swatých a opravdo-
wých řiditelůw Cýrkwe swaté. Což někdy proti takowým
mluwili a psali / nás opravdowé Syny gegij wyznawagýc
aby sine se mocně Markynassij drželi / a geg wewssém wjru
zachowávali / neb ona w ničem Synůw swých neoklamá a
nezawede / gsauc dobře spravená Ducha swatcho pořádným
a sworným naučením po wssečnem Otrřsku Swěta. Ze-
bral sem také milostiwý Pane od těch Doktorůw swatých na-
včení / kterýmž oni každau wchnost wyučugij aby se pama-
towali / na yakowých mjstech posazenij gsau / a čij Auřad od-
prawugij / a to začnemé / od slow samého Pána / genž porau-
čij Jozuemu w Kapitule 1. řka: Confortare igitur &
esto robustus valde, ut custodias atque facias legem omnem
quam præcepit tibi Moyses servus meus &c. ne declines ab ea
ad dextram vel sinistram, ut intelligas cuncta quæ agis, non
recedat volumen legis huius ab ore tuo. Sed meditaberis in
eo diebus ac noctibus, ut custodias & facias omnia quæ scrip-
ta sunt in eo, tunc diriges viam tuam & intelliges eam.
Stěch slow Páně každá Wchnost powinnost swau srozu-
mět y wynaučit se gý může a má wždycky pamatowati slo-
wa Ecclesiastela genž dij cap: 10. In manu Dei potestas terræ.
Aby tedy newypadl z Rukau Pána swého / dáwá mu Na-
včení řka: Rectorem te posuerunt noli extolli, esto in illis
quasi vnus ex ipsis, curam illorum habe, & sic considera, & om-
ni cura tua explicita recumbe, ut leteris propter illos & orna-
mentum gratiæ accipias. A protož Řžehoř swatý in lib: Mo-
ral: dij: Bona est ordine suo potentia, sed cuncta regentis
indiget vita. Welké sřetnosti teda potřebij každému / genž
na mjstě předněgssjim posazený gest / a bratř přřklad náležij

(:) iij

3 ono

Předmluva/

z onoho swateho Krále Dáwida/ o kterým Kryzostom swa-
tý pýšýc de compunctione cordis, takto zmýnká činý/ ěka:
Beatus Dauid ita erat in potestate positus, tanquam omnibus
ipse esset subiectus, & in solio regali erat, ut vinctus in carce-
re, & in purpura quasi in cilicio jacebat cinere conspersus &
corde compunctus. Aula Regalis eratei tanquam eremi
vastissima solitudo. A wssak w tom co swateg sprawedno-
sti náleželo / níká toho neopustil/ pamatowal na poraučení
Páně genž poraučiti ráčil Moyššowí in Exodo cap: 22.
Maleficos non pacieris viuere, Což potom y Ssalomon Syn
geho Muž plný maudrosti Páně w přislowích Cap: 16.
oznamuge ěka: Abominabiles sunt Regi qui agunt impie. Pro-
to napomýná Sap: 1. Cap: Diligite iustitiam qui iudicatis ter-
ram. Sřz Jeremiásle pak Stwořitel Nebe y Země porau-
čij Cap: 22. Facite iudicium & iustitiam & liberate vi op-
pressum de manu calumniatoris aduenam, & pupillum nolite
contristare, neq; oprímatís inique & sanguinem innocentem
ne effundatis. Na wssedny spráwy toho Swěta Pán hle-
dij / yáť Jeremiás slowa geho oznamuge Cap: 48. Audiui-
mus Superbiam Moab, Superbus est valde, sublimitatem eius
& arrogantiam, & superbiam, & altitudinem cordis eius ego
scio agit Dominus &c. Sedjme tehda yáťo w Zrcadle před
Pánem nassým / y protož Ssalomon wýstrahu dáwá 1. Reg:
Cap: 12. ěka: Timete Dominum & seruite ei in veritate, ex
toto corde vestro quod si perseueraueritis in malicia, & vos &
Rex vester peribitis pariter. Běda tehda bude takowým/ ěte-
řij podle wíle své na Wrechnosti gšauc spráwy Páně wodpra-
wugij/ pamatowati a na pilné péči gmjsti potřebj slowa Prou.
Cap: 29. napsané genž tam dij: Rex qui iudicat in aequitate
pauperes. Tronus eius in aeternum firmabitur. Takowé
slowa wwažugij/ ěteré se na každau Wrechnost wstahugi/ ne-
gaké mi potěšenij k Sřdce přicházy / ědy spomenu na wzác-
né Předky W. W. Kterij od začátku těchto Knížetstwij
pod boři Králůw možných y Knížat znamenitých sedáwali/
yáť se o tom dále mluwiti bude / o čem Magestáty gegijch
oznamugij y w dobré a čerstwé paměti gessie to wssém Oby-
watelům gest / z yáťowau pochwalu Pan Strýc W. W. na
té Wrechnosti gšauc / pořádku wsselikeho ostříjhal / také ginij
před ním

Předmluva/

před ním na giných Wrechnostech / což yáťo aduena w ten
Krag netak zwidzení/ ale z giných mnohých předemnou sepa-
nij poznáwagij / něco také pamatugij a od mnohých w ro-
spráwkach o tom slýchagij / že pro patribus Patrie od wssedch
Obywatelůw y od Sausedůw vznáwanij a gmenowanij by-
li / a protož býwal Pokog / býwala společná láska a weliká
vpřijmnost Obywatelůw protiním yáťau proti sobě od nich
znali / neb tak býwá wždyťy podle onoho dáwného přislo-
wij / Qualis Rector Ciuitatis, tales inhabitantes in ea / byli Au-
rea secula w těch Kraginách za Panowanij a sprawowanij
gegijch těchto Knížetstwij s čehož se yáťo radugij / a tako-
wých se časůw nadáwagij / za sřstátným na tento Luřad a
Wrechnost W. W. wstáupením Dárek takowý oddáwagij/
winssugij na něm dlaubo W. W. sřstátného Panowanij / y
wsseliyáťeho wřěšenij w lásce Boha wssémohaucýho rozmno-
ženj / ut videas filios filiorum tuorum, a gijch wynaučiw wú-
le tehož Pána nad Pany sám in Annos Nestoreos vna cum Illu-
strissima Comitissa conjunge tua viue Baro inclite. Čze-
hož wěrně W. W. přegijc vivus & mortuus w lásce se oddá-
wám. Datum in Aedibus fidelis amici Magnificentiae vestrae,
Generosi Domini Lucæ Dembinsky à Dembinie, in Strzelna &
Herulticz, eiusque sumptu & impensa excussum, Anno, Domi-
ni 1609.

Wassij W.

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký
z Ologol řc.

K Čtenáři Láskaému.

Ne moga Bratře gest w těch Knihách mlúwa /
 Ducha swatého gsau to wlastné slowa.
 Genž ráčil w Srdcích Mužůw swatých sedět /
 A skrz gich Austa těm zgeroné powědět.
 Kterij gsau bludy ziwedeni zgeronými /
 A klewetami nacpanij zrádnými.
 Holomkůw zgeroných Čzerta schytálého /
 By lid wywedli z swaté Cirkwe geho.
 A protož radijm drž se Česty prawy /
 Chcessli abyť byl Pán Bůh twůg laskawý

Hospodáře z H D.

stem / pak / a od toho na Božátku Swet sprawo-
 wán byl / a pak Lide k poznání Pána Boha Wsemohaucy-
 ho přišli / na dvě Knihy a tři Částky rozdělené / a w nowě
 wydané. Od Bartholoméje Pa-
 prockého.

Host.

H Sár Pán Bůh Bane Hospodáři /
 Wissugit Dne šťastného od Pána Boha Wse-
 mohaucyho.

Hospodár: Senž to Pán Bůh aby nám wsse-
 chněm byl šťastný / abychom gey ke Cti a Chwále milého
 Boha stráwili.

Host: Božpomoz / dals ten Dům pěkně ozdo-
 biti / gestliž se na tom dobře znáš / což zde Malijr namalo-
 wal / můžeš gisté Nákladu nelitowati na to malowání.

Hospodár: Náš newjm coť gest / pak gsem ge-
 mu platil tak pak gsem s nim smluwil / co namalowal o tom
 mi nic nerozprávěl / ani gsem se ho také o to neptal / proto
 Kžemeslníkům platíme / kteří se Kžemeslům věili / že sami
 nic newjmíme.

Host: Widjm že teď namalowal dvě Panij /
 kteréž samy Swet řijdí a njm wladnau / protož se gim
 diwjm / nebo pak powěděl onen wznesený Filozoff Aristo-
 teles, Quod ad mirabile, id delectabile est. Co prý gest diwné-
 ho / to newwěťšy rozkos a obweselenij činij.

Hospodár: Widjm že gsy Člowek žebhlý a sku-
 ssený / žet se ljbij to malowání / giž gsem y sám nenúčko na ně
 laskaw / toliko tě prosjm odpočin sobě w mým Domě / jako
 w swým wlastnjm / a pak wsseligakau dobrau wůli věinjm /
 toliko mi powěz dostatečně o tom malowání / co mi to na-
 malowal tak rozkosného.

A

Host:

Host: Mamalował dwę Panij to sám widýs/
Virtutem & Voluptatem, které samy sprawugų Swět/ y
Národy Lidské / k swé vůli každá z nich wywęcuge.

Hospodár: Walýřum a Boetom gest wolno
yáť prawų/ale yáť oni malugų a pišsų co chęcų/tať gim tať
můž węciti kdo chce/ a wšak mi gednom powěz/ která gest
z těch Panij neymocnějšy / a čeho která wywęcuge z nich.

Host: Wocnějšy gest awzáctnějšy Ctnost/
tey se wšickni poddanými prawų býti/ale wycegų Kozkoss
nesslechetné poslauchagų / nepomnių žádný na slova Cyce-
rona Muže wznesseného/genž prawų: Major est virtutis Jo-
cunditas, quam voluptas quę percipitur ex libidine, & cupidi-
tate. Lepšy (prý) samo Ctnosti vtěšený/ nežli wšecká roz-
koss / kterážto včený swého pokládá Fundament, na wše-
tečnosti/ a na chřiwowšti nenasyceně. Nebo Isidorus prawų:
Diabolus voluptatis Deus, serpens est lubricus, cujus capiti id
est primę suggestioni, nisi non resistitur, tot in intima cordis,
dum non sentitur, illabitur. Jzydor dý: Diábel (prý) Bohem
gest rozkoss/ nesslechetný had plazycý/ kteréhož chytrému
podwedený wonuknutý/ gestli že se kdo nesprotiwý na počát-
ku/ wšecek mu se do Srdce wtráde/ tať že neyceptý/ a tať ho
odewšech poctiwých skutkůw odwede. A protož Kryzo-
stom Swatý dý: Voluptas est torrens, omnia subuertens.
Kozkoss gest yáť něyáť rychlý a rychý Potok/ který wšes-
tny rovnosti podrýwá.

Hospodár: Wšak on tu toho tať mnoho nena-
malował / yáť ty mi prawýš.

Host: Pýšmat zde žádného nený/ale yáť wým
teto mřchy wšecku neyprýmnoř / neb ona wšsudy wkaždě
Králowstwý zahlednauti musý / y do bydných Klášterůw
na posledy. A protož dáwá weystrahu Liuius řka: Pul-
cherrimum & tutissimum in sola virtute spem habere. Pě-
kná (prý) y bezpečná wěc gest/ w samé Ctnosti naděgi poklá-
dati/ nebo y Cicero dý: Omnes bene viuendi rationes, in
virtute sunt collocandę, propterea quod sola virtus in sua po-
testate est, omnia pręter eam, subiecta sunt fortunę domina-
tione.

tione. Cicero: Wšechny dobré skutky kdobrému žiwubýti
na Ctnosti gsau zasázený / a to proto/ že toliko sama w swé
mocy gest/ a giné wšecky wěcy poddane gsau wěstawé For-
tuny Panowání. A protož dále mluwý: Sine virtute nec
amicitiam, nec ullam honestam, rem expetendam consequi
possumus idem. Bez pomocy této Ctnosti žádné wěcy po-
ctiwé dosáhnutí a obdržeti nemůžeme. Giný pať wzáctnj
Mužj o ný takto prawų/ yáť Aristoteles: Virtus melior
est omni arte & certior. Ctnost (prý) neylepšy a neyřžite-
čnějšy gest / nad wšecko Vmění/ nebo Lactantius prawų/
Vitam beatam facit. Extollit hominem & supra astra collo-
cat, nec ea quę bona aut mala vocantur, aut cupit, nimis,
aut ex pauescit: Seneca. Žiwot (prý) Wlahoslawený činių/
a zas/ že Cžlowěka wynášy až nad Nebe/ a žádných wěcy ta-
kowých které Lidé za neylepšy pokládagų / ani tať zlych
žádnych ani žáda/ ani se gich bogý.

Hospodár: Wšak se wšickni za ctnostné porý-
táme/ y k doby o nás gináce mluwil / welice by nás proti sobě
rozhněwal.

Host: Tať gest / ale ne daremně powědel
onen Muž Pohanský Cicero: Nesciunt multi nesciunt quan-
tas vires virtus habeat, nomen virtutis tantum vsurpant quid
ipsa valeat ignorant. Množý (prý) toho newědý/ yáť au wzá-
ctnost a sylu má Ctnost/ toliko sobě gmeno gegj přiwlastňu-
gų/ale yáť by sama byla newědý.

Hospodár: Doblily geden tuto Paný poznati/
a gý o to prosýti/ aby ho wynaučila poctiwého žiwota.

Host: Bržo se ona s tebau zpřiznų gen se sám
męg k tomu / a toho následugýce/ čehož ona wywęcuge. Ne-
bo Lactantius prawų. Quid aliud est colere, virtutem, nisi
eam comprehendere animo. Což (prý) giného gest Ctnosti
následowati / než to zachowáwati při sobě čeho ona nás
wywęcuge/ a k čemu nabýžý. Swatý Ambrož o tom prawų:
Cum renuntiatur improbitati, statim asciscitur virtus, egres-
sus enim malitię virtutis operatur ingressum, eodemq; studio
quo crimen excluditur, innocentia copulatur. Ambrosius

dij: Když (prý) zlost opustíš/hned Ctnost k tobě se připo-
gij/ nebo odchodem zlosti / Ctnosti se přístup gedná/ a tím
spůsobem / kterým kdo hřích odhání/newinnost k němu pří-
stupuge/toť (prý) to gest Ctnost to. Jram cohibere, cupidi-
tatem compefcere, libidinem refrenare: Lactantius Firm:
Sněw zastawit/žádoť skrotit a zdržowati se od hříchu neči-
steho / a protož pro takowau gegj wzáctnost Cicero o něj
mluwij tato slowa: Nihil virtute formosius, nihil pulchri-
us, nihil amabilius. Cice:de natura Deorum. Nic nad Ctnost
pěknějššýho/nic milejššýho. A když tak gi Pohan wychwa-
lowal/což se widij/w yaké wzáctnosti ta Panij gest. Neb kdo
Boha Wšemohaucího poznati chce / skrz tu Panij k němu
přístup mŕjti musý / a yaké Lactantius Firmianus dij: Igno-
ratio ejus à quo omnia bona oriuntur, impudentem impingat
in vitia. Lact: Neznát (prý) toho/od kterého wsecko dobré
pocházý / nerozúm to spravuge / a to Czlowěka w hříchy
whání. A protož dále mluwij: Scientia est Deum noscere,
virtutes collere, in illo sapientia, in hoc justitia continetur.
Vměnj(prý)to weliké gest/a neledayaký rozúm/Pána Boha
poznati/Ctnosti následowati/w onom maudrost/ a w tom
se sprawedlnost prokazuje/ y záležij na tom.

Hospodár: Bůž pá ty Ctnosti slaužit chcy / kdy
tak mocná gest / že s Pánem Bohem Lidi směřuje / toliko tě
prosým / powěz mi wlastnost Osoby Boží jaká gest.

Host: **Simonides** to wěcy žádáse / musíme dáti
takowau odpověď / yaťau dal **Simonides** **Tyranowi** gedno-
mu / když se ho tázal / yaťyby byl **Bůh** : yať o tom **Cicero** de
natura **Deorum** pŭsse: **Quid** aut qualis sit **Deus** roges me?
vtar auctore **Simonide** à quo dum quæsiuisset **Tyrannus**
Hiero, de liberandi vnum diem postulauit, cum idem ex eo
postridie quereretur, biduum petiuit, cum sapius duplicaret
numerum dierum admiratus **Hiero**, quæsiuit cur ita face-
ret? **Quia** (inquit) quanto diutius considero, tanto mihi vi-
detur obscurior. **Yaťyby** byl **Bůh** / a yaťy powahy ptáse se
mně: **Wzal** sobě narozmyšlenj geden den. **A** když se ho na zey-
trěj ptal / odložil do dwau dnů. **A** když y po těch dwau dnech /
wždy wŭjce sobě bral **ř** rozváženj diwŭjce se tomu **Hiero** /
ptal se ho /

ptal se ho / proč by tať odkládal. Řekl Filozoff: Nebo čím
delegi to sobě rozvažugi / čím mi se to wjc zdá zatměleyssý / ale
že gsem yá Křestian / znám Pána Boha meho / wjm o Wsse-
mohaucnosti geho / a tať wsecto to což wjm / tobě o něm
wyprawowati budu / ne tať yá Filozoff Pohanský / Tyran-
nu a Pohanu / ačkoliwěť yá rýž Cicero dý / Timide & pauca
homini de potestate Deorum dicenda sunt. Nemnoho (prý)
a z bázný o Wsemohaucnosti Božý mluwiti náležý.

Hospodář: Však Filozoffové o Pánu Bohu
nemnoho věděli/ tak jsem slychal.

Host: Kdož to prawil/znát je Filozoffů neroz-
mlauwal/ aniž četl Písna gegich/ yá tobě prawm/ že z gegich
vlázanij mnozí Pána Boha poznali/ před přístij na Swět
Krysta Pána/ přistaupila zatijm Patriarchůw a Protočá
naučenj/ wssak že ho Filozoffowé swými rozumy neyprwe do-
šli yáť Lactantius Firmianus Doktor Písna swatcho podle
slow Pitagora oněm di: Deus est incorporealis mens, quæ
per omnium rerum naturam diffusa & intenta est, vitalem
sensum cunctis animantibus tribuit secundum Pythagoram
vt est apud Lactan: de ira Dei. Bůh gest mysl newtěle-
ná/ kterýž se rozšřěl po wssch wěcech stwořených/ ten dáwá
žiwotný smysl wssem žiwotčichům. Plato tak rozuměl o
Pánu Bohu: O tom také Lactantius wypisuje tato slo-
wa. Deus tantus est ut ab homine non possit, aut verbis en-
narrari, aut sensibus æstimari, vnus enim & principium &
origo rerum est Deus, sicut Plato in Tim: sensit, & docuit, cu-
jus maiestatem tantam declarat, ut nec mente comprehendi,
nec lingua ex primis possit idem: Bůh (prý) takowý gest
w wssemohaucnosti/ že od žádného nemůž býti wyswětlen/
slowy ani smyslem obgat/ nebo on sám gest počátek wssch
wěcý/ gehožto newymluwnau welikomocnost oznamuje
Plato/ že ani smyslem obsáhnauti/ ani Razykem wyslowiti
se od Člowěka nemůž. Socrates u Xenophonta di wy-
strahu dáwagýc: Formam Dei non oportet conquiri. O
Božské Osobě žádnému se ptáti nenáleží/ Bratře welicet so-
bě Filozoffowé (ač Pohane byli/ swými rozumy docházegýc
wssemohaucnosti Božský) Pána Boha wážili/ a o geho
A iij Osobě

Osobě / a Wsemohaučnosti žádnému ptáti se nedopauště-
li / o čemž Plato takto mluví: Quid omnino sit Deus
non est querendum, quia nec in veniri potest, nec lingua ex-
primi. Když se ho ptali co by byl Bůh/nemá se (prý) o tom
ptáti/nebo vynalezen/ani Kazykem wyprawen býti nemůže.
Tales Milesius, cum perconctatus esset, quid esset Deus Qui
principio, & fine caret, respondit. Když byl tážán co by byl
Bůh: Ten/co počátku ani konce nemá/odpověděl. Euclides
Filozoff když se ho také tážali/yak Maximus o tom píše řka:
Heuclides interrogatus, quales essent Dij, cetera inquit ignoro
respondit at curiosos, illis, odio esse certo scio. Maximus ser-
mone 21. Coby zač/a yaký by twárnosti byli Bohové: řekl:
dále newým/toliko to/ že se welmi hněwagý kdy se kdo o ge-
gich spůsobu a twárnostech wssetečně ptá. Cum ex Zeno-
ne quidam quæreretur an Deum latere possit in iuriam faciens,
imo inquit nec cogitans quidem, idem sermone 15. A z toho
zney/že Filozoffové o Wsemohaučnosti Boží mnoho rozu-
méli. Diogenes Cinicus, cum uidisset mulierem ad Aras Deorū
tam incuruato corpore praeumbentem, ut obscena quaedam
apparerent, ne vereris inquit mulier ne stante post tergum
Deo (nam illius plena sunt omnia) inhoneste te habeas
Laert: lib: 6. Diogenes když vhlédal ženu / a ona neoby-
čegně se nacheylila před Oltářem/tak že bylo těla nepoctiwé
ho mnoho widěti/on k ní řekl: Nestydíš se ženo aniž se bo-
gíš aby Wsemohaučnosti Boží na wsse strany plno ne-
bylo. Demonax cum admoneretur, a quodam amico ut
secum in templum Eusculapij iret, dominumq; pro salute fi-
lij oraret. Adeo inquit surdalstrum existimas Deum ut nos nisi
in templo non sit auditurus. Erasmus lib: 8. Apop: Demo-
nax. Když od gednoho Přítelě swého/oto byl žádán/
aby s nim šel do Kostela/Euskulapiofowa/a pomáhal mu
se modlit za zdravý Syna geho/na to genu řekl: Co tak
(prý)máš a držíš Boha za hlucheho/aby nás neměl vslyše-
ti gediné w Euskulapiofowém Kostele.

Hospodár: An taký nášš Predplantý wš/ že
wssudy Pán Bůh vslyší každého modlení.

Host: Na to pá tobě odpowím/toliko poslyš
at tě prvé

at tě prvé z toho wywedu cos prawil/že Filozoffové Pána
Boha neznali/bylit Pohané/a wssak wěssý poctiwost Pá-
nu Bohu činili/lépegi o geho Wsemohučnosti smeyssleli než
nenjěko Křestiane / poslyš yak onen Pohan Cicero o něm
rozuměl/terýž tak mluvil: Deus est quicquid vides totum,
& quicquid non vides totum. Cicero, Bůh (prý) gest wsse-
ckno což koliwěk widjno býti muže /a wssackno čeho widěti
nemůžem/geho Wsemohaučnostý wssackno stwořeno gest.
A k tomu gestě prawil o geho Wsemohaučnosti takto: De-
us (ut quidam) a dando dictus est, putant, quia hominibus
dat quicquid commodum est, vel dicitur, eo quod nihil ei
desit: Bůh prawý / yak ho Latíněy gmenugý/Deus, od
dawaný/ gmenowán gest/ tak rozuměgi že Lidem dáwa co
koli giu potřebý gest: A nebo proto že genu wssého dostá-
wá / a nic od žádného nepožádá / má wssého dostatek yak o
Bůh Wsemohaučný. A protož Aristoteles takowým který
chtěgi o něm mnoho wěděti a rozuměti/takto dý: Ita se ha-
bet intellectus humanus ad diuina, sicut oculi nocturni ad lu-
men solis. Aristoteles Methaph: Tak (prý) mnoho může
rozum Lidský spůsobiti okolo wědomosti a srozuměný spráw
Božých / yak o Věi Sowý při yasnosti Slunečné / to máš
tak mnoho od Filozoffůw o Wsemohaučnosti Boží sro-
zuměný. A yak nám Euzebius lib: 6. Ecclesiasticae historiae
píše/ w třetj Kapitole / yak o Attalus Mučedlnýk Boží od
Tyranna tážán gšauc / yakoby s posmýwáným se ho tážal:
Quod nomen Deus tuus haberet. Respondit: Qui plures sunt
nominibus discernuntur, qui autem vnus est non indiget no-
mine: Co (prý) za gmeno Bůh twůg má? Řekl: Kdo
Bohůw mnoho má/ rozličnými gměny ge gmenuge: Ale
Bůh který toliko sám gedný gest/a wssackny pod swau mocý
má / nemá ani potřebuge gineho gměna/toliko že gest Bůh
nad Bohy/Pán nad Pány/ y nadewssackým stwořeným/na
Nebi y na Zemi.

Hospodár: Kdož pak z Křestianůw neyprwé
Pána Boha poznal / a tak gmeno geho rozhlásl?

Host: Wdy Křestiane teprwá wzali gšme gmě-
no od Krysta Pána / a před Krystem Pánem / yak prawý
Iosephus,

Josephus libro 1. Antiquitatum Capi: 8. Abrahamus Patriarcha, virtute, sapientia, cæteris præstantior habitus, constituit vulgo, receptam de dijs persuasivisionem convellere & commutare, primus ausus fuit, affirmare, vnum esse Deum vniuersorum opificem. Hoc vero colligebat ex terræ & maris affectionibus, meminit illius Berofus, non tamen eum nominans: his verbis, post diluvium decima ætate, apud Chaldeos fuit quidam iustitiæ cultor, vir magnus, & cælestium rerum peritus. Postquam vero nonaginta nouem annorum esse ceperat, apparuit ei Dominus & dixit ad eum, ego Dominus omnipotens, &c. ambula coram me, & esto perfectus ponamq; fædus meum in tē me & te, & multiplicabo te vehementer nimis. Genes: Capite 17. Tam genu dále wśseceť pořádek oznámil a wynaučil: Abraham (prý) byl Muž ctnostný / y maudrostij obdařený mezy Chaldeckými / kterýžto byl ustanovil/ aby Lidé wśsectny Bohy opowrhli/ a gednoho chwálili / o kterémž on sám neyprwé počal rozmeyssleti / o tom kterýž wśsectno stwořil / vznáwage to z Zemského y Mořského pořádku/ a o tom pýssjic Berolus nepřipomíná gména geho/ toliko prawij že desátego wěku/to gě me stu Letech po Potopě/byl v Chaldeckých Muž spravedlivý/ a w Nebeských věcech zběhlý / který když měl 99. Letch / ukázal mu se Pán/a řekl k němu: Má gšem Pán wśsemohaucý / chodiž předemnou / a budiž dočkonalým / a položijm vmluwu mau mezy mnau a tebau / rozmnožijm tě náramně welmi / yalž o tom máš to wśsectno Kapitolum w Pýsmě Swatém w prwných Knihách Mozyžsslowých w Kapitole 17.

Hospodář: Lehdy prwé pak Pán Buoh Cílowěka stwořil nebyla známost geho na Swětě?

Host: Byla známost/ ale poslusenstwij nebylo yako až posawád: Znalé Adam Pána/znal y chwálil ho/y Syn geho Abel/ktereho zamordowal Bratr geho Kayn / znal gey Set Syn Adamůw/ z kteréhož se narodil Enos / kterýž stále neyprwé wzywati začal gméno Božíj/ magijc pak swého wěku 905. Letch vmřel/zůstawiw Syna Kaynana / Adam vmřel magic wěku 903.

Kaynan

Host: Byla známost / ale poslušenství neby-
lo jako až posawád: Znalé Adam Pána / znal y chválil ho / y
Syn geho Abel / kterého zamordowal Bratr geho Kayn /
znal gey Set Syn Adamůw / z kteréhož se narodil Enos /
kterýž stále neyprwé wžíwati začal gméno Boží / magijc
pak swého wěku 905. Leth umřel / zůstawiwo Syna Kay-
nana / Adam umřel magic wěku 903.

Kaynan

Kaynan splodil Syna Malalehele/a magije věku své-
ho 910. Leth/vmřel. Malalehel splodil Syna Jared/a sám
magije věku 895. Leth/vmřel. Jared splodil Enocha/ po-
tom vmřel magije věku svého 962. Léta. Enoch žiw gsa
65. Leth/ splodil Matuzalema/a chodil Enoch z Bohem/
Byl pak žiw po splození Matuzalema/ 365. Leth/ a když
Byl we všem povolný Pánu Bohu/ vzal ho do Nebe s Tě-
lem y z Duffy: Takť Pán dobrý gest na posluffně.

Matuzalem mage věku 182. Léta/ plodil Syny y Dce-
ry/magije pak věku svého 969. Leth/ vmřel./a zůstalvil
Syna Lamecha. Lamech žiw gsa 182. Léta/ splodil Sy-
na Noe gménem / y žiw byl Lamech potom když splodil
Noela 595. Leth/ plodil Syny y Dcery / a učiněný gsa
všechť dnové Lamechovy / 777. potom vmřel.

Noel magije věku 500. Leth/splodil Syny / Sema/
Chama/a Jasseta / a ti všychťni chválili Pána Boha / Po-
tomcy gegich Pohané byli.

Pro velký neřád a nemravný život oněch Lidů/zahu-
bil Pán Bůh všechťno stvoření na Zemi wodau/zůstal sám
Noel a Synové geho třů/ a toliko všeho Ptáctwa y Žiwů/
tát/ což s nim w Korábu zachowati se mohlo/ yať nám Pj-
smo Swaté oznamuge.

Když potom z Korábu wyssel Noel z Syny/ poznowu
Swět se rozmnožil. Sem splodil Syna Arffarata / po
gehož splození byl žiw Sem 500. Leth / a splodil Sy-
ny y Dcery.

Arffarat magije věku 35. Leth/splodil Sale/a potom
žiw byl 330. Leth. Sale magije věku 30. Leth/ splodil He-
ber / a potom žiw byl 403. Léta. Heber mage věku 34
splodil Saleka/ magije pak věku 430. vmřel. Salek mage
Leth 30. splodil Keu/ po geho splození žiw byl 209 Leth.
Keu we 32. Letch/splodil Sarucha/žiw potom byl 270.
Leth/plodil Syny y Dcery.

Saruch we Tricýti Letch splodil Nachora / potom
byl žiw 200. Leth / Nachor magije 29. Leth/ splodil
Syna Tare / potom žiw byl 119. Leth / plodil Syny y
Dcery.

B Tare

Pro velký neřád a nemravný život oněch Lidů/ zabu-
bíl Pán Bůh všecko stvoření na Zemi vodau/ zůstal sám
Noel a Synové jeho tří/ a toliko všeho Ptáctwa y Zwíř-
tát/ což s nim w Korábu zachowati se mohlo/ yať nám Pj-
sno Swatě oznamuje.

Arffarat magjc wěku 35. Leth/ splodil Sale/ a potom
 žiw byl 330. Leth. Sale magjc wěku 30. Leth/ splodil He-
 ber / a potom žiw byl 403. Leta. Heber mage wěku 34
 splodil Saleka/ magjc pak wěku 430. vmřel. Salek mage
 Leth 30. splodil Keu/ po geho splození žiw byl 209 Leth.
 Keu we 32. Letch/ splodil Sarucha/ žiw potom byl 270.
 Leth/ plodil Syny y Dcery.

Saruch we Tricyti Letech splodil Nachora / potom
byl žiw 200. Leth / Nachor magijc 29. Leth / splodil
Syna Tare / potom žiw byl 119. Leth / plodil Syny y
Dcery.

五

Tare

Tare magij věku 70. Leth/ splodil tři Syny/ Abrama/ Nachora a Arama. Abram splodivšy Lota/ vniel prve nežli Otec geho Tare. Abram a Nachor wzali sobě za Manželky Dcery Aramowy/ Abram Saray/ Nachor Melchu / s kterými Tare wyšel z Dr Země Kaldeyské/ a přišli do Země Kananeyské/ y bydleli w Aram/ měl Tare věku 205. vniel w Aram/ yť o tom w prwnjch Knihách Moyšissowých Kap: 11. máš. Těm wšechněm kterých gsem připomenul/ byl Pán Bůh známý/ a wšak tak yť y my nenjěť/ nedbáníwě gme/ no geho chwálili/ a mezy sebau wázili/ krom že samého Abrahama/ ten we wšsem ostrjhal wůle Pána Boha wšsemohaucyho/ wědauc to o něm že on toliko sám Deus omnipotens est, & nihil apud eum est impossibile. Bůh wšsemohauce gest/ a žádná wěc nenj v něho nemožná: Od toho času šrže Abraham Cytřew swau znamenitě rozmnožowati ráčil/ rozmlauwagjce s nim yťť gsem weys oznámil. Potom čeme w prwnjch Knihách Moyšj: w Rozdj: 15. ku kterému takto dij: Noli timere Abram, ego protector tuus sum, & merces tua magna nimis. Nebog se Abram/ yť gsem twůg Obránc/ a welmi welká mzda twá. A dále mu dij: Gled na Nebe a zečti Swězdy mužesli/ takť bude Plemeno twé rozmnoženo. Chwálil tehda Pána Boha Abraham/ we wšsem/ plnje wůi i geho Swatau/ y Syny swé w tom wyřčowal.

Hospodár: Prawils mi yť o Wšsemohaucnosti Božj/ dostit dobře rozuměli Filozoffowé/ a žádnému Pán Bůh takowé Lásky neprořázal yťto romuto Abrahamowi.

Host: Abraham toliko o Sprawedlnosti sineslel/ yťby neypřjgenněgi a neypoctiwěgi žiw mohl býti/ a wšecy činy swé ke Cti Božj a Chwále geho obrácel. A Filozoffowé o Swětstých wěcech pěči měli? Několi ctnostně žiwí byli / ale rozumy swými wysoce sáhali / a Pán Bůh w sprostnosti a w přjgenných Srdcích toliko má swé zaljbenj. A wšak pro gegjch dobré a stále chowání a w Ctnosti zaljbenj / kterauž oni gine Lidj w poctiwosti mjtí wyřčowali / a w pořádku dobrým žiwu býti / přikazowali / welice gich ozdobowati a wywýšowati ráčil/

ti ráčil / y mnohých zlych skutkůw giných pamatowati nechtěl/ a we wšsem co dále ostrjhati/ a wywýšowati ráčil / což se srozumjwá z Žalmu 8. Krále Dawida/ genž ku Pánu mluwj takto: Quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quia visitas eum, minuiſti eum paulo minus ab Angelis gloria & honore coronasti eum, & constituisti eū super opera manuum tuarum, omnia subiecisti sub pedibus ejus, oves & boves uniuersas, in super & pecora campi, volucres coeli, & pisces maris, qui perambulant semitas maris. Psal: 8. Co gest (pry) Cžlowěť/ že pamatuges na něho/ a nebo Syn člowěťka/ že nawšstewuges ho/ ponjzil gsy ho maljěťo od Angelůw/ slawau a cti korunowal gsy gey/ wštanowil gsy ho nad skutky Kufau twých/ wšecťos poddal pod Nohy geho / Owce y Woly wšecťny/ nad to y Dobyteť Polnj/ Practwo Nebesťe/ y Ryby Mořské/ kterě se prochážegj po Stezkách Mořských.

Powděčen gšauc Pán takoweho wyznání dobrudinj swých od Krále/ geho we wšsem ostrjhati ráčil / yť otom Pismo Swaté wyprawuge. Ljbila se takě Pánu Modlitba Moyšissowa/ kterauž činil yť se o njěťe Exodi 34. Cap: Ať mnoho giných opustjm/ když takto dij: Dominator Domine Deus misericors & clemens, patiens ac multae miserationis, ac verax, qui custodis misericordiam in millia, qui auferis iniquitatem patrum in filiis, ac nepotibus, in tertiam & quartam progeniem. Panugjcy Pane / Bože milosrdný a trpělivý/ mnohoeho slitowání/ kterjž ostrjháš milosrdenstwj nad Tjřcy/ kterjž odgjmáš neprawost a ohamnost/ y takě bjřchy/ odpłacuges neprawost Otcůw Synůw/ y Wnukůw do třetjho y do čtwtřeho pokolenj: Anna Manželka Ałkanowa modljce se Pánu Bohu o potomka/ tak Pána wychwalowala čka: Non est sanctus ut est Dominus, neq; enim est alius extra te, & non est fortis sicut Deus noster. Primo Reg: Cap: 2. Nenjěť swatý / yťo gest Hospodjn/ anjž gest kdo giný krom tebe/ anjž gest kdo tak sylný yťo gest Pán Bůh náš.

Josuz o Wšsemohaucnosti Božj takto rozuměl/ a před židy ho welebil těmito slowy: Dominus Deus noster ipse est Deus in coelo sursum, & in terra deorsum. Pán Bůh zagistě náš/ ont gest Bůh na Nebi swrchu/ y na Zemi dole.

Dawid onen Swatý Král takto o něm dý: Domine non est similis tui, & non est alius Deus absq; te. 1. Paral: cap: 17. Pane nenýť tobě rovného/ani gineho Boha krom tebe.

Hester w Kozdýlu třináctem takto o Pánu dý: Tu fecisti coelum & terram, & quicquid ambitu coeli continetur, Dominus omnium es, nec est qui resistat maiestati tuae. Hester Cap: 13. Ty gý včinił Nebe y Zemi/a co kóli zawýřá se pod Otřístkem Nebeským/ wšech wěcy ty gý Pán/ aniž gest kdo oy odepřel Welebnosti twé.

Alle zdaliž Lidé genž mnoho o sobě drží / a rozumný se sobě býti zdagi / tu Wšsemohaucnost Stworiteli swému přimlastiugi/ tak yako ta žena/ kterážto gestě / tak hogneho dobrodijný geho neznala / yako my známe? To byl prwný yako počátek Lásky geho po onom prowinění předka nasseho/že z nauze a nedostatků tělesných ráčil wytrhnauti Lid swůg/ kterýž plnil wůli geho/ z mocy Faraona vkrutného. Ale my wědauc dalece o wětšy a newymluwné Láse a dobrodijný geho/ že nás wyswobodil od zatracení/ ne od Faraona/ ale od vkrutného Sfatanaše/ kterémuž nás byl oddal/ pro Otce nasseho prowinění/ což naprawiti ráčil Krze vkrutnau Smrt neymilejšyho Syna swého / Pána a Spasýtele nasseho? Sorwa se Člowěk negde/ aby mu za to hodně podekowati mohl/ a takowau Wšsemohaucnosti zemu s takowým auffánym připsati měl.

Zdaliž který z Králůw tak zasedne na chwalení geho/ yal byl zasedl Dawid onen swatý Král/ kterýž w Žalmích wých tak o něm mluwil? Ipse dixit & facta sunt, ipse mandauit & creata sunt omnia. Psal: 32. Pán řekl a stalo se gť/ Pán rozkázal/ a stwořený wšechy wěcy gsau? To posawád Páni wedle rozumu swého/ Hospodářstwý swému přimlastiugi/ nechtěgi těch slow Dawidowých připomínati/ genž on dý w Žalmu 134. Omnia quaecunq; uoluit, fecit Dominus in coelo & in terra, in mari & omnibus abissis? Wšsecťno což kóli chtěl/ včinił Pán na Nebi y na Zemi/ w Moři y we wšeliyákých Propastech.

A w té takowé Wšsemohaucnosti swé/ yal prawý týž Dawid w Žalmu 144. Prope est Dominus omnibus inuocantibus eum, inuocantibus eum in ueritate. Blýžkoť (prý) gest Hospo-

gest Hospodin wšsem wzywagýcým geho / wzywagýcým geho w prawdě.

Tu se každý rozpomenauti má / co prawý Král tento/ že toliko těm blýžky gest Pán wzywagýcým sebe/ genž ho w prawdě wzywagý? Yalž y Spasýtel mluwiti ráčil: Ne každý kdo mi říká/ Pane Pane / weyde do Králowstwý Božího / ale ten který činí wůli Otce meho/ který w Nebi gest? Takowých toliko Pán oštrýhá / takowých gest Pánem láskawým a dobrotiwým / o čemž prawý Dawid Swatý w Žalmu 144. Custodit Dominus diligentes se, & omnes peccatores disperdet. Psal: 144. Oštrýhá Hospodin wšech milugýcých se / a wšechny hrýšný rozptýli. Protož Moryšs w Knihách pátych křičí/ křa: Date magnificentiam Deo nostro, perfecta sunt opera Dei, & omnes uia ejus iudicia, Deus fidelis absq; iniquitate, iustus & rectus. Deut: Cap: 32. Deyte Welebnost Pánu Bohu nassemu/ Boží Skutkowé dokonalý gsau/ a wšechy Cesty geho gsau Saudowé/ wěrnýť gest Pán Bůh bezewšech neprawostí/ sprawedliwý a wprýmny / a žádný není dobrý gediné sám Bůh. Yal w Marka Swateho napsáno máš/ o kterém w Maudrostech napsáno stogý Cap: 16. Tu es Domine qui uitae & mortis habes potestatem, & deducis vsq; ad portas mortis, & reducis. Ty gý zagistě Hospodine který máš moc nad Smrtí y nad Žiwotem / a wedes až ke Branám Smrti/ a zase wywodýš. A tu se stownáwagi slowa Apoštola Páně/ kterýž k Židům we dwanáctem dý: Et enim Deus noster ignis consumens est. Heb: Cap: 12. Bůh náš Oheň spalugýcý gest/ ceýtýš se tehda co gý zač / hray/ a stác yal chces/ gináče skoit a sprawiti se nemůžes nad geho swatau wůli/ yal napsáno w Přýslowých máš. Cap: 16. Cor hominis dirigit uiam suam, sed Domini est dirigere gressus ejus. Srdce (prý) Člowěka řídí Cestu swau / ale Pán Bůh Wšsemohaucý řídí kroky geho. A w Kozdýlu 19. dý: Cogitationes multae in corde uiri, uoluntas autem Domini permanebit. Mnohét gsau myšlení w Srdcy Muže/ ale wůle Boží na wěky zůstane.

Pán gest Pánem wšsemu stwořený swému/ yalž mluwí Salomon: A Domino diriguntur gressus uiri, quis autem

hominum potest intelligere viam suam. Prouerb: 20. Od Hospodina býwagij sprawowání krokowé Muže/ kdož pak z Lidij porozuměti bude mocy Cestě své. A tak tjm zawjra: Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Deum. Cap: 21. Nenjt maudrosti/nenjt opatnosti/nenjt radddy proti Pánu Bohu/ neb on sám wseckno sprawuge a řidij/ yá se ohlasyge strze Izayasse Proroka. Ego Dominus, & non est alter, formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem, & creans malum, ego Dominus faciens hæc omnia. Isaia: 45. Já Pán a nenj giny/ čině swětlo/ twoře tmy/ čině pokoj/ a twoře zlé/ yá Pán čině ty wseckny wěcy.

Dobře Jeremiáš Prorok oznámil se tjm Pánu řka: Scio Domine, quia non est hominis via ejus, nec est viri, ut ambulet & dirigat gressus suos. Jere: 10. Cap: Wjím (prý) Pane že nenj Cesty Lidské / ani Muže/ aby chodil a p. wawal Kroky své.

Tent gest Pán y Bůh/ yá Danyel wyznáwá řka: Ipse mutat tempora, & ætates, aufert regna, atq; constituit, dat sapientiam sapientibus, & scientiam intelligentibus disciplinam: Deut: Cap: 2. Ont čas y Wěty mēnū/ přenášy y v. stanowuge Králowstwij/ dáwá Maudrost maudrym/ a Oměny y naučenij rozuměgijcym. A protož chcešli dobře Pána Boha poznati/ tak se zachowey/ yá Spasytel dáwá naučenij y Mathausse swateho řka: Querite ergo primum regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Matth: 6. Cap: Hleděte neyprwé Králowstwij Božjho/ a sprawednosti geho/ a tyto wseckny wěcy budau wám přidané. V Lukasse S. také dij: Pater autem vester scit quoniam his omnibus indigetis, verum tamen querite primum regnum Dei. 12. Cap: Otec (prý) wás Nebesty wj že toho wseho potřebugete/ a wssak prwé hleděte Králowstwij Božjho.

Hospodár: Gij to widijm z toho Přisina Božjho y z Slow Spasytele nasseho/ že Bůh Otec wseckno wssudy sám řidij a wssým wládne/ ale Krystus Pán Spasytel náš nic sobě nepřiwlastňuje.

Host: Tomu wěr je rownau pěci a starost mjeti ráci z Bo.

ráci z Bohem Otcem/ a snad gestě wěšy/ neb gemu Bůh Otec dal w moc wseckny Národy/ yá o tom čteme y Se. Jana/ w 5. Kapit: genž tam mluwiti ráci/ kdy se žide sprotiwili/ že gest byl vzdawal Nemocneho w den Sobotnij. Na to gni Spasytel dal odpověd: Pater meus usq; modo operatur, & ego operor. Ioan: Cap: 5. Otec můj (prý) až dosawád působij/ y yáť působijm/ y činij tomu dosti/ yáť to Bůh milostiwý přimluwami swými k Otcy swému milému/ a geho také Otec w ničemž neoslyšy/ a gemu ničehož neodpřá/ yáť otom Apostol Páně dij k židům w Kapit: 13. Aptet vos in omnibono, ut faciatis ejus voluntatem, faciens in vobis quod placeat coram se, per Jesum Christum cui est gloria in secula seculorum, Amen. Hebre: 13. On wás působij k wssému dobremu/ abyšste plnili wůli geho/ kóna ge w wás to co se luby gemu/ strze Gežyše Krysta/ gemi ž Čest a Sláwa na wěty wěkůw/ Amen.

Hospodár: Gsme wsspechnij na tom/ y tak o sobě jneyšlyme/ že gsme poslušnij Pánu Bohu swému/ a ge o Králowstwij y sprawednosti Bedlivoě wyhledáwáme/ a e řij n docela/ že nám wssem Bohem milostiwým býti ráci.

Host: Deus est Pater omnium optemperantium sibi. Pán Bůh gest Otcem wssch poslušných sebe/ a těch wssch zwlast/ genž geho wůli plnij a poslušnij ho gsau. Nebo také y kdož ho chce Otcem gmenowati/ má prwé wůli geho plniti/ y k o tom strze Malachyasse Proroka nawomijná řka. Filius honorat Patrem, & seruus Dominum suum timet, si ergo pater ego sum, ubi est honor meus, & si Dominus ego sum, ubi est timor meus. Malach: Cap: 1. Syn ctij Otce/ a Slauha Pána swého se bogi/ protož gsemu yá Otec/ kde gest Čest má/ a gsemu yá Pán/ kdež Bázeň má. Zdalž se tak nynij neděge/ že ani Bázeň/ ani Cti Pán Bůh mezy námi nemá/ a wssak předce milostiwě očekáwá poznánij nasseho/ yáť nám to Spasytel y Swateho Mathausse oznamuge řka: Non est voluntas ante Patrem vestrum qui in coelis est, ut pereat vnus de pusillis istis. Math: 18. Cap: Nenjt (prý) wůle před Otcem wssým kterýž gest w Nebesých/ aby zbynul geden z maličkých těchto? Gled dobrotiwý a milostdný Pán/ yáť

Pán/ yať ráčij právě od začátku Swěta welikau Lásku a milosrdenstwíj nám prokazowati / a my toho neznáme. Oznamuge nám to onen Král Swatý Dawid / w Žalmu 102. řka: Quomodo miseretur Pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se, quoniam ipse cognouit figmentum nostrum. Jak se Otec smiluge nad Syny / tak se slyowal Hospodín nad těmi kteří se ho bogij / neboť on zná přestavpenij nasse. Ale wssak wystřihayme se proti geho swatě wůli činiti / což koli začijnati máme / nebudme maudřejšij nad Mistra swěho / nebo nás z toho napomíná Spasytet náš / v Mathausse swateho řka: Vos autem nolite vocari rabbi, vnus enim est Magister uester, omnes autem vos fratres estis, & patrem nolite vocare uobis super terram, vnus enim est pater uester, qui in coelis est. Math: 23. Cap:

Hospodár: Onohor Pán Bůh Židům připomýdal / a wssak ge rozebral a rozptýlil / že wlastníj Země swé nemagij.

Host: Deus est verax & fidelis. Pán Bůh gest prawdiwý a wěrný / Židowská přelissná zlost Pána od sebe odwrátila / yať Mozyšs w pátých Knihách wyznáwá / že tak gest coť prawijm / těmito slowy. Et scies quia Dominus Deus tuus ipse est Deus fortis & fidelis, custodiens pactum & misericordiam, diligentibus se, & his qui custodiunt praecepta ejus, in mille generationes, & reddens odientibus se, statim ita ut disperdat eos, & ultra non differat, protinus eis, resistent quod merentur. Deut: Cap: 7. A zwýss že Pán Bůh twój onť gest Bůh mocný / sylný a wěrný / ostřihage wmluwý a milosrdenstwíj těm / kteříž ho milugij / a kteří ostřihagij přizázanij geho / do Tisýc Národů / a odplacuge těm kteří ho nenáwdij / hned tak že gey s hladij / aniž dálejšíj prodlij / ale hned gím odplatij co gsau zaslaužili.

Hospodár: Na kterěj Národ on nený lástow / i z hola wssěky Turky / Tatary / Židy / w dostatých welikých chowá.

Host: To činiti proto ráčij / aby připomědli swé za

swé zadošti učiniti ráčil / yať řekl Abrahamowi / y Synům geho / a wssak my Křestiane nemáme zřeníj miji / na gegich časné štěstij / wyhledawagijce wýcegi wěčného vžitku / kteříž nadewssěčno neydražšij gest / a toho oni giž gsau prázdni / y odsauzeni Králowstwíj Božího.

Hospodár: Ponewadž ti odsauzeni gsau Králowstwíj Božího / my pak gsauce wykaupenij Smrtij Syna geho / tehdy giž žádné hrůze z Spůsem Prorockých nepotřeba se nám obawati / ani strachowati / nebo stogij psáno k Koryntům: Wěrný gest Pán Bůh / krze něhož gste powoláni k Towaryžstwíj Syna geho Gežíssě Krysta Pána nasseho / 1. Corint: 1.

Host: Tak gest můj Bratře milý / gestli hřešit přestaneme / a we wssém wůli geho plniti budeme / w Towaryžstwíj Syna geho zůstaneme / budemeli pak rozkosšij tělesných následowati / y Wrchnosti geho neposlauchať / daleko od Pána býti musíme / nebo mluwí Jan Swatý / w Kanonyce swé tato slowa: Si confiteamur peccata nostra fidelis est, & iustus ut remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate. Joann: Cap: 1. Budemeli se wyznáwati z hřešchůw swých / wěrný a sprawedliwý gest Pán Bůh / aby nám odpustil hřešchy nasse / a očistil nás odewssěch neprawostí. Adále také dý w Rozdijlu pátém: Et scimus quoniam filius Dei venit, & dedit nobis sensum ut cognoscamus verum Deum, & simus in uero filij ejus: Hic est verus Deus & uita aeterna. Cap: 5. A wjme že gest Syn Boží přišel / a dal nám rozum / abychom poznali prawého Boha / abychom byli w prawém Synu geho / a onť gest Bůh prawý a žiwot wěčný.

Hospodár: Kterak mi to wygaděšs / prosím kterať máme býti w Synu geho / nauč mne at tomu zrozumím.

Host: Když budem wuoli Boží plniti / geho poručeníj swatě zachowawati / tehda budeme w Synu geho / a Pán také w nás / a to snadněce spůsobijme / gen budemeli sami chytij / w čemž nás Apóstol napomíná k Tesalonicenským píšic

Půsyc w Kapi: 3. dñ. Fidelis autem Dominus est, qui confirmabit vos, & custodiet, à malo. Wěnyť gest Pán Bůh/ķterýžto utwrdíj nás/ a bude ostrůhati od zleho. A Tymotheowi zase w Druhém Kozdlu dñ: Si non credimus, ille fidelis permanet, negare seipsum non potest. 2. Tim: 2. Cap: Bychom pak gemu newěřili / ont wěny zůsta- ne/ sám sebe zapřeti nemůžē/ magyč takoweho Pána/ z ķterē- ho wšsemohaucnosti/ wšseřno máme/ gināče o něm aussánij mýti nám náležij / nebo napsáno Numeri. Cap: 23. Non est Deus quasi homo, ut mentiatur, nec ut filius hominis, ut mutetur. Neníť (prý) Bůh yako Člowěk / aby oklámal/ ani yako Syn Člowěka/ aby w čem proměnu učiniti měl. Máme těch připowědij mnoho / yakž také Deut: Cap: 32. nás napsáno. Deus fidelis absq; vlla iniquitate, iustus & rectus. Pán Bůh wěny / bez wšseliyakē zlosti sprawedli- wý a wprýmný Spasytel gest. V Jana S. w Kozdylu osněm: Multa habeo de vobis loqui & iudicare, sed qui me misit, verax est, & ego quae audiui ab eo, haec loquor in mun- do. Joannis Cap: 8. A tu giž o tom giste důwody máš / že Bůh prawdivý gest/ ale zlosti nasse nám na překážce gsau/ ě dogitij Lásty geho.

Gospodár: A lopy geden Bůh gest/ proť se žebnāte Dcem / Synem y Duchem Swatým/ a ķterýž neymocněy- ý gest:

Host: Pán Bůh geden gest w bytnosti a w pod- ětatě. Vnus est Deus in essentia, prater quem non est alius. Nad něho není gineho/ yakž sám o sobě oznámiti ráčil Moy- žůšowi/ in Exod: Cap: 3. Ego sum qui sum. Wyprawugic ho ku faraonowi/ řdyž se ho ptal Moyžůš ěka: A řdy mne ptáti budau / ķterē gest gineho Boha twého/ což dñm? Tu gemu Pán odpowěd dal: Já gsem ķterý gsem. Yakoby řekl: Já gsem sám toliko geden Bůh / není gineho / toliko pamatug na slova onoho Mučedník / ķterý Tyrannowi řekl: Bohowě wassy Pohané/ magj gmena rozličná / neb žich mnoho gest/ nás Bůh toliko sám geden gest/ nemá ža- dneho přigměnj/ toliko Bůh wšsemohaucý/ o ķterém oznamu- ge Moyžůš/

ge Moyžůš/ Deut: Cap: 4. ěka. Dominus Deus vester in Aegypto videntibus oculis tuis ut scires, quoniam Dominus ipse est Deus, & non est alius prater unum. Pán Bůh wás w E- giptě/ a wy gste nato hleděli Očima swými/ abyšste wěřili / že Pán on sám gest Bůh / a není giny kromě něho.

Tam že w desátý Kapitole dñ: Dominus Deus vester ipse est Deus Deorum, & Dominus Dominantium, Deus magnus & potens, & terribilis qui personam non accipit, nec munera. Bůh wás / ont gest Bůh nad Bohy/ Pán nad Pá- ny/ Bůh veliký / mocný a hrozný/ ķterýž Osob / ani daru- žádných nepřigymá. Tamž také dñ w Kozdylu/ 32. Vide- te quod ego sum solus, & non est alius Deus prater me, ego occidam, & viuere faciam, percutiam, & ego sanabo, & non est qui de manu mea possit erruere. Deut: 32. Pohleďtež žet gsem já sám / a neníť gineho Boha kromě mne. Rát za- mordugi/ a yát obžiwij/ yát ranij a vzdawij / aniž gest řdoby mohl z Kufau mých se wytrhnauti. O čemž také Král Dawid w druhých Knihách Králowských dñ: Id- circo magnificatus es Domine Deus, quia, non est similis tui, neq; est Deus extra te, in omnibus quae audiuius auribus nostris. 2. Regum. 7. A protož weleben gsy Pane Bo- že/ neboť není rowný tobě / a niž gest Bůh krom tebe/ mezy wšsemi/ co gsine řoli slýchali Wšsima nassyma. Také y ono- no wyznánij Krále Dawida dosti patrne gest 3. Reg: Cap: 18. Et sciant omnes Populi terrae, quia Dominus ipse est Deus, & non est ultra absq; eo. Ať (prý) poznagi wšsěčni Ná- rodowě Země / že on gest Bůh/ a není gineho kromě ně- ho. Sřetě také dále w týchž Knihách Králowských / yak Eliáš Prorok obětowal Obět/ předwšsemi wěrnými / y newěrnými tato slova ěka: Domine Deus Abraham, & Isaac, & Israel, ostende hodie, quia tu es Deus Israel, & ego sum seruus tuus, & iuxta praeceptum tuum feci, omnia verba haec. Exaudi me Domine, exaudi me, ut discat populus iste, quia tu es Dominus Deus. Cecidit autem ignis Domini, & vorauit holocaustum, & ligna, & lapides, &c. 3. Reg: Cap: 18. Pane Bože Abrahamůw / Izakůw / a Izrahelůw / ořaž dnes že gsy ty Bůh Izrahelský / a já gsem Služebník twůg/

twůg/ a wedlé přikázání twého učinil jsem. wseckny věci
tyto / vslyšyž mne Pane / vslyšyž mne/ at pozná Lid tento/
že gfy ty Pán Bůh Izrahelský. A za tjm vpádl Oheň z Nebe/
a spálil Obět/ y Dřívůj/ y Kamenůj. W Knihách Maudro/
sti we dwanácté Kapitole/ o Wšemohaučnosti Boží Ssa/
lomon Král takto mluwůj: Non est enim alius Deus quam
tu, cui cura est de omnibus, ut ostendas quoniam non iniuste
iudicas iudicium. Sapient: 12. Cap: Nemjť gineho Boha
gen ty / kterýž pěči máš o wsecký / aby wřázał že nesauidyše
nesprawedliwě Saudu/ o němž také Izayáš w Kapi: 37.
takto dij: Domine exercituum Deus Israel, qui sedes super
Cherubin, tu es Deus solus omnium regnorum terrae, tu feci-
sti coelum & terram. Jsaia: Cap: 37. Slowa kterýmiž se Král
Ezechyáš modlil křka: Pane Bože Zástupůw Izrahelských/
genž sedjśs na Cherubjnu/ tys sám Bůh wsech Králowstwůj
Zemských/ tys učinil Nebe y Zemi. Sám Stwořitel ozna-
muge Wšemohaučnost swau/ takto kř židům dťj/ strz Izayáš
se Proroka/ Cap: 43. Vos testes mei, dicit Dominus, &
seruus meus quem elegi, ut sciatis & credatis mihi, & intelli-
gatis quia ego ipse sum, ante me non est formatus Deus, &
post me non erit. Ego sum, ego sum Dominus, & non est
absq; me Saluator, ego annunciaui, & saluaui, auditum feci, &
non fuit in uobis alienus, vos testes mei, dicit Dominus, & ego
Deus & ab initio ego ipse. Jsaia: Wy gste Swědkowě me/
gi / dťj Pán / a služebníř mťg kterého jsem zwolil / abyšie
wěděli a wěřili mne a srozuměli/ že yá jsem sám/ předem nau-
nenj Bůh učiněn/ y po mně nebude. Já jsem/ yá jsem Pán/
a nenj kromě mne Spasitel / yá jsem zvěstowal / a spasyl/
ohlásl sem se/ a nebylo mezy wami cyžyho/ wy Swědkowě
mogi gste/ mluwůj Pán/ a yá Bůh odpočátku/ yá gsám. Po-
twrzuje toho w Kapitole 44. tež v Izayášě křka: Hęc
dicit Dominus Rex Israel, & Redemptor ejus, Dominus e-
xercituum, ego primus, & ego nouissimus, & absq; me non
est Deus. Tot to dťj Pán/ Král Izrahelský / a Wypitel
geho Pán Zástupůw: Já prwnj / a yá poslednj / a kromě
mně nenj Bůh. Mnoho toho Swědectwůj máš v Pro-
roků/ y we wšem Půsine Swatým o geho Božstwůj/ že on
sám od wěku nepočateho Bohem gest.

Hospodář:

Hospodář: A protož yá prawům/ neb to y sám
Spasitel Krystus o něm oznamuge / že gen sám Otec Bo-
hem gest/ a krom něho žádný.

Host: Bestie y Syn y Duch Swatý s nim
od wěčnosti/ ale to wsecko. geden Bůh nerozdělný gest/ čtěre
sobě slowa Spasitele nasseho v Jana S. w Rozd: 17. tato:
Hęc locutus est Jesus: Et subleuatis oculis in coelum, dixit. Pa-
ter: venit hora, clarifica filium tuum. Ut filius tuus clarificet te:
sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne quod dedi-
sti ei, det eis vitam aternam. Hęc est autem uita aterna, ut
cognoscant te solum Deum uerum, & quem misisti Jesum
Christum. Ego te clarificaui super terram: opus consumaui
quod dedisti mihi ut faciam: Et nunc clarifica me tu pater
apud temetipsum, claritate quam habui prius quam mundus
esset, apud te. Manifestaui nomen tuum hominibus quos de-
disti mihi, de mundo. Tui erant, & mihi eos dedisti: & sermonē
tuum seruauerunt. Nunc cognouerunt, quia omnia quae de-
disti mihi, abs te sunt: quia uerba quae dedisti mihi, dedi eis: &
ipsi acceperunt, & cognouerunt uere, quia à te exiui, & credi-
derunt quia tu me misisti, ego pro eis rogo: non pro mundo
rogo, sed pro his quos dedisti mihi; quia tui sunt: & mea
omnia, tua sunt; & tua mea sunt: & clarificatus sum in eis: &
iam non sum in mundo, & hi in mundo sunt, & ego ad te ue-
nio. Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti
mihi: ut sint unum, sicut & nos. Cum essem cum eis, ego
seruabam eos in nomine tuo: quos dedisti mihi, custodiui &
nemo ex eis periit, nisi filius perditionis, ut scriptura im-
pleatur. Nunc autem ad te uenio: & hęc loquor in mun-
do, ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis.
Ego dedi eis sermonem tuum, & mundus eos odio habuit,
quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. Non
rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serues eos à malo. De
mundo non sunt: sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica
eos in ueritate. Sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti in
mundum, & ego misi eos in mundum, & pro eis ego san-
ctifico meipsum: ut sint & ipsi sanctificati in ueritate. Non

C iij

pro eis

pro eis rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me: ut omnes es vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis vnum sint: ut credat mundus, quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi, dedi eis: ut sint vnum, sicut & nos vnum sumus. Ego in eis, & tu in me, ut sint consummati in vnum, & cognoscat mundus, quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. Pater quos dedisti mihi, volo, ut ubi sum ego, & illi sint mecum: ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste, mundus te non cognouit. Ego autem te cognoui, & hi cognouerunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam ut dilectio quam dilexisti me in ipsis, sit & ego in ipsis. Joann: 17. Cap: Tyto wěcy mluwíl Gežíss / a pozdwihsy Očj k Nebi řek: Otče/přisla hodina/ oslawiž Syna swěho/ aby y Syn twóž oslawil a welebil tě / yaks dal genu moc nad každým Cžlo- wěkem/ aby wšěckó což gsy dal genu/ dal gim žiwot wěčný/ a toť gest wěčný žiwot/ aby poznali tě sameho Boha prawě- ho/ a gehož gsy poslal Gežísse Krysta/ yá gsem oslawil tě na žemi/ dílo gsem dokonal ktere gsy mi dal/ abych ge činil/ a nynj oslawiž mne ty Otče / v sebe sameho Slawau/ kterau gsem měl v tebe prwe nežli gest Swět byl/ oznámil gsem jméno twé Lidém / ktere gsy mi dal z Swěta / twogi gsau byli/ a nynj gsy mi ge dal/ a řec twau gsau zachowali/ a ny- ni gsau poznali/ že wšěcký wěcy kterežs mi dal/ od tebe gsau/ nebo slova ktera gsy mi dal / dal gsem gim/ a oni gsau přiz- nali a poznali prawě / že gsem od tebe wysšel/ a wvěřili gsau/ že gsy ty mne poslal. Ná za ně prosím/ ne za Swět prosím/ ale za ty ktere gsy mi dal / nebo twogi gsau/ a oslawen gsy w nich/ a giž negsem na Swětě. Ale tytoť gsau na Swětě / a yá se k tobě beru. Otče Swatý/ zachoweyž ge we gměmu swém/ ktere gsy mi dal/ ostějbal gsem gich/ a žádný z nich ne- zahynul/ gediné Syn zatracený/ aby se Půsino naplnilo / aťe ty nj k tobě gdu/ a tyto wěcy mluwím na Swětě/ aby mi i- na dost mau naplněnou w sobě/ a yá gsem gim dal řec twau/ a Swět ge wnenáwisti měl / neb negsau z Swěta/ yakož y yá negsem z Swěta / neprosím aby ge pozwál z Swěta / ale aby ge zachowal od zleho / z Swětat zagižte negsau/ yakož y

yakož y yá z Swěta negsem / poswětiž gich w prawdě/ řec twá prawda gest. Yakož gsy ty mne poslal na Swět/ y yá gsem ge po slal na Swět / a gá poswēcugi se sameho zaně/ aby oni poswěcenj byli w prawdě. Neprosím pak toliko zaně/ ale y za ty kterežs řze slova gich/ magj wvěřiti we mne/ aby wšěckni gedno byli/ yakož gsy ty Otče we mně / a yá w tobě/ aby y oni gedno w nás byli / aby wvěřil Swět/ že ty mne poslal/ a yá sláwu kterau gsy mi dal / dal gsem gim/ aby byli gedno/ yakož y my gedno gsem/ yá w nich a ty we mně / aby dokonalj byli w gednotě / a aby poznal Swět že gsy mne poslal / a zamilowal gsy ge/ yakožs y mne zamilowal. Otče kterež gsy mi dal / chey kdež gsem yá / aby oni byli semnau/ aby widěli yášnost/ kterau gsy mi dal / a Sláwu mau / neb gsy mne zamilowal před ustanowením Swěta. Otče spra- wedliwý/ Swět tebe nepoznal/ ale yá gsem tě poznal/ a tito gsau poznali že ty mne poslal / a známo gsem gim učinil jméno twé / a gessie známo učinim / aby milowánj/ kterým gsy mne zamilowal/ bylo w nich/ a yá w nich. Tu giž zney že Bůh Syn s Otcem od wěčnosti gest/ a na čas ponížiti se ráčil pro spasený nasse/ wšak wěkm wěčně w prwnj Slá- wě a yášnosti zůstáwá / na wěky a w gednotě gest z Bohem Otcem/ yáť Apóstol k Tymoteowidj: Vnus enim est De- us, & vnus & mediator Dei & hominum homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus, cuius testimonium temporibus suis, confirmatū est. 1. Tim: 2. Cap: A proto chcessli Pána Boha poznati/ dež se Kazatelstw pil- ně/ w Cyrkwi Swatě/ kteraž wšěckó z naučenj Duchu S. má / a oznamuge wěčně těm wšěm/ genž Pána Boha zná- ti chtěj/ kterýž toliko sám gediný gest / ačkoli má tři gmě- na/ to gest/ Otec/ Syn/ y Duch Swatý/ o kterýchž gměnach dám yá tobě spráwu / yáť gsem sám wynaučen w této Cyr- kwi Swatě/ nebo yáť prawj Apóstol k Korint: Nam & si sunt qui dicuntur Dij, siue in coelo, siue in terra, siquidem sunt Dij multi, & multi Domini, nobis tamen vnus Deus Pa- ter, ex quo omnia & nos in illum, & vnus Dominus Je s u s CHRISTVS, per quem omnia & nos per ipsum 1. Corin: Cap: 8. Neb ačkoli gsau někteřj gessio slugi Bohowé / buďto na Nebi a neb na žemi / ale nám gest gediný Bůh Otec / z ně- hož gsau

hož gsau wseckny wěcy/a my šerze něho. Deus est aternus, nec principium, nec finem habens, sed est ipse principium & finis. Tak wěz/ že Pán Bůh wěčný/ ani počátku ani konce nemá/ ale sám gest počátek y konec. O gehož wěčnosti Pj/ smo Swatě nám wyprawuge Genes: 21. Surexit autem Abimelech, Picol princeps, & exercitus ejus, reversiq; sunt in terram palestinorum, Abraham vero plantauit nemus in Barabee, & invocauit ibi nomen Domini Dei aterni. 21. Genes:

Hospodár: Wsecko mi prawýs o gednom Bohu Otcy/ a yá bych také rád slyšel o Synu Spasyteli nasssem.

Host: Wyprawuge o něm dosti žetredně a patně Jan Swatý w prwnj Kapi:čka: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Napočátku bylo Slovo/ a slovo bylo v Boha/ a Bůh byl slovo. Čti sobě dálejší o tom slowu/ a to gest Syn wlastnj Boha žiwého.

Máš také w žgwenj S. Jana Důwod/ o oprawdomém Božstwj geho/ o kterém in Apocalip: takto zmjnká gest. Ego Ioannes frater vester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientia in CHRISTO JESV. Fui in spiritu in Dominica die, & audiui post me vocem magnam, tanquam tubæ dicentis, quod uides scribe in libro; Et conuersus sum ut viderem vocem quæ loquebatur mecum, & conuersus vidi septem candelabra Aurea, & in medio septem candelabrorum, similem filio hominis, vestitum pondere, & præcinctum ad mamillas, zona aurea, caput autem ejus & capilli erant candidi, tanquam lana alba, & tanquam nix, & oculi ejus tanquam flammæ ignis, & pedes ejus similes auricalco, sicut in camino ardenti, & vox illius, tanquam vox aquarum multarum, & habebat in dextra sua stellas septem, & de ore ejus, gladius utraq; parte accutus exibat, & facies ejus, sicut sol lucet in virtute sua, & cum vidissem eum, cecidi ad pedes ejus, tanquam mortuus, & posuit dexteram suam super me, dicens: noli time- re, ego sum primus & nouissimus, & uiuus, & fui mortuus, & ecce sum uiuens, in secula seculorum, & habeo clauis mortis, & in ferni, scribe ergo quod vidisti. Apocalip: Cap: 1.

Rá Jan

Rá Jan Bratr váš/ a včastník w zármutku a w potěšení/ y trpělivosti w Krystu Gežíss/ y byl gsem vwytržení Ducha/ w gednu Neděli/ y vlyssel gsem za sebau hlas welitý/ yako Trauby/ an mluwý ke mně čka: Co widýs píss w Kni- hách/ y obrátil gsem se/ abych vzěl hlas/ kterýž mluwil se mnau/ a obrátivssy se vzěl gsem sedm Swjcnů zlatých/ a vprostřed sedmi Swjcnů Zlatých/ podobného k Synu Člo- věka/ a oblečeného w Králowstě Kaucha/ a přepásaného na Prsech Zlatým Pasem/ Slawa pak geho a Wlasý/ byli bijlí yako bílá Wlna/ a yako Snijh/ a Oči geho yako plamen O- hně/ a Nohy geho podobné Mosazy/ yako w Ohni rozpále- né/ a Glas geho yako hlas Wod mnohých/ a měl gest w Ru- ce své prawé sedm Hwězd/ a z Lust geho vycházel Měč z o- bau stran ostrý/ a Twár geho swjtič yako Slunce w moey své/ a když gsem gey vzěl/ padl gsem k Nohám geho yako mrtwý/ y položil gest Ruku swau prawau na mne/ čka: Nebog se/ yá gsem prwnj y poslednj/ a žiwý/ a byl gsem mrtwý/ a hle gsem žiw na wěky wěkůw/ a mám Kljče smrti/ y Pekla/ protož napíss ty wěcy kterých gsy widěl. Potom w Rozdýlu druhým tám in Apocalip: dij: Ecce noua fa- cio omnia, & dixit mihi scribe, quia hæc verba omnia fidelissi- ma sunt, & vera, ego sum & initium & finis, ego sitienti dabo de fonte à quæ vitæ gratis. Ey nowé činjm wsecký wěcy/ y čekl gest mi napíss/ žet gsau tato slowa přewěrná a prawá/ yát gsem počátek y konec/ yát žijžniwému dám z Studnice wody žiwé darmo. Chcešlž tehda sedce y Osta- twá tak zachowati/ yakoby proti Pánu Bohu wničemž ne- proběssyl/ dotazugje se na wěcy wysočé a nezpytatedně/ kte- rýchž nasssemu rozumu/ nelže spytowati/ ani stjhnauti/ nebo Pán Bůh gest wsssemohaucý/ wj/ slyslý y widj wsecko/ yát o tom in Exodo. Cap: 3. máš napísáno. Deus nouit omnia, audit & videt omnia. O čemž yá tobě také swědectwý gista powjm/ z kterých poznáš že tak gč coť prawjm/ támž w těch Knihách sám Stworitel prawj o sobě. Sed ego scio quod non dimittet vos Rex Egipti ut eatis, nisi per manū validam, extendamq; manū meam, & percutiam Egiptū in cunctis mi- rabilib; meis, quæ factururus sum in medio eorū, post hoc dimit- tet vos, daboq; gratiā populo huic coram Egiptijs. Exo: cap: 3.

D

Alle to yá

Alle to já wjm/ že wás nepropustí Král Egypťský / abyštel
šli/ leč šrže Xuku mochnau/ protož wstáhnut Xuku swau/a
býtí budu Egypť w mnohých diwých swých/ kterážto činiti bu-
du v prostřed gich/a potomt propustí wás/dámť pak Lidu
tomuto milost před Egypťskými. Tu zney že Pán wšsecťno
wíj/slyšy/y widíj. Máš také druhé swědectwíj/ Deut:
Cap: 31. Kdež také dý k Moysesowi: Ecce tu dormies cum
patribus tuis, & populus iste confurgens, fornicabitur post
Deos alienos in terra, ad quam ingreditur, ut habitet in ea,
derelinquet me, & irritum faciet fœdus quod pepigi cum eo,
& irascetur furor meus in die illo contra eum, & derelinquam
eum, & abscondam faciem meam ab eo, scio enim cogitatio-
nes ejus, quæ factururus sit. Ať ty vmřes/ nebo zesnes s Ot-
cy twými/a Lid tento powstana/ slaužití bude Bohům cy-
zým w Zemi/ do kterýž wegde a bydletí bude w nýj/ opustí
mne a zrušy Dmluwu/ kterau gšem včíní s nim/ y rozhně-
wá se prechliwost má/ w ten den / a opustí m gey / a šrygit
twáť swau od něho/ wjm zagistě myšleníj geho co bude či-
niti/ prwe nežli wweđu gey. A protož ona Anna Proro-
kyně k Židům mluwí/ 1. Regum. Cap: 2. Nolite multi-
plicare loqui sublimia gloriantes, recedant vetera de ore ve-
stro, quia Deus scientiarum Dominus est, & ipsi prępa-
rantur cogitationes. 1. Regum. 2. Cap: Nechtěgte mno-
žiti řečy o wysokých wěcech chlubíce se / nechť wygdau staré
wěcy z úst wassých/ nebo Bůh gest Pán Dměníj/ a onť zná
myšleníj nasse. Gíž wěz gistě/ že Pán Bůh widíj/ zná y wíj
wšsecťy wěcy.

Czťme také w Knihách Králowstých/yak Pán mluwí
Samuelowi/ kdy plakal a želel Saula / kterého Pán mýti
nechtěl Králem nad Izrahelem/ yak k němu dý Cap: 16.
Usque quo tu luges Saul, cum ego proiecerim eum, ne regnet
super Israël & Imple cornu tuum oleo, & ueni ut mittam te
ad Isai Betlehemitem, providi enim in filiis ejus mihi Re-
gem. A dokáwádž plakati budeš Saula/poněwádž gšem
já gey zawrhl/ aby ne Kralowal nad Izrahelem/ naley O-
lege w Roh twýg/ a poď at possli tě k Isay Betlehemstě-
mu / wywolilť gšem sobě zagistě Krále z Synůw geho.
A když

A když tak včíní yak mu Pán poručiti ráčil / přišel a vzšel
Elyaba / tehdy řekl: Tentoliž bude Králem. Řekl
Pán k Samuelowi: Nerespitias vultum ejus. neq; alti-
tudinem staturę ejus, quoniam abieci eum, nec iuxta intui-
tum hominis ego iudico, homo enim, videt ea quę parent,
Dominus autem intuetur cor. Ibidem. Nehleď na osobu/
ani na Aurodu geho/neboť gšem ho zawrhl / ani já saudým
wedle zřeníj/yako Czlowěk který saudíj podle zewnějšnosti/
ale Pán na Srdce hledíj / takowé gsau Swaté Oči geho
wníť me člowěku/wšsecťo widíj/yak y w Knihách druhých
Paralip: dý: Oculi enim Domini contemplantur vniuer-
sam terram, & prębent fortitudinem, his qui corde perfecti,
credunt in eum. 2. Paralip: Oči zagistě Páně hledíj na wšsecť-
knu Zemi/a dāwagý Sylu těm/ kterýž dokonalým Srdcem
wěť w něho/takowé wšsemohaucnosti gest Bůh wšsemo-
haucý / očemž Job onen sprawedliwý w Rozdýlu 28. dý:
Ipse enim fines mundi intuetur, & omnia quę sunt in coelo
respicit. Pán na Končiny Swěta zhlědá / a na wšsecťy
wěcy které pod Nebem gsau/patríj. W Rozdýlu 31. také
Wšsemohaucnost Božíj wyznáwá kta: Non ne ipse con-
siderat vias meas, & cunctos gressus meos dinumerat. A
zdaliž on nesserťj Cest mých/a wšsecťy Kroky a neb šlapěge
mé počítá. W Rozdýlu 42. takto ku Pánu mluwíj: Wjm
že wšsecťy wěcy můžes/ a žádně myšleníj Lidstě před tebau
neníj šryto. Také y Dawid w Žálmu 37. dý: Domine
ante te omne desiderium meum, & gemitus meus a te non
est absconditus. Hospodine před tebau wšsecťa žádost má/
a kánj mé od tebe neníj šryto. A w Žálmu pak 89. dý: Po-
suisti iniquitates nostras, in conspectu tuo, seculum nostrum,
in illuminatione vultus tui. Položil gsy neprawosti nasse
před obličegem swým / a wěť náš w swětle twáři twé.

Salomona také poslyš w Přýslowých geho / kdež
takto dý: Respicit Dominus vias hominis, & omnes gressus
ejus considerat. Prouerb: Cap: 5. Gledíť Pán Bůh na Ce-
stý Czlowěka/a wšsecťy Kroky geho znamená. Tánž w Přý-
slowých w Rozdýlu 15. oznamuge: In omni loco oculi Domi-
ni contemplantur bonos, & malos. Na každěm mýstě Oči Páně
D ý patríj

patěj na dobré y na zlé. Adále také dū: Infernus & perditio coram Domino, quanto magis corda filiorum hominum. Peklo a zatrácenj před Pánem gsau/innohém wjce sřdce Synůw Lidstých. Neskryge se žádný před Pánem/neb sám ráčij mluwiti sřz Geremiáše Proroka Cap: 1. Priusquam te formarem in utero, noui te, & ante quam exires de vulua, sanctificaui te, & Prophetam in gentibus dedi te. Prwe než gsem tě sřwočil/ w žiwotě Matky twé/ znal gsem tě/ a dūwwe nežs wysšel z žiwota Matky / poswětil gsem tebe/a Proroka w Národech dal gsem tě. Což tu Pán dū k Geremiášowi/ y nám wšem to mluwiti ráčij / pročez měyme se k němu/ a poswěcenj toho se držme / nedáwegme se protiwůjku nassemu zwesti z Cesty dobré/w čistotě Sřdcých nassých se spravůgme / aby na nás zlořečenj Páně nepřipadlo / nebo Pán yáť gest dobrý na ponůženě / tak také gest horliwý na pyssně a wysokomyslně Sřdce.

Gospodár: Takeli Spasytel nášo zná Sřdce/ y myšlenj Lidstě/ yako Bůh Otec geho.

Host: Wšecká Wšsemobauenost geho při něm rowně gest/ yako při Bohu wěčným/ Nebo Bůh wěčný/wěčné Syna sploditi ráčil. Čzeme v Marka S. w druhý Kapi tole/ kdez nám takto oznamuge: Cum autem uidisset Jesus fidem illorum, ait paralitico, fili dimittuntur tibi peccata tua, erant autem quidam de scribis sedentes, & cogitantes in cordibus suis, quid hic sic loquitur, blasphemat. Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus, quo statim cognito Jesus spiritu suo, quia sic cogitarent intra se, dicit illis, quid ista cogitatis in cordibus uestris, quid est facilius, dicere paralitico, dimittuntur tibi peccata, an dicere surge tolle grabatum tuum & ambula? Vt autem sciatis, quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, ait paralitico, tibi dico surge, tolle grabatum tuum, & vade in Domum tuam. Et statim surrexit ille, & sublato grabato abiit coram omnibus. Marci Cap: 2. A když vzšel Gežjss wjru gegich/ řekl: Dnu zlámanému / Synu odpaussřegūt se tobě hřjchowě twogi. A byli tu někteří z Mistrůw sedějce a myslějce w Sřdcých swých / co tento tak mluwí/ rauhá se. A do mže odpustiti hřjchy

hřjchy gediné sám Bůh? To hned poznaw Gežjss Duchem swým/ žeby tak myslili mezy sebau/ řekl jim: Co to myslíte w Sřdcých swých / co gest snáze řjcy Dnauzlámanému/ odpaussřegūt se tobě hřjchowě twogi/ čili řjcy/ wstaň wezmi Lože swé a choď. Ale abysřte widěli / že Syn Čzlowěka má moc na Zemi hřjchy odpustiti. A dū Dnauzlámanému: Wstaň/ wezmi Lože swé / a gdi do Domu swého/ a zdwih Lože swé odšel předewšsemi. Tjž v Marka S. w Kapi tole 14. máš druhé swědectwí o Spasyteli/ že wědel yako Bůh opravdowý o wšeckým/ kdez tak o něm dū: Et misit duos de discipulis suis, & dicit eis: ite, in civitatem, & occurret vobis homo, lagenam aquæ baiulans, sequimini eum, & quocunq; introierit, dicite Domino domus, quia Magister dicit, ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse vobis demonstrabit cenaculum, grande stratum, & illic parate nobis, & abierunt discipuli ejus, & inuenerunt sicut dixerat illis. A poslal dwá z Vědlnjškůw swých/ a řekl jim: Gděte do Města/ a potkát wás Čzlowěk Láhwicy Wody nesa/gdětež za njm/ a kamž koli wegde / řce tež Pánu Domu toho/ že Mjstre dū: Kde gest wečeřadlo mé/ kdezto budu wečeřeti s Vědlnjšký swými. A onť wám wřáže wečeřadlo weliké obestčene / a tu nám připravůjte. A šli a wšecko našli gsau/ yáť jim powěděti ráčil. Toho potwrzuge Lukás S. Cap: 22. V Mathausse také Swatého / w Kapi: 21. také se oznamuge opravdowě Božstwíj geho. Kdez tam tak napsáno máš. Tunc Jesus misit duos discipulos suos, dicens eis: ite in castellum quod contra vos est, & statim inuenietis asinam, alligatam, & pullum cum ea, soluete, & adducite mihi. Math: 21. Tehdy poslal Gežjss dwá z Vědlnjškůw swých řka jim: Gdětež do Městečka ktere proti wám gest/ a y hned naleznete Osljcy přiwazanau/ a Oslátko sni/ odwězte a přiwězte ke mně. Tež zney/ že také wšecko wědel y wj / yako Bůh prawdowý.

V Jana Swatého/ máš w Kozdylu prwním / také gisté swědectwí / že zná y wj wšecko: Vidit Jesus Natanael venientem ad se, & dicit de eo: ecce vere Israelita in quo non est dolus, dicit ei Natanael, vnde me nosli. Vzšel Gežjss Natanaele an gde k němu/ y dū o něm: Ey toť prawý Izraelita
D iij elit/

elit / w němžto lštině. Řekl mu Natanael: Pakž mne znáš. Odpověděl mu Ježíš: Prve nežli tě Filip pod slykem zawolal / já tebe znám.

Tyž v Jana swateho máš w Kapitole 13. Když wečeřel z Vědlníky swými / řekl nim: Gistě / gistě prawím wám / že geden z wás mne zradí. W Kapitole šestnáctý / tam také seznání Apostolské negdes / kdež kněmu mluví: Nunc scimus, quia scis omnia, & non opus tibi ut quis te interroget. Tyní gšme poznali / že wšs wsecky wěcy / a nemj tobě potřebj / aby se kdo tebe tázal.

Hospodár: Všal prawý w Knihách Mojššových w Kapitole 33. že Člowěk žádný Boha newiděl / Syn pak Boží čas dlahý byl na Swětě / hodowal s Lidmi / y požíwal y od nich zamordowan?

Host: Prawda gista / že Boha žádný wideti nemůže / Deum nemo videre potest, Exod: 33. Spasitele nasseho widěl / kdy se snížiti ráčil / tělo na se přigiti / a o spasení nasse pracowal mnoho / neb to byla wůle Boha Otce / ale před tím žádný ho newiděl. Po z mrtvých wstání vložal se Apostolům / tak yá nám Pšmo swate oznamuge gilstotně / o Bohu Otce to prawdu máš / yá o něm Mojššowi díj: Cap: 33. Non poteris videre faciem meam, non enim videbit me homo & uiuet. Nebudesz mocy wideti twáře mé / neboť mne nezčij člowěk a žiw bude. Necht se newychwáluge tjm žádný / aby w smrtedlném těle budauc / wideti měl Pána Boha / když ho newiděl Mojšš y žide / kterýmž také mluwiti ráčil / gistě že ho newideli / yá gim to oznamuge Mojšš Deut: Cap: 4. řka: Locutusq; est Dominus ad vos de medio ignis, uocem uerborum eius audistis, & formam penitus non uidistis. Mluwil Pán Bůh k wám z prostředku ohně / Glas řeči geho slysseli gste / a twári geho owšem newideli gste. Tak se on mezy námi zdržowati ráčí / yáko Jan Swatý oznamuge řka: Deum nemo uidit unquam, si diligamus nos in uicem, Deus in nobis manet, & charitas eius in nobis perfecta est. I. Joan: 4. Boha (prý) žádný newiděl nikdy / budemeli se wespolek milowati a w Wšce Swatě stownawati / Láška geho bude w nás dokonalá / tak wblidagj Serdce nasse

sedce nasse Pána Boha Stwořitele nasseho tělesně. Dey Pá ne Bože / aby potom y Duchowně w takowým zrownání a Lášce geho neyswětějšy gšme ho wblidali. Wěm y Apostol Páně / tak nám znáti dáwá řka: Qui solus habet immortalitatem, & lucem inhabitat in accessibilem, quem nullus hominum uidit, sed nec uideri potest, cui honor & gloria, & imperium in sempiternum. I. Timoth: Cap: 6. Genšám má nesmrtedlnost / a přebýwá w swětě nepřístupedlném / gehož žádný z Lidj newiděl / aniž může wideti / gemuž nechť bude Čžest a chwála / y panowání wěčné / Amen.

Tomu wěriti můžeme / že ho widěl tělesným Otkem / Syn geho milý Spasitel nass. Ale Otko tělesně takowé bylo / kterč žádným hříchem poskwrněné nebylo: X z takowého těla / tělo wzyti na sebe ráčil / kterč po vpádu Otce nasseho Adama / od Stwořitele zaslíbené bylo. To zagistě nemožlo mŕti poskwrny také žádný / kterč takowému Pánu na Magestát prohlédnuté bylo. Nebo tomu rozuměti můžesz / že takowý Pán a Bůh / stwořenj wseckého / kterého žádné Otko smrtedlně whledati nemůže / by pak neyswětěgi žiw bylo / neleda mŕsto / a neledayakys Magestát zhotowiti ráčil / a ne zledayakého těla / tělo gemu dáti ráčil / aby gemu wždy čy / tak yá od počátku rowné bylo. O kterém Jan Swatý w prwní Kapitole díj: Deum nemo uidit, unquam unigenitus filius, qui est in sinu patris, ipse enarrauit. Ioann: 1. Cap: Boha (prý) žádný nikdá newiděl / toliko gednorozený Syn / genž gest na Tránu Boha Otce / onť gest o tom oznámil / w Kapitole 6. o tom mluwí: Non quia patrem uidit quisquam nisi is qui est à Deo, hic uidit patrem. Ioann: 6. Cap: Ne aby kdo widěl Otce / gediné ten genž gest od Boha / tenť gest widěl Otce.

Hospodár: Všal mnoho byli / yá nám Pšmo oznamuge / genž s nimi Pán Bůh rozprávěl / y dáwati gim ráčil / o wěcech takowau wědomost / yá někdy Spasiteli nassemu / wědli y poznali pagednau myšlenj Lidšce.

Host: Tot wsecko sprawila gim prosba a žádost Syna geho neymilejšyho / Spasitele nasseho / yá gšemť o tom prwe prawil. Nebo Pán in Exod. Cap: 33. mluwiti

mluwiti ráci: Et miserebor cui voluere, & clemens ero in quem mihi placuerit: A smilugi se nad tým budu chýti/ y milostim budu komu mi se bude líbiti. Potřebij tehdy wždycky o tom pracowati/ yá bychme se Pánu Bohu zalýbily. Tak yá oto se modil onen swatý Král Dawid ika: Audiam fac mihi mane misericordiam tuam, quia in te speravi. Psalm: 142. Děti abych slyšel w gýtru milosrdenstwu twé/ neboť gšem w té dauffal. Obgednal to sobě Dawid v Pána/ okázati ráci milosrdenstwu Synu geho/ yáto otom máš/ 3. Regum. Cap: 3. Co oznamuge Pýsino swaté tēmito slowy: Apparuit Dominus Salomoni per somnium nocte dicens: Postula quod vis ut dem tibi? & ait Salomon: Tu fecisti cum seruo tuo Dauid patre meo, misericordiam magnam, sicut ambulauit in conspectu tuo in veritate & iustitia, & recto corde tecum: Custodisti ei misericordiam tuam grandem, & dedisti ei filium sedentem super Tronum ejus, sicut est hodie. Tehdy se okázal Pán Bůh Salomonowi/ w noci we snách ika: Pros zač chceš/ a dám tobě. A řekl Salomon: Pane Bože/ ty gsy učinil milosrdenstwu weliké s Otcem mým Dawidem/ yáť chodil před twáři twau/ w prawdě a sprawedlnosti/ a srdcem upřímným/ a ostěňhal gsy milosrdenstwu swého welikého s ním/ že gsy mu dal Syna/ kterýž sedí na Stolicy geho dnešní den.

Hospodár: Což sobě obgednal Král Salomon/ oć žadal/ mohl tehda mnoho obdržeti/ nebo Pán Bůh Prawda gest.

Host: Wšak tam obšyrne máš w těch Knihách/ w týž Kapitole kdez dý: Dabis seruo tuo cor docile, ut populum tuum iudicare possit, & discernere inter bonum & malum, quis enim iudicare potest populum istum, populum tuum hunc multum. Placuit ergo sermo coram Domino, quod Salomon postulasset, & dixit Dominus Salomoni: quia postulasti verbum hoc, & non petisti tibi dies multos, nec diuitias, aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudicium. Ecce feci tibi secundum sermones tuos. Dey služebníku twému sedce vměgijcy/ aby

Lid twýg

Lid twýg saudit molh/ a rozeznat mezy zlým adobřým/ nebo kdož může saudit bez pomocy a sřednutí twé/ Lid ten twýg tak weliký. Záhila se Pánu žádost Salomonowa Krále/ řekl mu: Žes toliko o tu žádal/ neprosyls o dlouhý žiwot/ ani o bohatstwj/ ani o wítězstwj nad nepřátely twými/ toliko o moudrost: Gle to gšem učinil podle žádosti twé. Čti sobě dále w Pýsině swaté/ yá tobě toliko příklady wkazugi/ a na to oć mne ptáš/ odpowěd dáwám/ žwóláště o to že Deus & diuina omnia non posunt humana industria sine reuelatione comprehendendi. Tak yá to wygaděl onen služebníč Páně Job sprawedliwý ika: Sed ut video spiritus est in hominibus, & inspiratio omni potentis dat intelligentiā, Job cap: 32. Ale yáť wídjím/ Duch gest w Liděch a wdechnutj wšsemohaucýho/ dáwá rozumnost. Což se tehdy stáwá w pořádku dobrém/ wšseć o to po házy z wnuřnutj Božího/ ont zagisté we wšsem posluhačům swým dáwá wyrozuměnj slowa swé. Yáť o tom v S. Math: w 13. Kap: a v S. Luká: w osmé psáno gest. Kdo má Dsy k slyšenj slyšs. A tážali se ho Wědlnicy ge: Proč gim w podobenstwu mluwý. Gimžto on řekl: Wámť gě dano znáti tajemstwj Králowstwj Božího/ ale giným w podobenstwu.

Hospodár: Co se to zde tak rozumý/ že toliko sami Apóstolé a Kněží rozuměgý slowa Páně/ a giný Lidé nic.

Host: Bezpochybý/ y to ne ledapacy Kněží/ toliko takowj Kněží/ kteří od té wrečnosti Apóstolické zůstawené pocházeji/ a wynaučení sau od Ducha S. yáť gim to Spasýtel připowědět ráci/ v S. Jana w Kap: 14. tēmito slowy: Et ego rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat uobiscum in aeternū, spiritum ueritatis quē mundus non potest accipere, quia non uidet eum, nec scit eum, uos autē cognoscetis eum, quia apud uos manebit, & in uobis erit, non relinquam uos orphanos. Ioan: 14. Cap: A yáť prosyti budu Otce mého/ a gineho potěšytěle dáwám/ aby s wámi zůstal na wěky/ Ducha prawdy/ gehož Cžlowěk nemůže přigiti nebo newidj ho/ ani geho zná/ ale wy gey poznáte/ nebť w wás zůstane/ a w wás bude/ neopustim wás Syrotků/ y činjt tomu došti yáť Bůh prawý.

Hospodár: Pán Bůh byl prwě pořádek w Starém Záko-

E

ně natiždit

ně narýditi ráčil/že z gedno. Pokolenj wsecko Knězi byli/kte-
ří sluzbu Páně wykonawali toho nynj takowé. Pořádku ne-
nů/chce Pán Bůh aby každý gměno ge swate wychwalowal.
Host: Metak Pán chce pať wy rozumíte/zacal
Pořádek giný Spasitel/koho ráčil k sobě přigiti přigal/
Kybaře neyprwe za Vědlnjky wywolil/aby vřázal strze ně
wzáctnost vměnj swého/dawssy gim Ducha S. Ducha
maudrosti/a neporučil aby Synowé gich tělesnj byli/nebo
žádneho neřádu nechťel mjeti w Cýrkwi swé/čistotu mjeti
chtěl/yako sám byl Mistrém čistotným/takowé Vědlnjky so-
bě wolil/nechodili z ženami zanjm ani z Dětmí/ale wsecko
opustili a následowali Pána/weliké maudrosti dostali/yakž
Spasitel v Lukáše S. w Kapi: 10. takto mluwiti ráčil:
Confiteor tibi pater Domine coeli & terræ, quia abscondisti
hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, eti-
am pater, quoniam sic placuit ante te, Lucæ. Cap: 10. Chwá-
lím tě Otče/Pane Nebe y Země/že gsy skryl tyto wěcy před
maudrými/a opatnými/a zgewil gsy ge maljčkým/owsem
Otče/neb se tak libilo před tebou. A v Jana S. w 6. Kapi:
takto dj k swým Vědlnjkům tyto slowa: Propterea dixi vo-
bis quia nemo potest venire ad me, nisi ei datum fuerit à Patre
meo. Protoť gsem wám řeč/že žádný nemůž přigiti ke mně/
nebude-li gemu dáno od Otce meho.

Hospodár: Gestli Pán Bůh wsecky Knězy
dává/mnohoť wěru zlotřilých a swýwolných dáwa.

Host: Wedle či Bisma Bojsho nečeslo/zdali tam
nesslyšs yak Pán sám Krále dáwal na Králowstwí/a po-
tom gich sbázal/Pán Bůh ráčj dáwati wsecko dobré/a chce
aby toho dobře požjwal/ědo z ge wůle wykráčí/wsecko mu
odegine/a potom y Sřatanu oddá/gestli se ne pozná a pokánj
nečinj. Věčil Sanla Králem/odíal mu Králowstwí. Těž
by byl věčil Dawidowi/by se byl nepoznal a pokánj nečinil.
Čže se také o Salomonu w yaké lásce w Pána byl. Voluptas
neflechetná Kozkos/ke wsemu zlěmu nás přiwozuge/a Pán
Bůh wsemohaucy/ěterýž gí yak Salomon prawj: Deus est
immetus, & circumscriptus. Gest (prý) Pán Bůh nesmjenný
a newyprawitedlný/aniž může wypsán býti/a protoť Da-
wid w Žál: 138. dj: Quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tuam
fugiam

fugiam, si ascendero in coelum, tu illic es, si descendero in infer-
num ades. Si sumpsero pennas meas diluculo & habitauero in
extremis maris, & enim manus tua deducet, me illuc, & tenebit
me dextera tua. Kamž půgdu od Ducha twého/a Pám od twá-
ři twé vřeku/gestli že bych wstaupil na Nebe/tam gsy ty/pakli
bych zstaupil do Peřla/přitoimen gsy/gestli že bych wzal Kříd-
la swá nawswitě/abych přebýwal na Končinách Moře/a gistě
y tamě Kuřa twá prowodj mne/a zdržowati mne bude Pra-
wice twá. Weliký a mocný Pán Bůh náš gest/yakž sám o so-
bě dij/strze Izayáše Proroka Cap: 66. Coelū mihi sedes mea,
terra autē scabellum pedum meorū. Nebe (prý) Stolice má/
a Země Podnožj Noh mých. Wsemohaucnosti geho žádný se
newaruge/nebo čteme v Proroka Amosa w Kapi: 9. co pra-
wj k Židům: Si descenderint vsq; ad infernū, inde manus mea
educet eos, & si absconditi fuerint in vertice carmeli, inde scru-
tans auferam eos, & si celauerint se ab oculis meis in profundo
maris, ibi mandabo serpenti, & mordebit eos. Amos Cap: 9.
Staupilliby do Peřla/od tud Kuřa má wyweđe ge/a pakli
wstaupj až na Nebe/od tud strnu ge/a skryjli se na wrchu
Karmella/od tad wyptage se/odnesu ge/a pakli se skrygi od Oči
mých w hlubíně Mořské/tam přikáží Sadu/a wřikne ge.
Spasitel o wsemohaucnosti geho/také obgewuge v Math:
S. w 5. Kapi: řka: Ego autem dico vobis, non iurare om-
nino neq; per coelum, quia Tronus Dei est, neq; per terrā, quia
scabellum pedum ejus est. Math: Cap: 5.

Pawel S. w skutých Aposti: předstjra wsemohaucnost
Páně řemito slowy: Viri Athenienses per omnia quasi super-
stitiosos vos esse video, prateriens & videns simulachra uestra,
inueni et aram in qua scriptum erat, ignoto Deo, Quod ergo
ignorantes colitis, hoc ego annuncio vobis, Deus qui fecit
mundum, & omnia quæ in eo sunt, hic coeli & terræ cum sit
Dominus, non in manu factis templis habitat, nec manibus
humanis colitur, indigens aliquo, cum ipse dat omnibus vitam
& inspirationem, & omnia fecitq; ex vno omne genus homi-
num, &c. Stoge Pawel v prostřed Atyopagu dj: Mogi
milj Atheniensiťj/widjím wás že na wsech wěcech v Wjře
blaudjte/něco procházeg se/a wida Modly wasse/nalezl sem
Oltář na něm na psáno gest: Neznámému Bohu: Protoť což
E u wy ctjte

wy ctíte neznagje tot yá žwěstugi wám/ Bůh gest stwořil Swět/ y wšsecko což gt na něm ten gsa Pánem. Liebe y žeme nebylūt w Chrámech Kufau wdělaných / aniž býwá ctěn Lidskými Kufama/ neb ničehož nepotřebuge/ poněwadž on dáwá wšem žiwot/ y dychání/ y wšsecky wěcy / a učinil gest z gednoho Člowěka wšsecko Lidské Pokolení.

Takowau tehda wěz a zney wšemohaucnost Boží/ kte-
rauž on sám o sobě / yáť máš in Cens: Cap. 17. oznamuge Abrahamowi ika: Ego Dominus omnipotens, ambula coram me, & esto perfectus, ponamq; fædus meum inter me & te, & multiplicabo te vehementer nimis. Xá Pán wšemohaucy / chodiž předemnu/ a buď dokonalým / a položymě wmluwu mezy mnau a tebau/ rozmnožim tě náramně welmi. Chce Pán býti znán a chwálen od stwoření swého / kterěz proto stwořiti ráčil / aby mu se od něho chwála dála / yáť in Exodo. w Rozděl. 6. k Moysesowi také mluwiti ráčil: Ego Dominus, qui apparui Abraham, Isaac & Jacob, in Deo omnipotente, & nomen meum ADONAY, non indicaui eis. Pepigiq; fædus cum eis, ut darem eis terram Chanaan, terram peregrinationis eorum, in qua fuerunt ad wenę. Xá Pán kterěz gsem se zgewil Abrahamowi/ Izakowi y Jakubowi / za Boha wšemohaucyho/ a gměna něho Adonay/ neoznámil gsem gim/ než učinil gsem sinlawou s nimi/ abych gim dal žemi Chananegskau/ žemi putowání gich/ w kterěz byli přichoze.

Tyž w těch Knihách Cap. 20. mluwiti ráčil/ a oznamuge se ika: Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Egypti, de domo seruitutis, non habebis Deos alienos coram me, &c. Xáť gsem Pán Bůh twůg / kterěz gsem tě wywedl z žemě Egyptské z Domu služebnosti / nebudeš miji Bohůw gíných předemnu.

W třetích Knihách Moysesowych w Kapitole 26. takto připowídati ráčil židům. Ponam tabernaculum meum in medio vestri, & non abiciet vos anima mea, ambulabo inter vos, & ero vobis Deus vester, vosq; eritis populus meus. Leuit: Cap: 26. Postawymě Stánek můg prostřed wás/ a nezawede wás Duffe má/ choditi budu mezy wámi/ a budu Bůh wás/ a wy budete Lid můg.

Skřz

Skřz Geremiáše Proroka wygewuge také co za dobro-
dijný prokazati gim chtěl / gestližby byli gednosteyný aswo-
ný w Wjře/ kdez tak mluwiti ráčil: Et erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deum, & dabo eis cor vnum, & viam vnam ut timeant me vniuersis diebus, & bene sit eis, & filijs eorum post eos. Jerem: 31. Abudau mne w Lid/ a yá budu gim w Boha/ a dám gim sedce gedno/ a Cestu gednu/ aby se báli mne po wšsecky dni/ a aby dobře bylo gim / y Synům a Potomkům gegich.

Skřze Ezechyele/ také geho swatá a dobrotiwá přypo-
wěd / w Kapi: 37. tato gest. Et erit Tabernaculum meum cum eis, & ero eis Deus, & ipsi erunt mihi populus, & scient gentes quia ego Dominus sanctificator Israēl, cum fuerit sanctificatio mea, in medio eorum in perpetuum. Eccles: Cap: 37.

Skřze Izayáše Proroka/ slowa také potěštyedlně ozna-
muge ika: Populus enim Sion habitabit in Hierusalem plorans, nequaquam plorabis, miserans miserebitur tui, ad vocem clamoris tui, statim ut audierit, respondebit tibi. Isaia. Cap: 30. Neb Lid můg Syonský bydleti bude w Geruzalémě / ten genž pláče nikoli nebude plakati / litoť mage smilugi se nad tebau / a hlasu wolání twého/ y hned yáťž vlyšsy odpowij tobě.

Takowau wšemohaucnost má Spasitel náš Pán Ge-
žys Krystus/ yáť to oznamuge v Jana 8. w Kapi: 10. ika. Propterea diligit me pater, quia ego pono animam meam, & iterum sumam eam, nemo tollit eam a me, sed ego ponam eam a me ipso, & potestatem habeo iterum sumendi eam, hoc mandatum accepi, a Patre meo. Joann: Cap: 10. Protož (přý) mne Otce miluge / že yá pokládám Duffy swau/ abych opět wzal gi / nižádný gi odemne newezme/ ale yá pokládám gi sám od sebe/ moc mám položiti Duffy swau/ a moc mám opět wzýti gi/ to přikázání wzal gsem od Otce něho.

Hospodár: Proměnil gednáf přypowěd swau/
neznagij Potomcy gich/ Lásky geho:

Host: Deus nihil eorum quæ fecit odit. Sapien: 11. Cap: Pán Bůh wšemohaucy/ žádné wěcy nemá wnenawisti/ ktereau koli stwořiti ráčil k chwále swé / než weliká zlost / vřpu-
E iij tnost a

tnost a peycha/tuto wsecku Lásku geho proměňuje. Nebo
yť Salomon w Mladrostech Cap: 11. dů ku Pánu: Diligis
enim omnia quæ sunt, & nihil eorum odisti quæ fecisti, quo-
modo autem posset aliquid permanere nisi tu voluisses? aut
quod à te vocatum non esset conseruaretur. Parcís autem
omnibus quoniam tua sunt Domine, qui amas animas. Sapi: 11.
Milugešs zagisté wsecky wěcy ktere gsau/a niž toho nenáwi-
dys cožs stwořil/nebo kterať by mohlo co zůstati/ťdyby ty
nechtěl/a neb co od tebe powoláno nebylo/yť by mohlo býti
zachováno/ a odpustis také wšem/nebo twogi gsau Pane/
genž milugešs Duse.

Hospodár: Wěcet gest gednāl nesciastrach neži-
lech/ na ktere on gest láskaw na Swětě/ na ktere láskaw dá-
wá gím hognost wseho.

Host: Deus es iudex totius mundi, reddens unicuiq; bo-
num vel malum, pro utriusq; meretur. Tak nám Pismo swate
dů: Že Pán Bůh gest saudece wseho Swěta/ a platj gedno-
mu každemu/ zlé nebo dobré/ tak yť kdo zaslauží/ očemž
Geremiášs Prorok w 17. Kapi: dů: Ego Dominus scrutans
cor & probans renes, qui do unicuiq; iuxta viam suam, & iuxta
fructum ad inuentionum suorum. Jerem: 17. Rá (prý) Pán
stusugi Ledwůj/a spytugi sedce/ genž dáwám gednomu kaž-
demu podle Cest geho/podle Owtce náležkůw geho.

Tak že Dawid o Pánu w Žálmu 95. dů. Iudicabit or-
bem terræ in æquitate, & populos in veritate sua. Saudit
bude Wřsleť Země w wprýmnosti a Lidj w prawdě swě.

Hospodár: An to také o Synu wyprawugů/
že přigde saudit žiwě y mrtwě/ yť mluwíme wždycky po-
dle naučenj Apostolskeho.

Host: Tomu zagisté wěriti máme/ nebo sám
w swateho Mathausse w Kozdůlu/ 16. wznáwati to ráčů
řka: Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui,
cum angelis suis, & tunc reddet unicuiq; secundum opera ejus.
Math: 16. Syn zagisté Člowěka přigůti má/ w Sláwě
Otce swěho s Angely swými/ a tehdy odplatj gednomu kaž-
demu wedle skutkůw geho.

Potom

Potom w Kapit: 25. týž w Mathausse So. oznamuge:
Cum autem venerit filius hominis in Majestate sua, & omnes
Angeli cum eo, tunc sedebit super sedem Majestatis suæ, Math:
25. Aťdyž přigde Syn Člowěka w Welebnosti swě/ a
wssyčni Anděle geho s nim/ tehdy se posadí na Stolicy We-
lebnosti swě.

Hospodár: Wědy Pán Bůh na některých mů-
stech sauc sám Bohem/ některým Tytul Božský dáwá/ yť
čteme w Knihách Deut: Cap: 6. y 7. Kdež wyslá Mojsš
ku Saronowi prawj mu/ že gsem tě učinil Bohem Saron-
owým. in Exod: také Cap: 22. Saudece Bohy gmenuge.

Host: Každý wysláný od Pána swěho/ gmeno-
geho na sobě nese/ y každe Poselstwůj/ gmenem geho odpra-
wuge. Tak činil Mojsš/ yť gsemě nahoře prawil. Co
se pať tne toho/ z druhých Kněh Mojsšowých Kapit: 22.
Kde Saudece gmenuge Bohy/ ti toliko na místě Božjm gsau/
y w Žálmu 81. tak se o nich mluwůj: Magj býti za Lidi poč-
táni/ ačkoli náměstkowé Božj gsau. Ale pomni co Moysš
mluwj w pátých Knihách w Kapi: 6. Audi Israël Do-
minus Deus tuus Deus vnus est. Slys (prý) Izraeli/ Pán
Bůh twůg/ Bůh geden gest. A sám Pán yť o sobě ozna-
muge/ Deut: Cap: 32. řka: Videte quod ego sum solus, & non
est alius Deus præter me, ego occidam, & ego viuere faciam,
percutiam, & ego sanabo, & non est qui possit de manu mea
eruere. Pohleďte žeť gsem yá sám/ a nemjť gineho Boha
kromě mne/ yť ranjím/ a vzdawjím/ aniž gest řdoby se mohl
z Kuřau mých wytrhnauti.

Hospodár: Gím také dobrotu přiznáwá/ a gím
prawj že nemjť gineho dobreho/ toliko sám Bůh.

Host: Dobrota Božská/ nemjť se přirównati
žádně dobrotě na Swětě. Solus Deus bonus. Sám toliko
Pán Bůh dobrý gest. Ale yť Latinjcy řjtagi: Bonum est
id quod opponitur malo, estq; nomen generale honesta atq;
utilia simul complectens, ut bonum animi, bonum corporis,
bonum fortunæ, si bonum virum dicimus, probum significa-
mus, si

mus si bonū militem, fortem, si bonum imperatorem, prudentem si bonum Grammaticum, literatum, si bonum Iudicem iustum, si bonum mercatorem, diuitem, si bonum faciem pulchram. Nemůže se nikomu dobrota přivlastniti / to co gmenugem dobrým / proti dobrotě Božské / tak se rozumí / dobrý Muž rozumí se probus, zachovalý a skusný. Gestli Kytýče gmenuges / rozumí se fortis, to gest : Sylný Vdát / ný. Pačli Čyřáče / Krále / to se rozumí prudens, Maudrý / opatrný. Gestliž pač Grammatica : to gest Místřa / Šák / to se rozumí / Literatus, Včený / a weymluxný. A pačli Saudnýho dobrým gmenuges / rozumí se spravedlivý. Pačli Kupce dobrým gmenuges / rozumí se Bohatý. Gestli pač Člowěka z obličeje chwális / rozumí se pěkný / vřlechtlý. Všěcko to Methaphorice, to gest na opak rozuměno býti má. Ale Pán Bůh toliko sám gest dobrý / Syn geho toho Tytule trpěti nechťel / gsa rowen Bohu Otce / yať o tom máš v Lukáše 18. Cap : 18. Interrogauit eum quidam princeps, dicens magister bone, quid faciens, vitam eternam possidebo, dixit autem ei Jesus, quid me dicis bonum, nemo bonus nisi solus Deus. Luc. 18. Když se ptal geden z Knjzat : Místře dobrý / co čině žiwot wěčný obdržím. A řek sgemu Gežýs : Mne nazýwáš dobrým / nižádný není dobrý gedině sám Bůh.

Žádný tak není swatý gedině sám Bůh / ktereho swatost odewšeliyate poskowny gest prázdná / Solus Deus sanctus, gini se gmenugí swatý / proto že gsa poswěceni od geho wšemohaučnosti / pro gegich wěrně poslussenstwj a chowání : Toľko rozuměg slowa / které Pán mluwiti ráčil k Mlogžýšowu w Knihách 3. w Kapi : 19. Loquere ad omnem coelum filiorum Israēl, & dic eis, sancti estote, quia ego sanctus sum Dominus Deus uester, Leuit : 19. Mluw ke wšesmu Žástupu Synůw Izrahelských / a rey gim swatý buďte / nebo swatý gsem yá Pán Bůh wás. Tak wěz že se tjjm Člowěk poswēcuge / když wůli Stwořitele Pána swého plní / a z hříchůw učiněných poťání činí. Protož Apostol k Židům dý : Cap : 12. Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam sine qua nemo videbit Deum. Hebr : Cap : 12. Poťog mēgte se wšsemi / a stdečné čistoty následugte / bez něj žádný

žádný nezřej Boha. A Tesalonicenským také dý : Hec est uoluntas Dei sanctificatio uestra, Thesalo : Cap : 4. Tat gest wůle Božj swatost wás. A to máš / že toľko sám Bůh gi dobrý / swatý / sám také y mocný / y spravedlivý / yať teď oznámím / přiznala mu to ona Anna / yať gsemť prawil na hoře / 1. Regum. Capite. 3.

Geremiáš také w Kapi : 9. dý : Hec dicit Dominus non gloriatur sapiens in sapientia sua, non gloriatur fortis in fortitudine sua, & non gloriatur diues in diuitijs suis, Ierem : 9. To dý Pán : Nechľub se maudrý w maudrosti swé / nechľub se sylný w syle swé / a nechľub se Bohatý w Šbožj swém.

Sám toľko také gest spravedlivý / solus iustus, a nad spravedlivými Ůci swé držeti ráčj / yať Dawid Psalm : 33. Oculi Domini super iustos, & aures ejus in preces eorum. Ůci (prý) Páně nad spravedlivými / a Všy geho k prozbám gich.

W Knihách Machabeyských oznámil Neemiáš Prořok w Modlitbě swé wšsechnu tu wšemohaučnost Božj / těmto slowy : Domine Deus omnium, creator terribilis & fortis, iustus & misericors, qui solus es bonus, Rex, solus praestans, solus iustus & omnipotens & aternus, qui liberas Israēl de omni malo, qui fecisti patres electos, & sanctificasti eos. 2. Machabe : Cap : 1. Pane Bože wšsech wěc Stwořiteli / brožný a spravedlivý / sylný a milostdný / kterýž sám gsy dobrý / sám Král neylepsšj / sám spravedlivý / wšemohaučy a wěčný / kterýž wyswobozuges Izrael / zewšeho zľh / a který gsy učinil Ůce wywolene / a poswětil gsy ge.

Sám toľko gest dobrotiwý a milostiwý / yať se o tom čte w Žgwenj w Kapit : 15. Quis non timebit te Domine, & magnificabit nomen tuum, quia solus pius es, quoniam omnes gentes uenient, & adorabunt in conspectu tuo, Apoca : Cap : 15. A kdo se tebe nebude báti Pane / a kdo nebude welebiti gměna twého / neb ty sám milostiwý gsy / wšyčtñ za giste Národowé přjgdau / a budau se klaněti před twáči twau / nebo zgerwňj gsa Saudowé twogi.

Hospodár : Apostol také Páně w prwnj Kano. nice w 2. Kapi : dý ke wšsem : Ale wy gste Kod wywoleny Králowšć Kněžstwo / Lid swatý / Lid dobytý / abyšte zgeřowali

wowali moc toho / kterýž z temnostij was powolal / w pře-
divné světlo své.

Host: Powěděl to Apostol onomu Chrámu
prvnímu / který gmeno Pána Boha rozhlásoval / oznamu-
guc slovo Páně a wsemohaucnost Boha Otce / y Syna ge-
ho neymilegšsýho Krysta Pána / protož gim to náležitě při-
čet / nebo každý takový / kdo pilně w sedcy svým o Pánu Bo-
hu rozgýmá / a giným wsemohaucnost geho wyprávuge /
swatý gest / nebo Duch swatý w sedcy geho přebýwá. Ale
sám toliko Pán Bůh na Swětě S. a Blahoslawený gt / solus
Deus Beatus, ač prawý Psalmista w Žalmu 1. y na mnohých
místech o Blahoslawenství Lidstém / a wssak takové Bla-
hoslawenství / sám Pán dáváti ráčíž Lásky své / proto yať
dij Dawid: Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum,
& in via peccatorum non stetit, Psal: 1. Takový od Pána
Blahoslawený gest člověk / kterýž newssel w radu newěr-
ných / a na cestě hříšných nestál. W Žalmu také 40. dij: Bea-
tus vir qui intelligit super egenum, & pauperem, in die mala
liberavit eum Dominus. Blahoslawený kterýž rozumí se nad-
nuzným a y chudým člověkem / nebo w den zlý wyswobodí
geho Pán. W Žalmu pak 118. dij: Blahoslawený neposkwr-
něný / kterýž chodí w zákoně Páně.

Sám Pán nesmrtedlný gest / genž sám má nesmrtedl-
nost / a přebýwá w swětle nepřístupitedlném / ten sám zá-
zraký a divné věci působí / yať mu to Dawid w Žalmu 71.
přičítá čka: Benedictus Dominus Deus Israel, qui fecit
mirabilia solus.

Hospodár: Totaké prawýs / že sám Pán Bůh
wí y zná mysl y srdce Lidsté. Tu o Samuelowi máš swědec-
twí / w Knihách 1. Králowských w Rozdílú: 9. yať Sau-
lowi oznámil o Oslicých. Také o Jozeffowi / zdalíž newhodl
mnohé věci.

Host: Také gest / wěděl / nebo od Pána nato wy-
naučení byli / sám Pán wynaučil Samuela / yať Saula po-
mazati měl / a Oslice vložal. Připamatug sobě raděgi slowa
Krále Salomona w 3. Knih: Králow: w Kapi: 8. w který
wsemohaucnost Páně wygaděl čka: Tu exaudies in coelo
in loco ha-

in loco habitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies ut des uni-
cuiq; secundum omnes vias suas, sicut videris cor ejus, quia tu
nostis solus, cor omnium filiorum hominum, 3. Regum Cap: 8.
Ay (prý) vslyšs Pane Bože w Nebi w Přibytku twém
swatým / a slůtuges se y věcnijs gednomu každému podle
Čest geho / yaťž vzrůs srdce geho. Nebo ty sám znáš srdce
wslech Lidí. Tu zney že on toliko sám zná srdce Lidsté / sám
hříchy gich odpaussí / když ponížene vhlídá.

Hospodár: To rád slyšm / neb se wpychwalugi
Kněží tým / že oni mohau hříchy Lidsté odpustiti / čemuž
yá newěřm.

Host: Chcessli býti prawým služebníkem Krysta
Spasitele nasseho / wěti tomu musýs: Neb to wěc wýry
hodná gest. Poslauchey slow Spasitele co poraučeti ráčil
Vědlníkům svým / giž po zmrtwých wstání swém / yať o
tom Jan S. w Kap: 20. swědectwí dáwá čka: Dixit ergo
eis, iterum pax vobis, sicut misit me pater, & ego mitto vos,
hoc cum dixisset insufflauit & dicit eis: Accipite Spiritum
sanctum, quorum remisieritis peccata, remittuntur eis, &
quorum retinueritis retenta sunt, Ioann: Cap: 20. Tehdy
opět dij gim: Pokog wám / yaťž mne poslal Otec / y yá
posylám was? To když powěděl / wzdechlnaně a řekl gim:
Přigmetěz Ducha swateho / kterýmž koli odpustíte hříchy /
odpaussí se gim / a kterýmž zadržíte / zadržáni gsau.
A tak giž wěz / že Kněží prawdu prawí / nebo oni také po-
tom gdauc na smrt / dávali giným moc sobě od Pána da-
nau / hříchy odpaussí / y wssednu služebnost Cyrkewní /
wykonáwati Pánu náležitě / yať sami wynaučení od Ducha
swateho na to wssedno byli / a až po ten čas dáwagí.

Ano také máš v Mathausse S. w Kapi: 18. yať Petr
řekl ku Pánu: Tunc accedens Petrus ad eum dixit Domi-
ne quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei, vsq;
septies? Dixit ei Iesus: Non dico tibi septies, sed vsq; ad
septuaginta septies, Math: 18. Natom na ten čas mēg
dosti / potom toho dost budeš míti / nenýčko o wsemo-
haucnosti Boží s tebau mám rozmluwu / kterémuž toliko

samému slaužití máme / yať nám Deut: Cap: 6. naučení
dáno. Et Dominum Deum tuum timebis., & illi soli serui-
es, ac per nomen ejus iurabis. Deut: Cap: 6.

Hospodár: **M** pá tak pravím / at nenúčko po-
raucegi: To slaužit swatym / to Knězy / to Papeži / Králi /
Seytmanu / co wědět čeho newymegslegi nám.

Host: **O**brat se koe chceš / wssudy Wrechnost
musí býti / wssak by Swět zanic nestál / kdyby Wrechnosti
nebylo / od wěčnosti to Stwořitel načítiti ráčil / yať o tom
máš / in Genes: Cap: 25. Což Pán Rebeca powěděti ráčil.
Duae gentes sunt in utero tuo, & duo populi ex ventre tuo,
dividentur, populusq; populum superabit, & maior seruiet
minori. Dwať (prý) Národy gsau w životě twém / a
dwogů Národowě z života twého se rozdělí / a Lid bude
přemáhat Lid / a wěššy slaužiti bude mensšymu. To zney
že newšsečko Pány / Pán Bůh mýti chce na Swětě / ať by to
mohl spraviti / žeby wšsečny z bohatil / ale chce aby také po-
řádek byl / aby gedni druhým slaužili / což y Apostol Kolo-
cenšým piššic dý: Serui obedite Dominis carnalibus, per om-
nia, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes,
sed in simplicitate cordis, timentes dominum, ad Colof: Cap: 3.
Služebnýcy poslušni buďte we wššem Panům swým těle-
šným. Ne na Očo toliko slaužýce / a yaťo Lidem se ližýce /
ale wpřýmným srdcem bogýce se Boha wšsemohaučýho / kte-
rý sám Pánem gest nadewšsemi Pány / yať skrze Izayáše o
sobě mluwiti ráčil / w Kapi: 42. Ego Dominus hoc est no-
men meum, gloriam meam alteri non dabo, & laudem me-
am sculptilibus. Já Pán / a to gest gméno mé / chwály mé
ginému nedám / a Cti mé Kytinam.

Hospodár: **W**ssak Pán Syna le wšsemu při-
pusťil / gemu Chwálu mezy Národy rownau z sebau dáti rá-
čil. A protož tě prosym o téhož Syna geho začátku po-
wěz mi tak dostatečně / yaťs mi pravil. o Bohu Otce / a
wšsemohaucnosti geho.

Host:

Host: **W**ssak Ján swatý počátek geho ozná-
mil / yať gsam giž pravil: Napočátku bylo slovo / a slo-
wo bylo v Boha / a Bůh byl slovo. To giž máš. A když
Čert Ewu podwedl / že na zápowěd Páně Owotce z Stro-
mu wědomosti zleho y dobre okusyla. Otom máš giž zmín-
ku neyprwňgšy Boha Otce / kdež Hadu pohružku včinił /
Genes: Cap: 3. ita: Inimicitias ponam inter te, & mulie-
rem. O Čerte / že gsy to spáchal / yať nepřýzeň vložím / mezy
tebau a ženau. Skrze Proroky potom oznamowati ráčil
Narozený geho / yať máš v Izayáše / Cap: 7. Ecce virgo
conciptet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel.
Ay hle Panna počne a porodí Syna / a názwáno bude gmé-
no geho Emanuel: To gest Bůh s námi.

Týž Izayáš w Kapit: 11. dý: Egredietur virga de
Radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet, & requiescet super
eum spiritus Domini, spiritus sapientiae & intellectus, spiritus
consilij, & fortitudinis, spiritus scientiae, & pietatis. Ay
zwegdeť Prut z Kořene Jesse / a Kwět z Kořene geho wy-
staupí / a odpočýwati bude na něm Duch Boží / Duch mau-
drosti a rozumu / Duch raddy a Sýly / Duch Wmění a mi-
lostivosti. Mnogo důwodůw máš oněm / wtoho Izayá-
še / také y giných Prorokůw / yať y Geremiáše w Kapi: 23.
Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & suscitabo David ger-
men iustum, & regnabit rex, & sapiens erit, & faciet iudici-
um, & iusticiam in terra. Ay dnowě gdau dý Pán / a
wzbudím Dawidůw Amen sprawedliwý / a Kralowati
bude Král / a maudrý bude / a činiti bude Saud / a sprawe-
dnost nazemi.

Skrze Ezechyele w Kapit: 34. dý Pán: Et suscitabo
super eas pastorem unum qui pascat eas. A wzbudím nad
nimi Pastýře gednoho genž by ge pasl.

A také w druhé Kapit: dý: Et mouebo omnes gentes,
& veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum
istam gloria, dicit Dominus exercituum. A pohnu wšsemi
Národy / a přýgde wšsem Národům žadaucý / a naplním
Dům tento Sláwau / dý Pán Zástupůw.

Y Zacharyáše Proroka w Kapi: 2. také o sobě wy-

f. iij

swědčuge

swědčuge řka: Lauda & lætare filia Sion, quia ecce ego venio, & habitabo in medio tui. Zacha: Cap: 2. Chwál a wesel se Dcero Syonská/ neb ay yá gdu a bydleti budu v prostřed tebe/dij Pán.

W Kapitole pak dewátý / předpowýdá přístij Páně těmito slowy: Exulta satis filia Sion, jubila filia Hierusalem, Ecce Rex tuus veniet tibi iustus, & Saluator ipse pauper, & ascendens super Asinum & super Pullum, filium asinae, Zacha: Cap: 9. Wesel se dosti Dcero Syonská/ plesay radostij Dcero Geruzalémská. Ay Král twýg gde k tobě spravedlivý/a Spasýtel/on Chudý/a w sedage na Osla/a na Oslátko Syna Oslýce. Mnogo Prorokůw opustijm pro vkrácení/mnogo přispowědj Páně nespomínám/kdo gedno mu y dvěma newěťij/ tent y mnohým wěťiti bude/a w nedůwěrnosti zůstane. Ty pak dostatečně wě že Krýstus Spasýtel náš podle slýbůw Boha Otce/neypřwe w čas pro nás opravdowým Cžlowěkem se stal/a s námi na Swětě obcowati ráčil/ o gehož swatým Narození/ pišse Ewangelista Jan swatý w Kapit: 1. Et Verbum caro factum est, & habitauit in nohis, & uidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti à patre, plenum gratiæ & veritatis. A Slovo tělem učiněno gest / a přebýwalo mezy námi / a widěli gsm Sláwu geho / Sláwu yako gednorozeneho od Otce plného milosti a prawdy.

Abby tehdy wěťil gisté/ že počat gest Duchem Swatým a narodil se z Maryge Panny/ yak o tom máš v Mathausso. w prwnij Kapit: o tom swědectwý: Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est, pariet autem filium, & vocabis nomen eius Iesum, ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum, hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum est per Prophetam, dicentem à Domino. Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabunt nomen eius Emanuel. Math: Cap: 1. A když o tom myslil Jozeff/ vřázal mu se Anděl wespanij / řka: Jozesse Synu Dawidůw/ nelekej se přigýti Marygi Manželky své/ neb co se gest narodilo w ni / z Ducha swateho gest/ porodit zagiste Syna/ a nazwess gmeno geho Gežýs/ nebt on wyswobo-

dij Lid

dij Lid swýg od hřichůw gch. Toto pak wšseto stalo se gest/ aby se naplnilo což powědjno gest od Pána/ řize Pro roka řkaucýho: Ay Panna počne a porodij Syna/ a nazwáno bude gmeno geho Emanuel. A ptala se Panna Anděla/ yak to ona má poroditi když Muže mýti nechce? Dal gi takowau odpowěd/ yak Lukáš swatý dij w prwnij Kapi. řka: Spiritus sanctus super veniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, ideoq; quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei, Lucz. Cap: 1. Duch swatý wstoupí w tě / a moc neywyššýho zastýnáj tebe / a protož což se narodí z tebe swateho/ slauti bude Syn Boží: Tam negdese wýc wtoho Ewangelisty.

Powstau tehda zesna Jozeff/ yak dij Ewangelista Mathausso swatý/ w Kapit: 1. Exurgens autem Joseph à somno, fecit sicut praecepit ei Angelus Domini, & accepit coniugem suam, & non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum, & vocavit nomen eius Iesum, Math: 1. Tehda učinil yakž mu oznámil Angel Páně/ přigal Marygi Manželku swau / a nepoznal gest gi / až y porodila Syna swého prworozeneho/ nazwal gest gmeno geho Gežýs.

Oznamuge tehdy Lukáš swatý Ewangelista narození geho/ těmito slowy: Factum est autem cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret, & peperit filium suum primogenitum, & pannis eum inuoluit, & reclinauit eum in praesepio, quia non erat ei locus in diuersorio, Lucz: Cap: 2. A stalo se gest kdy gsau tam byli / a naplnili gsau se dnové aby porodila / y porodila Syna swého prworozeneho / a w Plenký ho obwinula/ a položila gey w Geslech / neb ne bylo mýsta w Hospodě.

Pogednau yak se naroditi ráčil w Betlémě Jůdowě/ yak swědčij Ewangelista Mathausso swatý w 2. Kapit: těmito slowy: Cum ergo natus esset Iesus in Bethlehem Iudae, in diebus Herodis Regis. Ecce Magi ab oriente venerunt Hierosolimam, Math: 2. A když se narodil Gežýs w Betlémě Jůdowě/ za dnůw Herodesa Krále. Ey Mudrcy přigeli od východu Slunce do Geruzaléma. O tom narození Micheáš Prorok prorokowal / yak se o tom čte / Cap: 5. Et tu Bethlehem Ephrata, paruulus es in millibus Iuda ex te mihi egre-

mihi egredietur, qui sit dominator in Israél, & egressus ejus ab initio à diebus eternitatis. A ty Bechlème Eštrata malický sy w tisýcých Jůdských / z tebeť mi wygde / který bude Panowati w Izraeli / a wychod ge° od počátku dñj wěčnosti.

Narodit se tehda ráčil sine peccato, bez hříchů / yať Apoštol w druhým k Korynt: w Kapit: 5. dij: Eum qui non no-uerat peccatum pro nobis, peccatum fecit, ut nos efficeremur iustitia Dei in ipso, 2. Corint: Cap: 5. Toho kterýž hříchů nepoznal / učinil Bůh za nás Oběti za hřích / aby chom my byli učiněni spravedlnosti Boží w něm.

Petr také Apostol Páně w prwnij Kanon: w Kapit: 2. dij: Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore ejus, 1. Petr: 2. Kterýžto hříchů nevěnil / ani se lešť nassla w Dstech geho.

Potom dne osineho po narození / dal se obřezati podle Zákonu Moysesšova / yať o tom Lukáš swatý oznamuje ěka: Et postquam consumati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Iesus, quod uocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur, Luc: Cap: 2. A když se dořonalo osin dnij / aby obřezáno bylo Dítě / nazwáno gest gměno geho Gežíš / kterýž gest nazwáno od Anděla / prwe než se w životě počalo.

Pokřtěn potom w Jordáně / yať o tom máš v Ewangelistu w v Mathausse S. w třetím / v Marka w prwním / v Lukáše w třetím: Et factum est in diebus illis, uenit Iesus à Nazareth Galiee, & Baptisatus à Ioanne in Jordane, & statim ascendens de aqua, uidit coelos apertos, & Spiritum tanquam columbam descendentem, & manentem in ipso, Luc: 3. Cap: A stalo se gest w těch dnech / přišel Gežíš z Nazarethu Galilejského / a pokřtěn gest od Jana w Jordáně / a y hned wystaupiw z wody / vzšel Nebesa otevřená / a Ducha yať ožto Holubicy / an zstúpuge a zůstává na něm. Tož Mathaus swatý wyznává w Kapit: 3.

A prwe nežli se to stalo / Jan swatý / yať o tom v Mathausse S. m íš w týmž Capitolum, mluxil k Lidu onomu / ěteříž k němu chodili o Křest: Ego quidem baptiso vos in aqua in penitentiam, qui autem post me venturus est, fortior me est, cujus non sum dignus calcamentum soluere, ipse vos bapti-

vos bapti-

vos baptisabit in spiritu sancto & igne, Ioan. 1. Xát wás (prý) ěřim wodau ku pokání / ale ten který po mně přigiti má / gestit sylněgšý nežli já / gehožto negsem hoden Kžemýntý Obuwí rozwázati / on wás bude Křiti w Duchu S. a w Ohni.

Poslyš Jana S. Ewangelisty / genž toho domozuge w Kapit: prwnij řemito slowy: Alter a die uidit Ioannes IESVM uenientem ad se, & ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, hic est de quo dixi, ueniet post me uir, qui ante me factus est, quia prior me erat, & ego nesciebam eum, Ioan. 1. Druheho pať dne / vzšel Jan Gežíš an gde k němu / Křel: Ay Beránek Boží / ay genž snjmá hříchů Swěta / tentoť gest o němž gsem powědel že pomně přigde Muž / který gest mne předešel / nebo prwe nežli já / byl / a já neznal gsem ho. A prwe když vslyšel oněm Jan poslal byl k Spasyteli / ptáti se ho: Onli gest / a neb gineho ěka / ti máme. Spasytel pať k němu řázal ěka: Euntes dicite Ioanni quae audistis, & uidistis, caeci uident, claudi ambulant, leprosi mundantur, Math: 11. Gděte powězte Janowi co gste widěli a slyšeli / Slepí widí / Kulhawí chodí / Malomocní se čistí. Tu giž máš swědectwí o Krystu Pánu / yať to nám důwodně ěřekw swatá wygadřila / že Spasytel náš Gežíš Krystus / manifestatur, & demonstratur certis testimonijs. Jako neyprwe Mathaus swatý w prwni Kapit: začíná / Liber generationis IESU CHRISTI filij David, filij Abraham, &c. Iacob autem genuit Ioseph uirum marie, de qua natus est IESVS, qui uocatur CHRISTVS, Math: Cap: 1. Jakob zplodil Jozeffa Muže Maryge / z který se narodil Gežíš / genž slowe Krystus.

Hospodár: Wrotož mnoho proti tomu gsau / wířty dáti nechtěgi / aby Pannau byla / poněwadž Muže měla

Host: Zdali nemagi gřského swědectwí / o tom takowij newážnij y slepij Lide v Lukáše S. w prwnj Kap: psaneho timito slowy / řdež ku Panně Angel dij: Ecce concipies in utero, & paries filium, & uocabis nomen ejus Iesum, hic erit magnus, & filius altissimi uocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in Domo Iacob in æternum, & regni ejus non erit finis, Luc: Cap: 1.

G

Ay počneš

Ay počneš y porodišs Syna/a nazwěšs gméno geho Ge-
žys/tent bude weliký a Syn neywyššyhoslanti bude/a dát
gemu Pán Bůh Stolicy Dawida Otce geho/a Kralowati
bude w Domu Jakobowu nawěky / a Kralowstwij geho
nebude konce. A protož nechť se obáwagų takowų slu-
drowé/ trestánų Božjho / nebo Apostol dij ad Hebreos
Cap: 10. Iritum quis faciens legem Moyli sine vlla misera-
tione duobus vel tribus testibus moritur, quanto magis deteri-
ora putatis mereri suplicia, qui filium Deiconculcauerit. Kdy
kdo přestaupil Zákon Moyžjšůw/bezewššy lýtosti pod dwě-
ma a neb třjma swětky vmrtwen byl/mnohém wýcegi za to
měgte/že wěššych muk sobě zasláhuje/kdoby Syna Božjho
w čem neyméně zlechčil.

Poslauchey ty toliko wšech swědectwų/ genž se o něm wy-
prawugų/ a oznamugų geho býti opravdowým Synem
Boha wšemohaučyho/ ačť gšem giž prwe prawil o Křtu
geho w Jordaně / a wšak gestě swědectwų Jana S. ozná-
mųm/ genž takto dij: Et testimonium perhibuit Ioannes,
dicens, quia vidi spiritum descendantem quasi columbam de
coelo, & mansit super eum, & ego nesciebam eum, sed qui mi-
sit me Baptizare in aqua, ille mihi dixit, super quem videris
spiritum descendantem, & manentem super eum, hic est qui
baptizat in spiritu sancto, Ioan. I. Cap: A swědectwų wy-
dal gest Jan řka: Že gšem widěl Ducha an stupuge yakožto
Holubice znebe/ a zůstáwá na něm / a yá gšem ho neznal / ale
ķterýž mne poslal Křtiti v Wodě/ten mi gest řekl/ nad kýmž
vzřjšs Ducha z stupugicýho/a zůstáwagjcyho na něm/ ten
gest genž ķtj w Duchu swatém. Toť ho swědectwų ozná-
milo Janowi swatému / a tēm wšechněm genž gsau wěrný-
mi wywolenými geho/ tomuť oznámil Duch početi / y na-
rozenij geho/a o ķterémž dij Cap: 1. Et verbum caro factum
est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam ejus, gloriam
quasi vnigeniti à patre, plenum gratiæ & veritatis Ioan. I.
A slowo tělem včíněno gest / a přebýwalo mezy námi / a
widěli gsme Sláwu geho/ Sláwu yakožto Gdnorozené-
ho / od Otce plněho milosti a prawdy. To giž swědětj E-
wangelista y nám oznamuge / kdo z Boha gest / ten tak
tomu

tomu wšemu wěřj kdo z Diabla/ tomu odpjra/ neb y tomu
wěř/že y Diabel wj že gest Syn Boha prawého / neb ono
máš v Marka swatého w páte Kapit: patně swědectwų/
kdež takto dij: Videns autem IESVM à longe cucurrit & ado-
rauit eum, & clamans voce magna dixit: Quid mihi & tibi
IESV fili DEI altissimi, adiuro te per DEVM verum, ne me tor-
queas, dicebat enim illi exi spiritus immunde ab homine,
Mar: Cap: 5. Onen posedlý od Ssatanásse/wida Gežjše/
zdaleka běžel a poklonil se gemu/a vzdal mu chwálu/a ķřiče
hlasem welikým řekl: Co mne a tobě Gežjšy Synu Boha
neywyššyho/zaklínám tě škrze Boha/aby mně nemučil? X
řekl gemu Pán: Wygdi Duchu nečistý od Ělowěka / y
hned musyl / tak yáť Pán chtěl/ včiniti.

Poznali ho také wěrowé/ yáť Mathaus S. w Kap: 14.
oznamuge řka: Et cum ascendisset in nauiculam, cessauit
ventus, qui autem in nauicula erant, venerunt, & adoraue-
runt eum dicentes, vere filius Dei es, Math: 14. Cap: A když
wstaupil na Lodičku přestal Wjtr / a ķterýž na Lodičce by-
li/ přistaupili gsau / a klaněli se gemu/a chwálu vzdáwagų.
prawili: Gistě Syn Dožj gšy ty. Žgewil ho Bůh Otec
před swými wolenými Včedlnjky geho/yáť o tom máš v té-
hož Mathausse S. w Kapit: 17. Adhuc eo loquente,
ecce nubes lucida obumbravit eos, & ecce vox de nube dicens,
hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, i-
psam audite, & audientes discipuli ceciderunt in faciem su-
am, & timuerunt valde, Math: Cap: 17. A když on gestě
mluwil / Oblak byl zastjnil ge/ a ay hlas z Oblaku řkaucý:
Totot gest Syn můj milý/w němž mi se gest dobře zaljžbilo/
poslaucheytež ho. X wšyššewššy Včedlnjcy/ padli gsau na
Twáři své/ a báli se welmi.

Poslauchey v Jana swatého/w 10. Kapit: což o něm
prawj: Et ambulabat IESVS in Templo in porticu Salo-
monis, circumdederunt ergo eum Iudæi, & dicebant ei, quousq;
animam nostram tollis, si tu es CHRISTVS, dic nobis palam.
Respondit eis IESVS: Loquor vobis & non creditis, opera quæ
ego facio in nomine Patris mei, hæc testimonium præbent de
me, Ioan: 10. Cap: X chodil Gežjš w Chrámě po Sýncy
Salomonowě/tehdy obkljčili gey žide a řekli gemu: Dokud

Dusy nasy držys gylly ty Krystus powěz nám zgewně: Odpowědel gim Gežys: Nilumym wám / a newěřyte / skutkowě kterež yá činym we gmenu Otce meho / tit swěde / etwý wydáwagi o mně.

Támž k nim dý: Vos dicitis, quia blasphemias, quia dixi filius Dei sum, si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi. Wy prawýte že se rauhám / že gsem četl / Syn Božý gsem / nečinýmli skutkůw Otce meho / newěřte mi.

A potom w Kapitole 15. na ně naříká čka: Si opera non fecissem in eis, quae nemo alius fecit, peccatum non haberent, nunc autem & viderunt, & oderunt & me, & Patrem meum, sed ut adimpleretur sermo, qui in lege eorum scriptus est, quia habuerunt me odio gratis. Ioann: 15.

Hospodář: Proč / a odkud to přišlo Eidem / že ho gmenugi Beránkem Božým / Knežým ho to tak počítali gisté.

Host: Ne Knežým oznamugý ale Angele Božým / wšech Nebeská Ržysse / tak ho gmenowali / yá nám Jan swatý w Zgewený swém w Kapi: 5. prawý: Et vidi, & audiui vocem Angelorum multorum, in circuitu Troni, & animalium, & seniorum, & erat numerus eorum millia millium, dicentium voce magna, dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem, & diuinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem, Apoca: Cap: 5. A widěl gsem a slyšel gsem hlas Angelůw mnohých / okolo Trůnu a žwýřat y Starcůw / y byl gest počet gich Tisíce Tisícůw / hlasem welikým křičících: Hoden gest Beránek / kterýž gest zabít wzyti moc a Božstwý / a Maudrost / y Syly / Čest / Sláwu a požehnání.

Potom w 7. Kapit: dý: Post haec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribus, & populis, & linguis stantes ante Tronum, & in conspectu Agni, amicti stolis albis, & palma in manibus eorum, Apocal: 7. Cap: Potom widěl gsem Žástup weliký / kterež žádný přecýsti nemohl / zewšech Národůw / a Pokolený / a Lidý / y Razykůw / anistogi před Trůnem a před Oblečením Beránka / gsaue oblečení w býlé Raucha / a Palmy w Kůkau gich.

A protož

A protož k Kolocenským pýssýc Apostol dý: Videte ne quis vos decipiat, per philosophiam, & inanem falaciam, secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, & non secundum Christum, quia in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis, corporaliter, ad Colocen: Cap: 2. Sledtež at wás žádný nesklamá maudrosti Swětskau / a marným klamáním wedle wydaný Lidského / a podle běhu přirození tohoto Swěta / a ne wedle Krysta / ale wedle Kalwýna / Aryána / Luthera a giných Heretykůw / wám Pýssmo wykládagý / neb toliko w něm / to gest / w Krystu Pánu přebýwá wšech plynost Božstwý tělesně. Wězyž tehda a znew zagisté / že Krystus est Dominus Dominantium, Rex Regum, Pán nad Pany / y Král nad Králi / yá Ezechyel oněm Cap: 37. dý. Et seruus meus Dauid rex super eos, & pastor vnus erit omnium eorum, in iudicijs meis ambulabunt. A Slauha mýg Dawid Král nad nimi / a Pastýř bude wšech gich geden / w Saudých mých choditi budau. A protož o sobě Dawid w Duchu mluwil / wychwalugý / se w Žalmu druhém takto: Ego autem constitutus sum, Rex ab eo super Sion, montem sanctum eius, praedicans praeceptum ejus, Psal: 2. Yá pak ustanowen gsem Králem od něho / nad Syonem Horau swatau geho / oblassuge přikázání geho. A protož wěz že o Pánu ta Praktýka byla / kterýž welikým wěcně Králem bude nad Syonem / to gest / nad Týřkům Swatau wšseobecna.

Hospodář: Adusy také mýti wžácně mýsto b Pána Boha Král Dawid / a w Krysta Pána / řdyž o něm tak mnoho Pýssmo prawý:

Host: Wedle Hospodári / škrže Dawida rozumý se tu Spasýtel náš Krystus Gežys / kterýž podle těla gmenuge se Synem Dawidowým / či newýss yá Dawid w Žalmu 23. mluwý / ne o sobě tomu wěť / ale otom Králi / Nebe y Země čka: Attolite portas principes vestras, & eleuamini portae aeternales, & introibit Rex gloria, Psal: 23. O Mludrcy Mludrcy / yá wám radým věte se / přegte se / a žádného nenawčugte / o wšsem rozumu mluweno od dáwnosti / yá

G iij

Jan

Jan swatý w Zgwení swým w Kozd: 17. dij: Ipsi cum agno pugnabunt, & agnus vincet eos, quoniam Dominus Dominorum est, & Rex Regum, & qui cum illo sunt vocati, & electi, & fideles, Apoc: Cap: 17. A tiť bogowati budau z Beránkem / a Beránek ge přemůže / neb gest Pánem nad Pány / a Králem nad Králi / y ti který gsau s nim powoláni a wywoleni a wěrní. Tentot gest Imago Dei, gest Krystus Pán vlastním Obrazem Božím. O čemž nám také Půsina swatá oznamují / yať máš Sapient: w Kapit: 7. tato slova: Candor est enim lucis æternæ, & speculum sine macula Dei. Majestatis, & imago bonitatis illius. Neb gest Blesť swětlosti wěčné / a Zrcadlo bez poskvrny Welebnosti Boží / a Obraz dobroty geho.

W druhém Korynt: w 4. Kapit: dij Apostol o Spasitelí: In quibus Deus huius sæculi excæcavit mentes in fidelium, ut non fulgeat illuminatio Euangelij gloriæ CHRISTI, qui est imago Dei, 2. Corint: 4. Wnichžto Bůh Swěta toho oslepil myslí newěrných / aby w nich neswětlo swětlo Čtení Sláwy Krystowy / genž gest Obraz Boha wssemo- haucýho.

A židům také w prwní Kapit: dij o Krystu Pánu: Qui cum sit splendor gloriæ & figura substantiæ eius, portansq; omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens sedet ad dexteram majestatis in excelsis, tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit ad Hebræos. Cap: 1. Kterýžto gsa Bleskem Sláwy / a Obrazem podstaty geho / zdržuge wssedy wěcy slowem mocí swé / očistěni hěýchůw včiniw / sedí na Prawicy Welebnosti na wýsostech / tjm lepšý nad Angely včinen / čím rozdišněgý nad něgměno Dedicné obdržel. Nebo yať dále tam dij: Cui enim dixit aliquando angelorum filius meus es tu, ego hodie genui te, & rursum ego ero illi in patrem, & ipse erit mihi in filium, & cum iterum introducit primo genitum in orbem terræ dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei, Ibidem. Neb kterému gest kdy z Angelůw řekl Bůh: Syn můj gsy ty / yať gsem tě dnes splodil. A opět yať gemu budu za Otce / a on bude mi za Syna. A opět když wrodí prworozeneho na Otrstlet Země dij: A nechť se mu klaně- gij wssyčni

gij wssyčni Angele Boží. A potud nechť gest praweno o Tytulích od wssemohaucnosti Boha / nadaných Synu za geho weliké ponížení.

Těž se o něm od wěku prawí: Christus est lux gentium & totius mundi: Že gest swětlostí Lidstau y wssého Swěta. Neypřwě tehda ta swětlost ohlasyge se štreze Prořoka Izayáše w Kapit: 2. kdež dij Prorok: Domus Iacob venite, & ambulemus in lumine Domini, Isaia. Cap: 2. Dómě (prý) Jakubůw / pošte a choďme w swětlo Páně.

W Kapit: dewátě také dij: Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis, lux orta est. Idem Cap: 9. Lid který chodil we tmách / widěl swětlo weliké / a přebýwagýcým w Kragině štýnu Smrti / swětlo wzsšlo gest jim.

Hospodář: Welmi to wěc na mně twrdá. Prořuměni Půsina / těch Prorokůw a giných Muzůw swatých / wssak yať nechcy činiti přetážky ažby to wssěcko oznámil pro gine / netoliko pro mně / ale pro ty genž gsau w tom zběhlegšý.

Host: Bůwey w Cýrkwi swaté / mezy Doctory Půsina Božího vmělými a zběhlými / tamť se wssěcko wylóžij obšyrně / yať pro krátkost / nemohuť toho wýkladat na ten čas / neb mi to nenáleží / a Ducha swáteho pros / on tě naučí / co sotwa od něho obdržíš / neb to Cýrkwi w moc dal / a ode mně dálegi poslauchey / což o té swětlosti prawiti budu / genž gsem se toho také w Cýrkwi od Kazatelůw naučil.

Izayáš w Kapit: 42. takto prawí o ný: Ego Dominus vocavi te in iustitia, & apprehendi manum tuam, & seruaui te, & dedi te in fœdus populi, in lucem gentium, ut aperires oculos cæcorum, & educeres de conclusione uinctum de domo carceris, sedentes in tenebris. Na Pán powolal gsem tebe w sprawědnosti / a chopil gsem Kuku rwan / a chowal gsem tebe / a dal gsem tě w smýřený Lid / w swětlo Pohanům / aby otewřel Oči slepých / a wywedl zawřené wězně / a až do Domu Žaláče / ti gestto sedí we tmách. Skrytě zde wssěcko mluwí Prorok / a wssak w Cýrkwi Boží gsau to wěcy krozumě- ný snadné. An také týž Izayáš w Kapit: 49. dij: Parum est

est mihi ut sis mihi seruus, ad suscitandas tribus Iacob, & feces Israel conuertendas, ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terrae, Isaias. **Máloť (prý)** gest to aby mi byl slauha k zbuzení Pokolení Jakobových / a feces Izabelové obrátil / ay dal jsem tě v světlo Náródům / aby byli spaseni mé / až do konce Země.

W Kapit : pak 60. též Izayas dij : Surge illuminare Ierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est, quia ecce tenebrae operient terram, & caligo populos: super te autem orietur Dominus, & gloria ejus in te videbitur, & ambulabunt gentes in lumine tuo, & Reges in splendor ortus tui, Isai: Cap: 60. **Wstaň osvět se Jeruzaléme / neb gest přišlo světlo tvé / a Sláva Páně nad tebou wzestla gě / neb ay tmy přikrygi Zemi / a mračoty Lidí / ale nad tebou / wzegde Pán / a Sláva ge wtobě widijna bude / y choditi budau Poháně v světlo tvém / a Králové v Blesku východu twého.**

Tam také dále dij : Non erit tibi amplius sol, ad lucendum per diem, nec splendor lunae illuminabit te, sed erit tibi Dominus in lucem sempiternā, & Deus tuus in gloriam tuam. **Nebude tobě wice Slunce k swěcení přes den / ani Blesk Měsíce osvětlovati tě bude / ale bude tobě Hospodin v světlo věčné / a Bůh twůg w Slávu twau. To máš od Proroka o světlosti. : Poslauchey gessě : Ewangelista / Jan S. w prwníj Kap : dij : In ipso vita erat, & vita erat lux hominū, & lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non comprehendierūt Ioan. I. Cap: W něm život byl / a život byl světlo Lidí / a Světlo w temnostech switij / a tmy gsau ho neobsáhly.**

W osmém Kap : v Jana S. wznáwá to o sobě Spasitel : Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habet lumen vitae, Ioan. Cap : 8. **Ná gsem světlo swěta / kdo mne následuge / nechodí w temnostech / ale bude mjetí světlo života. Podobně také w Kapil: 9. máš slowa geho swaté: Me oportet operari opera ejus, qui misit me, donec dies est, venit nox, quando nemo potest operari, quam diu sum in mundo, lux sum mundi, Ioan. 9. Cap: Nát (prý) musým dělati díjlo toho / genž mne gest poslal / dokudž den gest / přigdet noc / kdežto žádný nebude moci dělati / dokawadž gsem na Swětě / světlo gsem Swěta.**

Týž

Týž v Jana S. prawí Spasitel w Kapit: 12. Adhuc modicum lumen in vobis est, ambulate dum lucem habetis, ut vos tenebrae non comprehendant, & qui ambulat in tenebris, nescit quo vadat, dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii lucis sitis, Ioan. Cap: 12. **Gessě malé světlo w wás gest / chodte dokudž světlo máte / aby wás tmy nezachwátily / kdo chodí w tmách / newí kam gde / dokawád světlo máte / wěte w světlo / aby ste Synové swěta byli. Amálo nūže dý takto: Ego lux in mundum veni, ut omnis qui credit in me, in tenebris non maneat, Ibid: Ná světlo / na Swět gsem přišel / aby každý kdož wěří w mne / w tmách nezůstal.**

Jan swatý w I. Kano: w Kap: I. swědčí: Et haec est annuntiatio quam audiuius ab eo, & annunciamus vobis, quoniam Deus lux est, & tenebrae in eo non sunt ullae, I. Ioh: I. cap: **A toto gest zvěstování / ktere gsine slýchali od něho / a zvěstugem wám / že Bůh gest světlo / a temnosti w něm není žádných.**

A opět w 2. Kapit : tenž Apostol Páně píše na ten spůsob: Iterum nouū mandatū scribo vobis, quod verum est, & in ipso, & in vobis, quia tenebrae transierunt, & verum lumen jam lucet, Ioan. Cap: 2. **Opět přikázání nové píši wám / ktere gest pravé / y w něm / y w wás / neb temnosti gsau pominuly / a pravé světlo gíž swití. Mnogo giných swědeckwí na rozličných místech / o světlosti máš / ktera abychom wssyckni poznali. Popřey a pomoz nám Pane Kryste / ty genž gsy dobrý / a spravedlivý Pastýř / a světlost od Boha Otce zřízená / A.**

Hospodár: Lehda ho také w Pastýřem nazýwagi / kdo mu to také přigměň dal / wassy Sarátowé:

Host: Nagdes to v Jana S. y ginde / koliko polýs že Christus est verus pastor, yáť sám o sobě dij: Cap: 10. Ego sum pastor bonus, bonus pastor, animā suam dat pro ouibus suis, mercenarius autē, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriae, videt lupum venientē, & dimittit oues, & fugit, & lupo rapit, & dispergit oues, mercenarius autē fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus, & cognosco oues meas, & cognoscunt me meae, Ioh. 10. Ná gsem Pastýř dobrý / dobrý Pastýř Duffy swau pokládá za Owoce / ale nagemní / genžto není Pastýř / wida Wlka an gde / y opustí Owoce a utíká / neb Nagemní gě / a nic mu není do

S

Owoce

Owec. Já sem Pastýř dobrý/a znám Owce své/a znájit mne mé. A protož každý kdož se koli drží toho Pastýře/a toho Owceince ge/ stáheho/ opravdoweho/ gednostegneho/ takowý Pána swého/ Pastýře swého toliko zná/a Pán ho také zná/ y znáti bude/ tomu wěť/ žádného bludníka znáti nebude/ a w den on vslyšý od něho ono slovo. Gistě tebe neznám.

Oznamowal Izayas toho Pastýře před přisťijm geho na Swět/ yať otom čteme w Kapit: 40. tato slova geho: Ecce Dominus Deus in fortitudine viniet, & Brachium eius dominabitur, ecce merces eius cum eo, & opus illius coram illo, sicut pastor gregem suum, pascet in brachio suo, congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, fatus ipse portabit, Isai: 40. Ať tot Pán Bůh w syle přigde/ a Kámě geho Panowati bude/ay odpłata geho s nim/a dýlo geho předním/ yať Pastýř stádo své pásti bude w Ramenu swým/ shromáždí Beránky/a w Lůně swém pozdrowhe/ březý on poneš.

Ono také v Mathausse S. připodobňuje se tomuž Pastýři/ kdež o tom w Kapit: 26. takto se čte: Et hymno dicto exiuerunt in montem oliueti, tunc dicit illis Jesus, omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte, scriptū est enim, percutiam pastorem, & dispergentur oues gregis, postquam autem surrexero pracedam vos in Galileam, Math: 26. A chwalu Bohu wzdawossý/ wysli gsau na Horu Oliwetzkau/ tehdy řekl gim Gezijs: Wssyčt ni wy se pohorssýte nadem nau této noci/ neb psáno gest/ býti budau Pastýře/ a rozprechnau se Owce stáda/ ale když zmrtwých wstanu/ předegduť wás do Galilege.

Ono také Apóstol Páně pýšý k Židům w Kapit: 13. mluwý o něm tato slova čka: Deus autē pacis qui eduxit de mortuis, pastorem magnum ouium, in sanguine testamenti aterni Dominum nostrum Jesum Christū aptet vos in omni bono, ut faciatis ejus voluntatem, ad Háb: cap: 13 Bůh pak počoge/ kteřýž wskřýšl z mrtwých Pastýře weliké Owce/ we krwi swé/ dectwý wěčné Pána nasseho Gzeijsse Krysta/ on wás spūsobý ke wssemu dobremu/ abyssite plnili wůli geho. Weliké dobrodiní ten Pastýř wssemu swětu prokázal. Bene fecit omnibus indigentibus, wssem geho potřebugjým a žádagjým do brodiní prokázawál/ o čem máš v wssch Ewangelistům a neyprwé

a neyprwé v Mathausse S. w Kapit: 8. takto oznamuge. Cum autem descendisset de monte, secuta sunt eum turbae multae, ecce leprosus veniens adorabat eum dicens: Domine si vis potes me mundare. Et extendens Iesus manum tetigit eum, dicens, volo, mundare. Math: Cap: 8. A když staupil z Hory Mli gsau za nímž zastupowé mnozy/ Ať Malomocný přisťel a wzdal chwalu gemu/ čka: Pane chcessli můžes mne očistiti. A stahl Gezijs ruku/ dotekl se ho čka: Čhej/ buď čist/ a stalo se tak. Tyž w Kapit: dewáté mluwý takto Mathausse swatý: Et ecce offerebant illi paraliticum, iacentem in lecto, & videns Iesus fidem illorum dixit paralitico, confide fili, remittuntur tibi peccata tua, Math: 9. A když se přeplawil přisťel do Města/ a ay podali gemu Dnauzlámaného ležícího na Lóži/ a wida Gezijs wýru gegich/ řekl Dnauzlámanému: Důwěť se Synu/ odpaušstegj se tobě hříchowé twogi.

Tyž w Kapit: v tehož Mathausse S. 9. dý: Et ecce mulier, quae fluxum sanguinis patiebatur duodecim annis accessit rétro, & tetigit fimbriam vestimenti eius, dicebat enim intra se, si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero, at Jesus conuersus & videns eam dixit, confide filia, fides tua, saluam te fecit, & salua facta est mulier ex illa hora, Ibid. Ať žena kteřáž křwotoč trpěla dwanaćte Leth/ přisťaupila gest z zadu/ a dotkla se Podolka Kaucha geho/ neb gest řečla sama w sobě/ dotknuli se toliko Kaucha geho zdráwá budu. A Gezijs o brátw se a vzřel gi řekl: Daussey Dcero/ wýra twá tě zdráwau učinila. A wzdrawená gest žena wtu hodinu. A zda liž to ne Božské dýlo gest?

Dále tamž poslyš co dý Ewangelista: Cum autem venisset domum accesserunt ad eum caeci, & dicit illis Jesus, creditis quia hoc possum facere vobis, dicunt ei, utiq; Domine, tunc tetigit oculos illorum dicens: Secundum fidem vestram, fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum, Ibidem. A když gest wssel w Dům/ přisťaupili gsau k němu Slepíj. A řekl gim Gezijs: Wěřteli že to mohu učiniti wám. Řžkau gemu: Wsssem Pane. Tehdy dotekl se Očí gich čka: Podle wýry wassý staniž se wám. A otewřený gsau Oči gegich.

Wnoho w gíných mýstech/ nagdesa geho swatých činů w Marka S. w Rozd: 8. o ge swatým dobrodiní/ máš také swědec

swědectwí znamenitá / očemž dý Ewangeliſta takto: Et venerunt Betſaidam, & adducunt ei cæcum, & rogabant eum ut illum tangeret, & apprehenſa manu cæci, eduxit eum extra vicum, & expuens in oculos ejus impositis manibus ſuis, interrogabat eum, ſi quid videret, & aſpiciens ait: video homines velut arbores ambulantes, deinde iterum impoſuit manus ſuper oculos ejus, & cæpit videre, & reſtitutus eſt, ita ut clare videret omnia, Marc: 8. Cap: X přišli gſau do Betſaydy / a přivedli k němu Slepého / proſyce ho / aby ſe geho dotekl / y vgaſ za ruku Slepého / wywedl gey wen ze Wſy / a plinůw na Oči geho / wložil ruce ſwé. X otázal ſe ho widěl liby co? A on pohliďl a řekl: Widím Lidí jako Stromy ano chodí. Potom opět wložil ruce na oči geho / y počal geſt widěti / a nawrácen geſt genu Žrak / tak že yaſně widěl / wſſecko. Nagdeſ tam toho wýc / či ſobě dále nový Žákon.

Lukáš také ſwatý wyprawuge Díwy a Žákraty Spaſytele naſſeho w Kapitole 17. řka: Et cum ingrederetur quod dam caſtellum, occurrerunt ei decem viri leproſi, qui ſteterunt à longe, & leuauerunt vocem dicentes: Jeſu præceptor miſerere noſtri, quos ut uidit dixit: Ite oſtendite uos ſacerdotibus, & factum eſt dum irent, mundati ſunt, Luc: Capit: 17. A když geſt wcházal do gednoho Měſtečka / potkalo ſe s nim deſet Mužůw Málomocných / kteřížto ſtáli gſau zdaleka / a pozdrůhli blaſu ſwého řkauce: Gežůſſý přikazateli / ſmilůg ſe nad námi. Kteréžto když vzěl řekl: Oděte / vložte ſe Knežům / y ſtalo ſe když gſau ſſi / očíſtění gſau.

Ža takowá dobrodijní kteraž Swětu prokazowal / yaťá wděčnost / yaťá nábrada mu ſe ſtala / teď nám Půſmo oznamuge. Pfalm. 21. Chriſtus paſſus eſt, vkrutně vmučen a w ſincen / kteražto ſmrt zdoře wůle ſám pro naſſe ſpaſení podgiti ráčil / yať Ewangeliſta Mathauſ ſwatý oznamuge w Kapit: 16. řka: Et ex inde cæpit Jeſus oſtendere diſcipulis ſuis, quia oportet eum ire Ieroſolimam, & multa pati à ſenioribus, & ſcribis, & principibus ſacerdotum, & occidi, & tertia die reſurgere, Math: 16. A potom počal Gežůſſý vkažowati Dědinům ſwým / že inuſý gýti do Geruſalema / a mnoho trpěti od Starſſých / a od Miſtrůw y Knížat Knežſkých / a že zabít bude / a třetí den z mrtwých wſtane.

Potom

Potom w Kapit: 20. týž Mathauſ S. oznamuge ſlowa geho řka: Ecce aſcendimus Hieroſolimam, & filius hominis tradetur principibus ſacerdotum, & ſcribis, & condemnabunt eum morte, & tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum, & crucifigendum. A y wſtupugeme do Geruſalema / a Syn Čłowěka zrazen bude / Knížatům Knežſkým / a Miſtrům podán / a odſaudí gey na ſmrt / a dađí gey Lidem kupoſiníwání / a k Bičowání / a k vkrížowání / a třetího dne z mrtwých wſtane. Tu zney dobrowol nau ſmrt Spaſytelowu.

V Lukášě také S. w Kapit: 18. takto dý: Ecce aſcendimus Hieroſolimam, & conſumabuntur omnia quæ ſcripta ſunt per Prophetas de filio hominis, tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagelabitur, & coſpuetur, & poſtquam flagellauerint occident eum, & tertia die reſurget, Luc: Cap: 18. A y w ſtupugeme do Geruſalema / a doſonagí ſe wſſecky wěcy / ktere gſau pſaný ſrže Proroky o Synu Čłowěka / nebo dán bude Pohanům / a bude poſiníwán / a bičowán y vplwán / a když gey vbičugí zabígu gey / atřetího dne z mrtwých wſtane.

V Jana pať S. w 19. Kapit: takto máſs o geho neydražſſým vmučení tato ſlowa: Tunc ergo apprehendit Jeſum Pilatus, & flagellauit, & milites plectentes Coronam de ſpinis, impoſuerunt capiti ejus, & veſte purpurea circum dederunt eum, Ioan. Cap: 9. Tehdy Pilát wzaw Gežůſſe zbičowal gey / a Kytíři zpleťſſe Korunu z Trní wſtawili na Hlawu geho / a w Kauchu Zlatohlawowé gey oblekli. Crucifixus eſt CHRISTVS JEſVS. Vkrížowán geſt potom Spaſytel naſſ Kriſtus Gežůſſý / yať Mathauſ Swatý w Kapit: 27. Marek ſwatý w Kapit: 15. a giní Ewangeliſtowé wyprawugí / w takowý ſmýſl wſſyćni: Poſtquam autem crucifixerunt eum, diuiſerunt veſtimenta eius, ſortem mittentes, ut impleretur quod dictum eſt per Prophetam dicentem, diuiſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem, Math: 27. A když gſau gey vkrížowali / rozdělili gſau Kauchu geho / mecýce Los / aby ſe naſplnilo což powědjno geſt ſrže Proroka řkaucýho: Rozdělili gſau ſobě Kauchu mé / a o móg Oděw metalí Los.

S iij

Jan

Jan swatý gessťe w Kapitle 19. dý: Et baiulans sibi crucem, exiuit in eum locum qui dicitur Galuaria, Hebraica Golgata, ubi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos, hinc & hinc, medium autem J E S V M? Scripsit autem & titulum Pilatus, & posuit super crucem, erat autem scriptum, J E S V S Nazarenus Rex Iudeorum, Ioan. 19. A nešauc sobě Kříž / wyssel na místo genž slowě Poprawně / a židowský Golga- ta / kdež vřizowaligau gey / a s nim giny dwa z obau stran / a w prostředku Gežýsse: Napsal pak Pilát nápis / a wsta- wil gey na Kříž / a bylo napsáno: J E S V S Nazarenus Rex Iu- deorum. Gežýss Nazaretský Král židowský.

Nášs také v Lukáše S. w Kapit: 23. podobné swě- dectwý / o geho neyswatějšým a neydražšým vmučení. A w skutých Apostolských / y ginde na mnohých místech. A tak mu Swět náhradu dal / za dobrodiní geho.

Hospodár: Gessťe (prý) za Moryžýsse wěděl o vmučení geho.

Host: Christi passio prædicata, & præfigurata est, Genes. 22. Před Moryžýsem gessťe / když Pán yak Pýsmo dý: Tentauit Dominus Abraham & dixit illi: Tolle filium unigenitum, quem diligis Isaac, & vade in terram visionis atq; ibi offeres eum in holocaustum, super unum montium, quem monstra- vero tibi, Genes. Cap: 22. Pokusyl Bůh Abrahamu a řeči k němu: Pogni Syna swěho gednorozeneho / kteréhož mi- luges Izaaka / a gdi do Země spatřený / a tam budeš oběto- wati ho / w Obět zapálenau na gedné Hoře / kteraužt okáži tobě. A ta byla sfýgura a nebolizto znamený / že tež tak Sy- nu swému včiniti měl / skusowal Pán / nebudeli on Abra- ham / tak pro geho poručení litowati Syna swěho / yako Pán swěho / pro spasení wšeho potomstwa geho.

Ačkoli onono prwe znamený bylo vmučení Krýsta Pá- na / které wyznamenával onen Had / o kterém také máme w čtvertých Knihách Moryžýssowých w Kapit: 21. Ora- uitq; Moyses pro populo, & locutus est Dominus ad eum, fac serpentem æneum, & pone eum pro signo, qui percussus eum aspexerit uiuet, Num: 21. A modlil se Moryžýss za Lid ku Pánu Bohu / kterýž dii genu: Vděleg Hada Měděného / a wyzd-

a wyzdwižni gey naznamený tohožby koli wšitnul Had / a pohlyd na něho žiwť bude.

Hospodár: Tent Had nený podobný k Synu Božýmu / giny Had / giny Člowěk Syn Božý.

Host: Ale onen Had který oklámal Rodice nasse / poceytil giž mzdou swau času toho / že mu nahrazeno mělo bý- ti / což se y stalo / yak to Spasýtel y Jana S. w Kapit: 3. wyznal řka: Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deser- to, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Sic enim Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternā, Ioh: 3. A yak Moryžýss powýssil Hada na Paussťi / tak musý powý- ssen býti Syn Člowěka / aby každý kdo wěřý w něho / neza- hynul / ale aby měl žiwot wěčný. Takť gest zagistě / Bůh mi- lowal Swět že Syna swěho gednorozeneho dal / aby každý kdož wěřý w něho / nezahynul / ale aby měl žiwot wěčný.

Wěděl to dobře sám Spasýtel / že pro nic gineho na tento bůdný Swět nepřissel / gednom aby Křwý swau neydražšý wykaučil Pokolení Lidskéž wěčneho žaláře. Což oznámiti ráčil mnohokrát / yak gsem prwe oznámil swědectwý gista Mathausse S. také magic rozprávku z Vědlnýky swými / Syny Zebedowými / když Matka gegich žádala / aby gegi dwa Synowe seděli w Králowstwý geho / geden na Prawi- cy / a druhý na Lewicy. Řekl k ni Pán: Nescitis quid pet- tis? Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: possumus. Ait illis: Calicem quidem meum bibetis, sedere autem ad dexteram meam, & sinistram, non est meum dare uobis, sed quibus paratum est a patre meo, Math: 20. Newý- te zač prosýte. Můžeteli píti Kalich kterýž yá píti mám. Řekli genu: můžeme. Řekl jim: Kalich můg zagistě píti budete / ale seděti na Prawicy mé / a neb na Lewicy mé / nený mě dáti wám / ale kterým připraweno gest od Otce mého.

Týž y Jana swateho w Kapit: 8. oznamowati ráčý smrt swau těmito slowy / z židy rozprávku magic řka: Cum exaltaueritis filium hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, & a me ipso facio nihil, sed sicut me docuit pater, hæc loquor, & qui

& qui me misit mecum est, & non reliquit me solum, quia ego quæ placita sunt ei, facio semper, Ioan. Cap: 8. Když po-
weyššy Syna Czlowěka / tehdy poznáte že já jsem / a sám
od sebe nic nečiním / ale jakž mne naučil Otec / ty věci mlu-
vím / a jenž mne poslal semnaut gest / a neopustil mne samé-
ho / neb které věci jsou libé genu / činím vždycky. A z toho
žney / že věděl o své smrti / jako Bůh.

Hospodár: Kterak pak poznali po vzkřívání /
že gest byl opravdovým Synem Božím / poněwadž oním
Dívům a Žáznakům geho / žádným způsobem věřiti nechťeli.

Host: Patrně to znali / že Christus mortuus, & sepul-
tus, Kristus vmiel y pohřben / a času toho kdy Ducha svého
swatého měl wypustiti také wolal: Eli, Eli, lamazabatani.
Judei autem dicebant: sine videamus an veniet Elias, liberans
eum, Jesus autem iterum clamans voce magna, emisit spiri-
tum. Et ecce velum Templi scissum est, a summo usq; deor-
sum, & terra mota est, & petreæ scisse sunt, & monumenta aper-
ta sunt, & multa corpora sanctorum qui dormierunt surrexe-
runt, Math: 27. Cap: Bože můj / Bože můj / proč jsi mne
opustil. Židé pak pravili / nechť at vzkřímé přigdeli Eliás
a wyswobodí ge. A Gežus opět wolage hlasem velikým /
wypustil Duffy. A ay Opona Chránowa roztrhla se na
dwe strany / od vrchu až dolů / a země se třásla / a Skály se
pukali / Grobowé se otvírali / a mnohá těla swatých kterých
byli zemřeli / wstala jsou. Z toho mohli poznati že to byl Syn
Boží / y poznali / ale také peycha w nich byla Heretická.

Wstal potom z mrtvých jako Bůh pravý / jak v Mat-
thausse swatého we Čtení 28. Kapit: máš oznámeno
od Angěla / kterých ženám hledajícím Pána w Grobě ozná-
mil řka: Scio enim quod Iesum queritis, non est hic, surrexit
sicut dixit, venite & videte locum, ubi positus erat Dominus,
& cito euntes, dicite discipulis ejus, quia surrexit, & ecce
præcedet vos in Galileam, ibi eum videbitis, sicut prædixit
vobis, Math: 28. Neb wím že Gežus / kterých gest vzkří-
ván hledáte / nenýť ho tuto / wstalt gest zagistě / jakž gest
řekl: Poďte a wízte místo kdež byl položen Pán / a rychle
gdauce

gdauce powězte Vědlníkům ge / že gest wstal / ay předegdet
vás do Galilee / tam ge vzkříte / jak gest předpowěděl wám.

To také neyswětější geho z mrtvých wstání / předpowě-
dino bylo gestě před geho na swět přišším / a Figura toho
vložána byla na onom Jonášowi Proroku / jak o tom w př-
smě swatým máš. Ion. Cap: 2. Et præparavit Dominus pi-
scem grandem, ut deglutiret Ionam, & erat Ionas in ventre pi-
scis, tribus diebus, & tribus noctibus, & oravit Iona ad Dominum
Deum suum de ventre piscis. A připravil Pán Rybu velikau /
aby pozřela Jonáše / a byl Jonáš w břiše Ryby tři dni a tři
nocy / y modlil se Jonáš ku Pánu Bohu swému w břiše Ryby.

Hospodár: Ane se to nic neždá k podobenství
z mrtvých wstání Krista Pána / nebo jiný Jonáš w břiše
Ryby / a Kristus Gežus w Grobě ležel.

Host: Ale se to zdá Pánu a Spasiteli našemu /
čehož potwuzge v Mathau: 8. w Kap: 12. řka: Sicut enim
fuit Ionas in ventre ceti, tribus diebus, & tribus noctibus, sic erit
filius hominis in corde terræ, tribus diebus, & tribus noctibus,
Mat: Cap: 12. Neb jakož ge byl Jonáš w břiše Welryba tři
dni a tři noci / takť bude Syn Czlowěka w sedci země / tři
dni a tři noci.

Potřebí to wsecko sobě mauděe a opatrně / rozgýmati a
wvažowati / jak o tom Pánu mluwiti / s velikau poctiwoští
a zbázní rozprávěti / nebo to gest od wěčnosti Syn Boha ži-
wý / jakť se wýs oznámilo / podle slow Jana 8. w 1. Kap:
A potom w 8. Kap: sám o sobě Spasitel swědčí / když židům
předpowídal skutky Abrahamowe / a ge zgegich předsewzetí
trescyc / nač oni genu odpowíday řekli: Quinquaginta annos
non dum habes, & Abraham vidisti. Dixit eis Jesus: Amen, Amen
dico vobis, ante quā Abraham fuerit ego sum, tulerunt ergo la-
pides, ut iacerent in illum, Jesus autē abscondit se, & exiuit de
Templo, Ioh: 8. Cap: Padesati letch gestě nemáš / a Abraha-
ma jsi widěl. Řekl jim Gežus: Gistě / gistě pravým wám /
dřívě nežli gest Abraham byl / jak jsem: A chápali jsou židé
Kamenj aby házeli naň / ale Gežus skryl se ge a wysšel z Chrá-
mu.

Máš také slowa geho swatého v Jana 8. w Kapit: 17.
které jsem připomínal již prve.

Máas také slova a gisté swědomij Aposstola Páně / ku Kolocenským / w 1. Kap: genž dū: Quoniam in ipso condita sunt vniuersa, in coelis & in terra, uisibilia, & inuisibilia, siue throni, siue Dominationes, siue principatus, siue potestates, omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant, Colos: Cap: 1. Než w něm stwořený gsau wsecky wěcy / na Nebi y na Zemi / widitedlně / y ne widitedlně / Buďto Trúnové neš Dominationes, Buďto Princypátové / neš Potestatové / wseckny wěcy střež ne / a w něm stwořeny gsau / a on gest předewssěmi / a wsecko nym stogij.

Wykonawssě a spůsobiwssě wsecky wěcy na Swětě / Spasytel nášs Krystus Gežys / wstaupil do Nebe / tak yat to nám důwodně Pjssma Ewangelistůw y Aposstolůw Páně pozůstawené odpowjdagij. A neyprwě Dawid w Žalmu swým 67. dū: Alcendisti in altum, cepisti captiuitatem, accepisti dona in hominibus. Wstaupil gsy na wyssost / pogale wazbu / wzał gsy Dary mezy Lidij.

Marek Ewangelista w Kapit: 16. opowjda ika: Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in coelum, & sedet ad dextris Dei, Math: Cap: 16. A když gím Pán Gežys odmluwil / wzał gē do Nebe / a sedij na Prawicy Božij.

Lukáš swatý také w Kapit: 24. dū: Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis, & ferebatur in coelum, & ipsi adorantes, regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno, & erant semper in templo orantes, & benedicentes Deum, Luc: Cap: 24. A stalo se gest / když gich požehnal / odssel od nich / a nessen gest do Nebe / a oni pomodliwssě se / nawrátily se do Geruzaléma / s radostij welikau / y byli wždycky w Chráme chwalíce a welebíce Boha.

W skutých také Aposstolských / w prwnijm Rozdylu oznamugij geho na Nebe wstaupenij takto: Et cum hæc dixisset uidentibus illis, eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum, cumq; intuerentur in coelum euntem illum, ecce duo uiri astiterunt iuxta illos, in uestibus albis, qui & dixerunt, uiri Galilei, &c. Actorum. 1. Cap: A když to powědel / ani na to hledij / pozdwižen gest / a Oblak yasný přiyal gey od Otij gegich / a když gsau hleděli naň an gde do Nebe / ay dwa Mužij stáli wedle nich w bjelem Kausse / kteřížto řekli:

řekli gsau: Mužij Galilegssij / co stogijte hledíce do Nebe / tento Gežys který wzał gest od wás do Nebe / také přijde / yatž gste widěli / an gde do Nebe. Čti sobě dále nápadně skutky Aposstolské / k Efezským w prwnij Kapit: a ginde w Ewanlistům / yako w Jana swateho w Kapit: 3.

Tam do Nebe wstaupiw / sedet ad dexteram Dei patris. Sedij na Prawicy Boha Otce. Podlé onoho Žalmu Dawidoweho 109. kdež dū: Dixit Dominus Domino meo, sede ad dextris meis, donec ponam inimicos tuos, scabellū pedum tuorum. Řekl Pán Pánu mému / seš na Prawicy mé / doka / wadž nepoložijm nepřátele twých / k podnožij noh mých. Tent Werssyt připomijná Aposstol pjsýc k Židům w Kap: 1. ika: Ad quem autem angelorum dixit aliquando, sede ad dextris meis, quo ad usq; ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum, Hebr: 1. také Cap: 10. Ibid: Hic autem vnā pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedet in dextera Dei patris expectans de coelo, donec ponantur inimici ejus, scabellū pedum ejus, ad Hebr: Cap: 10. Ale tento za hrjchy gednau obětowan / Obět sedij nawěky na Prawicy Božij / gž gineho nečekage / než aby položení byli nepřátele geho / za podnožij noh geho.

W Kapit: 12. také dū: Aspicientes in autorem fidei, & consumatorem, Jesum qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta, atq; in dextera Dei sedet, ad Heb: Cap: 12. Patřice na rozmnožitele wjry / a skonawatele Gežysse / kterýžto předložije sobě radost / podstaupil sinet Kříže / a opowážiw se hanby / sedij na Prawicy Božij.

Zůstawagie tehda natom tam mjestě oznamugij nám Pjssma patrě / že Christus mediato, reconciliator, & aduocatus noster est. Prostředníkem / přijmluwcy / mezy námi a Bohem Otcem zůstawá. Očemž nám Jan S. slova geho oznámil kdež dū: Ego sum uia ueritas, & uita, nemo uenit ad patrē nisi per me, si cognouissetis me, & patrem meum utiq; cognouissetis, & a modo cognoscetis eum, & uidistis eum, Ioan. Cap: 14. Rá gsem Cesta / prawda y žiwot / žádný nepřij / gde k Otcy / gedine střež mne / bysste znali mne / y Otcu mého zagiste znal bysste / a potom gey poznáte / a widěli gste gey.

Apostol k Říman: píšýc w Kap: 5. prawý otomž: Iustificati ergo ex fide pacem habeamus ad Deum, per Dominum nostrum IESVM CHRISTVM per quem habemus accessum perfidem in gratiam istam in qua stamus & gloriamur in spe gloriæ Dei, ad Roman: Cap: 5. Protož Bratříj spravedliwí učiněni gsauce z wůry/ měgmež pokog z Bohem/ šrže Gežij/ šse Krysta/ šrže něhož y přístup máme šrže wůru k milosti této w něj stogijme/ a chlubijme se w naděgi Sláwy Božij.

A opět ku Galatům píšýc w Kapit: 3. di. Quid igitur lex propter transgressionem posita est, donec veniret semen, cui promiserat ordinata per angelos, in manu mediatoris, mediator autē unius non est, Deus autem unus est, ad Gallat: 3. Což tehda zákon pro přestupnýj ustanowen gē/ dožadwádžby nepřisló Sýmě/ gemužto zaslýbil Bůh zřizení šrže Angely w ruce Smýrce/ ale Smýrce neníj gednoho/ Bůh pak geden gest.

Kan pak swatý w Kanonyce 1. w Kap: 2. di. Filioli mei, hæc scribo vobis, ut non peccetis, sed & si quis peccauerit, ad vocatum habemus apud patrem, IESVM CHRISTVM iustum, & ipse est propiciatio pro peccatis nostris, non pro nostris tantum, sed etiam pro totius mundi, 1. Ioan: Cap: 2. Synáčko/ wé mogi/ totot wám píšý abyšse nehěššy/ pakli kdo zhěššý/ přijmlowcy máme v Otce/ Krysta Gežijše spravedliwě/ ho / a onť gest lýtostiwá Obět/ za hějchy nasse/ a netoliko za nasse/ ale y za hějchy wššeho Swěta.

W Kapit: pak 4. w též Kanonyce di/ dokládage toho že Pán Krystus gest prawá Obět za hějchy nasse tka: In hoc est charitas, non quasi nos dileximus Deum, sed quoniam ipse dilexit nos, & misit filium suum, propiciationem pro peccatis nostris, 1. Ioan. Cap: 4. Wtomto gest (prý) Láška/ ne aby/ chom my prwe Boha milowali/ ale že gē prwe on vmilowal nás/ a poslal Syna swěho milostiwau Obět za hějchy nasse. Vmėgmež gemu takowau Lášku zásluhowati/ aby nám platil láškawě to/ když přigde saudit žiwé y mrtwé/ yak nám to oznamuge: v Mathausse S. tka: Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui, cum angelis suis, & tunc reddet unicuique secundum opera eius, Mat: 16. Cap: Syn zagistě Člowěka přigijti má w Sláwě Otce swě z Angely swými/ a tehdyt odplatij gednomu každému wedlé skutkůw geho.

Hospodár:

Hospodár: Wěřým pak prwe byl dobrým Spasitel nás/ a prokazowal lásku y dobrodinij weliká Lidem/ s nimi zde bydegijc na tomto Swětě/ takť y na tento čas horšiti se nebude na nás?

Host: Wěl na sobě Naturu / to gest přirozený Člowěka / takowým se býti okazowal / yakými nás mýti chce. Na tento pak čas di: přigde yakó prawý Bůh / yaký byl od wěčnosti Bůh spravedliwý / hleď aby se neopozdil/ neb on na ten čas žádného milosřdenstwj okazowati nebude/ ale saudit spravedliwě wššechny yak oznamowal o tom před přisřijm geho swatým na swět / sedmý od Adama Enoch/ očemž Iudas Apostol w prwnij Kanonyce swě di: Prophetavit autem de iis septimus ab Adam Enoch dicens: Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis, facere iudicium contra omnes, & arguere impios omnes, de omnibus operibus impietatis eorum, quibus impie egerunt, & de omnibus duris quæ locuti sunt contra eum, peccatores impij, Iuda. Pro rokowal o nich sedmý od Adama Enoch tka: Ny přigde Hospodin z Swatými tisřcy swými / činiti saud proti wššechněm/ a trestati wššechy neshlechtně / zewššech zlošti gegich / kterěz neshlechtně Páchali/ a nimi se posřkornili/ y ze wššech twrdých wěcy/ kterě gsau mluwili proti němu hějššijcy neshlechtnij. Nechtijc tehda dlaubo tē zanepřáždnowati/ o tom přisřijm geho swatým/ ony slowa Jana S. w žge wenij w Kapit: 1. připomeni genž tak di: Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt Apocal: Cap: 1. Ny přigdet z Oblaky/ a vzřij gey každě Oko y ti kterij gsau gey bodli.

Tam teprwa poznagi že gemu to gest Christo omnia tradita sunt a Deo patri, & subiecta, wššechny wěcy poddané mu gsau od Boha Otce / yak to sám wyznawati ráčij/ v Mathau: S. w Kapit: 11. genž tak mluwiti ráčij: Omnia tradita sunt mihi a patre meo, & nemo nouit filium, nisi pater neq; patrem quis nouit, nisi filius, & cui uoluerit filius reuelare. Wššechy wěcy dané gsau mi od Otce meho / ani žádný nezná Syna/ gedině Otce/ ani Otce kdo zná/ gedině Syn/ a komu bude chtijti Syn zgewiti. Čti sobě obšřyně v Mathausse

J u

thausse

thausse/ swatě w Rozdylu 28. v So. Lukasse/ w 10. v So. Jana / w 3. Aposstol pissyc k Effezytym w 1. Kapit dij: Omnia subijecit sub pedibus eius, & ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam, quæ est corpus ipsius, & plenitudo eius, qui omnia in omnibus adimpletur. Ty wseckny wěcy poddal nobám geho / a gey sameho / dal aby byl Glawau nadewssy Cyrkwí/ kteráz gest tělo geho/ a plnost toho těla dokonálost bēte sřze něho/ genž wseckno we wssēm vyplňuje.

Tak tehda wětiť mās mūg Bratře do cela/ že Spasytel nās Būh y Cžlowěk gest/ Būh wěčný od wěčnosti začátek magic / manet in æternum, trwati bude na wěky / w Cyrkwí swě wěčným Knězem / yak Dawid w Žalmu 109. ěka: Jurauit Dominus & non poenitebit eum, tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Přisah gest Pán/ a nebude želeťi toho / ty gsy Knězem na wěky/ podle Řádu Melchizedehowa/ w Cyrkwí twě.

Jzayas také w Rozdylu 9. prawí: Kozmnoženo bude Cysarstwí geho/ a počoge geho nebude konce. Což on těmí to slowy wyprawuge ěka: Multiplicabitur ejus imperium, & pacis ejus non erit finis, super solium David, & super regnum ejus regnabit, ut confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iustitia à modo usq; in sempiternum, Isai: Cap: 9. Na Stolicy Dawidowě Kralowati bude/ a na Kralowstwí geho aby utwrdil ge/ a vpcwnil w Saudu a w sprawedl nosti/ od toho času až nawěky. A tu gessie neni čas B. ižky Dne sandného/ znáti mūžesa.

Daniel také Prorok w 7. Kap: wyznáwa těmíto slowy: Et dedit ei potestatem & honorem, & regnum, & omnes populi, tribus, & lingue ipsi seruiunt: potestas eius, potestas æterna, quæ non auferetur, & regnum ejus quod non corrumpitur, Dani: 7. A dal gemu moc a Čest y Kralowstwí / a wssy ěni Lide/ Pokolení/ y Razykowé gemu budau slaužiti / moc jeho wěčná/ kteráz nebude odgata / a Kralowstwí geho ěterez nebude zrušeno.

A protož z těch swēdecwí onen Zástup v Jana So. wyznal: Nos audiuius ex lege quia Christus manet in æternum. A to mluwili nerozumějic slow geho/ když gim oznamowal yakau smetij vmějti mēl. Oni ěekli: že gsine slysseli z Zákona že Kry-

že Krystus zůstawa na wěky. Co dále gim ěkli w Kapit: gmenowaný nagdes

Welikým milowníkem gest Pán wsech / kdo geho wůli a přikázání geho swatě plní / nebo Zacharyás wyhlassege slowa Stwořitele nasseho ěka: Qui enim tetigerit vos, tangit pupilam oculi mei, Zacha: Cap: 2. Kdož (pry) wás dotkne/ dotkne Žetědlnice Oka meho. To se y na Kněží wstahuge.

Ten gest / tu mage moc wsseliyake sřdce k sobě obrátiti/ by pak bylo neyzatwrdilegssy/ a wssak také ěteré zněwědomosti/ ne z wputnosti proti němu Boguge / yako máme příklad na Saulowi/ ěterý hrůzami a bitijm zsužowal a mordowal swatě geho / ale že to zněwědomosti působil/ Bránil Zákona Božího/ ěterého dobře wynaučen byl. Poslyš yak přediwoně gey Pán k sobě přitahnauti ráčil / yak o tom w skutých Apo/ stolských w Kap: 9. Když se přiblížowal k Damassku/ y hned obklíčilo gey swětlo z Nebe. Et cadens in terram, audiuit vocem dicentem sibi: Saule, Saule, quid me persequeris? durum est tibi contra stimulum calcitrare, Actor: Cap: 9. Pádł na Zem a slyssel hlas ěkaucý k sobě: Ssawle Ssawle / co mi se protiwíš / twrdot gest tobě proti Ořtnu se zpečowati. Což to Hereticy nebogite se Cyrkwe Boží.

W Marka So. také mās w Rozd: 9. tato slowa Spasytel nasseho/ ěterez mluwiti ráčí: Qui enim non est aduersum uos, pro uobis est, quisquis enim potum dederit uobis calicem aquæ in nomine meo, qui Christi estis, amen dico uobis, non perdet mercedem suam, Mar: Cap: 9. Než kdož ne/ ni proti wám/ s wámi gē/ a kdožby koli dal wám nápoj čistý wody/ we gměnu mým/ genž Krystowi gste / zagiste prawím wám / nestrati odplaty swě. Nemluwíj o Luterowi/ o Kalwijnowi/ toliko oswých/ genž sedrží Cyrkwe geho.

Hospodár: Rozumím nac to Pšmo od tebe předložene gest/ pro nasse Mlynstry/ ěterehož se oni sylně drží/ gineho žádneho neposlauchagúce/ gedine sameho Krysta Pána/ ne wasseho Papeže/ ne Kněží wassých/ ne Mnjchůw/ ani Jezuytůw/ na ěterýchž wy wíce spaseníj swě zakládáte/ nežli w naučení Krysta Pána.

Host: Mluwiti tu Pán ráčí k Wědlníkům swým

swým gegichžto mįsto w pořádné postupnosti Papežowé za-
sedli. Pročez radují se na gegich Stolicy/ani na ten
Pořádek gegich nesč / nebo slova ona v Lukáše S. wsta-
hugi se na gegich pořádek / co k Apostolům Pán mluwiti rá-
čij: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit,
qui autem me spernit, spernit eum qui me misit, Luc: Cap: 10.
Kdo wás slyšší / mne slyšší / a kdo wámi pohrdá / mnau po-
hrdá / a kdo pohrdá mnau / pohrdá tjm který mne poslal.
Gestliž tehdy w Cyrkwí swaté poznáš aby tě wčila proti
wůli Páně / nad tjm se horššyti můžeš / ale gestliž tjm co ona
má z naučenij Ducha S. od Otců swatých podaneho / to
giž wěz že takowý hřessý / kdo tjm pohrdá / yáť Apostol k Te-
salonicenským pišše čka: Itaq; qui hæc spernit, non hominem
spernit, sed Deum, qui etiam dedit spiritum suum sanctum
in nobis, ad Tesa: 4. Cap: Kdož tjmto pohrží / ne Čžlo-
wěkem pohrží / ale Bohem kterýž také dal gest Ducha swého
swateho nám / ktereho mocý my wás wčijme.

Ti tehdy toliko Křestiane gmenowáni býti magij / kteří
od Krysta Pána začáteť wřý swé magij / a gi se mocně drží /
nebo Křestianij dicuntur sancti, quia sanctitatem pofiten-
tur, Křestianij gmenowáni gsau / proto swatými / že swátost
wyznawagij / a gi se nespauššegij / yáť gim wydaná gest z Kř-
ma / tak yáť Apostol k Řijmanům piššýc dij: Omnibus qui
sunt Romæ dilectis Dei vocatis sanctis, gratia vobis & pax à
Deo patre, & Domino nostro IESV CHRISTO, Rom: Cap: 1.
Wšem kteří gsau w Řijmě / milijm Božijm powolánijm
swatým / milost wám a pokoj / od Boha Otce nasseho / a Pá-
na Gežjše Krysta Byl v Čžerta w Předeli Aryan toho
časů / Byl Jaxian / Byli ginij genž potom nastáwali / Kalwij-
ni / Sus / Luther / ti genž těch naučenij následugij negsau. Chri-
stiannis, ale Božij protivnjcy a nepřátele Christianis viuen-
dum, sicut Christus vixit. Tak magij žiwí býti Křestiane /
yáť Krystus Pán žiw byl / yáť Apostol Páně dij: Qui
dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambu-
lare, Ioan. 1. Cap: 2. Kdo prawij že w Krystu gest / a w něm
přebýwá / yáť on gest chodil / činil / y on choditi / a sprawo-
wati se má.

Hospo-

Hospodár: To wěc nenij podobná twjře / aby
se mohl kdo tak čjdiť / yáť se Krystus čjdiť a sprawowal / nel-
on Byl Bohem / a Bohu nenij nic nemožneho.

Host: Donewádj tal gest / nechji ho laždy zba-
znij yáť Boha gmenuge / ne tak sprosta Bratrem yáť někte-
čij smęgi mluwiti / Bezbožně a rauhawě / nebo Jan swatý dij
oněm: Gehožto negsem hoden rozwázati čemýnka v Obu-
wi geho. 1. Jan w Kap: 2. Čchemeli tehda býti Křestianij / ne-
taulegine se za Holomky Čžertowými po tmách / ale yáť tyž
Apostol Jan swatý / w 1. Kanonice swé w Kapit: 1. dij: Si
autem in luce ambulamus, sicut & ipse est in luce, societatem
habemus invicem, & sanguis IESV CHRISTI emundat nos ab
omni peccato, 1. Ioan. Cap: 1. Pakli chodijme w swětě / má-
me spoleť s ním a Towaršstwij / a Krew Gežjše Krysta
Syna geho očistit nás od každého hřjchu. Krystus Spasý-
tel náš w swětlosti chodil / prawdu wšem oznamowal /
w swětlosti Cyrkwí swau zřstawiť / nastále prwnij / dal gi
jednotu a swornost po wšem Swětě / a z ty Cyrkwe Krew
geho negdražšij omýwá nás odewššech neprawostij. A pro-
tož yáť Jan swatý w Kanon: swé w Kapi: 2. dij: Et omnis
qui habet hanc spem in eo, sanctificat se, sicut & ille sanctus est.

Takowij toliko Křestiane / kteří se sylně Krysta Pána při-
držugij / erunt cum Christo, Budau s Krystem Pánem Králo-
wati / yáť sám poraučeti ráčil v Jana S. čka: Siquis ministrat
mihi, me sequatur, & ubi sum ego, illic & minister meus erit, si
quis mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus, Ioh: cap: 12.
Slaužijli mi kdo / následugij mne / a kde sem já / tuť y služebnjť
můg bude / gestli že mi kdo slaužiti bude / poctijť ho Otec můg.

A w 14. Kapit: dij: Et si abiero, & pręparauero vobis
locum iterum venio & accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego,
& vos sitis, Ioan. Cap: 14. A odegdulit / a pripravijm wám
mįsto / a opět přigdu a poberu wás k sobě / abyšte kde gsẽ
yá / y wy byli. Obgednal to sobě gistě v Boha Otce swého /
yáť gsẽm prawil / yáť o tom máš v Jana S. w Kapit: 17.
Kdež takto dij: Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum,
& illi sint mecum, ut videant claritatem meam, Ioan 17.
Otcě / kteres mi dal / čhey kde gsẽm já / aby oni byli semnau

K

aby

aby widěli Sláwu mau kterau gsy mi dal. Protož rozuměg/ že ne wssyctni gemu gsau oddáni/ toliko kteřj wůli geho plnīj/ Cýřtwě geho se držīj/ ginīj w Czertowu moc sámi pro bý/ dnau rozkošs krátkau se poddawagīj/ a následudīj sfalesšných Predykantůw.

Hospodár: Kdož wů/ cīj gsau prawdiwěgssy/ na/ ssyli či wássy/ když nic gineho neprawīj/ toliko slowo Páně z Ewangeliium swateho.

Host: Koho Duch swatý nesprawuge/ takowš žádný slowa Páně práwě oznamowati nemůže/ Cýřtwi swate swé toliko Pán Duchu swého swateho připowěděl/ aby w něj zůstal na wěky/ zůstáwá a wyrčuge wsseliké prawdy/ podle oněch slow genž dīj v Jana S. w 14. Kap: Paracletus autem spiritus sanctus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, quaecunq; dixero vobis, Ioh: Cap: 14. Otě/ ssytel pak Duch swatý/ kterehož possle Otec we giněnu mém/ tené wás naučīj wssem wěcem/ a připomene wám/ co gsem koli wám mluwil. Ta slowa wstahugīj se na slowa Proro/ cká/ genž Izayáš w Kap: 44. oznamuge Jakubowi od Pá/ na řka: Effundam spiritum meū super semen tuum, & benedictionem meam, super stirpem tuam. Wylegi Duchu mého/ na Symě twé/ a požehnánīj mé/ na Pokolenīj twé.

Skrze Ezechyela také prawīj w Kapit: 11. Et dabo eis cor unum, & spiritum novum, tribuam in visceribus eorum, & dabo eis cor carneum, Ezech: 11. A dám gim srdce gedno/ y Duchu nowého w Střewách gich/ a dám gim srdce masyté.

W Rozdělju pak 36. obnowowati ráčīj slowa swá skrze tehož Proroka řka: Et dabo vobis cor novum, & spiritum novum ponam in medio vestri, & auferam cor lapideum, de carne uestra, & dabo vobis cor carneum, & spiritum meum ponam in medio vestri, & faciam ut in praeceptis meis ambuletis, & iudicia mea custodiatis, & operemini, Eze: 36. A dám wám srdce nowé/ y Duchu nowé položīm wprostřed wás/ a odeg/ mu srdce Kamenné z těla wasseho/ a dám wám srdce Masyté/ a Duchu mého položīm wprostřed wás/ a učinīm abyssie wpříkazánīj mých chodili/ a saudūw mých ostřībali a činili.

Tak tyž y v Joele Proroka w 2. Kap: dīj: Et fundā spiritum meum

meum super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri, omnia somniabunt, iuuenes vestri visiones videbūt. A protož ty připowědīj dokonati ráčil Spasytel/ na to Semeno Jáko/ bowo/ selsati ráčil Duchu S. yať o tom čteme w skutých Apostolských w Kap: 2. Et cum complerentur dies penteco/ stes erant pariter omnes in eodem loco, & factus est repente de coelo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis, & repleuit totam domum ubi erant sedentes, Actor: 2. A když se na/ plnilo dnīj paděšate/ Byli wssyctni Vědšijcy spolu na ge/ dnom mšstě/ y stal se rychle zwuk z Nebe/ yať přicházegījcyho wětru prutkeho/ y naplnil gest wesskeren Dām/ kdež byli čekagījce/ y naplněni gsau wssyctni Duchem swatým.

Hospodár: To Apostolum učinil ráčil/ nečinil toho nižádnému Papeži/ ani Kněžjm ge/ na wssěctny to Kře/ stiany se wstahuge/ neb tam wssyctni byli spolu/ kdo tehdy či/ stě slowo Páně ohlassuge/ takowému dáwá Duchu swateho.

Host: Dáwá weystrahu nám Spasytel v Ja/ na S. řka: Charissimi, nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sint: quoniam multi pseudo Prophetae exierunt in mundū, i. Ioan. Cap: 4. Snadno můžes poznati každe kteřj Duchu S. magīj/ nebo Duch swatý gednostegně wssěcty wyrčuge/ a to proto/ yať Spasytel oznamuge v S. Jana: Adhuc habeo vobis multa dicere, sed non potestis portare modo, cum autem uenerit ille spiritus ueritatis, docebit vos omnem ueritatem, non enim loquetur a semetipso, sed quaecunq; audiet loquetur, & quae uentura sūt annunciat vobis, Ioh. 16. Gessťe mnohé wěcy wám prawit i mám/ ale nemůžete sněsti nynīj/ ale když přigde ten Duch prawdy/ naučīj wás každe prawdě/ neboť nebude mluwiti sám od se/ be/ ale což koli wsslyšy mluwiti bude/ a které wěcy přigījti ma/ gīj/ zwěstuge wám.

A protož w Kanonyce 1. w Kapit: 2. dīj: Hae scripsi uobis de ijs qui seducunt uos, & uos uctionem quam accepi/ stis ab eo, maneat in uobis, & non necesse habetis ut aliquis doceat uos, sed sicut uñtio eius docet uos de omnibus, & uerum est, & non est mendacium, & sicut docuit uos manete in eo 1. Ioan. Cap: 2. To gsem psal wám o těch kteřj wás

K ij

swodīj

swodij / a wy pomázanij které gſte wzali od něho / w was přebýwá / a neni wám potřebij aby was kdo včil / ale yatz pomázanij geho včij was / w tom trwegte. Zney z těch slow že Pán rozdielných Kaplſj nemá / ani mſti chce / kromě gednu Cyrkow swatau / kteráz po wſſem Swětě gednoſtegně prawdě wywčuje / Ducha ſwateho ſpráwau.

A protož kdož koli proti Cýrkwi co mluwíj/takowý každy proti Duchu swatému mluwíj/a Spasytel v Mathausse So. mluwiti ráčíj: Quicunq; dixerit verbum contra filium hominis remitteretur ei, qui autem dixerit contra spiritum sanctum, non remittetur ei, neq; in hoc, neq; in futuro seculo. Tu zney že se hříchowé někteříj odpauštěgi na onom Swětě/ podle těch slow Spasytelowých genž dý: Kdoby řekl slowo proti Synu Czlowěka/odpuštěno mu bude/kdo proti Duchu swatému/ani na tomto/ ani na onom Swětě/ odpuštěno mu nebude. Zbázníj potřebíj o tom mluwiti/ nebo Basilius swatý w Kázaníj swém dý: Spiritus sancti agnitio, ab ipso spiritu sancto est. Kdo chce Ducha swatého poznati/ potřebíj Pána Boha oto prosyti/aby to od něho obdržeti mohl/ od sameho to Ducha swatého se dostává poznáníj geho/ nebo yať Bernart swatý prawíj: Patre & filio cognitis, cognoscitur & vtriusq; bonitas, quæ est spiritus sanctus. Kdo (prý) pozná Otce y Syna/ pozná obaudwauch dobrotu/ kteráž gest Duch swatý. Nebo yať Augustýn swatý mluwíj: Spiritus sanctus aperit oculos solus, & docet veritatem, & non est nisi in confitente. Sám (prý) toliko Duch swatý Oči otwírá a wynančuje wsselíky prawdy/ a při žádném giným nebýwá/gediné při tom/ který se z hříchů wyznává.

Potřebij zagistě / potřebij čistotneho Pokoje / pro tať
 wzáctneho hostě / nebo prawij Kžehoř swatý : Spiritu sancto
 repleti coelestia prædicant & amant. Kterij (prý) gsau Du-
 chem swatým naplněni / swatě a Nebeskě wěcy oznamugij / a
 přemegšlegij / nebo yať Augustýn swatý píššyc na slowa Ja-
 na S. dý : Vnctio inuisibilis spiritus sanctus est, quæ in
 quocunq; fuerit tanquam radix illi erit, quæ quamuis ardente
 sole crescere non potest, nutritur, calore solis non arescit.
 Duch swatý gest pomázanj newidomé / které w komžkoli bu-
 de / bude mu yať Kořen a Grunt / který ačkoli Slunce pálij /
 nreshořij /

neshoří/ aniž vschnauti může / nýbrž od horkosti Slunečné
vůjcegi se rozmáhá/ a odchovává/ neschne ani vadne. Pra-
vůj tak Křehorž swatý: In terra datur spiritus, vt diligatur
proximus, è coelo datur spiritus, vt diligatur Deus, sicut enim
vna est charitas, & duo praecepta, ita vnus spiritus, & duo do-
na, Gregor: Hom: 23. Duch swatý dáván bývá na Zemi
proto/ aby byl milován Bližnů/ z Nebe posýlán bývá/ aby
chom milovali Pána Boha/ a protož gať gest gedna Lásta/
a dwoge Příkázání / tak také gest geden Duch swatý / a
dwa Dary.

Hospodár: Pověz mi/proč malugã Otce y Syna w Człowěcij osobě/ Ducha pať S. yaťo Golubicy?

Host: Chryzostom Swatý pýšše na slova
Mathausse S. takto nám oznamuje: Ideo spiritus san-
ctus specimen columbæ suscepit, quoniam post omnibus ani-
malibus hæc cultrix est charitatis, omnes species quas habent
serui Dei in veritate, possunt habere serui sathanæ in simula-
tione, solam autem charitatem spiritus sancti non potest im-
mundus spiritus immutare; hanc igitur priuatam speciem
charitatis seruauit sibi spiritus sanctus, quia per nullius testi-
monium cognoscitur vbi est spiritus sanctus, sicut per gra-
tiam charitatis, Ioan. Chryso: super Math: Proto přigal na
se Duch swatý podobu Holubicy/ že ten Pták nad jiné wse-
cky žiwotčichy/ milost w sobě hognau zachowáwá/ a wsecky
čtalty sprawedlnosti/ kterěz magų služebnýcy Božíj wpra-
dě/ mohau tež mýti dworácy Diáblowij w synyšlenj / same
pak milosti Ducha swateho / Duch nečistý nemůž proměnit.
Tu tehdy swau vlastnj twárnost milosti / zachowal sobě
Duch swatý/ nebo skrz žádného swědectwj nebýwá poznán/
kde mįsto své má / jako skrze Lásku milosti / protož on na
sobě spůsob Holubicy nosý. A protož kdy kterého skoč-
lesa Čert podpaluge / an na Papeže který mu nic zleho ne-
vdělal/ ani ho nezná zlořečj/ poznáse že při něm Duch zlý a
nečistý toho času sedij.

Tak y swatý Kžehoř podobnau toho přičinu oznamu-
ge těmito slowy: Idcirco spiritus sanctus in columba &

igne monstratus est, quia omnes quos implet & columbae simplicitate mansuetos facit, & igne zeli arduos exhibet, nequaquam igitur sancto spiritu plenus est, qui aut in tranquillitate mansuetudinis feruorem emulationis non sensit, aut rursus in emulationis ardore virtutem mansuetudinis amittit, Gregor: in Pastoralis. Proto (prý) samo/ Duch swatý w spůsobu Solubice a Ohni vřázati se gest ráčil / že wseckny ktere on naplnuge/netoliko k sprostnosti Solubice podobné y tiché činij/ ale y Ohněm horliwosti hořící vřázuge / pročez žádný takový neni naplněn Duchem swatým / ktery aneb w upoko-genij tichosti/wrucnosti následowání nepoceytil / a neš opět w následowání horkém ctnost tichosti potracuge.

Druhau příčinu vřázuge též Křehoř swatý / proč w Razyčých ohnivých se vřázal řka: In linguis igneis spiritus sanctus aparuit quia omnes quos repleuit arduos pariter & loquentes facit, linguas igneas doctores habent, qui dum Deum amandum praedicant, corda audientium inflammant, nam & ociosus sermo docentis est, si praebere non valet incendium amoris, Gregor: Homil: 30. super Evange: W Razyčých ohnivých vřázal se Duch swatý proto/že wseckny ktere naplnil/wrucně společenau láskau y mluwne činij/magij gístě Razyky ohnivé Doktoři a Věitelowé Cyrkeronij / neš kdy Pána Boha milowati wywěgij a poraučij/zapalugij sídce Posluchačůw swých/ Neš gístě prázdne/a daremně gest mluwenij Věitele každého / gestli že nemůž učiniti zapálení a wraučnosti milostij w sedých Lidských. Na giném pak můjstě / takto wychwaluge wsemohaucnost Ducha S. těmito slowy řka: Spiritus sanctus contra omnia tentamenta erudit, & in septem virtutibus temperat, ut contra stultitiam sapientiam, contra hebetudinem intellectum, contra praecipitationem consilium, contra timorem, fortitudinem, contra ignorantiam scientiam, contra duriciem pietatem, contra superbiam Dei timorem, Gregor: in morali, lib: 2. Duch swatý proti wsecknému aukladům / protiwenstwjím y pokušsěnjím/wsemu wywěguge/a w sedmi Ctnostech mjeným činij / jako proti bláznowstwjím dáwa maudrost / proti nedomyšlnosti/wyrozuměnjí/proti nerozmyslnosti/dobrau raddu/proti bázni stálost / proti nevmělosti vměnjí/proti zatvrdi-

losti

losti dobrotu/proti peysse bázeň Božij/a to máš krátce otat wsemohaucým Duchu swatým/na ten čas odemně nehodně/ ho sebrané krátce z písma mužůw swatých naučení.

Hospodář: O Trogice swaté máš mi také oznámiti/když též obwzhlášíš swátek můjwáme tento/ musí se také wsemohaucnosti gegi nětco znáti a wěděti.

Host: Dufymě powědět na to slowa Bernarda swateho / genž dý w Kázání swém o tom chwalitebném gměnu takto: Inquirere de trinitate peruersa curiositas est, credere & tenere sicut sancta Ecclesia tenet, fides & securitas est, videre autem eam sicuti est, perfecta & summa foelicitas est, Bernard: in sermo: de Trinitate. Ale wšak aby wždy wěděl co to gest / powijmť slowa Doktora swateho Písma zdání genž wyprawuge otom těmito slowy řka: Trinitas dicitur quasi trium vnitas, quia pater, filius, & spiritus sanctus, sunt trinitas, & vnitas, idem enim & vnum sunt, per maiestatis communionem, & tres per proprietatem personarum, Isidor: lib: Etimologi: Trogice gmenuge se/yakoby třech gednota/neš Otec/ Syn/a Duch swatý/to gest Trogice a gednota/neš to gedno gsau / škrze welikomocnosti své gednotau/ a tři gsau vlastnosti osob. A yak pak Augustýn swatý dý: In summa trinitate tantum est vna, quantum tres simul, & nec plus sunt aliquid duz, quam vna res, nec & in se infinita, ut in singulis, & singula in omnibus & omnia in omnibus, & vnum omnia. W negwyššy wsemohaucnosti Trogice swaté / tak mnoho wážij gedna osoba / jako wseckny tří/ aniž nětco wíce gsau dwě/nežli toliko gedna wěc / aniž též w sobě neskónčená / yak to w každý/ a gest wseckno we wsem/ a gedno wseckno.

Hospodář: Gsaw některý / gestto se gim to gměno welmi zdá diwne býti/ Trogice. Prawijc když byli spolu slaučení / rozděliti se nemohau/ a gestliby pak byli rozděliti/ sgednotit se nemohau/ y tak rozuměgij / že se gim spogiti gest nepodobně/aby gedno býti měli.

Host: Známeť y my takowé Pány madržky/ který Pána Boha swými rozumy chťegij přewegšyti/ale yak Pawlu

Pawlu swatému powědijno bylo: Twardot gest proti Ošino-
wi se zpečowati. Tak také proti takowým napsal swatý Au-
gustýn: Videmus solem in coelo currentem, fulgentem, ca-
lentem, similiter ignis, hæc tria habet, id est motum, lucem, &
feruorem, diuide ergo Ariane solem, vel ignem, & tunc demum
diuide trinitatem, August: de verbis Domini, Widijm Slun-
ce na Nebi Běžijcy/ yasně y zahřijwagijcy/ nápodobně tež oheň/
má ty tři wěcy/ totižto heybání/ swětlost y horkost. Rozděl nu
Aryane Slunce a neš oheň / a potom teprw rozděl Trogicy
swatau. Nebo dále naginém místě takto dij Augustýn swa-
tý řka Pater, filius, & spiritus sanctus, sicut inseparabiles
sunt, ita in separabiliter omnia operantur, idem de sancta Tri-
nitate. Otec (prý) Syn a Duch swatý/ yť nerozdijlnij gsau/
tak také nerozdijlně wseckno působij. A protož nechtěj byti
welmi maudrý/ wtýkej se k lásce Božj/ abyť to poznati dal
z své lásky/ nebo dij Bernard swatý: Trinitas seu diuinitatis
arcanum/ nec ab Angelis, nec ab hominibus, nisi spiritu san-
cto reuelante cognoscitur. Trogice swatá/ neš tagemstwij
Božské wsemohaucnosti/ ani od Angeluw/ a ni od Lidj/
nebýwá poznáno/ leč Ducha swateho zgewenijm. Protož
prosým/ y napomínám/ aby ty podle nařízenij Cyrkwě swa-
té/ tak wěřil o Bohu w Trogicy gediném/ yť ona napomí-
ná řka: Fides autem Catholica hæc est, ut unum Deum in
trinitate, & trinitatem in unitate ueneremur, neq; confunden-
tes personas, neq; substantiam separantes, alia enim persona
patris, alia filij, alia spiritus sancti; sed patris & filij & spiritus
sancti una est diuinitas, æqualis gloria, coæterna maiestas, qua-
lis pater, talis filius, talis spiritus sanctus, increatus pater, in-
creatus filius, increatus spiritus sanctus, immensus pater, im-
mensus filius, immensus spiritus sanctus, æternus pater, æter-
nus filius, æternus spiritus sanctus, non tres tamen æterni, sed
vnus æternus, sicut non tres increati, non tres immensi, sed
vnus increatus, vnus immensus, similiter omnipotens pater,
omnipotens filius, omnipotens spiritus sanctus, & tamen non
tres omnipotentes, sed vnus omnipotens, similiter Deus pa-
ter, Deus filius, Deus spiritus sanctus, & tamen non tres Dij,
d vnus est Deus, Dominus pater, Dominus filius, Dominus
spiritus sanctus, & tamen non tres Domini, sed vnus est Do-
minus,

minus. Pater à nullo est factus, nec creatus, nec genitus,
Filius à patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus.
Spiritus sanctus, à Patre & Filio non factus, nec genitus, sed
procedens. Vnus ergo Pater, vnus Filius, vnus Spiritus san-
ctus, non tres Patres, non tres Filij, neq; tres Spiritus sancti.
In hac trinitate nihil prius, aut posterius, nihil magis aut mi-
nus, sed tote tres personæ coæternæ sibi sunt & coæquales.
D. Athanasius. Wjra (prý) pať obecna tato gest/ aby-
chom gediného Boha w Trogicy a w gednorě crili/ aniž mý-
šyce osob/ aniž podstary děljce/ nebo gina osoba Otec/ gina
Syna/ a gina Ducha Swateho: Ale Otec/ y Syna/ y Du-
cha Swateho/ gedno gest Božstwij/ rowná Sláwa/ spolu
wěčná Welebnost. Jaký Otec/ takowý Syn/ takowý y
Duch Swatý. Nestwořený Otec/ nestwořený Syn/ ne-
štworéný y Duch swatý. Nesmijrný Otec/ nesmijrný Syn/
nesmijrný y Duch swatý. Wěčný Otec/ wěčný Syn/ wě-
čný y Duch swatý: A wssak ne tříj wěcnj/ ale geden wě-
čný. Ako ne tříj nestwořenj/ aniž tříj nesmijrnj/ ale geden
nestwořený/ a geden nesmijrný. Wsemohaucý Otec/ wse-
moaucý Syn/ wsemohaucý Duch swatý: A wssak ne tříj
wsemohaucý/ ale geden wsemohaucý. Ako Bůh Otec/
Bůh Syn/ Bůh Duch swatý: A wssak ne tříj Bohowé/ ale
gediný gest Bůh. Jak Pán Otec/ Pán Syn/ Pán Duch
swatý: A wssak ne tříj Páni/ ale gediný gest Pán. Otec
od žádného není wčiněn/ ani stwořen/ ani splozen. Syn
od sameho Otece gest ne wčiněn/ ani stwořen/ ale splozen.
Duch swatý od Otece/ y od Syna/ ne wčiněn/ ani stwořen/
ani vrozen/ ale pocházegijcy. Protož geden Otec/ geden
Syn/ geden Duch swatý: Ne tříj Otcowé/ ne tříj Syno-
wé/ ani tříj Duchowé swatj. A w této Trogicy/ nic není
prwnjho/ ani poslednjho: Nic wěššjho ani menššjho/
ale wsecký tři osoby spolu wěčné gsau/ a spolu rowné. A
tu giž máš o Trogicy swaté dosti/ budessli stálaw Wjru
na to mýti.

Hospodár: Prawils mi z starého y nowé Zákona/
Prorocká a giných Aluzjw swatých modlenj a oznamowá-
nj o wsemohaucnosti Božské/ žádného z Doktorů swatých
nespo

nespomenul/ yať se modlili/ yať wšsemohaucnost geho zwele-
bowati poručili.

Host: Wodlil se každý podle potřeby / dáwal
čest a Chwálu Pánu podle náležitosti / wčemž y nás na-
pomijnagij / abychme tak činili / yať Augustyn swatý pi-
ssýc na Žalm 54. dij: Siue tribulemur & angustiemur, siue
laetetur & exulemur, ille laudandus est, qui in tribulatio-
nibus erudit, & in laetitia consolator, laus enim eius, à cor-
de & ore Christiani recedere non debet, non ut laudetur in
prosperis, & maledicatur in aduersis, sed quemadmodum
psalmus ille scribit semper laus eius in ore meo, gaudes, agno-
sce patrem blandientem, tribularis, agnosce emendantem,
siue blandiatur siue emendet, eum erudit cui parat heredita-
tem. Buď to že se trápíme a zsužugeme / Buďto že se wese-
líjme a radugeme / z toho že wšseho Pána Boha chwáliti
máme / který nás y w zármutcích wyréuge / y w rado-
stech těšý / nebo chwála geho/ z Srce ani z Aúst prawého
Křestiana wycházeti nemá/ ne pro to aby ho chwálil w šře-
stij / a zlořečil w neshřestij / ale yať mluwý Dawid swatý:
Wždycky Chwála geho w Vřech mých. Radugessli se /
zneg Otce láskaweho genž tě lahodij/ mučýssli se zneg Otce
genž tě opravuge / Buď to že lahodij / a nebo zármutcuge /
wycwičij tě a připravij k Dědictwýj které horuge w Ne-
bi / nebo gest tak dobrotiwý / tak mocný / čeho požádáš od
něho myti budeš / yať týž Augustyn swatý dij: Deus tibi
totum est, si esuris panis est, si sitis aqua tibi est, si in tenebris es
lumen tibi est, si nudus es, mortalitate uestis tibi est, Idem
Sermone 19. Pán Bůh (prý) tobě wšsecko gest / gestli
lačnýš / Chlebem gest/ gestli žižnýš / Wodau gest/ gestlis
w Temnostech / Ont gest Swětle / gestlis nahý / ont
gest tobě Oděwem nesmrtnosti. A protož potřebij
člowěku wždycky báti se yať Boha / mlowati yať
Otce dobrotiwého/ který zná y čydu wšseckny spráwy/ y po-
myslenij nasse wý / yať týž Augustyn swatý pišsýc na Žalm
126. dij: Deus totus oculus est, quia omnia videt, totus
manus est, quia omnia operatur, totus pars est quia ubiq;
est. Pán Bůh wšsecet Oto gest / nebo widij wšsecko
wšsudy

wšsudy / wšsecet gest rukau / neb wšsecko wšsemohaucnostij
swau sprawuge/wšsecet gest částkau / neb na každém místě
gest. A protož potřebij se wždycky o geho lásku starati/ nebo
dobrotiwý gest / a yať prawý Augustyn swatý pišsýc na
Žalm 74. Non est quo fugias à Deo irato, nisi ad Deum pla-
catum, Idem super Psal: Není místa na kterémžby se schowal
před Bohem rozhněwaným / toliko se vteč wškrausseností
ředce/ a milosti hleděj v něho.

Hospodár: Když Pán Bůh tak wšsemohaucný
gest/ že wšseckny wěcy zná a widij/ není místa/ na kterémžby se
předním schowati mohl/ a my bez hříchůw býti nemůžeme/
co počneme/ abychom k záhubě nepřišli wěčný?

Host: Máme naučený od těchto Augustyna
swatého genž dij: Nemo de pietate Dei diffidat, quia maior
est sua misericordia quam nostra miseria, & quisquis ad De-
um toto corde clamauerit, exaudiet illum, quia misericors est,
August: de spiritu & anima. Žádný nepochybuj o smilowání
Božím/ nebo gest wětšý milosrdenstwj geho/ nežli nasse bý-
da/ a kdožkoli vteče se k němu w celém a poníženém srdci / a
o milosrdenstwj wolá/ wyslyšýť gey/ neboť milosrdný gest.

Hospodár: Li Dužý swatý/ neboť s nim mlu-
wijwali / že tak o geho wšsemohaucnosti zgerwě pišsý a
wyréugij?

Host: Prawilí gsem prwě otom/ y neníťkoť po-
wijm slowa Ambrože swatého / kterýž pišsýc nasslowa Lu-
káše S. Ewangelisty/ takto dij: Non in loco Deus videtur,
sed mundo corde, non corporalibus oculis quæritur, nec cir-
cum scribitur visu, nec tactu sentitur, nec auditur affatu, nec
sentitur incessu, & cum absens est, videtur, & cum presens est,
non apprehenditur, Ambr: super Lucam. Na místě žádném
Pána Boha nevhlída / gediné čistým / a neposřewněným
ředcem/ ani tělesnými Očima ge spatrýšs/ aniž widěním můž
poznán býti/ aniž ho dotknutím vcýtýšs/ aniž můž slyšán bý-
ti mluwením/ aniž vcýtiti můž kdo geho příchodu. Ale kdy
nepřítomen gest widijn býwá / kdy yať gest přítomný / bý-
třebas při tobě stál / dotknauti se ho žádný nemůž / nebo
yať Augustyn Swatý prawij: Natura Dei non est visibilis

potest tamem videri aliqua specie, quam ipse elegerit, non in qua natura formavit Adam. Boží povahá widýna býti ne-
může w swým přirození / muž sedem widýna býti wginým
spůsobu / kterýž on sobě wywoliti ráčí / ale ne w takowým
w kterým gest Adama stwořil.

Hospodár: To mi také gest z podiveným / že Li-
de mnozí / čím horšší a bezbožnějšší / ti lepššího štěstí vžijí
magů / dobří pak neywjé zarmutkú.

Host: Tomu se ty nediw / poslyš co swatý Ře-
hoř mluví: Deus in hac vita, non promisit gaudia delecta-
tionis electis suis, sed amaritudines tribulationis, ut medicina
more, per amarum poculum, ad dulcedinem æternæ salutis
redeant, Grego: in Registro: Pán Bůh w tomto žiwotě těle-
sném / nepřipowěděl žádných radostí rozkošných woleným
swým / ale hořkosti / starosti / trápení a jiné zarmutky / proto
aby nima jako nějakým Lékařstwím / a jako štrž hořký ná-
pog / přiwedl do oně sladkosti wěčného spasení.

A protož tak sobě wvažug dobrotiwost newyprawite-
lnau / Stwořitele swého / jak Cassiodorus pýšíc na Šalm-
onen / Magnus Dominus říká: Virtus in explicabilis, pietas in
comprehensibilis, sapientia in effabilis, cujus definitio est fi-
nem in sanctis laudibus non habere Cassiodor: super Psal: Pán
Bůh gest moc newyprawitedlná / dobrotiwost nestýhlá /
maudrost newymluwitedlná / gehožto wyslowení takowé
gest / že mu nemůže zadošť učiniti / ani geho chwála ho wyslo-
witi. A tak nám činiti náleží / jak Hugo Doktor Pýšna
S. napomíná říká: Sicut nullum est momentum, quo homo
non fruatur, vel utatur beneficio Dei, & misericordia ejus, sic
nullum debet esse momentum, quo eum præsentem non ha-
beat in memoria, omne tempus in quo de Deo non cogitas, hoc
te computa perdidisse, Hugo de clauistro animæ. Jak (prý)
není žádného času / kteréhoby Člowěk newžíwal dobrodiní
Božího / a milosťdenstwj geho / tak také nemá býti žádný
čas / w kterémby geho wšemohaucnosti w paměti neměl /
nebo každý čas / w který o Pánu Bohu nepřemegšlýš / ten
wěť že gšý daremně stratil.

Pamatugme tehdy na Muže swatcho Bernarta / kterýž
w Káza-

w Kázaní swém modlíce se kněmu wolage dý: Quam diue-
es in misericordia, quam magnificus in iustitia, quam miri-
ficus in gratia Domine Deus noster, non est qui similis sit tibi
munerator copiosissime, remunerator æquissime, liberator
prijsime, gratis respicis homines, iuste iudicas innocentes, mi-
seicorditer etiam saluas peccatores, Bernard: sermo: 52. Jak yš
Bohatý Bože w milosťdenstwj / jak welikomocný w sprawedl-
nosti / jak hogný w milosťi Pane Bože náš / není žádného
tobě rovného / Dárce / přehodný odplatiteli / sprawedliwý
wyswoboditeli / milosťiwě hledíš na ponížene / sprawedli-
wě saudiš newinné / milosťdně též wyswobozuges hrýšné.

Hospodár: Geste mi se to widí wěť welmi di-
wná / že Bůh wseckno wssudy widí / y wseckno wssudy ři-
dý a spravuge.

Host: Chcessli býti opravdowým Služebníkem
Boha wšemohaucýho / w tom tak dalece nehlaubeg / nebo
Lactantius Firmianus dý: Quis autem putat hanc tantam
magnitudinem, non posse ab vno regi, fallitur, enim quanta
sit potestas diuinæ majestatis intelligit, si existimat singularem
Deum, qui facere mundum potuit: eundem regere non posse
qui fecit? Lactantius diuinarum instit. lib. 1. Cap: 3. Kdo
tehdy pochybuge / aby takowá welikost od gednoho sprawo-
wána býti nemohla / který gi sám slowem učiniti ráčil / meglí
se welmi / neb jaká by byla moc Božské wšemohaucnosti / ne-
rozumí / gestli že se domníwá sameho Boha / genž mohl
učiniti wseckren Swět / aby geho sprawowati nemohl.
A protož weystrahu dáwá říká: Dubitet ergo aliquis an
quidquam difficile est Deo, qui tanta, tanquam mirifica ope-
ra, prouidentia sua excogitauit, virtute constituit, ratione per-
fecit, nunc autem spiritu sustentat, potestate moderatur, in
excogitabilis, & ineffabilis, & nulli alij satis notus quam sibi,
idem Cap: 8. Necht (prý) tehda někdo nepochybuge / zдалiby
bylo něco nesnadného Bohu a nemožného / který tak weliké a
tak diwné wěcy swau opatrností wymyslil a sprawil / mocý
swau ustanowil / maudrostí swau wytkonal / nyní pak zdr-
žuge a žiwí / mocý swau řídí / newymislitedlný aniž newy-
prawitedlný gest / a žádnému ginému není známý / tak dobře

L iij

yako

yato jam ioue / a nuzegi pak pravij: Quanto igitur rectius est
omissis insensibilibus, & vanis, oculos eo tendere ubi sedes,
ubi habitatio est Dei veri, qui terrā stabili firmitate suspendit,
qui coelum distinxit astris fulgentibus, qui solem rebus huma-
nis clarissimum ac singulare lumen in argumentum suae, ac
vnicæ maiestatis accendit, terris autem maria circumfudit,
flumina sempiterno lapsu fluere præcepit, Idem lib: 2. Cap: 5.
Neylépe gest opustiri wěcy prazdné a marné/ tak yalz napo-
mijná Lactantius, tam oči své obraceri / kde gest Stolice a
kde gest obydlí Boha prawdiwého/ který žemi na peroným
Gruntu zawěsíl/ který Nebe rozměčil/ a okrásíl Swězdami
yasnými / který Slunce welmi yasně wssemu stwoření své-
mu / a obzwlássně swětlo na spůsob a dokázání swého gedi-
ného Magestátu zapálil / žemi pak Mořem osadil / a Řečky
během wěčným týcy poručil.

Hospodár: Dosti maudře cito Dužj swatj
wssemohaucnost Božskau y dobrotu geho wypisugj/ nekaz-
dy gednáť mi se zdá/ slowa gegich vchopiti a wyrozuměti
můž/ potřebj by bylo ge rozumitedlně wyložiti.

Host: Neylépe držeti se slow téhož Doktora
wrateho Lactancyuša genž dij: Satis homini est ad plenam
perfectamq; prudentiam, si Deum esse intelligat, cuius intel-
ligentiae vis & summa hæc est, supliciat, & honorificet paren-
tem humani generis communem, & rerum omnium fabrica-
torem, idem lib: 2. Cap: 3. Dostiť gest Cžlowěku k celý a
dokonalý opatrnosti/ aby toliko rozuměl že gest Bůh / který
hožto wyrozuměný moc a summa tato gě / aby sstěil a w po-
ctivosti měl Otce Potolenj Lidského/ a giných wssěch wěcy/
Stwořitele a Pána.

Hospodár: Siwoná wěc / Pán Bůh dáwá ge-
dnym welni mnoho/ giným pak Lidem potorným/ dobře ži-
wu gsaucým weliké ztůžnosti na ně dopaustij.

Host: Ne nassy to Glawp saud. Ale wssak onen
muž wznešsěný Seneca takto napsal ěta: Deus hominis pro
liberis haber, sed corruptos ac vitiosos luxuriose, ac delicate
patitur viuere, quia non putant emendatione sua dignos:
bonos

bonos autem quos diligit castigat sepius, & assiduis laboribus
ad vsum virtutis exercet, nec eos caducis, ac mortalibus bo-
nis corumpi ac deprauari sinit. Vnde nemini non debet mirū
videri si pro nostris sepe delictis castigamur a Deo, imouero
cum vexamur ac præmimur, quam maximas gratias indul-
gentissimo Patri agere debemus, quod corruptelam nostram
non patitur longius procedere, sed plagis ac verberibus emen-
dat, ex quo intelligimus nos Deo esse curæ, quoniam cum
peccamus irascitur, Seneca lib: 1. Cap: 23. Pán Bůh (prý)
Lidj má za své Děti/ ale wssak nakáženým zlostným/ a ne-
slechetným/ zbytečně a rozkossně dopustij žiwu býti / pro to
že negsau hodni geho polepsěný / aniž ge hodné býti milosti
swe vžnawá. Dobře pak kteréž miluge/ často ge tresce/ a wsta-
wičnými prácemi a těžkostmi k vžiwání Ctnosti wynaucu-
ge / aniž ge marnými a pomijegicými wěcmi/ počazyti a kře-
snauti dopaustij. A protož nemá se tomu žádný diwiti /
gestli za nasse weystupky Pán Bůh nás tresce / než když ney-
wijce obřezowání a trestání býwáme/ za to yal neywijce mů-
žeme/ díky Pánu Bohu negmilostiwěgšsému wzdawati má-
me/ že on neráčij dopustiti zlosti w nás se rozmáhati/ ale tre-
stánijm nás opravuge / z čehož porozumijwáme / že Pán
Bůh má o nás peči / neb když proti němu hřěssíme/ hněwá se
a tresce nás.

Hospodár: Wssěco to gest w mocj Božj/ dopu-
stiti Cžlowěku padnauti / a zase od pádu wyprostiti/ a za-
chowati.

Host: Kdo má mysl l Ctnosti/ Pán Bůh gemu
napomocen gest / ale kdo myslj po zlosti a marnosti / opu-
stěn býwá od Pána / a tak co dále tím wijce Ssatan na zle
nawozuge/ nebo mluxij Lactantius Doktor pijsna Božjho.
Sors bonorum est Deus, malorum vero ille scilicet diuini
numinis semper inimicus, ab ijs duob; principib; mala bonaq;
oriuntur quæ veniunt a Deo, hanc habent rationem, ut mor-
talitate parent, quod est summum bonum, quod autem ab illo
altero, id habent officij, ut a celestibus a vocatum terrigenisq;
demersum, interficiant sempiternum, quod est summum ma-
lum, Lactantius Fir: lib: 6. Pán Bůh gest počátkem wssěho/
dobrehu

dobrého Sfatanašs pať půwodem wšeho zleho / který gest
protiwůjtem chwály Boží / od těch dwau počátků dobré y
zlé wěcy pocházegů. Ty gestto od Pána Boha pocházegů /
magů wlastnost y pořádek / takowý že nesmrtnosti slaužů /
což gest negwysšý dobré / a co zase od toho proklateho Sfa-
tanášse počátek běže / takowau má odplatu a powinnost / že
vcheyliwšy se od Nebeských wěcy / a w Kaliffi se Zemských
vtálewšy a wšpiniwšy / zamordugů na wěčné časy / a to gest
negwěššý zlé. Prorož kdo se chce zaljbiti Pánu Bohu / má to
činiti wčem on sobě zaljbuge / yať nás wynaučuje týž Lactan-
tius řka: Quis quis rectum iter tenere nititur, non terram
debet aspicere, sed coelum & ut apertius loquar, non homi-
nem sequi sed Deum, non his terrestribus simulacris, sed Deo
seruire coelesti, non in corpus inferre omnia, sed ad mentem.
Non huic uitae operā dare, sed aeternae, Idem lib; eodem Cap: 8.
Kdož koli Cestu prawau držeti wšyluge / ne na Zem / ale na
Nebi hleděti má / a at srozumitedlně powůj / ne Člowěka
má následowati / ale Pána Boha / ne Zemským marnostem
slaužiti powinen gest / ale Pánu Bohu / ne o tělesných / ale o
Důchowných wěcech přemeyšlowati má / ne o ten žiwot ča-
sný / a pomůgegůjcy pečowati / ale o wěčný / nebo wůj yať
nůžegi Lactantius dij: Ad uitam enim Deus inspirat animam,
non ad mortem, idem ibidem. Pán Bůh wšsemohaucý k ži-
wotu wdýchá Duffy / a ne k smrti.

Hospodár: Kdo má rozum / ten má wšeckno / blaže
wám / co wás Pán Bůh maudrostůj nadal / wůjte se zleho
wmarowati / a co dobrého následowati.

Host: Čepegi gest sprostným štrausseného a čisté-
ho sedce / a zdalž z maudrosti wychwaluge Pán Joba / yať
čteme Job w 1. Kapit: koe Pán k Sfatanu mluwiti ráčů
řka: Nunquid considerasti seruum meum Iob, quod non sit
illi similis in terra, homo simplex & rectus. Zdalž gfy (prý)
widěl Slauhu mého Joba / že není podobný gemu na Ze-
mi / Člowěk prostý a wprůjmný / a boge se Boha. To giste
wěz a zney / yať Lactantius dij: Omnis doctrina & virtus
Philosophorum, sine Capite est, quia Deum nesciunt, qui est
virtutis & doctrinae caput, quem qui non agnoscit, licet videat

cæcus

cæcus est, licet audiat surdus est, licet loquatur elinguis est,
cum vero conditorem rerum parentemq; cognouerit, tunc &
videbit, & audiet, & loquetur, habere enim cepit caput in quo
sunt sensus omnes collocati, id est oculi, aures, lingua, nam
profecto is uidet, qui Deum in quo ueritas est, & ueritatem in
qua Deus est, oculis cordis aspexit, is audit qui diuinas uoces
ac praecepta uitalia pectori suo affigit, is loquitur, qui coelestia
differens, uirtutem ac maiestatem Dei singularis enarrat,
quare non est dubium quin impius sit, quilibet Deum non
agnouerit, omnesq; uirtutes eius quas habere, aut tenere se pu-
tat, in illa mortifera uia reperitur, quæ est tota tenebra-
rum. Wšeckto (prý) Wěcný těchto Mudecůw toho Swě-
ta gest bez Slawy / nebo pro swau zbytečnú wysokomýšnost /
Pána Boha nezná / který gest wšech Čtností a Wmění
Slawau / toho kdo nezná / slepý gest / Byť pať y widěl / Byť
pať y slyšel hluchý gest / Byť pať y mluwil němý gest / a kdo
pozná Stwořitele wšech wěcy / tehdy slyšeti Bude / widěti
y mluwiti / nebo gest Slawy dostal / w které gsau wšeckny
smyslowé / položený / to gest: Oči / Wšy / Razy / nebo giste
ten Boha / w kterém prawda gest / a Prawdu w který Bůh gē /
Očima sedce swého vhljidal / ten slyšý kdo Božské Řčeci y
Přikázání žiwotně k sedcy swému připoguge / ten mluwůj /
kdo Nebeské wěcy rozprávůj / moc a welebnost Boží ozna-
muge / a wšsemohaucnost Boží opowůdá. Prorož není
wěc pochybná / aby nebyl zlým a bezbožným / kdož koli Pána
Boha nepozná / wšecky Čtnosti takowého / které se on můti /
nebo zachowawati domníwá / na oně se Cestě smrtedlně na-
cházegů / kteráž gest wšecká plná temnostůj. Prorož wůšs od
tehož Může swateho / yať tě wpewnij z těchto swých prwonij
šlow takto řkaucý: Ergo in Dei agnitione & cultu summa re-
rum versatur, in hoc est spes omnis, & salus hominis, hic est sa-
pientiae gradus primus, ut sciamus quis sit nobis uerus pater,
cumq; solum pietate debita prosequamur, huic pareamus,
huic deuotissime seruiamus, in eo promerendo actus omnis,
& cura, & opera collocetur, Idem Cap: 9. Na poznání tehdy
Božím a na chwálení ge wšeckto nálezij / wtom naděge toli-
ko y spasení člowěka / ten gē stupeň maudrosti neyprwoněššý /
abychom wěděli / kdo gest náš prawý Otec / a geho sameho
abychom

abychom náležitě ctili a chválili / genu samému poslušni býti / geho nábožně wžíwali / w zaslaužení Syna geho každý skutek / starost y práce / má býti pokládána.

W Knihách týchž w Rozdílu 13. dý: Deus enim purgari homines à peccatis cupit maxime, à Deo penitentiam agi iubet, agere autem penitentiam, nihil aliud est quam profiteri & affirmare, se non peccaturum ulterius, ignoscitur itaq; ijs qui ad peccatum ignoranter incauteq; labuntur veniam non habet qui sciens peccat, Idem eodē lib: Cap: 13. Pán Bůh (prý) welice toho žádá / aby Lidý od hříchů očistěni byli / a protož pokání činiti poručí / a činit pokání nic gineho není gedině odpowědět se hříchům / a wíce nehřěšiti. Takowým se pak hříchové odpaustěgý / který znewědomosti do nich wpadagý / ti odpustěný nemagý / který znewědomosti hřěšý / zaussale a nestydatě.

Hospodár: Prawýs je Pán Bůh wssudy gest. A protož prosym tě / powěz mi / kterak tam on býti může kde se k geho wůli nic nečiní.

Host: Také na to powým slova Řehoře swatého / kterěž on napsal řka: Deus nusquam de est, & tamen ab iniquorum cogitationibus longe est, nec tamen ibi deest ubi longe abest, quoniam ubi non est per gratiam, adest per vindictam, Deus ubiq; presens est, & vix inveniri potest, stantem sequitur & apprehendere non ualemus. Pán Bůh na každým místě gest / ale od myšlení zlych daleko gest / nic méně přece na tom místě gest / od kterého daleko gest / nebo kde není škrze milost / tehdy gest škrze pomstu / Pán Bůh wssudy přítomný gest / a sotwa může nalezen býti / za stogýcým gest / a přece geho dočkauti / ani Očima widět nemůžeme.

Tak tehdy krátce wěz yak Pius druhý mluwil: Deus cogitando non disputando, melius intelligi potest: Myšlením (prý) spíšegý / nehádáním neglépegý / Pán Bůh srozumím býti může. A tak když se kněmu mýti / genu se modliti budeš / on se k tobě nacheylí / a když to zpínostý činiti budeš / tak ho k sobě potáhneš / a když ho dostaneš / wšeho dobrého dostaneš / yak dý Augustýn swatý: Omnia habet qui Deum habet. Wšeko (prý) má / kdož Pána Boha má.

Hospo

Hospodár O gessce mi něco praw o Spasyteli nassem Krystu Pánu.

Host: Wedle wšakť gsem prawil že to wšeko geden Bůh / cožť sám Spasytel oznámil w Ewangeliu swatém genž dý: Ego & Pater vnū sumus. Já a Otec gedno gšine.

Hospodár: Když tak mnoho wědý tagemstwý Božského wassy Doktorowé / powěz mi gich zdání yak o geho narození sneyšleli.

Host: Dusým slowy S. Augustýna na tu otázku odpowěd dáti / yak on k Židům newěrným mluwil a psal / těmito slowy: Dicat mihi Iudeus incredulus, quemadmodū arida Virga floruit, & nuces protulit, ego dicā ei quomodo Virgo concepit, & peperit, sed profecto nec iudeus virge poterit explere conceptū, nec ego virginis partum, Augu. de in carnatione Domini: contra Iudeos. Necht mi (prý) powj Žid newěrný / yak Prut suchý Alaronůw zakwětl / a Owotce vydal / a yá mu také powjm / yak Panna počala y porodila: Ale zdá mi se že mi Žid o Prutu nic nepowj / a yá ge také o početí a porodu Panny.

Chrizostom swat: tak také dý: Scio quod verbum caro factū est, & quomodo factum, nescio, miraris quia ego nescio, omnis creatura ignorat Ioan. Chrizost: homilias. Wým že slowo tělem učiněno gest / ale yakým spůsobem učiněno gest / newým / diwýs se že yá newým / wšeko stwoření newým.

O tom wíme že se narodil Spasytel / yak nám Lukáš swatý oznamuge w Kapi: 2. řka: Dixit Angelus pastoribus: Nolite timere, ecce enim evangelizo vobis gaudium magnū quod erit omni populo, quia natus est nobis hodie salvator, qui est Christus in civitate David, Luc: 2. Cap: Řekł Angel Pastry: Nie bogte se / nebo hle wám zwěstugi Radość wielkau / kteráž bude wšemu Lidu / neb narodil se nám dnes Spasytel / kterýž gest Krystus w Městě Dawidowým. Není / tomu wěť / w Cykw swatě o tom žádné zmínky / o narození geho swatém yak se stalo / toliko zauplná wýra / že se narodil a přišel pak Bůh mocný a wšemohaucý / aby Lid swýg spasyl / a yak Bernart swatý dý: Venit medicus ad agrotos, venit redemptor ad venditos, venit via ad errantes, venit vita ad mortuos, venit cum salute Jesus, nec sine vnctione Christus, nec sine

M ij

gloria

gloria venit filius Dei, Bernhard: in sermone de natiuitate Domini. Přissel (prý) k nemocným Lekař / přissel vykupitel k prodaným / přissla Cesta k blaudějčím / přissel život k mrtvým / přissel z Spaseným Geziš / a z pomazaným Krystus / přissel z Slawau Syn Boží / přissel yať Jan swatý prawý / do vlastního stwořený svého / a swogi ho nepoznali / přissel Král Nebe y Země / pokorný kromě wsselký powahý / yať otom Ewangelista püsse na gehož přisslůj takto mluwý Bernart swatý: Vbi aula regia, vbi tronus, vbi curia regalis, frequentia nunquid aula est stabulum, tronus praesepe, & totius curiae frequentia, Iosephus & Maria, Bernard: super illud Math: Cap: 2. Intrantes domum. A kdez twůg Dwůr Králowský / Králi Nebe y Země / kdez Magestat twůg / kdez množstwůj Dwořanůw twých / zdaliž Chlěw twůg Dwůr / Magestat twůg Gesle / a wsselchny Dwořané twogi Jozeff a Marya. Ti toliko wěděli že to byl Král Nebe y Země / wěděli také y oni Mudrcy / který geli z Darý kněmu / rozuměli že přigeti magij na welikau Pompu / yať gich prowázela Swězda / wssak gich to omeylilo / očem oni rozuměli / yať Chryzostom swatý püsse řka: Nunquid invenerunt palatium splendidum, nunquid aulam regiam, diversis populis perfonantem, nunquid clipeatas, sive hastatas, militum cateruas, nunquid equos regalibus phaleris insignes, nunquid currus auro ostroq; fulgentes? nunquid matrem diademate coronatam, aut in lecto eburneo recumbentem, nunquid puerum Bisso & purpura inuolutum, utiq; non, sed potius angustum & humile tugurium, vile suqalidumq; praesepe, & magis animalibus quam hominibus aptum, puerum vilibus pannis involutum, matrem vix tunicam habentem unam, non ad ornatum corporis, sed ad tegumentum nuditatis, Chryso: super eadem verba Math: 2. Zdaliž gsau nalezli Palác Mramorem ozdobený / a neš Lidem rozličným znůj a naplněný / y zdaliž Kytůjstwo z Stůty a z Kopůmi shromážděné / y zdaliž Koně Králowskýmí Deky ozdobené / y zdaliž Wozy Zlatem a Sfaclatem stěwaucý / y zdali Matku Králowskou Korunau korunowanau / a neš na Loži Slonowém ležůj / y zdaliž Dítě Kmentem a Zlatohlavem obwinuté. Gistě ne / ale raděgi w Chlůwě smrdutém / w těstných Geslech / a wije Sowadům

Sowadům než Lidem přůhodným / Dítě w nuzné Plůně obwinuté / Matka sorwa gedno Kauch magůj / ne k ozdobe těla / ale toliko pro zakrytý nahoty.

• Takowau hle Pompau / Pán Nebe y Země / Král wsselch Králůw / Syna svého na Swět wylati ráčil / tak nassemu Spasený pohodlůj čině / wsselikau vzkoř / nauzý a trápený / Bůh prawdivý trpěti ráčil. Nehodná tehda nám wěc tak mnoho se ptáti / onarozený geho / kdez Bůh wssemohaucý tagemstwůj svého / wssemohaucnosti své / žádnému swěrowati se neráčůj / a to se narodil Duchem swatým z Panny / dalegi se neptejme / neš nám Bernart swatý takto prawý: Fratres generationem istam, quis enarrabit, angelus nunciat, virtus obumbrat, subvenit spiritus, virgo credit, virgo parurit, virgo permanet, quis non miretur, nascitur verbum infans, & agnoscitur longitudo brevis, latitudo angusta, altitudo subdita, profunditas plana, ibi agnoscitur lux non lucens, verbum infans, aqua sitiens, panis esuriens, Bernard. super cantica. Bratřůj / to narozený geho kdez wypowůj / Angel ge oznamuge / moc Boží zastůnuge / Duch swatý předcházůj / Panna wěřůj / Panna rodůj / Pannau zůstává / kdez by se nedivil tomu / Slowo se narodilo Dítětem / poznáwa se dlau / host krátká / ssyrokoř vřká / wssokoř poddaná / hlubokoř rowná / poznáwa se swěcloř neswěcla / slowo Dítě / Woda žižnůj / Chlěb lačnůj. Zdaliž Bůh wssemohaucý ne možný gest wssěcko sprawiti yať ráčůj / poslyš Řehoře S. coť také prawý o geho narozený: Coeli regenerato Angelorum chori in eius annunciationem prodeunt, himnum dicunt, & de victa praua vitae discordia, nos quos dudum despexerant, ciues agnoscunt, consono ore praedicantes, gloria in exellis Deo, &c. ac si dicant quos a nobis malitia disiunxerat, jam nunc in terra bonitas coniunget, Gregor. Moralibus lib: 27. Kdez se narodil Král Nebeský / Angelstůj Kůrowě k zwěstowání geho wssli / zpiwage / a zkaženeho života wjřěžstwůj oznamugijce / nás kterými prwe pohřdali a w nenáwistěli / za Městiany Nebeské wzánwagůj / gednostegným hlassem předpowjđage / Chwála Bohu na wssosti. Kato by řekli: Které byla zloř od nás odlaučila / giž nyní dobrota newymluwná na Zemi nás wgedno spoguge.

Nebuď tehda z oněch Židů nedůvěrných tovaryšství / y
proklatých Aryánů / nedež se Tovařství / proti kterým
půsýc Chrizostom swatý na slova ony v Mathausse 5.
w 13. Kapit: takto dý: Non illius fabri filius est, quem pu-
tatis, sed fabricatoris omnium, qui fabricatus est anroram &
solem. Nonne David fuit filius agricolæ, & tamen fuit radix
stirpis regiæ. Cur ergo Christum propter parentum ignobili-
tatem contemnunt, Chrizost: super illud Math: 13. Nonne
hic est fabri filius. Ne tohot Tesaře Syn gest Židé zatwrdi-
lý / yať se downíwáte / ale Syn stwořitele wšeho Swěta / y
wšech wěc / wídomých y newídomých / který učinil Žatý y
Slunce. R zdaliž též Dawid Král wás nebyl Syn Worá-
čůw / a proto byl Kořenem Rodu Králowského. Proč tehdy
Křstem Pánem pro chudobný Rodiče ge pohrdáte. O ne-
božý Lidý / co tak mnoho rozumu wášími hlaubáte o ge na-
rozený / oni Muzý swatý dáwagý znát o sobě / že tak dalece
maudřými býti nechtěli / aby to wěděti měli / yať Ambrož Bi-
šup swatý dý / proti Heretykům půsýc takto: Mihi enim im-
possibile est generationis eius scire secretum, mens deficit, vox
filet, non mea tantum sed & Angelorum, supra potestates, su-
pra Cherubin & seraphin, & supra omnem sensum est, quia
scriptum est, pax Christi super omnem sensum est, quomodo
non est supra omnem sensum ista generatio. Tu ergo ori ma-
nū impone, scrutari non licet superna misteria, licet scire quod
natus sit, non licet scire quomodo natus sit, hoc enim querere
metus est, in effabilis enim est illa generatio, unde Esai: Cap: 53.
ait, generationem eius, quis enarabit, hoc humanum sensum
& intelligentiam mundi excedit, hoc non caput humanæ in-
telligentiæ ratio, sed prudentiæ fidelis ratio, Ambrosi: contra
Hereticos. Gest mi to (prý) wěc nemožná / narozený Sy-
na Božýho wěděti tagemství smyslu mi nedostává / hlas
můg mlč / a netoliko můg / ale y Angelský / nad Potestaty / nad
Cherubíny / nad Seraffíny / y nad wšecet rozum gest / ne-
psáno gest: Počog Křstůw nadewšecet rozum / toto naro-
zený takowým spůsobem mně gest nad wšecet smysl. Ty zac-
pey sobě Zubu Pěstý / a nedotazůg se na Božské tagemství /
hodýť se wěděť y wěřiti / že se narodil / aleť se wěděť nehodýť yať
se narodil / neť se na to wyptáwat strassliwá wěc gest / nebo
newy-

newyprawitedlná to wěc gest / geho narozený / yať Izayás
Prorok w Kapit: 53 dý: Kozený geho kdo wyprawý to
přewýssuge Lidský rozum / opatrnosti wěrný / togest smysl
a rozum.

Gospodár: Ať přece poslal Pán Bůh ty Krále
t němu z Dary / aby opatřili nedostatky geho.

Host: W tom tagemství Božý gest / takowé
Dary ne na žádný požitek geho dány byli / on toho nepotřebo-
wal / giť to on wšemohúcností swau opatřiti mohl. Ale toto
znamenal / yať Augustýn swatý mluwý: Aurum illi solui-
tur, quasi regi magno, Tus imolatur ut Deo, Mirra præbetur
tquam pro salute omnium morituro, habuit enim prædica-
tores Angelos, narrantes celos, adorantes magos, August: in
Sermonē de Epiphania. Zlato genu platý yať Králi weli-
kěmu / Kádido obětugý yať Bohu / Mirru dáwagý yať za
wšeho Swěta spasený vmýragýcýmu / nebo měl předpowý-
daťe Angely / Nebe wyznáwáče / Krále Chwálu w zdáwá-
gýce. Poslauchey také Kžehoře swateho / yať otěch Datých
wyprawuge čka: Nato Regi, Aurum offerimus, si in conspe-
ctu illius claritate supernæ sapientiæ resplendemus. Tus offe-
rimus, si cogitatioens carnis per sancta orationum studia in
ara cordis incendimus, ut suavi odore, per coeleste desiderium
reddere valeamus. Mirram offerimus, si desideria per absti-
nentiam mortificamus, Gregor: Homi: 10. Králi naro-
zeněmu Zlato offerugeme / gestli před Obličegem geho ney-
wysšý yasnostý se stkwíme. Kádido offerugeme / gestli my-
šlený tělesné / škrze swaté modlitby vsylowání / na Oltáři se-
dečném rozswěcugeme / aby sladkau wůnj škrze Nebeskau žá-
dost woněti gšme mohli. Mirru offerugeme / gestli že žádosti
zlé zdrželiwosti moříme. Tak tehdy wěť že samé Cyrkwí
swaté náležij takowé tagemství wyprawowati / a nám pro-
stákům toliko modliti se / a poraučeti se Pánu Bohu / poslau-
chagýce a diwýce se tomu náležij / nebo to ne nadarmo wš-
ečno spravowáno od Stwořitele nasseho bylo / yať Leo Pa-
pa w Kázání swém půsse čka: Adorant Magi in carne ver-
bum, in infantia sapientiam, in infirmitate virtutem, & in ho-
minis veritate Dominum majestatis, ut sacramenta fidei suæ,
intelli-

intelligentiæ, manifeste quod cordibus credunt, muneribus protestantur, Tus Deo, Mirram homini, Aurum offerunt Regi. Leo in sermone de Apar: Klaněgij se Králowé / a činij poctiwost slowu w těle / w Dětinstwij maudrosti / w mdlo-
bě mocnosti / a w prawdiwém Člowěčenstwij / Pánu wse-
mohaucné welebnosti / aby škrz té wjry své swatosti a wy-
rozuměnj wygewili / co šrdcy wěřili / to Dary wyswědčili /
Kadidlo Bohu / Mirru Člowěku / a Zlato Králi / takowě-
ho tagemstwij památku dělagje / Čyrkew swaté nám času
toho narozenij / Obřezowánij / y těch Darů oddawánij / škrze
Služebnjky Božij náležitě wykonáwá / a nám se toliko mo-
dliti poraučij. Očemž Cassiodorus Doktor Pjřsina Božijho
takto dij: Licet Deus cunctos dies creauit singulariter, tamen
hunc fecisse dicitur, qui Christi Domini natiuitate sacratus est,
in quo merito exaltari conuenit, & lætari, quoniam in eo, &
Diabolus ius perdidit, & salutem mundus accepit. Cassido:
super Psal: 117. Hæc est dies quam fecit Dominus. Několi
(prý) wsecký dni Pán Bůh wčiniti ráčil / wšak přece ob-
zwlaštně tento wčiniti ráčil / který Krysta Pána narozenijm
poswěcen gest / w který slusně radowati se máme / y weseliti /
nebo w ten den Diábel Práwo své potrátil / a Swět spa-
senij oddržel. A to hle máš o narozenij Spasytel nasseho
w Čyrkwi swaté naucenij / kterýžto čas / yať ona náležitě /
s yaťau poctiwostij / s yaťymi Ceremoniemi obchodij / tomu
se dobře podijwey / a Pánu Bohu Čjest a Chwálu wzdarwey.

Gospodár: Wšak my také / y nassy Knežij co dě-
lagij / swětij / modlij se / slowo Páně třikrát Kážij.

Host: O wassém Naboženstwij anij Pán Bůh
wěděti neráčij / y nám se o něm ptáti nehodij a nenáležij / nebo
gedinau Čyrkew Pán Bůh sobě spůsoběti a zůstawiti ráčil /
gedné Čyrkwe Glawau gest / kterauž Duch swatý sprawu-
ge / a wynaučuge / Pořátku wsseliyakeho a Ceremonie wyko-
návati poraučij / nebo Spasytel náš / yať nám Ambrož swa-
tý oznamuge čka: Dominus Iesus ueniens in hunc mundum,
per Virginis partum, subiecit curæ nostræ omnes contrarias,
potestates, ut fide tua, uerbo tuo, & operibus tuis conterantur,
si ergo non conteris aduersarium, tua culpa est, qui permissa
facultate

facultate non ueris, in nobis igitur est ut aduersarius nolter
aut subijciatur, aut resultet. Ambro: super illud. Beati imma-
culati in uia. Pán Gežijš přišel na tento Swět škrze po-
rozenij čisté Panny Marye / podmánil pod nassy moc wse-
chny protiwne syli Šfatanásse / proto abychme my swau wij-
rau / slowy swými / skutky dobrými potlačili / a wnic obrátili
ho. Gestli že my pať nerozptylugem protiwnjka nasseho /
nasse to wina gest / genž nezwáme mocy a wolnosti na něho
sobě dané / na nás tehdy náležij / aby protiwnjš náš byl po-
droben / a podmaněn / a do konce byl odehnán / abychme od ně-
ho nebyli podwozowáni / na peychu / na wputnost / na wys-
šij rozumy / nad Ducha swateho / Čyrkwiček sobě giných nad
wůli Božij nesinejšleli / ale se geho Čyrkwe swaté / Těla ge-
ho drželi.

Nebo yať prawij Augustýn swatý: Nulla alia causa
ueniendi Christo Domino in mundum, nisi peccatores saluos
facere, tolle morbos, tolle vulnera, & nulla causa est medici-
næ? Venit ergo de coelo magnus medicus, quia per totum
iacebat ubiq; agrotus, genus ergo totum humanum perierat,
ex quo peccauit vnus in quo totum erat, ideo uenit vnus sine
peccato, qui saluos faceret omnes, non eum, eum de coelo me-
rita nostra sed peccata traxerunt, August: super Ioan. Žádná
giná přičina nebyla přijštij Krysta Pána na tento Swět /
gediné aby hřijšnijš spasy / nebo když pomine nemoc / když
se Kány zhogij / giž nepotřebij Lekaře / přišel tehdy z Nebe
weliký Lekař / nebo po wssém wssudy Swětě bylo mnoho
nemocných / giž bylo téměř wseckno Lidské Pokolenij zahy-
nulo / z kteréhož byl geděn z hřessil / na kterém wseckno zále-
želo. A protož přišel geděn bez hřijchů z Nebe / aby spasy /
wseckny / odkudž gey ne nasse zásluby / ani yaťá hodnost /
ale zlost / a hřijchowé nassy tabli. Hodná tehdy wěc / aby-
chom wssemohaucnosti Stwořitele a Wylupitele nasse-
ho / náležitě z báznij welikau w spomijnali / wůli geho pl-
nili / a wsseliyake hřijchy zanechali / ten čas přijštij geho / yať
Čyrkew Swatá nařijdila / w poctiwosti měli / a w Nabo-
ženstwij gey štráwili / yaťž nás k tomu nabijžij Bernart
Swatý čka: Dignum est fratres, ut tota deuotione Do-
mini aduentum celebremus, delectari, tanta consolatione,

N

slupe

stipe facti tanta dignatione, inflammati tanta dilectione, nec solum cogitemus aduentum quo venit querere & saluum facere quod perierat, sed & illum nihil ominis, quo ueniet & asumet nos ad semetipsū, ut circa hos duos aduentus, iugi meditatione uersetur, ruminantes, & infordibus nostris quantum in priore praestiterit, quantum promiserit in se. Doctor Bernard. in sermone 4. de Aduentu. **Godná gest wěc Bratří/** abychom tento čas přišší Páně nábožně slawili/gšauc obwěseleni takowým slawným potěšením / zděšeni takowau dobrotiwostí / zapáleni takowau milostí / a netoliko vwažugme přišší geho/ že přišel hledat a spasyt což bylo zahynulo / ale také y onono / když přigde aby nás k sobě pobral/ abychme otěch dwa přišší geho uřadwěně rozgymali/ snažně vwažugjce w sedcích našých / yať mnoho dobrého w prawním sprawiti ráčil / a yať mnoho slibiti gest ráčil w druhém/ pamatugme na takowé dobrodiní geho / kterěz nám opowjdat ráčí w Mathau: **S.** w Kap: 20. **ěka:** Filius hominis non uenit ministrari, sed ministrare, & dare animam suam in redemptionem pro multis. Math: 20 Cap: **Syn** (přý) **Czlowěka nepřišel aby gemu slaužili/ale aby slaužil.** A protož má **Cyrkeu swatá** wseobecna. wpoctiwosti tento čas přišší / nebo netoliko narození geho / k čemuž nás wsechny namlawá **Ambrož swatý** **ěka:** Hoc tempus non sine causa aduentus Domini uocatur, ideo enim sancti patres celebrare ceperunt aduentum, ut se vnus quisq; prepararet fidelis & emendet, ut digne filij Dei natiuitatem celebrare ualeant, ille iustus uenit ad nos peccatores, ut ex peccatoribus faceret iustos, pius ad impios uenit, ut nos pios faceret, humilis uenit ad superbos, ut ex superbis faceret humiles, Ambro: super Lucam. **Ne bez přičiny čas ten gmenuge se přišší Páně/** neš pro to **Otcowé swatí** začali slawiti ten čas příchod **Páně /** aby se gedem každý wěrný pripravil a polepsil / aby hodně den narození **Syna Božího** mohl slawiti / **Nebo** on **sprawedliwý** přišel k nám hříšným / aby z hříšných učinil **sprawedliwé /** dobrý přišel k zlým / aby ze zlých dobré učinil / **pořorný** přišel k pyšným / aby zpyšných učinil pořorné.

Wšedku

Wšedku **dobrotu** geho **týž** **Ambrož swatý** nam opowjda/a k wšemu lástare / **bychme** **toliko** sami **chtěti/** očemž on takto **dí:** Omnia nobis Christus Iesus est, si volumus, curari desideras, medicus est, si febribus aestuas, fons est, si grauaris iniquitate, iusticia est, si auxilio indiges, uirtus est, si ire desideras, uia est, si tenebras fugis lux est, si cibum apetis? alimentum est. Gustate igitur & uidete quoniam suauis est Dominus. Ambro: de Virginitate lib: 10. **Wšedno** (přý) **co** **gednom** **chceme/** máme z **našeho** **spasitele/** **gestli** **chcēs** **být** **vzdrawen/** **ěkať** **gest /** **gestli** **se** **žymnice** **horkostí** **trápíš /** **Studnice** **gest /** **gestli** **gš** **hříchy** **obřžen /** **sprawedlnost** **gest/** **potřebu** **gestli** **pomocy /** **mocnostij** **gest /** **žádášli** **giti/** **Cestaui** **gest /** **wyřžbášli** **se** **temnostij/** **swětem** **gest /** **gestli** **že** **pořmu** **žá** **dáš/** **Potrawau** **gest/** **kostugte** **a** **wizte/** **yať** **Pán** **sladký** **gest.** **U** **tom** **přšyc** **Beda** **Doktor** **Přšma** **swateho/** **tať** **nám** **tať** **dobrotiwost** **Spasitele** **našeho** **opowjda:** Venio ut errantes corigam, & infirmantes adiuuem, & dubitantes in fide, confirmem, & bene agentium fructibus perfectis quasi suauissimis dapibus pascam, & certantes, ab in fidijs hostium defendam, & victores hostium perpetuae uisionis meae corona remunerem, Beda super Cant. libro 4. super illud: Veni in hortu. **Gdu** **abych** **bludně** **naprawil /** **mdlým** **přpomohl/** **pochybugjčých** **w** **Wjře** **potwordil /** **a** **dobře** **činjčých** **Owo** **cmi** **dořonalými/** **yať** **neyljběgšými** **Krměmi** **nasytli/** **žukla** **dům** **obránil /** **a** **wjřžytele** **nad** **nepřátely** **Korunu** **wěčnau** **widění** **meho** **wěčne** **obdařil.**

Hospodář: **Swatá** **wěc** **giste** **a** **dobrota** **Boží /** **že** **on** **gšauc** **Bohem** **od** **wěčnosti/** **pro** **Czlowěka** **tať** **se** **ponjžiti** **ráčil /** **že** **mauť** **trpěl** **nemyprawitedlně.**

Host: **Wěřit** **máš** **tať** **že** **Bohem** **byl** **od** **wěčnosti/a** **pro** **Czlowěka** **Tělo** **na** **sebe** **přigiti /** **a** **teprwa** **se** **na** **mauť** **wydati** **ráčil /** **yať** **Kžehoť** **swatý** **dobrotu** **geho** **wyřlawugjce** **opowjda** **nám** **geho** **přšší** **na** **Swět** **těmito** **řlowy:** Mediator Dei & hominum, ut culpas nostrae transgressionis extingueret, uenit mortalitatis nostrae flagella tolerare, & qui patri aequalis est per diuinitatem, propter nos uenit ad flagella per carnem, quae nimirum flagella

N ij

non

non suscipere, nisi formam hominis damnati redimendo sum-
pisset, & nisi primus homo deliqueret, Deus ad passionum
probra minime veniret, Gregor: lib: 3. Morali: Prostředník
Boží a Lidský/aby winu přestaupení nasseho zahladil / při-
šel aby hříchy nasse wonic obrátil / nasse smrtedlnosti vtrá-
pení/ aby sám sňel/a gsauc rowný Bohu Otce w Božství/
pro nás přišel na utrpení/ a přigal tělo/ kterýchž gisté utrpe-
ní on by byl nepřigal / by byl Člowěk nezhrěšil. Tohož y
na druhém místě potwzuge říká: Deus pater unicum fili-
um suum in utero virginis humanæ naturæ coniungens, De-
um ante secula sibi coeternum, fieri voluit hominem in fine
seculorum, & quem sine tempore genuit, saluandis homini-
bus eum tempore ostendit. Idem lib: 6. Moraliū. Bůh Otec
Syna svého gedineho w životě Panenském přirození Lid-
skému připogiwšy / Bohem před wěky sobě rowným mýti
ráčil / při konci wěkůw/ a kteréhož bez časůw porodil/ toho
časně k spasení Lidskému okázal.

Tohož dobrodiní Augustýn swatý píšýc o slowích
Páně/ takto opowídá: Christus filius Dei, qui nos fecit, li-
berat nos, non à Barbaro, sed à diabolo, non à corporis capti-
vitate, sed ab animæ iniquitate, solus est qui sic liberat, nemo
se liberum dicat, ne servus remaneat, sed non remanebit in
seruitute anima nostra, quia quotidie remittuntur peccata no-
stra, August: de verbis Domini. Krystus Syn Boží / který
nás stwořil/ wyswobozuge nás / ne od Pohana/ ale od Diá-
bla / ne z Wězení tělesného / ale od záhuby Duse/ sámť gest
který tak wyswobozuge / z takoweho wězení/ žádný se býti
wolným nechť neprawí/ aby snad newolným nezůstal / aleť
pro geho dobrotiwau swatau Lásku / nezůstane wnewoli
Duse nasse/ nebo nám na každý čas/ když se modlíme/ odpu-
štění býwagů hříchowé nassy. A protož ho zneyme býti
Bohem prawým y Člowěkem/ a wyznáwegme to o něm /
nebo prawý týž Augustýn swatý: Christum in corde habere
parum est, nisi ore confitearis. Málo (prý) na tom gest/ že kdo
w sedci swém o Krystu Pánu myslí/ když ho Dstý newyzná-
wá/ kterýž nám yáť Řehoř swatý dý: Christus factus est no-
bis sapientia in prædicatione, iustitia in peccatorum absolutio-
ne, redemptio in passione. Gregor: Krystus stal se gest nám
w před-

w předpowídání moudrosti w hříchůw odpustění/ sprawe-
dlnosti/ wykupení w swým neyswětěgšým Vmučení / a
utrpení. Tent yáť Bernart swatý mluví: Christus uiuen-
do uiuere docuit, moriendo mortem securam reddidit. Bern.
Krystus bydelegíc na Swětě wynaučil nás dobře žiwu bý-
ti/ a vmýřagíc / smrt nám bezpečnou nawrátil. Dobrý to
Spráwce yáť dálegi dý týž Bernart swatý říká: Christus
minister bonus carnem suam in cibum, sanguinem suum in po-
tum, animam suā in præcium dedit. Krystus dobrý Saffár/
Tělo své na pěkrm/ Krew swau na nápoj / Duse swau dal
na wykupení. A protož wěz gessě od toho Bernarta swatě-
ho genž on dý: Sicut mare est origo omnium fluminum sic
Christus Dominus omnium virtutum. Káto (prý) Moře
gest počátkem wšech Řek/ tak Krystus Pán gest počátkem
wšech Ctností/ a wšeho neylepššého. Poslyš yáť nám
Řehoř swatý/ o dobrotiwosti této wyprawuge říká: Vultis
eius saltus agnoscere? de coelo venit in uterum Virginis, de
utero in præsepium, de præsepio in crucem, de cruce in se-
pulchrum, de sepulchro ad inferna, de inferno rediit in coe-
lum. Gregor: Chceteli (prý) geho neyswatěgšý putowá-
ní a školy poznati/ tyto gšau/ z Nebe přišel w život Panny
čistotné / z Žiwota do Gesli / z Gesli na Říj / z Říje w
Grobu / z Grobu do Pekel / z Pekel nawrátil se do Nebe. To
máš školy Spasytele nasseho / a yáť na druhém místě dý:
Omnia bona terrena contempsit homo Christus, ut ea con-
temnenda monstraret, & omnia mala terrena sustinuit, quæ
sustinenda præcipiebat, ut nec in illis quæreretur fælicitas, nec
in istis timeretur infælicitas, in ciuitate vili est natus, cuius pa-
tria erat coelestis, pauper est Christus factus, cuius sunt omnia,
ne de terrenis diuitijs quisquam extolleretur, noluit Rex ab
hominibus fieri, quia humilitatis exemplum ostendebat mi-
seris, esuriuit qui omnes pascit, sitiuit qui fons est sitientium,
fatigatus est exitinere, qui viam facit nobis, in coelum: ob-
mutuit & obsurduit, per quem muti locuti sunt, surdi audie-
runt, vincetus est, qui infirmitatum vincula soluit, mortuus
est, qui mortuos suscitauit, amore itaq; illius, similia patiamur.
Ut clamat Paulus ad Philipen: 2. Hoc enim sentite in vobis
quod est in Christo Iesu. Wšecno což my kóli dobrým

gmenugeme na tomto Swětě / pohrdl Krystus Gežys gsauc Czlowěkem / aby nám to ukázal / že tím také pohrdati nám welij. Wsseckny zlé přehody snesl / kterez týž nám snáště / ti poručil / aby w nich žádný štěstij nehledal / a wtých aby se nessěstij nebal / w Městečku nuznem se narodil / kteréhož gest Wlast Králowstwij Nebeské / stal se chudým gsauc Pánem wsech věcí / pro to aby se w Bohatstwij žádný nehonosyl / tohoto Swěta / nechťel býti Králem gmenowan od Lidij / pro to že nuzným Cestu pokory ukazowal / lačněl / který wsechny nasycuge / žijněl / který gest Studnicij žijních / wstáwal na Cestě / který nám Cestu k Nebi ukazuje / oněměl y ohlechl / skrz kterého poručení němij mluwili / a hlusly slysseli / Wženij trpěl / který wsech boleští trápenij vzdrawuge / vměel / který vmělé křisyl. Protož my pro geho Lásku / to wseckno snáštěi máme / yť nás k tomu swatý Pawel wlaguje napomíná / püssyc k Filipenským w Kapit: 2. To za- gijte čigte na sobě co na Krystu Gežysy.

Protož wěz / že nám ku příkladu wseckno trpěti / yťo dobrotwij Bůh ráčil / a wsseliyť se chwály wystřihal / yť dj Řehoř swatý řka: Christus ante mortem gloriam fugit, post mortem cognosci uoluit. Greg: Krystus (pry) Pán zdalowal se chwáli před smrti / ale po smrti chce aby ho každý Bohem býti znal / ne tak ho sobě sprostia Bratříškem gmenowal.

Hospodár: Bohem byl / a smrti se bál / yť se my gi báti nemáme / on wědel že do Nebe gde / a my pro hříchy trestání se obáwáme.

Host: Augustyn swatý tak mluwí na to lekání geho smrti řka: Quid est quod Christus in morte turbatus, nisi quia infirmos suae infirmitatis, similitudine consolatus est, aut si qui suorum, ad huc imminente morte tribulantur, ne hoc ipse putantes reprobos peiore desperationis morte absorbeantur. August: libro prognos: Co (pry) gest / že Krystus při své smrti rmautil se / pro to aby nás mdlé a nedůžiwé / své dobrowolné mdloby podobensstwijm potěsil / nebo gestližby řkej při smrti své rmautili se / aby oni tím / zna- gijce se býti zhaněny / horšým zauffalstwijm smrti nebyli poraženi a pohlceni.

Hospodár:

Hospodár: Weliké dobrodiní nám prokázal Spasitel náš / newyprawitedlná to gest Láška geho / yťs mi prwe prawil otom z püssina zákonu nowého / od Otčuw swatých žádné zmínky o tom nebylo / gestě práce nelitug / prosým / a powěz / netoliko pro mně / ale y pro giné.

Host: Wssecky Püssma gich k tomu se wstahug / yť weyss tak nūžegij o tom wssudy wsslyssys / a wssak zlost Lidstá / yť prwe tak y nenūčko na to sotwa dbagij / yť Jeroným swatý dij: Coelum cognouit Dominū, quia eo nato stellā misit, terra quia eo moriente contremuit, sol quia eo mortuo radios abscondit, mare quia se calcare praubit, in fernus quia mortuos reddidit, saxa lapides, quoniā scissa sunt, solus miser homo non compatitur, pro quo solo Christus patitur: Hiero: super Math: Nebe Pěma poznalo / neb kdy se narodil / zeslalo Swězdu / Země ho též poznala / neb když vmřel / třásla se / Slunce ho poznalo / neb když vmřel / skrylo swau yasnost / Moře ho poznalo / neb mu dalo po sobě chodit / Petlo ho také poznalo / neb mu mrtwé wydalo / Skály y Kamenij gsau ho poznali / neb když gest vmřel trhali se / sám toliko Czlowěk ge- nepoznal / pro kterého on tak přehořkau smrti / yť takowé po- nižení podstaupiti ráčil / yť Jeroným swatý püssyc na slowa Mathausse S. dij. A protož Augustyn swatý na nás kři- čij řka: Inspice vulnera pendentis, sanguinem morientis, cicatrices resurgentis, caput habet inclinatum ad osculandum, cor apertum ad diligendum, brachia extensa ad amplexandū, totum corpus expositū, ad reddimendum, hęc quanta sint cogitate, hęc in statira cordis vestri appendite, ut totus nobis figatur in corde, qui totus pro nobis fixus fuit in cruce, August: de Virginita: Wzhledni na Rány wissycyho / na Krew vmř- ragjcyho / na nelitostwé Rány z mrtwých wstáwagjcyho / na Glawu skloněnou k poljbenij / srdce otewřené k milowání / Kamena roztažená k obgijmání / a k přigjti k sobě / wzhledni na wssecko Tělo / wydané na twé wykaupenij / to na Wabách řdecy wassých powěstě / aby wám wsscek byl k řdecy připoge- ný / který wsscek na Kříži zawěssen gest byl. Máme wždycky mysliti o ge milostiwém dobrodinij / yť nám týž Augustyn swatý oznamuge řka: Filius Dei ad crucē ducitur, expalmatur qui est

qui est palma victoriae, spinis coronatur, qui peccatorum spinas venit constringere ligatur, qui soluit compeditos, ligno suspenditur, qui erigit elisos, acetopotatur, fons vitae, discipulis ceditur, salus vulneratur, vita moritur, occidit ad tempus vitam mors, ut in perpetuum a vita occideretur mors. Augustinus de 8. Virtutibus charitatis. Dal se pro nás nehodně wěsti na Kříž / roztáhnout na něm / který gest sám toliko Křáku wítězství / Tím Korunován gest / který wšech hříchů a nepravostí bodlawost snímá přišel / byl swázán / který swázáné rozważuge / na dřewě powěšen / který w zdwihuge opowržen / Ocem napágená byla Studnice žiwota wěčného / Maudrost a Kázeň změstkaná / Zdrawí nasse poraněné / Žiwot vmíral / zamordowala smrt Žiwot do času / aby na wěčné časy byla smrt vmořená a potlačená. A protož wězme yať nám tež Augustýn swatý oznamuge: Nos Christi mors uiuificauit, nos resurrexio erexit, nos ascensio Christi consecrauit. Smrt Pána Krysta / nás obžiwila / geho wstápní nás pozdwižlo / a geho neyswětějšý na Nebe wstaupený / nás poswětílo. August: o wstaupený Páně na Nebe. A protož pamatugýc na takowá dobrodiní / poslaucheyme Kžehoře swateho raddy a naučený genž dý: Tanto dignus Deus hominibus honorandus est, quanto pro hominibus indigna suscepit. Gregor: in Epist: Tím (prý) hodnějšý / a náležitějšý Pán Bůh w poctiwosti má býti držán / čím wýcejšý on za nás / wtrhání a hanění podstapiti ráčil.

Hospodář: Kdyžs tak mnoho práce podstapil / wyslawuge Početý / Larožený / dobrodiný nestýhla / o Vmučený / z Mrtwých wstání / powěz o geho swatým na Nebe wstaupený.

Host: Však o tom máš w skutcích Apostolů / yať gšemí prwe prawil o tom / gestliž od Otců swatých swědectwý žádáš / Augustýn swatý píšýc o wíře y o wyznání Wýry takto dý: Vbi, & quomodo sit in coelo corpus Domini cum, curiosissimum, & super vacuum est homini quærere, tantum modo in coelo esse, credendum est. De Fide & Symbolo, August: Kde / a yaťým spůsobem gest Tělo Páně

Páně wšetečná / a nenáležtá takowá otázka Člowěku / toliko wěriti že gest w Nebi.

A geho wstaupený před Apostoly na Nebe / takowý nám požitek činý / yať tež Augustýn swatý dý: Ascensio Dei, Catholica fidei confirmatio fuit, ut securi in posterum crederemus, & miraculi illius donum, cuius etiā in presenti perciperemus effectum. August. in Ascensio Domini. Wstaupený Krysta Pána giného nic nebylo / toliko Wýry obecné potworený / abychom bezpečně na potom wěřili / a takowého Dáwu a Zázraku Dá / kterého bychme y w nynějšým wěku mohli užitek srozuměti. Nebo yať Kžehoře swatý dý: Illo reuertebatur Christus ubi erat, & inde redibat, ubi remanebat, quia cum per humanitatem ascenderet in coelum, per Deitatem suam, & terram pariter continebat, & caelum. Gregor. Homilia 29. Tam se (prý) nawrátil Krystus Pán / kde prwe byl / a odtud se nawrátil kde přebýwal / neš škrz Člowčenství wstaupil na Nebe / škrz Bžství své Žemi y Nebe měl w mocy své yať Bůh wěčný. A protož dý: Oportet fratres charissimi, ut illic sequamur corde, ubi Christum credimus corpore ascendisse, & si ad huc hic tenemur infirmitate corporis, sequamur tamen eum passibus amoris, quia his qui placidus ascendit, terribilis redibit. Idem ibidem. Potřebý Bratří neymilejšý / o to se nám starati / abychom ho tam sedýcý nassými následowali / kdež geho wěříme y wíme býti / že tam wstaupil z tělem / a gestli gestě zde w těle nassém gšine za držání / wždy aspoň geho následugme / kroky lásky a milosti / neš to gšitě wězme / že ten / který tak milostiwě wstaupil / strasliwě a brozně přigde nás saudit. Wwěuge nás tehda Chryzostom swatý / yať my také za Pánem swým wstaupiti můžeme do Nebe / o tom on takto dý: Refrena iram, expue malitiam, expugna luxuriam, & de peccatis virtutibus gradū fecisti, qui ducit in calū. Chcešli (prý) wstaupiti do Nebe / zanechey hñewu / wywrz zlost / wybogug z sebe smilnost a wšetečnost / to když včiniš / wěz žes z hñichu ctnostem stupeň včiniš / který weđe do Nebe / kdež wstupugeme dwěma spůsoby / yať Bernart swatý prawí: Ascendimus duobus modis meditatione, & oratione, meditatio enim quod desit docet, oratio ne desit, obtinet. Bernart: in sermo: de Ascensio Domini: Wstupugeme (prý) dwěma

dwěma spůsoby do Nebe / rozgymáním a modlitbou / nebo rozgymáním toho čeho se nedostává wycuge / modlitba pak aby se nám wšeho dostávalo obdržuge.

Slušná tehda a potřebná gest wěc / abychme o tom bedlivě rozmyšleli / yať bychme za Pánem swým wstaupit tam mohli / wčemž nás wycuge Beda Doktor S. Půjmačka : Nemo ascendit in coelum , nisi qui descendit de coelo , quisquis ergo ascendere in coelum desiderat , ei qui de coelo descendit , & est in coelo se vera fidei & dilectionis unitate jungat , aperte intelligens quod nullo alio ordine , nisi per eum qui de celo descendit , in coelum ascendere possit. Beda in illud Ioan. 3. Fuit homo ex Phariseis. Něžádný zagistě newstaupil do Nebe toliko ten který staupil z Nebe / a gest w Nebi / kdo tehdy do Nebe wstaupit chce / tomu at se přilaučij / který z Nebe staupil / a gť w Nebi / at se prawdiwau Wýry a Lásky gednotau milosti přilaučij / patrně a yasně to rozuměgij / že žádny m gínym Řžadem / gediné tjm / a strz toho který z Nebe staupil / do Nebe wstaupiti nemůže. Giž tehda wěz od Augustyna S. dostatečně toho potwrzenij / yať do Nebe wstaupit můžeš genž diš : Resurrectio Domini , spes nostra est , ascensio glorificatio nostra , si ergo recte , si fideliter , si deuote , Ascensionem Domini celebramus , ascendamus cū illo , & sursum corda habeamus. Wstřijšenij Spasytele nasse / naděge nasse gest / wstaupenij ge na Nebe / gest nasse oslawenij. A protož gestli práwě a náležitě / gestli wěrně a vpřijmně / gestli nábožně a horliwě / den ten wstaupenij Páně slawíme / wstapugeme s ním na Nebe / toliko sedce nasse zhůru wznesené mēgme.

Tu giž máš wědomost dostatečnou / o Bohu w Trogicy gediném / o Otci / Synu / y Duchu swatém / w Cyrkwi dále od včených Kazatelůw se naučijš / ginde nic toliko bludu wětšyho nežli gšy wen zaweden.

Hospodár : Wčemž mi dále oznamowati budeš / powěz mi něco dále o Pořádku Cyrkwe wasšy.

Host : Wěg malýčko showenij / beinijm to welmi rad / toliko se toho dobře nauč / aby Pána Boha dobře znal / po poznánij geho / wšechť siážegij poznáš / a srozumijš / gšty a perony k geho Lásce přijstap mjeti můžeš.

Hospodár

Hospodár : Z Domu mého newigedeš / až mi wšechť Pořádek wčem yá také pochybnost mám / oznámijš.

Host : Rad / wšak potřebu swau odprawim w krátkém času k tobě se nawrátim / a oznámim wšechť o pod Erby a Tytuli Panůw a Rytjěstwa w Knížetstwij Opolském / a Katiborském / podle Pořádku / neyprwě / yať sedeli na Saudu Zemském / prwě gmenowáných Knížectwij / o čem tato Tabule oznamuge / Saudcůw Osinnácte / a dwa Auřednjky Zemské / Půsace Zemského a Prokorátora. G. M. C.

Podle této Tabule / a tjm
Pořádkem na Saudu Zemském sedeli Páni /
Páni / a neyprwě Heytmanem toho času byl wýsoce Wro-
zený Pán / Pan Gřij z Opprestorssu z Dubu a Frydšteyna / a na Hoz-
ném Zlohowě / rč. W kterého Erbu a Rodu čijsti budeš /
a gínij Páni po něm.

Dorādku **D**nrkwe
 swatę/Hospodare s Hostem/pod Erbem a Ty-
 tulem/wýsoce Drozeného Pána/Pana Gicúho z Oprsttor-
 ssu / rč. Toho času Heytmána Anijczestroj Oppolského a Ratis-
 bořského. A wýsoce Drozeného Pána/Pana Fryderycha
 z Oprsttorssu/rč. wlastních Bratrů.
 W nowę wydane.

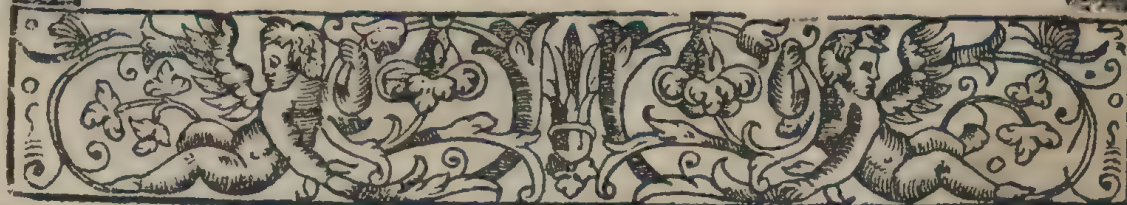
Od tchoz Authora/
 Bartholomege Naprockého /
 z Glogol/rč.

*Credentibus & obsequentibus Christo, diuinorum reuelatur
 Mysteriorum cognitio, & consilium patris, a filio, qui probe illud nouit,
 & exponitur, incredulis autem minime. Diuus Cyrillus.*

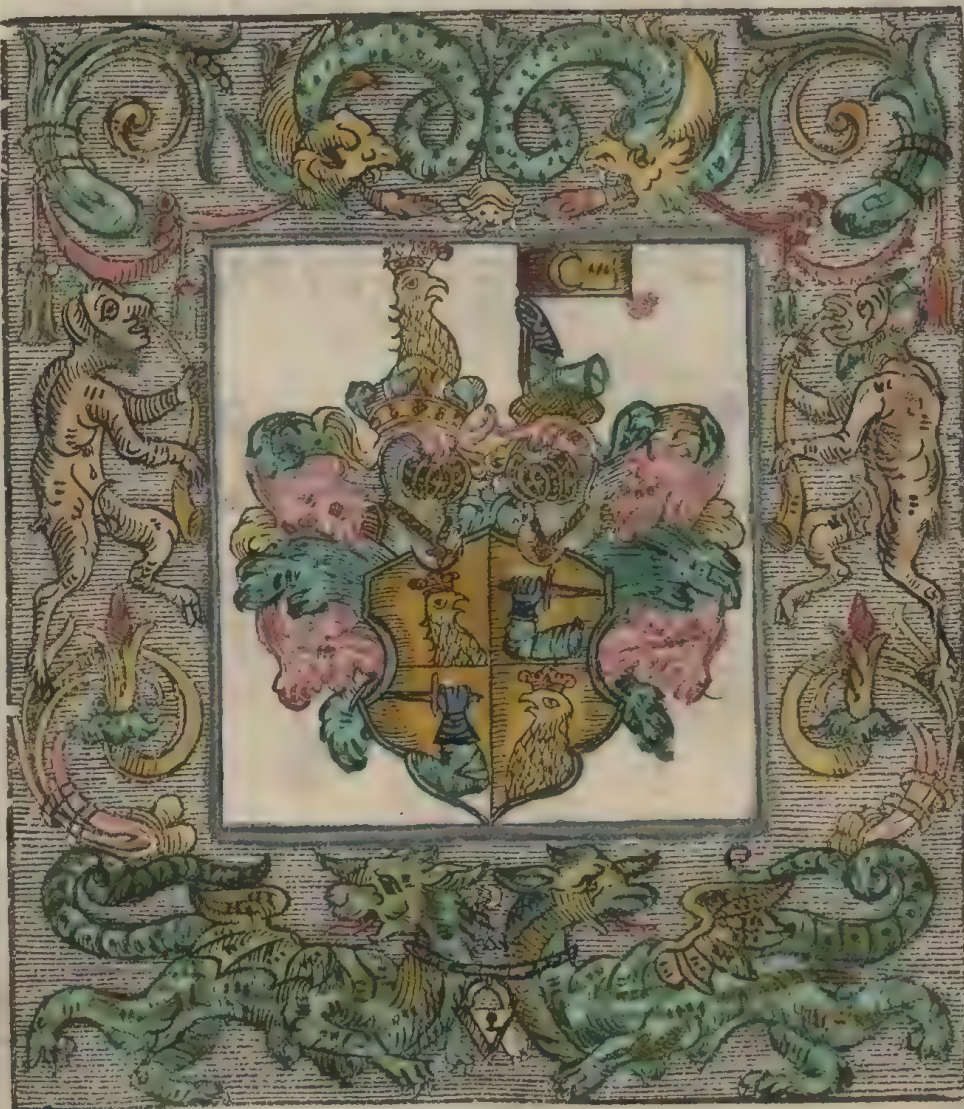
*Ecclesie in gremio, multa sunt, quę me iustissime tenent. Te-
 net consensus populorum, ac gentium. Tenet autoritas, miraculis in-
 choata, spe nutrita, charitate aucta, vetustate firmata. Tenet ab ipsa
 sede Petri Apostoli, cui pascendas oves suas post resurrectionem suam
 Dominus comendauit, vsq; ad presentem episcopatum, successio Sacer-
 dotum. August: contra Epist: Manichei. Cap: 4. & 5.*

O iij Na Erb

Na Erb Wysoce Proze

nych Panůw / Panůw z Opprstorffu / r.
Swobodných Panůw z Dubu a Fryd-
stegna / r.

Laž by se wšlyckni chowati měli
Genž by Tytulůw vžítat chtěli/
Zgowně zabládat Pohanům w Dci/
Nelitugje nákladu y mocy.
Od mnohá Seth Leth Opprstorffowé /
Nepřáteli / ctných Králůw / pohlawě
Porážegje / glau přisli k wyáctnosti/
Wšak wždy hledagje pře swaté Ctnosti.

Wysoce

Wysoce Prozeným Pa-

nům / Panům / Panu Grijimu z Opprstorffu Swo-
bodnému Panu z Dubu a Frydstegna / na Horném Sloho-
wě / a Polské nové Cerekwí / Geho Milosti Cysařské Raddě / Hěymanu Bniz-
žestwí Oppolštěho a Ratiborštěho / r. Panu Frydrychowi z Opprstorffu /
z Dubu a Frydstegna / na Czastolowicích a Tynissi / Geho Milosti Cys-
ařské Raddě / r. Wlastním Bratřím / Panům mým Milos-
tiwým Službu swau wřazuge.

Sauce w Domě gednoho wzáctného Mu-
že / Milostiwý Páni / slyšel gsem rozprávku aneb roz-
mlauwání / Hospodáře s Hostem / o wšemohaučnosti
Boha w Trogicy gedného / yakausy z gedné strany nes-
důwěrnost / potom gsem poznal / když zaslí wšelké a
neslychané hádaní / o pořádku Cytwe swaté wseobec-
né. Adežto Hospodář zle zpráwený a wynaučený / od
těch nových Apostolůw / mno^o sobě ztěžowal proti Wřchnosti gegj. Kte-
réhožto rozmlauwání / aneb hádaní / tu částku o sedmi Swátostech / pod
Cytulem Wassých Milostij / y giným Panům Saudeům / a wšem wzác-
ným Rodům w Bnizžestwí Sléžkém / podávám / aby w tento Sřtambuch
whlednauce / to rozmlauwání aneb hádaní dobře srozuměgje / poznali
řlam / zradu / reputilost y peychu / swých Bazatelůw / Dussý swých Czer-
tu w poslygi a nebo w poddanost nedáwali. Polčnagje tehdy od Oso-
by Wassých Milostij / yakožto toho času od Wřchnosti / y w tom Bnizžes-
twí předněgšý Raddy Geho Cysařské Milosti / wšem to k rozejnání /
při Osobách Wassých Milostij dávám / aby yako w giných sprawách na
zdání a rozsudku Wassých Milostij přestáwagje / y w tom důležitě mý-
sto dali / a že gých (yakožto Páni w Wřce swaté Katolické dobře wperwě-
nš / w tom co Dussem Lidským k spasení náležj) zawesti Wasse Milost
neráčgje / neb Wassým Milostem ta wěc není nowá / nýbrž owšem přiro-
zená / při wzáctných Předcích Wassých Milostij / kterážto od nekolika
Seth Leth / wywedenj z Bragin giných / od možných Monarchůw / na
welké služby Wogenstě / Braginám zdegšým wžiteční byli. A wzáctně
Pan Jan Koll z Opprstorffu Praprpradě Wassých Milosti : genž
w Cysaře zymunda Ržijnštěho / Wherštěho a Cžského Krále / w službě
glau / zde se we Sléžku neyprwě osadil / y Manželku sobě wzaw / Potom-
ky wzáctně / Králům y Zemi hodné / a znamenitě zaslawené pozůstawil /
a to byl Wnuč wzneseného Rytjře Pana / Pana Kuprechta / který w služ-
bě glau w Cysaře Rudolffa prwnjho / powolaný byl na onu Wognu
z Alsazské Braginy / yako welice wznesený Rytjř / a takowému walcené-
mu Panu schwálený / přigel Letha 1268. Edy z Wtrogarem Králem
Cžským / o Rakauřkau Braginy / Bog aneb Wognu wedli / na tyž Wog-
ně / když sobě zmůžile a slawně před Očima Monarchy onoho wedl / po
řkončení oné Wogny / hogně obdarován y zweleben / a na Rytjřestwí pa-
řován / Jámet Eberstorff na wěcnost obdržel / z kteréhož se Pánem a
Sedice m psáti počal / zanechawše gednoho toliho genž Jan slaul Syna /
tenž

tenž tři Syny splodil / a wšykni tēj gedno gméno měl / wšak conditionaliter aneb zwoeymínkami / totiž / Jan wěřš / Jan prořědní / a Jan Koll který mladosti za Edelkaba při Zygmyndu Cysari se wychowal / potom Komorníkem až do smrti Cysaršké byl / na Slézku pak w starožitném Kodu Panůw Posadowšých / se oženil / wzaw sobě pozůstalau Wdowu / po Drozeny Panu Janowi Mladíkowi / na Polské Stagnawě / zůsta wil s gmenowanau Paní Annau Posadowšau / Syna Gindřicha z Opprstorffu / y Dceru Annu / sám potom vměl Lětha 1445. Tělo geho gest pochowané we Wratiskawu na Tumě / kdež o něm až podnes zřob oznamuge. Pan Gindřich z Opprstorffu / Syn od gmenowaného Pa na Koll / přigel od Strýcůw svých z Rakaw / také se na Slézku oženil / y magič pět Synůw / totiž Gindřicha / Frydrycha / Wyljima / Jana / Wacławu / y dwe Dcery / Rozynu / a Orslyu / potom když gest vměl pochowan w Hagdowě / Synowé pak / Statkém / po Otcy swém pozů stalým se zdělili / totiž Hagdawau / Honerowau / a Bregil / a t Strý cům swým žádný se nehnul. Wyljim pak s Panem Gindřichem / Cžastky své Bratrům swým Frydrychowi a Wacławowu zprodali / což potom y Frydrych věniw / gel do Vher / a přigeda po několika Letch z Vher / wzal sobě w Staru Manželský / Pannu Barboru Stělownu z Otmutha / Dceru Pana Mikuláše Stěly / byl potom Heytmanem čas dlabhy / v Anžete w Biehu / vměl Lětha Paně 1544. magič wěku 73. Lětha / zůstawił třech Synůw / Jana / Gindřika / a Wyljima / wšak žádný z nich o Domě nebyl / když Pan Otec vměl / starší Syn byl we Francckrech / Gindř w Litwě / Wyljim w Vhřch.

¶ Pan Wacław z Opprstorffu Strýc těch Mladencůw / magič wěku 59. Leth vměl. Zůstawił dwa Syny / Gindřicha / a Wolffa / kterýž prodal Bratru Štěl swůg / a gel na Wognu do Wlach / y mnoho kráte byl w Zemi swatě / nebo také t službě Boží byl velmi náchylný / když se pak nawracowal domů / w Palestyně byl zagal / a do Konstanty nopole zarowden / tamž několik Leth / jako něaký Chlap robotowat musyl / wšak proto na swatou Katholickau Wěru nezapomenu / y w těštych Otowách pilně Panu Bohu slaužil / za kteréhož Laskau a milosrden stwój / z newole wyswobozen / nebo od Posla Brále Francckého byl wy kaupen. Nawrátiw se domů / wzal sobě Manželku z Kodu Panůw Pi klawu z Grodika / Dceru Drozeného Pana Piklara / Pannu Markětu / z kterauž toliko gedného Syna měl / tenž mladě / přwe než Pan Otec / vměl. Pan Wolff Bratr geho / zůstawił také potomky z Přetřicemau z Sawerton / welmi dáwného a staroného Rytjřského Kodu. Pan Jan z Opprstorffu / nejstarší Syn Pana Frydrycha / genž se byl narodil Lětha Paně 1514. od gmenowané Paní Barbory Stělowny / byl to Pan welmi štiasliwý / od mladosti své w službách neypředněgšých Monarchůw / w Břestianstowj se wychowal / kteréhožto služby od nich schwálené býwaly / kterýchž yá w tak krátkém spisu / Brátřosti sfoluguje / wypsati nemohau / nebo wždycky od swých mladých Leth na takowých službách býwal / které netoliko s pochwalau / ale také y s podiwěním welis kēm býwali / začž on od oněch swatých Cysarůw y Králůw možných / byl welmi zweleben / y syroce gméno a Kod swůg skutky Herogickými a Rytjř.

Rytjřskými / Strassliwym Pohanům budauc / rozslawil / a magič Man želky z Kodu znamenitých / žádných Potomkůw nezůstawił / Strýce své jako wlastní Syny / nákladem nemalým / pak na Ljterním Vměň / tak y w službách Cysaršých chowal / Statky znamenité kaupiw / mezy ně podělil / sám pak Auřady neypředněgšy / pak na Wognách tak y w Jes mi wždycky mřwal / nebo byl neywyššým Heytmanem wšeho Slézka / horního y dolního / po smrti Biskupůw Wratiskawšých. Potom Op polským y Ratiboršským.

¶ Kteréžto Vřady dobrowolně puřtiwše / w pokoji čas žiwota své dokonal / obnowiw starožitnost Stawu swého Panšého / hogným wyls wáním Brwe své / a Mageřaty Monarchůw možných to potwrdil / a Erbům y Strýcům swým milým na čas wěčné zůstawił.

¶ Pan Gindř z Opprstorffu Bratr geho neymilegšy / Pan Otec Wa ššých Milostj / také s welikau ozdoba u a pochwalau / swůg Staw Pa ne řy wedl / a podle předkůw svých / Zřdinšými skutky mladost swau wř syw / wzaw sobě Manželku z Kodu starožitného / Panůw Kollstayerůw / z Lobšyc / potomky poctiwě zůstawił / wěk swůg skončil.

¶ Pan Wyljim třetj Bratr Pana Jana / a Pana Gindřho / Syn Pa na Frydrycha z Opprstorffu / poctiwě také podle Bratrůw svých mi lych a slawných / w Herogických správách Mladost swau spracugje / Manželku sobě wzal z Francymeru Anžete Gindřho Březského / z Kierauž gedného Syna zůstawił / gšauc plný Leth starých / vměl.

¶ Nejstarší tehda w tom wěku mezy Kodem Panůw z Opprstor ffu / Pan Pan Frydrych z Opprstorffu / Syn Drozeného Pana Gindřho z Opprstorffu / z Dubu a Frydštegna / na Cžastolowicých a Timšti / kte ry se narodil Lětha Paně 1547. Pan wšemi Ctnostmi obdatený / při Dwo řě Cysaře Maximilianu se wychowal / gšauc neypřwe za Edelkaba / po tom Truksasem. Přwnj Manželku měl Drozeného a šatečného Rytj řě / Pana Basspara Piklara z Grodika Dceru / s nř gedného Syna gme nem Jana měl. Po smrti gegj / wzal sobě potom druhau Pannu / Pan nu Mandalenu Purgraběntu z Donina / od které dwa Synowé / Pan Otta y Pan Frydrych zůstali / který wedle obyčge w tom slawném Ko de slawných předkůw svých šlapěgi wěsti a wychowáwati se ráčj / Dcery také tři / Panenky welmi wšlechtile y dobrotiwé / totiž Pannu Hedwiku / Pannu Elisku / y Pannu Kateřinu / po smrti pak gegj / wzal sobě třetj Manželku / z Kodu welice wzáctného y starodawného / Panůw Pope lůw z Lobkowic / totižto Drozenau Panj Panj Kateřinu Rozenau z Lob kowic / pozůstalau Dceru / po dobré a slawné paměti / Drozeným Panu / Panu Ladislawowi z Lobkowic / na onen čas / Neywyššým Hoffmř štem Brálowstowj Cžeského.

¶ Přitom také Osobu W. M. Milostiwý Pane Heytmane / aby ch syroce Lidem opowjdat měl / na ten čas toho mi zanechati náležj / neb se toho obáwám / aby mi někdo t pochlbenstowj nepřitel / wšak wšykni Lidé wědg / widj / y znagj / prácy welikau / a kēm Braginám welmi proz špěšnan

Předmluva

spěšnou / že pro všeobecné dobré / zdravý svému folku učině / podeg-
mowat y dosti nákladně podegmowat ráčíte / právě od narození svého /
totiž od Léta Páně / 1550. poctiwě a Panstý se wychowaw / při Dwo-
ře Arcykňžete Ferdynanda / za Edelkaba. Potom při Anžeti Farar-
šém / s ním pak Léta Páně / 1566. na Wognu ku Maximilianowi Cysa-
ři přigew / při Panu Strýcy svým Panu / Panu Janowi z Oppenstorffu /
negwysšým Maršalku Wogšta Eho Cysařské Milosti zůstanau / pro
nedostatek zdrawý / ku Panu Otci W. M. odeslání byti gste ráčili.

¶ Přisědše zase ke zdravý dobrému / poznawu od tohož Pana Strý-
ce svého / do Wlach s Bardynálem Delfšynem / který toho času při Dwoře
Cysařské w Lagacy byl / do Říma odeslání byti gste ráčili / od tohož
Bardynála / s uctiwostí do Království Neapolitánského a Sycylské-
ho / ku spatření / y naučení obyčejů / mezy Lidmi wzácnými / těch tam
Kragin / a kdy gste se Křesť y Obyčejů gegách dostatečně wynaučiti
ráčili / ke Dworu Cysaře Rudolffa přigew / neyprwé Trutřasem / potom
Gjessheyderem / ne bez koflu a nákladu welikého při tomž Dwoře zaba-
witi gste se čas nemaly ráčili. Potom gste sobě ráčili wyžiti za Manželku
z Francymeru Gegy Milosti Cysařowé / Pannu / Pannu Liwý / Hraběnkou
z Syfu / z Království Wlašského / Deeru Wysoce Vrozeného Pana / Pa-
na Antonína Marya / Hraběte z Syfu / která zůstawiła Syna / Pana Pa-
na Jana z Oppenstorffu / po kterémžto Synu / z zdravý nemoha přigiti /
w Rok gest uměla / totiž Léta Páně / 1583. Po gegy pak smrti Léta
Páně / 1585. Wzaw sobě ginau Manželku / Vrozenau Pannu / Pannu
Jzaldu z Waldstegna / a na Lomnicy / s kterauž potomky Pán Bůh
wsemohauy zdatiti ráčil / totiž čtyry Syny / P. Siergho / Wacławowa / Fryd-
rycha / a Rudolffa / y dvě Deery / Alžbět / a Annu / kterážto w pobožnosti /
y swaté Wěře Katholické wychowaný magy. Třetí Manželku ráčili gste
míti Vrozenau Paní / Paní Annu z Lobkowic / pozůstala Deeru po ne-
bošťku / dobré paměti Vrozeném Panu / Panu Ladislawowi z Lobkowic /
na onen čas neywyššího Hoffmýstra Království Českého. To pro
budaucy památku y časy wěčné / wsem Panům z Oppenstorffu gsem sepsal.

¶ Přiležitá gest také s welikau uctiwostí připomenauti / onuno wes-
lice wzácnau Osobu / Sláwy weliké / y blaubé paměti / hodného Kytěře /
Pana Wyljima z Oppenstorffu / z Dubu a Frydstegna / a na Rozli. Genž
byl Syn wyša gmenowaného Pana / Pana Wyljima z Oppenstorffu /
z Dubu / a Frydstegna / kterýž wzácně y poctiwě mladost swau wycho-
waw / a wšutých Herogicstých / čím wíce / tím lépe se stkwěgic / welikau
Sláwu swouž Rod zdožil / čehož genu stěstij záwidělo / a těm Kragi-
nám w ty časy nepokogné / z jeho žiwotem / ony Herogicsté skutky vme-
twilo. Prwněgšy Manželku měl / Deeru nebošťku dobré paměti Pana /
Pana Joachýma z Kolowrat. / z kteraužto žádných potomkůw nepozůsta-
wil. Wzal sobě potom druhý kteruž zůstawił dva Syny / Pana Bernharda
Wyljima / a Pana Jana Frydrycha / y Panny také wšlechtilé / Pannu
Annu Maximilianu / nyněgšy Paní z Schwamberba / a na Rymssprku
Manželku / Pannu Vessuly Zoffigi / Pannu Zuzannu / Pannu Annu Mary-
gi / a Pannu Kateřinu Alžbět / od Wysoce Vrozené Paní / Paní Zuzan-
ny Hraběnký z Hradetku splozené / gehož wzácně a hrdinské skutky /
na giném místě obšjřeně se připomenau.

Magy

Předmluva

Magy ya tehdy dobru naděti / při maudrym rozsudku aneb roz-
znání W. W. yakožto Panů / který od předků Katholické swaté Wě-
ry / který gste se po rozličných Kraginách Swéta progežděgic / dobře spa-
tríc wynaučili / z toho rozmlauwání / a swědectwí Mlůw swatých /
kterých slowa y mýsta / Edež který o tom z nich mluwí / a píše prokazugi /
mne w tom od Lidí zawedených / Ochráncymí y milosliwými Pány byti
ráčíte / kterémž se ya y wsemu wzácnému Rodu Wassyh Milostij / Lá-
sce oddám. Datum w Oppoli w Domě Vrozeného a statečného
Kytěře / Pana Jana Odewolffa z Sálne Stradomě / a na Urbanowcých.
Léta Páně / 1607.

Wassy Milosti

A službám hotow /

Bartholoměj Paprocký.
z Glogol / r.

P u

Sospo

Hospodár: Rád tebe vidím v Domě svém
můj milý Příteli/ ale věda to že gsý Papeženec/nemým yať
tebe ctíti mám/ nebo gsťe sobě namymeysleli postůw/ na-
zmeysleli gsťe divných ceremonij, rozličných swátostí/ na-
řídili gsťe/ a nassý Týřtwi/ která mahčká gest/ welmi vblížiti
vsylujete.

Host: **W**edle Pane Hospodáři / ne pro tafo-
wau rozprávku k wám gsempospujchal/abych s wámi o Wj-
ře a neb o ceremonijch Cyrkowjch mluwiti mēl/a wassy Cyr-
kwi maličkē yať prawíte / wčem wblížiti chtěl / který yá po-
wědom negsem/ aniž newým od kterého Apostola nařízená
gest/aniž tebe oto ptáti chcy/toliko oswě které gsem dobře po-
wědom/o gegy wzáctnosti/o gegym Pořadku/rád tobě sprá-
wu dám/a co koliby se w nū neljbylo když mi oznámíš/takē
rād odpowím/a tot zgeroně okáží/že nenū při nū nic sinyssle-
ného/toliko co od Ducha swateho wstanoweno gest/to s we-
likau poctiwostij wykonáwati chcy/yať nás k tomu napomín-
ná / abychom to podle gegi nařízenij w poctiwosti magije
wykonáwahi.

Hospodár: Co za Smátostij takowě má / tato
wasse Cyrkow / powěz mi prošým tebe / ač ale se takě od tebe
čeho naučijm / neš gšem gessťe od swěho Včitele nic dobrého
o něj neslyssel / ale wssat nemohu hanět žádného z cyzých Aulst /
než z gěho wyznánij / poznáw co prawda / a co blud / gedno
chwalit / druhé hanět / nepostydjím se.

Host: Církev nasse povšeechná Katolická ne-
bo Křijmstá se gmenuge / nesmeysšlela sobě žádných Swáto-
stij / toliko těchto sedm od Krysta Pána nařízene / a od Du-
cha swateho potwrzene / kterěz gmenuge / Baptismus, Confir-
matio, Eucharistia, Pénitentia, Extremaunéctio, Ordo, & Ma-
trimonium. **To gest:** Křest / Birmowanij / Swátost Ol-
tářnij / Pořánij / Poslednij pomazánij / Kžád nebo svěcenij
Osob Duchowných / a Manželstwij.

Hospodář: Všau některé křesťech Cyrleu nasse
vžywa/o některých zhola nic newěřj/wssat yá chey od tebe wě-
děti/co gich za vžitetk k spasenij máme/a neš gmůti můžeme.

Post:

Host: *Náše neyprvé Křest swatý/ten gest wel-
mi užitečný každému/ nebo Spasýtel powěděti ráčil/v Jana
swateho w Rozd: 3. Nisi quis renatus fuerit, ex aqua & spi-
ritu sancto, non potest introire in regnum Dei. Nenarodýli
se kdo z Wody a z Ducha swateho/ nemůže wjíti do Krá-
lowstwí Božího.*

A protož Cyprian swatý píšijc o Křtu připomíná nám
 začáteč Křtu Krysta Pána těmito slovy. Veniebat Chri-
 stus ad Baptismum: non egens lauacro, in quo peccatum non
 erat, sed ut Sacramento perennis daretur autoritas, & tanti
 virtutem operis, nulla personarum acceptio comendaret, quo-
 niam remissio peccatorum, siue per Baptismum, siue per alia
 Sacramenta donetur, propriæ Spiritus sancti est, & ipsi soli hu-
 ius efficientiæ priuilegium manet, verborum solennitas, & sa-
 cri in vocatio nominis, & signa Apostolicis Sacerdotū Myste-
 rijs attributa, visibile celebrant Sacramentum, rem vero ipsam
 Spiritus sanctus format, & efficit, & consecrationibus inuisibi-
 bus inuisibiliter, manum totius bonitatis autor apponit: &
 plenitudinem gratiæ vnctionis diuinæ, pinguedo sanctifica-
 tionibus officialibus infundit, & rem Sacramenti consumat
 & perficit. Cipr: de Baptismo. Přissel (prý) Pán Krystus ku
 Křtu/nepotřebujc Věšstěnj/ jako ten který w sobě žádného
 hříchu neměl/ než pro to aby velebné Swátosti té / to gest
 Křtu swatému/wěššý poctiwost/a wzáctnost učinil/a aby
 moc tak wzacné skutku žádné Zemské osobě připsaná nebyla/
 nebo odpustěnj hříchůw/Buď to škrze Křest/ aneb škrze jiné
 Swátosti se dáwá / obwzláštěně Duchu swatému náležij/
 a on sám toliko tu moc má. Slovo pak wzáctnost a wzy-
 wánij gměna Boha w Trogicy gediného/ y znamenij Kněže-
 šká / od Apostolůw přidaná / spůsobuje nám widitedlnau
 Swátost/a wšechu gnau wěc sám Duch swatý spravuje/
 y newiditedlnému poswěcenij/newiditedlně ruku swau/yako
 správce wšech dobrých wěcí příkládá / y zauplnost Lásky
 pomazánij swatého/poswěcenij Správcům wlewá/y wšech-
 tu dokonalost té Swátosti čijdij a spůsobuje.

A protož prawij / kdož koli Křtij / buďto Gidašs / buďto
Petr neš Pawel : Křstus sám hrěchy omýwá / sám wyswo-

p iiij

bozuga/

bozUGE ystjra/ yaf tež mluwý Augustýn swatý: Siue Iudas, siue Petrus, siue Paulus Baptisat, Christus peccatum lauat, absoluit & delet.

Hospodár: Tohle co tu Býsmo welý / wassý pak Kněžý naříkagi na Křest nassých Kněžý / y wopradowati ho wylugý / a to činý proti wůli Boží / y nařízený staršých nassých Otců swatých.

Host: Někter tomu / gest to od Wchnosti Cyr-
kewný přisně zapowědjno / aby se to nikoli nedálo / zgerwná
gšan slova Cyprýana swateho / genž mluwý takto: Bap-
tismum repeti, Ecclesiastica prohibent regulæ, & semel sancti-
ficatis, nulla deinceps manus iterum consecrans præsumat ac-
cedere. Cip: Sermo: de ablucione pedu. Křest opakowati
Cyrkwe swaté přikázaný zbraňuje / a wěcy gednau poswěce-
ných / žádná Ruka podruhé nemá poswěcowati.

PorwzUGE těch slow Augustýn swatý genž dý: Siue à fidei, siue à perfido dispensatore, Sacramentum Baptismi, quisque percipiat, spes ei omnis in Christo sit, non enim in ministrum per quem Baptizor credo, sed in eum qui iustificat impium, ut detur mihi fides ad iusticiam. Buď od wěr-
neho y od newěrneho Sšaffáte Křest swatý někdo přigýmá /
wsshehna geho naděge w Krystu Pánu býtí má / nebo yá
ne w Kněze kterýž mne křtý wěrým / ale w toho který ospra-
wedlnuge bezbožneho / pro to aby mi wýra dána byla k spra-
wedlnosti.

Gessie pýšýc tenž Augustýn swatý / proti tomu Petu-
lyánowi / mluwý takto: Nec aqua nostra iniquinamur, nec
vestra mundamur, sed aqua Baptismi, in nomine Patris, & filij,
& Spiritus sancti, cum datur alicui, nec nostra, nec vestra est,
sed illius de quo Ioanni dictum est, super quem uideris Spiri-
tum sanctum. Lib: 2. Cap: 2. Ani my se posskwrnugeme
wodau nassý / ani také wassý očistění býwáme / než Woda
Křtu swateho / kteráž dána býwá někomu / we gmeno Otc-
Syna / y Ducha swateho / aniž wassé gest / ani nassé / než toho
o kterém Janowi powědjno gest / nad kterým vhljdaš Du-
cha swateho. A pro tak wznessené skutky Božské / Cyrkew
swatá žádného Křtu nehaný / yaf toho dokládá Augustýn
swatý

swatý křauc: Memento ergo Sacramentis Dei obesse nihil
mores malorum hominum, quo illa vel omnino non sint, vel
minus sancta sint, sed ipsis malis hominibus ut hæc habeant
ad testimonium damnationis, non ad Adulatorium sanitatis.
Lib: 7. Cap: 47.

Hospodár: Komu to mluwý Augustýn swatý /
kterak tomu rozumýš: gestli k Papežencům / aneb k těm který
se swatým Ewangeliem toliko sami řýdý a spravugý / ne ža-
dnými Lidskými wymysly?

Host: Woslaubeý toliko pilně / můžes se doro-
zuměti po samém Pořádku / kde Duch swatý z prawuge / a
kde blud a peycha toho řýdý / teď máš slova Augustýna S-
na weýstrahu napsané takto: Quisquis extra Ecclesiam fue-
rit, ab Hereticis vel Schismaticis Baptisatus, tamen Christi Ba-
ptismate consecratus est, cum ad Ecclesiam venerit, non est ne-
gandum Sacramentum veritatis quo imbutus est, sed adicien-
da est unitas pietatis, aqua separatus est, & sine qua illud in esse
illi, prodesset uero non possit. August: de unico Baptismo
Cap: 9. Kdožkoli kromě Cyrkwe swaté wsshebecně / buďto
od Kacýřů / a Cyrkwe swaté odřezanců / křtem swatým
poswěcený / kdy do Cyrkwe Páně přigde / a gi se přidrżowati
bude / nemůžemu se zapříti / že Křest swatý opravdowě má /
kterým gi pokřten / wssak sýce tak yaf by se stownáwal z Cyr-
kwi swatou / od kterýž se byl spustil / bez které může při něm ži-
stati / wssak mu k wžitku býti nemůže.

Na druhém místě také mluwý Augustýn swatý: Nihil
prodest hereticis ad salutem quod extra Ecclesiam verum Ba-
ptismum, per ignorantiam & habent & tenent, imo & obesse
ad damnationē, quod in sacri lega iniquitate erroris humani,
etiam diuini Sacramenti, non per quem mudentur, sed per
quem seuerius iudicentur detinent ueritatem. August: de uni-
co Baptismo. Nic to platno nený Heretykům ku spasený / že
se wytrhnauc s Cyrkwe swaté / prawý Křest podáwagý / y
magý / owssém gest gim welmi škodliwý / a to pro to / že oni
w swatočrádežné zlosti bludu Lidského / w té chwalitebné
Swátosti / ne žeby škrze ni očistění byli / než aby přisněgý a
wkrutněgý sauzený byli / prawdu zatmýwagý a zadržugý.

Gíž teh,

Gíž tehdy poznáwey můg milý Bratře zweystrahy toho Augustýna swatcho / který patrně pýšse proti Petuliánowi Heretykowi takto mluwí: Visibile sanctum Sacramentum & in bonis, & in malis, esse potest, illis ad præmium his ad iudicium, ab inuisibili vnctione charitatis, quæ propriæ bonorum est. Widomá ta chwalitebná Swátost / y w dobrých / y we zlých býti může / tím k záplatě dobrým / a zlým k saudu / od newiditelného pomazání Ducha swatcho / milosti a lásky / kteréž toliko samým dobrým náležij. A protož wěz že Křest swatý / který Krystu Pánu náležij / by pak škrze zleho / a neb škrze spravedliwego podáwán byl / nic gineho není / toliko Křest Krystůw.

Potwzuge toho týž Augustýn swatý / na druhém místě proti Kresenyusowi pýššy / lib. 1. : Cap: 22. Reuera dicimus Baptismum apud Hereticos esse, sed non dicimus & prodesse, imo dicimus & obesse. Zagistě my to prawíme že Heretycy magij Křest / než toho neprawíme / aby měl býti vžitečný k spasení / owššem tak prawíme že gest welmi škodliwý. A toho gestě nadruhém místě potwzuge / lib: 1. Cap: 29. Nec in sola Ecclesia vnus Baptismus habetur, sed in hac sola vnus Baptismus salubriter habetur. Ne samá toliko Cyrkow swatá má geden Křest / magij ho také Setkáři ginij / než také w samé Cyrkwi swaté Katholické / geden sám toliko gť Křest spasytedlný. A ty wěť gestli chces že tomu tak gest.

Hospodár: Wy také máme w Pánu Bohu nádegi / že nás neopustij / poněwadž nám wšsecko zlé saudijte / wšsak my Ewangeliwm swaté mocně we wššem zachowáme / a od něho nepustijme / a wšseho saudu / (toliko samého Pána Boha) se neostýcháme.

Host: Cyrkow swatá / jako dobrotiwá Matka / na wšsecko Laskawě zčenij a pozor má / tak dobře na Syny své poslušné / jako y na ty kteréž se od ní odstúpili / a odtrhli / Pánu Bohu se za ně modlij / aby jim prawdu swau poznati dáti ráčil. A protož ty yak dýšs o nátku Křtu wšseho / ne / náčijká / než milostiwě a laskawě napomijná / aby ho tam wyhledáwali kdez náležij a slusšy / nehanij Křtu / než hanij a potupuge / s ním neřádne postupowánij / neb to wj / že času potreby

potřebij a důležitosti / netoliko zlý / poběhlý / a nepořádnij Aněžij / ale y sprostný Leyk / nýbrž lecyaký Sedlak / a neb Baba křtíti může / jako Augustýn swatý naučení dáwá kta: Laicus si aliqua pereuntis necessitate, cum pulsus-Baptismum dederit, quod cum ipse acciperet dandum esse addidicit, Nescio an pie quisquam, dixerit repedendum esse. August: ad Permenia: lib: 2. Cap: 13. Gíž tehda o tom wěz / že Cyrkow swatá / nezawidij wšseho Křtu / než jim zahynutij wěčneho nepřege. A protož poslechnij ty slow Augustýna swatcho / genž takto mluwí: Non est aqua profana & adultera super quam, nomen Dei invocatur, etiam si à profanis & adulteris invocetur, quia nec ipsa creatura, nec ipsum nomen adulterum est, Baptismus vero Christi, verbis Euangelicis consecratus, & per adulteros, & in adulteris sanctus est, quam vis illi sint impudici, & in mundi, quia ipsa eius sanctitas, polui non potest, & in Sacramento sua diuina virtus adsistit, siue ad salutem bene uiuentium, siue ad perniciem male utentium. August: contra Donatistos, lib: 3. Cap: 10. Není to posstwrněná Woda / nad kterauž se gméno neywyššýho Boha wzywá / není posstwrněná ani pauhá / byt pak y od neswěcených a nečistých to gméno wzywáno bylo / a to pro to / že ani to stwoření Božij / ani také to swaté gméno gest nečisté / Křest pak Krysta Pána slowy swatcho Ewangeliwm poswěcený / y škrze nečisté y w nečistých gest wždycky swatý / ačkoli oni gsau nestaudnij a nečistij / než Swátost Křtu swatcho nikoli posstwrněná býti nemůže / a w geho Swátosti Božské moc přítomná gest / kterážto dobře vžijwagijcým / prospiřwá / k wěčnému spasení / zle pak a bezbožně vžijwagijcým / k wěčnému zatracení.

Hospodár: W takli tehda náso Křest tupíte / a za newážný gey počítáte? medle nečíte se swatějššými / pamatujte na slowa Spasytelowa / genž mluwí ráci: Nesuďte / a nebudete sauzeni?

Host: Pamatug slowa mě které gsme prawil / ne / potupuge Cyrkow swatá Křtu wšseho / než zlé a nepořádné Sfařate ge / zlehčuge a ponížuge / neb gisté wj o té důstogně Swátost

Swátosti Křtu swateho/podlé oněch slow Augustýna swateho/lib:5.Capit:28.genž ta kto zněgij: Sacramentum gratiae dat Deus per malos, ipsam vero gratiam non nisi per se ipsum facit, vel per sanctos suos, & ideo remissionem peccatorum, vel per se ipsum facit, vel per illius columbae membra, quibus ait, si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittentur eis. Swátost milosti/a nebo Lásky Boží/Pán Bůh dáwa škrze zle Lidij/ než milosti a Lásky swé nedáwa / toliko sám škrze sebe sameho/a neb škrzeswate swé/a neb škrze Audy oně Holubice/ku kterýmžto mluwiti ráčil: Gestli že odpustijte Lidem hříchy/a nepravosti gegich/ odpustěné gim budau.

Protož wěť konečně / když Křest swatý dáwagij / že tu gest přitomen/Pán a Spasitel náš Ježíš/ kterýž wzywán býwa Kněžskými Modlitbami/ nebo on dij: Kde dwa nebo třij shromážděni gsau we gměnu mém/tam také gsemyá / čijm wícegiij kde gest Cýrkew swatá / kde gsau Tagemštwij a Swátosti geho/ tam on také přitomnostij swau ráčij býti. Wstaupils giž/tehda památug co gsy odpowjidal/ totiž že wěříš w Otce / wěříš y w Syna geho/ wěříš y w Duchu swateho. Widěls také Wodu/ než wěť že nekaždá woda vzdrawuge/ ale ta woda vzdrawuge/ která má milost a Lásku Krysta Pána/ giny gí žiwel/a gine poswěcenij / giny skutek/a gina práce/ neb gisté nevzdrawuge Woda / leč do nji Duch swatý štaupij/a tu Wodu swau přitomnostij poswětij.

Wěříš tehdy giž o Křtu swatým yať gest/a co oněm smeysleti/a wěriti máš. Raťož též Ambrož swatý oznamuge čkauc: Křest (prý) swatý takowý gest: Qualis est ille, in cuius potestate datur, non qualis est ille, per cuius ministerium datur, tale erat Baptismū Ioannis, qualis Ioannes Baptista, Baptisma iustū, tanquam iusti, tamen hominis, tale autē Baptisma Domini, qualis ipse Dominus. Ergo Baptisma Domini diuinū, quia Dominus Deus sanctus est. Rať gí on w ktereho se mocy dáwa/a ne takowý/ yať gest ten/ škrze ktereho posluhowánj dáwán býwa. Takowý byl Křest Jana swateho/ yať byl sám Jan swatý. Křest spravedliwý/ yať ožto spravedliwé/ wšak Cžlowěta / Křest pak Krysta Pána takowý gest/ yať gest sám Pán Spasitel náš. A protož Křest Krysta Pána swatý gest/ proto že y on sám Pán a Bůh swatý gest.

Gospo

Gospod: Doněwadž slowa Krysta Pána Křest ipůsobugij/ yať prawjss / By pak netoliko sprostný Cžlowěk/ a ne Kněž křtil / tehda gest geden Křest/ tak dobře vnás yaťo y w nás.

Host: Gijē gsem weysa y to oznámil/ wšak ge-
jiē neopominu připomenauti slow swateho Augustýna čkaucyho: Baptisma vnum est, sed in Ecclesia, ubi una fides est, ubi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti datur, & ideo, si qui apud illos Hereticos Baptisati sunt, qui in sanctae Trinitatis confessionem baptisant, & veniunt ad nos, recipiuntur quidem quasi baptizati, ne sanctae Trinitatis in vocatio, vel confessio an nihiletur, sed doceantur ante ea, & instruuntur, quo sensu sanctae Trinitatis Mysterium in Ecclesia teneatur, & si consentiunt credere vel confiteri, purgati jam fidei integritate, confirmentur manus impositione, si vero parvuli sunt, vel hebetes, qui doctrinam non capiant, respondeant pro illis, qui eos offerunt iuxta morem Baptizandi, & sic manus impositione & Chrismate communiti Eucharistiae Mysterijs committatur. de Ecclesiastica dogmate, August: Křest (prý) geden gest / než wšak w Cýrkwi / kdež gedna Wjra gest / kdež tu se dáwa we gměno Otce/ y Syna / y Duchu swateho. A protož ti kterij By od Heretykůw pokřtení byli/ kterij we gměno Trogice swate křtij / a přicházegí k nám/ přigymati se gehodij yaťo křtění / pro to aby Trogice swate wzywánj / a wyznánj/ nebylo daremné / a wmenšné/ wšak takowj wy-
naučení býti magj/co w sobě obsahuge gměno Trogice swate / a když k tomu powolij / že tak wěriti magj / neb chtěgij/ tehda očistěni gsau / stálostij Wjry at gsau potworenj w kládánj Kuty/ pakliby maljčj a nerozumnj byli/ tehda nechť za ně odpowjdgij/ ti kterij ge přinesau/ podle obyčege Křtu swateho/a tak Kuty wloženj/a Křyzmem swateho pomázanj wtworenj/ ku přigymánj Oltářnj swátosti/ wy-
wčowanj býti magj.

A tu giž máš naučení / o Křtu swatém/ co na něm záležij / kde ho dostáwati a hleděti máš / wěť také o tom w yaťe wšactnosti gest/ a protož na tom mēg dosti na ten čas.

Q ij

Gospo

Hospodár: O Křtu Janovým/prošým tebe pomězi mi/co to za figura byla/giž to on začínal nový Zákon Krysta Pána/a Obřezování giž opowrhnut vmínil:

Host: Origenes, wzněsserý Doktor Písma S. pišýc na slova Apostolská takto di: Nostrum Baptisma in Christo Iesu esse, dicit Apostolus, ipse autem Christus à Ioanne refertur Baptisatus, non eo Baptizmate quod in Christo est, Sed eo, quod in lege est, ita enim ipsa ait, ad Ioannem, sine modo, sic enim decet nos ad implere omnem iusticiam, in quo ostendit, quod Baptisma Ioannis expletio erat veterum, non inchoatio nouorum. Origen: ad Roma: lib: 5. Cap: 6. Nás (prý) Křest w Krystu Gežíssy/prawý býti Apostol/Pán Krystus pak od Jana swateho pokřtěn gest prawý/wšak ne tím Křtem kterýž w Krystu Pánu gest/než tím který w Zákoně gest/nebo tak mluwiti ráčil k Janowi swatému: Dey nyní pokog/neboť tak náležij nám wšectnu sprawedlnost naplniti/kdež to wkazuge/y že Janůw Křest byl wúplněním stareho/a nezacátkem nowého Zákonu. Nebo prawý Chryzostom swatý: Baptisma Ioannis non habet remissionem peccatorum, hoc enim munus illius Baptismatis non erat, quod postea Christus, instituit. Chrisost: Homilia 12. Křest (prý) Jana swateho nemel odpustění hříšňůw/neb ten Dar nebyl onoho Křtu/kterýž potom sám Krystus nářiditi gest ráčil.

Hospodár: Wždy Křest začatý gest/ne na Dětich/yako Papežency Křtíj/než na Lidech dospělých/yak by zlým býti mel/dyž od Krysta Pána příklad bráti chceme.

Host: Cyrkw swatá pak prawý Origenes, w tom gest od Apostolůw wynaučená. A protož o tom nám oznamuge/pišýc na slova Apostola Páně k Římanům w Kozdijlu 6. takto: Ecclesia ab Apostolis tradicionem suscepit, etiam parvulis Baptismum dare, sciebant enim illi quibus, Mysteriorum secreta comissa sunt diuinorum, quia essent in omnibus jenuinæ sordes peccatorum, quæ per aquam & Spiritum ablui deberent. To (prý) pořádně Cyrkw swatá od Apostolůw wzála/aby y malíčkým Křest dávali/oniz glistotně

glistotně wěděli/kterýmž býli poručeni a swěcené tagemstwí Boží / nebo we wšem Pokolení Lidstém byl wrozený hříšných dwognásobný / kterýžto šrže wodu a Ducha swateho snat a shlazen býti mel. Protož Augustým swatý mluwí slova Páně: Qui crediderit, & Baptisatus fuerit, saluus erit, propter quod in Ecclesia, Saluatoris per alios parvuli credunt, sicut ex alijs etiam qui illis in Baptismo remittuntur peccata traxerunt. Napsané gsau slova Páně: Kdo wvěřij a pokřtíj se/spasen bude. A protož w Cyrkw Spasýtele Krysta Pána / šrže giné malé Dětý wěříj / tak yako gsau od giných na Křtu přiyali/že jim odpustěné hříšchy. Ireneus také swatý w Knihách swých 2. w Kozdijlu 39. tak prawí: Omnes enim venit Christus per semetipsum saluare, omnes in quam qui per eum renascuntur in Deum, infantes & parvulos, & pueros, & iuuenes, & seniores. Wšecet (prý) přissel Krystus Pán sám šrže sebe sameho/spasýti wšechny/prawím kterýžto šrže něho znouu zrození býwagij z Boha / tak Nemluwnáčka / yak y malíčkě / tak mladě / yak starě/spasená včiniti ráčil / kdež wěc gest nepochybá / nebo swatý Augustýn di: Nouimus ex Baptismo Christi solui peccata, & Baptismum Christi valere, ad remissionem peccatorum, si infantes omni modo innocentes sunt, cur matres ad Ecclesiam cum languentibus currunt. Quid illo Baptismo, quid illa remissione remittitur, innocentem video magis flentem, quam irascentem, quid diluit Baptismus, quid soluit illa gratia? soluitur pro pago peccati. August: in Psal: 50. Wijme (prý) že šrže Křest Krystůw odpauštěgi se hříšňowě / neb gistě Křest Krysta Pána vžitečný a welmi prospěšný gest / k odpustění hříšňůw. Gestli že docela Nemluwnáčka newinně gsau / proč Matky gegich do Kostela s nimi chodij / když jim stonagij/co se (prý) onim Křtem / a onim prominutím odpustij/widij newinně Dětý/wije plačijce/nežli se hněwagijce/což stíjrá Křest/mele pomězi mi/co také prošým platná ona milost: snijmá a rozwazuge/ono rozšřřeníj prworozeneho hříšchu.

Než prawíj dále týž Augustýn swatý: Nemo ignorat quod parvulus Baptisatus, si ad rationales veniens non crediderit, nec se ab illi citis concupiscentijs abstinerit, nihil ei proderit, quod parvus accepit, verum tamen si percepto Baptismate,

smate, de hac vita emigrauerit, soluto reatu, cui originaliter erat obnoxius, perficitur in illo lumine veritatis, quod in communiter manens, in aeternum, iustificatos, praesentia Saluatoris illuminat. Známo to (prý) gest wšsem/ že Dítě pokřtěné když k Letům přigde k dospělým / gestli že newěří / a se od nenáležitých wnad a skutkůw nezdržuge / nic mu platno nebude / co přiyal malčkým gsa / než wšak gestli že přigymá Křest / a z toho Swěta segde / dostane rozhrěšený / za prowinění kterémuž počátečně byl poddán / bude dokonalegšší w oně swětlosti prawdy / kteráž neménitedlně trwaguje / wěčně osprawedlněné přítomnosti Spasitele nasseho oswěcuge

Hospodář: To wy tak rozumíte / že Sítě malčkě spasené býti nemůže / gestli že pokřtěné nebude / Byť se od wěřících narodilo.

Host: Dusyme my wšsemu wšru dáti / co nám w Cyrkwi swaté oznámeno / kterauž Duch swatý řídí a spravuge / nebo prawý týž Augustýn swatý / pišýc o odpauštění hříchu takto: Periturus erat parvulus, nec habiturus vitam aeternam, si per Sacramentum non crederet unigenitum filium Dei, ubi ergo parvulos ponimus Baptizatos, nisi inter fideles, sicut uniuersae Ecclesiae ubiq; clamat autoritas, ergo inter eos qui crediderunt, hoc enim eos acquiritur per virtutem Sacramenti, & offerentium responsionem. Gistě že by wěčně zahynulo to Dítě / aniž by bylo mohlo přigymti do žiwota wěčneho / kdy by nebylo wvěřilo křte Křest / w gednorozeného Syna Božího / zdáliz kde ginde klademe a počítáme / Dětiátka pokřtěné / gedine mezy wěrnými / yakožto wšseobecne Cyrkwe swaté moc obsahuge / že ge mezy wěrnými počítáme / a to se gim stáwá moc Křtu swatého / a gich Kmotrůw odpowěd daným.

Pišýc tehda proti Donatystům a giným / tak mluwí týž Augustýn swatý: Quisquis dixerit quod in Christo, uiuificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti eius participatione, de vita exeunt: Hic profecto & contra Apostolicam predicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea cum baptizandis parvulis festinatur, & curritur, quia sine dubio creditur, aliter eos nisi in Christo, uiuificari omnino non posse,

posse, veritas sine dubitatione vlla testatur, parvulos non ob aliud ad Iesum, hoc est ad Saluatorem, & medicum pijs manibus gestantium ferri, nisi ut per medicinam Sacramentorum eius possint a peccati peste sanari. Kdož by koli řekl že w Krystu Pánu obžiwene budau Dítka ty / kteréž bez Křtu swatého aučastenstwý vmýragí / ten zagistě y proti Asostolskému Věcný powstáwá / a wšechnu Cyrkew swatou potupuge / ku kteréž pro to s malčkými Dítkami pospychagí / a věží / že nepochybně wěř / gináce gim obžiwiti nelze / gedine w Krystu Pánu / sama (prý) prawda wyswěcuge / že pro nic gineho Dítka malčkě přinassejí / wěrný Kmotrowé na Křtu swých k Gežýšowi / to gest k Spasitelowi a Lekaři opradowému / gedine aby Lekařstwým Swátosti geho / mohli býti od hříchu a neduhu prworozeneho vzdrawení. A protož žádným spůsobem Dítka malčkě z yakých koli swatých a sprawedliwých Rodičůw zplozené / z hříchu prworozeneho rozhrěšení nemohau býti / leč prwe pokřtěné budau w Krystu Pánu / za kteréžto tak tuze mluwiti gšme powinni / yako oni sami za sebe nic do konce věniti nemohau.

Wěme slowám Augustýna swatého / kterýž pišýc proti Donatystům lib: 4. Cap: 25. takto mluwí: Neq; parvuli de quibus libet sanctis iustisque procreati, originalis peccati reatu absolvuntur, nisi in Christo fiant Baptizati, pro quibus tanto impensius loqui debemus, quanto pro se ipsi minus possunt, Nullus ergo Christianorum dixerit parvulos inaniter Baptizari, qui certe. nondum possunt corde credere ad iusticiam, nec ore confiteri ad salutem, aliud est Sacramentum Baptismi, & aliud conuersio cordis, sed salus hominis ex utroq; completur, nec si vnum horum defuerit, ideo putare debemus consequens esse, ut alterum desit, quia & illud sine isto potest inesse, in latrone complente Deo, quod non ex voluntate defuisset. Žádný toho ned mluwiti se newáží / aby wěc byla daremná Děti křtí / které gestě w srdcy wěřiti nemohau / k sprawedlnosti / ani Dřty wyznati k spasení / nebo gest giný Křest / a gine nawracení srdce / než z obogého stáwá se spasení Lidem / nebot ono / Bez toho nemůže býti / yakož gest bylo w onom Ložtru na Křtí křonáným Božím / což nebylo z geho wíle / y že tak došel k spasení Křtu nemaguje / toliko Wšru samau.

Dobře

Dobře tehda Cýrkwe swaté w tom poslauchati / která toliko sama o spasení nasse péči magýc / opravdoweho naučení nám pyhledává / z písem Apostolůw Božích / a giných Muzůw swatých / Ducha swatého plných / nespauštěme se na své zbytečné rozumy / nebo gsau nerozumy / než raději bláznowství / a w šteklost / yať o některých zmínku činí / lib. de libero arbitrio, píšýc: Homines illud perscrutari solent, Sacramentum Baptismi, quid parvulis prodest, cum in eo accepto, plerumq; moriantur, priusq; ex eo quidquam cognoscere potuerunt, qua inre satis pie recteq; creditur, prodesse parvulo eorum fidem, a quibus consecrandus offertur, & hoc Ecclesiae, comendat saluberima autoritas, de libe: Arbitrio.

Přezvězugi a nad mýru o tom se ptají / wšeteční některý Lidé / k yakému požitku / a prospěchu gest Křest swatý malickým Dítěm / poněwadž mnozí po přigítí geho brzo vmýragí / prwe nežli z něho něyaky užitek poznawají. O wynešeny rozume / zdaliby nedobře tak wěřili / že dost na tom má Dítě / Wýrau oněch kterých ge ke Křtu přinesli / což Cýrkwe swaté pomšsečné wzáctnost schwaluge / na takowé Concilium swaté Kartaginské / takowý Dekret podalo: Quicunq; negat parvulos per Baptismum Christi, a perditione liberari, & salutem percipere, Anathema sit. Který koli odpýrá / a newěří / žeby Dítě malické, šrze Křest Krysta Pána / od zatracení wěčného zproštěné / a do Králowství wěčného spasení přigíti neměli / proklaty buď.

Augustýn také swatý / píšýc o naučení Cýrkewským cap: 34. mluwí: Quicunq; parvulos recentes, ab utero matrum Baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorum, eos Baptizari, sed nihil ex Adam trahere peccati originalis, quod lauacro ex pietur regenerationis, unde sit consequens, ut in eis fama Baptismatis in remissionem peccatorum, non vera sed falsa intelligatur, Anathema sit. Kdož koli Dítě nowonarozených z žiwotůw Matek gich Křtíti Brání / a nebo prawí / že na odpustění hříchůw křtěné ge / než oně nic z Adamoweho přeworozeného hřichu / co by jim škoditi mělo / na sobě ne magí / co by se na Křtu swatém očistowati mělo / odkudž koli takowý to beře / že Křest není takowý opravdowý / ani prošíšný / než toliko wymyšlený a ffalessný / ten proklaty buď.

Protož

Pootož dále dý Augustýn swatý: Rogo vos fratres ut quicunq; aut filium, aut vernaculum suum Baptifari desiderat, quia non est iustum, ut res quae tam magna, tam preclara creditur, neglectius, aut tardius quam expedit requiratur: Prošým wás (přý) Bratři / Aby kdožkoli má Syna / aneb domácyho / aby s nim neobmestával / ke Křtu swatému do Křtela ho donesti / neb není wěc sprawedliwá / aby Sakrament tak weliký a wzáctný / měl se tak nedbánlivě nežli potřebý gest wykonáwati a odprawowati.

Hospodár: Wedle prošým te / mámlíž tomu tak wěřiti / aby ty newinné Dítě bez toho Křtu S. spasené býti neměli / yať dýšs z naučení těchto Muzůw swatých:

Host: Ne ná to prawým / Muzý Sucha S. plný / poslyšs slow Augustýna S. genž tak mluwí: Firmissime tene, & nulla tenus dubites, omnem hominem qui per concubitum viri & mulieris concipitur, cum originali profecto nasci, impietati subditum, mortiq; subiectum, & ob hoc naturaliter ire nasci filium, de qua dicit Apostolus, eramus enim natura filij irae, sicut ceteri, aqua ira nullus liberabitur, nisi per mediatoris fidem IESU CHRISTI. Firmissime tene, non solum homines ratione utentes, verum etiam paruuli qui sine utero Maternis vivere incipiunt, ibi moriuntur, siue jam de Matribus nati, siue Baptismi Sacramento quod datur in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, de hoc seculo transeunt, sempiterno igne puniendos, qui & si profectum, non habent propriae actionis ullum, originalis tamen peccati damnationem, carnali conceptione ex natiuitate traxerunt. Idem ad Petrum Diaconum: Sylně a stále tomu wěř / a žádným spůsobem / o tom nepochybug / že každý Člowěk / kterýž se koli wždy šrze spogení Muzě a ženy / s přirozeným hřichem se rodí / podán býwá smrti / nebo gest z přirození Synem hněwu / yať Apostol swatý dýka: Byli gsine (přý) Synové hněwu / yako y giní / od kterého žádný wyswobozen nemůž býti / gedine šrze wýru / prostředníka Lidského Gežusse Krysta. Protož perwě a sylně tomu wěř / že netoliko Lidé rozumu / wýwagící / než také y malické Dítě / kteréž wžitotech laterinských žitý počnají / a tam vmýragí / buď to giž narozené / kteréžto

K

Beze Křtu

beze Křtu swateho / který se dáwa / we gmeno Otce / y Syna / y Ducha swateho / z tohoto Swěta z cházegij / wěčným O-
hněm trestání Budau / neb ačkoli žádného hříchu z swých
wlastních skutkůw nemagij / wšak proto z přirozeného hří-
chu zatracenij tělesným početím a pogitím / gsau tu wadu
přigali.

Hospodář: Lépe by tehda bylo když Natka té-
hodná gest / a na zdrawij poněkud nespůsobná / aby Dítě
w ní pokřtěno bylo / tak by bylo lépe.

Host: To nemůže býti / nebo prawij Isidorus
swatý: Qui in Maternis sunt ueris, ideo cum Matre Bapti-
zari non possunt, quia qui non est natus secundum Adam,
non potest secundum Christum regenerari, neque enim in
eum regeneratio dici potest, quem regeneratio non praecessit.
Isidorus lib: Sententiarum. Ti (prý) co w žiwotech Mate-
řinských gsau / proto s Natkami okřtěni býti nemohau / nebo
ten co se nerodij podle Adama / nemůže se podle Krysta od-
rodit / aniz se může říjcy na něho druhé rození / kterýžby se pr-
wě nenarodil. To máš Swatost peronau w Cýrkwi swaté
poměšce / kdo by gináče o té Swátosti držel / není w Cýr-
kwi Páně žádný.

Hospod. Wšak b wás podruhé Biskupij křtí / giž
Lidj okřtěné / y w Kostelích wassých / takto prawij nassij Kneží.

Host: Lomu newěr / křtí koli to prawij / meglj
se / potwzugu Biskup Křtu S. / který přigymali w mladosti /
nebo to giť yť gsmit prawil / druhá Swatost / při kterýmž od
prawování / nic wíce Biskup nemluwí / toliko tyto slowa:
Signo te signo sancte Crucis, & confirmo te Chrismate salutis.
Znamenám tě / znamením Kříže S. / a potwzugu tě Kříž-
mem spasení wěčného. Namazaw mu Olegem swatým Cze-
lo / říká nad ním tuto Modlitbu: Emitte in eum septiformem
Spiritus Paraclitum de coelis, Spiritu sapientiae, & intellectus,
Spiritus consilij, & fortitudinis, Spiritu scientiae, & pietatis, &
imple eum Spiritu timoris Domini, & consigna eum signo san-
cte Crucis, propitius in vitam æternā, consigna in quā, ut san-
ctum Spiritum tuum non amittat. Wypust Pane náš / sedmi
dárneho Ducha twého S. / Dřěštele z Nebe / Ducha mau-
drosti

drosti / y wyrozumění / Ducha raddy a sily / Ducha vmění a
pobožnosti / a naplň ho Duchem bázně Boží / a znameneg
ho znamením Kříže swateho / kdogitij žiwota wěčného / na-
naznameneg ho Pane aby Ducha twého swateho nestratil.
Tak toliko Biskup potwzugu Křtu prwnjho těmito slowy.
Gesťlit to přjktro slyšeti od Naměstníka Božího / yá tomu
newěrím / nebo tu není nic protiwného / w těch slowijch / a
Kříž swatý kterým požehná Břimugijcyho / nebo znamenij
Kříže swateho / gest nám welmi vžitečné / yť prawij Au-
gustyn swatý: Qui habitat in coelis ipsam ignominiam quo-
dam modo & quam pagani derident in loco pudoris nostri,
constituit. Který (prý) na wýsosti Nebeště gest / to swaté
znamenij kterémuž se zlj posinijwagij / na Cžela nasse / klásti
přikázal / aby ti / kteří s nim choditi Budau / byli mu mezy ne-
šlechetnými / dobře znamenáni / nebo Křestiane od Krysta a
od Kříže geh oneyswětěššyho se gmenugij / kdo se toho zna-
menij stydí / stydí se za Pána a Spasitele swého. O čemž
on mluwí / w Lukáše swateho w Kapit: 9. Qui me eru-
bescit, coram hominibus, erubescam eum coram patre meo,
qui in coelis est. Kdo se mne stydětí bude před Lidmi / tijmť
se yá stydětí budu před Otcem mým / kterýž w Nebi gest.

Hospodář: Prawíte že wasse Cýrkew wšeckno
má z Zákona / powěz mi prosím / odkud to wzala Břimowá-
nij / na kterém mįstě o tom napsáno máte / oznám mi také.

Host: Augustyn swatý / wyládagje ona slowa
w druhých Bnihách Mogžijšswých / w Rozdilu 12. nám to
oznamuge / kdez Pán přikazowati ráčil / mluwije k Mogžij-
šswi / aby naznamenal Domy / w kterých žide bydleli w E-
gyptě / Kewj Beránkowau / pro to aby Angel Páně / který po-
hany trestati měl / wida takowé znamenij na Domjch / ge po-
migel / o čemž tak wyprawuge: Erit autem vobis sanguis,
in signo, in ædibus, in quibus eritis, & videbo sanguinē, & tran-
sibo vos, nec vobis erit plaga disperdens, quando percussero ter-
ram Egypti. Genes: Cap: 12. Bude (prý) wám Krew na zna-
menij / na Dweřijch v Domuw w kterých budete / a yá vhlé-
dám Krew a pomínu wás / a nebude mezy wami Kána zahu-
bugijcy / když budu trestati Zemi Egyptskau: Tak také mųg
X ij Bratře

Bratře pozná Pán Oleg swatý na Čelách nassých / pozná
zn amenij swé / pozná poslušné Syny zachowáwagúce Cere-
monye geho / škrze Ducha swateho zřížené. Máme také
w Skutcích Apostolských w Rozdilu osiném / k terak Apo-
stolé na oné Samaryecké pokřtěné / we gmeno Gežíffe Kuce
wzkładali / a přigýmali Ducha swateho.

W Rozdilu 19. též w Skutcích Apostolských / když swa-
tý Pawel wkládal Kuce na pokřtěné. Tak tehda y my gšau-
ce té důvěrnosti o Pánu swým / že nás trestati nebude / wzhle-
dnauc na znamenij potwrzení Křtu swateho / z kterého my
gšauc wděni zmladosti nassý / od Kmotrůw swých / potwr-
zugeme slow a slibůw gich / yako wěrnij / stálj / a opravdowj
Beráňkové Stáda Božího. Negmenugeme se nad wás
lepššími býti / toliko powolněgššími / a poslušněgššími Wr-
chnosti Pána Boha nasseho / gmenowati se můžeme.

Hospodár: Menij co haneti / wdím y wěřím to-
mu / že to k něyákému požitku wěřícím přichází / a protož mi
powiďdeg o giných Swátostech / wzlášt o Swátosti Oltář-
nij / wšak tak wypraw aby ch rozuměti mohl / kde lépe podá-
wagi / zdali y nás pod obogij / čili y wás pod gednau.

Host: Kdy wěříme / že Pán a Spasitel náš /
nenij rozdělený / gest Bůh opravdowý / a wšemohaučý / tak
mnoho wážij stijn geho / yako mnoho welebné Swátosti /
wšudy on na mįsta čístopná swau wšemohaučosti stupo-
wati ráčij / a na nich zauplný a celý zůstává / a přebývá
w nich. A protož nás Apostol Páně oštrůhá / řkauc w 1.
k Korynt: w Rozdilu II. Probet autem se ipsum homo, &
sic de Pane illo edat, & de Calice bibat, qui enim manducat &
bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non diudicans
corpus Domini. Skus (prý) sám sebe prwe Člowěk / a tak
ten Chleb gez / a z Kalichu pij / nebo kdo vžijwá a pige nehod-
ně / odsauzenij sobě vžijwá / a pige / nerozsuzuge tělá Páně.

Pamatůg tehda gedentáždy na ta slowa / a poslauchey
slow Augustýna swateho / které püssyc na slowa Jana swa-
teho / w Kázanij 26. mluwí: Qui non manet in Christo,
& in quo Christus non manet, non manducat eius carnem, nec
bibit eius sanguinem: sed tante rei Sacramentum, ad iudicium

sibi

sibi manducat & bibit. Kdo (prý) nezůstává / a nepřebý-
wá w Krystu Pánu / a w kom Krystus Pán nepřebýwá /
nepožijwá takowý Těla geho / ani Krowe ge neydražšij nepi-
ge / než toliko na odsauzenij takowau Swátost sobě přigýma.
Šetřij tehda a wvažug pilně co přigýmáš / k gak w záctne-
mu a swatému pokrmu přistupugeš. Poslyš co o něm onen-
no wznessený Doktor Püssem swatých / Origenes, püssyc na slo-
wa Mathausse S. w Kap: 26. na psaná wyprawuge tak-
to řka: Panis ille, quem Deus verbum corpus suum esse fate-
tur, verbum est nutritorium animarum, verbum de Deo verbo
procedens, & Panis de Pane coelesti, qui positus est, super men-
sam, de qua scriptum est: Præparasti in conspectu meo mensam.
Chleb (prý) ten / který Bůh slowem Těla swého býti wýzná-
wá / gest slowo žiwnost Dussý dáwagúčý / slowo z Boha
slowem pocházegúce / a Chleb z Chleba Nebeského / který po-
ložen gest na Stole: to gest na Oltáři. O kterémž psáno gest /
připrawils před twářj mau Stůl. A protož poslauchey
raddy geho / yako tě nabýžy w Kázanij swým 5. řkauc: Quan-
do vitæ Pane, & poculo frueris, manducas & bibis corpus &
sanguinem Domini tunc Dominus, sub tectū tuum ingreditur,
& tu ergo humilians semetipsum, imitare centurionem & dici-
to. Domine non sum dignus. Homilia 5. Orige: Když Chle-
ba žiwota wěčného / a nápoje wěčného požijwáš / tehda po-
žijwáš a pigeš / Tělo / a Krow Páně / tehdať Pán pod stře-
chu srdce twého wstupuge / ty pak w ten čas ponijzugúce sebe
sameho / následug onoho Setnůka / a řcy / Pane negsem hoden
aby wšel pod Střechu srdce mého. A tomu wěř že to slusně
čekněš / wěřijc slowům které swatý Cyprýan mluwí: Chri-
stus vsq; hodie hoc veracissimum, & sanctissimum corpus
suum creat, & sanctificat, & benedicat, & pie sumentibus di-
vidit. Krystus (prý) Pán až do toho času / to neyprawdi-
wěgšij / a neyswětěgšij Tělo swé / spůsobuge a poswēcuge / y
požehnává / a těm kteréj ge z nábožnosti přigýmagú / rozde-
luge a dáwá.

Hospodár: Má z tech slow slusšijm / že tu pode-
dwýma spůsoby / přigýmání ohlašugú ti Aluzij swatij / tak
yako nám nassý Kněžj / w nassý Cyrkwí podáwagú.

K ij

Host

Host: Pořádně dělení a rozdávaní / tak wzá-
cneho a swateho Sakramentu / od Krysta Pána / toliko samé
Cyrkwi swaté powšsechné / poručeno a swěřeno gest. A pro-
tož každý wěrný Křestian / z té toliko Pokladnice měl by ho
wyhledáwati / kdežto zponuknutí a naučení Ducha swateho
náležíta poctiwość se gemu dēge / neb toho welmi pilně sferiti
potřebij / což swatý Hilarius, piššyc o Trogicy swaté w esných
Knihách swých mluwí: Si enim vere verbum caro factum
est, & nos vere verbum carnem cibo Dominico sumimus,
Quomodo non naturaliter manere in nobis existimandus est,
qui & naturam carnis, jam inseparabilem sibi homo natus
assumpsit, & naturam carnis suae, ad naturam aeternitatis sub
Sacramento nobis comunicandae, carnis suae admiscuit, ita
enim omnes vnum sumus, quia in Christo Pater est, & Chri-
stus in nobis. Hilarius de Trinitate lib. 8. Gestli že (prý)
opradowé slovo / Tělem stalo se gest / tehda y my gístotně
a nepochybne slovo to Tělem učiněné za pokrm přigijmáme.
Kterakž medle gináče máme o té neyswětějššy Swátosti
sinejšleti a rozuměti / gediné že w tom přirození w nás pře-
býwati ráci / kterěžto y přirození Těla nasseho / giž nerozděl-
né / a ne odděliteľné sobě Cžlowěk narození na se přigal / a
přirození Těla swého / k přirození wěčnosti / pod spůsobem
Swátosti chwalitebně / nám k požijwání / a přigijmání Těla
swého přimějšyti ráci / neb gístě tak wššykni gsine gedno /
proto že w Krystu Pánu Bůh Otec gest / Krystus pak Pán
a Spasitel náš w nás.

Zná se Cyrkew swatá k těm slowam Krysta Pána ikauc-
cýho: Kdož koli požijwá Těla meho / a Krew mau pige / we
mně žůstáwá a yá w něm.

Zná se k slowům gmenowaných Mužůw swatých / y
schwaluge ge / než slowa ta gináče se rozumějí / nebo tak
chwalitebný pokrm / a opradowé Tělo a Krew Boha
wšsemohaucýho gedné mocy gest / tak w pití yako w poku-
mu / stijn geho tak wažný yako zauplně přigijmání / a poslu-
šných a starowěrných Křestianůw / ne tak yak ginij nowo-
wěrnýcy sobě sinejšlegi. Nebo mluwí Hilarius, swatý / de
veritate carnis & sanguinis: Non est relictus ambigendi locus,
nunc enim, & ipsius Domini professione, & fide nostra vere

caro

caro est, & vere sanguis est, & hæc accepta id efficiunt, ut &
nos in Christo, & Christus in nobis sit. Ibidem. O prawdi-
wém Těle a Krewi Krysta Pána / kterěž se z Slowa Tělem
stalo gest / žádné pochybnosti nenij / neb gístě y sameho Pána
a Wykupitele nasseho swědectwím / y wjstau nassý / opr-
adowé Tělo gest / y tolikěž Krew geho swatá opradowá /
co kdy přigijmáme / to působij a sprawuge w nás / že y my
w Krystu Pánu gsine / y Krystus Pán w nás.

Cžehož y Ambrož swatý potwzuge ikauc: Corpus
Christi edimus ut vitæ æterne possimus esse participes. Ambr:
in Luc: Cap: 22. Proto (prý) Těla Krystoweho požij-
wáme / abychom mohli býti aučastnýcy Králowstwí Boží-
ho / y žiwota wěčného.

A na druhém mýště opěť takto dý: Sicut verus est Dei
filius, Dominus noster Iesus Christus, non quem admodum
homines per gratiam, sed quasi filius ex substantia patris, ita
vera caro sicut ipse dixit quem Accepimus, & verus potus est
animabus nostris. Lib: de Sacra: 6. Cap: 1. Kážož (prý) gest
opradowý Pán náš Gejšs Krystus / a ne tak yak kdy
wěwolnij mluwiti smějí / strže milost a Lásku / než yako
Syn z podstaty Boha Otce narození / tak též prawé Tělo
geho / yakož sám gest powědel / kterěž přigijmáme / y prawý
nápoj gest Dusem nassým.

Mohu zde připomenaut slowa onoho Biskupa Marti-
na swateho / kterěž mluwil k Bordegalským takto: Nolite
vnum & idem putare, escam humanam & divinam, que nobis
visibilis est, sed tamen in fide perfecta tota Coelestis, per vnam
enim corpus, per alteram Anima uiuit. Nedomnijwete se
(prý) gedno a to býti pokrm Lidský / a Pokrm Nebeský /
kterýž wy spatrugete / nebo gístě pokrm Nebeský / na samé
wěře záležij dokonale / a wězte že gedným tělo a druhém Du-
še se žijwí.

Pro Pána Boha / ne Gidášowým spůsobem / k tak chwali-
tebně a předústogně Swátosti přistupůme / yak nám wtom
Augustýn swatý weystrahu dáwá ikauc: Bonum erat quod
Iudas accepit, sed malo suo accepit, quia male bonum malus
accepit, multum quippe interest, non quid accipiat, nec quale
sit, quod datur, sed qualis sit ille, cui datur, nam & bona obsunt
& mala

& mala profunt. August: Tractatu, 61. & 62. Dobrý (prý) a spasýtedlný byl Kus / který Gidáš přigal / než přigal na své zlé / proto že dobré / zlé zlý přigal / mnoho wprawdě na tom náležij rozeznati / ne to co přigijmá / ani co to přigima / aniž yakowá to wěc gest / která se podává / než yaky gest ten / kterému se podává / neš ydobré wěcy škodliwé gsau / a zle vžitečné býwagij. Pro Pána Boha Půsem se držte / ne bludůw / Doktorůw swatých / ne poběhlcůw swýwolných / ne tak pyšně a nepoctiwě / se o tom chwalitebném Pokrmu a Nápoji ptegmě. Poslyšme Augustýna swateho genž mluwí: Legitur in prouerbijs Salomonis. Si federis cenare ad Mensam potentis, intellige considerans quæ apponuntur tibi, & sic mitte manum tuam, sciens quia oportet te talia preparare, nam quæ mensa est potentis nisi unde sumitur corpus eius, qui animā suam posuit pro nobis, & quid est eadem mensa sedere, nisi humiliter accedere, & quid est considerare & intelligere, quæ apponuntur tibi, nisi digne tantam gratiam cogitare, & quid est sic mittere manum, scias te digne preparare. Čte se (prý) w příslovijch Salomonových: Když sedneš za Stůl s mocným / pozoruj pilně coť položij / a teprwa k tomu rukau sahni / wěda že y tobě potřebij bude takowé wěcy připrawowati / to přigijmeg coť podává a předkládá Šfaffár Páně. Co (prý) to gest za Stůl možného toho / toliko ten / kterého se beře. Tělo toho / který Duffý swau položil za nás. A co gest také sednauti za Stůl / toliko pokorně a skrausšeně / kte chwalitebně Swátosti přistaupiti. A co gest pilně pozorowat nawěcy předložené / nežli wwažowati aby hodně ten Pokrm přigal. Co také w sobě obsahuge wstáhneme Kuřku / gediné hodně a náležitě přistaupiti k přeneyswatěgššy Swátosti / nebo to wěz že Krýstus Pán rozdělen / ani odláčen býti nemůže / yak tyž Augustýn swatý mluwí: Diuidi enim atq; seiungi Christus non potest. Beť tehdy sobě w rozum ta slowa.

Hospodár: An nassý Knežij to nám prawij / že to toliko gest spůsob a znamenij Wečeři Páně?

Host: Nač ldo wěří / tak mu se stává / my Spasýtelowi nassemu wěříme / mluwícymu / očemž námi Theophilactus

philactus, Doktor swateho Půsma / půssýc na slowa Matthausse swateho / w Rozdijlu 29. wyprawuge řkauc: Christus dicens, hoc est corpus meum, ostendit quod ipsum corpus Domini est Panis, qui sanctificatur in Altario, & non respondens figura. Non enim dixit, hoc est figura, sed hoc est Corpus meum, ineffabili enim operatione transformatur, etiam si nobis videatur Panis, quoniam infirmi sumus, & abhorremus crudas carnes comedere. Maxime hominis carnem, & ideo Panis apparet, sed caro est Christi. Krýstus Pán mluwí: Toto gest Tělo mé / tym nám wkazuge / že to gest oprawdowé Tělo Páně / Chleš totižto / který se na Oltáři poswěcuge. Neprawij Pán že to gest figura a znamenij Těla geho / než mluwí: To gest Tělo mé / nebo to newyprawitedlným spůsobem se působij / a proměňuge / ačkoli se nám zdá býti pauhým Chlebem / neš gsine mdli / a strachowalibychme se syrowého Masa gisti / obzwláštne pak Čzłowěčijho. A protož Chlebem se nám býti zdá / než gest oprawdowé Tělo Spasýtele nassého Krýsta Pána.

Půssýc také na slowa Marka swateho w Rozdijlu 14. takto dij: Cum Christus benedixisset hoc est gratias egisset, fregit Panem, id quod etiam nos facimus, preces adiungendo. Hoc est Corpus meum, hoc inquam quod sumitis, non enim figura, tantum & exemplar quoddam Domini Corporis, Panis est, sed in illum conuertitur Corpus Christi. Dominus enim dicit: panis quem ego dabo, caro mea est.

Et iterum, nisi ederitis carnem Filij hominis, & quomodo dicis, caro non videtur: O homo propter nostram infirmitatem istud fit, Deus nostræ infirmitati condescendens, speciem quidem Panis & vini seruat, in uirtutem autem Carnis & sanguinis transelementat. Kdy (prý) Krýstus Důky činil a dobrořečil / lámal Chleš / tak yakž y my až dosawád činíme / Modlitby připogugije řekl: To gest Tělo mé / to prawijm kteréž přigijmate / ne forma / ani znamenij toliko Těla Krýstowého / ten Chleš gest / než weň proměňuge se Tělo Krýstowo. Nebot giste Pán řekl. Chleš který yá dává / Tělo mé gest / a neřekl / spůsob a znamenij Těla meho. Než Tělo mé gest. A opět ginde mluwí

mluwij: Nebudeteli giſti Těla Syna Czlowěka / y kte-
rak prawijſs neſpatřuge ſe Tělo. O Czlowěče dlé naſſy mdlo-
by to ſe dēge / nebo Pán Bůh naſſy mdlobě ſſoltugic / ſpůſob
nám toliko Chleba a Wijna wkažuge / než wſſak to w moc a
w podſtatu Těla y Krew ſwě ſwatě proměňuje.

Hospodár: Wſſak yá toliko chey wědět / proť wa-
ſſy Knežíj tak Lidem nepodáwagij / yá geſt podáwal Kry-
ſtus Chleb a Wijno / w oſobě Těla y Krew ſwých / an y toho
zde dowozugeſs / že wſſudy tak má býti podáwáno.

Host: Eji nerozuměſs onech ſlow b Jana
Swateho w Kapitole 6. Kdež Spasytel mluwiti ráciij:
Amen, Amen dico vobis, non Moyses dedit vobis Panem de
coelo, ſed Pater meus dat vobis de coelo Panem verum, Panis
enim Dei eſt, qui de coelo deſcendit, & dat vitam mundo.
Dixerunt ergo ad eum: Domine, ſemper da nobis Panem
hunc. Dixit autem eis Ieſus: Ego ſum Panis vitae, qui ve-
niet ad me non eſuriet, & qui credit in me, non ſitit unquam.
Zagisté / Zagisté prawijm wám / ne Možíjſs dal wám Chleb
z Nebe / než Otec mſg dáwá wám z Nebe Chleb opravdo-
wý / nebo Chleb to Božíj geſt / ktery z Nebe ſtaupil / a dáwá
žiwot Lidem na Swětě. A oni řekli kněmu: Pane / dey
nám wždye Chleba toho. A Gežíjſs gim zatijm řekl:
Ná gſem Chleb žiwota / kdož přichází ke mně / nebude lačně-
ti / a kdož wěříj we mne / nebude žijžněti nikdy. Z těch ſlow
Bátce milý poznáweg / že každý mſže přeſtáwati na wſſe-
mohaucnoſti geho / nebo geſt Bohem žiwým / opravdo-
wým / a rozdělený ani odlaučený býti nemſže. Ať on
prawil: Kdo k němu přigde / nebude lačněti / než naſycen
bude / a geſtli zaupně / a dořonále wvěříjſs / nebudeſs žijžně-
ti na wěky.

Na Wijce ten Pokrm záležij / a kdo zaupně Wijry
nemá / o wſſemohaucnoſti Božík / takowý žádného aužitku
nemá z toho Pokrmu / než ſobě Saud wěčný přigijmá. A
to proto / že není wyhledán k chwáleníj praweho Boha / ani
k tomu wynaučen od Duchu S. A Spasytel náſs prawij.
Nemo

Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater qui miſit me traxerit
eum. Žádný (prý) nemſž přigſti ke mně / gedine gen Otec
mſg / kteryž mne poſlal / přitáhne geho.

Nebudiž tehda tak zatwrdilým / a nedůwěrným / zbáznſj
k tomu Pokrmu přitupſg / neť ti Spasytel w týž Kapitole
mluwiti ráciij: Ego ſum Panis vitae, Patres veſtri manduca-
uerunt Manna, in deſerto, & mortui ſunt, hic eſt Panis de coe-
lo deſcendens, ut ſi quis ex ipſo manducauerit, non morietur.
Ego ſum Panis uiuus, qui de coelo deſcendi, ſi quis manduca-
uerit ex hoc Pane, uiuet in æternum, & Panis quem ego dabo
caro mea eſt, pro mundi vita: Nát gſem Chleb žiwota. Ot-
cowé waſſy / gedli gſau Mannu na Pauſſi / a zemčeli gſau.
Tenť geſt Chleb z Nebe ſtupugſj / aby budeli geg kdo gſ-
ſti / nevmčel. Nát gſem Chleb žiwý genž gſem z Nebe ſtaupil /
budeli kdo gſſti z Chleba tohoro / žiw bude na wěky / A Chleb
kteryž yá dām Tělo mé geſt / za žiwot Swěta. A tak wěž že
Kryſtus Spasytel náſs / Krew ſwau neydražſſy w Těle
ſwým noſyl / a ne w gině nádobě. A protož geſtli hodně
požíwati chceſs Těla toho / přigſmeg yáť opravdowý
ſſaſſat Božíj dáwá / ne poběhlec a odřezanec / neboť tako-
wſj negſau ſſaſſari / než záhubcy Duſſy waſſých / ſámi od
Cžerta pro ſwau wůli / peychu a nepoſluſſenſtwſj / od Pána
odwedeni.

Hospodár: Než oni nám prawſj / že Kryſtus
y Apoſſtolé tak podáwali pod obogſj / a oni též tak dēlagſj.

Host: Wěť tomu že ſe wtom ſprawdau potla-
gſj / neť yá gim wkaži příklad w ſkuteých Apoſſolſkých /
w 2. Kapit: Kdež ſe tak čte: Qui ergo acceperunt Sermo-
nem eius, Baptiſati ſunt, & apoſita ſunt in die illa animæ
circiter tria millia: Erant autem perſeuerantes in doctrina Apo-
ſtolorum, & communicatione fractionis Panis, & orationibus.
Tehda (prý) / ti kteryým Petr prawil o přſſſſij Duchu S.
přigali ſlowo ge / a pokřtěni gſau / y přiwino ſe k nim w ten
den Lidſj yako tři Tiſſy / a býli trwagſj w Dčenſj Apo-
ſſolſkém / a w požíwáníj lámanſj Chleba / y w Modlitbách.
Tu ſe žádná zmſjntka o Kalichu nedēge. Týž w ſkuteých Apo-
ſſolſkých

stolstých w Kapit: 27. Wsať máš Bibligi / čti sobě slova tato: Et cum lux inciperet fieri, rogabat Paulus omnes sumere cibum dicens: Quartadecima die expectantes jeiuni permanetis, nihil accipientes, propterq; rogo vos accipere cibum pro salute nostra, quia nulus vestrus capillus, de capite peribit, & cum hec dixisset, sumens Panem gratias egit Deo in conspectu omnium, & cum fregisset, cepit manducare, animæ qui aut ores facti sunt, & ipsi sumpserunt cibum, eramus vero vniuersæ anime in naui ducentæ, septuaginta sex: A když (prý) počalo swjitati / prosyl Pawel wsech / aby přigali Pokrm řkauc: Gíž gest tomu čtrnáctý den / yať ti wáte / p- stýce se / ani gste gessťe negedli / protož prosým wás / aby ste přiyali Pokrm / pro swé spasení / neš žádnému z wás wlas z Glawy nezahyne. A když to powědel / wzarossy Chleš Dgky činil Bohu předewsseni / a když rozlomil / počal gýsti. Tehda y oni magýce dobru naděgi / přigali Chleš / a nebo Pokrm swatý / a bylo nás wsech dvě stě sedmdesáte y šest Dussý. A protož wassy býdný nedovčený Saffári / nechť se z toho nehonosý / aby oni prawdu wám oznamowati měli / nic gineho toliko blud w který sami wšedeni gsau / teprwa to poznagý / když gim Pán za službu platiti bude. Než giste tak yať Remigius swatý / pýssýc na slova w Mathausse So. ononé: Běda tomu škrze koho Syn Člowěka wydan bude / očemž on tak začíná: Ve tradentibus Christum ad crucifigendum, sed ve cum maligna conscientia sub Sacramento sumentibus illum, & si non tradunt Iudeis ad crucifigendum tradunt tamen ipsum inimicis ad sumendum. Běda (prý) těm / kteří wydalý Krysta na vkřizowání / než mnohem wýce Běda těm / kteří ho Nepřátelům / a Lidem zleho swědowý dawagý nenáležitě ku požiwání.

Hospodář: An w Káncyonálu Bratrůw Boleslawstých: Odwanácte čtau se slova tato wytistěná / Tělo a Krew Páně dráhá / tělesně tu byti nemá.

Host: Bratře milo / cech kteří tak rozumegý / wystěheme se yať Gedu / nebo swatý Jan w prwnj Kánonyce swé / w Kapitole 4. takto dý. Omnis Spiritus qui confitetur

confitetur Iesum in carne venisse, ex Deo est, & omnis Spiritus qui soluit Iesum ex Deo non est, & hic est Antichristus, de quo audistis quoniam venit, & nunc jam in mundo est. Wselitý (prý) Duch / který wznáwá že Gežíss Krystus Spasýtel náš w Těle přišel / z Boha gest. A wseliyatý Duch který (prý) dělý Gezu Krysta / z Boha nený / A tot (prý) gest Antykryst / o kterým gste slyšeli že přišel / a neničto na Swětě gest / a to w Boleslawi sobě Stolicy založil. Protož ty takowých Antikrystůw se pilně warůg / nebo to negsau Křestiane / než Pohane / genž Boha neznagý / o geho wssemohau / cnosti nic nedržý / o těch ani o gich Swátosti kterýchž oni ne magý zmýnký nečin.

Poslyš Bernarta swatého / kterýž tak mluwý w Listu swým: Sacramentum Dei altissimi suscipiendum est, non discutiendum, venerandum non diiudicandum, fide fortitum, non in natum traditione sancitum, non ratione adinuentum: Bernar: in Epist: Swátost Boha neywýssýho přigýmá / na má býti / než nedělená má býti / ctená a welebená / neroz / suzowaná / škrze wýtu se dostává / než nený wrozená / po / daným Krystowým gest ustanowená / a ne smýsly Lidstými / wynalezená.

A protož wystěhý Ambrož swatý Saffári Cykeroný řkauc: Vide quid agas Sacerdos, ne se brienti manu Christi Corpus attingas, prius currare ut possis ministrare. Ambro: lib: I. de Viduis. Ne po Boleslawsku se to dáwat má.

Gleš pilně co děláš Kněže / Sšet aby se nečistau Křkau Těla Krysta Pána nedotýkal / snaž se oto neyprw / aby mohl hodně přisluhowati.

Prawým tehda / kdožkoli proti tě chwalitebné Swátosti Oltačný mluwý / kteráž se w prawě Cýrkwi Krystowe působý / aby tu nebylo Tělo a Krew Páně na každý čas / tak při přigýmání / yať při odprawowání Wsse swatě / takowý nený / aniž hoden gest slauti Křestianem / nebo w tom bludu potýká se / netoliko z Apostoly / než y z samým Krystem Pánem / kterýž mluwiti ráčil: Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur. Tot (prý) gest Tělo mé / které za wás bude wydanó. Očemž y Pawel swatý / w prwnj ku Korynthům / w Kap: II. dý: Quicumq; Manducaverit Panem hunc

hunc, & biberit Calicem Domini indigne, reus erit Corporis & sanguinis Domini. Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini. Kdož koli bude požjwati Chleba toho / a piji Bude Kalich Páně nehodně / bude winen Těla y Krwe Páně. Nebo kdo požjwá a pige nehodně / saud sobě gů a pige / nerozsuzugjč Těla Páně.

Hospodár: Besser pochpybugi / komu z was mám wěřiti / slowmli tēm / která mi tu prawjss / a neb onēm ktere gsem četl w Konfessy Bratrské / w Artykulu třináctem / w Listu 17. napsaná. Než Chleš Chlebem / a Wjno Wj nem zůstawá.

Host: Máš bludůw Píkartských zastawěti ne budu / yáť sobě poswęcugj / tak nechť magj a vžjwagj / vzná magj se w tom / že gsau potratili z té Swátosti Krysta Pána / geho ani pod gednau / ani také pod obogj ne přigijmagj / než na samých zewnitřných spůsobjch / totižto na paubēm Chlebě a Wjné / přestawati musgj / neb žádných téměř Kněžj řádne swęcěných / a moc ku poswęcowanj též Swátosti magjčjch / nemagj. Protož ty střez se tēch / a to coť Cyrkw swatá wssěobecna poraučj / w njž to gest Trůn Boha wssěmohaucyho / kterážto / sobě slowa geho swatě / poručěné a swęcěné / tobě oznamuge / w tēt se ta Swátost působj / střze Duchu swatého / a střze služebnjky geho / očemž pod wwarowanj hñewu Božjho nepochybūg / než tomu sýlně a stále wět. A poslauchey Ambrože swatého / kterýž w Kázanj swém o té Oltářnj Swátosti takto dij: Omnia quaecunq; voluit Dominus fecit in coelo & in terra, & quia voluit sic factum est, ita licet figura Panis & Vini in Altari videatur, nihil tamen aliud quam caro Christi & Sanguis, post consecrationem credenda: Vnde ipsa veritas ad Discipulos, hec inquit caro mea est pro mundi vita, & ut mirabilius dicam non alia plane, quam quae nata est, de Maria Virgine, & passa fuit in Cruce, & surrexit de sepulchro, hec inquam ipsa est, & ideo Christi est caro quae pro mundi vita ad huc odie offertur, & cum digne percipitur vitam utiq; in nobis aeternam operatur. Ambro: in Sermo: de Eucharistia, distin: 2. Wssečny (prý) wěcy

wěcy kteréž Pán chtěl učinil / na Nebi y na Zemi / a yáť chtěl tak se gest stalo / tak také tuto / ačkoli znamenj toliko Chleba a Wjna na Oltáři widjss / wssak nic méně gineho / gediné prawě Tělo Krystowo / a Krw geho negdražssj / po ps swęcěnj od Kněze opravdoweho / tomu wěřiti máš / yáť sama prawda k Wědlnjčkům dij: Totoť gest Tělo mé za žiwot Swěta. A ačkoli diwněgj powjím / nenj gine / gest to Tělo / gediné to které se narodilo z přecistě Panny Marye / a na Křjžj trpělo / y z mrtwých wstalo / to to prawjím gistě gest. A protož Tělo Krysta Pána gest / které za žiwot Swěta gestě až dodnes obětowáno bywá / na Oltáři od Kněžj w Kosteľjch a mjstech swatých / a kdy ge kdo hodně přigijmá / žiwot gistě wěčný w něm spravuge a působj.

Hospodár: Hanjss nasse Kněžj / zlechčuges gegich Swátosti / můžess slusněgj a spravědliwěgi wasse Kněžj haněti / kteráť oni mohau takowau Swátost sprawiti yáť dijs / poněwadž gsau mnozj Ožralcy / Smilnjcy / což sám Pán widj.

Host: Dobře prawjss / že to wssěcko dobře sám Pán zná a widj / yáť se kdo w swým powolanj řjdgj a spravuge / než yá o hñjssjch a neprawostech nižádneho sprosta newyprawugj / anjž mi gich zpytowati neb wyprawowati / nelze / než toliko o pořádku opravdowým / Cyrkw swatě oznamugj / aby ty wěděl / že každý Kněz / od Wchnosti Cyrkwonj poswęcěný / a k službě Páně ustanowěný / má moc / tu welebna Swátost sprawiti / a spůsobiti / yáť to Augustjns swatý oznamuge tēmto slowy: Hoc Sacramentum non in merito consecratis, sed in verbo efficitur creatoris, nec bonorum dispensatorum, meritis ampliatur, nec malorum attenuatur. August: de Ecclesia: dogmat: Ta chwalitebná Swátost Oltářnj / ne w zásluhách poswęcugjčyho / než w slowě Stworitele wssěch wěcy se stává a působj / ani se rozssřuge dobrých Sšaffátůw zásluhami / ani zlých a nepřjkladných Kněžj žywubýtjím nezmenšuge se wssěmohaucostj geho / sám to Stworitel střze ně slowy swými působj / za geho poručenjím to se stává / a to z obssjrněgssjch slow / týž Augustjns swatého / gestě lépe srozumjss kdej on dij: Intra Ecclesiam

siam Catholicam, in Ministerium Corporis & sanguinis Domini, nihil à bono maius, nihil à malo minus, perficitur Sacerdote, quia non in merito Consecrantis, sed in verbo efficitur creatoris, & virtutis Spiritus sancti, si enim in merito esset, Sacerdotis, nequaquam ad Christum pertineret. Nunc autem, sicut Christus ipse est qui Baptizat, ita ipse est qui per Spiritum sanctum efficit carnem, & transfundit in Sanguinem. Credendum enim est, quod in verbis Christi Sacramenta conficiuntur, cuius prius creata sunt imperio, eius utique verbo recreantur ad melius. August lib: de Corpore Christi. **W Cýrkwi** (prý) **wosse** obecně **Katholické** / w **sprawování** Těla a **Krwe** Pána / nic **wíce** / od **dobrého** / aniž se také méně co od **zlého** **Kněze** nepůso-
bů / ani se nestává / nebo ne w **zásluhách** **posvěcujícího** / než w **slowěto** se **wykonává** **Stvořitele** **samého** / a **mocý** **Ducha** **swatého** / nešdoby to bylo w **zásluhách** **Kněze** / nikoli by ta **Swátost** **Krystu** **Pánu** nepřináležela / nyníž pak / rovně jako sám **Krystus** **Pán** **gest** / **genž** **Křtůj** / tak také / y on sám **gest** / **krerý** **škrze** **Ducha** **swatého** **působůj** **Tělo** / y **proměňuje** **Wůj** **no** a **Wodu** w **Krew** **swau** **negdražšý** / tomu **gšine** **powinni** **wěřiti** / že w **slowých** **Krysta** **Pána** / **Swátosti** se **činůj** / a **pů** **sobůj**. Na **gehožto** **rozkaz** a **poručení** / **prwe** **gšau** **stworěná** / a **slowem** **geho** **swatým** **proměňuje** se w **lepšý** / a **nám** **k** **spase** **nůj** / a **dogůtj** **wěčné** **Radosti** **vžitečnégšý**. A **dále** **do** **klá** **dá** **toho** **řka**: Omnia Sacramenta quum obsunt indigne tractantibus, profunt tamen per eos digne sumentibus. **Wsse** **čny** (prý) **Swátosti** / ačkolí **šhodně** **gšau** **nehodně** **ge** **spra** **wujícíym** / a **wšak** **proto** **welmi** **vžitečné** a **prospěšné** **gšau** / **hodně** **ge** **přigijmagujícíym**. A **protož** se **necht** **každý** **sám** **šse** **řej** / w **powinnosti** **swé** / **Nebo** **Cýrkew** **swatá** **od** **Pána** **žtůze** **ná** / **žádného** **neoklamá** / **opatřil** **gi** **Pán** **dobře** / **toliko** **my** **yá** **ko** **poslussi** **Synowé** / **mocně** **se** **gi** **přidrůžme** / o **tom** **wšlu** **gic** / **abychme** **hodně** **k** **tomu** **Pokrmu** **přistaupiti** **mohli** / **nebo** **prawj** **Geroným** **swatý** / **přššýc** **na** **slowa** **Lukáše** **swatého**: Biberunt ex hoc omnes. Ebrietas felix, sacietas salutaris, quae quanto copiosius sumitur, tanto sobrietate sumentibus dona re dignatur, & Iudas bibit, sed non saturatur, nec sitim extinguit ignis æterni, quia indigne sitiuit Ministeria Christi. **Blá** **hoslaweně** (prý) **opilstwůj** / **spasýtědně** **nasycenůj** / **krerě** **čjir**.

čím hogněgůj se beře / tím wěššý **štůjdmost** **přigijmagujícíym** se **dáwati** **rácůj** / an také y **Gidass** **pil** / **wšak** se **předce** **nenasy** **til** / ani **žtůžně** **newhasyl** **wěčného** **Ohně** / **proto** **že** **nehodně** **žtůž** **žněl** / **tagemstwůj** **Krysta** **Pána**.

Ž **těch** **slow** / **porozuměti** **každý** **můze** / **že** **kdo** **hodně** **po** **žádá** / **zauplně** **žádost** **geho** **naplněná** **bývá**. **Kdo** **pak** **neho** **dně** / a **newěrně** / **byť** **mu** **pak** y **sám** **Krystus** **podáwal** / **yako** **Gidassowi** / **nic** **mu** **to** **platno** **nebude**.

Hoc est manducare escam illam, & illum bibere potum, in Christo manere, & illum manentē in se habere. August: **Požtůj** **wati** **Pokrmu** **toho** / a **půti** **Kalich** / **což** **gine** **gest** / **než** w **Kry** **stu** **bydleti** / a **geho** w **sobě** **můti**.

Hospodář: **Krystus** **podáwal** **w** **weter** / **ne** **tať** **pak** **wassy** **Kněžůj** **ráno** **podáwagůj** / **wšedno** **gště** **nám** **těmč** **proměnili** / **tať** **yak** **se** **wám** **ljbilo** a **ždalo** / **ne** **tať** **yak** **Krystus** **Pán** **wstanowiti** **rácil**.

Host: **Nena** **Kněžůj** / **než** **na** **Ducha** **swatého** w **tě** **můře** **načtěkate** / y **na** **Apostolstě** **načtůženůj** / a **wstanowe** **nůj** / **očems** **gřz** **prwe** **šlyšsel** / y **Augustyn** **swatý** **k** **Jowinyáno** **wi** **přššýc** **taťto** **důj**: Liquido apparet quando primo acceperunt Discipuli Corpus & Sanguinem Domini, non eos accepisse jeunos: Nunquid tamen propterea calumniandum est vniuersā Ecclesiam, quod à jeunis semper accipitur. Ex hoc enim placuit Spiritui Sancto, ut in honorem tanti Sacramenti, prius in Os Christiani Dominicum Corpus intraret, quam ceteri cibi: Nam ideo per vniuersum orbem, mos iste seruat. Neq; enim quia post cibos Dominus dedit, propterea pransi, aut cenati fratres, ad illud Sacramentum accipiendum conuenire debent, aut sicut faciebant, quos Apostolus redarguit & emendauit, mensis suis ista miscere. Namq; Saluator quo uehementius comendaret, Mysterij illius altitudinem, ultimum hoc uoluit infigere cordibus memoriz Apostolorum, aquibus erat ad passionem digressurus, & ideo non praecepit quo deinceps ordine sumeretur, ut Apostolis per quos Ecclesias dispositurus erat, seruaret hunc locum: Nam si hoc ille monuisset, ut post cibos alios, semper reciperentur, credo quod cum morem nemo mutasset. August: Lib: respon: ad Iouinia-

Iouinianum distin: 2. Očíte se to spatřuge/ když poneyprvé přigijmali Aposstole Tělo Páně / že ti toho nastiutroby ne- přigijmali / protož tehda má se haněti a vtrhati wseobec- ná Cýrkew/ že tak wždycky lačným Lidem podává / tak se líbilo Duchu swatému / aby ku poctivosti takowé Swáto- sti / dějwe Cžlowěk Křestianský Těla Páně požijwal/ nežli giných Pokrmůw. A protož se ten obyčeg powšsem Otkřstku Swěta až do dnes zachowává / nebo ne proto Krystus Pán po Wečeri podáwati ráčil/ aby wěrnij nagedšy se a na- wečerewšy / k přigijmání té Swátosti Oltárnij se zcházeli/ yakož gsau někteří činili / kterěz Aposstol Páně trestal / a wopradowal z toho / aby toho na Stoly své nemýšeli / a podávali / než aby Spasitel náš / tím weys zchwalil a zwelebil tagemstwíj swého wzáctnost / to neyposleze ráčil gest w stědých a w paměti Aposstolůw swých schowati / od kterých měl na utrpení se odebrati. A protož nepřiká- zal / aby potomně to takowým pořádkem přigijmáno bylo / proto aby Aposstolům škrze kterěz měl Cýrkew swau roz- šířiti / a wzdělati / to mýsto zachowal. Neb kdyby on byl napomenul / aby po gádle takowá Swátost Oltárnij měla přigijmána býti wždycky / wěrijm žeby byl toho obyčege žádný někda nezměnil.

Protož yak gest Aposstol Páně / w 2. Kapit: w skui- cých Aposstolských / yak gsem prvé oznámil podával / tak tež giný wšecni při Oběřích swých činí / tak činí Cýrkew swáta wseobecna / y činiti bude do skonání Swěta.

A protož giž wě / že žádný nemůže zlechčiti Cýrkwe swaté / nebo má mocného / a nepřemoženého Ochránce / to- tižto / Ducha swátoho / s gehožto wůli w něj se wšecno děge / byt pak Kněžj gestě horšy byli / to gegijmu Pořádku nic na vgimu / ani na vbluženij nenij / aniž býti nemůže. Jak Kžehor Swatý toho dokládá iřauc: Non nocet malitia Episcopi, neq; ad Baptismum infantis, neq; ad Ecclesiae con- secrationem, quia Baptisma à Deo datur, non ab homine venit. Sic & Eucharistia, & omnia quæ in Altari ponuntur, non ab homine, sed à Deo, sanctificationem accipiunt. Greg: lib: quæst: 1. Nenijna překážce zlost Biskupská/ ani Kněž- ská/ ani ke Křtu Nemluwnátká / ani k poswěceníj Kostela /

nebo

nebo Křest od Boha dáwan býwá/ ne od Cžlowěka pocházý / y wšecny wěcy/ které na Oltáři se kladau/ od Pána Boha po- swěcenij své přigijmagij.

Hospodář: Wždyt ten obyčeg dánj dáwnj gest / w Králowstwíj Cžeském / yako Jan Hus Mistr poručil / pod obogij podáwati/ tak podáwagij / y tak to giž obyčegem předkůw našých zasslo.

Host: Schowegte se wy s wassým Husem/ ne- delegte mu w tom křiwody / neb se genu o tom ani zdálo/ než byt pak třebas tomu y tak bylo/ což nikoli nenij / odkad wzal tu moc/ zdaliž on mohl takowé přigijmání/ ustanowowati/ zagiste newíte co mluwíte/ nebyl to Hus/ než něyaky Draž- dianský Petr Rector Školnj / rodem z Draždian / kterýž přigda k Mistru Jakubelowi / yako Sagek na Listu / 370. oznamuge geho slova: Pane Mistrě poctiwý/ gest mi to diwná wěc / do wás wšech Kněžj / že geden blud widíte / a druheho ne. A wyňaw z náder Žákon/ ukazowal mu ona slo- wa v swátoho Jana w Kapit: 6. Nebudeteli gižti Těla Sy- na Cžlowěka/ a pítí Krwě ge/ nebudete mýti žiwota w sobě. To wšlyssaw Mistrě Iacobellus, genž tehda byl Spráwčým Kostela swátoho Michala w Starém Měste Pražském/ řekl: Wěz milý Petře/ žeť gsem yá Mistr w Logice/ ane w Žáko- ně. Nahledšy potom do Cžtenij Iacobellus, rozuměgije že tu o hmotném a zewnitěném gedenij a pítij Krystus Pán mlu- wíj/ on milý Mistr učinil Intimacij, podle obyčege Mistrow- ského / položiwšse Tytul o přigijmáníj Sakramentu Oltár- njho / začal to přigijmáníj pod obogij spůsobau/ wěc nowau a neslychanau w těch Kraginách / y tak wšecen Pořádek w Kostelích které prvé Cýrkwi swaté poslussnj byli/ bludu nadělal / kterěz Lide bezrozumnj rozšyli / a wás tijn od ge- dnoty Cýrkwe swaté Katholické/ která gest Studnicý pra- wdy odtrhli/ od kterýžto kdy se kdo odlaučij/ wěc gistá a pra- wdiwá / od Krysta Pána se odlaučij. Non habebit Deum Patrem, qui non habet Ecclesiam Matrem. Nebude gmýti Pána Boha za Otce / kdo Cýrkwe swaté nemá za Matku. Počala se ta bludná Sekta / Lětha Páně / 1414. A prvé

T ij

Lětha

Letba Páně / 894. Kníže Buriwog / netakowý Pořádek
Byl obgednal / y kámž prosým poděgete wsechny Králowstwí
giné Katholické / y ony wzáctné předky / kterých ginác než
pod gednau přigýmali. O pamatůgte pamatůgte / a pozor
měgte na slowa Augustýna swateho / mluwícího : Nam
ynum atq; idem Sacrificium Ecclesiae propter nomen Domini,
quod inuocatur, & semper sanctum est, & tale cuiq; sit quali
corde ad accipiendum accesserit. August : contra Epist : Parm:
lib : 2. Cap : 6. Gedna (prý) každá Swátost / Cyrkwe
swaté wse obecne / a obět pro gměno Páně / které se wzywá
swatá gest / y takowá gednomu y druhému bywá / a prospí-
wá / toliko s yakým srdcem k přigýmání kdo přistupuge.

Hospodár : Wě o tom / že nás nic giněho wjce /
yako wásky Kněžů zlí / a nepříteladní / od gednoty / a Spo-
lečnosti Cyrkwe Katholické neodhání.

Host : La wemluwa wám nepostat / před
Lidmi ani před Pánem Bohem / neš gestli haníte nasse Kně-
žů / toť nám na vblížení ani Cyrkwe Páně nic není / neš se
vtýkáme k slowům Krysta Pána / kteréž nám na weystrahu
zůstawil / v Mathausse swateho / w Kapit : 23. takto rka :
Cožby koli prawili wám / to zachowáwegte a činte / než po-
dle skutkůw gich se nesprawůgte. Sám toliko Čert / wám
miláčkami činí wáše Ministry / při kterých wsechny skutky
Boha přemizlé se spatřují / a na gich službu nikdá nehledí /
než nassý yáť nám Cyprián swatý oznamuge / w Kázání
swým piššýc o vmučení Krysta Pána / takto dý : Quicunq;
sunt Sacramentorum Ministri, qualescunq; sint manus, quae
vel mergunt accedentes ad Baptismum, vel ungunt, quale-
cunq; peccatus de quo exeunt sacra verba, operationis auctori-
tas, in figura crucis omnibus Sacramentis largitur effectum, &
cuncta nomen, quod omnibus nominibus eminet, a Sacramen-
torū vicarijs inuocatum conficiunt. Cyp : Ser : de Pas : Christi.
Který (prý) koli gsau / služebníky předústogných Swátostí
stí / yake koli gsau Kuce / buď to že omýwagi na Křest swa-
ty podané / buď že pomazugí / yake koli gsau srdce z kterýchž
wychazegí swaté slowa / proto samo spravowání w zname-
ní Kníže swateho / který wsem Swátostem dokonálost
dáwá

dáwá / wsechno to gměno / které nad wsechny gměna wy-
wššeno gest / poswěcuge / kdy wzywáno býwá od Spráwce
Swátosti / to gest Kněžů / wšak toliko od pořádných / ne od
poběhlcůw / které y Pán y Cyrkwe geho zahodili / o těch by
pak Byli neyhoršší zauffati nemáme / když gsau w službě Páně /
Sakramenta posluhowání gich / swaté gsau / nebo negsau
od nich / než od Pána Boha / tak yako Augustýn swatý piš-
šýc contra Crescen : Cap : 20. dý : Non ideo veriora & san-
ctiora sunt Sacramenta, quia per meliorem administrantur.
Illa namq; per se ipsa vera & sancta sunt, propter Deum ve-
rum, & sanctum cuius sunt. Ne proto (prý) gsau prawdi-
wěšší / a swětěšší Swátosti / že škeze lepššího Spráwce
spůsobená bywagí / nebo oni sami sebau prawdiwě / y swaté
gsau / pro Pána Boha prawdiwěho / a swaté / gehožto gsau
a ne Kněžské.

Wásky Ministry neláska / proti Cyrkwi swaté / wás od
nj odhání / na kterau se oni hněwagí / nenáležíte gi zlechčugí /
a swatý Augustýn dý : Omnia Sacramenta Christi non ad
salutem, sed ad iudicium habentur, sine charitate unitatis
Christi. A protož / gestli takowí wyběhlcy z Kostela / ge-
stli wám slaužiti tak chťegí / yáť nám prwe slaužili / giž ne-
mohau mítí té mocy / ani oně prwní wzáctnosti / kterau
gměli / ono gich podawání Swátostí chwalitebných Kry-
sta Pána / giž ne ku spasení / než k Saudu se obracugí / když
Lásky Krystowé nemagí / ani Cyrkwe swaté z které vtekli.

O těch tehda kterých w Cyrkwi gsau / ač w zlostech trwa-
gí / a wšak od nj nevtýkagí / tak o nich smeyšleti máme /
yáť tyž Augustýn swatý naučení dáwá rka : Sacramenta,
tam debita veneratione prosequimur, ut ea etiam si ab indig-
nis tractata fuerint, illis sua peruersitate damnatis, illa in tem-
perata sanctitate permanere demonstramus. Idem contra Parm:
lib : 2. Cap : 19. My (prý) Welebne Swátosti w naležité po-
ctiwości máme / aťkoliby Byli odnehodných Spráwcůw pu-
sobené / neš oni za swau neprawost potupení mohau býti /
než w oně w neposkwrněné / Swátosti že zůstawagí / gich
poctiwošť neporussytednau gim zůstawugeme.

Protož můg milý Bratře / neodstupug ty toliko od Cyr-
kwe swaté / nic nedbey na zlost Kněžské / při nj drž se slow
T iij Ambro,

Ambrože swateho/genž dij: Non mundat in Baptismo Petrus, non Ambrosius, non mundat Gregorius, non nostra enim seruitia, sed tua o Domine sunt Sacramenta, neq; enim humani operis est diuina conferre, tuum Domine munus est, & Patris qui locutus est per Prophetas dicens: Efundam de Spiritu meo super omnem carnem. Ergo autor Sacramentorum quis est, nisi Dominus Iesus, de coelo ista Sacramenta uenerunt, consilium enim omne de coelo est, non merita consideres in Administratione Sacramentorum, sed officia Sacerdotum. Ambro: in prolo: de Spiritu sancto. lib: 2. Neodiffuge (prý) na Křtu Petr/ani Ambrož/ neodiffuge Křeho/ ne w nassý to mocy/ Božské wěcy dáwati/ než twá to powinnost Pane gest/ a Otce twého Nebeskeho/ kterýžto mluwil gest skrze Proroky/ wylegi Ducha mého na wseckno a na každé tělo. A dále také mluwij: Kdož tehdy giný gest půwodem a počátkem wsech Swátostí/ gediné sám Pán Jezus z Nebe/ té chwalitebné Swátosti přisli/ nebo každá Kadda z Nebe gest/ nehleď ty na služby osob w přísluhování/ a působení těch Swátostí/ než na samý toliko Auřad Kněžský/ který swatý gest.

Kněz toliko Auřad má/ a Bůh wsemohaucý wseckno spravuge/ a tjm genu sřaffowati powoluge. Cžehož Augustýn swatý potwzuge řka: Semper Dei est illa gratia (si que in Sacramentis confertur) & Dei Sacramentum, hominis autem solum Ministerium, qui si bonus est adheret Deo, & operatur per illum Deus uisibilem Sacramenti formam, ipse autem donat inuisibilem gratiam. August: Epist: 16. Wždycky to (prý) gest milost/ a Láská Boží/ která w Welebných Swátostech se dáwa/ Boží pak gest Swátost: A služba toliko Cžlowěka/ který gestli že gest dobrý/ slaučuge se z Bohem/ a společně z Bohem tu Swátost spravuge/ a gestliž zly gē/ Pán Bůh sám toliko skrze něho Swátosti spravuge/ křistalt widomý a sám toliko dáwa Láskau newiditedlnau.

Měž giž dosti na tom o chwalitebné Oltářní Swátosti/ a yať Theophilactus Doktor Pijřina S. mluwij: Admirare autem obsecro uirtutem nominis Christi, quomodo, & per indignos, & per eos, qui non erant Discipuli gratiae operetur, & solum nominatus, ita & per Sacerdotes etiam si indigni fuerint

fuerint, operatur etiā gratia, & sanctificantur omnes, etiā si indignus fuerit Sacerdos: Theophilac: in Luc: Cap: 5. Podiw se tomu prosým/ yať gest přeweliká moc gměna Krysta Pána/ která on y skrze nehodné/ kteříž lásky geho hodni nebyli/ Láskau a milostj swau spravuge/ a gediné samým gměna swého gmenowáním. Tak tež y skrze Kněžij byt pak y nehodni a neřádni byli/ spůsobuge se skrze milost Boží/ a po swēcugij se wsecky wěcy/ byt pak byl y nehodný Kněz.

Hospodář: Gessťe mi se y to nelýbý/ při wassý Cýrkwi/ že malým Dítěm welebné Swátosti/ podawa/ ti nedopaussťegij/ které žádného hříchu nemagij/ a k tomu že gřau pokřtění/ we Gměno milownijka Lidškeho/ Boha w Trogicy gednoho.

Host: Wseckno z dobrým rozmyslením/ a b wážením wseobecna Cýrkew swatá spravuge a řijdi/ kterážto Duch swatý od Krysta Pána poslán gest/ aby gi wyřowal wssý Prawdě/ a proti wssém půwodům/ neb podwodům Duchůw zlych ochraňowal/ Pamatuge na Pawla S. načení/ genž prawij: Probet se autem ipsum Homo, & sic de Pane illo edat, & de Calice bibat. Skusý (prý) sám sebe prwe Cžlowěk/ a teprwa z toho Chleba požijwa/ y z Kalicha pige/ powěz mi medle/ můželi tomu Dítě dosti učiniti/ můželi se skusyti/ a rozeznati/ yať to Pokrm přigij má: Ach o křewetách nechcy mluwiti.

Hospodář: Al proč to gen gednau w Roce/ něce/ ti z wassých/ tu tak chwalitebnau Swátost přigijmagij/ o tom mi powěz.

Host: Na ten čas s tebau sřproce mluwiti nechcy/ nebo gessťe mám s tebau o čtyřech Swátostech rozprawěti/ wjm že se mne buďes rozati o giný Pořodek Cýrkwe swaté wseobecne/ toť připowjdam oznamiti/ při poručení Cýrkewnijm/ a neníčko tě toliko tjm odprawijm/ že toliko/ proto samo/ yať Cyprýan swatý piřřýcna List Tymot: 1. Kap: 1. genž tak na twé ptání/ dij: Quia longiori interuallo temporis, putamus stare sumam reuerentiam ac religionem, si non sepius illam celestem adeamus mensam. Že (prý) dálšým prodlažením času s wěťšým uctiwom.

uctiwoſtí a náboženſtvojm to býti rozumíme / když ne tak často k tomu Nebeskému Stolu/přístupujeme/dejž to Pane Bože/aby y na ten čas toliko hodně se to stávalo.

Hospodář: A Czwrtá Swátost která gest / a co w sobě obsahuje a zawírá/ těch třech nehaním/ o kterýchs mi prawil.

Host: Neněke o Swátosti Pokání swateho/ wyprawowati budu / kterážto nic gineho není / než nad neprawostmi a hříchy swými želeť/a plakati / gich se zpowídati a wyznati / a za ně trestání něyake podstaupiti / a wíce se gich potom nedopauſſěti.

Hospodář: A to kdy se wykonáwati má / poněwadž Cžlowěk musy brzo swúg wſſecken wět / w rozma- gitych prácech stráwiti/wým to že se dlaho člowěk nepozná.

Host: Každého času / to swaté Pokání powin- ni gſine wykonáwati / tak dobře w mladém/ yáť w proſtřed- ním/ tak y w ſtarém wěku / než Pán Bůh wſſemohaučy Sworitel náſs/ wwažugy wſſeckna myſſlení ſrdce Lidſké- ho/ſchopné býti ke zlému/wíce nežli k dobrému / wſtawuge čas k wykonání té Swátosti. O čemž poraučy w Knihách Deut: Cap: 4. Nouiſſimo autem tempore, reuerteris ad Dominum Deum tuum, & audies vocem eius, quia Deus mi- ſericors Dominus Deus tuus. Neppoſléze pak obrátíſs se ku Pánu Bohu twému / a blaſu geho poſſlauchati budeſs/ ne- boť miſoſedný gest/ Pán Bůh twúg. Wſſak poněwadž ne- ný gíſtý žiwot náſs zde na Zemi/ protož lépe gest se mýti na peči/ a na každý čas pokání činiti / nebo newíme/w kterau hodinu přijde Pán.

Rať náſs napomýná Apoſtol Actuum Cap: 3. Con- uertimini igitur, & pœnitementini, ut deleantur peccata ueſtra. Proto nawratte se a činte pokání / aby byli ſhlazeni hří- chowé waſſy/abyſſe ſpaſení byli/když přigde čas obwlaže- ný od Twáři Páně / nebo gest Pán welmi láſkaw na Lid pokání činičy/yakož to ſám/ w 2. Knihách Paralipomenon w Kapit: 7. oznamuge takto čkauc: Si clauſero coelum & pluuiam non fluxerit, & mandauero, & precepero locuſta, ut deuo-

deurent terram, & miſero peſtilentiam ad populum meum, conuerſus autem populus meus ſuperquem inuocatum eſt no- men meum, & de precatus fuerit, & exqueſieret faciem meam, & egerit pœnitentiam, & ceſſauerit auis ſuis peſſimis ego exaudiam de celo. 2. Paralip: Cap: 7. Geſtli zawru Nebe/ a deſt preſſeti nebude/ a rozkážili Kobylkám / aby požrali to co gest na Zemi/ a dopuſtými mor na Lid mſg / a obrátily ſe Lid mſg/ nad kterýmž wzywáno gě gmeno mé/a modlily mi ſe / a hledaly Twáři mé/a činily pokání / y oſtaupily Ceſtſwých zlych/ y yáťe wſlyſſým z Nebe/a odpuſtím hříchy gich/y odegmú Rány od ſáhuby gich.

Těž ſerze Geremiáſſe Proročka w 18. Kapit: mluwí: Si pœnitentiam egerit gens illa, à malo quod locutus ſum ad- uerſus eam, & ego pœnitentiam ſuper malo quod cogi- tauí ut facerem ei, & ſubito loquar de gente, & de regno ut edificem, & plantem illud, ſi fecerit malum in oculis meis, ut non audiat vocem meam: pœnitentiã agam ſuper bono quod locutus ſum ut facerem ei. Bude li pokání činiti Lid tento ze zlého ſweho/o kteráž mluwil gſem proti němu/činiti yá bu- du pokání nad zlým / geſto gſem wmyſliť aby ch wčiniť gemu/ a brže mluwiti budu/o Lidu y o Králowſtwú/aby ch wzde- lať a ſtúpil ge / wčiny li pak zlé před Očima mýmá/aby nepo- ſlauchal blaſu meho / pokání budu činiti z toho dobrého co gſem mluwil aby ch wčiniť gemu. W swateho Lukáſſe w 5. Kapit: takto dij Pán: Non ueni uocare iuſtos, ſed pecca- tores ad pœnitentiam. Nepříſſel gſem wolati ſprawedliwých/ než toliko hříſſných ku pokání.

Poſlyſs taťe co ſerze Ezechyela wſkázowati ráčy čkauc: Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis ſuis quæ operatus eſt, & cuſtodierit omnia præcepta mea, & fece- rit iudicium & iuſtitiam, in uita uiuet, & non morietur omni- um iniquitatum eius, quas operatus eſt non recordabor. Ezech: Cap: 18. Geſtli že (pry) nemiloſtiwý/to gest zly / neſſleche- tný / a bezbožný Cžlowěk / činiti bude pokání ze wſſech hří- chůw ſwých/ kteráž činil/ a bude oſtřihati wſſech Prikázaní mých/ a činiti bude ſaud/a ſprawedlnoſť/ žiwotem žiw bude/ a newmře / wſſech neprawoſtí geho kteráž činil/ neſpomenu.

D

Protož

Protož Ecclesiastes, w pátem Kozdylu křičí ká:
Ne tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die indiem,
subito enim ueniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet
te. Eccles: Cap: 5. Nemesskey (prý) obrátiti se ku Pánu
Bohu / aniž odkládě den odedne / nebo w náhle přigde den
geho / a w čas pomsty shladit tě.

Dobře tehda yá napomijná Augustýn swatý / obrátiti
se ku Pánu Bohu / odwrátiti se od hříchůw / a vyhledáwat
Lásky ge / yakož otom dů tato slova piššyc o pokání: Magna
pietas Dei est, ad solam promissionem peccata dimiserit, non-
dum pronuntiatus ore, & tamen Deus jam audit in corde, quia
ipsum dicere, quasi quoddam pronunciare est, votū enim pro
opere reputatur. August: de Penitentia distin: 1. Nemesskey
(prý) obrátiti se ku Pánu Bohu / velké gē milosrdenství Bo-
ží / že pro samý slib nepravosti / hřichy odpustí / gestě gsem
hřichu Vstý newyřekl dokonále / a giž on slyššy na srdcy / geho
wyřknutý gest rovně / yako gemu se pokoití w celým srdcy /
nebo slib vpřijmne srdce / on za skutek počítá a přijímá.

Než tak prawý týž Augustýn swatý. Non sufficit mores
in melius commutare, & à preteritis malis recedere, nisi etiam
de is quæ facta sunt, satis facias Domino, per penitentiae dolo-
rem, per humilitatis contricionem, per contriti cordis dolorē,
per humilitatis meritū, per contriti cordis sacrificium, coope-
rantibus Elementis ieiunijs & orationibus. Idem. Sermonem de
Penitentia. Nemá (prý) Pán dosti na tom / že ty své zlé oby-
čege a hřichy změníš / od předesslých opzlostí swých wstau-
pišš / gestliže za ně dosti newčiníš Pánu Bohu / škrze pokání
máš ge oplakati / škrze pokorné wniženij / a štrausseneho srdce
Obětij / dáwagijc Almužny / Postem a Modlitbami / za ně do-
sti newčiníš. Z těch tehdy slow může každý porozumět / že to
na nassý wůli gē / ponížiti se / a pokoití před Pánem Bohem /
a za odpustění ge / geho žádati za čas / nebo odkládati to / gest
welmi škodliwá / a nebezpečná wěc. Yá Augustýn swa-
tý dij: Iudicet semetipsum homo, voluntatem dum po-
test & mores, conuertat in melius, ne cum jam non poterit
præter voluntatem à Domino iudicetur. Idem. Ibidem. Necht
se (prý) sám Cžlowěk saudij / a rozeznáwá / a swau zla wůli /
a obyčege

a obyčege y zvyklosti nepravé / pokudž možné / w dobré a po-
božné at z měnij / aby potom toho neplakal / kdy giž nebude
mocy ani času k tomu mŕti / aby mimo naděgi a wůli swau
bud rád neš nerád / ode Pána nebyl sauzen.

A yako weystrahu dáwá týž Augustýn swatý káuc:
Nullus expectet, quando jam peccare non potest arbitrij enim
querat libertatem, ut dolere possit comissa, non necessitate,
qui prius itaq; à peccatis relinquitur, quam ipse relinquat, ea
non libere, sed quasi necessitate condemnatur. Idem. Neočeká-
wey (prý) žádný na starost / a nečijkey když budu starý / tehda
se budu hříchůw káti / neš tehdaž wŕc hřessyti nebudu mocy /
máš za čas vyhledáwati wůli své / aby shladiti mohl do-
pustěné nepravosti / nebo k do dřiwegij od hřichu pro mdo-
bu a neduh přestáwá / ten ne sám dobrowolně hřessyti přestá-
wá / neš z nedostatku mocy / a z přinuceně wůli / toho zane-
cháwá. Protož mluwí týž Augustýn swatý: Qui egerit
penitentiam veraciter, & solutus erit à Ligamento, quo erat
strictus, & à Christi corpore separatus, & post penitentia bene
vixerit, sicut antè penitentiam, vivere decebat, post reconcilia-
cionem quandocunq; defunctus fuerit, ad Deum vadit, ad re-
quiem vadit, Regno Dei non priuabitur, à populo Diaboli sepa-
rabitur. Idem distin: 7. Ibid: Kdo (prý) činiti bude zahřichy
swé opravdowé pokání / y bude sproštěn od hříchůw / který-
mž byla zamotaná / a zapletená Duff: geho / a protož od Těla
Křsta Pána oddělená a odlaučená. Ten gestli že po pokání
dobře a pobožně žiw bude / a tak se chowati bude / yá před
pokáním náleželo / po smŕčenij se Pánem Bohem / když koli
z toho Swěta segde / vpřijmo ku Pánu Bohu gde / k odpoci-
nutij wěčnému se beře / takowý Králowství Boží zbawen
nebude / a od Lidij / sferedneho Draha oddělen a odcyzen bude.

Hospod: Gsau rozličná prowinenij mež Lidmi /
tak že mnohý newij / kterak se z nich má wymotati a wywesti.

Host: Tak prawý Augustýn swatý / piššyc na
žalm pátý. Sunt multi quos peccare non pudet, & incre-
dibilis infania de vulnere ipso non erubescis, & de ligatura
vulneris erubescis, nonne minus fatidum est: confuge ergo
ad Medicum, age penitentiam, dic: Iniquitatem meam
V ij ego

ego cognosco, & peccatum meum, contra me est semper, tibi soli peccaui Deus, quia tu solus es absq; peccato. Množý (prý) gsau / genž se hřessyti nestydí / a hřichy své za žerty a kratochvíle pokládají / než o newěrná bláznivostí těch Lidí slepých / za Kánu se samí nestydí / a zaobnažení gegí se hanbiti / y zdalíž Kána není smrdutá / vléc se raděgi ujm spí / se / gdi k Lekáři / čiň pokání / wyzney zlost a nepravost swau / čy: Nepravost yá swau Pane vznáwám / a hřich můg proti mne gest wždyčy / tobět gsem samému zbřessyl Pane Bože můg / neb gsy ty toliko sám bez hřichu.

Žádný nemá zauffati o slítování Božím / Byť negtěžšý hřich spáchal / zdalíž byl Král Dawid těžce nezřessyl / yť o tom w druhých Knihách Králowských w Kapit: 12. čte me / a wssak yť se poznal / dal se na pokání / wolal ku Pánu Bohu wpláči / a zármutku hořícím / yťž čteme w Šalmu 50. kdez dý: Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam, laua me ab iniquitate mea, & a peccato meo, munda me. Tibi soli peccaui & malum coram te feci. Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te Conuertentur: Smilůg se Pane Bože můg nademnu / podle welitého milosrdenství twého / a podle množství slítování twého / sbladiž nepravost mau. Obmeg mně od nepravosti mé / a od hřichu mého očist mne. Tobět gsem samému zbřessyl / a zlé gsem před tebau zpáchal. Včiti budu nepravé Čest twogich / a bezbožný se k tobě obrátí. Týmť ponužením sproštěn gest od hřichu / wražedlnictwí / y Cyzoložstwí.

O Petrowi také wyprawuge Ambrož swatý / piššýc na slova Lukáše swateho / čkauc: Petrus doluit & fleuit, Lachrimas eius lego, satisfactionem non lego, errauit ut homo, non inuenio quid dixerit, scio tantum quod fleuit. Ambro: super Luc: Petr swatý / Apóstol Páně / když gest byl zapřel Pána / želel toho a plakal. O pláči geho čtu / a zadošti včinění za ten hřich nic nečtu / zblaudil yťž Cžlowěk / nenacházím coby (prý) wije mluwil / toliko wím že plakal / a želel hřichu swého těžkého.

Hospodár: An Gidáš nemohl k Láске přigýti / s čehož se porozumíwá / ne každý může štiaslným býti / tak aby mohl dogýti milosti v Pána Boha.

Host:

Host: Nepodlé sřestí Pána Boha hledati má me / než sředným pokáním / yť prawí Ambrož swatý: Arbitror enim quod & Iudas potuisset tanta miseratione Domini, non excludi à venia, si penitentiam non solum apud Iudeos, sed apud Christum gessisset, qui agit penitentiam, non solum diluere peccatū lachrimis debet, sed etiam emendationibus operire & tegere delicta superiora, ut non imputetur ei peccatum, nouit enim Dominus mutare sententiam, si tu noueris emendare delictum. Idem ibidem. Tak (prý) se nadáwám / žeby byl Gidáš mohl přigýti / k Láске a milosti Božské / kdyby byl pokání činil / netoliko v Židůw než v sameho Krýsta Pána / neb kdo pokání činí / netoliko má Šzami a pláčem hřichy své obmýti / než také změněním a polepšěním života swého / má přikryti nepravosti a hřichy prwní / aby gemu nebyli počtený za zlost / nebo gisté w mý Pán změnití aumysl swůg / gestli že tež Cžlowěk w mý polepšýti života swého / a změnití hřichy a zlosti své.

Kžehoř swatý také prawí: Penitentiam quippe dignè agere, non possumus, nisi modum quoque eiusdem penitentiae cognoscamus. Penitentiam quippe agere est, & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare. Nam qui sic alia deplorat, ut iterum alia commitat, ad huc penitentiam agere, aut ignorat, aut dissimulat, quid enim prodest. Si peccatum luxoriae quis defleat, & tamen auaritia aetibus anhelat. Gregor: in Homil: 34. de Penitentia. Pokání sřce ho dne činiti nemůžeme / lečbychom spūsob a mýru toho pokání poznali / nebo to gest pokání činiti / nepravé hřichy spáchané oplakati / a potom těch oplakáných zlostí / wíce se nedo paussiěti / nebo kdo tak za gedný hřichy pokání činí / a giných opět nowých se dopustí / ten a nebo pokání newmí činiti / a neb se činí yťby newěda. Zdaliž to co platno gest takowé pokání / kdo želi že Smilstwo poplnil / a po lakomstwí / a giných marnostech / a neschetnostech dychtí. Gsau také / diž Kžehoř swatý / křetí tak prawí: Pauci temporis penitentiam contra peccatum debere sufficere, ut iterum, liceat ad peccatum redire, rectè hos Pastoris primi sententia percutit qui agit. Canis reuersus ad suum vomitū, & Sus lota in volubro luti. Magna est enim contra peccatum virtus penitentiae,

V iij

sed

Sed si quis in eadem pœnitentia perseueret, pœnitentiam veram agere, est comissa plangere, & iterum plangenda, declinare. Idem in Registro. Krátkeho času ku pokání potřebij / a to proto prawij / aby tjm spússsegij mohli se zase k tomu hřijchu nawrátiti / a gey znova páchatí. Než dobře takowe stíhá a tepe / Pastýře prwnýho zdání a nebo řeč / genž mluwí: Pes k swému wýwratu nawrátí se / a Swině obmytá opět w ka-
listě blatné / tjm Pán přirownává / Lidij poznou w hřijch se dawagijcy. Welikát gisté syla a moc pokání gest / proti hřijchu / než tjm spúsobem / gestli že kdo w tom pokání wsta-
wičné trwá / nebo opravdowé pokání činiti / nic gineho ne-
nij / než toliko / dopauštění / a spáchání / neprawosti / a hřijchy / žalostiwě oplakati / a wijce se oželených / a oplakaných nedo-
pauštění / nebo dále prawij: Qui ad missa plangit nec tamen deserit, pœnæ grauiori se subicit, quia ipsam quam flendo im-
petrare potuit veniam, contemnit. Kdo z dopuštěných hřij-
chůw pokání činí / a gich se gednák nespustí / k těšnému Tre-
stání se podává / nebo odpouštěním kteréhož mohl v Pána Boha dogiti pohrdá. Čti o tom obssýrně in pastoralí geho.

Nesiniženau dobrotiwost a Lásku / Stwořitele nasseho máme vznáwati / který nám na znamení pokání prawého / ku příkladu přiložil / onyno kterýž po pádu gegich šrže po-
kání žiti milostiwě učinil. Tak prawij týž Augustým swa-
tý / o tom těmito slowy: In mensam clementiam condito-
ris nostri debemus aspicere, qui nobis in signum pœnitentiæ,
exemplum posuit eos, quos per pœnitentiam post lapsum vi-
uere fecit. Perpendo enim Petrum, considero Latronem.
Aspicio Zacheum, intueor Mariam Magdalenam, & nihil in
eis aliud video, nisi ante oculos nostros posita spei & pœni-
tentiæ exempla. Fortasse enim in fide lapsus est aliquis. Aspi-
ciat Petrum, qui amare fleuit, quod timidus negauit, alius qui
supra proximum suum inani crudelitate exarsit. Aspiciat
Latronem, qui in ipso mortis articulo ad vitæ præmia pœni-
tendo peruenit: Alius auaritiæ æstibus anhelans aliena, diru-
puit. Aspiciat Zacheum, qui si quid alieni abstulit, quadruplum
ei reddidit. Alius igne libidinis succensus, carnis mundiciam
perdidit. Aspiciat Mariam Magdalenam, quæ in se amorem
carnis, igne diuini amoris excoxit. Idem in Homil: 25.

Gestli

Gestli hledím na Petra / gestli myslím na Lotra na Kříži
wisýcyho / gestli že pilně wvažugi Zachevsa / a patřímli na
Marij Magdalenu / gisté nic gineho na nich nespátřugi / ge-
diné příklady před Očíma nassýma / naděgi pokání předsta-
wené. Gestli že kdo w wýře vpadl a pochybil / ten nechť wzhlé-
dne na Petra hoře plačícího / že se byl gsauc báznij přemo-
žen / Pána zapřel / giny pak genž proti blížnjmu swému / da-
remnými wkrutnostmi / a příjnostij gest popuzen / nechť po-
hledne na Lotra / kterýž při samým koncy smrti pokání činil /
a do wěčného žiwota se dostal.

Snad zase někdo gest / genž Lakomstwím gsauc weden /
cyzý wěcy odgýmá / a beře nesprawedliwě / ten nechť spomene
na Zachevsa / kterýžto gestli byl někomu něco wzal nenáleži-
tě / čtwerásobně to gemu zase nawrátí.

Ti pak kteří w Smilstwu swau rozkoss provozugij /
a gjm se posstwenili / ti nechť pamatugij na Marij Magda-
lenu / kterážto z sebe wypálila / a wyhřála tělesnau mrzutau
milost / ohněm Božské milosti.

Tak wěz můg milij Bratře z naučení Chryzostoma S.
genž prawij takto: Perfecta pœnitentia, cogit peccatorem
omnia libenter sufferre, & infra in corde eius contritio, in ore
eius confessio, in opere tota humilitas, hæc est fructifera pœ-
nitentia. Chrisosto: de Pœnitentia, distin: 3. Dokonalé po-
kání / nutij hřijšneho Člowěka / wssectno mýle podstaupiti /
a sněsti / tã ponýžené / yak sdečně skraussenij / w všech
swých hřijchůw wyznání / a w skutcích celau pokoru / a tako-
wé pokání gest welmi wžitečné / nebo gestli že nelituges a ne-
želis / yakť týž oznamuge Chryzostom swatý / wijce tjm Pá-
na Boha hněwas / nežli onjm hřijchem / kterýs prwé spáchal /
yak on o tom mluwí těmito slowy: Non dolere quia pecca-
ueris, magis indignari atq; irasci facit Deum, quam illud pec-
catum, quod ante perpetraveris. Idem super Math: Homil: 32.

Nebo tak wěz yak Hugo pišse / lib: 3. de Mysterijs Eccle-
siasticis těmito slowy: Pœnitentia dicta quasi punientia, eo
quod ipse in se pœnitendo punit quod admisit, tria enim sunt
in percussione pectoris, Pectus, Sonus, & Manus significant,
quod pœnitentia est de his qui mente & opere peccauimus.
Protož (prý) pokání / slowe yakoby trestání / proto že Člo-
wěť sám

wěť sám sebe třeše z toho čeho se do pustil / nebo ty tři věci /
býti se w Prsy / tak se rozumějí / totižto : Žvouk / Prsy / a Ku-
ka / wyznamená wagij pokání / z těch hříhůw / kterých gšme
se myslí y skutkem dopustili.

Co tehdy to gest činiti pokání / o toť oznamuge Lactan-
tius Firmianus Diuin : instit : lib : 6. Cap : 13. čkauc : Agere
autem pœnitentiam nihil aliud est, quam profiteri & affirma-
re, se ulterius non peccatorum. Ignoscitur itaq; his qui ad pec-
catum ignoranter, imprudenter, incauteq; labuntur, veniam
non habet qui sciens peccat. Nic (prý) tehda gineho pokání /
nenij / než toliho se wyznati a gštiti / že wíce hřessy i nechceme /
takowým se pak odpustij hříh / kterij z newědomosti / a zne-
šetnosti w hříh vpadá / než ten kdo wědomě a zaumy-
slně hřessy / odpustěnj nedocházý.

Hospodár : Onoho gest nás / genž wíme že to
nedobře gest / když hřessy / a wědauce to / proto gšme se
předce dali hříhu přemocy / což tehdy nás také Pán Bůh
proto zattatij.

Host : Lactantius Firmianus, **Doktor Půsma S.**
takowé nám potěšenj dáwa čkauc : Nec tamen deficiat ali-
quis aut de se ipso desperet, si aut cupiditate victus, aut libidi-
ne impulsus, aut errore deceptus, aut vi coactus à iustitiæ
via, lapsus est, potest enim reduci & liberari, si eum pœniteat
actorum, & ad meliora conuersus satis Deo faciat. Idem. ibid.
lib : 24. Žádný nechť (prý) nepochybuge / a newchyluge se
od naděge dobrý / žádný nechť nezauffá o sljstowánij Bo-
žijm / Bůdťo že gest neřádnau žádostij přemožen / a neb chli-
pnostij Těla přemocen / a zapálen / a neb týž bludem něya-
kým v Wíce zaweden / a neb týž z přičiny přinucen / a násylj /
od Cesty spravedlnosti že gest odstaupil / může se nawrá-
titi / a wyswobozen býti od zleho / gestli že toho bude želetiti /
a ztoho zleho se káti co spáchal / a obrátimse se k lepšý Ce-
stě / a pobožnému žiwoty / za své hříchy / a nepravosti poká-
nj činij / Pán Bůh mu milostiw bude.

Čzte se apud Ecclesiastem w Kapit : 15. tato slova :
Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu
Consilij sui, adiecit mandata & prœcepta sua, si volueritis, Man-
data

data conseruabunt te : Idem. Nemini mandauit impie agere,
& nemini dedit spacium peccandi, non enim concupiscit mul-
titudinem filiorum infidelium, & in utilium. Pán Bůh od
počátku stwořil čłowěka / a wstawił ho při dobré wůli raddy
geho / přidal gest gemu přikázanj y zápowědi své / budesli
chtijti přikázanj zachowáwati / y onit zachowagij tē / totižto
od wěčného zattacenij.

Nižádnému nerozkázal Pán Bůh zle činiti / a žádnému
nedal času ani zaměřil k hřessenj / neboť nežádá množstwij
Synůw newěrných / a newžitečných / dobrý gest a milostiwý
Pán Bůh nás / yať půsse Augustyn swatý / de libero Arbitrio :
Deus est Auctor meriti qui & voluntatē applicat operi, & opus
applicat voluntati. Pán Bůh (prý) gť půwodem a začátkem
dobrého zaslauženj twého / kterýž wůli připoguge k skutku /
y skutek přidává k wůli. A protož nám náležij wždycky o Lá-
sce swaté geho přemeyšlowati / když to wíme že bez hříhůw
býti nemůžeme / Pamatugijc na dobrotiwau Obětnicy geho /
v Ezechyela Proroka w Kapit : 18. genž tak dý : Et cum auer-
terit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit
iudicium, & iusticiam, ipse animam suam uiuificabit. Když
se (prý) obrátij bezbožný od nepravostij swých kteréz činil / a
činiti bude saud a spravedlnost / on Duffy swau obžiwij.

A opět w Kapit : 33. takto dý : Si autem dixero impio morte
mories, & egerit pœnitentiam à peccato suo, feceritq; iudiciū
& iusticiā, & pignus restituerit rapinamq; reddiderit in manda-
tis vitæ ambulauerit, nec fecerit quidq; in iustum vita uiuet, &
non morietur, omnia peccata eius quæ fecit, non imputabun-
tur ei. Dmli bezbožnému smrtj vmčes / a on činiti bude poká-
nj od hříhu své / y činiti bude saud a spravedlnost / a základ
nawráti / y laupež oddá / w přikázanjch žiwota choditi bude /
ani včinj co koli nespravedlniwé / žiwotem žiw bude a newm-
če / wšsecky geho hříchowé kteréz páchal / nebuda u ge počtené.

Napomynage k těmž pokánij / Spasitel v Mathausse
swatého w Kapit : 7. takto dý : Intrate per angustam portā
quia lata porta spaciosa via est, quæ ducit ad perditionē, & mul-
ti sunt qui intrant per eam, quam Augusta porta, & arcta via
quæ ducit ad vitā, & pauci inueniunt eam. Wcházeyte (prý)
těšna Branau / nebť prostranná Brána a slyroť Cesta gest /
w ktera

čterá wede k zadržení / a mnoho gest těch kteří gdu po ní /
a čterak welmi těstná Brána / a vská Cesta / čteráz wede
k životu / a málo gest těch kteří gi nalézají.

O gehož dobrotivosti Augustýn swatý rozprawí / pýšíc
o pokání takto. Libenter ignosco, prompte indulgeo, miseri-
cordiam magis volo quā Sacrificium, quia per Sacrificium Iu-
stus comendatur per misericordiā peccator reddimitur. Non
enim veni, vocare iustos, sed peccatores, ad penitentiam: in le-
ge Sacrificium, in Euangelio misericordia est. Lex per Moysen
data est, per me gratia. August: de Peniten: Rád (prý) pro-
mijím / a spěšně odpauštíjm milosrdenství / wícejím žádám
nežli Oběti / nebo škrze Obět spravedlivý se Pánu Bohu při-
chyluge a oddává / škrze milosrdenství / hříšník se vykupuge.
Nepřisíl gsem wolati spravedlivých / než hříšných ku poká-
ní / w Zákoně gest Obět / než w Euangelium milosrdenství
gest / Zákon škrze Mlogžýse dán gest / a škrze mne Láška.

Geroným také swatý / geho dobrotu nám tak wznámost
wwozuge / pýšíc o pokání w tato slova: Quid diuinitatis
natura est? Clemens & pia magisq; ad indulgentiam, quam ad
vindictam prona, quia non vult mortem peccatoris, sed ut
conuertatur & uiuat. Si quis post lapsum peccatorum ad ve-
ram penitentiam se conuertat. Cito a misericorde Iudice ve-
niam impetrabit. Pán Bůh (prý) gest Přirození láskawého
a dobrotiwého / a wícejím odpustění nežli k pomstě a trestá-
ní schopnějšý. Nechcet smrti hříšného Cizlowěka / než raděgi
aby se obrátil a žiw byl. Protož gestli že se kdo po pádu w
hřích k pravému pokání obrátí / škrze od milosrdného
Saudce / za zlý skutek swý milosrdenství dostaupí: Než
wssak yak prawj Ambrož swatý: Nemo potest bene agere pe-
nitentiam, nisi qui sperauerit indulgentiam, sed negat his com-
munionem reddi oportere, qui per prauaricationē lapsi sunt,
Deus autem nullum crimen excepit, qui omnia peccata dona-
uit. Amb: de Peniten: Žádný (prý) dobře a opravdowě po-
kání činiti nemůže / leč ten / kdo swau naděgi a dauffání / w od-
pustění winy své pokládá / než některý tomu na odpor gsau /
prawíce že ti nemohau přigiti k polečnosti wěrných / a kagí-
cých / kteří škrze přestaupení wpadli w hřích: wssak Pán Bůh
žádného hříchu ani zlosti newynímá / který wssachny nepra-
wosti

wosti opravdowě / a spravedlivě kagícím milostiwě od-
pauštíj. Protož poníž se důwěrně před Pánem Bohem hří-
šníci bůdný / aby došel prominutý hříchůw swých / nebo po-
kání bez wíry nic tobě neprospíwá. Poslyš Augustýna swa-
teho / yak tě wywčuge křauc. Hoc est curam gerere pro delicto,
semper niti, semper intendere, semper studiose, & sedulo agere,
ut sanes peccatum: Ecce de die in diem plangis peccatum tu-
um, sed fortē lachryme currunt, manus cessant, fiant Elemo-
sinæ, redimuntur peccata, gaudeat indigens de dato tuo, ut &
tu gaudeas de dato Dei. Egestu, edet & ille, ille ad te, eges & tu
ad Deū, tu contemnis egentem tui, Deus non contemnit egen-
tem sui: Ergo impleto tu inopiam egentis, ut impleat Deus in-
teriora tua, hoc est curam gerere, pro peccato meo, faciā om-
nia quaecunq; facienda sunt, ad abluendum & sanandum pec-
catum meum. August: in Psal: 37. Toto (prý) gest můj pečl /
a hleděti yakby mohl od zlosti prázen býti / wždycky oto wšylo-
wati / wždycky se o to s negwěššý možností snažiti / aby mohl
tím spěšněji wzdrawiti hřích / a neprawost spáchanau. Gle-
den odedne želis / a pláčeš hříchu twého dopuštěného / než
šnad toliko slzy běží / a Kuce odpočiwagí / nechť budau Al-
mužny / aby wykupili hříchy a zlosti twé / nechť se raduge po-
třebný šebrať / z twého Daru / aby se ty tolkež radowal z Da-
ru Božího / potřebugeš ty / potřebuge y on / potřebuge on te-
be / a ty potřebugeš Pána Boha / pohrdáš ty potřebugícího
tebe / ale Pán Bůh nepohrdá potřebugícího sebe. Protož
naplň ty potřebu / a žádost potřebugícího / aby také Pán Bůh
naplnil žádost twau. A to gi pečowati za hřích swý / to gest
pokání činiti. Měg tehda na tento čas dosti o pokání / od
Spowědníka w Cýrkwi swaté ostatek se lepegí naučýš.

Hospod: Bessťe mi powěz o paty Swátosti / co zač
gest / ač ti nassý této nám za Swátost nekladau / cožs mi ony
tak mnoho prawil / čterauž yá wznáwam býti neskodliwau.

Host: Wedle Bratře / kde Duch swatý srdce ne-
prawuge / tamť ani Aněze nemáš / než bludný bludy rozsy-
wá / a swému Preceptorowi kwůli klamstwo wssachno ozna-
muge / w opravdowě Cýrkwi Krysta Pána nic sfalesného
nenagdeš / ani wšlyšys. Nenijčyt powijm o ostatečným
w ij poma

pomazání/ která gť páta Swátost/ a gegj gest takowý vžitek/ že člowěk w těžký nemocy postawený/ tak žeby giž malá čáka byla o zdrowj ge/ sauc tjm swatým Olegem pomazáný/ oblečeníj mýwá/ a hřchůw odpustěnj dostává/ anobř tjm dějwegj/ a neb žiwot skončij/ a neb k zdrowj prwnjmu přicházý.

Hospodár: A to otkad wassý sobe smysli takowý Oleg/ mnoho toho pomazowání/ a obmýwání v wás gest.

Host: Menj to smyslenj / od Apostolůw Páně to nařizenj gest/ yať o tom w Ewangelium Marka swatého/ w Kapit: 6. máš: Exeuntes pradicabant, ut penitentiam egerent, & demonia multa eiciebant, & vngebant Oleo multos agrotos, & sanabuntur. Wyssedšy (prý) zwěstowali gsau aby pokánj činili/ a Diábelstwj mnoho gsau wy mýřali/ a mazali Olegem mnoho nemocných/ kterjžto byli vzdrowowáni.

D Jakuba swatého také máš w Kapit: 5. tato slova: Infirmatur quis in uobis, inducat præsbiteros Ecclesiae, & orent super eum, vngentes eum Oleo, in nomine Domini, & oratio fidei saluabit in firmum, & alleuabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Iacob Cap: 5. A pakliby kdo z wás byl nemocen/ nechť oznámj Kněžjm Cyrkowjm / at se modlj nad njm/ mažijce gey Olegem / we gmeno Páně / a Modlitba Wjry vzdrowj nemocného/ a polechj gemu Hospodin/ a budeli whějšých/ Budau gemu odpustěni. Takowý máš vžitek poslednjho pomazání/ a zneg že ne Kněžské/ než Apostolské gest ustanowenij.

Hospodár: O takowých Swátostech my od našých Kněžj neslycháme / za posiněch to nám / a za wymysl wydawagj/ powěz mi gessť o sstě Swátosti prošym.

Host: Lich wám zapřagj / a w giných ffalešwám a Klewety opowjdagj / nebo Čert nepowolij toho obgewowati co mu škodného gest/ tomu wěr. A tu wšlyššys o swěcenj Kněžském/ ta také Swátost nařizená gest/ a ustanowená od Swotitele Nebe y Země. Nakož o tom in Exod: lib: 2. w Rozdijlu 28. Čzeme/ kdež Pán Mogyjššowi Zákona swého rozmnožiteli přikazuje/ tēmto slovy: Applica

ad te

ad te Aaronem fratrem tuum, cum filiis eius, de medio filiorum Israel, ut sacerdotio fungantur mihi. Připog (prý) k sobě Arona Bratra swého/ z Syny geho z prostřed Synůw Izrahelských/ atby mi za Kněžj byli. A málo nūžegj mluwj: A každého z nich Kuku poswětjš / a budeš ge swětiti aby mi za Kněžj byli. A tam wšfečen ten rozdijl přecjřeg / yať ge sobě Pán strogiti poraučj/ netak yať se wassý k službě geho strogj / nebo wj o tom Ssatan / že tak Pán slauhy swé mýř chce/ on na ně hleděti w takowém strogi nemůže.

W Rozdijlu pak 40. w týchž Knihách Pán mluwiti ráčj k Mogyjššowi takto: Applicabis Aaronē & filios eius ad fores tabernaculi testimonij, & lotos aqua indues sanctis vestibus, ut ministrent mihi, & vnctio eorum in sacerdotium sempiternū. A přiwedeš Arona/ y Syny geho k Dwěřm Stanu swědectwj/ a obmytē wodau/ oblečeš w Kaucha swatá / aby mi posluhowali / a pomazánj gich / atby k wěčnému Kněžstwu prospjwalo. Nechtěl widěti Pán Kněze w Oděwu sprostném v služby swé nřdā / neb w těch Knihách hrozne na ně křičj řka: Sacerdotes qui accedunt ad Dominum sanctificentur: ne forte percutiam eos. Kněžj (prý) kterj ku Pánu přistupuj / at se poswětj / atby gich nezmdowal a nepobil.

A tak sobě wstrogjwšy a poswětjwšy Kněžj / poraučj w Knihách Deut: Cap: 17. Lidu Izrahelskému: Et facies quodcunq; dixerint qui præsunt loco, quem elegit Dominus, & docuerint te iuxta legem eius, sequerisquæ iuxta sententiam eorum, nec declinabis ad dexteram neq; ad sinistram. Qui autem superbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, ex decreto Iudicis morietur homo illē, & auferes malum de Israel, cunctusq; Populus audiens timebit, & nullus deinceps intumescat superbia. A wčinišs cožkoli dēgj Kněžj / a Spráwcy na tom mýřtē ustanowenj / které sobě wolil Pán / a wčiti tē budau podle Zákona a Porádku ge/ wčinišs podle rozsauzenj gich/ a necheylšs se ani na prawo ani na lewo. Kdo (prý) pak peychal a nechťel wposlechnauti rozkázanj Kněžského / a kterjby tehdaž byl w Luřadu služebnosti Božj/ takowý po wyrčení šaudnjho/ zamordowán buď/ a odegmiž zlé z prostředku Lidu

W iij

Izrahel

Izrahelského / a westkeren Lid / genž to wlyssý bude se báti / aby žádný potom nespýchal.

Hospodár: To bylo židům přikázáno / než nás wseckny Krystus Pán posvětil / a k tomu nás Lidem swým gmentuge / na místě židůw neposlusných / y Aposstol Páně na mnohých místech Lidem swatým nás gmentuge / pročby chme my tehda wssyckni Kněžijmi nebyli / geho swatau wůli ohlaffowati / a slowo geho Kázati.

Host: Weylšs se Bratře / nechťel toho Wán zdáwna / ono máš 2. Paralipomenon, Cap: 26. slowa tato napsaná: Cum roboratus esset Olias, eleuatum est cor eius, ingressusq; Templum Domini, adolere uoluit incensum super Altare Thimiamatis, statimq; ingressus post eum Azarias Sacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta viri fortissimi, restituerunt regi atq; dixerunt. Non est tui officij Osa, ut adoleas incensum Domino, sed Sacerdotum hoc est filiorum Aaron, qui consecrati sunt ad huiusce modi Mysterium: egredere de sanctuario, ne contempseris quia non reputabitur tibi hoc in gloriam. Když se zmocnil Ozyáš / pozdwišlo se sedce geho / wssedl do Kostela Božjho / a chtěl Kaditi na Oltáři wonné wěcy: A protož y hned wssel zanjm Azaryáš Kněz / a za njm giných Kněžij osmdesáte / Muzůw syných / zbraňowali gsau Králi křauc: Není to twůg Auřad Ozyášs / aby Kadil před Pánem Bohem / než na Kněžij to slusý / na Syny Aaronowy / kterýžto posvěcení gsau k té službě / wygdi wen z Swatyně / newaž sobě toho málo / nebo to tobě nebude počteno na Čest od Pána Boha. Kozhněwal se Ozyáš / a držijc w Kuce Kaditedlnicy / aby Kadil / brozyl Kněžijm w Domě Božijm při Oltáři. A y hned padlo Malomocenstwj na Twát geho / a pospúšsý Kněžij wyhnali ho wen z Chrámu.

Ono také máš w Knihách čtvrtých Mlogžijssowých / w Kap: 16. o Udatanowi / y Abironowi / kteří nechťeli poslusni býti Wrechnosti Aaronowé / ani Mlogžijssé poslauchati nechťeli / a otewřela se Země pod nohami gich / a pozčela ge / a Stany se wssým Statkem gich / za žiwa staupili do Pekla.

Nekáždemu dopustij Pán k místu Mágestatú swého / přístau-

přistupiti / y na Kněžij onone židowské zahnewawssý se / opowhl ge / y Kostel gich / a oznámiti ráčil w Knihách 1. Králowských w Kapit: 2. Suscitabo mihi Sacerdotem fidelem qui iuxta cor meum & animā meam faciet, & edificabo illi Domum fidelem, & ambulabit coram Christo meo cunctis diebus. Wzbudijm prawj Bůh wssemohaucý sobě Kněze wěrneho / kterýžto wedle sedce meho / a wedle Dusse mé / činiti bude / a wstawjm Dům genu wěrný / a choditi bude před Krystem mým powseckny dni / pořáwád Swět státi bude. Otož sobě spraviti a nařiditi ráčil / namjsto Aaronowé / Kaplana wěrneho / který chwálu geho rozmnožuge / který Pořádek w Cýrkwi geho swaté wsseobecne činij / ne podle prwnijho nařizenij / než podle naučenij giný / nám wssém k spasenij / ne kosprawedlnenij náležejicý.

Hospodár: Biž sy mi tu Swátost oznámil / že gi tiskagij Ordo. Co se to rozumij / když yá newidijm žádného Kžádu mezy wassými Kněžijmi.

Host: Jak máš widet kňz w Cýrkwi swaté negsy / ani w Kostelich Kžádu gegich newýwás / než by sy se tam obrátil zauplném sedcem k službě Páně / widělby wssce Kžád / wsseliyakaú poctiwost Pánu Bohu wssemohaucýmu w Trogicy gednomu / kdež wssceknó podle onoho poručeníj se odprawuge / yak Aposstol ku Koryntským w prwnijm Listu / Kapit: 14. mluwij: Omnia honeste, & secundum ordinem. Wssceknó poctiwě / a podle Pořádku. A protož wěz y to yak Bonauentura distin: 24. to slowo wykládá křauc: Ordo Sacer est: signaculum quoddam, in quo spiritalis potestas traditur ordinato ad officium. To slowo Ordo, to gest Kžád swatý / gest znamenij něyake w kterém se dáwá Duchownij moc Kněžijm k službě a powinnosti / a to s poručeníj Wrechnosti / tak yak od Aposstola Páně poručeno gest / také též poručeníj y od Pápežůw oněch swatých / yak od Kžehoře swateho / kterýž tak přikazuje: Ne hi qui ordinati sunt pereant, prouideri debet quales ordinentur, ut aspiciatur si vita eorum continens, in annis plurimis fuit, si studium Lectionis, si Elemosinae amorem habuerunt. Aby (prý) ti kteří Kžád swěcenij na sebe berau nezahynuli / má pozorowati

wati Biskup každý / yake k tomu Řádu připustiti a světiti má / a gestli že se dobře a poctiwě w swých předešlých letech chowali / gestli se pilně učili / a rádi Almužny a skutky milosrdně prokázowali. A protož přisně rozkazuje toho Biskupům / a Suffraganům gich dohledati k tunc: Nullus debet ad Altare accedere, nisi cuius castitas ante susceptū Ministerium fuerit aprobata. Žádný (prý) nemá k Oltáři přistupowati kteréhožby prwe čistota před přigetím toho Auřadu schwalená nebyla / tak ty můg Bratře od Wrechnosti Páně Ordo w Cýrkwi swaté / yakožto Swátost od Pána Boha naříže / ná od Wrechnosti ustanowená gest / to poručení aby ordinate ad ordines accederent, nam casum appetit, qui ad summa loci fastigia post positis gradibus, per abrupta ascensū quzerit. Pořádne k takowému Řádu přistupowati náležij / nebo každý takowý padu a záhuby sobě žádá / který k tak swatému a wznesšenému místu opustiwšy pořádek škrze něyake subtilně ffortelego dógiti vsyluge.

Hospodár: Byssnýt gšau wassy Biskupů / Opatů / Probostowé / Ba y Kneží ginij / yako yá gich mnoho znám takowých.

Host: K každému z nich mluwí Origenes Duž swatý / pššyc super Leuiticum, takto: Agnoscat vnus quisq; Ordinem suum, & quid dignum sit eo ordine quem suscepit, intelingat & ita libret actus suos, ita etiam sermonem, incessum quoque, & habitum moderetur, ut cum ordinis sui professione, conueniat, ne audiat dici ad se à Deo quia propter vos blasphematur nomen meum inter gentes. Necht (prý) každý zná Řád a powolání swé / a co gest hodného a slusného toho Řádu který na se přigal dobře stozumijwá / a tak wvažuge skutky a činy swé / tak mluwenij y kroky / y oděw swůg / aby se tu stownáwalo s Řádem powolání a wčení geho / aby snad potom nesyssel Pána k sobě mluwijcyho / y že pro wás trpíj Kauháníj gmeno mé mezy Národy.

A protož to naučeníj zůstawił ten Můž swatý k tunc: Requiritur in ordinando Sacerdote presentia populi, ut sciant omnes, & certi sint, quia qui ex omni populo est prestantior, qui doctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligetur ad Sacer-

Sacerdotium & hoc astante populo, ne aliqua post modum retractio cuiq; nequis scrupulus resideret. Idem ibidem. Magů býti Lidé přítomný při swěcenij Duchowných Osob / aby wěděli wššych / a tým gisti byli / že ten kdo mezy Lidmi wznesšeněššy / a wčeněššy / kterýžto Ctnostmi a pobožnostij gine přewyššuge / wolen býwá na Knežstwij při přítomnosti Lidů / proto aby potom we zlém domněnij a powolání nebyl. Uediwte se že gest mnoho zlých / negdes také mnoho dobrých / a pobožných / y swatých Můžůw / než yak swatý Augustýn prawij: Sunt mali & boni in Ecclesia Sacerdotes, apud Hereticos autē omnes mali. Gšau zlj y dobrý w Cýrkwi wššobecně Kneží / než (prý) mezy odězancy wššekno zlj.

Hospodár: Má bych řekl že nassy lepšy nežli wassy / nebo nassy magů ženy / a wassy Kubjny sobě chowagij / a giných neřádůw hledij / co jim nenáleží.

Host: Brawdu prawijš / že jim to nenáleží / aby se yakým neřadem páraci měli / než též y wassým / gestli chetějí býti služebnýky opravdowými Páně / ženami se zdobiti nemagij / nebo čistotný Biskup neywyššy / čistotně Řád Kaplanšy začal / a powědětí ráčil. Kdo neopustij Otce / Matky / Ženy / Děti / pro mne / nenij mne hoden. X on Pohanšy Poeta Tibulus in Elogijs o tom mluwí:

*Casti placent superis, pura cum veste venite,
Et manibus puris, sumite fontis aquam. Elogia 1.*

To y w Cýrkwi Páně / Wrechnost přisně poraučij / a protož Swodnjcy a zahnanij od nuj / z mladosti se s ničimž giným nepáragij / ginšyho sobě spůsobiti nemohau / k žiwubýti / žiwoli Šsalbještwijm oných odězancůw / od Cýrkwe swaté se páragij / a wás na záhubu přiwodij.

Hospod: W wassý by také Kneží neměli / byby mladých Žákůw tým swěcením / Biskupij / nebo gich Suffraganij / k tomu nařízenij nebrali / a neswětili.

Host: Tomu newěť nikoli / aby Bacholata swětiti měli / gest zápowěd od Řehoře S. takowá: Pueri ad sacros ordines nullatenus ad mittantur, ne tanto periculosius cadant

dant quanto citius conscendere ad altiora festinant. Gregor: Colub. Episcop: Epilat: 47. Pacholýkům mladých žádným spůsobem nepřipauštěg k Řádu swateho Kněžstwí/ aby potom tam tůžegů a nebezpečněgi nepadli/ čím dějwegi wstau-
piti na tak wzáctné a wysoké mýsto pospýchagij/ dáwá jim syce počátky w mladosti gegich/ wssak takowé z kterých mo-
hau spátkem se obrátiti/ totižto k Swětšemu Starwí/ kaž-
dému etnému a Bohabogjému wšitwotě wssedno sšestij naznamenati ráčil / a kdy od Rodičůw k poctiwému wssému obráčení býwagij / proměňj se jim sšestij ono wezle skutky nemůž / yakt na to přykład powým/ kterýž napsal Zozome-
nus lib: 2. Capit: 17. X Rufinus mu toho poswědčij/ a potwr-
zuge/ lib: 1. Cap: 14. řkuc: Athanasius ille magnus in agmine puerorum ad Mare Ludentium, Episcopi personam asumens, pueros Baptizauit, alios Diaconos, alios Presbiteros ordinauit, in festiuitate annæ memoriæ Petri Alexandriæ Episcopi Mar-
tiris, id cum uidisset Episcopus Alexandrinus; omine capto Athanasium & socios parentibus sub obtestatione Dei comendauit, ut ad id quod per ludum iniciati fuissent educaren-
tur. Hic postea Athanasius Nicenam fidem contra totum Or-
bem, Ariano veneno in festâ defendit. Swatý Athanasius, ge-
stě w mladosti swě/ do Školy chodij/ gednoho pak času/ me-
zy hausssem Pacholat při Msti hrabýcých/ byl gest wolen od nich za Biskupa/ a tak mnohé z těch Pacholat křtil/ gine za Dyakony/ gine pak na Kněžstwí poswěcowal/ co kdy spatřil Biskup Alexandrijstý/ to za dobré znamenij býti pokládal / a Athanasia y onyno geho Towaryše Rodičům gich porucil/ snázně gich zato prosýc pro Pána Boha/ aby ge k tomu měli/ což škrze hru byli začali / a oswěcugj se w tom Pánem Bo-
hem/ což gest při nich spatřil/ to gich minauti nemohlo/ co oni Rodičij radij učinili / a k tomu ge měli. Ten potom Athana-
sius, na Nicenském Soudě Sektu Aryanstau potutil / kte-
rauž byli sotwa ne wssedken Swět zarazyli. Protož k čemu Pán Bůh toho powolá / a w mladosti wolij / to se wssedno musý tak státi/ yakt gestě Druhý přykład powým / od Systorykůw hodnowěrných napsaný w tato slova: Vipertum ob magne virtutis indolem, nec dum professum, nec dum Capitularem ferunt asumpsisse, & elegisse fratres in Episco-

Episcopum Raceburgensem, ipsemet Romain cum etiam pro-
pter annos dispensatione esset opus, alioquin Brenensis Archi-
episcopus ipsum confirmasset profectus. Pontifex Adolescen-
tiam eius contemnens noluit annuere postulationi, ad vipertus
proxima nocte ita in canuit, ut postero die à Pontifice non esse
is putaretur, qui pridem confirmationem petisset, Ergo iussit
eum in Episcopum consecrare quem euidentissimo signo De-
us comprobauit. Wiperta (prý) gestě mladýčkého Pacholýčka pro welikau Ctlost a hodnost/ gestě newyznaného ani přiyatého do Kapitoly přigali / a wolili Bratřij za Biskupa Raceburgenstého/ on se zatím wyprawil do Řýma k Pape-
ži pro potwrzení/ ač syce byl giž confirmowan/ od Arcy Bi-
skupa Brenensstého/ wssak pro mladosť odkládali/ Papež také vhlídam mladého / powoliti nechťel / aby měl na tak wzá-
ctnau Stolicy býť posazen / odssedl Wipert do Hospody / a w té noci přissle/ tak welice ossediwl/ že potomného dne Pa-
pež geho nepoznal/ y sotwa wvěřil/ aby on ten byl / kterýž dne wčeregšýho od něho na Biskupstwí confirmacij žádal/ poru-
čil hned Biskupa swětiti / vznam tak weliký Zástať / a zge-
wnau wůli Pána Boha wssemohaucýho na něm.

Žádný bez wůle Pána Boha wssemohaucýho nemůž býti ani přigjti k mýstu tak swatému / a gestliž se spravowa-
ti bude/ podle wůle geho swatě / dáwá gemu swě požehnánij / nebo wjm to on dáwá/ Liberum Arbitrium. Každému w tom aby se spravowal na službě geho / w Přikázanij geho podle wůle swě/ tak yako měl Liberum Arbitrium Lucyper w Nebi/ y Adam w Ragi / pokawád bylo wolné wolenij Bisku-
půw/ byl Pořádek w Kostelích znamenitý / yakt o tom čteme Cran: Lib: 9. To také nám oznamugij dáwné Systorye/ yako Egnat: lib. 2. Cap: 1. & Fulgosus, lib: 8. Cap: 16. řkuc: Fuit ille Christiane pietatis nascentis mos, maxima laude dignus, in primitina Ecclesia, Quem ex rerum euentu, optimus quisq; sane probet, Episcopi enim urbiumq; ipsarum Antistites populi Iudicio deligebantur, illi qui inter suos à primis annis cogniti, virtutis opinione quadam certa precelerent quosq; vitæ sanctitate, & doctrina, alijs antestare, certum exploratumq; esset, id quod Romani Pontifices pleriq;, & in his Gregorius, & Leo, & Augustinus ipse, & Ambrosius in nu-
X ij merosiq;

merofiq; alij probent. Paulatim vero ille mos inoleuit ut unus aut alterius principis sufragio, preficerentur illi, qui grati chariq; regibus, quomodo cunq; forent. Byl (prý) obyčeg swatý / mezy Křestianskými Pány / a negwěššy chwály hodný / w prvotný Cýrkwi / když se Wýra swatá Křestian / ská rozmáhala / že Biskupij wolenij býwali wedle rwáženij / a rozsudku Lidského / takowij křeť mezy nimi / w dobrých mrawích a ctnostech wychowání býwali od mladosti / takowij křeť giné ctným y swatým žiwotem y poctiwým Dměním přewýšowali / o kterých wšyctni dobruu wědomost měli / tak yak mnozý Biskupij negwěššy / yako Kžehoř / Lew / Augustýn / Ambrož / a giných počet nezčislný woleni býwali / polehaučtu pak potom takowý obyčeg wzrostl / že zapomocy a přijmluwu Knížete gednoho y druheho / za Wrechnij postanowenij býwagi / ti křeť yakým koli spůsobem gim se zasluhowali / nebo Dary yakými ge obdarowali / y tak zazwyklost práwě powšsem Swětě se rozmohla / a to při samých Králých a Knížátech až po dnes zůstawa.

Nedeg Pane Bože aby se gim tak nepřihodilo a nestalo / yak Kžehoř swatý mluwí: Quicunq; sacros ordines, vendunt aut emunt Sacerdotes esse non possunt, unde scriptum est anathema danti, anathema accipienti. Křeť (prý) koli swaté Kžady prodawagij / a neb kupugij / takowij Kněžijmi býti nemohau / yakož psáno gest / prokletij dáwagij / prokletij Beraucý. Ambrož swatý také mluwí: Lepa cum Gieisij, a sancto suscipite se credant Eliseo, qui gradum Sacerdotalem se aestimant pecunijs comparare. Ambro: in past: Necht (prý) wěť / že Málomocenstwij od swaté Eliza přigimágu / s oněmi Gieizij křeť za Peníže docházegij a dostawagij Kžadu Kněžského / a důstogenstwij / lépeby se odějcy takowě dočestně a pomijegijcy wyweyšsenosti / kdoť ni nehodně a nesluffně přichazý / nebo prawij tyž Ambrož swatý: Quod dedit cum Episcopus ordinaretur, Aurum fuit, & quod perdidit, Anima fuit. Cum alium ordinaret quod accepit pecunia fuit, & quod dedit lepra fuit. Idem ibidem. To (prý) co dal když za Biskupa wolen a swěcen byl / Zlato bylo / a to pak co stratil / byla Duffe ge. Když gineho swětil / to co wzal Peníže byli / než to co mu dal Málomocenstwij bylo.

Hospodár

Hospodár: Wšak Biskupij takowé Dary Pýsačům swým dáwagij / a neb Sekretářům do Kanceláře / křeť jim slaužij.

Host: Také gest / než gim na to tak prawij Kžehoř swatý: Sicut Episcopum non decet, manum quam inponit vendere, ita Minister vel Notarius non debet in ordinatione sui vocem vel calamum venundare. Gregor: in registro. Nak (prý) nenáležij na Biskupa Kuťy swé / ktera na Kněžij wkládá prodawati / tak ani služebník neb Pýsáč při Ordynowánij nebo swěcenij / nemá Hlasu ani Pera swého prodawati. A protož prawij Kžehoř swatý tato slowa. Qui ergo Sacros ordines tribuit tunc ab omni munere manus excutit, quando in diuinis rebus non solum pecuniam ullam, sed nec etiam humanam gratiam requirit. Gregorius in tract: Euangeliorum. Protož kdo Kžady swaté rozdává / má tehdaž Kuťe swé od Daru potahnut / poněwadž w swatých wěcech neto / liko žádných peněz / než ani Lásky Lidské / žádné wotom nechť newyhlédawá / a protož dále mluwí: Presbiter si per pecuniā Ecclesiam obtinuerit, non solum hoc beneficio, sed etiam Sacerdotis munere spoliatur, quia Altare, & decimas, & Spiritum sanctum emere, vel vendere Simoniacam Heresim esse nullus fidelium ignorat. Idem.

Kněz (prý) gestli že za Peníže Cýrkewního důstogenstwij dostawa / ten má býti netoliko od Kostela odehnán / než tež y z Kněžské powinnosti má býti složen / neb to wšyctni Křestiane wěrnij wědij / že Oltáře / Desátků / y Ducha swáteho kupowati ani prodawati Symonyánské Kacyřstwo gest. Byt na to pamatowali Kněžij y Kolátorowe / gisté žetby Cýrkew swatá takowých wškostij netrpěla / kdyby Páni ne prodawali / ont by o Penězých nepečowali / než tujm samým co Auřady swaté dáwagij / w tom by se párali.

Weliký gisté gest Auřad Kněžský / weliká wzácnost gest tak yako z těch příkladů z Pýsem swatých sebranych křatýčce oznámijm / a neyprwě yak Marulus Hystoryk / lib: 3. Cap: 5. pýsse: Mariam Agyptiacam Zozimus Abbas in deserto orantē corpore supra terram attoli uidit, supra aquas Iordanis ambulantem non mergi, stupefactus, genua ante illam flectere

X iij

reueren-

reuerentia gratia, voluit, at mulier sacerdotalem in illo dignitatem animaduertens non permisit sed e contra honorem quo se indigna censuit ei detulit, Maius quiddam existimans Sacerdotem esse, quam miracula facere: *Gednoho času Opat Zozimus tak ginenowaný / Muž žiwota dobrého a právě swateho / widěl Marygi Egypťáku na Paussii / an se modlila a byla zdwižená od země výsoho / widěl také že powodě po Rzece Jordánu chodila / tak yako po Zemi / divil se tomu náramně / a pro poctiwość yako swatey chtěl na Kolena padnauti / než ona poznawšše že gest Kněz / toho mu nikoli dopustiti nechťela / než sama genu tu poctiwość učinila / kterěz se sama nehodnau býti pokládala / vzwáwajíc to nětco wětšsýho Knězem býti / nežli Diwy a Zázraky činiti.*

Poslyšs dále / yako Bernart swatý zmýnku činí o Francisťku swatým / kterýž pro welikau wzáctnost toho Auřadu nechťel býti Knězem / než toliko Dyákonem / Budauc pak tážán od mnohých / proč a pro yakau příčinu nechťel toho učiniti / kterýžto odpowěděl / pro welikau wzáctnost toho Auřadu / a to k tomu přidal: Si contingerit me Angelum & Sacerdotem simul uidisse cicius pedibus prostraret coram Sacerdote quam coram Angelo, quia hi jam stabiles in coelo in conspectu Dominice Majestatis seruiunt, Illi vero in terra fragiles, hunc quem coelum & terra capere non poterāt, in manibus suis gestant. Bernardus, de Consideratione ad Eugenium Papam, de beato Francisco. Kdyby mi se přitreffilo Angela y Kněz / pogednau widěti / spýšše bych před Knězem poklekl / nežli před Andělem / nebo ti giž stálý gsauce w Nebi před Obličejem / Magestátu Páně slauží / oni pak na Zemi mdlí a křečcy gsauce / toho / kterého Nebey Země obgýti nemoňau / na Kůkách swých nosý / Kněží gen powinnosť swau náležitě wykonáwagi / takowau moc wlastně yak Aposťtole měli magij / Kuku Páně nad sebau wždycky / y Angely geho k obráně swé / yaké příklad powijm / kterýž Marullus Hystorýk wzneššný / lib: 2. Cap: 11. napsal takto. Ioannes Chrisostomus Episcopus Bisantinus cum Gamæ Militiæ Magistro volenti in Diocesi ipsius Ecclesiam ponere Arianorum, obnixie restitit, & ab illo Capitali odio, petitus Dei Beneficio protectus est. Gammas enim iræ, impatiens, quibusdam ex Militibus negotium

tium dederat, ut domum in qua Ioannes erat, noctu agrelli incenderent, atq; ipsum si forte flammam euasisset ferro perimerent. Qui ubi Domui appropinquassent, visis circa eam Angelorum copiis, territi fugam petierunt. Iterum nocte in sequenti missi, eadem visione repeluntur, & re infecta ad Gammam redeunt. Postremo ipse Gammas iratus, in Episcopum contra ductitios habere, qui ipsi presidio essent, cum validiore militum manu ad eum in vadendum profectus est, sed & ipse similimodo perterefactus, Celerius abiit quam uenerat, & quoniam putauit Ciuitatem cum Ioanne stare, furore percitus, perexit in Frantiam. Coegit exercitum, & reuersus vastabat Bisantium Agrum, etiam vrbi proxima incurans, Arcadius uero Imperator molestiam hanc absq; hominum cæde auertere cupiens, cum ad illum placandum legationem destinare uellet, Ioannes ultro se oferentem misit. Eius aduentu Gammas consternatus humi procidit, & ab eo quem interempturus putabatur, veniam suplex petijt, tum præda restituta, amouit exercitum, matureq; recessit, tum deinde fauens Christianis, quam ante fauerat impietati Arianz. Jan Chryzostom yako někteří Zlatohustým ginenugij / Biskup Konstantynopolský / když Gammas Heytman nad Wogský neywyššý / w geho Biskupstwíj chtěl Atyany osaditi / tomu on welmi sylně odporowal / tak že Gammas swému předsewzetij zadošti newčinil. Pro kterauž to příčinu Gammas geho w weliké nenáwisti měl / a aby se na něm pomstil / hněwem gsa weden / poručil swým některým Soldatům / aby nočníjm časem Dům w kterémž Biskup bydlel šsedše zapálili / a geho gestli žeby před Ohněm utýkali / aby zamordowali / kterýžto když gsau se k Domu přibližowali / vhlýdali wůkol a wůkol Domu onoho / množstwíj Angelůw / což spatřijce pro bázeň a strach z utýkali. A opět w druhau Noc chťegijce rozkaz Pána swého wyplniti ššli / a takowým widěním odehnáni byli. A tak nic nesprawiwšše k Gamowí se nawrátili / a to co widěli genu oznámili. Gammas pak nemage na tom dosti / wyprawil se sám z sylným Wogškém proti němu / domniwagijce se / žeby Biskup něyake šoldnýře pro ochránu sobě měl zgednané / wšak y sám Gammas gsau tým spůsobem přestrasen / spýšše odšel / nežli tam přišsedl / y měl zato /

zato žeby wssyctni Měssiane z Biskupem drželi/a gemu ná-
pomocni byli/hnutí gsa prchliwostí/wyprawil se do Tracy/
a tam nescislý počet Lidu walečného shromáždil/a nawrá-
tíw se spátkem/hubil a plundrowal Krag Konstantynopol-
ský/až práwě k Městu w pády čině. Tehda Arcadius Cýsar/
chtíce tu geho wstetlost Bez prolití Krowé Lidské wkrótiti/
vmínil k němu poselstwí wyslati/aby ho wpořogili/ k čemuž
sám Biskup se wvolil/a od Cýsare w Legacy wypráwen.
Spátíw Gammas Biskupa an gde náhle/ zděšený gsauc/
wyssel proti němu/na Zemi padl/ za milost a odpustění pro-
syl/hned wsecknu Laupež nawrátil/Wogsto rozpustil/ y
sám co mohl neysspíse odgel/ a na Křesliany potom byl tak
láskaw/ yako prwe na Atryány.

Kdo tehda k tomu Auřadu Kněžské hodně a z bázní Bo-
ží přichází/welikau Lásku od Pána Boha pozná/od wsseli-
kých aukladůw ochráněn bude/o wzáctnosti sýřsý toho Au-
řadu potomt wíce oznámím/na ten čas na tom mēg dosti.

Hospodár: Powěz mi také o sedmé Swátosti/
to gest o Manželstwí/ kteréz Kněží nassý podle Písmá/
wssak též ne wssyctni za Swátost wzáwagij/toliko za na-
řizení obecní/ Lutherus to neywjše schwaluge.

Host: Cyrkw swatá wseobecná/narūžení Pá-
ně/a swatých Apostolůw/Swátostí gmenuge/tak yako
Apostol/pířsý k Efezským mluwí: Sacramentum hoc
magnum est, ego autem dico in Christo, & in Ecclesia, verum
tamen & vos singuli unusquisq; uxorem suam, sicut se ipsum,
diligat. Ad Ephesios, Cap: 5. Swátost táto weliká gest/
než to prawím w Křistu a w Cyrkwi. A protož wssyctni
wy milúgte Manželky swé/gedenkaždý yako sebe samého/
nebo Pán Bůh gestě w Kági tento Staw narūditi ráčil/
y Blahoslawenstwí swá gemu dal/ani ho zruřiti ráčil/za
prowinění prwní Ženy Ewy w Kági/toliko gj Wrečnosti
žadne mŕti nepowolil/ než mluwiti ráčil k ní/Genes: Cap: 3.
Sub potestate Viri eris, & ipse Dominabitur tui. Pod mocí
(prý) Muže budeš/a on nad tebau panowati bude.

Spasylel y swateho Mathausse w Kapit: 19. Když
byl tázan/ od Faryzcůw obliřně/ gestliž se bodí Člowěku
opustiti

opstiti Ženu swau pro lecyatous přičinu/ řečl: Qui fecit ho-
minem ab initio Masculum & Feminam, fecit eos & dixit,
propter hoc, dimittet homo Patrem & Matrem, & adheret
uxori suae, & erunt duo in carne una, itaq; jam non sunt duo,
sed una caro. Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.
Který gest prý stwořil a učinil Člowěka/od počátku Muže
a Ženu učinil ge/a řečl: Protož opustí Člowěk Otce a Mat-
ku/a bude se přidržeti Ženy swé/y budaut dwa wgednom Tě-
le/a takť giž negsau dwa/než gedno tělo. Protož co Bůh spo-
gil/ Člowěk žádný nerozlučig.

Staťowých oto přičin Augustýn swatý prawí: In-
nuptijs plus valet sanctitas Sacramenti, quam fecunditas uteri.
W Manželstwí (prý) wěřsý wážnosti gest Swátost Sta-
wu toho/a nežli plodnost žiwota/a protož tak mluwí: Mi-
leuitanum Concilium in numidia, contra Pelagianos, & Do-
natistas cui inter fuit Augustinus, & approbatum est ab Inno-
centio. Anno Christi 421. celebratum, Placuit Ecclesiae, ut
secundum Euangelicam, & Apostolicam Disciplinam, neque
dimissus ab uxore, neque dimissa à marito alteri jungatur, sed
ita maneant aut sibi met reconcilientur, quod si con temple-
rint, ad penitentiam redigantur. Lúbilo se to (prý) Cyr-
kw swaté/aby podle S. Ewangelium/a Dčení Apostolské.
ho/ani Muž propustěný on Ženy/ani Žena propustěná od
Muže k gnyím se nepřipogowali/než aby tak žůstali/aneš aby
se smŕřili/což gestli žeby se zdráhali učiniti/a tjm zhdali/ k po-
kánj at se přinutí. Oprawdu to gest gisté tagemstwí Božské
Bratře milý/yak Chryzostom swatý mluwí: Vere namque
Mysterium est, inquit Chrysostomus, & magnum Mysterium,
relictis & desertis parentibus, qui tanta beneficia presterunt,
adherere virum illi, quae antea neq; visa fuit, neque aliquid
comercij cum illo habuerit, magnum reuera Mysterium, & in-
effabilem quandam sapientiam habens, in Christo quidem
& in Ecclesia. Verum tamen non propter ipsum solum,
ita dictum est, sed quid ut Vir Uxorem scilicet tanquam pro-
priam carnem foueat: Chrysostomus super Ephes. Cap: 5.
Oprawdu weliké tagemstwí gest/opustiwšse Rodiče swé/
kterýž tak mnoho dobrodiní prokázali/a přidržeti se toho/
kterýž prwe ani widěn/ani s nim žádné známosti ani spol-
kŕw

řím neměla. Veliké zagisté tagemstwí a newyprawitedlnau
yakausy maudrost obřahugic / wssak toliko w Krystu a w
Cyrkwi/netoliko to tehdy pro něho sameho řečeno gest / aby
Muž Ženu swau / yako Tělo své vlastně ochraňoval / a
wpoctiwości chował. Nebo yak prawý Augustýn swatý:
Deus Masculū & Fēminam propagandi, generis causa nuptiali
castitate coniunxit, & secundum nuptias quae in vno quoq; Te-
stamento permittuntur, licitas esse monstrauit. Pán Bůh (prý)
wssēmohaucý / Muže a Ženu pro rozmnoženj Lidského Po-
kolenj / Manželskau čistotau spogiti ráčil / y podruhé se ženiti
w obogim Zákonu dowoluge.

Hospodár: Když tehda to gest Swátost Man-
želskwí / muže též každý té Swátosti pro wwarowanj hčj-
chu nečistého / Ženu a neb y Muže sobě wzytí.

Host: Cyrkew swatá toho wssēm dopaustij / kte-
rým to náležj / a toho swateho Stawu potřebugj.

Hospodár: Wssak Krystus Aposstoly proto zůsta-
wil / aby wssedny naučili wůli geho / a tak pamatug na slowa
Aposstola Páně genž mluwj: Qui non potest contineri nubat.

Host: Proticem slowum Epiphanius který ge-
sobě za obecné wzali tak píše: Peccatum esse post decretum
votoq; firmatum Virginitatem ad Nuptias conuersti. Veliký
to (prý) hčjch po zaslibenij Panenstwí / a čistoty Pánu Bo-
hu připowědené / wdáwati se a neb ženiti / nebo Kněžj y Pan-
ny magjč sljib prwnj na Conscientij swey / druhého činiti
nemohau. Očem tak dij Geroným swatý: Virgines quae
post consecrationem nupserint, non tam adulteras, quam
incastas esse. Panny (prý) kteréby se po poswěcenij wdáwali /
netak za Cyzoložnice / yako za mrzuté mrchy / počítané býti
magj. Augustýn swatý také prawj: Panna kteráby se wda-
la / nehřešlyaby / než Pánu Bohu zasnaubená Panna / také y
Kněž / gestli se wda / a Kněž se oženj / Krystuw Cyzoložnjč
býwá a zůstává / proto že se spátkem ohledá / z mýsta na kteréž
wstaupili / a slowa geho obwzlasťině tak zněj: Virgo quae si
nuberet, non peccaret, sanctimonialis si nupserit, Christi adul-
tera reputabitur, respexit enim retro de loco quo accesserat,
Idem de Sacerdotibus, Sentiend:

Hospo-

Hospod: Oni tomu wůry nedaď / aby se to na ně
stahowati mělo / když to toliko k samým Pannám mluwj / ne-
máme přikládati my swogjch rozumů k gegjch Pjssinům.

Host: Ano magj Augustyna swateho slowa /
s nim se stowňawagj / Kžeho swatý y Leo Papa, kteří těch
slow potwřugj / yak gsem powěděl / takto: Iam de Mona-
chis & sacris ordinibus initiatis eadem ratio, idem iudicium
est, prorsus, damnationem enim habent, si laxatis libidini ha-
benis proximam fidem Deo & Ecclesiae datam fefellerint, seu ut
Apostolus loquitur: Irritam fecerint, qui ultro se abdicarunt
coniugio, dum seruandū perpetuo celibatū, aut voto expresse
nuncupato firmarunt, aut sacrorum ordinum susceptione sal-
tem tacite comprobarunt, atque testati sunt. Audiant igitur
verbum Dei quod Christus ipse docet nemo mittens manum
suam ad Aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei.
August: Gregor: Leo Papa. Tak (prý) rozuměti a smey /
sleti máš o Mňjssjch / a o gjných Kněžjch poswěcených
řádě / ti gednomu saudu a trestánj poddanj gšau / gestli že
rozpuštíwssě Wdida zdrželiwości / swěwolnosti a tělesných
žádostj následowati Budau / prwnjch sljibů ani wůry Pánu
Bohu a Cyrkwi swaté oddaných newypřjgij / a newykoná-
wagj / a neb yako Aposstol mluwj / opauššjgij a zrušugj kte-
rjžto prwe sami se odpowěděl dobrowolně Manželskwí /
a w čistotě bez Ženy wždyčy žiwot swůg wěsti / sljibem po-
twřdili / a přigetjím swatých Řádůw / aspoň młce sljibili /
necht tehda pamatugj na slowa Krysta Pána / kterjž takto
dij: Žádný kdož wstahuge Ku ku swau k Plauhu / spátkem se
zase ohledati nemá / nebo není spůsoben k Králowstwí Bo-
žjmu takowý.

Žádneho Bratře milý Cyrkew swatá k takowěmu záwaz-
ku nenutj / než kdo se w to sám dobrowolně wdává / toho na-
pomjňá / aby to pilně zachowáwal / co gě sljibil / kteříž nechť-
gij / ona yako Matka / pro neposlusnstwí třešce / a protož od
nřj wřjčagj / a taulagj se po Kaplách Čertowých / a proti nřj
klamliwé a potwárně řečj / Pjssina opakugj / aby toliko po-
křywsy Bludy své docestnau žiwnost z ženami y z Děťmi /
wychowanj měli.

X ij

Tot

Toť Aposťol mluvil/yako Augustýn swatý oznamuge: Melius est nubere quam vri, prout Ambrosius diserte pronunciat, ad non policitam ac nondum vellatam pertinet. Ceterum qui se sponndit Deo, & sanctum velamen accipit, jam nupsit, jam immortali nupta est Viro, & si jam voluerit nubere communi lege, coniugij adulterium perpetrat, Ancilla mortis efficitur.

Ne nazasnaubenau (prý) Pannu/ani Kněze posvěceného to se wstahuge (Melius est nubere quam vri,) yako to Ambrož swatý zřetelně oznamuge / nebo ta která se sľibem oddala Pánu Bohu/a swatý oděw na sebe přigala / giž se wdala/ giž nesmrtedlnému Muži připogená/a gestli žeby se podruhé wydati chtěla/wedle Zákona obecného Manželství/tehda Cýzoložství passe/a promozuge/a stává se Dcerau smrti. A protož dý Augustýn swatý: Vnde semper laudatum fuit Iulianiani Imperatoris rescriptum, & in codicem relatum, quod sic habet, si quis non dicam rapere, sed attendere tantum iungendi causa Matrimonij, Sacratissimas Virgines ausus fuerit, capitali pœna feriat. August: de bono Viduitatis, hæc Sententia, hoc Decretum Lutherum de Ecclesia expulit.

Godný pochwaly Edict Cýsaře Iouiniana, neš weypowěd byl učinil / aby každý kdo by koli/neřkuli porušíti/než toliko pokušíti se směl/ za Manželku Pannu po swěcenau / a Pánu Bohu oddanau wzyti za Ženu / na ředle aby trestán byl. Tohož se Mních Lutherus obáwage/genž byl y sám křivo přisazný/ y Ženu takowau sobě wzal z Kláštera/proti Cýrkwi swaté Kžádůw mnoho nasmeýšlel/a gi potupugýc/ za to že od něj spravedliwě potupen byl bůdnýk/mnoho giných hněwem swým z něj wywedšy/ na záhubu wěchnau wywedl/smysliwše sobě k swé ľibosti nové Věny.

To giž máš na tenčas o těch Swátostech Cýrkewnych dosti/budešli co wýce odemně chtěti wědět/rád ti to oznámím/a to coť gsem obššyrně powěděl / na krátce připomenutí gessťe chey.

- I. Ueyprwě / pamatug že Křest swatý / k Duchownímu žiwotu/ktěryž w Křistu Pánu gest znorou rodý.
- II. Břimowání mocy a sýly Cžlowěku znorou rozenému přidává.

III. Wýsoce

- III. Wýsoce důstogná Swátost Oltářní / gest pokrm a nápoj Cžlowěku putugýmu.
- III. Pokání gest přitomě Lektářství / proti wšsem nemocem/ a neduhům Duse nassý/poklesleho Cžlowěka wyzdwihuge / a raněného/wzdrawuge.
- V. Poslední pomazání / wšseřny hřýchy a neprawosti z Cžlowěka vmýragýcyho stýrá / a Lidý w nemocch gegich těšý.
- VI. Kžád nebo Duchowních Osob pomazání / Služebničky Cýrkwi swaté dáwa/ktěřížby swatými wěcmi wládli / a ge opatrowali / rozdávali/a řádně zachowávali.
- VII. Manželstwo Křestianské / Pokolení rozmnožuge / a Lidstau zdrželiwost opatruge.

Wědět y to gednát slusý/že Křest swatý/Břimowání/a Kžád neš swěcení Osob Duchowních/gednau přigatě / někdá se neopatugij. Zatiym se mēg dobře.

M ii

Rozmlau

Hospoda: s Hostem o třech

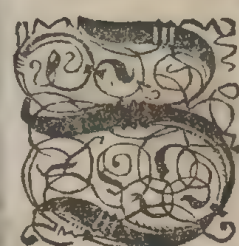
Ctnostech z Písma swatého / a o nevyrovnáních
třech Ctnostech: Pod Erbem a Tytulem / velmi staro-
dávného Rodu / Vrozených Panů / P. Besůw / z Kolna /
a z Katowic / i. Swobodných Panů.

Tomu wěc Bratře že pod těmi Stromy /
Což y wotom času gisté vznáwamy /
Ctnost swata / Owoc Rodila takový /
Kterého štůtkůw yá krátkými slowy
Zejšť nemohu: Na potomcích známe /
A že to wšlecko co potřebj máme /
Wlidnost / wprjmnost / gestlž zbřrat budem
Zaupna nagdem při tñm slawným Saudem.

Vrozenému Panu / Panu

Janowi Besowi z Kolna a z Katowic / i. Swo-
bodnému Panu na Lewijně / Přicij / a Strusycích. Ney-
wysššimu Saudjmu / Kněžestwů Opolského a Ratiborského. Jeho
Milosti Cysařské Radě / i. Vrozenému Panu / Panu Kasparowi Be-
sowi na Krawari / i. Wlastnjmu Bratru Jeho Milosti Pana Sau-
djo. Vrozenému Panu / Panu Henrychowi Besowi z Kolna /
a Katowic / na Surgostě a Nebi. Panům / Pas-
nům mym milostiwým / i.

Chudeho Vokladu hogněssy Dar / do Ku-
kau Wassých Milostí podán býti nemůže / Milostiwý
Páni / toliko wprjmná chut / yakožto od wěrného slu-
žebníka / který neotliko wozdegssých wšessenj / ale y také
oněch wěcných / na kterýchž welmi mnoho wšsem nám
záležj / wprjmně a opravdowě Wassým Milostem pře-
ge / a w tom Stambuchu wedlé pořádku a místa Jeho
Milosti na Saudě Zemském / Erb y Tytul položjw / při té Částce toho-
to Kozmlawání / o třech Ctnostech Písma swatého / y o čtyřech ney-
wysššých / podawám: Yakož podlé pořádku w těchto Knížkách Wasse
Milost wbljdati ráčjte / w tom nic nepochybugi / že Wasse Milost / yakož-
to Páni manděj / ne Dar / ale wprjmnau chut sobě wważugj / odemně Mi-
lostiwě přjgiti ráčjte: Yako Páni a Potomkové / oněch welice wznese-
ných a zaslaužilých Předkůw / genž Pohanským Knížatům / a potom Krá-
lům Křesťanským / y Potomkům gegich / a tñm Knížatstwowm a Bragi-
nám zaslaužili byli / & idem S. Catholicam sobě obljbugj / w těch wšlech
Ctnostech / swě zaljbentj nezwysle měli / šerze kterěžto y Králůw a Kníž-
zat od mnoha seth Leth w Lašce gšauc / k onomu neywyssšimu Králi /
snadný přjstup měli / a obwzlasťně pak Pan Adam Bes / Radda Knížete
Boleslaw / Syna Wladislawa Knížete / genž byl žiw Lětha Páně 1311.
Pana Stanimira Besa z Grossowic / Wjta Besa z Grossowic / okolo Lě-
tha Páně / 1348. Adama Besa z Rugaw / a mnoho giných / okterýchž ne-
njčky obššyreněgi zmjnkj činiti pro krátkost nechcy / wšsat přjpomenu Pá-
na Otto Besa Banceljře Knížete Bunnrata / ten se psal z Rogow / a to Lě-
tha Páně 1423. Nepřjpomjnam Dědůw W. M. Kterj se dělili Stat-
ky Lětha Páně 1493. Pana Adama a Jana Kterj wozali w Podjlu tyto
Zbojž / totjž Jámek Katowice / Wyssynhe / Kaurum / Mangtossyc / Bleg-
he / Carnawic / Ksłowic / Kolno / Stobrawu / a Kuznicy a Rybnjčkem.
Třetjmu Bratru / Panu Mikulášy Besowi žůstali ty Statky a nebo
Zbojž / z té strany Ržeky Odry / totjžto Losow / Kozental / Sfetšen / a
Buhahumssen / Syramenic w Bragi Břestěm / Benkowice / w Bragi
Wamyslowstěm / s Horněm y Dálněm Práwem / y s přjležitým přjlu-
ssensťwým / a nebo důchody k tñm Panstwowm a Dědinám / nepřjpomjnam
zde giných Panůw Besůw / genž se psali na rozličných Jámecých / a Stat-
cých / ti

Vředmluwa.

cých/ ti při starodávným Stawu Křtěstým zůstáwagi/ y Lebú toliko
Stromu samého vřáwagi/ yáť se dále doloží/ očemž wseckém obřádněgi
spráwu dám na prostranným místě/ a přitomto času powolau službu
swau Láse Wassy Milosti y sám sebe oddáwám. Datum w Opoli
w Domě Droženého a Statečného Křtěstě Pana Jana Odrwolffa/
z dálné Stradoně.

Wassy Milosti/

z Službám wolný/

Bartholoměj Paprocký/
z Glogol/ zř.

Gospo

Rozmlauwání

Gospodáře a Hostem/ o třech Ctnostech.

Gospodář: Sefugit welice žato/ že gšp mi ozná-
mil takový Pořádek těch Swátostí/ Cýrkwe wassy Křjm-
ské/ nebo Katholické: Prosím tě gessě mi něco powěz tak
hodného w čem ona sobě oblibuge/ a své kochání má.

Host: Dá tři Bane wznesené Ctnosti/ krome
čterých žádnému žiwu býti nenáleží/ a ty po Latinsku se gme-
nugj/ Fides, Spes, & Charitas To gť: Wěra/ Naděge/ a Láška.

Gospodář: Prosím tě powěz mi onich/ že bych do-
brě stozuměl z čeho wassy Cýrkew schwalowati?

Host: Na těch nepřijce žalezj/ nebo mluwü Ber-
nart swatý/ o prwnj/ to gest o Wěre tato slowa. Sicut cor-
poris huius vitam, ex motu suo dignoscimus, Ita & Fidei vi-
tam ex operibus bonis. Itaq; vita quidem corporis est anima
perquam mouetur & sentit, vita vero Fidei charitas est, quia
per illam operatur. Vt in Apost: Leg: Fides quae per dilectio-
nem operatur. Jako (prý) Těla nasseho žiwot z heybání
rozeznáwáme/ tak také Wěry žiwot z dobrých skutkůw/ a
tak tehdy žiwot Těla gest Duse/ šrže kterau se heybá a ceýtj/
a protož žiwot Wěry gest Láška/ nebo se šrže ni působij/ yáť
v Apostola Páně čteme/ Wěra kteráž šrže Lásku se působij.

Stownáwá se také s nim Augustýn swatý/ w těch geho
słowjch/ kdež tak o ni mluwü: Non elegit Deus bene operan-
tes, sed credentes potius, ut ipse illum bene faciat operari, per
Spiritus sanctum, per quem charitas Dei diffunditur in cordi-
bus nostris, ut nos misericordes efficiat: August: Quia non le-
gis operibus iustificatur homo, sed Fide sicut & omnes anti-
qui iustificati sunt: Nemýwolil (prý) Pán Bůh dobře skut-
ky činijce/ než raděgi wěřijce/ proto aby on sám nás ráčil wy-
naučiti/ dobře skutky působiti/ šrže Ducha swého swateho/
šrže něhožto rozlewáse Láška Boží w sedce nasse/ aby nás mi-
lořdnými včiniti a působiti ráčil/ nebo ne z skutku Zákona
osprawedlněn býwá Czlowěk/ než Wěrau/ yakož y wšyckni
Starj Otcowé/ tjm gšau osprawedlnění. Wěra nám wšse-
čno dobré působij/ žádný bez Wěry wěčného spasení nedo-
šsel/ Lotř onen na Kříži toliko wěřil/ a osprawedlněn
gest/ od neymilostřednějšyho Boha. A kdyby byl dele žiw
zůstal

zůstal/wůjry pať ani dobrých skutkůw nečinil/a zanedbával/
gistěby byl spasenij nedostal/ yať swatý Bernart o tom takto
wyprawuge: Nullus sine Fide vitam habuit, Latro credi-
dit, duntaxat & iustificatus est à misericordissimo Deo, quod
si vero superuixisset, fideiq; & operum esset negligens, à salute
excidisset. Bernart: de Fide, & Lege.

Porčebuge tehdy Wýra dobrých skutků / yať Aposstol
Jakub swatý dj: Fides sine operibus mortua est. Wýra (prý)
čtomě dobrých skutků mrtwá gest. Nacež y Augustýn
swatý pŭssýc na List Pelagiovůw takto dj: Fides licet sine
operibus neminem saluat, ipsa enim est (non reproba Fides)
quae per dilectionem operatur, tamen per ipsam quoque pec-
cata soluuntur, quia iustus ex fide uiuit. Sine ipsa uero, etiam
qua uidentur bona opera, in peccata uertuntur, omne enim
quod non est ex Fide, peccatum est: Wýra (prý) ačťoli bez
dobrých skutků žádného spasená nečiní / nebo Wýra zlá
sáma není / čteráz škrze Lásku působí se / wssak gednák y škrze
takowau wýru hějchowě se odpaussičgij / nebo sprawedliwý
z wýry žiwě / a bez wýry ti skutkowě / čterýž se dobřij býti zda-
gij / w hějchy se obracugij / nebo to wssedňo co z wýry není /
hějch gest.

Hospodář: Máť věřým Bratře tomu všem /
kde mi řekli který co z Písma svého opravdového / ozná-
mí a ukáže.

Host: Tak mluví Augustýn swatý / pŕisvĕ
o psaní prostem slova Božího/ a o Duchu swatem/w Roz-
dílú/ 16. y 18. Skrze Ducha swateho posvěcujeme se / aby
živi gsauce z wíryy skrze Lásku/ dobře gšine činili. Nebo týž
díj Augustým swatý: Si Fides sine dilectione sit, sine opere
erit, ne autem multa cogites de opere Fidei, adde illi spem &
dilectionem, & noli cogitare quid opereris. Idem in Psal: 31.
Wúra (prý) gestlže Bez Lásky bude/bude také daremný/pro-
tož aby sy mnoho nemyslil o skutčých wíryy/přidey gj naděgi a
Lásku/giž wíce nemysl / coby činiti měl / sprawý Duch swa-
tý wsečetno giné dobře/ nebo prawý Hilarius swatý: Salus
gentium omnis in Fide est, & in præceptis Domini, vita est
vniuersorum, Fides enim iustificat, debitum erat per orbem
terrarum

terrarum, Euangelium predicari, & gentes fidei iustificatione
 saluari. Hilarius in Math: Cap: 7. Wssečno (prý) spasený
 Lidské na Wýře záležý / a na Přikázaný Paně žiwot wssech
 nás gest / nás Wýra osprawedlnuge / a protož slusná y po-
 winna to wěc byla po wšem Wtrusku Swěta Ewangelium
 swateho oznamowati ráci / Kázati / a ohlассowati / ononým
 posláným Božým / wssečny Národy osprawedlněním Wý-
 ry spasýti. Nebo yať pýssýc na Šalm / 59. týž Hilarius swatý
 mluwý tato slowa. Eternus ille coelestis Pater, omnibus
 destruxit Ierusalem Templum, sed coelestem sanctis reddidit
 Ciuitatem, repulit ab operationibus legis, sed Iustificationem
 fidei, Iustificans ex Fide impium tribuit. Onen (prý) Ne-
 bestý a wěčný wssech Otec / zkazyti gest ráci / Syeropolýmský
 Chrám wssečném / než Město Nebesté nawrátíl swatým /
 odehnal ge od stůtkůw Zákona / než osprawedlnění z Wý-
 ry / osprawedlnugýc zleho z Wýry nadal.

Wěřiz tehda tomu že wůta neymilegšsý gest Pánu Bo-
hu/nebo gi sám Spasýtel schwaluge/v swateho Mathausse
w 17. Kapit: takto řkauc: Si habueritis fidem sicut granum
sinapis, dicitis Monti huic,transi hinc illuc, & transibit, & ni-
hil impossibile erit vobis. Budeteli mŕti Wŕru yačo Ženo
Horčičné / a dŕte Goře týto / gdi odsad / a pŕgdet / a nebudet
wám nic nemožneho.

A protož Apóstol Páně dŭj k Židům w Rozd: II. Sine Fide
 autem impossibile est placere Deo, credere enim oportet acce-
 dentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se, remunerator sit
 Bez wŭjry nelze se zalŭbiti Bohu/musŭt tehdy wěriti/kdo přis-
 tupuje ku Pánu Bohu/že gť Bůh wšsemohaučŭ/a těm genž
 geho hledaŭj čistým myšlenŭm a sedcy/hognau náhradu dá-
 wá. Protož Apóstol dŭj: Omnes enim filij Dei estis per Fidē,
 quæ est in Christo Iesu. Wšŭčnŭ (přŭ) Synŭ Božŭmŭ gŭte sŭ-
 ze Wŭru/ kteráž gŭst w Kristu Gežŭšŭ. Ad Galla: Cap: 2.
 Máme tehdy wěrnými a poslušnými býti Cŭrkwi swatě
 wšseobecne/a to sŭlně a stále wěriti/čemu ona nás wŭwčue/
 od gegi wčenŭj/ niŭam se / ani naprawo / ani nalewo newchŭ-
 lowati/nebo ta toliko Wŭra gŭst/ yaŭo Augustŭn S. prawŭj
 pišŭŭc k Petru: Hac est humane salutis iniciŭm, sine hac ne-
 mo ad filiorŭ, Dei numerum potest pertingere vel peruenire,

sine hac omnis labor hominis, vacuus est. Ta gest (prý) Lid/
šeho spasení počátek / a kromě té žádný ku počtu Synů
Božích přigýti nemůže / bez té všeckna práce a gednání
Člověka daremný / a bezplatná gest. A protož Ambrož
swatý / píšýc o Wýce takto dý: O thesauris omnibus opu-
lentiore fides, o virtutibus corporis omnibus fides fortior, Me-
dicis omnibus saluator. Ambro: de Virginitate. O nad vše-
ckny poklady / neybohatějšý Wýro / o nad všeckny tělesné
Čtosti Wýro / neymocnějšý / a neyslynějšý / nad všeckny
Lékaře k zdrawí neypotřebnějšý. A dále pak takto dý: Fides
est radix omnium virtutum, & quod super hoc fundamentum
ædificaueris, hoc solum ad operis tui fructus, & virtutis pro-
ficat mercedem. Idem lib: de Cain & Abel. Wýra (prý) gest
Kořen všeck Čtostí / a co na tom Gruntu rozděláš / to
sámo tolko gde do twého požitku / y twým Čtostí užite-
čno bude.

Chrizostom také o Wýce takto wyprawuge řkauc: Fides
Lampas est, quia sicut Lampas illuminat Domum, ita Fides
animam. Wýra (prý) gest Lampa / nebo jako Lampa
oswěcuje Dům / tak také Wýra oswěcuje Duffy. To mluví
píšýc na slova Mathausse swatého / w Rozdíl 25. A po-
tom také píšýc na wyznání Wýry swaté Katholické / kte-
rý vzdychá se od wěrných Křesťanů mluvíwá.

Fides religionis Catholicæ, Lumen est animæ, hostium vi-
tæ, fundamentum salutis æternæ. Wýra (prý) Nábožen-
stwu Katholického / gť swětló Duffe / Dvěte žiwota / Grunt
a základ spasení wěčného.

Hospodár: Wdy wy také nemůžete wýce wěřiti
nežli my / myt také wěříme o Krystu Pánu / jako všýckni
swatý Lid wěřili a wěřý / tolko se swými stowánwati ne-
chceme / w tom co gste / a nebo wasy Biskupý nadaremne na
wymyšleli.

Host: Nedaremne Cyrillus swatý napsal na slo-
Jana swatého / w Knihách 10. w Rozdíl 23. w ten smysl
Božských tagemstwý / wygerugý se a oznamugý poznání /
a rozsuzování / Boba Otce od Syna / kterýž to všeckno
sám dobře wj a wykládá newěrným / a neposlusným poznati
nic nedá /

nic nedá / proč? Proto že na těch slowých holých spolehají / yať
prawý Augustýn swatý: Credidit Abraham Deo, & repu-
tatum est illi ad Iustitiam: Ecce sine opere iustificatur ex Fide,
& quicquid illi legali posset obseruatione conferri, totum cre-
dulitas sola donauit, ipse fidei fuerat lex quæ legem non acce-
perat, natura tamen quicquid legis fuerat, obseruabat. August:
de tempore, Sermo: 68. Dwěřil (prý) Abraham Bohu /
a počteno mu to gest k sprawedlnosti. A tak oni prawý: Gle
že bezdobrých skutků / osprawedlniti se může z Wýry. Na
to tak prawý Augustýn swatý: Všecno co se koli gemu / a ge-
ho potřati mělo / pro zachování Zákona / to sáma tolko Wý-
ra gemu dala / nebo on sám byl Zákonom Wýry / který byl Zá-
kon nepřigal / než tolko tak z obyčeje a z přirození / což koli
Zákona přislusselo zachowal. Potřebij tehdy gest yať Ber-
nart swatý mluví / píšýc na zgerwenj neyswětejšý Panny tē-
mito slowy: Necesse est primo credere omnium, quod re-
missionem peccatorum habere, nisi per indulgentiam Dei, de-
inde quod nihil prorsus habere queas operibus bonis, nisi &
hoc dederit ipse, postremo quod æternam vitam nullis potes
operibus promereri, nisi gratis detur & illa. Potřebij (prý)
neyprwě tomu wěřiti že odpustění hříchů miji nemůže-
me / tolko šerze odpustění Boží: Potom také wěřiti máme
že nic miji nemůžeme z dobrých skutků / gestli že on sám to
ho nám dáti neráčí. Naposledy / že žádnými třebas neylep-
šými skutky / žiwota wěčného / a Královstwý Nebeského
zaslanžiti nemůžeme / gestliž to nám z Lásky geho swaté /
darmo dáno nebude.

Také můg milý Bratře mnoho dobrého Wýra swa-
ty powšechna spůsobiti nám může / yať Ambrož swatý píše
na slova Apostolská k Římanům w Rozdíl pátem takto
řkauc: Pacem cum Deo habere Fides facit, non lex, hæc enim
nos reconciliat Deo, sublati peccatis, quæ nos Dei fecerant
inimicos, Et quia Dominus Iesus huius gratiæ minister est, per
ipsum pacificati sumus Deo. Ambro: ad Roma: Cap: 5.
S Pánem Bohem wpořogenj / Wýra to Člověku obgedná-
wá / a ne Zákona / tak nás smiřená činí se Pánem Bohem /
hříchý z nás očistiwš / které nás činí Pánu Bohu wblaw-
nými

nými nepřátely/ než již sám Pán Ježíš této Lásky Správcy gest/ škrze něho jsme spokojeni a smířeni z Bohem Otcem

Hospodár: Aby tomu všem dobře věděme/ nemáte wy nad námi wtý mýře předku žádného.

Host: Potřebij nám všechněm/ jako w jednom tak we všem se skornáwati/ zaupňau wjru y naděgi w Pánu Bohu pokládati/ než w swornosti/ yať nás Cyrkeu swatá všeobecná k tomu wede a napomýná/ nebo mluwí Augustýn swatý: Multum interest, utrum quis credat ipsum esse Christum, & utrum credat in Christum, nam ipsum esse Christum, & demones crediderunt, ille enim credit in Christum, qui & sperat in Christum, & diligit Christum, nam si Fidem habet sine spe, & sine dilectione, Christum esse credit, sed non in Christum credit. Credendo in Christum, veniet in eum Christus, & quoquo modo unitur in eum, & membrum in corpore eius efficitur, quod fieri non potest, nisi & spes accedat, & charitas. August. Ser. 61. Velmi mnoho na tom náležij/ aby kdo věřil o Spasiteli svém/ že on gest Krystus/ a gestli věřij w Krysta/ nebo věděj že gest Krystus/ y Diabli věřij y věřij/ a však w Krysta Diabli newěřij/ ten toliko věřij w Krysta/ kdo naděgi má w Krystu/ a miluge Pána Krysta/ nebo gestli že má wjru/ a nemá naděge/ a bez Lásky Krysta Pána/ byt věřij/ než newěřij w Krysta Pána/ kdo věřij w Krysta/ wegde w něho Krystus/ a jakým koli způsobem se s nim slaučij/ y Audem w Tebe geho se stáwá/ a však to býti nemůže/ ažby naděge y Láška přitom byli/ potřebij zachowáwati Lásku w Cyrcei swaté všeobecné/ potřebij mýti y naděgi/ že škrze gegiho Správcy všechno nás dogde od Boha Otce všemohaučého/ o což ho koli žádati budeme w jednomě wjry swaté.

Wěz tehda můg milý Bratře/ žeť wjra swatá všeobecná/ počíteť weliký čin/ nebo yať pravij týž Augustýn swatý: Per fidem enim ambulamus, non per spem, titubabit autem Fides, si Diuinarum scripturarum vacilat authoritas, porro Fide titubante, charitas ipsa languescet, nam si à Fide quisque ceciderit, à charitate est necesse cadat, non enim potest diligere, quod esse non credidit, porro si & credit, & diligit bene agendo

agendo, & praeceptis bonorum morum, obtemperando, efficit, ut etiam speret se ad id quod diligit esse venturum, itaq; tria sunt quibus & scientia omnis, & prophetia militat, Fides, Spes, Charitas. Škrze Wjru (prý) chodíme a ne škrze naděgi/ wjra pak nasse nebude perwá/ gestli že wzáctnost Pjřsma swateho nebude skalá/ a budeli (prý) Wjra pochybná/ a nestálá/ bude také Láška mletí/ nebo padneli kdo od Wjry/ a gj se spustij/ musy také y od Lásky pustiti/ neb toho milowati nemůže/ což newěřij býti/ owšem gestliž věřij y miluge dobře delagje/ a Přikázanij dobrých mrawůw poslušným gšauc/ spůsobuge to že věřij se k tomu přigijti což miluge. A protož tři wěcy gšau/ kterým wšeliyáká Oměnij/ Proroctwij/ Kytjuge/ totiz: Wjra/ Naděge/ a Láška.

Ta tehdy Wjra všeobecná/ má welikau Lásku y Pána Boha/ která při sobě tyto sestry zadržuge/ a gisté gine není toliko ta sama/ o kterýž Apostol zmijnu činij/ k Řijmanům pišyč w Rozdijlu prwnjm w tato slowa: Gratias ago Deo meo per IESVM CHRISTVM, pro omnibus vobis, quia Fides uestra anuntiatur in vniuerso mundo. Děkuji (prý) Pánu Bohu mému/ škrze Ježíše Krysta/ za všechny wás/ že Wjra wšse Řijmšká/ rozhlasse se po všem Swětě.

Hospodár: Však též nasse Wjra od Apostolůw počátek wzala/ a ginať y nás newěřij/ než jako Ewangeliu swaté včij.

Host: Co to za Apostole byli/ co wšech Wjranamnožili/ zachowegz mne y wás všechněch/ co se gegich naučenij držijte/ o Bože věčný spoločnosti. Krystus Pán geden gest/ geden Duch swatý/ gdná Cyrkeu škrze ně nařijzená/ w kterýž se Čest a chwála Pánu Bohu wykonáwá/ Pořádek swůg wedle naučenij gegich wede/ a té Cyrkei Wjra swatá/ tak yať to wygewuge Ambrož swatý/ tau Láskau od Pána Boha/ nadařená gest/ za kterau gduce žádný na Lášce geho oklamán nebude/ očemž pišyč ad Thimot: 1. takto dij: Fidei Catholicę gratia hanc habet potestatem, ut deuotis sibi diuinam infundat medellam, in deuotis uero conferat morbum, per quem totus homo interreat. Wjry (prý) swaté všeobecné/ Láška má tuto moc/ že sobě poslušným

šným a Boha Bogýcým / Božj Lásku wlewa / a těm kteří
z něj wytrhli a o něj nic dobrého nesmeyslegi / proti ni zpurnj
gsau / dáwa před nezhogitedlný / kterýžto každemu takowě
mu spůsobj / y že wšeliký Czlowěk takowý zahyne. A to máš
o Wjře swaté příklady a naučení Nuzjw swatých.

Naděge také w Pánu Krystu Spasiteli na-
šem welmi dobrá a vžitečná gest / o kterýž Bernart swatý
takowau zmjnkú činij. Spes miserorum Deus, spes vitæ æter-
næ leticiam facit. Naděge (prý) nuzných a utrápených Lidj
Pán Bůh. Naděge žiwota wěčného sdečnau radost spůsobu-
ge / nebo yáť prawij Augustýn swatý: Spes in Deum falere
non potest, sperantibus enim non timentibus iusticia Dei reue-
latur. Naděgi dobru w Pánu Bohu magýcý / žádný opla-
mán býti nemůže. Naděgi magýcým / nezauffagýcým spra-
wedlnost Božj zgewená býwa.

Hospodár: Al to wždy co za Naděgi / palo se o ni
objirati / a co wždy může neylepsšýho spůsobiti ku spasenij / to
ho mně nauč.

Host: Ono te Geroným swatý wynaucuge /
kdež tak mluwj: Est igitur spes expectatio omnium rerum
quas in Fide habemus, per quam saluamur Paulo scribente:
Spe enim saluati sumus. Epistola, 5. Primæ partis. Gest (prý)
Naděge očekáwání wšech věcí / o kterých wěříme / že nás
neminau / škrze kterau spasení býwáme / yáť Apóstol Páně
mluwij: Škrze naděgi gíme spasení. Augustýn swatý také
o nj wyprawuge / co zač gest / těmito slovy. Spes nihil aliud
est, quam virtus diuinitus infusa, perquam certa cum fiducia
nostre salutis, & æternæ vitæ bona à Deo expectantur. August:
in Enchiri: Cap: 8. Naděge (prý) nic gineho není / toliko
Cenost wewnjtř wpočená / škrze kteraužto / s gístau důwěr-
ností / našemu spasenij / y wěčného žiwota Blahoslawen-
stwj / od Pána Boha očekáwáme. Nebo yáť prawij Chry-
zostom swatý: Illius æternæ Ciuitatis Ianuas nobis despe-
ratio clau dit, Spes aperit, Fiducia latum præbet ingressum.
Chrisost: de reparatione laps: Onoho wěčného a požehna-
ného Města Nebeskeho / zawjra nám Brany zauffáníj / než
Naděge dobrá w Lásc Božj / ta ge nám odwijrá / dauffáníj
činij

činj nám šyroky wstup do ně / což dey Pane Bože wšemohu-
cí wšem / škrze své neymilegšýho Syna Spasitele našeho.

Hospodár: Wáše mi také Lásky wzácnost ožná-
miti / a yáť s ni proti komu zacházeti mám / rdyž zleho přegý-
cým sobě / ščeska abych to na sedcy prowesti mohl / abych gim
také mohl co dobrého přiti:

Host: Apóstol Páně / pýšýc k Kolocenským tak-
to dý: Super omnia autem hæc charitatem habete, quod est
vinculum perfectionis, ad Colof: Cap: 3. Nadewšeckno (prý)
toto mēgte Lásku / genž gest swazek dočonálosti / Bez Lásky
naše wšeckny škrty / by neylepsšý byli / negsau vžitečné / ani
přigemné Pánu Bohu / gestli z blížnými našými nenáležitě
zacházeti budeme. Nebo Apóstol k Koryntům pýšýc / takto
mluwij: Si linguis hominum & Angelorū loquar, charitatem
autem non habeam, factus sum sicut æs sonans, aut cymbalum
tinuens. I Corinth: 13. Cap: Bych (prý) yazyky mluwil
Lidskými / y Angelský: i / a Lásky nebuduli miji / věčnē gsem
yáť Ušš zwučjcy / a neb šwon zněgýcy. A dālegj takto
mluwij: Charitas nunquam excidit, suæ prophætiae euacua-
buntur, siue lingue cesabunt, siue scientia destruetur. Nunc
autem manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc, maior autem
horum est Charitas. Láška (prý) nikdy newypadá / buďto že
Proroctwj zinzegi / buďto že Yazyky přestanau / buďto že
Dmēnj žkazeno bude / nynj pak trwagj Wjra / Naděge / Lá-
ška / ty tři Cenosti / wšak z nich neywěššý gest Láška. Pýšýc
také k šidům w Rozdylu 13. tak gich napomjná: Charitas
fraternitatis maneat in vobis, & ospitalitatem nolite obliuisci.
ad Heb: Cap: 13. Láška Bratrská budiž mezy wami / a přj-
wětivosti nechřegte zapomjnat. Swatý Petr také w Ka-
nonyce své w Rozdylu 4. takto dý: Ante omnia autem
mutuum in uobismet ipsis Charitatem habentes, quia Cha-
ritas operit multitudinem peccatorum. I. Petr: Cap: 4.
Nadewšeckno (prý) společnau mezy sebau Lásku mēgte /
neš Láška pokrýwá množstwj hřjchůw. Tež y Jan swatý
w I. Kanonyce w Rozdylu 4. dý: Milůgme se wspolet neš
Láška z Boha gest / Bůh Láška gest / a kdo přebýwá w Lá-
šce w Bohu přebýwá / a Bůh w něm.

Wěz tehda můg ctný Hospodáři giž co to gest Láška/ke-
rau gessie Augustýn swatý swětlegý wykládá tkauc: Chari-
tas est concordia mentium, & societas electorum, vita beata
animarum & Angelorum. Láška (prý) gest swornost au-
myslůw Towaryžstwů/wywolených Páně/život Blahosla-
wených Duffý/y Angelůw. Na druhém místě také dý: Cha-
ritas est actio rectitudinis, oculos semper habens in Deum, glu-
tinum animarum, societas fidelium, otio non frigida, actione
non fracta, non fugax, non audax, non Præcept. Idem de
Gratia Christiana. Láška (prý) gest činění vpřimnosti/
nebo prawosti/wždycky zření swé magic ku Pánu Bohu/
spogenij Duffý / Towaryžstwů wěrných/prázdná zabálky /
w pracowání newstáwagýcy/newstáwá / newstetečná / ne-
kwapná/ani náhlá/ takowá (prý) gest powaha a přirození
Lásky. Wězyž tehdy a zney welikau včinníwost Lásky / z té
gístě wseckno dobré pochází / yáť Kžehoř swatý w Kázání
swém napsal: Vt multi Arboris rami ex vna radice prode-
unt, sic multe virtutes, ex vna charitate generantur. Nec ha-
bet aliquid viriditatis, ramus boni operis, si non manet in radi-
ce charitatis. Gregor: in Homil: Kowně (prý) yáť mnoho
Stromowých Wěrwů / z gedného Kořene pogitij swé be-
rau / tak mnoho Ctností z gedné Lásky se rodij / aniž může
mijti něco zelenosti Wěrw dobrých skutkůw/gesili že nepře-
býwá / a nezůstáwá w Kořeni Lásky. A to máš o wseck
těch Ctnostech těch yáť gsem řečl.

Hospodár: O prosím tě/ dále oznám mi gessie
o Porádku této wassy Cýrkwe / nebo zabáleti nám nesluffý/
kdýž gšme se sgeli we zdrawij z Lásky Božij / a čas práwě
k tomu pokogný máme.

Host: Včiním to welmi rád / toliko tě o to žá-
dám / aby ty Pána Boha o to prosyl / žeby srozuměti / a do-
řdce připogiti to ráčil/ očem semnau rozprávku máš/a yáť
porůdati budu o čtyřech Ctnostech / genž se gmenugi Virtu-
tes Cardinales, : Jakoby neywyššij Ctnosti: To gest prwnij
z nich: Prudentia. O ný se w Přijslowých tak mluwí: Beatus
homo qui inuenit Sapientiam, & qui affugit Prudentia, melior
est aqui-

est aquisitio eius, negotiatione argenti & auri, primi & puris-
simi fructus eius praeiosior est cunctis opibus, & omnia quae
desiderantur, huic non valent comparari. Prouerb: Cap: 3.
Blahoslawený Člowěk kterýž nalezl Maudrost a komu
přibýwá Opatrnosti / lepšij gest nábytek gegi nad Kupec-
stwj Stříbrem y Zlatem / prwněgšij / a neyčistěgšij vžitěk
gegi/a dražšij gest nad wseckny Bohatstwj/y nadto wseckno
čehož kdy potřebuji/ tey se nic přitownáwati nemůže.

W Knihách Maudrosti w Rozdýlu 6. napsáno máš:
Melior est Sapientia quam vires, & vir prudens quam fortis,
Sapient: Cap: 6. Lepšij (prý) gest Maudrost nežli moc
a Sylá/y Mlůž opatrnij lepšij gest nežli sylný.

Tak tehda wěz od Augustýna swateho / kterýž o nj wy-
prawuge co to za Opatrnost gest / těmito slowy: Prudentia
est appetendarum, & vitandarum rerum scientia. Opatr-
nost gest (prý) wěcy požadagých / y těch kterých se wystěj-
hati náležij Vmění. A on Pohanský wznessený Mlůž Cicero,
prawij: Sicut Architector virtutum est prudentia, neq;
absque Prudentia alie virtutes fiunt, neque Prudentia est per-
fecta, absq; alijs virtutibus, sed cooperantur quodam modo ad
se inuicem consequentes Prudentiam. Cicero. Že gest yáť
geden neyznamenitěgšij dělňij / wseck Ctností Opatrnost/
nebo kromě Opatrnosti / giné Ctnosti nebywagij / ani také
Opatrnost dokonalá gest / kromě giných Ctností / než gšau
sobě nápomocni wespolet / a něyákým spůsobem docházegij
Opatrnosti. Gest gístě potřebná Člowěku Opatrnost nebo
mluwij Augustýn swatý. Vbicunq; fuerit Prudentia, frustran-
tur vniuersa contraria, ubi autem Prudentia negligitur omnia
contraria dominantur. August: de Singularitate Clericorum.
Kdež (prý) koli bude Opatrnost/ tu sklamané býwagij wse-
cký protivné wěcy / než kdo Opatrnosti zanedbáwá / tam
wseckny protivné wěcy obydlj swé magij A protož pűššyc
ku Paustewníkům / tenž Augustýn swatý / tak gich napo-
míná / a naučení jim dáwá tkauc: Fratres charissi-
mi, non solum silentium tenere debetis in eremo, sed Pru-
dentiam rapere festinanter, Prudentia enim nobis necessa-
ria est, quia docet, quid fugiendum, & quid tenendum sit,
Aa ij Pruden-

Prudentia docet te, ut non superbias, nec mireris de rebus transitorijs cum sint caducæ, & ea quæ possides tanquam aliena possidere aduertas. Prudentia docet, te, ut in cunctis idem sis, tam in prosperis, quam in aduersis. Prudentia docet quomodo præsentia ordines, quomodo preteritorum recorderis, & quotidie futura prouideas. Idem ad Eremitas in Ser: de Prudentia. Bratříj neymilegšsý/netolišo (prý) mlčenij zachowawati máte na Paussii/než y opatrnosti se držeti máte/nebo nám gest welmi aužitečná Opatrnost/proto že wywčuge co se wystřihati/a co zachowawati máme/Opatrnost wywčuge aby se w peychu nepodnášel/aby se nediwil wěcem pomýgegým/poněwadž gsau nestále/y ty kterěz w swé mocy máš/tak rozuměg yakoby twé nebyli. Opatrnost wywčuge/aby ty wěcy kterých wěcě obdržeti nemůžeš/dopuštiti gím máš odstaupiti od sebe. Opatrnost té wywčuge aby we wšech přjhodách gednostegným byl/yak w štěstj/tak y w neshěstj. Opatrnost tobě také naučenij dáwá/yak máš nyněgšsý wěcy spravowati a řiditi/a yak na minulé máš pamatowati/a wstawičně přítomně na peči bedliwě mýti/ssetřiz tehdy kratce/yakowý oto požitel Opatrnost činij/w čem se neceytj mudrecy toho Swěta/ač přjliš maudrými se býti rozuměgij/a swými chytrými podwody/giné nad se maudregšsý/zaslepugi/že gich poslauchagij.

Druhá gest sprawedlnost/o kterauž Cyrkw swatá napomíná pilně/kterýž wlastnost Ambrož swatý takto opowjda čkauc. Iustitia est, quæ nihil alienum sibi vendicat, quæ cuilibet dat quod suum est, quæ negligit propriam utilitatem, ut seruet comunem æquitatem, & secundum ipsum, prima Iustitia in Deum, secunda in Patriam, tertia in parentes, quarta in omnes homines. Ambro: de Offic: Sprawedlnost (prý) gest která sobě nic cizýho nepřiwlastňuje/nýbrž každému což geho gest dáwá/kterážto zanedbává wlastního aužitku/pro zachowání obecného dobrého/aby zachowala wšseobecní gednotu/a wedlé toho prwnij gest Sprawedlnost ku Pánu Bohu/druhá k Wlasti/třetij k Rodičům/a čtvrtá ke wšsem wúbec Lidém.

Bernart swatý také aužitky gegi wykládá čkauc: Iusticia est, reddere unicuique quod suum est, tribue ergo tribus quæ sua

sua sunt, superiori, æquali, inferiori, redde reuerentiam Prælati & obedientiam, quorum altera cordis, altera corporis est, tribue æquali consilium, quo ignorantia erudiatur, & auxilium quo infirmitas iuuetur, tribue subiecto custodiam, ut possit cauere peccatum & disciplinam: Ut quod minus cauit, minime maneat impunitum. Bernar: in Epist: Sprawedlnost (prý) gest každému nawrátiti což geho gest/degime tehdy třem co gím náležij/wyššsýmu/rownému/y nižšsýmu: Dey me poctiwost Wchnosti y poslusšnstwíj/z kterýchžto gedna řdecy/druhá Tělu náležij/dey rownému dobru raddu/aby nezmělost wycwičená byla/a pomoc kteraužby se mdloba posylnila/dey poddanému stráž aby se mohl wwarowati hřjchu/dey naučenij/aby to čeho se neyméněgij wystřihal nezůstalo bez trestáníj.

Anselmus také o nj wyprawuge/těmito slowy: Iustitia est animi libertas, tribuens unicuique suam propriam dignitatem, maiori reuerentiam, pari concordiam, minori disciplinam, Deo obedientiam, sibi sanctimoniam, inimico patientiam, ægeno operosam misericordiam. Ansel: Sprawedlnost (prý) gest aumyslu nasseho swoboda/dáwagje gednomu každému swau wlastníj náležitost/staršsýmu poctiwost/sobě rownému swornost/menšsýmu naučenij/Pánu Bohu poslusšnstwíj/sobě samému swattoš/nepřjiteli trpěliwost/nuzněmu prázdne milosřdenstwíj. A tak giž máš od Muzůw swatých o Sprawedlnosti krátke naučenij/a opsanau wzáctnost gegij/nebo ona/yako o nj Cassiodorus prawij: Iustitia non nouit Patrem, non nouit Matrem, veritatem nouit, personam non accipit, Deum imitatur. Cassio: super Psal: Sprawedlnost (prý) nezná Otce/nezná Matky/prawdu zná/osoby nepřjgímá/Pána Boha následuge/to gegi práce a Zluřad. Protož tehdy Seneca naučenij dáwá čkauc: Quisquis Iustitiam sectari desideras, prius Deum time & ama, ut ameris à Deo, amabis enim Deum, si in hoc illum imitaberis, ut vellis omnibus prodesse, nulli nocere, & tunc te virum iustum appellabunt, omnes sequentur, venerabuntur, & diligent. Seneca de Virtute. Kdož koli (prý) Sprawedlnosti chce následowati/neypřwě sám se Pána Boha Bog/a geho milug/aby ty také byl milowán od něho/tak (prý) milowati

Aa iij

budeš

Budeš Pána Boha / gestli ho wtom následowati Budeš /
žebys chtěl wseckněm aužitečným býti / a žádnému neskodje /
tehda Budeš Mužem sprawedliwým odewssech gmeno-
wán / wssyctni tě následowati Budau / wpoctiwosti mýti / y
milowati.

Třetí také máš Ctnost neywyššý / Sýla a Mocnost /
která dwogj gest / prwnj Duchownj / o kterýž zde mluwiti
budem / druhá pak tělesná / o tý ti potom něco oznámím.
Mocnost tehda Duchownj / yak Macrobius píše / takowá
gest: Fortitudo est virtus, quae animum super periculi me-
tum agit, nihilq; nisi turpia timet, tolerat fortiter, vel aduersa,
vel prospera. Sýla (prý) gest Ctnost / kteráž aumysl proti
wssemu nebezpečenstwý stálým činj / a ničehož se gineho ne-
bogj / gedine mrzutých a nečistých wěcy / a wseckny gine
zmužile / tak protiwne / yak y šťastliwé snáššy.

Ambrož také swatý o Sprawedlnosti opravdowé tak
píše: Non mediocre est animi Fortitudo, quae sola deffen-
dit ornamenta, omnium virtutum, & iusticiam custodit, &
quae in expiabili praelio aduersus, omnia vitia decertat, inuicta
ad labores, Fortis ad pericula, rigidior aduersus voluptates,
ut auaritiam effugiat, tanquam labe quandam quae virtutem
effeminat. Amb: lib: 1. de Offici: Nenj (prý) mýrná Terč
yaká sy / aumyslu nasseho gest Sýla / genž sama toliko ochra-
ňuje / a zachowává / ozdoby wssech Ctností a Sprawedl-
ností ostřihá / ta proti wsem neprawostem / nepřemožený
Bog wede / a s nimi se potytá / nepřemožená k pracem / sylná /
a statečná k nebezpečenstwým / přyšná a neustupná proti
wssekiyakým marnostem a rozkošem / aby se Lakomstwý
wyrwarowala / yak posskwny něyake / kterážto Ctnost
ničemnau činj.

Kžehoř swatý také o stálosti a Sýle té Duchownj tak
mluwj: Fortitudo iustorum est, carnem vincere, proprijs
voluntatibus contrarie, delectationem vitae praesentis extin-
guere, uisus mundi aspera pro aeternis premijs amare, prospe-
ritatis blandimenta contemnere, aduersitatis metum in corde
superare. Gregor: lib: 8. Sýla (prý) sprawedliwých gest
tato / Tělo své wlastnj přemocy / wlastnjm swým žádostem
nepowolowati / Rozkoš života nyněššýho z sebe wyhnati /
a pryč

a pryč wymonstrowati / toho Swěta přykrosti pro wěčné
nahrady / a od platy milowati / šťastj wřtkawé / lahosenj
wssekiyaká pohřdati / protiwenstwý wsseho / strach a bázeň
na sedcy přemáhati.

Hospodář: Nesnesytelná to Sýla Ducho-
wnj / yak ti Mužj swatj o nj wyprawagj / nemnoho tako-
wých na Swětě?

Host: Také gest / protož se Čyřew Páně wa-
šým Kněžým nelubj / že těšty Zákon máme w nj ustanowe-
ný / oni sobě gine wyhledáwagj / kdebý wolnosti wětšy zažiti
mohli / načež Pýšma statečné vřázugi.

Hospodář: W wassý newseho toho vyplnugj /
mnohoť gest zlostných a swéwolných / yak kdy v nás.

Host: Seyme my Kněžým pokog / a o tom o čem
gsine začali / toho dokonejme / o tý Sýle a Mocj Duchownj /
kterážto sprawuge to yak Geroným swatý prawj: Forti-
tudo corporis est imbecilitas animae, imbecilitas corporis est
Fortitudo animae. Sýla (prý) Těla gest mdloba Duse / a
mdloba také Těla / gest Sýla Duse. A to gž máš o třech
Ctnostech neywyššých / gestě o čwrtý musým také něco
oznámiti / kterýž čyřagj Temperantia, togest: Mýrnost.

Čwrtá gest takowého aužitku Mužým poctiwým / ya-
ko opowjda Geroným swatý / y naučenj dáwa / yak gi při
sobě zadržeti magj čkauc: Fuganda sunt omnibus modis &
abscindenda languor à corpore, imperitia ab animo, luxoria
à ventre, à Ciuitate sedicio, à domo discordia, & in comune à
cunctis rebus Intemperantia. Máme (prý) sewššý pilností
zaháněti rozmačiloš a lenoš od těla / neyměloš od aumy-
slu / zbytečnost od Břicha / od Města neswornost / od Do-
mu různice / a od wssech giných wěcy nemýrnost.

Střjdmost zagistě yak Prosper Pýšma swateho Věitel
mluwj: Temperantia facit abstinentem, parcum, sobrium,
moderatum, pudicum, tacitum, & verecundum, haec virtus
si in animo habitat, libidines frenat, affectus temperat, deside-
ria sancta multiplicat, vitiosa castigat, omnia intra nos con-
fusa ordinat, cogitationes prauas remouet, scientias inserit,
ignem

ignem libidinosę voluptatis extinguit, mentem placida tranquillitate componit, & totam ab omni semper tempestate vitiorum defendit. Prosper, de vita contempla. Czini Czloweka zdrzeliveho / skrbniho / stěudneho / skrowneho / stydatěho / mčějcyho / a etnostneho. Ta Etnost gest li že na aumyslu přebývá / wseckny zlé žádosti skrocuge / aumyslnost řydj / žádosti swatě rozmnožuge / zlé a neselechtné tresce / a opramuge / a wseckny wěcy w nás pomrhaně spořj / mysslenj zla odhánj / Vmėnij dodává / Oheň chlypně Rozkossy vdušuge / mysl libeznau vpořogėnjm vpořoguge / a gi wždycky odewssech bauček a nepořogėw nenadělých ochraňuge a bránj. Tot y wjice gestě ta swatá Pani mjrnost Lidem púsobj a obgednává.

Augustyn swatý také o nj to wyprawuge řkauc: Munus Temperantię est, in coercendis sedandisq; Cupiditatibus, quibus contrariamus in ea quę nos auertunt à Legibus Dei, & à fructu bonitatis eius, cuius officium est, continere omnes corporeas illecebras, laudemq; Popularem. August: in Lib: de moribus Ecclesię. Skrownosti powinnost ta gest / skrocowati / a pořogėnā činiti zlé žádosti / kterěz nás odwracujj od ustanowenj Zákona Božjho / y od púžitku nesmjrne dobroty geho / gegi gest powinnost / pohrdati wssmi tělesnými láhodkami a rozkossimi / y chwálau obecnau toho Swěta. To giž máš o těch čtyřech Pannách / přigmi zadobře giž tu třetj Částku odemně / a měj se dobře zatjím na tento čas / na rozličných mjrstech nagdes o nich wjice.

Hospodár: Gestě te sobe nažertěj zamlauwám / nebo wjice od tebe o Pořádku této wassy Řijmské Cýrkwe chcy wědět.

Host: Wseckno to mně netěssko bude / tobe ožnāmiti času přihodneho / maljěko sobě odpočim wssj / Vale.

•••••

Rozmlau:

Hospodár s Hostem o třech

skrocch / nimiz se Czlowek zalubuge Panu

Bohu. Pod Erbem a Tvtulem Genich Nilosti

Panuw / Panuw z Pruskowa / z.

Di jiné prawym traktym slowy /
Od mnoha seih Leth té slawně Podkow /
Tě ja Helenem tjm prutym bħagj /
Etnost w rozličných Braginách hledaj /
Z kterých wěz giste a pamatug slowa /
Slawny / a wřactny Rod Panuw z Pruskowa /
Tia mnohē wěky Stwořitel z wřostj /
Rozmāhat bude tu na té nřstostj.

Bb

Drozec

Prozenému Panu / Panu Janowi Pruskowskiemu / Swobobnému Panu z Pruskuwa / na Pruskuwe / Chřelických / Bělé / Sěmicých / Hradec / a Bzeney / Geho Cysářské Milosti Raddě / a Komorníku / z. Panu mému Milostivému / štěstího Panova ný winssuge :

S Astarodávna opravdově to za obyčej mē-
li vznesený Muzij / Milostivý Pane / že Panům mor-
zným / veliké Dary do Kufau gegich oddávali / a tīm
gegich wyweyssenost / yal w Lásce Boží / tak w Lásce
Wchnosti Zemské znamenaghe ozdobovali / což y tenz
to wěk zachowává / y mne by se opravdově yakožto
neymenšymu služebníku Wassy W. tak zachos-
wati naleželo / toho dobře powědom gšauc / Eterak Pán Bůh wšsemohau-
cý / mladost W. W. mnohými a vzácnými Dary / nad mnoha giných oby-
dariti ráčil : X Monarcha předněgšy / mezy Pány Křesťanskými / w Lás-
sce a mistosti hogně držij. Patněgšy a wětšy Dar do Kufau W. W.
prvé před ginými podati by sluselo / než že mi toho zbraňuje obyčej / a
porádek Bragin zdeyššy / čemuž sfořughe / naděgi se že při W. M.
omluwen budu / a že s tak malým Dárkem před W. W. předstaupiti
gšem se opowázil / wšsak řdyž W. W. do něho wblédnauti ráčíte / za we-
líky a vzácný Dárek / yakožto Pán Katholický / sobě gmíti y powažo-
wati budete ráčil / ačkoli to / co se podává / dal to Pán Bůh wšsemohau-
cý / yako Pánu maubrému (wůle y porádku Cýrkwe své swaté oštrigaghe-
cymu /) lepegi nežli mně rozuměti / protož nic z své šlax y sprostné nepo-
dávám / toliko slowa Muziů swatých / a z Pšsma starého y nowého
Zákona sebrané / což s velikau chutí a ochotností proto W. W. podá-
wám a nesu / aby W. W. na místě swým Senátoršým / podle porádku
w mým Stambuchu gšauc wepsaný / to rozmlauwání Hospodáře s Ho-
stem / o Ceremoniách Cýrkwe swaté / y o Porádku gegijm / a ginými Kole-
gami swými přehlédnau / & iudicio & auctoritate sua, bedlivě čítaghe /
giným také chutí k tomu dodati ráčil / aby též y oni / ku poznání prawdy
Boží / a Porádku Cýrkwe swaté od Duchu swatého zříženého / bludy y
wymysly škrze Lidij od Čzerta podwedené opustiwšse / chutnými byli / nebo
w ty časy Milostivý Pane / tak škrmaucené a pomášené / potřebij welice
toho / abychně sobě Pána a Krále Těbe y Země laskawým učinili / kterého
hněw veliký nad námi se združuje / ne proč giného / toliko pro weliké pozdwi-
žení w peychu / kterč Pán znaghe / wyplniti méně ony slowa / kterč mlus-
witi škrze Geremiáše w Kap : 49. ráčij : Quid gloriaris in valibus tuis.
Ecce ego inducam, super te terrorem, dicit Dominus. A y gij to dobře wšdij-
me co se dege / že nás nasse rozumy y zmužilost gisté neobránij. Nisi Domi-
nus custodierit, yal Prorok dří / že prawě wyplniti vmjnil slowa ony in Leuit:
napšané : Ponam faciem meam contra vos, corruetis coram hostibus vestris,
& subiciet

& subiciemini his, qui oderunt vos, a že tak na onen čas pro roztržitosti
Wšry a odstapenij od Ceremonií swých čimti ráčil / y w tom času ne proč
giného / toliko pro weliké nechuti kterč widij a zná mezy Lidmi / gedněch
proti druhým / opustili Cýrkwe geho swatou / a nowých Sekt nadelali / a
nowymegšle / na ty newazij / kterč při Pánu a Porádku geho zřisťawa-
gij / y tak zloštlivě a nerozumšle některij mluswiti smeg / že raděgi s Tur-
ky a pohany nežli s Katořky přestawati čtēgij / y zdatij takowij newypl-
ňugi slow oněch in Apoc. 13. cap: pro kterčto slowa takon a rauhan a / Jan
swatý se zhořšughe mlusw : Aperuit os suum in blasphemias ad Deum,
blasphemare nomen eius, & tabernaculum eius, & eos qui in caelo habitant.
Otemel (prý) Wšta swá na rauhanij a na zlořečenij proti Pánu Bohu /
proti Přibytku geho swatému / y proti tem wšsem / ginž w Těbi bydle-
gij. Takowá slowa mne k tomu přiwedli / Milostivý Pane / že gšem tu
rozprávku o Porádku Cýrkwe swaté spisowati se opowázil / abrch Li-
dem prokázal na nij / tonž dobrý a swatý Porádek / škrze Duchu swatého
spšobeny / a škrze Wchnost gegi škrzeny / žádnému nenij ku škodě / nybrž
k spšředněmu wžitku / w kterčz aby oni w hlédnauce / čtēgijli býti opas-
wodowými Křesťiany / poznali z počtu tak welikých a wzácných swěde-
kůw / Elam a žradu zgewonau opustili / a w Lásce y swornosti bydlegij /
Čzest a Chwalu mlému Pánu Bohu / gednošegnými sedey y Wšty wzdas-
wali / a proti Pohany Zbraň swau obraceli / nebo dñ Ambroz swatý :
In cassum extra exteriores inim eos, in campo bellum geritur, si intra ipsa vr-
bis mēia, ius insidians habetur. O wšsemohauce Bože de yž nám takow-
wan opatnost / abychně těch podwodiwo Holomkůw Čzertowých / se
spustili / a obrátili se k gednotě Cýrkwe swaté / z kterčto gednoty / y ty
tři Štutky x y gmauc / pod Tvtulem Wassy W. M. gim wkazugia podás-
wám / aby tim čtēwēgšy a bedliwēgšy k přčtenij gich byli. maghe zřenij
na mládau y wzácnau Osobu Wassy Milosti / y bedliwost na ony wzácné
(y prawě swaté) Předky Wassy Milosti / kterč od Předkůw swých prá-
wě od začátku těch Knížecšwých / ku wšsilité ochraně / Práwu a Swobod-
w swaté Katholické Wšce se bē pomocenij byli / a Panůw nad sebau gis-
ného Waboženšwých / a nebo raděgi bláznowšwých trpěti nechčeli / držic se
oněch slow / kterč Jan swatý / wltimo in Apocalipsi napsal čka : Foris
canes & uenefici, & impudici, & homicide, & idolis seruientes, & omnis, qui
amat & facit mendacium. Nacházijm též w té mšce welikau štálost předs-
kůw Wassy Milosti / ačkoli bych mohl weyše šahnauti / než wšsetughe
krátkosti / začnu od welice wzneseného / a při Knížeti Přemyslowi Opaw-
šém a Katiboršém / z. Neypředněgšyho Senátora / Pána / Pana Sta-
nimira Wastelána Katiboršého / kterčz Léta Páně 1286. byl přitom
s ginými / řdyž gmenowane Knize Přemysl potwřzowal Práwu / a nebo
prywolegij Katiboršým / yal se toho na giném místě obšyrněgij a patr-
něgij doložij. Potom od Syna geho / též Stanimira a nebo Stojmira /
nebo oni takowá gmněna slowanská / w onom starodáwnijm wěku / po Předs-
cých swých / w weliké poctiwosti / a sobě za welmi slawné / & pro sacro sancti.
drželi / y Křesťianmi gšauce čas dlahý / odstapiti od nich nechčeli / toho
Stanimira / swědečij gedem List psaný starý / 1319. proto že Syn geho
Weldus štaupil byl od swých Streycůw / Lucwogenta / a Wchelan /
Zb ij Synůw

Předmluva /

Synův Obyslawowých Czástky gegich / které w Panstwu Pruskow-
skéměli / očemž List obšírnějši oznamuge.

Léta potom 1336. Dolelawo Anžje / Veldow Pruskowskiemu
Ranceli swému / Synu Veldowemu z Pruskowa / ohraničil Panstwu
Pruskowské / o tom také List dostatečně Latine psaný oznamuge.

Potom Léta 1357. Dolelawo Anžje / oznamuge w Listě swém /
Pana Mirsana z Pruskowa / kteremu Heynrych Kotulinský Wescny Prus-
sec prodal. Item Léta Paně 1360. Wogtcha Anžjete Oppolského /
a Stieleckého List oznamuge Pasla z Pruskowa Dworčina. Potom
Adama z Pruskowa Léta Paně 1390. Pana Ottu z Pruskowa. Léta
Paně 1406. A mnoho w každém věku Muzůw zaslaužených Anž-
jatem y Obcy: Až potom sotwa již naslych wěkůw nezastal Wýsoce
Muz uoznessený Pan Jan Pruskowský / Ranceli nejwýšší Anžjeteckwý
Oppolského a Katiborského / ten zůstawił Syna Jana / kterýž měl první
Manželku z Rodu Panůw Mochowských / kteréhož Rodu wlasního
Plemení nestalo / od něj byli dwa Synowé / Jan y Walentijn / a dvě Dce-
ry / Barbora dána w Staw Manželský Vrozenému Panu / Panu Kelle-
bowi z Kunowic / na Vheršém Brodě. Druhá Panna vmeřla / po smrti
pať této své Manželky / wzal sobě druhau z Rodu Panůw Cetryšw-
skorodawných / od kteréž zůstawił dvě Dcery / Hedwižu / a Bláru / Pan-
na Hedwiža w Staw Manželský dána / Panu Wogtchowi Laryšow /
Panna Blára / Panu Joachymowi Buchterwi na Odmuť. Synůw také
bylo pět / Pan Lukáš / z Cýsařem Karlem patým na Wogně w Branbancý
gšauc od Francuzůw zabít / a w Města Antybo pochowan. Pan Petr
Pruskowský / w Wádni zamordowan / y tam pochowan w Koste swa-
tého Michala / Pan Hendrych Pruskowský / w Vhěňch s Nepřátely Ří-
že swatého bogugě w Kameno postřelený z Busu / w Romárně pocho-
wan. Pan Jakub Pruskowský w Praze na Jámku w Honě na We-
selij Pana Joachyma Sláka / Hraběte z Lokte / od gednoho Zyspana pro-
střelen. Pan Wincenc mladě vmeřel. Vrozený Pán / Pan Gieř Sw-
obodný Pán / na Pruskowě / a na Starých Hradích / nejmilejši Pan Vtec
W. M. y Ge° Milosti Pána / Pana Oldřicha Desyderyosa Romorníka y
Kaddy Gcho Milosti Cýsaře a Městodržčého Sstolmístwostwý / Pana
z Pruskowa / a na starých Hradích / a nowé Bystřicy a Oticých / tohož
Pana Gieřho z Pruskowa obšírnějši nenijělo připomenauti na tak ma-
lým místě nemohu. Wšak Pana Bratra Gcho Milosti Pana Walentina /
Heytmána horného Glohowa / od první Manželky připomenauti slusý /
proto že nám Potomcy geho welice w znesený a slawný Páni / a zwołšše
Wýsoce Vrozený Pán / Pan Jan z Pruskowa / na Semicých / Heytman
Anžjeteckwý Oppolského / a Katiborského / a Pán / Pan Basspar z Prusko-
wa / a na Hradcy y Bzency / Gcho Milosti Cýsařské Kaddy / w dobré pa-
měti zůstawagý / genž byli milownijky Cýrkwe swatě welikými / Sestr ges-
gich nenijěly nepřipomínám / kterých bylo pět / wšecky w Domy wzácné
a starodávné rozdané byli. Wšak že gšem Kječ začal o Pořádku Cýr-
kwe swatě / kteréž ony k vůli Manželům swým odstaupili / o těch wšech
Muzšského pohlawij / yť gšem počal / y skončit / netoliko Pero mé / ale y
Angelij sami Paně toho mi pomohau / z kterými již bez pochyby w chwale
Krále

Předmluva /

Krále Těbe y Země odpočiwagý / o kteréž oný Tělo (s Nepřátely Ří-
že S°) totiž o Cýrkwe swatou / kwe své wyliti nelitowali / y wtaťowé
štalé Wěře / pře Magestát a Thrůn geho / yako opravdowé Cwědky se
stawili / hodnái by mi wěc gístě byla / pro w zácné Potomky W. M.
tim způsobem wšecku spráwu W. M. wyslewti / yako W. M. na Dám
Paně / y na to mýřto ldež mnoho Tel a Kostij slawných Předkůw W. M.
ležij / lářkawi byti ráčíte / a w něm chwálu Paně rozm- hagič / hogného
nářladu litowati W. M. neráčíte / to nenijěly abych se za pochlebnijka
někomu nezdál / opustiti musým / na prostansý plac s tim se pozdržím /
a na tento čas Milostiwé Lářce W. M. ponížně poručeného se činím.
Datum w Oppoli / w Domě Vrozeného a Statečného Pana Jana Vdes
wolffa z Důlné Stradomě / a na Urbanowicých / Léta Paně / 1607.

Wassy Milosti /
mého milostiwého Pána /

k Službám wolný /

Bartholoměj Paproček /
z Glogol / zc.

Bb iij

Kořmlau

Hospodáře s Hostem / o třech skutcích / gimiž se
Czlowěk Pánu Bohu zalibuje.

Host: Tak yaki gsem připowědal / gessie rítec
powěděti / o Poradku w nassý Cýrkwi / o to gsem se posta-
wil / gessli poslauchati chceš / yá rád oznámím.

Hospodář: Rád / toliko mi to co k spasený vžite-
čného oznám / to gsau wěcy nad wsečkno nevyžitečnégssý.

Host: Rozprávěti budu o třech skutcích / který-
mi se Czlowěk s Pánem Bohem smýřuje / a Lásky stracené
skrže ně nabývá / totižto : Postem / Almužnau / a Modlitbau.

Hospodář: Půst / toť gsau wýmýsl wassých Kně-
ží / yá ani nassý Věitelowé tjm se neobýráme / toliko mýtu za-
chowáwáme / a vžiwáme mýtně wseho / co Pán Bůh zřý-
diti ráčil / a před Kufami gest / nehledáme sobě giných Pokr-
můw na Pátek / giných na Neděli.

Host: Poslauchey toliko přejem / proč se my po-
stíme / a gessli to gest wýmýsl Kněžský / důwěz se prwe gisto-
ty / potom haněti budeš. A to neyprwe wěděti máš / yakoť
Augustým swatý oznámuge / proč nám gest Půst vžitečný /
témito slowy: Ieiuniū est temporalia alicitis cibis abstinentia,
non auersione creaturæ Dei quæ bona est, si cum gratiarū acti-
one sumatur, sed causa affligende, mortificandæq; carnis, & hu-
miliandæ, seu desecandæ anime, propter Deum suscepta. Augu-
stinus contra Faust: lib: 10. Cap: 5. Gest (prý) Půst docestná zdrželi-
wost / od některých náležitých Pokrmůw / ne proto yakoby-
chom pohrdali stwořením a Dary Božími / kteréž dobré
gsau / gessliž ge z děkowáním přigýmagý Lidé / než aby chom
mrtwili a trápili těla nasse / pro ponížení Duse nassý / pro Pá-
na Boha. A potom yak Origenes swatý mluwí: Est adhuc
& alia ieiunandi ratio religiosa, cuius laus quorundam Apo-
stolorum Literis predicatur, inuenimus enim in quodam li-
bello, ab Apostolis dictum, beatus est qui etiam ieiunat pro eo,
ut aliat pauperem, huius ieiunium valde acceptum est apud
Deum. Origenes, in Leuit: Cap: 6. Homil: 10. Gest (prý)
spůsob gessie druhý Postu / Czlowěku Křesťanskému / od
Apostolůw welmi schwálený / yak gsine to nassli w gedněch
Knihách

Knihách od nich předpowědjno: Blahoslawený (prý) gest
který se postí / proto aby chudého / objiwiti mohl / tau Časť
tau kterauž sám měl gústi / neš Půst takowého gest welmi
schwálený před Pánem Bohem.

A protož Chryzostom také swatý mluwí: Qui cibum
igitur cupit & ieiunare non valet, largiorem det eleemosynam
feruentior sit in precibus, maiorem habeat alacritatem in di-
uinis eloquijs. Chryso: Homil: 6. Kdo se (prý) postiti ne-
může / ten hognégssý nechť dáwa Almužnu / nechť se horliwěgi
a nábožněgi modlí / a nechť wětsý má ochotnost k wyslawe-
ný Božských slow / a chwály geho swaté.

Wěz mág milý Bratře / že Půst yak tenž Chryzostom swa-
tý prawí / gest welmi nám vžitečný / očemž on wyprawuge
takto: Ieiunium est animarum nostrarum tranquillitas, senum
Decor, adolescentum schola, & erudicio, continentium ma-
gister, qui omnem ætatem, & sexum quasi diademate quadam
ornat. Chryso: Hom: 2. in Genes: Cap: 1. Půst (prý) gest
Dussý nassých wpořogený / starých pociwost a ozdoba / Mlá-
dencůw Škola a Vmění / zdrželiwých Mistr / kterýžto kaž-
dý wěl / y každý Stan a pohlawí yako neyznamenitégssý
Korunu ozdobuge. Protož raddu dáwa a napomýná nás
tenž Chryzostom swatý kta: Mentem vero ita compescamus,
nequid nocuum prodeat, & si quoque aliquid tale à foris infe-
ratur, id statim ut superfluum & damnosum amoueamus, &
si intrinsecus nascitur, statim pia cogitatione illud effugemus,
& ne existimemus mediam usque ad uesperam, ad salutem no-
bis sufficere. Idem, ibidem. Nassy tehda mysl a rozúm tak na
vzdě mēgme / aby nic škodliwého / a nemrawného od nás ne-
wyslo / a pakliby něco takowého od nětud se přihodilo / to
wporu yako zlé a zbytečné a škodliwé odwrhněme / a pakli
co takowého wnjě se při nás nachází / y hned a bez meškání
pobožným rozgimáním / a myšlením toho se warugme a wy-
stříhěme / a za to nemēgme / aby nás Půst který až do wěče-
ra zachowáwáme / měl nám býti w čem prospěšný a vžite-
čný / gessli že toho nebudem wystříhati / aby chom se od zlých
a marných žádostí a myšlený zdržowali / a gich se warowa-
li / neboť by to yak on prawí: Absurdissimum esset, à cibis &
concessa abstinere esca per ieiunium, oculorum uero prohibita
tangere

tangere, non comedis carnem, neq; lasciuiam per oculos haurias, ieiunet & auris, & alia membra. Idem, Homilia 3. ad Populum Antiochenum. Bylať by to (prý) wěc welmi nenáležítá zdržowati se od pokrmů w Postě/a Očím nassým zapowěděné žádosti wyplňowati powoliti/ědyž Masfa negiso/ necht také twe Oči/od marných žádostí se postij/necht se ršsy od slyssenij nepoctiwých wěcy postij/necht se postij y Audowě ginij od marných wěcy.

Gospodár: M pá rěz otalorým postu smeysslým že gest dobrý / než negýsti ědyž se zachce / to gest daremnořt / an y proti přirozenj to gest/nebo toho Čłowěk sněsti nemůže.

Host: Prawij tak Augustyn swaty: Bonum est cibum cum gratiarum actione sumere, & quicquid Deus praecepit edendum est, abstinere autem ab aliquibus, non quasi à malis, sed quasi non necessarijs, non est malum, moderari vero vsum eorum pro necessitate & tempore, propriae Christianorum est. August: de Ecclesia: Dogmat: Cap: 66. Dobrá (prý) wěc Pokrm zděkowánijm přigýmati každému / y co koli Pán Bůh přikázal/ může se gýsti / než wřřat zdržowati se předce od některých Pokrmůw / ne yakoby odzlych/ ale yako nepotřebných/ neni wěc zlá mýtně gich požijwati / podle času a potřebij / to obzwláštěně dobrým / wěrným a poslušným Křestianům náležij. A dále toho dokláda řkauc: Pro amore castigandi corporis, abstinensibus à vino vel carnibus, nil credere meriti accedere, Hoc non Christiani, sed Iouiniani est. Idem, ibidem. Cap: 68. Pro takowě tehda trestánij Těla/ magyč zdrželwost/od pitij Wjina zbytečného / y od gedenij Masfa/ědoby tomu newěřil/aby mu mzdy nepřibýwalo za to ponijzenij / takowý za Křestiana / než za Jowinyána a Kalwajna gmenowán býti má.

Dobře tehdy se postiti nebo prawij Geroným swaty: Ieiunium non solum perfecta virtus est, sed etiam ceterarum virtutum fundamentum, & sanctificatio, & pudicitia, atq; prouidentia, sine qua nemo videbit Deum. Hieronimus. Ardentes enim Diaboli sagitte, ieiuniorum & vigiliarum frigore restinguendae sunt. Idem. Půst (prý) netoliko gest dokonalá Čtnost/než také y giných wřřech Čtností Grunt a základ / y po swě,

poswěcenij wřřtydlwost y opatrnořt / Bez kterýžto žádný nevhlydá Boha. A dále dij: Pústem roznyčeně a hořijcy řřpy Šřatanowý / řđenijm wřřawijčným wřřassene a wdussene býti magij.

Ayž tak wzáctný a wážný gť Půst/Čyrķew swatá znagýč w tom býti wůli Pána Boha swěho / postiti se Poraučij / a přijně přikazuje/tak wyslownými/ a swětlými slowy / yakož od řřarodáwna od Pána Boha nařijzeno gť y přikázáno/yak Joel Prorok opowýdá řkauc: Conuertimini ad me in toto corde uestro, in ieiunio, & planctu, & fletu. Joel Cap: 2. Obťratte se ře mne wocem ředcy wassēm / w Postu a w pláči y řwýlenij.

Poněwadž se tehdy Pánu Bohu ljbij/a to od nás mýti chce/proč bychom toho činiti neměli/ědyž to Pána welmi mřřzý/ědyž mu se řdo wěrijm protiwý/o čemž čteme y Zacharyáš w 7. Kapit: řdež d. ř řidům: Nunquid ieiunium ieiunastis mihi. Zacha: Cap: 7. Ř zdalij Půst gřte postili mně.

Řzdrářř Prorok w prwnijch Řninách w Kozdýlu 8. tak oznamuge: Praedicaui tibi ieiunium iuxta flumen Ahaua, ut affligeremur coram Domino Deo nostro, & peteremus ab eo viam rectam, nobis & filijs nostris, vniuersaq; substantiae nostrae. Ezdre. Cap: 8. Ř wložilť gřem Byl a opowědel Půst/ y Řžeky Ahaua/abychom se trápili před Pánem Bohem nassým/a bychom prosyli od něho za Čestu wprýjmnau / nám y Synům nassým/y wřřsemu Šřatku a Domowu nassemu.

Ř tohot se wychwalowal onen Řřál Dawid / Pánu Šřwocítelowi swěmu řkauc w řřalmu 34.: Humiliabam in ieiunio animam meā. Ponijžowal gřem w postu Duffy mau.

Potřebij takowěmu Pánu wřřřekno řřrawedliwě wykořnati/ķterýž zná y myřřlenij řředcy nassých / potřebij netoliko Wřřřa/ ale y řředce čřřřtorně zachowati / nebo mluwij Ecclesia: w Kozdýlu 34. Qui Baptizatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid prodest lauatio eius: Sic homo qui ieiunat in peccatis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando se, orationes illius quis exaudiet. Eccles: Cap: 34. Co to gest/co Dawid mluwij: Kolena má zemdená gřau od Postu / a tělo mé zmýnilo se pro Oleg. Řřřech slow zney že ten Řřál Pánu Bohu ne gedenijm Masfa/ale oto Olegem se posýlnowal.

Cc

Gospo:

Gospodár: Byť gšme my se gessťe trýce postili / málo sobě tím spůsobyme / zdaliž náš Prošředník za nás neodpostil.

Host: Wasse wšsetně auffánj w Pánu Bohu / welmi indě a wrtkawě gť / chcete wšsetno jako žide na něm wyměřit / yť ono w spomjna slova gich Izayáš w Roz: 58. Quare ieiunauimus & non aspexisti, humiliuimus animas nostras, & nescisti. Isaia Cap: 58. Proč gšme se postili / a nepo- patřil gšy / ponížili gšme Duffy nassých / a newiděl gšy o tom / což gím powědžno od Pána / o tom sobě čtetě tamž kde mlu- wj: Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas uestra, & omnes debitores uestros repetistis. Ecce ad lites & contenti- ones ieiunatis, & percutitis, pugno impie, nolite ieiunare si- cut vsq; ad hanc diem, ut audiatur in excoelso clamor uester. Nunquid tale est ieiunium quod elegi, per diem affligere ani- mam suam. Nunquid contorquere quasi circulum caput su- um, & sacco, & cinerem sternere. Nunquid istud uocamus ieiunium, & diem acceptabilem Domino. Idem ibidem. Ny prawj Pán: Wedni Postu wassého / nalezá se wůle wassé zlá / a wšsetny dlužnjky wassé těžce napomjnnate wyť swa- rom a swádam / postjíte se / a tepete Pěstj nemilostiwě blžnj wassé / nechcete se postiti / jako až do toho dne / aby wšlyšáno bylo / na wýsosti wolánj wassé. Zdali takowý gest Půst kre- rý sem já wywolil / přes den trápit Duffy swau / zdaliž ztočiti jako Obruč Glawu / a Pytel y Popel prostřiti / zdali toto nazýwás Půst a den wzáctný Pánu Bohu.

A zatjm tam wězuge Půst takowý / o yť w Cyrkwi swa- té powšsechně žádagj a napomjnnagj / o yťowý Pán napo- mjná škrze tohož Protoka tamž čkauc: Nonne hoc est magis ieiunium quod elegi, disolu, caligationes impietatis, solue fa- sciculos deprimentes, dimitte eos qui confracti sunt liberos, & omne onus disrumpe, frange esurienti panem tuū, & egenos va- gosq; induc in domum tuam, cum uideris nudum, operi cum, & carnem tuam nedespexeris. Idē ibid: A zdaliž (prý) to nenj wěššý Půst / který gšem já wywolil / zruš swázanj neprawo- sti / rozwaž swazky dolů tisknauý / propust ty krečjž swázanj gšau swobodně / a každe břemě rostrhni / lámeg lačnému Chleš twůg

twůg a nuzně a podružně wweš do Domu swého / když vhlj- dáš nalyho přioděg ho / a tělem swým nepohrdey. Věnijs aspoň něco z toho dwogjho / a neš to zachoweg / co mluwj Prorok Páně / a nebo co přikazuje Cyrkew swatá.

Gospodár: Gestlž wy to wšplaugete / wšsetno co je tu koli mluwj / a nebo wassj Aněžj co to poraučegj?

Host: Já pak toho newjm / gestlž to koo wšpl- nuge / nebo já toliko tobě oznamugi / že w Cyrkwi žádných wšmýslůw nenj / toliko wůle Pána Boha se plniti paraučj / a Pán každemu podle zaslauženj platiti bude / ty toliko po- šlauchey / že Půst od Aněžj nenj smýšlený / než to wěda že gest vžitečný / k zaslauženj Pánu Bohu / protož poraučj aby každý k službě Pánu / co neylepe se připrawiti mohl / neš ona swatá Wdowa nenaprazdno powěděla / w Rozdijlu 4. čkuc: Scitote quoniam exaudiet Dominus Preces uestras, si manen- tes, permanferitis in ieiunijs, & orationibus in conspectu Do- mini. Iudit Cap: 4. Wězte (prý) žet wšlyšý Pán Bůh Modlitby wassé / gestli že trwagjce setrwáte w postech / a w Modlitbách před Twárj Božj / a protož mluwj Spa- sytel náš / v Nathausse swatého: Blahoslauwenj krečj ne- njčto lačnjte / nebo wy nasyceni budete. Aposstol takě Pá- ně / napomjnná čka: Wewšsech wědech / wydawegine sami sebe jakožto Božj služebnjcy / w bdenj a w postech.

Medle wšak Pohane / žide / Turcy / Tatařj / magj gednát swé posty / yťž koli od swých předkůw za obyčeg ge držj / a wa- šse pak šekty žádné poťánj / žádného znamenj nepoťazugj / aby byli služebnjcy Páně / wždycky dey den wden gednostegně.

Gospodár: Nebo dobře wědž že tjm sobě žádné Lásky v Pána nespůsobj / věniti on ráčil za nassé hřjchy do- sti / nám se trápit nepotřebj.

Host: Kdy by to byl Pán náš w tom špewniti ráčil / že gž na tom dosti gmjti budeme / gště žeby byl o tom Postu zmjntky nečinil / škrze Kancelje swé Nathausse S. kdež mluwiti ráčj tato slowa. Cum ieiunatis nolite fieri sicut Hypo- cryte tristes, exterminant enim facies suas ut videantur ab ho- minib; ieiunantes. Math: cap: 6. Když se (prý) postjíte nebušte

yačo Počtytcy smutni/neboť posinucugi twáti své/aby se ošá-
zali lidem že se postij. A protož dáwa naučení/yať se chowati
má gedentáždyčka: Tu autem cum ieiunas, vnge caput tu-
um, & Faciem tuam laua, ne videaris hominibus ieiunans, sed
Patri tuo qui est in abscondito, & Pater tuus, qui est in abscon-
dito, reddet tibi. Idem, ibidem. Než ty (prý) když se postijs/
pomaz hlavu swau / y obličeg swüg vmeg / aby se nezdál Li-
dém že se postijs / ale Otce swému genž gest wskrytý / a Otec
twüg genž widj w skrytý / odplatj tobě.

Tu zney/že netoliko starý/než y nový Zákon Půst držeti
poraučj / ale proklatý Preceptor, a Včitel Šatan / genž wj
že Postem přemožen a zwítěžen býwá / a k takowému genž
wůli Božj plnj/a Čyřkwi swaté geho poslušný gest/přijst-
pu mýti nemůže / čeho sám dowesti nemohl/to šrže své So-
lomky k své vůli spůsobuge a nawodj / odwozuge Lidj od
dobrych skutkůw yať může. A protož pamatj na weystra-
hu Spasytele swého / yať ti oznamowati ráčj v Mathausse
swatchočka: Hoc Genus Demoniorum non eicitur nisi ora-
tione & ieiunio. Math: 17. A protož své Swodnjky o tom
wědět wynaučuge / aby se Lidem šrže takowé vnijzenj ge-
gich neomrzeli / a od nich spolu odehnán nebyl / Bránj Postu
y modlenj Pánu Bohu pilneho/w pořádnj Čyřkwi /ale ge
sobě odlaučuge do Kaplj swých / znagj w tom vůli Páně/
že wgednotě Čyřkwe geho swaté wšeckno mohau Lidě ob-
držeti oč geho žádagj/zachowawagj se podle poručenj Bo-
ha Otce / yať mluwiti ráčj / Deut: Cap: 17. Et facies quod
cumq; tibi dixerint qui praesunt loco quem elegerit Dominus,
& docuerint te iuxta legem eius, sequarisq; sententiam eorum.
A činiti buďes coťkoli poručj/ti kterj gsau přeloženj mýstu
kterě sobě wolj Pán / a wywčowati tě budau / podle Zákona
geho/následowati buďes zdánj a rozuměnj gegich. Gestlž
tu tehda Pán a Stwořitel Nebe tak chce mýti / proč se nede-
žjte vůle a poručenj geho / negdete do služebnjkůw Božjch/
ne do služebnjkůw Čertowých / genž oni kromě wšelického
Pořádku své Zbory magj.

Gospodár: Což wědět/kterj z vůle Páně gsau/
gestli nassy/gestli wassy/nebo slyšsme/že nassy Ewangelium
swatcho se držj/a podle něho nás wywčugi.

Host:

Host: Tu zney gestlž tak gest / Ewangelium
včj Postu / a oni toho zbraňugj / wjcegi gsau lástawi na
swauwolnost / nežli na štržliwost / o kterj mluwý Gero-
ným swatý takto: Mater sanitatis abstinentia, mater agri-
tudinis voluptas. Hiero: Matka (prý) dobrého zdrawštrž-
most a zdržliwost. Matka nemocy a těstosti swáwolná
rozkoš. A protož dáwa raddu k gednomu Zákonjtu pýšic
takto: Modicus ac temperatus cibus, carni & animae utilis est.
Idem, ad Rusticum Monachum. Mýrný (prý) a štrwný
Pořm / Tělu y Dussý welmi vžitečný a prospěšný gest. A
protož/nebo pro to/nebo pro ono /dobře Půst zachowati / a
těla oštržhagj y Dussý pohodlj včiniš / nebo yačo mluwý
Augustýn swatý/ pýšyc o Postu: Ieiunium purgat mentem,
subleuat sensum, carnem spiritui subicit, cor facit contritum,
& humiliatum, concupiscentiae nebulas spargit, libidinum ar-
dores extinguit, castitatis vero lumen accendit. August: de
Ieiunio. Půst (prý) čistj rozum / wyzdwjhuje smysl / tělo
Duchu podrobuge / šrdce působj štrassene / a činj pokorné /
nepořádných žádostj Mhly rozhánj / wšech zlých žádosty a
chlipnosti těla vdussuge/a wykořeňuge / čistotj pak a wšech
gyných Čenostj yasnost ošwěcuge. Srozumjwey tehdy ya-
čowý požitě Postu gē/Beť to na vwáženj / a na vůli twau/
kterým gestli pohrdáš sám sobě/a ne giněmu wštkodjš.

Gospodár: Máč newým koho poslauchati / y tu
dobře včj / wšak nassy kwaltu tělu žádného činiti nedadij/
nebo Ryby Woda / a gině Postně Krmě wasse / gsau welmi
zdrawj škodliwě.

Host: Wšak Čyřkew swatá niloho Gwaltem
k Postu nepřinucuge/a zdrawj vbljžiti neporaučj/ yať z to-
ho Listu srozumjwey / kterjž Geroným swatý pýšic k gedno-
mu přjtelj čkauc takto: Noli bibere aquam, sed modico vte-
re vino, prudenter enim Deus vult sibi seruire, non ut nimietat-
e debiles fiant, & post medicorum suffragia requirant: Tem-
perandum enim est, ut si fieri potest capti obsequium grada-
tim prouchatur, potiusquam in considerantia minuatur.
Hiero: super Epist: Paul: 1. Tit: Cap: 5. Nepj (prý) wody/
ale štrwně vjwwey Wjna. Chce Pán Bůh aby ge maudče

Ec iij

a opatrně

a opatrně slauženo bylo/ne aby zbytečnosti welikau obtížem
a zemdenij gsauce/potomně v Doktorůw pomocy a Lekůw
wobhlédawali / wštkownowati se gístě potřebij / aby gestli že
byt: může ta začatá služba / pořádně a poznenáhla rostla / a
rozmařala se / raději nežli by pro neseťtrnost mdlela / a vmen-
ssowala se. Takowaut tehda Láska gegi / také Kžehoř swa-
tý oznamuge čkauc: Ieiunium Sanctificare est adiunctis bonis
operibus, dignam Deo carnis abstinentiam ostendere: Gręgo:
in pastoralis. Půst (prý) poswětit a zachowáwati / gineho
nic není / toliko za dost učiniti poručení / a přikázání Mlasky
swé Cyrkwe swaté / přidadauc a připogiw k Postu gine do-
bre skutky / pokazati Pánu Bohu / hodnau a naležitau zdrže-
liwost a stýdmost. To pak yá by wykonati měl / gíž
gsam prwe powědel / totižto mýrně / a stýdmě se posyl-
ňugije / Almužnami nuzné opatrugije / a to co by sám měl /
snýsti wbohému oddati / a toho na zeytější neschowáwati / nebo
prawij tenž Kžehoř swatý: Non Deo sed sibi ieiunat, qui
quae ventri ad tempus subtrahit, non in opibus tribuit, sed ven-
tri post modum offerenda custodit. Illud enim ieiunium Deus,
approbat, ut quod sibi subtrahis alteri largiaris, & unde caro
tua affligitur inde egentis proximi caro reparetur. Idem ibid:
Ne Pánu Bohu (prý) ale sobě samému takowý se postij / kre-
rýž toho čeho nedogij / lačnému nepoda / ale to pro swé Běi-
cho zachowáwa. Uchť tehda nebude drabý ten kus Chleba /
a nelitug ho lačnému dáti / chcesli se postem Pánu Bohu za-
lijbiti / nebo Pán Bůh takowý Půst schwaluge / když to co
sobě vtrhnes / zebrawému a chudému poskytnes / aby odrud-
čím se Tělo twé trápi a z sužuge / twého bižnjého a chudeho /
posylněno bylo. A wšak w tu naděgi že se postijš / nepáchey
nic zleho / magije pozor na slowa Chryzostoma swateho genž
dij: Qui peccat & ieiunat, non ad gloriam Dei ieiunat nec
se humiliat, sed suae substantiae parcit. Chryso: Kdo se po-
stij a hřešý / Ten se nepostij ke cti a chwále Božij / ani se tym
před ním ponížuge / ale toliko to proto činij / aby mu mnoho
z Pijžerny nebylo. A to gest blaupost hřešijti Lakomstwím /
o kteréz Lakomstwí napomýná Apollol Páně k Efezským
w Kapit: 5. pišýc čka: Lakomstwí aniz buď ginenowá-
no mezy wámi. Tež Lew Papež pišýc o Postu dij: Non in
sola

sola abstinentia stat nostri summa ieiunij, haud fructuose esca
corpori subtrahitur, nisi mens ab iniquitate reuocetur, & ab
obrectationibus lingua cohibeatur. Leo Papa, de Ieiunio.
Ne na samé (prý) zdrželiwosti od Pokrmu nasse wšeckno po-
stanowenij Postu náležij / že tělu pokrmůw wgmugeme / ge-
stli že myslí nasse od neprawosti myšlení zleho neodwede-
me / y tolikéž gestli yazyka od nenáležiteho pomlauwání ne-
strocugeme. Zdáwa tehdy nám oznamuge Pjssno swaté /
že Půst potřebný gest k spasenij nassemu / yá on Muz spra-
wedliwý powědel / Tobias swatý: Bonum est ieiunium cum
oratione & eleemosyna. Cap: 12. Dobrý (prý) gest Půst
s Modlitbou a s Almužnau. A protož y Cęsarius napsal:
Tale est ieiunium sine oratione, & eleemosina, qualis sine
Oleo Lucerna. Cęsarius. Takowý gest (prý) Půst kromě
Modlitby a Almužny / yáko Kahanec kromě Olege. Petrus
také Rauenus, Doktor Pjssina swateho dij: Ieiunium quam-
uis auferat uitiorum morbos, carnis amputet passiones, cri-
minum causas propellat, tamen sine unguento misericordiae,
sine riuo pietatis, sine eleemosynae sumptu, perfectam salu-
tem, mentibus non reponit, ieiunium sanat vulnera peccato-
rum, sed cicatrices vulnerum sine misericordia non emendat.
Petrus Rauenus. Půst (prý) ač náležit a sprawedliwě za-
chowání / ačkoliwěť wšeckny nemocy a bolešti skutkůw ne-
mlechetných odgýmá / y giná trápenij a zsužowání tělesná
odhání / y Pjčiny neprawosti a zlosti zahání / wšak gednáť
bež Mlaski praweho milosrdenstwí / a bez proměnění Mlabo-
ženstwí / y bez nákladu Almužny / k dokonalému spasenij my-
slí nassý nepřinassý / nebo Půst vzdrawuge Kány neprawo-
sti a hřešijůw / ale ssamůw Kannyh bež milosrdenstwí
oprawiti nemůže. Wědětí tehda to nám potřebij / co nám
na Postu záležij / kterýž yá mluwí tenžto Rauenus: Scia-
mus itaq; ieiunium esse Dei arcem, Christi castrum, murum
Spiritus sancti, vexillum Fidei, castitatis signum, sanctitatis
Trophaeum: Idem. Wěz že Půst gest Zámek Božij Grad
nedobytý Krysta Pána / Sed Ducha swateho / Koruhew Wj-
ry swaté Křestianské / znamenij čistoty / wjtezstwí swatto-
sti a pobožnosti.

Hospo

Hospodár: Onoho tu přikazují při tom Postu zachováti, ti Muži swatí, a ya newým yať by tomu za dosti geden učiniti mohl.

Host: Oto se nauč od Bernarta swatého / který te tak wynaučuje: Si sola Gulla peccauit, sola ieiunet, & sufficit. Si vero peccauerunt & membra cetera, cur non ieiunent, oculus à curiosis aspectibus, & omni petulantia, ut bene humiliatus coerceatur in poenitentia, qui male vagabatur in culpa, ieiunet auris turpiter pruriens à fabulis & rumoribus, & quæcunq; otiosa sunt, & ad salutem minime pertinentia, ieiunet lingua in detractatione, & murmuratione ab in uilibus & uanis atq; scurilibus uerbis, interdum quoque obgrauitatem silentij, ab ipsis quæ poterant uideri necessaria, ieiunet manus ab otiosis signis, & ab operibus omnibus, quæcunq; non sunt imperata, sed & multo magis ieiunet anima ipsa à uitijs, & à propria uoluntate sua, & enim sine ieiunio hoc, cetera à Domino reprobantur, sicut scriptum est, quia in diebus ieiuniorum uestrorum uoluntates uestræ inueniuntur. Gestli že sám obožerstwý zhřessýlo / sám o toliko nechť se postý / a dostiť gest / gestli že pať zhřessýli giný Audowé / proč se též oni postiti nemagý / nechť se Oto postý / pro své wssetečné patření / y od wsseliyáké swéwolnosti / a nestydateho sem y tam obracený / aby tak yať se nenáležitě chowalo / pokutu a pokání za to sluně trpělo: Nechť se y Deho postý / od poslauchání mrzutých a nepotřebných Basní / a Kletet / kteréž gemu ani k spasení, ani k něyákému dobrému aužitku / neprospívagý. Nechť se též postý yazyk za pomlawání / a nestydaté reptání / proti Blijzým swému / y neuzitečné a prázdne / y škaredé slowa / a ně / kdy že nemluwil toho / což mluwiti bylo potřebý. Nechť se postý y Kuce pro neuctiwé a zahálčiwé znamený / kteréž wkazowali / y tolikéž za wssečny díla a práce / kteréž negsaw rozkázane. Ale y mnohém wíce nechť se postý a zdržuge Duffe od neprawosti / a oplzlosti / a zwláště pať od wlastnj wúle a žádosti své / neb gístě bez takowého Postu / giný skutkowé milostdny nebýwagý od Pána Boha schwálení / yať otom napsáno w Pústině swatém: Ay we dni Postu wasseho nalezá se wúle wasse. A protož poslaucheyme Bernarta swatého který

nás

nás namlawu / k takowému uuižení / mluwýc tato slowa: Vultis breui ieiunio, ieiunia sempiterna redimere? Gehennam enim meruimus, ubi vnquam nullus cibus est, nulla consolatio, nullus terminus, ubi guttam aquæ diues postulat, & accipere non meretur. Bern: Chceteli (prý) krátkým Postem Postý wěčné odkoupiti postiti se přimykýte / za slaužili gsme wěčný Oheň / tam kdež není žádného Pokrmu / žádného potěšení / žádného konce / ani požehnání / kdež za Krupěgi Wody Boháč prosý / a není hoden aby mu gi k do podal / o peycho nezbedná / k čemu sy ho přimědla. A prorož wěže že gest dobrý Púst / yať o tom pravý tenž Bernart swatý řkauc. Bonum & salutare ieiunium, quo æterna supplicia redimuntur, dum remittuntur peccata, non solum autem est ablucio peccatorum, sed etiam extirpatio uiciorum, non solum obtinet ueniam, sed meretur gratiam, non solum delet peccata preterita quæ commisimus, sed etiam repellit futura, quæ committere poteramus. Idem. Dobrý (prý) gest a spasýtedlný Púst takowý / nimžto se wěčné mauky a trápený odkupugi / když y hříchý odpustěné a obmyte býwagý / y wssečných zlostý wykořeněný. Púst neroliko odpustěný hříchý w obdržuge / ale též milost y Lásku zásluhuge / neroliko šká a wymazuge hříchý pomínulé / které gsme páchali / ale též odháň prýč budaucý / kteréch bychom se dopustiti měli. A protož se drž naučení Muzůw swatých / ne poběhčaw / ne ssalbýřaw / swéwolných Kůhačůw. Poslauchey co mluwý dále tenž Bernart swatý: Ieiunium, orationem, deuotionem, & fiduciam donat, oratio uirtutem impetrat ieiunandi, & ieiunium meretur gratiam orandi, ieiunium orationem roborat, oratio sanctificat ieiunium & representat: Púst (prý) Modlitbu Náboženstwý y důwěrnost Člowěku daruge / Modlitba pať moc a Sílu postowy v Pána Boha obgednáwa a wyprossuge / a Púst (prý) pať zásluhuge Lásku modlení / Púst Modlitbu zmocňuje / a Modlitba ho poswěcuge / a Pánu Bohu oddává a okazuje. Wězyž tehda že ty tři Čtosti / Púst / Modlitba / a Almužna / Pánu Bohu gsaw welmi milé a libé / a púst neywíce k wssěmu dobrému člowěku dopomáhá / yať pravý Augustýn S. Ieiunium uerboositatem non amat, diuicias superfluitatem iudicat, superbiā spernit, humiliat em comendat, præstat homini seipsum

dd

seipsum

seipsū intelligere quod est infirmū & fragile. Augu: Neoblybuge (prý) půst mnoho mluwenj zbytečnost/Bohatstwj rozluzuge/peychau pohrdá/pokoru s chwaluge a spůsobuge/že Cžlowěk sám sebe poznává/ což býwá na Cžlowěka nemožné.

Hospodár: Gij pá mohu postiti Půst který sobě sám vložím / podle meho svědomij / ale co mi Papež / Mních něyaky poraučij / nemohu yá toho poslauchati / nebť on gest také Cžlowěk / yako y yá.

Host: W tom se poznati nemůžese že to peychá w tobě panuge/poslyš slow Bernarta swatého coť mluwí : Siue Deus siue homo vicarius Dei mandatum , quod cumq; tradiderit , pari profecto obsequendum est cura , pari reuerentia defferendum , ubi tamen contraria Deo non praecepit homo. Bernart. Cožkoli (prý) buďto Bůh / buďto můjsto držící Božské / nařídí a přikáže / gednostegně to spilnostij a zbedliwostij wykonáwati naleží dobrému Křestianu / zwláště kdýž nic protiwneho Pánu Bohu neporaučij.

Augustyn swatý také mluwí : Quisquis praeceptis Ecclesiae non obtemperat , reus est & debitor poenae. August. Kdožkoli nařizenj / a přikázanj Cýrkwe swaté neni poslušný / a geho neplní / takowý gest hoden pokuty nebo trestánij.

Kžehoť také swatý mluwí napomijnagie nás těmito slowy : Praeceptis Apostolicis non dura superbia resistatur , sed per obedientiam quae à sancta Romana Ecclesia & Apostolica autoritate iussa sunt , salutifere impleatur , si eiusdem sanctae Ecclesiae (quae est caput nostrum) communionem habere desideratis Gregor: Nařizenj (prý) a přikázanj Apostolské / mu / odpornau peychau / nechť se žádný neprotiwí / ale to wseckno / což kolim od Cýrkwe swaté Křijmské Apostolské nařizenno a přikázáno gest / at se wseckno dokonále vyplňuje a zachowá / gestli že té Cýrkwe swaté (kteráž gest Slawau naš) společnost miji žádáte.

Hospodár: W powinnáli to wěc / čtyřiceti dnů elo wěku postiti / yak Knězij poraučegi přijšně ge postit.

Host: Nenuť tebe Cýrkwe swatá k takowému nesnesytelnému Postu / kterak byl vřákal Možíš / Eliáš / a potom y Spasitel náš / nebo to wij že přirozenij twé toho sněsti

sněsti nemůž / střídmosti aspoň od tebe žádá a miji chce / a snad wíce sámeho poslusenstwí / a takť dáwá naučenij aby wtěch čtyřiceti dnech obzwláště zanechal opilstwí / a wseckno yakeho ožralstwí / y tolikěž giných neslusných / a na dobrého Křestiana nenáležitých skutkůw nenásledowal a nepáchal / zanechey Smilstwj a rozpustilosti / opuť kwas a hodowání kterému sy přiwyl / zaneprázdňug se skutky Pánu Bohu libeymi / Modlitbami / častým rozgýmánijm Božských wěc / a ginými milostdnými skutky / a to wseckno Cýrkwe swatá k twému dobrému činiti poraučij.

Hospodár: Má budu postiti yak mohu a rozumím / ale tak dlaho čtyřiceti dnů / yá se nepodegmu / nebo to wěc nenij podobná.

Host: Bestie podobná a požitelná / nebo prawí Ambrož swatý : Quamvis abstineat quis certis diebus , quamvis dulcia alimenta non assumat , non tamen illius fertur acceptum ieiunium , qui non ieiunat quadraginta diebus. Ambro : de Ieiunio quadagesimae. Byť se pak někdo střizliwě chowal / a postil w giné dni gistě / aby pak žádných skwostných a auprawných Krmij nezijwal / nic méne předce takowý Půst geho / přijemný a wděčný nenij Pánu Bohu / pro to že se nepostij wě čtyřiceti dni. Adale mluwí : Nam sicut reliquo tempore ieiunare proemium est. Ita in quadagesima non ieiunare peccatum est , illa enim voluntaria sunt ieiunia , & ista necessaria , illa de arbitrio veniunt , ista de lege , ad illa inuitamus , ad ista compelimur. Idem ibidem. Yako (prý) každého času giného postijcým se odplata gest / tak také w Půst takowý čtyřiceti dennj neposliti se / hřijch gest welitý / giné Posty dobrowolné gsau / ale tento potřebný / ony z dobré wůle / ale tento z zákona / k onomu nás prozbami žádagij / ale na tento Půst ponewolugij.

Hospodár: Wšak wijm yak ten Půst některij postij / před Welikonocy sobě Půst wěinj teyden / a nebo dwě / tři Neděle některij.

Host: O tom wěz / že takowý negsau Synowé Cýrkwe

Cýrkwe swatě/nebo mluwij tenž Ambrož swatý: Qui constitutum numerum vna die manducando prohibita praterit, non ut vnus diei violator, accusatur, sed ut totius quadragesimæ transgressor arguitur. Kdo ustanowený počet dnůw/gednoho dne gedenjím pokrmůw zapowěděných zrušuje / a promigij / ne jako gednoho dne Gwaltownij / zrušytel / a přestupce / ale jako celeho Postu / a poslušnosti Wrchnosti nezdržitel trestán bude. A protož opowjda Casarius w druhým swým napomenutij takto říká: Alijs diebus ieiunare, aut remedium aut præmium est, in quadragesima vero non ieiunare peccatum est, alio tempore qui ieiunat accipiet indulgentiam, in ijs vero diebus qui potest ieiunare, & non ieiunat, sentiet poenam. Casar. in Admonitione. 2. W giné dni (prý) postiti se / a nebo Lekařstwij / a nebo odplata gest / Postu pak quadragesimi, to gť čtyřceti denného nepostiti / obawný a těžký hřích gest / nebo giného času kdo se postij / dostává odpustěnj hříchůw swých / ale wryto dni kdo se nepostij / moha se postiti / těžce trestánij poceytij.

Tak wěz yakt tento Doktor Půsina swatého prawij / že Půst gest hřichu nasseho smrt / zkaženij neprawosti / a Lekařstwij Spasenij / Kořen milosti Božij / Grunt a základ čistoty / tijn tehdy Krokem / a ne giným / ku Pánu Bohu rychlegi přijstup miji můžeme / tijnť také krokem prwe Eliass nežli na Woze do Nebe wstaupil. Ieiunium mors est culpæ, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum Castitatis, hoc gradu cicius ad coelum prouenitur, hoc gradu antequam curru Elias Ascendit. Casarius.

Gestli tehda chceme se zaljbiti Pánu Bohu / činme podle raddy a naučenij Augustyna swatého / genž dij: Si uolumus Deo placida exhibere ieiunia, si mus in oratione continui, in iudicijs iusti, in amicitia fideles, in iniurijs patientes, in contentionibus temperati, turpiloquia fugientes aduersus iniqua constantes, in conuicijs continentes, in charitate simplices, inter subdolos cauti, condolentes, tristibus, contumacibus resistentes, in suspicionibus parci, inter mali loquos taciti, inter humiles coequales. August: de Spiritu & Anima. Tchcemeli se (prý) Pánu Bohu zaljbiti w Postu nassem / budmež tehda w Modlitbách wstawicnj / w Saudech sprawedliwij

wedliwij / w přízni wěrnými / w křiwdách nassých trpěliwij / w swádách a hádanij mjeň / mržého mluwenj se schraň / gje / proti zlým wěcem stálými / w hodowanij střidmij / a zdrželiwij / w Lásce sprostnými / mezy chytráký ossetrnými / magj / cý ljtost nad smutnými / odporugje nestupným / w podezřenij škrownými / mezy zlomluwcy mlčeliwij / mezy pokornými budme gim wěrnij. Nebo kdybychom toliko Vsty se postiti měli / a toho co od nas mjeti chce Cýrkwe swatá / newykořnawali / malý bychom toho aužitek měli / nebo mluwij Ambrož swatý: Quid prodest ieiunare uisceribus, & luxuriari uenationibus, abstinere à cibis, & errare à peccatis, an putatis illum ieiunare fratres qui primo diluculo non ad ecclesiam uigillat, non beatorum martyrum loca perquerit sancta, sed surgens congregat serulos disponit retia, canes producit, saltus silvasq; perlustrat, seruos in quam secum protrahit, fortasse magis ad ecclesiam festinantes, & ille uoluptatibus suis accumulatur peccata aliena, nesciens reum se futurum, tam de suo delicto, quam de perditione seruorum. D. Ambr. Czož (prý) za požitek toho postiti se Stěwý / a zaneprázdnowati se marnostmi / zdržowati se od Pokrmůw / a blauditi wzloštěch / y zdalž rozumjete aby se takowý postiti měl / který ranjčto wstaw / ne do Kostela pospýchá / aniž mýsta blahoslawených Mučedníkůw nawstěwuge / ale hned ranjm Gitem služebnjky zwoláwá / Tenata rozkládá / Psy swozuge / po Poljch y po Lesých běhá / služebnjky také za sebau wywede / kterjžby Byli snad raděgi do Chrámu Páně sli / a on strze swau rozkoss / a kratochwjli marnau / giných hřichy sobě přiwlastnjuge / nemysljce otom že z toho bude powinen Pánu Bohu počet včiniti / že služebnjky k hřichu přiwozuge / a negináč / yakt sám za swé hřichy pokutowán bude. Má se tehda nač ohlednauti takowý každý yakt se netoliko sám / ale y čelád / ku sprawowati má / aby gim w službě Páně vbljženij žádného nečinil / a zwoláště pak toho času kterého každý Pánu Bohu neypilněgi slaužiti powinen gest / nebo prawij Augustyn swatý: Quadragesima, summa obseruatione est obseruanda, ut ieiunium in ea prater dies Dominicos, qui de abstinentia subtracti sunt nisi quem infirmitas impederit, nullatenus soluator, quia ipsi dies decimæ sunt anni, August: Půst (prý) Dd iij čtyřceti

čtyřcetidenní má býti s velikau poctivostí zachován a držán / tak aby žádného dne zrušen a zleštěn nebyl / kromě dnů Nedělních / kterýchžto dnové vynatí gsau od takové zdržlivosti / wssakť se také wynimají / genžby nemocní byli / gini pak toho přestaupiti nemají / nebo ti dnové gsau jako desátky roční.

Hospodár: A kdybych žagel do takové Kraginy / kdežby Postu takového Papežského nadržáno / co bych činil medle / čiliby pro mně obzvláštní Kuchě držáno.

Host: Četl jsem List Augustýna swatého / který psal k Januáryssowí w tato slova: Mater mea mediolanum me secuta, invenitq; Ecclesiam non ieiunantem Sabato, coeperat fluctuare quid ageret, tunc ego consului de hac re Beatissimae memoriae Ambrosium Episcopum, at ille ait: cum Romam venio sabbatum ieiuno, cum mediolani sum, non ieiuno. Sic & tu adquamcunq; Ecclesia forte veneris, eius morem serua, si cuiq; non vis esse scandalum, nec quenquam tibi, hoc cum Matri renunciassem, libenter amplexa est. August: ad Ianuari: Matka (prý) má přigela za mnau do Medyolánu / a tam spatčila Lid nepostijící w Sobotu / počala sama w sobě mysliti / co by činiti měla / tehda jsem se já poradil swatě paměti s Ambrožem Biskupem / který mi takowau raddu dal čkauc: Když do Křijma přigedu / postijím w Sobotu / a když jsem w Medyolánu / w Sobotu se nepostijím / tak také ty do Které Kraginy přigedeš znáhody / gegi obyčej a zvyklost zachoweg / gestli že žádnému nechceš býti k pohoršený / aniž tobě také žádný. To když sem oznámil Marce / ráda k tomu powolila / krátlost času počastnému neskodí / aniž w tom nehřešý / toliko se tak zachoweg / jak Salomon mluwí Prouerb: Cap: 3. Na wssech Cestach svých / pomni na Pána Boha twého / a on bude spravowati Kroky twé.

Hospodár: Na nás Kneží ustanowugi Důst / a sami ho nezachowáwají / ani sobě tak auzce žiwu byti nerozkazují.

Host: Wím že jim také porauegý palo giným / ono máš List k Augustýnowi Anglické Biskupu / Kžehoře swatého / w tato slova psaný: Denique Sacerdotes, & Diaconi & reliqui

& reliqui omnes quos dignitas Ecclesiastici gradus exornat, à quinquagesima propositū suscipiant ieiunandi, quo & aliquid ad pensum sancte institutionis adiciant, & eorum qui in laicali ordine consistunt, obseruantiam, sicut loco ita & religione precollant, ipsa vero die Dominica hesitamus quid nam dicendum sit. Cum omnes Laici & seculares illo die plus solito ceteris diebus accuratius cibos carniū appetunt, & nisi quadam auiditate usq; ad medias noctes se ingurgitent, non aliter se huius sacri temporis obseruationem suscipere putant, quod utiq; non rationi, sed voluptati, imo cuidam cecitati, mentis ascribendum est, unde nec atali consuetudine auertiposunt, & ideo cum uenia suo ingenio reliquendi sunt, ne forte peiores existant, si atali consuetudine prohibeantur, (ut enim ait Salomon in prouerbijs Cap: 30.) Qui multum emungit, elicit sanguinem, par autem est, ut nos qui is diebus, à carnibus animalium abstinemus ab omnibus quoque quae sementinam trahunt orginem carnis ieiunemus, alacte uidelicet caseo & ouis. Greg: ad August: Anglo: Episco: Neyposleže také Biskupové / to gest Saráři / Kneží Diakonij / a sumau ginj wssedni / kterej poctivost a důstogenstwíj Čyrtwé Božíj ozdobre / od Neděle Masopustníj / počátek toho Postu učiniti mají / aby tím dobrým příkladem / něco pobožného k ustanowenij přidali / a ti genžto w Staru swětském pozůstáwají / tak poctivostí / jak mýstem aneb Auřadem / tak y Nábozenstwým přewýssowali / o Neděli pak Páně / sami gessě pochybugeme / kterak bychom o ni říjcy měli / poněwadž wssedni téměř Lide / tak prostáci jako giní Swětsstíj Lide / wíjce toho dne / nežli snad kterých giných dnij / Masla gsau žádostiwí / a kdyby se nim až práwě do půlnocy chtiwě a lakomě neobežtali / pokládají to sobě za welmi nesuslšnau a nenáležitau wěc / že toho So. Masopustu neuctili. Což s tím gegich rozumém nechť to tak při nich zůstaweno bude / aby snad horššími se nestali / kdybychom jim toho zbraňowali / nebo mluwí Salomon w Příslowíjch w Rozdílú / 30. Kdo (prý) zbytečně Nos vytírá / wydáwí krew / hodná tehdy prawíj gest wěc / abychom my / kteří se těchto dnij zdržugeme od Masla / tež se zdržowati od giných wěcý máme / zwlašť těch kteríž počátek swúg od Masla berau / totižto od Mléka a Wagec

a Wagec. A protož pozorůg gestli žet wčem Cyrkow swará
vblížuge/roztaha yať Slepice Křídla swá / aby tē před ne-
přátele Dussnými okryla/vkazuje a předstírá Cesty prawé/
vnůžeti se poraučegje Spasytelowi swému/ Gestliž oto ned-
bádij swéwolný a rozpustilij Lide/ nechť činij co ráčij / yať
Apostol Páně dji: Qui sordet sordescat adhuc. Kdo smrdij/
nechť gestie wjce smrdij.

Hospodár: Kdyby Kneží wassy w tem s námi
zacházeli w Lidě / Půsny to pokazowali / a žádali abychom
se s nimi Bratrsky stowňawali, ale nás proklínagij / zlořečij
a odsuzugij / kterak gich my máme poslauchati / musíme sobě
hledati takowé Cesty/ yaťbychom gednati Pánu Bohu slau-
žili / a kromě gegij naučenij se obešli a k spasenij dostali.

Host: O milý Bratře / ne gim žlost ale sobě
tjm činijte/ kromě gegich společnosti spasenij miji nemůžete/
swými Dětelmi / giti se od Pána vslyšijte ony slowa: Amen
dico vobis nescio vos. Nebo napsáno Deut: Cap: 17. Qui
superbierit nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore
ministrat, Domino Deo tuo, ex decreto iudicij morietur ho-
mo ille. Kdyby z psychal a nechťel wposlechnauti rozkázanj
Kneže / kterýžby tehdaž byl w Auťadu služebnosti Božíj/
at zamordowan bude Cizowěk ten. To wlasnj poručenj
Božíj gest/ Cyrkow swará ne tjm Nlečem widitediným / ale
Nlečem takowým / pod kterýmby mohl každý poznawssy se/
vgiti smrti wěčné / a dostaupiti Lásky Pána Boha swého/
nepřigiti na Saud geho / w rým ayporu a zlosti swé / ne-
smrtiw se egch o mysto držicým / nebo kdo toho zde znáti
nechce / znáti ho t: k: Pán nebude času onoho/ ale řekne: Ite
maledicti in ignem eternum.

Uy Bratře došli Láskawě Leo Papež pisse a napomíná
čauc: Paternitatis affectu dilectionem vestiam admonemus,
ut ieiunium fructuosum uobis elemosynarum largitate facia-
tis, gaudentes quod per uos Dominus pauperes suos pascit ac
vestit, quibus namq; posset, eas quas uobis contulit tribuere
facultates, ubi pro i ineffabili misericordia sua, & illos iustifica-
ret, de patientia laboris, & uos de opere charitatis. Leo Papa
de Aduentu Domini. 3 Otcowské náklonnosti wás napo-
mínáme

mijnáme/abyšste sobě prospěšný/a vžitečný Půst činili/ s Al-
mužny / středrosti z toho se radugije / že šrže wás Pán swé
chudě/ krmj a přiodijwá / kterémžby mohl také dáti / takowé
Bohatstwij z newyprawitedlného milosrdenstwij swého/ yať
k wám dal/ ale to činiti ráčij / aby y ony osprawedliwili pro
gegich trpěliwost a stálost w nauzy / a wás s prokázaneho
milosrdenstwij. A což (prý) yať prawij tenž Leo Papež
w Kázanj swým o Postu čtyřicetideným: Quid enim po-
test esse efficacius ieiunio, cuius obseruantia aporinquamus
Deo, & resistentes Diabolo uicia blanda superamus, semper
enim cibus uirtuti ieiunium fuit, de abstinentia deniq; proce-
dunt caste cogitationes, rationabiles voluntates, salubriora so-
latia, & per uoluntarias afflictiones caro concupiscentijs mori-
tur, uirtutibus innouatur, sed quia non solo ieiunio animarum
nostrarum salus acquiritur, ieiunium nostrum misericordijs
pauperum supleamus, impendamus uirtuti, quod subtrahimus
uoluptati, fiat refectio pauperis, abstinentia ieiunantis, studea-
mus uiduarum defensioní, pupillorū uilitati, lugentium con-
solationi, diffidentium paci, suscipiatur Pægrinus, adiuue-
tur oppresus, uelut nudus, foueatur ægrotus, ut quicunq;
uestrum de iustis laboribus, auctori omnium bonorum Deo,
Sacrificium huius pietatis obtulerit, ab eodem Rege celesti
præmium percipere mereatur. Idem in Concione de Ieiunio
Quadragesimæ. A zdalij může býti co vžitečnejšij nad Půst/
kterého zachowaním přiblížugeme se ku Pánu Bohu/ a odpo-
rugje Diáblu/ nad neprawostmi wytězugeme. Nebo wždy
čty Ctnosti to krmička byla Půst/ nebo z střidmosti pocházý
čistá myšlenij/ dobré a přijhodné/ rozumné žádosti/ a šrže to
dobrowolně trápenj/ tělo se w opřlých žádostech vmrtuuge/
a čtnostmi se Duch obnowuge. Ale poněwadž nesamým toli-
ko postem Dussm nassým spasenij docházýme/ protož Půst
nás milosrdnými skutky náplňme / deyme to ctnosti co gime
odýali swéwolnosti/ nechť se tjm posylnij chudý/ od čeho se zdr-
žuge postijcý/ štareyme se o ochranu Wdow/ a aužitel Syrot-
kům/ o potěšenj zarmauceným/ o počog zauffagýcým/ přigij-
meyme pocestně/ spomáheyme obtíženým/ přioděgme nahé/ ne-
opauštěgme nemocných / aby gedentkaždý z wás k dožby koli
z sprawedliwých pracý/ sprawcy wssě dobré takowau Obět
wčinil / od tehož Krále Nebeské náhrady zato wěčné dosahl.

A tu hleď gestliť co zceřtněho Papeř poraučij / proč na něho lageřs / proč na něho newřěs / za geho dobrodijnij / zlořtj mu to platjřs / a proč se w těj nerpamatugeřs / a neofferťjřs / kdo tě na to podwodij? Oto tě podwodj na to nepřjtel Bořj / Čzertw Holomeř / nebo gest od Pána prořlarj / gij neni toliřo Čzertu podobnj / nebo gest geho Čyřkwe swatě / Etnicus & publicanus. Protiwnijť Boha Stwořitele swěho. Aposřol piřřřjť k Řijmanům w Rozdělju 13. mluwij: Wřřelkř (prj) Wřchnořť / od Pána Boha gest / a kdo se Wřchnořřti protiwj / Bořjmu se postanowenij protiwj. A protořť řidům piřřře takto. Omnis pręuaricatio & in obedientia, accipit iustam retributionem. O řijdnjcy s wřřřmi řbory / neceyřte se / ře řte zbaurenj od Pána / gestliř se nerpamatugete.

Hospodář: *Wssak nassy Knežy podle Ewangelium věč / y držy se naučený Apostolůw Páně we wšem / ne Papežowých.*

Host: Vapeřowé gřau můřto držte Bořů Apořtolůw Páně / takě gině Kněžů geně gřau w posluřenřtwě Cěrkwe řwatě. A protoř Apořtol napomíná řilipenřřkě / ř nim píšřřc ta řlowa řů : Itaq; chariffimi mei sicut semper obedistis, non in praesentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore, ueřtram saluteř operařmini. Protoř (prě) nerymřlegřřř mogi / yako gřte wřřdyčř byli posluřni/netoliť řřřř gřem s wámř byl/ale mnohěm wřce řřř gřem wřřřalen řd wás/zbářniř a s řtrachem pracůgte o řwě řpaseň. Dobře tehřř poslauchati/a wwařowati řobě naučeniř řluřebňřřřůw opravřdowřř w Cěrkwi Bořů/ netluč ře po řekřřřř/peřřřřř řiáblowřřř/a řřř ře řořřřřř Bořřho.

Hospodár: To již Bůst ten velký postanowili/
yako za Desátký dnj Ročnjých/ a Srědy/ Pátky/ Soboty/
a nine posty k cemu gsau.

Host: Augustyn swaty oznamuge otom w Li-
stu 86. itauc: Cur autem quarta & sexta die in hebdo-
mada maximæ ieiunat Ecclesia, illa ratio reddi videtur, quod
considerato Euangelio, ipsa quarta Sabati, quam vulgi quar-
tam feriam vocant, consilium reperiuntur, ad occidendum Do-
minum

minum fecisse Iudei, sexta autem ieiunatur, quia in ipsa die Christus passus est, sequitur Sabatum, quo die caro Christi in monumento requieuit, sicut in primis operibus mundi requieuit Deus, ab omnibus operibus suis. August: in Epist: 86. Proč (prý) we Středu Týřkem swatá/ postiti se potaučij? Ta přýčina toho gest/ že gsau toho dne žide wtaddu weššl/ a na tomžůstali / aby Krysta Pána Spasitele nasseho zamordowali/ w Pátek pak proto/ že náš Wykupitel Krytus Gežus toho dne byl vkřižowán / w Sobotu pak / tak yak gest ráčil odpočinauti sedmeho dne při stwořenij Swěta odewššech pracý/ tak y dne toho tělo geho neyswětěgššý w Grobě odpočywalo. A tak giž wěz přýčiny Postu nasseho.

Hospodár: Pravěmi o druhém skutku který nás
směřuje z Bohem Otce nebeským/nebo již tomu povolují
že slušní a potřební/od Cyrkwe wassy postanowen gē Půst.

Hst: Druhý skutek gest Almužna / která od Pá-
na Boha y od oněch Mužůw swatých gest schválená / yť
čteme w 4. Rozd: v Tobiašse / kdež Synowi poraučij iťauc :
Ex substantia tua fac eleemosynam , & noli auertere faciem
tuam ab illo paupere, ita enim fiet, ut nec à te auertatur faci-
es Domini, quomodo poteris, ita esto misericors, si multum tibi
fuerit, abundanter tribue, si exiguum tibi fuerit, exiguum etiam
libenter impartiri stude, præmium enim tibi bonum tesaurisas
in die necessitatis, quoniam eleemosyna ab omni peccato &
à morte liberat æterna, & non patietur animam ire in tenebras,
fiducia magna erit coram summo Deo eleemosyna omnibus
facientibus eam. Tobí: Cap: 4. Stweho Statku dawey
Almužnu / a neodwrácug Twáti twé od žádneho chudeho/
neb tak bude / že y od tebe nebude odwrácená Twař Božij/
kterak budeš moci / tak buď milosrdný / budešli mŕti mno-
ho / dawey mnoho / a pakli budeš mŕti málo / také y z mála
rád vdeľug / nebo odplatu dobruu sbromáždugeš sobě ke dni
potřebnému / nebo Almužna od každého hřichu / y od smrti
wyswobozuge / a nedopustij Duffy gŕti do temnotij / dau-
ššanij zagistě bude welikě Almužna před Twářij Božij /
wssem kterŕj gi činij. Tobí: Cap: 4.

Ecclesiastes také mluví: Žádosti a prozby zatmauceného nezamíjejí aniž odvrátí Tvář svou od chudého.

Salomon w Příslovích w Rozdylu 15. Strze milosrdenství a Wjru vyplacuge se nepravostí / a čistij se hříchowé. A w Rozdylu 21. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis, & ipse clamabit & non exaudietur. Kdo (prý) zaprává Vssy své na wólání chudého / potřebného / y on také wolati bude / a nebude vslyšan / od Pána Stwořitele svého. Protož kdyz chceš dáwati Almužnu / čiň tak jak tě Augustýn swatý učí kauce: Qui vult ordinate dare eleemosynam, à se ipso debet incipere, & eam sibi primo dare. Est enim eleemosyna opus misericordiae, verissimeq; dictum est, miserere animae suae, placens Deo. August: in Enchiridione. Kdo (prý) chce pořádně Almužnu rozdáwati / nechť prvé sám od sebe počne / a sobě gi neyprvé at dá / nebo Almužna gest skutek milosrdený / w prawdě gisté gest powědýno / smiluj se (prý) nad Dussý swau / lúbje se Pánu Bohu. Nebo dále praví: Eleemosyna mundat peccata, & ipsa interpellat pro nobis ad Dominum quia quicquid pauperibus dederimus, ipsum integre possidebimus. Idem in Sermonem de Civitate Dei. Almužna (prý) obmývá hříchy / a přimlává se za nás ku Pánu Bohu / nebo to co chudým potřebným dáme / to toliko zauplání myti budeme / za nassy wlastnost w přístijm životě. A tak nás napomíná kauce: De iustis operibus & laboribus facite eleemosynas, non enim corruptori estis iudicem Christum ut non vos audiat, cum pauperibus quibus tollitis, nolite velle eleemosynas facere de foenora & usuris, fidelibus dico quibus corpus Christi erogamus. Ze spravedlivých (prý) práci wassých dáweyte Almužnu / nebo gisté nehoršýte neywyssýho Zaudce Krýsta Pána / aby was neměl wyslyšeti / chudými a potřebnými / kterýmž dáwáte. Protož nechťegte činiti Almužny z Lichvy / a z zykůw nešlechetných / a wydělkůw nešpravedlivých / to pak mluvíjm k věrným a posluschným Cyrkwi swate / kterým dáwáme Tělo negswětěgssý Spasýtele nasseho Krýsta Pána. Fecundus est enim ager pauperum cito reddit donantibus fructum, via coeli est pauper, per quā venit ad patrem, incipe ergo erogare si non vis errare. Idem. in Sermo: 25. Plodnat (prý) gest Kole a welmi vrodna Chudých /

dých / Brzo wrátij litošiwém Dárcům weliký aužitel / nebo Cžlowěk chudý gest Cesta do Nebes / po kterýž se přichází k Otci Nebeskému. Počniz tehda středě a hogně rozdáwati / nechcessli Blauditi / nebo praví tak: Dicit tibi Christus, da mihi ex eo quod dedi tibi, de meo quero da & redde, habuisti me largitorem, fac me debitorem, habeam te sceneratorem temporaria mihi das, aeterna tibi restituam, te ipsum tibi reddam cum te mihi reddidero. Idem ibidem. Praví tobě Krýstus Pán: Deyz mi z toho coť gím dal / z mého chcy deymi / a nawrat / gímě gý mne středěho Dárcy / věniz mne dlužný / kem / aspoň sobě / nechť tě mám za Lichovníka svého / ty mne dáwáš časné a pomágegýce wěcy / a já tobě wěčné trwagý / cy oddám / tebe sameho tobě nawrátím / když tě sobě dostanu. A protož dále mluví: Si vis esse mercator optimus, scenerator agregibus da quod non potes retinere, ut recipias quod non poteris amittere, da modicum, ut recipias centuplum, da temporalem possessionem, ut consequaris hereditatem aeternam. Idem in Epist: Gestli (prý) chceš býti dobrým Kupcem a wyborným Lichovníkem / deyz to co nemůžeš zdržeti / aby mohl dogýti toho čeho nemůž vtráti / deyz málo aby mohl wyyti štokrát wíce / deyz časné zbožij / aby dostal Dedicství wěčného. Protož také mluví Ambrož swatý: Beatus plane de cuius domo nunquam vacuo sinu pauper exiit, neque enim quisquam magis beatus, quam qui intelligit super pauperis necessitatem, & infirmi atq; in opis ærumnam. Amb: lib: de offic: Přeblahoslwený gisté z gehožto Přibýtku potřebný a chudý Žebrať nikdá s prazdnými nádry newyssel / nebo žádný Blahoslwenýssý nad toho nenij / genž stozumýwá chudého Cžlowěka potřebu / nauzy / a nedostatek geho. A dále pýssýc na Žalm mluví: Ille intelligit super pauperem, qui largitur pauperi, nam quid prodest misereri inopis nisi eleemosynam eidem largiari. Idem, super Psal: Beati immaculati. Tenť (prý) stozumýwá dobře nad nuzným a nedostatečným / který mu středě vděluje Almužny / nebo co platno gest šlitowati se nad chudým / gestli mu w tým / čeho potřebuje / nedáš.

Hospodár: A ždaliž málo talowých nuznýkůw /
Le iij co gim

co gim nedostává / co měli a nemagý / Pán Bůh wý / k doby
ro nalytil / a nadati mohł.

Gost: Wz proto komu dáti se kody / nebo kdo ta-
towým dáwa marnotratníkům / poslauchey cot mluwý
Geronym swatý. Pars Sacri legij est, rem pauperum dare
non pauperibus, laudent te esurientium viscera, non ructanti-
tium opulenta conuiuia. Hiero: in Epist. Částka to (prý)
gest swatokrádeže / wěcy chudých a potřebných dáwati ne-
chudým / nechť tě chwálí Strěwa lačnégých / a netěch
Kžbačůw žraní a zbytečného de trání. Ale wšak pama-
tůg na tu Almužnu / dá wagije abys taťe marnostmi a zlostmi
se nemazal / nebo prawý Kžeho swatý: Qui indigenti pro-
ximo exteriorem substantiam præbet, sed vitam suam a nequi-
tia non custodit rem suam Deo tribuit, & se peccato, hoc quod
minus est, attulit auctori: & hoc quod maius est, seruauit ini-
quitati. Gregor: 19. Moral: Kdo (prý) nužnému a potřeb-
nému Čłowěku Almužnu dáwa / žiwota pak swého od
zlosti a neprawosti neostřihá / ten wěcy swé Pánu Bohu dá-
wa / a sameho sebe hřichu / to co menšýho a chutnégýho gest /
dal Pánu Bohu swému / a to co wětšýho gest / zachowal hřichu
a zlosti swé. A protož naučenij dáwačka: Mundari prius
debet animus, qui eleemosynam præbet, quia omne quod da-
tur Deo, ex dantis mente pensatur, & ab omnipotente Deo,
munus ex manu non accipitur, quod corde obligato in malitia
offertur. Idem in Moral: Má se (prý) dřijwe očistiti au-
mysl každého kdo Almužnu dáwa / nebo wšeckno to genž se
od nás Pánu Bohu dáwa / z aumyslu a wůle dáwagých
wvaženo býwa / a žádného Daru z Kůkau Pán Bůh ne-
přijímáwa / takowech křetij genu srdcem čistotným a
vpřijmným dáwán nebýwa.

Ille perfecte tribuit, qui cum eo quod afflicto pungit affli-
cti quoq; animum in se sumit, ut prius in se dolentis passionem
transferat, & tunc contra dolorem illius per ministerium
concurat. Ten (prý) dokonále Almužnu dáwa / kdo s tjm
co dáwa strápenému též aumysl na sebe zarmauceného beře /
proto aby prwe sám w sobě snášegje trápení a nauzy dobře
sobě wvažowal / a tať potom proti ge bjdě / swau službau ge-
y reuňkem zapomohl. Nebo prawý: Quisquis super eum cui
aliquid

aliquid donauit fastu elationis se extollit, maiorem culpam
peragit superbiendo, quam ex trinsicus mercedem largiendo.
Idem ibidem. Kdo (prý) nad tím komu co dá / a z pechy
se podwýssuge / wětšý hřich čini peychau swau / nežli mzdy
za swau Almužau dostává.

Wněž s Almužnou postupowat / chcessli gi hodně Pá-
nu Bohu offerowat / nebo mluwý Chryzostom swatý: Elec-
mosyna amica Dei consistit, & semper ei propinqua est, pro-
quibus cunq; voluerit, facile munus gratiæ impetrat, vincula
peccatorum ipsa dissoluit, fugit tenebras, extinguit ignem,
huic cum multa fiducia portæ coeli apperuntur, & veluti Re-
gina intrante, nullus ianitorum, nullus custodum, qui adsistunt
audent dicere, quæ tu es, vel unde, sed omnes eam e regione
suscipiunt, virgo est habens allas aureas, virgo circumscripta
per omnia venustate, sed succincta vultum habens candidum
atq; mansuetum, pennata est, & lenis, & semper ante solium
regale consistit. Chrisost: super Math: Almužna Přítel-
kyní Boží gest / a wždycky (prý) Pánu Bohu blízko gest /
za koho koli se chce přimluwiti / snadně genu Lásku v Pána
Boha obgedná / ona swazky hřichůw rozwarzuge / ona zahá-
ní temnosti / ona wšassuge oheň / wšech zlých žádostí / ty sa-
mé s welikau důwěrností Brány Nebeské se otwřagý / a
rowně jako Králowny wcházegje žádný Wratný / žádný
Strážný / genž tam stogý / tázati, nesný / kdo gsý ty / a odkud /
ale gi wšyckni přigýmagý / gest to Pánna magýcy Křídla
zlatá / welmi ozdobná / Twár má yasnau a pokornau / per-
natá gest / a welmi lehká / Brzo do Nebe wletí / a wždycky
před Trůnem Magestátu Krále Nebeského se postavuge.
A protož dobře gest mjeti šetrnost na sebe / a dáwati Almuž-
nu náležitě / nebo prawý tenž Chryzostom swatýčka: Qui
collocat Thesuros in terra, non habet quid speret in coelo,
ut quid respiciat in coelū, ubi nihil habet repositum, quicquid
pro anima tua feceris, hoc tuum est, quod autem reliqueris per-
didisti. Idem ibidem. Kdo (prý) Poklady swé zachowá-
wa na Zemi / nemá čeho by se nadýwati měl w Nebi / pročez
tehdy má k Nebi hleděti / kde nemá nic zachowaleho / což koli
zde dobrého za Dussy swau učinýs / to twého gest a bude /
a to co zůstawýs / wšeckno potratýs. Nemůžes tehda
lepšý

lepšší Pokladnice sobě obgednati/yako tak/yaké raddu dáwa
tenž Chryzostom swatý řkauc. Melius seruatur pecunia, quae
in dextra pauperis collocatur, hanc calumniator non extor-
quet, inuidus non criminatur, latro non aufert, fur nocturnus
non diripit, seruus fugam meditans non inuadit, sed semper
est tuta, semper integra, semper salua. Tu ergo quando uenis
ad Ecclesiam ad Deum adorandum, munera tecum in mani-
bus porta, da non habentibus, & pete ab illo qui habet, ut ora-
tio tua, bonis operibus comendetur, infirma enim est oratio,
quae eleemosynarum largitate non est munita. Idem. Neylepe
tehda zachowás Penijze které dáš do Kuťy chudobneho/
takowých na tobě žádný Sof newysočij / žádný záwistiwý
newymůze / Lott newěradne / Bloděg nočníj newydrě / ani slu-
žebnýk s nimi newteče / ale wždycky gsau bezpečné / wždycky
zauplné / a neporussené. A tak řdyž gdes do Kostela / aby
chválil Pána Boha twé / měg wždy Dary w Kuťau swých /
a dáwey ge potřebným / a nemagýcým / a potom od toho žá-
dey který wseckno má / aby Modlitba twá dobrými skutky
zahbená byla Pánu Bohu / nebo to wěz / že gest slabá Modlit-
ba / kteráž není ohražená Almužnau.

Rabanus Doktor Písmá swateho / také toho potwzuge
řka: Nihil plus ualet curacioni, quam eleemosynarum lar-
gitio, quia frustra pro peccatis rogaturus manus ad Deum
expandit, qui has ad pauperes non extendit. Rabanus super
Math. Cap: 2. Extende manum tuam. Nic (prý) není tak
platněgšyho / k vzdrawenij jako Almužna / kdo gi hogně dá-
wá podle přemoženij / nebo darmo Kuce ku Pánu Bohu poz-
dwihá / za odpustění hříchůw žádá / takowý kdo gich k chu-
dým a potřebným newytahowal. Wědauce w tom tehda
wůli Pána Boha wsemohaucýho / nezeleg dáti potřebné-
mu / kterýžkoli tě oco žádá / nebo prawij Valerius Můž swa-
tý: Non interest cui petenti eroges, non enim requirit Do-
minus utrum mereatur ille qui postulat, sed querit qualiter
praestet, qui donat. Valerius in quodam Sermonem. Nic (prý)
na tom nenáleží / kterému potřebugýcému a žebřicýmu po-
dáwás Almužnu / nebo Pán Bůh oto se neptá / gestliž on za-
slaužil / to který žebře / ale to pilně wstřuge s yakauchutij
ty dáwás. Pamatug tehdy onoho Boháče / o kterémžto
Ewange-

Ewangelium swaté oznamuge / kterýž řdy také vmjral / yak
Řžehoř swatý prawij: Res suas cum moretur diues, secum
tolleret, si ad petentis vocem cum uiueret tullisset, nam terrena
omnia quae seruando amittimus largiendo seruamus. Po-
bralby byl s sebau wsecký swé wěcy / řdyby byl na žádost že-
břicýho w onen čas řdyž měl wseho dosytosti co učinil / nebo
wseckny nasse wěcy časné / které řkaupě chowagýe tratýme
rozdáwagýe chudým / tak ge sobě zachowáwáme / poznal to
nužnýk Bez / řdyž ho také žádal o křepěgi Wody / že mu
podaná nebyla / a slusně / nebo Geroným swatý píšťyc na slo-
wa Geremiásse Proročka Lib: 1. dij: Impudens postulatio
tempore necessitatis & angustiae, ab eo querere auxilium,
quem in prosperitate contempseris. Sup: illud in tempore
afflictionis. Nestudná (prý) žádost takowá gest / w času
potřebij a důležitosti / od toho pomocy a retuňku žádati / kým
řdo w šťastij gsau pohrda.

Dáwey tehda Almužnu yak přemocy můžes / podle nau-
čenij těch Můžůw swatých každý / dáš kus a mnoho wez-
mes / nedraho můžes dostati Králowstwij Božjho / ne-
welký náklad na to gest / yak prawij Augustýn swatý / pí-
šťyc na Šalm 49. Tantum emit uidua duobus minutis,
quantum emit Petrus relinquens retia, quantum Zacheus dan-
do dimidium bonorum suorum, Regnum Dei, tantum ualet
quantum habueris. Tak (prý) mnoho ona chudá Wdowa kau-
pila za dwa Šalijře / yak mnoho kaupil Petr / opůstiw Sýtij /
yak mnoho Zacheus / dáwagýe polowicy Statku swého.
Tak wěz / že Králowstwij Božj tak draho kaupiti můžes /
yak mnoho máš / dražší gest Bohatému / proto že má mnoho /
tobě pak yak přemocy můžes. Nebo mluwí Lew Papež: Si
non est omnium aequalis facultas, debet esse par pietas, quonia
fidelium largitas, non de muneris pensatur pondere, sed de bene-
volentiae quantitate. Leo Papa in Apparitio: Domini. Gestli že
(prý) není wsech gednostegná a rowná možnosť w dáwanij
Almužny / tehda má býti wsem gednostegná nábožnosť / nebo
wěrných a pobožných Lidij středost / w takowým rozdáwá-
nij / ne z welikosti Daru wmažowána a řřacowána býwá / ale
toliko z samé chuti a dobré wůle gegich / yak Ambrož swatý dij:

Misericordia largior, ubi fides prumptior, nihil tam comendat Christianum Deo, quam misratio charitatis. Amb: de Offic. Milosrdenstwíj (prý) tam hogněgssý / a slitowánij nad tako wými / w kterých wjrá a aumysl gest hotowěgssý / a ochotněgssý / nebo nic gineho tak dalece newychwaluge Czlowěka Křestianského Pánu Bohu / jako Milosrdenstwíj a Lásky okázánij chudému. A protož Seneca mluwí: Misericordia est vicina miserie, habet enim aliquid, trahitq; ex ea, imbecilles oculos esse scias, qui ad aliam lipitudinem, & ipsi suffunduntur. Seneca lib: de Clementia. Milosrdenstwíj (prý) gest Sauseda bídý a nauze / nebo má (prý) něco z ní / a to (prý) wěz že to Oči gsau welmi zle a mdlé / a Pánu Bohu nelibé / které se nad cyzý bídau zawýragj. Nebo yak Rauenus Doktor Páma S. oznamuge tka: In regno coeli, coram omnibus Angelis in conuentu resurgentium quod Abel passus sit, quod mundum conseruauit Noe, quod Abraham fidem seruauit, quod Moyse legem tullit, quod Petrus crucem Iesu primus ascendit, Deus tacet, clamat solum quod pauper comedit dicens: Esuriui enim, qui enim misericors est, misericordia dignus est. Petrus Rauenus in quodam Sermonem. W Králowstwíj Nebeském předewssěmi Anděly w den Saudný newspomene se / že gest Abel newinně zamordowán / ani to / že gest Noe zachowal Swět / ani to / že Abraham Wjru zachowal / ani to / že Moggýs Zákon wydál / ani to / že poneprwe Petr po Pánu Křistu byl wkrizowán / mltčí o tom wssěm Pán Bůh / a mltěti bude w den Saudný. Ale mluwiti bude: Lačněl gsém / a nedali gste mi gústi / žijněl gsém / a nenapogili gste mne. Nebo kdo milosrdný gest / ten také milosrdenstwíj a slitowánij hoden gest. A protož prawí Geroným swatý: Si quando fames & pruna, & rerum omnium agestas opriment mundum, sciamus ex Dei ira descendere, qui in pauperibus, si non accipiant eleemosynam fraudari se loquitur, & sua portione priuari. Hieronimus super Malachiam. Nebo gestli že (prý) někdy hlad / nauze / a wssěch wěcý nedostatek Swět wtjstá a obtěžuge / wězme o tom / že to z hněwu Božjho pocházý / kterýžto se pro své chudé na nás hněwá / že od nás Almužny nikoli můti nemohu

nemohu / nebo my Pánu Bohu Částky geho dáti nechceme / odgýmame gi geho chudým / a on také za nassy neopatrnost a zlost / nauzy a hlad na nás wrodí. Ne litúgme tehda toho / čeho Pán Bůh od nás požádá / abychom také od něho to můti mohli / čeho my také požádáme a potřebugeme / nebo mluwí Geroným swatý: Non memini me legisse mala morte moriturum qui libenter opera charitatis exercuit, habet enim multos intercessores, & impossibile est multorum prces non exaudiri. Idem ibidem. Nepamatugi (prý) abych kdy o tom četl / žeby zla a ohawonau smrti ten Czlowěk umřel / který rád štěstý milosrdné činil / nebo takowý má mnoho giných / genž se zaň přimlauwagj ku Pánu Bohu / a za něho se modlí / gesto není wěc možná / aby Prozby a Modlitby mnohých od Pána Boha byli oslyšane. Protož bedliwě na to každý mēg pozor / nebo se tu žádný newynjma / yak swatý Ambrož mluwí: Non publicanus, non miles excipitur, non agricola, vel urbanus, diues vel pauper, omnes in comuni admonentur, ut conferant non habenti, misericordia enim plenitudo virtutum est, & ideo omnibus est forma prapozita perfecte uirtutis, ne uelimentis alimentisq; parcant suis, misericordie tamen ipsius, pro possibilitate condicionis humane mensura seruetur, ut non sibi unusquisq; totum eripiat, sed quod habet cum paupere partiatur. Amb: super Lucam Distinctione 86. Ne zgeroný hřissnýt / ne Wogát / ne Sedlák ani Městian / tak Bohatý yak chudý / wúbec se wssyctni napomjnagi / aby wdělowali wedle možnosti své / nuzným a nedostatečným / nebo milosrdenstwíj gest dokonálost wssěch ctností. A protož se dokládá wssěm jako spůsob a sforma dokonale Ctnosti / aby ani oděwům / ani žiwnostem swým / neš potrawám neodpuštili / těch nessanowali / ale wssět geden každý w milosrdenstwíj takowém / gistý spůsob a mýru má zachowati / aby totižto newssěctno chudým dal / a sám potom nic neměl / ale tjm co má / aby se wedle možnosti s chudým podělowal / a to má dáwati z svého Statku poctiwě nabytého / a wypracowaného / nebo prawí Křehoť swatý: Non est putanda eleemosyna, si pauperibus dispensetur, quod ex illicitis rebus acquiritur, quia qui hac intentione male accipit, ut quasi bene dispenset, grauat potius quam iuuatur. Gregor: lib: 19. in Moral: Nemá to počítá

no byti za Almužnu / co se chudým dáwa z takowych Peněz / které nenáležíte a nespravedlivě shromáždíte / odejměte De-
šátek náležitý / a nebo prve nadaný od předků svých chudým /
nebo Kostelu Božjmu a služebníkům ge / kdo jim aumyslel
to do své Truhly klade / a beře aby ge dobře rozdával / a tudy
aby hříchů svých odpustění dostal a zveřkal / mže za to
když to co nespravedlivě wezme a chudým dá / že to není zá-
dný hřích / když se to we gméno Páně dáwa / nechť to wj ta-
kový dáwač nespravedlivý / že sobě tím wíce škodý nežli
pomáhá / wěšší nepravost páše / nežli milosrdenství pro-
kazuge / takový každý zausfalec pyšný / yáť dale tyž Kžehoi
swatý dij: Eleemosyna superbi diuitis eum redimere non
ualet, quam perpetrata simul rapina pauperis, ante oculos
Dei ascendere non permittit. Idem Moral: 12. Almužna
(prý) Boháče pyšného / gemu prospěwati / ani geho wykau-
piti nemůže / kteréž ona Laupež chudeho poddaneho geho /
a ono nespravedlivě shromáždění / před Oci Boha wšsemo-
haucýho wstaupiti nedopauští. A tak máš o Almužně /
yáť s ný zacházeti máš / na tom přestaň na tento čas.

Hospodár: Lúbý mi se naučení těch swatých
mlužůw / y rád bych se podle nich zachorral / kdy bych toliko
w to mohl potřešiti / tu te gestě o naučení prošm.

Host: O tom máš třetí skutek / který z toho wšse-
ho wynaučug. / o se Pánu Bohu se wšsy pilností porau-
čeg / dá on tobě na wšsečno přewodnyka svého / toliko na
Modlitbě Buď pilný / a wstawičně o tom přemegšlůg / yáťby
se Pánu Bohu zalýbiti mohl / nebo se peštuje / a Almužnu roz-
dawagije / Modlitbami zanepřázdňowati potřebý / yáť
naučení dal on Aluž spravedlivý a swatý / Synu swému
Tobiáš řka: Bona est oratio cum ieiunio & eleemosyna, ma-
gis quam thesauros auri recondere. Tobix Cap: 17.

Hospodár: Wedle Bratře / mnoho zanepřázdne-
nų poraučegų / w tom wšsem Kostele / yáťoby wlastně člo-
wěku giž Swět zapowydali / a yáťým ho toliko zebrawým
wčinili / žádné rozkošy nepowolugi / postiti / rozdawat / a mo-
dliti se / protož my wás nerádi poslaucháme / nebo nás wa-
šsy Kněží lechčegų Pánu Bohu slaužiti věj / když Krystue
za nás

za nás wšsečno swými Břidami / kteréž podstaanti ráčil /
sneš / a nás wolně učinil / od těch prázdnych tlampánų na Pá-
na Boha / když on yáť Otec milosrdný wj / čeho nám Sy-
nům geho potřebý.

Host: Slauhoby mi s tebau na ty slowa twá
mluwiti / nebo gsau welmi pyšný / a Pánu Bohu protivně /
krátce slowa Kžehoře swateho připomenu / kterýž dij: Qui
timet Deum nihil negligit, quae facienda sunt bona praeferre.
Kdo se (prý) Pána Boha bogi / nic neobmeškáwa / ani pro-
mine / z těch věcí / kteréž mu činiti náležý / aby gich wykoná-
ti a plniti neměl / y zdalž toho newjete / že Pán Bůh Člowě-
ka proto toliko sameho stwořiti ráčil / aby gemu chwálu dá-
wal / geho welebil / a na wšsem wůli geho swatau plnil / tak-
weho on toliko má za Syna / a za wýwolného svého / který
se podle geho swateho nařízení zachowáwa / w čem nauče-
nų dáti ráčil Čyřkwi své / aby ona yáť Matka na mýště
geho ge wýdčowala pořádku / o kterýmž yáť tobě gednjm ani
několika slovy oznámiti nemohu / poslauchey Pořádku / a
yáť oznámím. Tak wěz Bratře milý / čas w Čyřkwi Pá-
ně že wšsemu rozměřené gsau / ku Postu / k Modlitbě / y k dá-
wanų Almužny / toliko pamatug / yáť se o tom oznamuge.
Apostol Páně pišý k Tesalonicenským / mluwý w Rozdij-
lu 5. takto: Semper gaudete, sine intermissione orate, in
omnibus gratias agite, haec est enim voluntas Dei in Christo
Iesu, in omnibus vobis. Ad Tesalonen: Cap: 5. Wždyčy se
radugte / bez přestánų se modlte / ze wšseho Pánu Bohu dě-
kugte / neš to gest wůle Božj w Krystu Gežjssy / we wšsech
wás / dobřeť se tehdy weselit Bratře milý / wykonawagije
we wšsem wůli Božj / postiti se když postiti poraučý / Al-
mužnu dawati / podle přemoženų / když te nawšstýwji chudý
a potřebný / a zřede swého nikdy Pána Boha Stwořitele
swého nespauššeti / wždyčy bázeň geho mezy námi nechť bu-
de / a to což nám poraučý Wchnost geho koneyme / to žádné-
ho obmeškání není / to sám šetřjss. Ale wšsať na to bedli-
wost měyme / oč Pána prosyti máme / aby nám nebylo řeče-
no / yáť oněm Synům Zebedeowým / yáť čeme v Marka 8.
w Rozdijlu 10. kdež dij Pán: Nescitis quid petatis. Newjete

Sf iij

(prý)

(prý) oě prosýte. X Apostol Páně k Rozmlauwání pijsšyc takto dij: Nam quid oremus sicut oportet nescimus, qui autem scrutator corda scit, quid desiderat spiritus, quia secundum Deum postulat. Nebo yáť se modlíti a oě prosýti máme/ newýwe/ ten pať genž spatřuje srdce Lidí/ wý čel o žádá Duch/ ktery wedle Boha se modlí. Potřebij se nám wždycky wedle wůle Boha Otce Nebeske modlíti/ aby žádost Modliteb nassých vyplniti ráčil/ podle wůle své/ yáť gest na sobě příklad okázal nášs milý wykupitel Krystus Gežíšo/ yáť čteme v Lukáše swateho w Rozdylu 22. genž dij: Pater mi si possibile est transeat à me calix iste, verum tamen, non sicut ego volo, sed sicut tu. Luc: 22. Math: 26. Cap: Otce můg/ gestliž wěc podobná gest/ odegmi Kalich tento odemne/ a wssak ne yáť yá chcy/ ale yáť ty. Protož y nám w Modli. b. naučenij dal/ abychom říkali: Fiat voluntas tua. Nechť se stane a bude wůle twá. Newýčel také Danyel Prorok toho oě Pána Boha prosyl/ gedine wšedcy swým aumysl gemu oznámi čtalc: Propter te metipsum inclina Deus meus aurem tuam & audi, neq; enim in iustificationibus nostris, prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Daniel. Cap: 9. Pro tebe (prý) sameho nakloni Páne Bože můg Vcha swého a slyš/ a otevíti Otci twé/ neboť my ne w spravedlnostech nassých prostíráme prozby před Twáří twau/ ale w smilowáných twých wrelých a mnohých. Spasitel nášs dostiť patně wygaděl Modlitby wassé/ kdez mluwiti v swateho Mathausse ráčij/ w Rozdylu 6. Quando oratis, non eritis sicut Hypocrite, qui amant in Synagogis, & in angulis platearum stantes orare, ut videantur ab hominibus. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam. Math: 6. Když se (prý) Modlíte/ nebuďte yako oblaudnij Lidé a Počtytey/ ktery milugy w Zbořích/ a na rozých Vlic modlyce se stogyc/ aby spatřeni Byli od Lidí. Zagistě wám prawym/ wzalít ti gsau záplatu swau.

Gospodár: Toto ne na náe se rozamlí/ gíť ti zabynuli yáť to prawil/ wzali mzdu swau/ my gessie w Láscě Páně žiwí gšne.

Host: Gíť také tomu wěť/ wsspelni magy mzdu
a odplatu

a odplatu swau/ nebo wssyčni odlaučenij od Cyrkwe Páně/ od nj také opowrženij/ a oddanij gsau Ssatanássy/ wssak magi čas poznati se/ a tu k Pánu Bohu se nawrátiti/ a w Cyrkwi swaté sobě Lásku vněho obgednati/ a nemohau kde ginde.

Gospodár: Dá se to widět potom: **Host:** Dá/ ale po čase.

Gospodár: Wssak Pán támž b toho Ewangelisty prawij/ abychom se mnoho nemodlili/ toliko samý Otce nášs/ abychom říkali.

Host: Widíme že se slow Páně znameniti držíte/ prawij gste Ewangelicy/ to co se wám ljbij zachowáwáte/ a ostatek Čertu k geho wůli opausstýte/ Modlitbu Páně mluwíte/ a co Ewangelium swaté věčij/ toho nechcete w spomenauti/ čeho se Pán Stwořitel Nebe y Země/ křže Angěla nestýděl věčiniti/ toho se wy stydýte. Wyznání Wjry swaté/ gestliž činíte/ a nebo mluwíte/ y tam yá vpřímněho nepoznawám/ nebo gestliž mluwíte: Wěřim w Ducha swateho. Toho nečiníte. Gestliž mluwíte: Wěřim swatau Cyrkew Křestianskau/ y toho neplníte. Swatých obcowánij/ y tomu newěříte. A protož medle raděgi se naučiti deýte/ a sami newěte/ když wám to nenáleží/ gestli gste sami zaraženij/ giných nezaražýte. Modlitba/ yáť prawij Auguštýn swatý: Oratio si pura est, si casta fuerit, coelos penetrans vacua non redibit. Budeli (prý) Modlitba čistotná/ to gest z sedce vpřímněho pocházegýc/ křže Nebe procházý/ a ne odegde prázdná od Pána/ ne pyssých Aust/ ne wymyslných rozumůw Pán hledi/ ale sedcy neypořorněgšých. A protož pijsšyc na geden Žalm/ takto dij: Tunc porro in toto corde clamatur, quando aliunde non cogitatur, tales orationes rare sunt multis, crebre paucis, vtrum ne cuiquam nescio. Idem super Psalm. 118. Tehdáž (prý) Čłowěk wssým sedcem wolá ku Pánu Bohu/ když o žádné giné wěcy modle se nemyslij/ lečby o samým Pánu Bohu/ ale (prý) takowé modlenij zřijdká gsau při mnohých/ o welmi málo gich gest/ genžby se tak modlili/ totizto w celém sedcy swém/ ba aniž wjm aby se kdo tak modlil. A pijsšyc k Dialcorowi dij tato slowa: Multum precari, est Deum quem precamur, diuturna & pia

& pia cordis excitatione pulsare, nam plerumq; hoc negoti-
um, plus gemitibus quam sermonibus agitur, plus fletu quam
affatu. Idem ad Diascorum. **M**noho se (prý) modliti a dlan-
ho nie gineho neni / gedine nábožným a skrausseným srdcem
ku Pánu Bohu tlaucy / nebo mnohokráte nasse modlení lka-
ním a vzdycháním / nežli řečij se odprawuge / a wíce pláčem
srdčným / nežli mluvením obdržugeme v Pána Boha. A
protož dáwa naučení křauc: Cum oras clamas non voce,
sed mente, nam & tacentes exaudit Deus, nec queritur locus
quantum sensus. Hieremias confortatur in carcere, Daniel
inter Leones exultat, tres pueri in Fornacæ tripudiant, Iob in
sterquilinio nudus triumphat, Paradisum de cruce Latro in-
nit. Non est locus ubi non sit Deus. **K**dyž se (prý) mod-
lís / wolegž ne hlasem / ale srdčným myšlením. **K**ažoby řekl:
Modl se ne Dstý / ale srdcem / ne mluwě / ale mlce / w srdcy se
swým modl / nebo (prý) y mlce vslyššy Pán Bůh / nehledij on
mýsta / kde se modlís / ale kde a yake srdce máš / kde se modli-
ti budeš / hotow tě wyslyšeti. **G**eremiáš Protok byl posyl-
něný w Žaláti / **D**aniel Protok weselil se mezy Lwy / třij
Mladency w Pecy ohniwé poskakowali z radostí / **J**ob
Muž spravedliwy / na hnognstí náramně se radowal a we-
selil / **L**otte na Křiži Káge dostal. **N**eni (prý) mýsta Cžlo-
wěce / na kterýmžby Pán Bůh nestál. A tak yak se modliti
máme / **S**pasytel nám naučení dáwa / v **M**athausse So. křa:
Cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora
Patrem tuum in abscondito, & Pater tuus qui uidet in abscon-
dito reddet tibi: Math: 6. **K**dyž se modliti budeš / wegda
do Pokojky swého / a zamknauc **D**weře / modl se **O**tcy swé-
mu skrytě / a **O**tec twój kteryž widij w skrytě / nahradij tobě.
Nebo **I**zayáš oznamuge od Pána těmito slowy: Eritq;
antequam clament, ego exaudiam, adhuc illis loquentibus ego
audiam. **I**saías, 65. **C**ap: **D**ějwe nežliby wolali wyslyššym
ge / gessie když mluwiti budau / yá giž gich poslauchám. A
protož dý **A**ugustýn swatý: Oratio oranti est subsidium, Deo
Sacrificium, Demonibus autem flagellum. **A**ugust: in Sermo:
Modlitba modlícím se gest spomoženij weliké / **P**ánu Bo-
hu **O**bět / **D**iáblum pak **M**uka neb **M**etla vkrutná. A pro-
tož dý: Ne deficias in oratione, Deus quod concessurus est,
& si

& si differt, non auffert, non leuitate utitur qui promisit, non
facile de sententia mouetur, quod promisit est fixum, fale-
re non potest, habet unde faciat. Idem in Psal: 65. **N**epře-
stáweyž se tehda modliti / nebo Pán Bůh čehoť má propugci-
ti / a dáti připowěděl / ačkoli odkládá a prodlauguge / wssat
neodgýmá / neni w něm nestálosti genž sljbuge dáti / nesnažně
od zdání swého pustij / gístet gest cot sljbil darowati / wěť že
tě neoskrabe / máť z čeho dáti.

Hospodár: **G**iž gšine toho wssyčeni gisti / co prawij
ti **M**užij swatij / y **P**ýšmo to swaté Páně / ale to těško se mod-
liti / když weliké zanepřáždění na **L**idij přicházý / w doce-
stném požiwění / a gestli nemyslij geden a nepracuge / tehda
nie nemá.

Host: **M**edle / y při práci to se sprawiti může / od
něho nadewssečno pomocy žádati / a **K**ukami práce odpra-
wowati / když Pán srdce twého hledij. **P**rotož dý **A**ugustýn
swatý: Orationis puræ magna est virtus, & velut fidelis nun-
cius mandatum peragit, & penetrat, quo caro non peruenit.
Idem ibidem. **W**eliká (prý) moc a sýla čistotné **M**odlitby /
kterážto yako neywěrněgšý **P**osel / poručení a rozkaz wyřij-
zuge / torižto žádost twau Pánu Bohu předstijrá / a prochá-
zý tam y proniká / kdež tělu nikoli progýti nelze. A w někte-
rým swým **K**ázanij takto dý: Oratio refectio est ieiuniorum,
duriciam cordis emulit, austeritatem temperat, ieiunium dul-
cificat. Sicut enim sine potu non est plena refectio, sic & ieiu-
nium sine refectioe orationis, non potest animam perfecte
nutrire. Idem in quodam Sermonem. **M**odlitba (prý) gest
posylnění postu / zatwardilost srdce obměkčuge / wsseliyakau
žárwoost škrocuge / púst osladčuge / nebo zgewně a rowně /
yako bez nápoje neni zauplně posylnění / tak též púst bez po-
sylnění **M**odlitby / nemůže **D**usse dočonále odchowati a wy-
žiwiti.

Nať tehdy **M**odlitby Páně sobě powažowati
máš / ktera powšechnu gmenugeš?

Srozumijweg s těch **M**užij swatých / že welmi wřá-
žena býti má **C**žlowěku každému / yako **A**mbrož swatý wy-
věuge každého z nás k tomu křauc: Vides quam brevis est
Gg oratio,

oratio, & omnium plena virtutum, primus sermo, quantz est gratia? O homo faciem tuam non audebas ad coelum attolle-
re, oculos tuos in terram dirigebas, & subito accepisti gratiam Christi, omnia peccata dimissa sunt, ex malo seruo factus es bonus filius: Ideo præsume non de operatione tua, sed de gra-
tia Dei. Gratia enim saluati sumus, vt dicit Apostolus. Non enim hæc arrogantia est, sed fides, prædicare quid acceperis, non est superbia, sed deuotio, ergo attole oculos tuos ad Patrem, qui per lauacrum te genuit, ad Patrem qui per filium te rede-
mit, & dic Pater noster. Bona præsumptio, sed moderata, Pa-
trem dicis quasi filius, sed noli specialiter tibi aliquid vendica-
re, solius Christi Pater est specialis, nobis omnibus in comuni est Pater, quia illum solum genuit, qui nos creauit. Amb: super
illud, Pater noster qui es in coelis. Pohľad (prý) a znameney pilně/yak krátka gest Modlitba Páně/Otce náš/ kterýž gest w Nebi/y dále pohľad a znameney pilně/yak má mnoho w so-
bě mocy/pozorůg neyprawný řeč / neb počatek gegij / yakými darý a milostmi gest obdačená/nebo mluvíme: Otce náš.
O Člověče/nesmíš obličej svého k Nebi pozdvihnouti/
Oči své gý k Zemi sklopowal a snížowal / a nynij tak spěšně dostals Lásky Krysta Pána/wykupitele svého/wšecňny twe nepravosti a hříchy gíau tobě milostiwě odpustěni / toliko sám w ně znou se newtýrey/ze zleho a neposlušného služeb-
níka/včinen gý dobrým Synem. Protož wěz/že to ne z twe-
ho zaslaužení/ale z nesmýně Lásky a milosrdstwu Božj-
ho to máš/nebo z milosti a Lásky Boží gíme spasení/yak Apo-
stol Páně dý. Není to žádná peýcha tak wěz / ohlásyti co gý wzal/ale wjra/není to wýsokomyslnost/ale horlivé Nábo-
ženstwu. Podnášeyž tehda Oči swých k Otcy/ kterýž tě skrze Křest swatý znou z plodil/a protot Otcem zůstává / wyz-
dwníhniž oči své wzburu/k Otcy kterýž tě skrze Syna svého neynilegšýho wykupil od wěčné smrti / a řcy: Otce náš.
Dobráť gest to wšetečnost/ale střdmě gi potřebij vžijwati/
netak yak gste se wy s ním a welmi spolčili/Otcem ho gmenu-
ges/ale yak/ nechtěgme sami sobě obwzlaštne toho přiwlast-
nowati/nebo on toliko sám. Krysta Pána Spasitele nasse-
ho Otcem gest wlastnjm/ nám pak wšem wubec/nebo geho sameho zplodil/ten který nás stworiti ráčil.

Hospo-

Hospodár: Tohle y ten proti wůli Spasitele na-
šeho mluví/nebo on nám poručil wždyťy říkati Otce náš/
nás Bratry swými gmenowati ráčil/yak newjm komu mám
wjru dáti.

Host: Wšak y ten toho nezbraňuje/ toliko raddu
dáwá/aby ty s welikau Bázní a poctiwostí to slovo k němu
mluwl/ peýchy žádné w srdcy a w myšli swey neměl / neb ge-
stli mu se náležitě nezaslaužíme / ani čistotným srdcem geho
wzywati nebudeme/ ani Otcem/ ani Bratrem geho nenazy-
wegme/tak yak Apostol raddu dáwa. Discadat ab iniquita-
te animus, qui inuocat nomen Domini. 2. Tit: Cap: 2. Necht
(prý) odstaupij od zlosti každý takowý / kterýž wzywá
gmeno Páně/nebo Pán Bůh čistotného Pokoge požádá / na
oplzle místo newzhledne. A tak na ten čas mēg se dobře /
a z těch skutkůw omēg se Pánu Bohu zaljbiti / a yak o něčem
ginyim dále/ maljčko odpočinuýse powjdati budu. Toliko
tě prosím / pilně se kromu mēg a přibotow / aby se nawrátil
na místo slawných předkůw swých/myslij swau y srdcem ku-
Pánu Bohu swému do společnosti Cerkwe geho/na kterauž
on welmi láskaw / a ty toliko za své Syny gmenuge / který
gemu gednostegnými srdcy/Otce náš/říkagij / yak o tom
Ewangelista dý Slowa Páně: Iterum dico vobis quia si duo
ex uobis consenserint super terram, de omni re quaecunq;
petierint, fiet illis à Patre meo qui in coelis est. Podruhě (prý)
wám prawjím/ gestli že dwa toliko z was sworně se stowna-
gij na Zemi/o wšecňno což koli prosyt budau/stane se gim od
Otce meho/ který w Nebi gest. O tom sobě čti w Mat-
hausse S. w Rozd: 18. A mēg se dobře na
wšem od Pána Boha.

G g ij

Kozmlau-

Gospodáře s Hostem / o sedmi Dářich Ducha Swatého. A o osmi Blahoslawenstwij. Pod Erbem starodawnijm / Poněm Sselihow z Ruchowa / zc.

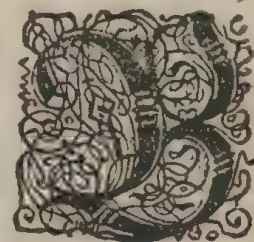
Máko yasnosti Těbi Měsíc yasný zdobí /
 A požitel na Zemi wsechnem Lidem robí /
 Tak y předek kterému to znamení dáno /
 Pashet musel w správách swých, kterej snažně znáno /
 Tlasych Časůw widíme po samým Wáclawě /
 Zoden památky blahe w každé své správě /
 Po Braginách slyrotych na té své Wěchnosti /
 Má pochwalu pro pilné služby milé Wlasti.

Droze

Srozenému / a Statečně

mu Rytíři / Panu Wáclawowi Sselihowi / z Ruchowa /
 na Gřezni / Těšstowicých / Wroslawicých / a Zakkowě / zc. Geb. Milosti Česare
 Ržijn / kěbo / Wberstěbo / a Čestěbo Brále / zc. Radě / a neywpřstěm Bancelěti
 Bnījcestwōj Oppolstěbo / a Kariborstěbo / Panu swému milostiwému /
 od Pána Boha wsemobaucého / dobrého zdrawij / a při něm
 wsech giných fortun winsstuge.

Sola salus seruire Deo, sunt cetera fraudes.

Sě Člowěk neywjice pod swau mocý mēl /
 byt mu štěstij nad wsechny giné neywjice slaužilo / a
 na wsem wůli geho došti činilo / wsechno to prázdnot
 a marnost gest / gestlž ho Pán Bůh Duchem swým
 neoswūtij / a porwolati k službě své neráčij / gestlž se
 z čeho těssyri nemá / nebo mu to wsechno we mženij
 Ota / aniz sam zwij yal pohyne. A protož yá Mi-
 lostiwý Pane Bancelěti / wważujc sobě / nepewnost Swěta toho / a geho
 Dary omplně / a zdeadliwé / wsechnu gsem-mysl swau na tom zasadil /
 abych při ty prácy / kterauž společně s Wassy Milostij mám / w spisowanij
 starozitnosti / a takowých wěc / z kterýchby oni slawnij Předkové / a roze-
 množitele těchto Bragin / mezy Potomky swými / gměna swá ožiwiti / a
 k poctiwým štutkám swým / Erbům a Potomkům swým / wětšy chuti
 dali. W tom zanepřáždnenij tehda / Milostiwý Pane / pro weliké zamij-
 štení Wěry mezy Lidmi / na mysl mi připadla / nedbánliwost Pastýřst-
 w nasych / že oni s Owěčkami swými tak nacládati nechtějí / aby gim tak-
 wé omplně zawedenij / opravdowými příklady rozwedli / a na prawau
 Cestu namkluwili. Welice mně to gest tu podiwenij / Milostiwý Pane /
 že tak wsemu práwě w ofstliwost přisla Cyrkw swatá Katolicšá. A
 protož to sobě rozmyšlegijc / zdálo mi se krátce sepsati Pořádek gegi / aby
 Lidé genu se připatliwssy a připoslechnúwssy / dobře sobě rozwážili / při
 který Stránce zůstawati magij / a při kterým Pořádku / gestlž při tom
 w nowé smysleným od Lidě swěwolných / gestlž při tom který od Bys-
 sta Pána narižen / šře Ducha swatého stworen a vgruntowan gest.
 Což ne yá slowy swými / než geho wlastnj Pořádek a ozdoba to wklazuje /
 kterauž wždycky augmentar Duch swatý / ozdobiw Catedru Petrowu
 Pořádkem samý succelij. Kterýž žádná Sekta nemá / to wsemu swětu prá-
 wě pokazuje / že to gest ono mýsto / o kterémž Dawid w Zialmu 131.
 zmjnknu činij / slowa Páně w své řeči sformuge takto dñ: Hæc requies
 mea in seculum seculi, hic habitabo quoniam elegi eam. Tenž opravdu gis-
 něho mýsta / hledejte ho po wsech Sektách / byt neylype chtěli z šfarbo-
 wati swy wýmssly / neni w nich nic giného / toliko blud Pánu Bohu ohar-
 ny a mžuty / nenij Cerimonij w kterých sobě Pán od wěčnosti zališbowati
 ráci / pro který Abrahamowi & Semini eius, Blahoslawiti připowěditi
 ráci. A pro tý Ceremoniz a Testamenta swé tak Dawidowi eodem Psal-
 dñ: Si custodierint filij tui, Testamentum meum, & testimonia mea, hæc que
 docebo eos, & filij eorum, usque in seculum seculi, sedebunt super sedem tuam.

G g iij

Uch

Předmluva/

Ach nestůgťež dluhož mi čekali / neb seděli w pokoji / rozmnožil nás byl Pán syroce/ opatrowati nás ráčil wsemi dostatek/ lástawi / dotad počas wádž gime byli w gednotě Wáry swatě/ a w poslussenstwu Wrdhnosti od něho zřízené/ a postawené w Syoně ge°/ o kterémž Dawid w Zialmu swým zmínku činí čka: Quoniam elegit Dominus Syon, elegit eam in habitationem libi. W tomě Syoně gest Stolice geho/ Niagestat ge° swatý/ prázdno se wnássegi neprátele gegi/ aby co lépegi nad Duchu S. smysleli/ č a wále- ný Pána mohli/ owšem pro gich sa autowolnost a peydu / to na nás wšes- chny přigde co Pán ráčil/ čže Dawida řícy: Inimicos eius induam confusione, super ipsam autem efforebit sanctificatio mea. Xždaliž toho neznagi a znátines mohau/ že to Pán Cyrkwi své okázowati ráčil. Floret & florebit, non pra- ualebunt Porte Inferni aduersus eam. Té yá tehdy práce mé Čžási ku/ pod Ty- tulem Wassy Milosti oddawagije/ to na památku přiměli čey/ (nena- už / zachoweyž Pán Bůh) aby Sus Mineruam docere opowážiti se měla/ než připomenut slawně Předky Wassy Milosti / z kterých Erwé plinanti ráčijte. Což W. M. gměno wlastně Sseliha / y Erb a znamení Kyřěstá oznamuge / genž za času společnosti Bragin Slěstých z Kralowstwuim Polským bywali Senátormi možnými/ Arcybiskupij/ y Biskupij/ zde také w těch Braginách za Anážat debičných Panůw toho slawného Kmžec- swý Slěstého / předněgšými w Kaddach/ y na Auřadech prwněgšých/ čehož w tak krátkým mšstě zčítat mi nelze/ w krátkem potom času/ pro- pūgčijli Pán Bůh zdrauž / toho dowedu/ a okázati prawdu čey/ že tak gest. Blahoslauwil gim Pán Bůh proto / a rozmnožil Rod Panůw Sseli- hůw/ že w tom Syoně / a w tom Pořádku Cyrkwě swatě/ o kterýž yá ne- něko rozmławuati a psáti začínám/ na Čžástky poděliw/ proto že defectus toho mi wydati nepowolij. A protož ten začátek Wassy M. neypřed- něgšým Auřednčkům a Senátorům/ Geho Milosti Čžasťe / Pána nás wšech neymilostiwěgšýho oddawám/ a potom giným gim Čžasťe podlé Pořádku Colegam Wassy M. Panům Saudeům Zemským/ ostatek pak mezy Pány a přátely své / y dobrodūjce milostiwé / wykonati čey. Tak o W. M. wšech smyslegič/ že poznawšy prawdu a dostatečným důwodem nadewšeckno gináče o Cyrkwi swatě powšsechně / o Pořádku gegim rozuměti budete/ lépegi nežli nepřátele před Wassy milostmi o ný rozprawěgi/ a gi Bludnau (sami se w tom neceptjč) nazýwagij. Wně ta- ké za zlé mšti neráče/ čterýž žadného giného zaměstknánij nemám/ ani mšti čey/ toliko sedět nad Knihami/ Pšsma swatá přehlqdagije/ prawdy w nich yako Slepice Žena w Pšstku wyhledawám / a to což sobě aužitečného býti rozumym / toho také bližným swým přegi / aby nás Pán Bůh wšeckny č Lásc swé společně přigaw / toho Pohara a protiwnřka / gměna Syna swého milého/ Pána a Spasýtele nasseho/ swau sýlau odehnati ráčil. Což Pane Bože wšsemohaučý rač spraviti/ č da pacem in diebus nostris. A toho gináče od něho obdržeti nemůžeme / toliko w gednotě Wáry swatě. Dále W. M. nezanepřáždugic Lásc/ se milostiwě poručena činim. Datum w Oppoli/ w Domě Droženého/ a Statičného Pána Jana Oderwolffa z Důlně Stradomě/ a na Urbauwřicých/ Léta Páně / w supra.

Wassy Milosti/

Wždpcy w službách botowě/

Bartholoméj Paproček/

z Blatné/

Rozmlawanj

Hospodáře s Hostem / o sedmi Darých Duchu swa-
tého. A o osmi Blahoslawnstwij.

Host: Dobry den Pane Hospodáři dobrý den. Tak yaks mi wčera oznámil / že gessč odemně něco wědět/ chceš/ o Pořádku w nassy Cyrkwi swatě/ powšsechně Kžym- ské/ y spáti gšem nemohl / o tom wyslugije/ o čem s tebau roz- mławuati mám/ neb to rozmławuánij nasse/ mám oznámiti gednomu přjteli swému welmi lástawému / a gest Muž wznesený a slawný/ a w tom Knžecstwu slawném/ nassy ch časůw bezpečně mławiti mohu/ w odprawowánij wšeckněch správ Zemských/ est facile princeps: Potřebij mi tehdy toho/ abych s tebau / o tom mławil / čehož gemu wěrně přegi/ od Pána Boha wšsemohaučýho/ pro tu Lástu / čterauž on mně prokazuge/ widitedlně.

Hospodár: Deyžt také Pane Křstě sstiasný do- brý den / a takowý rozum a synyl / aby sy mně čemu dobrému a vžitečnému naučil / a w Cyrkwi o čem požitečném a spasy- tedlném oznámil.

Host: O toť rozprávěti budu / o sedmi Darých Duchu swatého/ čterými aby nás wšech nadačiti ráčil/ Bůh wšsemohaučý w Trogicy gediný/ o to geho swatosti žadati a prosyti budeme/ a těch gest sedm/ yak gjem čekl. Neyprownij yak ge Latíně gmenugij: Timor Domini, Pietas, Scientia, Fortitudo, Consilium, Intellectus, Sapientia. To gest: Bázeň Páně/ Pobožnost a náboženstwu / Dmění/ Sýla / Kadda/ Rozumění/ a Mladrost. O těch rozprávěti budu/ toliko poslauchey.

Bázeň Páně neyprowněgšý gest Dar Duchu swatého / o kterémž tak oznamuge Augustyn swatý: Timor Domini Donum est Spiritus sancti, Dominum Deum nostrum ut pijsi- mum Patrem filiali affectu reueremur, anxie metuentes, nequo malo eum offendamus, neque ab eius charitate qua nos dili- git, vlla ex parte excedamus. August: in Psal: 7. Bázeň Pá- ně gest Dar Duchu swatého / čterýmžto wzbuzení gsauce / Pána Boha nasseho / yakožto neymilostiwěgšýho Otce / Synowským affektem/ geho swatau Welebnost w pozitiv- sti mēgme / toho se se wšy snážnostij ostýchagije / abychom geho

geho yaťymž koli spůsobem/w čem nerozhněwali/ a abychom od geho nesmýrné Lásky / kterauž nás miluge se nevrcheyleli. Nebo pravý Kžeň swatý: Qui timet Deum nihil negligit, timere Deum est, nulla quæ facienda sunt bona, præterire. Greg: in Moral: Kdo se (prý) Pána Boha bogý / nic takový nezanedbává a neopauští / nebo báti se Pána Boha / nic gineho nený / než toliko neopauští těch věcí / kterěž činiti náležý.

Hugo také Doktor Půsma swateho / Nuž swatý pravý: Si amor Dei te tenere non potest, saltem teneat, & terreat Timor iudicis, metus gehennæ, laquei mortis, dolores Inferni, Ignis vrens, vermis corrodens, sulphur sætens, flamma Tartarea, & omnia mala. Hugo, lib: 3. de Anima. Gestli že tě (prý) milost Božý nadržý / a k sobě nepotahýge / nechť tě aspoň zdržuge a děš bázeň nevyššího Soudce / strach hořícího Pekla / Ošýdla smrti / Bolesť Ohně Pekelného / Čerw hřezavý / Syra smradlivá / plamen Pekelný / a wšeckny gine zlé věcí / kterěž na mzdu Pán na zlé dopauští ráci. A protož tak čín yať Cassiodorus naučený dáwa: Quum audis quod Dominus Deus tuus dulcis est, attende quid diligas, quum audis quod rectus, attende quid timeas, ut amore & timore Dei excitatus, legem eius custodias. Cassio: super illud dulcis & rectus Domi: Když slyšíš že Pán Bůh twý tak dobrotivý a sladký gest / pozorůž bedlivě / co milowati máš. Když slyšíš / že gest spravedlivý a dobrý / pozorůž toho se báti máš / tak aby bázný y milosti Božý gšauc pohnut / Žátona geho a Přikázaný aby oštrýhal. Otakový tehdy Dar potřebý Pána Boha prosyti / pilně a bedlivě / gináče se ho nedočekáme.

Druhý Dar Ducha swateho / Pietas. To gest: Pobožnost / o kterém Ambrož swatý oznamuge řkauc: Pietas est donum Spiritus sancti, quo imbuimur ardenti & placido affectu, rite & sincere colendi Deum, & beneuolendi proximo, etiam de nobis male merito propter Deum. Amb: Pobožnost (prý) gest Dar Ducha swateho / kterém naplněni býwáme / horčem a vprýmným aumyslem / chwáliti a welebiti Pána Boha / a wšeho dobrého přiti Blížnému / y takowému kterýžby k nám zle se zachowal / a to pro Pána Boha swého činiti nám náležý / nebo pravý na druhém mýstě: Pobožnost (prý)

(prý) gest přitelkyně Kdičům Pánu Bohu welmi libá / Pána Boha nám láskawého činý. Pobožnost (prý) spravedlivých Magestát / potřebných autočistě / nužných a bůdných pomoc / a hějchůw prominutj. Což on takto opowýdá: Pietas amica parentibus, grata Deo, Dominum conciliat. Pietas inquam iustorum tribunal, egenorum portus, miserorum suffragium, indulgentia peccatorum. Idem super illud, Beati imaculati in via. Kterauž také y Bernart swatý opowýdá / těmito slowý o ný mluwý: O clementissima Pietas, quæ non sua desinit largiri beneficia, non solum ubi nullum inuenit meritum, sed plurimum etiam, ubi totum videtur contrarium. Bern: in Epistolis. Onemilostiwěgšý a neydobrotiwěgšý pobožnosti / genž nehtugeš a nepřestáváš wdělowati swých Darůw a dobrodijný / a neywjce tam kdež téměř nenáchážíš žádné vprýmnosti / než wšecknu zlost a nevpřýmnost proti sobě.

Třetíj také Dar Ducha swateho gest Vmění / kterýmžto docházýme / kterak máme wěděti čeho se nám na tom bůdném Swětě nedostává / a kterak bychom opatrně / a bez vblýžený Blížným nassým / život náš wykonali.

Hospodář: Toho proším welmi / aby mně wynaučil / nebo znagýc já život tento býti neperwý / rádbych byl tak hotowým k wěčnému / yaťoby mi žádná zlost překážky nečinila.

Host: Tak nám geho vžitek opowýdá Augustýn swatý řkauc: Scientia est Donum Spiritus sancti, quo hoc consequimur, ut sciamus quid in hac vita desit nobis, & quomodo in hoc maligno seculo prudenter, & sine offendiculo, vitam nostram transigamus. August: lib: 14. Cap: 1. de Civitate Dei. Vmění gest Dar Ducha S. kterým toho docházýme / abychom wěděli čeho se nám na tom Swětě nedostává / a yať opatrně / a kromě vblýžený komuž koli / život náš wykonati mohli. A tak wěz z naučený téhož Augustýna swateho / yať oznamuge o tom půššýc na Žalm sedmdesátý těmito slowý: Hæc tota scientia magna hominis, scire quia ipse nihil perse est, & quoniam quicquid est, ex Deo est, & propter Deum est.

Toto (prý) wssedno vmění neywětšy gest / Czlowěka kaž-
deho wědět / y že on nic sám sřze sebe není / a což koli gest
z Boha gest / a pro Pána Boha gest / aby genu chwálu wzda-
wal / geho welebil / na swém rozumu chwálenj geho nezasazo-
wal / než toho wyhledáwal z Cýrkwe geho / a podle gegjho
natýženj se spravowal / nebo Isidorus prawj: Pleri quæ
accepta scientia literarum, non ad Dei gloriam, sed ad suam
laudem ea utuntur, dum de ipsa extolluntur, & ibi peccant
ubi peccata emendare debuerant. Isidor: lib: 3. de Somno bono.
Mnozy (prý) dostawšy vmění Půsma / neobracegi toho
k službě a k chwale Boha wssemohaučyho / než k swému wy-
chwalowání toho wžíwagj / a když se oni z toho wychwalu-
gj / maudčegšy nad Duchu swateho býti chtěgi / kterýž Cýr-
kew Krysta Pána čjdu a spravuge / oni sobě každý swau po-
dlé hlavy a rozumu swého wymegšlegi. A protož prawj
když se oni z takowého vmění wywegšsugj / tam (prý) hčegšy
těžce / kdezby hčjchůw swých opravowati měli / nebo každý
kdož od Pána Boha Daru toho dostane / že w Ljternjm
Vmění wynaučen bude / Pána Boha o srozumění prosyti
má / kterčž také gest Darem Duchu swateho / yakt o něm podle
pořádku nýžegj powjm.

Nenijčko o Syle a mocnosti čtwtém Daru Du-
cha swateho powjdati budu / o kterémž Ambrož swatý takto
mluwj: Fortitudo, est Donum Spiritus sancti, quo accensi
roboramur, ut vel illecebris, vel aduersitatibus huius mundi à
pietate abduci nos ullo modo patiamur, esurientes, & sicientes
iustitiam super omnia. Amb: lib: de Offic: Mocnost a Sylá
Duchownj / gest Dar Duchu So. kterýmž gsauce oswjcenj /
bráti na sebe Sylu máme / abyhom žádným spůsobem / ani
lahodkami žádnými / aneb pochlebenstwjm / buďto také yakým
protiwenstwjm toho Swěta / od pobožnosti odwěsti se ne-
dali / lačnjce a žjžnjce sprawednostj nadwssedno / nebo
prawj Augustyn swatý: Qui vera virtute fortis est, nec teme-
re audet, nec in consulte timet. August: in Epist: Kdo (prý)
w opravdowé Ctnosti Sylným gest / takowý nic wssetečně
nezačjnná / a nebogj se ničehož / nerozmysluge yakoby tak řekl:
Nic wssetečně nezačjnná / nechce bráti na sebe toho Zluřadu
na který

na který nepowolán / a gestliž kwili komu z Cesty wstaupil /
neostychage se obrátiti k opravdowé Cestě / když yako pra-
wý Ambrož swatý: In duobus generibus fortitudo specta-
tur animi, primo ut exteriora corporis prominimis habeat,
& quasi superflua, despicienda magis quam expetenda ducat.
Secundo ut ea quæ summa sunt, omnesq; res in quibus est ho-
nestas, præclara animi intentione, usq; ad effectum prosequatur.
Amb: lib: de offic: W dwogjch spůsobjch poznáwána bý-
wá Sylá z aumyslu Lidstěho / prawj / když ty wěcy Swětu
a řělu přináležegjcy / za welmi sředné a neymenšy potlá-
ti kdo bude / a yako zabýtečnj a daremnj ge mjeti. Druhá aby
ty kterčž gsau neghlawnčegšy a neywětšy / y wssedny wěcy
w kterých gest pocitowst / neyznamenitčegšy pilnostj a aumy-
slu swého / k skutku gistému wwedl. A tu gž máš čtiry Dary
Ducha swateho / o kterých na ten čas obšyrněgi s rebau roz-
mlauwati nechcy / nebo wjm že gessč dále o giných wěcech
práti se mně budeš / tamč (toliko pamatj) dawodněgi
w oněch wšlyššys.

Hospodář: Než mi praw gessč o giných / wssat-
gich má býti sedm / tak yaks mi prawil.

Host: Gest gessč Dar Duchu swateho páth
radda / o kterýmž Řehoř swatý takto mluwj: Consilium
est Donum Spiritus sancti, quo docemur bene consulta & deli-
berata ratione, expedita eligere, præsertim in rebus difficili-
bus, id quod non solum nobis, sed & proximo ad perpetuam
salutem in primis comodat, Deiq; gloriam quam maxime
illustrat. Gregor: lib: Moral: Radda (prý) gest Dar Du-
cha swateho / kterým nás wynaučuge / na Kadnjch a roz-
sauzených wěcy / zdrawým aumyslem se přidrżowati / a wzlá-
šče w Sprawách těžkých a nesnadných / což netoliko nám /
než y Bliznjmu nassemu k wěčnému spasenj prospjwá / a
Sláwu Božj yako neylepe zwelebuge a oswčuge / netať sobě
sprosta wzyti pořádku ledayakého lechkomyslného / a
newážného odčezance / bludnjka / potřebj se přidrżowati
maudřých / a dobře vgruntowaných w Wjře swaté / nebo
mluwj Ambrož swatý: Necesse est, ut præstantior sit à quo
Sh j consili.

Consilium petitur, quam ille sit qui petit. Quid enim consulas hominem quem non arbitreris posse melius aliquid reperire quam ipse intelligis. Amb: lib: de Offic: Potřebij toho gest/ aby ten byl maudřejšij / wznešenějšij / od kterého potřebu gest raddy / a nůželi onen gest / kterýž gey žádá / proč se ty takového raddy držeš chces Člowěka / kterého rozumíš / že nic lépeji neporadíš / nežli ty sám to rozumíš. A protož ne mášli takového / kterýžby w poslussenstwu Wrchnosti Božij trwal / netrp ani sobě zaporádníka chowey bludníka / a poddaného Satanu / od Čyrtwe swatě / pamatuj na slova Spasitele twého / genž mluwiti ráčij: Gestliž slepý slepeho powede / y zdalíž oba do Jámy a do Propasti nepadnau. Takového sobě tehda hledey / yať tyž Ambrož swatý poraučij čkauc: Talis debet esse, qui consilium dat, ut seipsum formam alijs ad exemplum bonorum operum exhibeat, in doctrina, in integritate, in grauitate, ut sit eius sermo salubris, atq; irreprensibilis, consilium utile, uita honesta, sententia decora. Idem ibidem. Takový má býti ten který raddu dá / wa / kterýby sám z sebe dobrý příklad giným w dobrých skutcích okazowal / w naučenij w Radde dobré w vpříjmnosti proti každému / Příteli y nepříteli / w dokonalosti a w vážnosti / tať aby byla řeč geho požitčná / a nezhaněná / Radda užitečná / žiwobytij poctiwé / zdánij neš wváženij počestné / a ozdobné / kteréžby od schwálených od Ducha swatého zhaněné nebylo.

Čestný Dar Ducha swatého / Rozumění / o kterémž ney wíce rozmysleti potřebij / a Pána Boha se wššy pilností žádati / nebo mluwíj geden Doktor swatý / o tom Daru takto: Intellectus est Donum Spiritus sancti, quo illustrante, rectam, veram, Catholicamque intelligentiam, diuinorum colloquiorum & mysteriorum assequimur. Rozumění (prý) gest Dar Ducha swatého / za kterého oswojčením přichází Člowěk k dokonalému / a opravdowému / wšseobecnému poznání Božských věcí / y tagemstwu geho swatých.

Hospodář: Berte mi Příteli milí / že nassij Knežíj a Dětelowé gsau znamenitě včenij / y samo toliko Ewangeli-um nám oznamují / čehož se my držíme.

Host:

Host: Tamž v téhož Doktora četl gsem tato slo-
wa: Intellectus ille qui plura intelligit, non est nobilior, sed qui grauiora & digniora. Takové (prý) Rozumění / kter-
tější (prý) mnoho rozumij ne gest znamenitější / ani wzáct-
nější / než (prý) to wzáctnější Rozum a Rozumění gest /
který wzáctnější / a k spasení užitečnější věci rozuzuge.

Z toho sedmého Daru Ducha swatého / genž
slove Maudrost / o kterémž nenjeto prawiti budu / wíce poz-
náš / o kterémž Augustýn swatý takto mluwí. Sapientia
est Donum Spiritus sancti, quo imbuti animi à terrenis &
temporalibus rebus subducentes Dei contemplationi prorsus
vacamus, dulcissimaq; quadam degustatione, summi boni in
Deo aquiescimus. Maudrost / gest Dar Ducha swatého /
kterýmž kdýž gest Člowěk naplněn / od žemských a časných
věcí aumysl swúg odchyluge / a o Nebeských sobě rozgímá /
a ty sobě za neyhladší / a neyposlýchádnější věci pokládá.
A protož dý Augustýn swatý: Pro his Donis consequendis
& augendis, Deo sine intermissione supplicandum est, cum fi-
ducia optinendi ea, per Iesum Christum Dominum nostrum.
Idem. O takové Darý abychom gich dostaupiti mohli / a
w sobě gich rozmohli / Pána Boha wšsemohaucyho wždyčy
prosyti máme s tau nadějí / že gich nám přiti ráčij / šreže
Pána a Spasitele nassého Gežíše Krysta / kterýž připowí-
dati to ráčij / v Lukášě swatého w Rozdílú II. čkauc: Si ergo
vos cum sitis mali uolitis bona dare filiis uestris, quanto magis
Pater uester celestis de coelo dabit Spiritum bonum petenti-
bus se. Luc. Cap: II. Gestliž wy tehdy kteří gste zlymi / omý-
te dobré věci dáwati Synům swým / čím daleko wíce Otec
wáš Nebeský dá z Nebe Ducha dobrého / tēm genž ho prosy.

Hospodář: Což wy také o nassých Knežíjch rozumí-
te / aby oni Pána Boha o takový Dar neprosyli / aby gim y
nám wšsechněm posluchačům gegich gal Ducha swatého.

Host: Bratře od Pána Boha žatwřenij / nic ani
sobě / ani druhému obgednati nemůže / a neš toho nerozu-
míš / co Augustýn swatý prawí: Extra Ecclesiam sanctam
Catholicam non est salus. Kdo se (prý) wytrhne z Čyrtwe
swatě powšsechně / spasení mjeti nemůže / By pak ne Člowě-

Sh iij

čím / než

čými/než Andělskými Dstý o Pánu pravil / Pán takového
neposlaucha / o čemž já potom s tebou sšýřegi mluvíti budu /
když o Cýrkwi rozprávku míti budem / na tento čas o tom
to sedmém Daru Ducha swateho dopovím / toliko srozumím
weg a pamatím / yať připomenu slova Apostola Páně Ja-
kuba swateho / genž tak dý w Kanonyce své w Kapit : 1.
řkauc: Siquis autem vestrum indiget Sapientia, postulet a Deo
qui dat omnibus affluent, & non impropert, & dabitur ei,
postulet autem in fide nihil hēsitans. Iacob. Cap : 1. Gestli
že pať kdo z wás potřebuge Maudrosti / nechť gi žádá od Bo-
ha / kterýžto dáwa wšem hogně / a budeť genu dána. Než
(prý) žádey w Wjě swaté powšsechně / nic nepochybuge / nebo
yať něco pochybowati budeš / nic neobdržíš / zůstawiť te při-
twým bludu / nebo Řžehoř swatý mluwí : Ad veram Sapien-
tiam peruenire non possunt qui falsa suz sapientie fiducia de-
cipiuntur. Ti (prý) k pravě a dokonale maudrosti přigýti
nemohau / který swé sfalesné maudrosti důwěrnostij oklamá-
ni býwagij / wytrhnúwš se z Pořádku Cýrkwe swaté / lepšij
Řžád začínati chtějí / nestudně a bezbožně žwau : Ay já tak
dobře rozumím Pysmu / yať rozuměl / Augustýn / Gero-
ným / Bernart / Chryzostom / a ginij swatj Mužij / a Spráw-
cy Cýrkwe swaté. Zdaliž takowij magij maudrost od Ducha
swateho / newěť tomu / giný to štrže ně Duch tlampa / ti gsau
od Pána zwelebenij / y Cýrkwe swaté Slaupami zůstali / a ti
pať nawěky proklareymí od Wchnosti geho wyblášenij /
s gegich rozumy nestownás / nebo yať pravij Augustýn
swatý / o rozdylu maudrosti a vměnj takto : Hec est Sapien-
tiz, & scientie recta distinctio, ut ad Sapientiam pertineat
eternarum rerum cognitio, intellectualis, ad scientiam vero,
corporalium rerum cognitio rationalis. August: lib: de Trinit:
Toto (prý) gest Maudrosti a Vměnj dobrý a perwý rozdyl /
k Maudrosti přináležij wěčných wěcy poznánij srozumitedl-
ně / a k Vměnj také rozsuzowánij tělesných wěcy / widomých
a hmotných. Kdo tehdy k Swětu se má / nechť o swětu roz-
meyšlij / a kdo Pánu Bohu zalíbíti se vsyluge / takowý podle
Pořádku Cýrkwe swaté nechť se řjdij / a o takowě Dary Pána
Boha žádá a prosy / aby mu dal Ducha maudrosti a rozumu /
Ducha raddy a síly / Ducha vměnj a pobožnosti / Ducha báž-
nij Páně / Amen.

Hospo

Hospodár: Prošym tě gestě mi něco powěz wijce /
nebo takového yať ty tu rozprávíš Pořádku / nikdy gsem
důkladně neslychal / aniž wěřim / aby to wassy Knežij tak za-
chowáwali / yať ty pravíš.

Host: Wšyckni kterij w gednotě Cýrkwe swaté zů-
stáwagi / těmi Dary obdarowáni gsau / a nám ge opowidagi /
kterýchž já také se od nich naučim / sám tobě oznamuji / a když
chceš wijce wěděti o Pořádku Cýrkwi swaté powšsechně /
připomenut také osm Blahoslawenstwij / kterých Lide Kře-
stianstij zažijwagic / Pánu Bohu wšemohaucýmu se připo-
dobňuji / a Lásky geho dostáwagij.

Hospodár: Yať se gmenuji tyto Blahoslawenstwij /
prošym powěz mi o nich / co za Tytule magij / a yaťy aužitek
k spasenj z nich míti můžeme.

Host: V Mathausse swateho / w Páté Kapitole
o nich máš zmínku / popořádku od Spasytele nasseho ozná-
menau / podle kterého já také tobě o nich powím / a yať to ro-
zuměti máš / Mlužim swatých naučenij oznámim / a neypr-
wě yať Spasytel mluwiti ráčij : Beati pauperes spiritu, quo-
niam ipsorum est regnum coelorum. Blahoslawenij chudij
Duchem / neš gegich gest Králowstwij Nebeské. Tak tehdy
wěz od Augustýna swateho / těch slow weykład / genž on mlu-
wij : Hi sunt pauperes spiritu, qui quando faciunt aliquid
bonum, Deum laudant, quando aliquid mali se accusant.
August: de verbo Dei. Ti gsau (prý) chudij Duchem / kterij
když co dobrého činij Pána Boha z toho chwálí / a když pať
něčeho nestiastného se dopustij / sami se obwiniuji / nemluwí /
Pán Bůh to namně dopustil / když Pán Bůh zleho není přiči-
na / než twá zlost / twá peycha a nedbánliwost / tebe připra-
wuge o geho swatau Lásku. Wěz tehdy od Doktora Pijšma
swateho / že trogij gest wlasnost chudoby / yať on o tom tak
dij : Paupertatis sunt tres species, prima sunt enim quidam
qui rebus temporalibus egent, sed inuiti, & hęc vocari zgestas
solet, egent enim rebus, & egent bona voluntate, qua dicius
nihil esse potest. Sunt alij qui rebus abundant, sunt tamen pau-
peres spiritu, & hęc est aurea paupertas, quia licet affluent
diuitiis, corda tamen nolunt apponere. Tertia est mediocri-
tas, quam

tas, quam Philsophi frugalitatem vocant, quæ est voluntaria. Hugo, de Claustro animæ, lib: 1. Cap: 9. Gsaw (prý) někte/ řij/ genž wěcy časných potřebugij/ než s přinucenij/ takowá chudoba gmenuge se nauzy/ a nedostatkem/ neš giste ty potře/ bugi wěcy/ a potřebugij dobrau wůli/ naděteraužto nemůž býti nic Bohatšsýho/ gsau opět ginij/ genžto hognost wšech wěcy magij/ wšak gednák gsau chudij Duchem/ a takowá chudoba gest Zlatá/ nebo ačkoli magij dostatek wšeho/ wšak řdce k tomu nepřikládagij/ a přikládati nechťegij. Třetij mjr/ nost gest/ kterauž Silozoffowé nazýwagij škrownostij/ a to Chudoba gest dobrowolná/ a wšak málo užitečná. A tak giž wěz yať máš býti Bohatý Duchem/ magijce wšeho dosti/ čiň tak yaťoby nic neměl/ a k tomu můžes čiň dobrodinij z to/ ho Daru Božijho.

Druhé Blahoslavenství/ yať Pán prawj: Bla/ hoslavenij Tisý. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt ter- ram. Blahoslavenij Tisý/ nebo oni opanugj a włádnauti budau Zemij. Na ty slowa Spasytelowy/ tak weyklad čiň Geroným swatý/ piššyc na Mathausse swateho: Humilitas sola est obseruatrice cultusq; salutis, & nihil est quod ita Deo gratum faciat & hominibus, quam si vitæ merito non magni sed humilitate infimi videamur. Hiero: super Math: Tichost a Pokora toliko (prý) sama gest zachowáwateľně a stráž/ ná Lidšeho spasenij/ a nic gineho neni/ coby tak Člowěka mileho Pánu Bohu y Lidem činilo/ yaťo řdyž wžiwubýtij nassem/ ne wznessenými/ než nad sámou pokorau nižšými se stawime/ nebo yaťo Augustyn swatý piššyc o slowijch Spa/ sytele nasseho tak diť: Discite à me non mundum fabricare, non cuncta visibilia & inuisibilia creare, non in ipso mundo miracula facere, & mortuos suscitare, sed quod mitis sum & humilis corde. Cogitas magnam construere fabricam coeli tudinis, de fundamento prius cogita humilitatis. August: de verbis Domini. Věte se (prý) odemne/ ne Swět stawěti/ ne wšech wěcy widomých y newidomých stwřowati/ ne na Swětě Djiwůw a Zázrakůw činiti/ ne mrtwé wskřišyti/ než toho že gsem Tichý a pokorného řdce/ přemeyšlissi tehdy něco wzáctneho/ a wznesseneho Dussý swé spasytelského wy/ stawiti/ neyprwé rozgijmeg o Gruntu a Základu Pokory swaté

swaté/ nebo prawij Řžehoř swatý: Tanto lit quisq; vtilior Deo, quanto praciosior sibi, tanto praciosior Deo, quanto propter eum vilior sibi. Greg: lib: 18. Moral: Tak řždý můž býti požitečněššým Pánu Bohu/ genž gest dražšý sobě/ řjm dražšý Pánu Bohu/ yať pro něho gest neyopowřze/ něššým sobě/ gest nám tehda welmi užitečná Pokora/ a Ti/ chost řdcečná/ nebo prawij tenž Řžehoř swatý řka: Qui sine humilitate virtutes congregat, quasi in ventum puluerem por- tat. Idem Homilia 6. Řdo (prý) kromě Pokory řdcečné/ Čtnosti gině šhromážduge/ negináč/ yaťoby nawijte prach wynosyl a vyhazowal. A protož dokládá toho: Quisquis nunc sponte se non humiliat, nequaquam hunc sequens gloria exaltat. Řdož (prý) řoli dobrowolně se neponůžuge/ niřda takowého nepodnese přijštiť chwála w Řřálowstwiť Nebestěm. Nebo prawij: Perit omne quod agitur, si non in humilitate custoditur. Wšecťno (prý) hyne/ a w niwěč se obrácý a přicházý/ což řoliw se působij/ gestli že swatá Poko/ ra toho neostřijhá.

Hospodář: Coť na Pokoru gde/ opravdu nassij Řněžij gsau welmi pokornij/ negsau tak yaťo wassý zauffalij/ aniž se oni tak řtrogij/ yaťo Řněžij Papežštiť.

Host: Biniť to wšecťno spusobiti Præceptor ge/ gich/ yať Bernart swatý prawij: Gloriosa res humilitas, qua ipsa quoq; superbia palliari appetit ne vilescat. Wj o tom (prý) Šřatan/ že gest chwalitebná wěc Pokora/ a v Pána Boha v weliké wzáctnosti/ protož peycha chce tež sobě z nij včiniti Plářř/ aby se nezasmřděla/ a powřžená nebyla. Protož prawij: Cum ex alijs quibuscunq; bonis capere soleat in cre- mentum superbia. Sola humilitas, omnium propugnaculum turrisq; virtutū, fortiter resistit malitiæ, obuiat præsumptioni. Bern: in Epist: Řdyž že wšeho což řoli dobrého gest/ peycha sobě zbřřá ozdobu/ sama gegi Pokora gest/ yaťo něyaktým Záměm/ a mocnau Wěžij/ řteráž Bránij Čtnostij Bohu Li/ bých/ zinužile se zastawuge zlostij a nadutostij gidž/ že gim nedopauššij z gasněť tak yaťby chtěli a vmijniť.

Hospodář: Pro yaťausij přijěmu/ tak gidž possijniťmi rozumijte/ a gmenugete/ řdyž my toho při niť neznáme.

Host: Pro tu sámú / yáť prawij Chryzostom swa-
tý pýssýc na slowa Mathausse swateho takto: Velle esse su-
per omnes vituperabile est, sustinere autem alterum super se
nimis gloriosum. Chryst: super Math.: Homil. 3. Chťjti
se wystawiti nad wseckny Lidj / y nad wůli Božj / nechťjti
nad sebau mįti žádné Wchnosti / hanitedlná a welmi mrzu-
tá to wěc gest / než trpěti nad sebau gineho / a býti mu poslu-
šným / gest wěc welmi chwalitebná. Nebo yáť pýsse Doktor
Pýssma swateho / na slowa Spasytelowa takto řkauc: Disce-
te à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis re-
quiem animabus uestris. Ecce mel humilitatis cum dulcedi-
ne mansuetudinis: Sicut enim mel concordat in confectioni-
bus Medicinæ, cum omnibus diuersitatibus specierum: Sic ex
humilitatis dulcedine, condiuntur omnium genera virtutum.
Hugo de Claustro animæ, lib: 3. Včte se odemne / nebť gsem yá
gest pokorný / a tichého sřdce / a neydete odpočinutj Dussem
wassým. O to máš Med Pokorý sladkosti z tichosti / nebo
yáť se Med stornáwá w spravowánj Lekařstwj se wssemi
rozličnými začátky wonných Materij, takť že z sladkosti Poko-
ry činij se / wseckni začátkowé Ctnosti. A protoť mluwj
Cassiodorus, k těm mudrcům wassým / a nowým Formato-
rum Cyřkwe yáťesť ku chwálenj Boha: Erubescant elati
ubi credunt locum habere suæ superbiæ, cum cælum & terram
ab humilitate videant occupata. Cassiodorus, super Psalm.
Homilia, respicit in coelo & in terra.

Hospo: Wětšj peycha při wassém Pápeži / y při wa-
ssých Biskupjch / Oppatjch / a giných Kněžjch / nežli w nassých.

Host: Tam peychy neni / toliko gest Autoritas.
To gest: Powaha řterauž powinni zachowáwati / a nebyti
tak mezy ginými Lidmi pospolitými / řdyžť gsať neywyššjho
Krále Sprawcy na řemi zřstawenj / a takowá gegich Auto-
ritas znamená Pokoru Duchownj / očekáwagjć na mįstě
swým / na řterým gsať posazenj / řadosti Owčiček sobě od Pá-
na Boha swěčených / a řkrze takowau Pokoru / yáť prawj tenž
Cassiodorus pýssýc na řalm geden takto: Per humilitatem
membra Christi, sciunt Diaboli vicisse superbiam, per hanc
fideles supra regna proficiunt, per hanc Tirannida superbia
superator

superator, per hanc in æternum martyres coronantur, nec po-
test dici prefectus qui hac virtute est priuatus. Cassiodo: super
illud Psalm: Humiliatus sum usquequaque. řkrze Pokoru
Audowé Krystowi w męgř zwřtěžyci peychu Diáblowu /
řkrze Pokoru wěrnj Páně / Králowřtwj pomocni gsať /
řkrze Pokoru Tyranstwj se přemáhá / řkrze Pokoru wěcnými
časť Mučedlnjcy Božj se Koronugř / anižť také mřže mřti
něyáť aužitěť w službě Božj / řdo řeto Ctnosti gest praz-
dný. A protoť řaddu dáwá řkauc: Fode in te fundamentum
humilitatis, & peruenies ad Falligium Charitatis, vis capere
coelsitudinem Dei, cape prius humilitatem Christi, sola est vir-
tus humilitatis, reparatio læsæ charitatis. Bern: in Epist: Wy-
řopey (prý) ty w sobě / a zaloř řrunt a řáklad Pokory / a při-
gdesť na wrch Lásky Božj / a gestľ že řceřs dostati wř-
řosti Božj / wřzmřž na sebe Pokoru a tichost řryřta Pá-
na / nebť řa řáma gest Ctnost / a moc Pokory / naprawowati
řtracenau Lásku Božj. A to máš druhého Blahoslawen-
řtwj řonec.

řřetj Blahoslawenřtwj gest / yáť Spasitel tamž
w Mathausse swateho mluwiti řáčj: Beati qui lugent, quo-
niam ipsi consolabuntur. Blahoslawenj (prý) řterýž pláčj /
nebo oni potěšenj řudau. Nebo řdo pláče řorliwě / wřařu-
gřć w sebe nesmřjná dobrodřjnř Spasytel swěho / sobě pro-
řázané / a swěho řěřřkého prowřnřnj / proti němu řorce řituge /
takowý řřwá Blahoslawený / nebo yáť Augustyn swatý
mluwj: Letitia cum tristitia, quasi cibus dulcis & amarus.
August: lib: Confessionum. Řadost (prý) z řármuřtem a
řwřřlenj smřřšená gest / yáť pokřm sladký y řepěť spolu.
On také swatý řew Papeř takto řij: Religiosa tristitia, aut
alienum peccatum luget, aut proprium, nec de hoc dolet quod
diuina tristitia agitur, sed de eo mřzet, quod humana iniquita-
te comittitur, ubi magis plangendus est faciens maligna quam
patiens. Leo Papa sup: hunc tractans Articulũ. Wábořnj (prý)
řármuřteť má / aneb cyřýho řřjchu pláče / a neb swěo prowřnřnj /
neřtuge toho / ani řelj / co se Bořřkau sprawedřnostj přřsobj /
než z toho se řmautj / co se řidřkau nessřechetnostj přřsse / neb
to gest řlussná a náležitá wěc / aby ředen řářdý wřřcegř řel
Ji j činitele

činitele zlych věcí/ani želů trpěcího a snásejícího trestání.
A protož Řečor svatý tak naučený dává ikauc: Dignum
est itaq; vt in se semper homo merorem inueniat, qui dere-
lictore creatore, gaudium in se querebat. **Godná (prý)** tehda
wec gest / aby Cžlowěk wždyčy w sobě zarmutek snášel/čte-
rýž opustiw Stwořitele swého/radosti a weselí sobě wyhle-
dawal. A to máš třetí Blahoslawenství.

Čtvrté Blahoslawenství Spasitel opowídá/
w Cýrkwi své ikauc: Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam,
quoniam ipsi saturabuntur. Blahoslawený (prý) čteřý la-
čnégý a žižnégý spravedlností / nebo oni budau nasyceni.
Půsyc tehda Seneca o čtyřech ctnostech tak mluwí: Quisquis
iustitiam desideras, prius Deum time, & ama, vt ameris à Deo,
amabis enim Deum, si illum in hoc imitaberis, vt velis omni-
bus prodesse, nulli nocere, & tunc te virum iustum appellabunt,
omnes sequentur, venerabuntur, & diligunt. Seneca, de 4. Vir-
tibus. **Kdo (prý)** čoli spravedlnosti požádáš/ neyprwé se
Pána Boha Bog/a geho milůg/ aby ty také od něho milowán
byl. Tak budeš milowati Pána Boha/gestli ho w tom ná-
sledowati budeš / čtěk wšem býti požitečným k dobrému/
a žádnému překážeti nebudeš/a tak budeš za Může sprave-
dliwego/a dobrého od wšech držán / wšyčci tě následowa-
ti budau/milowati/y mgti w poctiwošti/než wšak tak máš
býti lástkw na spravedlnost / yáť tě věčý Augustýn swatý
ikauc: Amanda est iustitia, vt amor iustitiz non praponamus
omnia quae delectant. August: de Verbis Domini. Má býti
milowána spravedlnost/ tak yáťoby z milosti gegij/ nepřed-
kládala se žádná wěc / čtělá nám rozkoš plodů.

Páté Blahoslawenství Spasitel opowídá/
ikauc: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam con-
sequentur. Blahoslawený milosrdný / nebo oni také milo-
srdenství dostanau. **Náčez také Augustýn swatý tak**
mluwí: Beati illi qui subueniunt miseria, quoniam eis repen-
detur, vt per misericordem Dominum, de miseria liberentur,
nam id ipsum videtur iustum, vt qui à potentiore, adiuuari
vult adiuuet inferiorem, in quo est ipse potentior: August:
de Sermone Domini. Blahoslawený gsau (prý) oni / čteřý
nápomocni gsau chudým/ a sředrugj nedostatečné/ neboť gim
Bude

Bude nahrazeno / aby štrže milosrdného Pána/z nauze wy-
swobozeni býli / neb to wěc gest spravedliwá a slusná / aby
ten čteřý od mocnégýho spomožený žádá / sám také aby ná-
pomocen byl nuznégýmu / w tom w čem gest možnégý
nad něho. **Když yáť Rabanus Půsse:** Misericordia consistit
in eleemosynis Largiendis, in malis tolerandis, in conuitijs re-
mittendis, & in imperitis corrigendis. Rabanus super Math: 25.
Milosrdenství (prý) záležij na rozdáváný Almužny / na
štrpenj zlych a protivných věcí / w odpustěnj potwárno-
sti/a w opravowáný/a na dobré vedenj nevmělých. Po-
raučj tehdy Cýrkew swatá / y spilnostj oto žádá / abyhom
byli milosrdný / čdyž yáť mluwí Leo Papež: Misericor-
diae virtus tanta est, vt sine illa cetera, & si sint, prodesse non
possunt. Quamvis enim aliquis fidelis sit, & castus, & sobrius,
& alijs maioribus ornatus insignibus, si misericors tamen non
est, misericordiam non meretur. Leo Papa, in Sermone de
apparit. Takowá (prý) gest moc Milosrdenství / že čro-
mē něho/giné Ctnosti / to gest skutkové dobré aužitečné býti
nemohau/ pokudžby pak čdo wěcný byl/čistorný/štrůzliwý/
a ginými wěššými / a znamenitými Ctnostmi obdačený /
wšak gestli milosrdný nenj / nezaslaužj sobě milosrdenství
nikdá / nebo dálejšj prawj: In illo magno sumoq; iudicio,
tanti estimabitur vel largitatis benignitas, vel tenacitatis im-
pietas, vt pro plenitudine omnium virtutum, & pro summa
omnium comissorum, & per vnum malum illi in ignem mit-
tuntur aeternum. Et per vnum bonum isti introducuntur in
regnum aeternum. Idem ibidem. **W den onen weliký a hro-
zný Saudu/tak wšyce bude wážená/a ssacowána/s sředro-
stij dobrota / yáť y s škauposti bezbožnost/ že zawyplněnj
wšech dobrých skutkůw/ pro gednoho toliko ohawného hřj-
chu vyplněnj/ do wěčného ohně Petelného wvrženi budau.
Ti pak genj milosrdenství prokazowali/pro to samo gediné
dobré/ wvedeni budau do Králowství Nebeského. Takowá
hle gest náhrada a mzda/každemu milosrdnému Cžlowě-
ku/čteřý w čem čoli / wedle možnosti své / milosrdenství
nuzným prokazuje. Dáweyž tehda yáť tě Cassiodorus Do-
ktor/Půsma swatého wywěuge ikauc: Egentibus iustum est
non diuitibus subueniri, fundit potius qui mittit in plenum,**

Ji iij nam

nam illud potius reconditur quod uasis vacuis congregatur. Cassiodor: in Epist: Chudým (prý) náležita wěc gest spo- máhati/ dobrodijnj a milosrdenstwij prokazowati/ ne Boha- tým / ani tēm genž w rozpustilosti rozmehagij swě Statky/ nebo y to co mu dášs promehá/ nebo ten který do plných stat- kům nálewa/rozlewa/ toto lépegi zachowášs/ co do pusteho nádoby wlegešs/ to se tobě potom přihodij/ a dogdešs za to náhrady/ w wěčné radosti.

Hospodár: Nuzným mohu dáti/ než wassým Mni- chům yá welmi nerád dáwám / neb o takových prawij že gsau zlostilij.

Host: Augustyn swatý tak na tomiluwij: Multo misericordius operatur, qui bonae famae seruorum Dei consulit, quam qui erga corporum egrotantium, panem esurien- tibus tribuit. August: Ide opere Monachorum. Mnohem (prý) wětšij milosrdenstwij činij ten / kdo chrání a zastává služebníkůw Božijch w poctivosti/ a dobře powěsti / nežli ten kdo nemocným a lačnégijcým Almužnu rozdává.

Hospodár: Milosrdenstwij chudým prokazowati/ dobře gest/ a wssak druhý chudý býwá zlý/ pláče / a zlost pá- chá/ prošy spravedlnosti/ wtom/ do čeho malau blizkost má.

Host: Na takové milosrdenstwij mášs naučení od Augustyna swatého/ genž dii: Nec omissio iudicio, sis etiam pauperi in mala causa misericors, cui si parvis cultello percutis cor, & tanto nequiores reddis, quanto iustum sibi fauere uidet. August: lib: Apolog: Aniz (prý) opustijšs Saud spravedliwý / a budešs nápomocen chudému w Při nespravedliwé/ abys mu byl milosrdným / nebo gestli gemu sfolku učinijšs / Nložem srdce geho zabigess. A tak ho nesses chetněgšsým / a bezbožněgšsým učinijšs/ když pozná že gemu sfolku činiti budešs.

Hospodár: Knězij porauegij milosrdenstwij činiti/ a sami ho nikomuž nedělagij / kromě Kuchačkám/ a gegich Dětem.

Host: Rabanus Doktor Pišma swatého/ takové gim naučení dáwá: Habens intellectum, curet omnino ne taceat. Habens rerum affluentiam, vigilet ne à misericordiae largitate

largitate torpescat, habens artem qua regitur, magnopere stu- deat, ut usum & utilitatem cum proximo partiatur. Habens lo- quendi locum apud diuitem, damnationem pro retento talen- to timeat. Si non quotidie, quum valet apud Diuitem pro pauperibus intercedat. Rabanus, super Math: 25. Ten (prý) který má rozum/ nechť o tom činij pěči a starání aby nemřel. Ten co má hognost wěcy časných/ má pečowati bedliwě/ aby od milosrdenstwij se neodczyrowal/ a nebyl leniwý w proka- zowání milosrdenstwij / a dobrodijnij potřebugijcým Bliz- ným swým. Magijcý Oměnj / který ho k spravování gi- ných pozdwišlo/ welice o tom vsylowati má/ kterakby Bliz- nýho swého wynaučil / a s nim se tjm podělil/ což mu od Pá- na Boha nadáno gest. Ten (prý) pak co má Lásku a přístup ku Pánu Bohatému/ a s nim bezpečně rozmilauwání/ oštrij- hey se (prý) aby sy za zadrženau mzdu / wěčného zatracení/ nedostal / nemůžessli na každý den/ wssak aspoň když můžess/ přimlaweg se za chudé a nuzné Lidij. A to takových Almuž- na/ a dobrodijnij gest/ kteří sami na Almužně zůstawagij/ ne- bo prawij tenž Rabanus: Qui esurientem pane uerbi Dei refici- cit, & sitientem potu sapientiae refrigerat, qui erantem in do- mum patris reuocat, qui innocentem protegit, qui infirmum fide assumit & confirmat, qui tribulatione oppresso subuenit com- patiendo, vel consolando, uerā dilectionē adimplet. Idem ibid: Kdo lačného Člowěka žebragijcého Chlebem slowá Božeho posylj a napravij/ a žijnjcého/ nápojem maudrosti Nebeské obwlažuge/ a občerstwuge / kdo taulagijcého a blaudijcého / do Domu Otce Nebeského nawrácuge/ kdo newinně ochra- nuge a brání / kdo pochybugijcého w Wjře potwrzuge / kdo obtženeho autistku trpjcého lituge / a gemu z toho pomáhá / z bludu wygiti / kdo utrāpeného zarmutku želij/ a potěssugje Lásku mu opravdowě okáže/ weliké milosrdenstwij takový každý vyplnij/ kterýž tim čím může pomocy pomáhá.

Hospodár: Bychom také měli milosrdenstwij prokazowati na každý den / wssak by nás nepostačilo / dosti gednau má odemně w Koce a neb dwakrát.

Host: Aluwij Valerius, w gednom Kázání swým takto: Præcedentis misericordiae beneficium perdidit, qui pu- tat esurienti semel sufficere quod donauit, ille autem ad Deum integras

integros misericordiae fructus praemittit, a quo pauper nunquam tristis abscedit. Valerius in quodam Sermo. Předěšleho swého milostdenství / dobrý věinek vtratil / kterýž se tak downjwává / že lačnému gednauc dawšě / za dosti to šrozumjwá / takový (prý) ku Pánu Bohu zaupného milostdenství Owtce odsylá / od kteréhož chudý nužně nikdáž zarmanený neodejde.

Esťte Blahoslavenství / yť Pán a Spasitel náš praviti ráčí: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Blahoslavení čistého srdce / nebo oni Boha vhlédají. Potřebij tehda srdce každému ku Pánu Bohu čistotně zachowáti / aby se nám vhlédati dal / nebo pravij Augustýn swatý: Non exterioribus oculis, sed videbitur Deus corde puro. Augušt: Ne sarchnijmi (prý) Očima / než čistým srdcem Pánu Boha vhlédati máme. Ach nestágtež / zagistě my toho neobdržíme / a nedowedeme / abychom my Pána vhlédati měli.

Hospodár: A to proč / wšak on gest dobrotivý Otec Synům swým / a láskawým Pánem služebníkům swým.

Host: Takť gest / ale wšak Geronyma swateho slova o našých srdcích gináče wyprawugj / kdež tak mluwj: Cor habet in ventre gulosus, lascivus in libidine, cupidus in lucris. Má (prý) srdce w Břichu ožralec / Smilně w marnostech tělesných / Lakomec také w zyskách / aby mohl wzdyčy cožkoli zyskati / a zadělati do Pytlíka. A tak na takové rozdwogené srdce / mluwj Augustýn swatý / tato slova: V duplici corde, partem faciunt Deo, & partem faciunt Diabolo, iratus Deus, quia sit ibi pars Diabolo discedit, & totum Diabolus possidet. Augušt: super Ioan. Běda (prý) Lidem dwoyná sobně srdce / nebo co čim částku Pánu Bohu / a částku druhau Diablu / rozhněwaw se Pán Bůh / že tam částku má Diabel / odstupowati ráčí / zátím Diabel wšeckno opanuge / a w něm swug Přibytel má. Takť tehda Pán Bůh srdce Lidská kazý / yť Řehoř swatý opowjda tkauc: Omnipotens Deus humanum cor destruit, cum relinquit: aedificat cum replet, neq; enim humanā mentem debilando destruit, sed recedendo, quia ad perditionem suam sufficit sibi dimissa. Gregor: in Moral: Pán Bůh wšemohaučý srdce Lidské kazý / když ge opustij / a přebý

přebýwati w něm neráčí / tehda ge wšemi ctnostmi spasyte / dlnými napliuge / a o wšem dobrém přemyslowati ge spūsobuge. Nekazýt on srdce Lidského / aniž ho zbaurij / toliko odstapenijm swým swatým od něho / k ztracení wěčnému / giž dostit máš / když ge opowrže a opustij. Esťte tehdy každý yť Bernart swatý weystrahu dáwa tkauc: Non discordet cor tuum a facie tua, non habeas faciem sursum, & cor deorsum. Bern: super Cantica. Necht se (prý) srdce tvé neoddluge od twáři tvé / neměg twáři tvé wzhůru pozdwjžené / a srdce pak dolů inženeho.

Hospodár: Widm / tu wšeckno dobré rozpráwíš / wšak nás málo cobychom tak činiti měli / yť naučenij dáwagj ti Mužij swatij.

Host: Yťkoli můžeme / držíme se gich naučenij / ku Pánu Bohu wíce nežli k Šatanášowí srdce přichýluge / když toliko yť mluwj Bernart swatý: Puritas cordis in duobus consistit, in querenda gloria Dei, & in utilitate proximi. Čistota srdce / na dwau věcech posazená gest / a na tom záležij / na wyhlédawanj chwály Boží / a na aužitku Bližnj nášeho. Hugo také Muž swatý prawj: In omni namq; creatura, quae sub sole varietatibus mundanis occupatur, nihil humano corde sublimius, nihil nobilius, nihil Deo similis reperitur, quia propter nihil aliud querit a te, nisi cor tuum. Hugo, lib: de Anima. We wšem stwořenj / kterěž pod Sluncem marnostmi Swětšky ni se zanepřáždijuge / nic nenj nad srdce Lidské znamenitěššyho / nic šlechtěššyho / nic Pánu Bohu nápodobněššyho se nenacházý. A protož nic gineho od tebe nežádá / toliko srdce twého. Ale (prý) srdce naše o tom nesmeyšlegij / aby Pánu Bohu hodně se postavili. Plura machinatur cor meum vno momento, quam omnes homines perficere possent vno anno. Idem. Wjcegi (prý) srdce mé w gednom Očamženij wymyšluge / neželiby wšeckni Lidj zrobiti mohli za celý Rok. O bystrý Ptáčku / mnoho na tě zleho wyge wuge tento Muž swatý tkauc: Cor paruum est, & magna cupit, vix ad unius milui reflectione sufficere posset, & totus mundus ei non sufficit. Maljčké (prý) seděčko Člowěčij gest / a mnoho požádá / sotwa by gednomu Luňákwí spořim bylo / a snadby gemu wšecken Swět nepostačil / o zaražiteli

Ať

Duffý

Dusjy nassych/proc gsy nam tak welmi nevjitecnj/a nelaska-
 wy/muzeme gemu tak rijcy. Drzme se tehda raddy tehoz Mus-
 ze swateho genz mluwj: Solus is regnat, qui deposito cor-
 dis imperio, legibus rationis ordinat totam familiam motuum
 interiorum, & exterioru, & si confurgat Leonina rabies puni-
 tur per patientiam, si petulantia hirci, per abstinencia, si feroci-
 tas apri, per mansuetudinem, si superbia vnicornis, per humi-
 litatem, non inuenitur autem inter coeteras artes liberales, ars
 ista prae alijs liberalis, qua tenetur cor, quod omni mobili mo-
 bilius est, quod omni lubrico, lubricosius est. Idem Lib: de
 Anima. Sam (pry) toliko Kraluge / kdo opustiwssy sedce
 sweho Wrechnost / a rozkazowanj prawem rozumu sweho se
 ejidj / smysly swe wnitni y zewnitni spravuge / gestli po-
 wstane wsteklost zwowa/strepe gi trpelivostj / powstaneli
 bugnost Kozlowa / skrotj gi zdrzelivostj / gestli pak vkrut-
 nost Wepre diwokeho / tu skrotj skrze pokoru / pakli peycha
 Gednorozcowa / skrotj gi skrze vnijzenj. Giž se tehda nena-
 chazj vmeni / mezy ginym vmenim swobodnym nad toto /
 kterymzby se mohlo zadrzeti sedce Lidste / kterez gest nad wsse-
 dny pohnutedlné wěcy / neypohnutedlnegjsy / a nadewsseck
 wotkawé / neywotkwegjsy. Vznaweg tehdy kazdy rdce
 sweho naklonnosti / neywjce pak sedce zatwrdileho / a od do-
 brých činů wchyleneho / o kterymz Bernart swaty takto
 mluwj: Quid est cor durum? Ipsum est quod nec compun-
 ctione scinditur, nec pietate molitur, nec mouetur precibus,
 minis non cedit, flagellis duratur, ingratum est ad beneficia,
 infidum ad consilia, seuum ad iudicia, in verecundum ad tur-
 pia, in pauidum ad pericula, in humanum ad humana, temera-
 rium ad diuina, praeteritorum obliuiscens, praesentium negli-
 gens, futura non prauidens, ipsum est cui praeteritorum prae-
 ter solas iniurias, nihil omnino non praeterit, futurorum nulla,
 nisi forte ad vliscendū prospectio est. Bern: lib: de Considerat.
 Co (pry) gest sedce tworde? To gest / kterez ani z kraussenim
 se neporussuge / aniz náboženstwim se nezmeckuge / ani se na
 prozby nepohybá / pohružkam neystupuge / trestanjm se wjce
 zatwzuge / dobrodijnj gest newdēné / aprone wētilé w křá-
 deži / nemilostiwé w Saudu / nestydaté k hanebnym wěcem /
 nebazliwé k nebezpečnostem / newlidné w Lidstych wěcech /
 wssetečné

wssetečné / a nerozmyslné k Božstym wěcem / nepamatugjce
 na pomínulé wěcy / nynegjsy chzanedbawagjce / přistých ne-
 prohlidagjce / tot (pry) gest kdy přistých a minulých nepama-
 tuge / toliko samau křowdu na pomstu w ssetrnosti má. To
 máš také o ssestém Blahoslavenstwí / yak ho de staupiri mū-
 žes / z Cyrk wē swatē Včitelu naučenj dostatečného.

Sedmé Blahoslavenstwí Pán opowjda řka:

Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Blahoslavenj
 pokognj / neb oni Synowé Božj slauti budau. O takowých
 Kžehor swatý takto prawj: Si Dei vocantur filij, qui pacem
 faciunt, procul dubio, Satane sunt filij, qui pacem confundunt.
 Grego: in Pastoral. Gestli (pry) Syny Božjmi slauti bu-
 dau / kterj pokog spūsobugi a činj / tehdat bezpochyby / ti genz
 pokog zrušugi / Satanassowi Synowé gsau / y tak gich
 gmenowati mužeme. Nebo Spasitel náš / yak Hilarius swa-
 tý mluwj: In tantum humane pacis Christus studuit concor-
 dia, ut unitatis merito omnia quae à Deo praecanda sunt, impe-
 tranda esse confirmat, & ubi duo vel tres pari spiritu & volun-
 tate colecti sunt, ibi se medium eorum pollicitur futurum.
 Hilar. super Math: Tak welice Křystus Pán pokog Lidstj
 zamilowal / že z zásluby gednoty a swornosti / wssedno oē kōli
 od Pána Boha prosseno bude / wssého se dosáhne / yakō sám
 připowjdati ráčj / kde budau dwá nebo třj w gednostegnym
 Duchu shromážděni / připowjda se býti mezy nimi.

Osine Blahoslavenstwí oznamuge Pán řka:

Beati qui persecutionem paciuntur propter iustitiā, quoniam
 ipsorum est regnū coelorum. Blahoslavenj (pry) kterj proti-
 wstwí trpj pro spravedlnost / neb gegich gest Křelow-
 stwí Nebestē. Cassiodorus, také pišsje na žalm mluwj ta-
 to slowa: Voluntarie Deo sacrificant qui inter angustias pas-
 sionum iugiter gratias agunt. Cassio: in Psal: Voluntarie Sa-
 crificabo tibi. Dobrowolně ti (pry) Pánu Bohu obērugj /
 kterj w austofech a w sauzenj swem wstawicně Pánu Bohu
 dšj wzdawagi. Tu giž máš konec o Blahoslavenstwí / na
 ten čas tē Pánu Bohu oddawám / a maljeko sobē odpoči-
 numsse / powjdati budu o dwanaći Owotcých

Ducha swatého / Vale.

Kt j

Kozmlau,

Hospodáře s Hostem / o

dwanaći Dwotých / Ducha
swatcho.

Šťastlivý gíste Rowái ty Portowy
Kobil/müg Dratě powjmi krátce slowy /
Před narozením gíste Arysta Pána/
W Rod ten tak wzáctný ta ozdoba dána/
DoLawádž Sléžko stkwje se nepřestane /
W Zírowských Rodu pewně neustane /
Bde sobě gednau Cnost mýsto spůsobí/
Tam wzáctnost Rody/wětnau Sláwu robí.

K Droze

K Droženému / a State-

čnému Panu Melicharowi Zírowskému z Zírowy/
a na Poluwšy. Saudcy Zemskému/rč. A ke wšsemu gínému
wzáctnému Rodu a Erbu Pandw z Zírowy. Mým welice láskawém Panům.
Zaletiwšy pomolné služby své/wšselipatěho potěšení od Pana
Boha wšsemobancěho wíussuge.

Dávná ona Láška a dobrodijní/Wassy M.
mne welice láskawý Pane Zírowský / wzdryky mi před
Očima stogý / kterauž wšselipatým spůsobem rád bych
nahradil/a wšsal sto býti se nemoha/w chudém Potla-
du mým / toliko / od Pana Boha wšsemohaučyho ště-
stí / a Blahoslavenstwu / z blaahým a dobrým zdra-
wím / na mnohá Leth wíussugi / poblé mé možnosti /
z wprámné chut. / w tom pořádku yak W. M. na Saudu Zemském ses
dělí ráč / pominauti Wassy M. nemoha / dwanaće Dwotých Duz-
cha swatých / pod Tytul W. M. A wšseho wzáctného Domu a Rodu pos-
lojím / toho swího Štambuchu / aučastný mi se wčiniti zdálo / magýe zato /
že W. M. tím pohrdati neráčíte / ale wíce chutí powolného slauhy / a
Přitele sobě poražugýe / nežli Dar z Kůlau mých tak malých / wšsal tdyž
tu wšle w sedcy swým sobě wwažowati ráčíte / Contentowat se mšžete / ne-
bo kdy za mau powolnau žicíwostí / od Pana Boha / a od Ducha geho
swatcho / sedcy připogáně budau / weliký aužitel časný / a wěčný gessle
wšstý wčiniti mohau. A dyž ten který mně žicíwost sam z Kůlau swých
dáwa / Pero mé wypočuge / y sedcy a smyslům mým rozkluge / co komu
wprámné šřeže Kuce mé oddati magi porauč / w tom W. M. nezawes-
du / že hogný aužitel takowého Dwotce / z tak swatcho Štému mýti mš-
žete / tak yak oni wzáctný Předlowé W. M. z něho požjwagýe Blas-
hoslawenstwu welikého došli / rozmnožil Pán Bůh wšsemohaučý sicur
ašta celí. Potomty gich hognými y powolnými Statky / opatrowati a
nadawati ráč / a aby do konce Lásky své proti Rodu wzáctnému odměnití
neráčil / tak yak prwí špěl od začátku Králowstwu Českého y Polské-
ho / a do času toho / tak y do konce na čas nepřejíté / w tomž Blahoslawen-
stwu a Láске své / chowati ráčil / z wprámného sedce W. M. od něho
žadati a prosyti nepřestávám. A zatým se dáwné a zwyklé Láске W. M.
poručého činím. Datum w Oppoli/w Domě Droženého / a Stateč-
ného Pana Jana Odrwolffa / z Důlné Stradomě / a na Urbanowicých.

Wassy M. k službám wolný /

Bartholomáš Paprocký
z Glogol.

At id

Rozmlau

Hospodáře o Hostem / o dwanácti Owočých /
Ducha swateho.

Host: Hospodáři wstanew / náco gsem připowě-
děl zgistjím / a oznámím dálšý pořádek nassý Cýrkwe / kte-
rá nás na to napomíná / abychom w tom wšem se zachowa-
li a vyplňowali / těch dwanácte Owočůw Duchu swateho /
kteréž Apóstol Páně poznámenal / tjmto pořádkem püssýc
k Galatům / w Rozdijlu pátem takto: Fructus autem Spiri-
tus sancti: Charitas, Gaudium, pax, patientia, benignitas, bo-
nitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continen-
tia, castitas. Aduersus autem huius modi non est lex. Qui au-
tem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitijs, &
concupiscentijs. Ti Owočee Duchu swateho tak se gmenují /
Láska / radost / pokoj / dlahočelánj / trpělivost / dobroti-
vost / dobrota / tichost / wjra / střídmost / zdrželiwost / čisto-
ta. Proti těm není Zákon / a kteréž gsau opravdowj milow-
njcy Krysta Pána / těla swé vmrtwili / a vkřížowali ze zlost-
mi / a marnými žádostmi.

Hospodár: Kád vhlídám takowého / kterýžby ge-
den z těch Owočůw vyplniti mohl / netoliko w nassém / ale
wět mi / že y w wassém náboženstwí takowý se nenagde.

Host: Nát w nassém počet nescitedlný tobě vkáží /
který to vyplnili / a gsau Blahoslawenij / a ty swých k nim ne-
přicownáwey žádného / nebo žádného opowrženeho od Pá-
na / Duch se swatý nederží / ani Owočůw geho / také žádn-
z nich nemá / aniž gich zná / nebo žádné Lásky nemagj v Pána
Boha wšsemohaucýho. A to gest neyprwněgšý Owoc Du-
chu swateho / Láska / nebo gi schwalil Pán / onomu w Püssně
zběhlému / kterýž se Panem rozmlauwagj / yáť Ewangeli-
sta Marek swatý oznamuge / itauc: Diligere proximum
tanquam se, maius est omnibus holocausto matibus & sacrifi-
cijs. Marcus, 12. Bližnjho swého milowati / wětšý wěc gest
y wážněgšý / nadewšecňny oběti / tak zápalné / yáť poswatné.
A protož Apóstol Páně k Řjmanům piššýc dij: Charitate
fraternitatis inuicem diligentes, necessitatibus sanctorum co-
municantes, per charitatem Domino seruientes. Ad Roman:
Cap: 12. Bratrskau Láskau wespoleť se milúgte / w porče-
bách

bách Křestianům wdělúgte / w Láске a milowati / uzte wššýc ni
Pánu Bohu. Nebo Láska takowá má býti v opravdowých
Křestianům / yáť gi opsál Apóstol Páně / w 1. k Korytům
piššýc takto: Charitas patiens est, benigna est, charitas non
emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambiciosa,
non querit quae sua sunt, non iritatur, non cogitat malum, non
gaudet super iniquitate, congaudet veritati, omnia suffert,
omnia credit, omnia superat, omnia sustinet. 1. Ad Corinth:
Cap: 13. Láska (prý) trpělivá gest / dobrotiwá gest / Láska
nezawidj / nečinj nic přewráceneho / nenadýmá se / není py-
šná / nehledj což gegjho gest / nehněwá a nepopuzuge se /
nemyslj nic zlého / neraduge se nad neprawostj / ale se prawdě
raduge / wššecňno snášý / wšsemu wětj / o wšsem naděgi má /
wšeho trpělivě čeká / wšseliká poručení / y přikázání Matky
swé Cýrkwe swaté drží a zachowává.

Hospodár: To wy žagisté nemáte Duchu swateho /
ani toho Daru geho / nebo nám wšsem nic dobrého nepřege-
te / hanjte nassé náboženstwí / nassé Kněžj tupjte / zlechčuge-
te / posmijwáte se zněho / gisté s wámi Duchu swateho není.

Host: Činj se wám to k Lásky Bratrské Bratře
můg milý / neb gsy nečetl slow oněch / co Apóstol k Galatům
w Rozdijlu 6. inuwj takto: Si praecupatus fuerit homo
in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, instruite huius modi
in spiritu lenitatis, considerans temet ipsum, ne & tu tenteris.
Ad Gallat: 6. Bratřj / Byllyby který zachwácen w něyákém
bludu / wy kteréž gste Duchem swatým obdařeni / naučte ta-
kowého w Duchu tichém / prohlédage sám k sobě / aby y ty ne-
byl pokaušen / wěz tehdy že to gest powinnost Kněžj na-
šých / naučiti Cesty prawé / kteréž wede k wěčnému spasení /
a wassý pak naučegj Cesty které k wěčnému zatračení wede /
kdo gím wymyslil takowé náboženstwí / y zdaliž to Duch
swatý spravuge / gest Wjř těch mezy nimi bez počtu / gedni
na druhé newrau / toliko se w tom stownáwagj / že wššýc ni
na Papežnjky lagj. A protož gednom se offetě sám / že tam
Duch swatý nic nespravuge / kde gednory a Lásky není. Lá-
ska yáť Kžehoť swatý prawj: Charitas ad cuncta virtutum
facta dilatatur, quae a duobus praeceptis incipit, sed ad in-
numera extendit sese, huius charitatis initium est, dilectio Dei
& pro-

teto

21

kwiliti a plakati budete wy / ale Swět se bude radowati /
a wy se budete rmutiti / ale smutek wás obrátí se w radost.
Host: V nenjčo se to nám stawa mezy wami /
prowassý roztržitosť / že gste sobě nadělali Zborůw / že gste mi-
sta Božij k chwalenij Pána pokazyli spustossyli / wsseliyakau
nesslechetnost a neposlussenstwij provozujete / a s toho se
weselite / amy pak nato hledíme rmutíme se / že se Pánu nasse-
mu náležita chwála neodpraxuge. Toho od Pána gíme gi-
sti / že zármutek náš / obrátí se nám w radost a w weselé: Vle-
bo nás těšý Augustýn swatý těmito slowy: Est gaudium
quod non datur impijs, sed eis, qui te gratis colunt, quorū gau-
dium, tu ipse es, & ipsa est beata vita, gaudere de te, propter te,
ipsa est, & non altera. August: lib: 9. de Confes: Gest to (prý)
radost kteráž nebywá dána žádnému bezbožnému tauláčo-
wi od Cýrkwe Božij zlostiwému / spárnému y pyssnému /
ale toliko těm genž tě ctý a chwalý w přimně / kterýchž weselým
a radostj ty gý sám Páne / a toť gest Blahoslawený žiwot /
radowati se a weseliti se z tebe / pro tebe / tenť gest žiwot swa-
tý a neginý žádný. Takowaut radost wychwaluge Bernart
swatý w Kázanij swým tkauc: Illud est verum ac summum
gaudium, quod non de creatura, sed de creatore concipitur,
quod cum acceperis, nemo tollet à te, cui aliunde comparata
omnis iocunditas meror est, omnis suauitas dolor est, omne
dulce amarum est, omne decorum fadum est, omne postre-
mū quod delectari potest, molestū est. Bernart, in quodam Ser:
Tak (prý) gest neysworchowaněssý / a neyoprawdowěssý
radost / která ne od stwořenj žádného / ale od sameho Stwo-
řitele začátek Beie / kteraužto radost kdy na sebe přigmeš / žá-
dný gj od tebe neodegme / ale (prý) giná / odkud ginad poda-
ná radost a weselost / ta nenj wážná / než paubý zármu-
tek gest / wsseliyaká sladkost / hořkost gest / wsseliyaká přeney-
sladssý potěcha žalost gest / wssedno ozbobné mřzuté a sinra-
dlivé gest / a summau wssedno / což gedno Cžlowěka může
obweseliti / welmi testliwé a obtřžené gest. Jak bychom tehda
k takowé radosti přigjiti mohli / o tom Cassiodorus nauče-
nij dáwá tkauc: Verum gaudium non possidetur, nisi Pax &
Iustitia teneatur, prima enim est, & quasi radix Iustitia, se-
cunda pax, tertia gaudium, de Iustitia nascitur pax, de pace
gaudium

gaudium generatur. Cassio: in Admonitione Sancta. Opra-
wdomé radosti žádný dostati nemůže / nežby prwe počog a
sprawednost zadržané byly / nebo prwněssý gest / a rowně
yako Grunt a Kořen sprawednost / druhá pak gest počog /
třetj gest sdečnj radost / z sprawednosti rodij se počog / z po-
čoge pak rozmnožuge se radost a weselý. Oto že gste wy na-
seli nepočoge / a k Cžertu wolite se raděgi obrátiti a připogi-
ti / nežby ku Pánu Bohu / to pozneyte odkad Mistry a Do-
ktory máte. A to máš o weselý Duchowným / Owocy Du-
cha swateho druhým.

Hospodár: Na nás wfládate žrussenij počoge / a sa-
mi se w tom nedotýkáte / kdybyssie nás zanechali w našý wjře
a náboženstwij / my bychom také s wami w počogi rádi byli.

Host: O medle Bratře / mnohoť giž Cžert spáchal /
mžessli zčjrat wsseliké Sektý / co gich Cžert nawymeysslel /
a se wssemi Cýrkew Páne Bog wede / ykž mčeti má Wch-
nost Kostela Páne / ykž magij mčeti oprawdomý Kazatele
slova Božij / musgjt podle nařizenj Aposstolského tam gýti
a oznamowati prawdu / o coby se wám hněwat nenáleželo /
ale owssem poděkowati / a ne spůsobem Pohanským pohrdati
slowem Krysta Pána / od služebnjka a Anděla geho: A
wssak mně nečin překážky až o třetjm Owocy Ducha swa-
teho powým / kterýž gest Pax: To gest počog.

O počogi takowém Izayas zmjnkú činij w Rozdj: 32.
tka: Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, in Ta-
bernaculis fiduciae, & in requie opulenta. A seděti (prý) bude
Lid mý w počogi / a w přibytku daussánliwosti / y w odpo-
čiwánij hogném. Aposstol také k Koryntům mluwý: Pax su-
perna erga Deum, per passionem Christi nobis provenit, omnia
autem ex Deo, qui nos reconciliauit sibi per Christum, & dedit
nobis ministeriū reconciliationis, quoniam quidem, Deus erat
in Christo, mundum reconcilians sibi, & non reputans illis de-
licta ipsoř, & posuit in nobis uerba reconciliationis. 2. Corith:
Cap: 5. počog sworchowaný proti Pánu Bohu / šrže vmu-
čenj Pána Krysta nám pocházý / a wssedno z Boha kterýž
smjčil nás z sebau / šrže Krysta / a dal nám Auřad smjčenj to-
ho / neb zagiste Bůh Otce byl w Krystu / smjčugjce Swět z se-
bau / newážý gim gegjch hčjchůw / a složil w nás slowo smj-
čenj

tenij. Drabý gí to Pořog/a mnoho wážný/ drabý to aužiteř
 Duchu swateho/ blaže tomu / komu gi Pán z Cyrkwe swate
 dáti ráci/ nemáme pohrdati služebničky Páně opravdowý/
 mi / škrze kteréž exigit à nobis Deus humilem subiectionem,
 požádá od nás Pán Bůh pokorného vnúžení/ y tak gim to
 poručiti ráci/ yať otom máme v Lukáše swateho / w desáte
 Kapitole/ kdez takto di: Inquamcumq; Domum intraueri-
 tis, primum dicite pax huic Domui, & si quidem fuerit ibi
 filius pacis, requiescet super illum pax uestra, sin autem, ad
 vos reuertetur. Luc: Cap: 10. Doktorchož (prý) kóli
 Domu wegдете / neyprwé řekněte: Pořog tomu Domowi/
 a gestliž (prý) tam bude Syn pořoga/odpočineť na něm Po-
 řog wás/ a pakliť nebude/ k wám se nawrátí/ yať tehdy sobě
 ty slowa Páně powážugete / medle powězte mi: přigde
 Kněz/ přigde Žakoniť / přigde Jezuita / wssyćni gsau slu-
 žebničky Božij/od Wchnosti naučení/ proč nima pohrdáte/
 přigde k wám nestřizeny Berán/ kterýž o Ženu/ o Děti/ toliko
 peči má/ neposlany od žádné Wchnosti/ Knězem se dělá sám/
 žádný ho neposlal/ a toho přigimate/ a to wíte z Ewangeli-
 um swateho / kdo wchází do Owčince mého / ne Dweřmi/
 zloděg gest a zrádce. Protož nedegte se swodit takowým/
 od takowého žádného nedostanete pořoga Owotců Du-
 cha swateho / nestane se wám to co Pán škrze Geremiáše
 Proroka di: Ego enim scio cogitationes quas ego cogito su-
 per vos agit Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis,
 ut dem vobis finem & patientiam, & inuocabitis me, & ibitis,
 & orabitis me, & exaudiam vos, queretis me, & inuenietis,
 cum quesieritis me in toto corde uestro. Ierem: Capit: 29.
 Myslenij (prý) kteréž já myslim na wás prawij Pán / gest
 myslenij pořoga / a ne tíjzne / abych dal wám konec a trpěli-
 wost/ y wzywati mne budete/ púgдете a prosyti mne budete/
 a wyslyssým wás / hledati mne budete a nagдете / když mne
 hledati budete zewssého řdce wasseho / w Domu mým / w
 Chrámě / který k chwalenij gměna mého sprawěný bude / ne
 w Aryánowě / ne w Kalwijnowě/ ne w giných Sektách / a
 Kapliých Čertowých/ ale w Chrámě mým / kdez gest pořog
 wám opowěděný / y w kterém gsem připowědel přebýwati/
 a wás w Modlitbách wassých wysleychati.

Poslau/

Poslauchey tehdy yať mnoho působij pořog Božij/Owo
 Duchu swateho. Ay hle Augustyn swatý o něm wyprawuge:
 Pax est serenitas mentis, tranquillitas animi, simplicitas cordis,
 vinculum amoris, consortium charitatis, hæc est quæ simulta-
 tes tollit, bella compescit, iras comprimit, superbos calcat,
 humiles amat, discordes sedat, inimicos concordat, cunctis est
 placida, nescit extolli, nescit inflari, hanc qui acceperit teneat,
 qui perdiderit repetat, qui amiserit exquirat, quoniam qui in
 eadem non erit inuentus, à patre abdicatur, à filio exheredi-
 tatur, nihilominus, à Spiritu sancto, alienus efficitur, nec ad
 hereditatem Domini poterit venire, qui testimonium pacis
 noluerit obseruare. August: de Verbis Domini. Cap: 158.
 Pořog (prý) Božij gest yasnost myslí nassých / wpořogenuj
 smyslu/ prostota řdceňij/ swazeť milosti / towarýřstwo Lá-
 ťky/ tenť to gest pořog/ který nenáwist zahání/ Wogny spoko-
 guge / hněwy škrocuge / pyssně a wysokomyslně potlačuge /
 pokorně miluge/ nesworně a swarlině krotij/ nepřátely řrow-
 náwá a sgednocuge / wssem gest dobrotiwý a snesytědlný/
 nemij se wypúnati / ani chlubiti / a peychu provozowati.
 Protož toho pořoga kdo dostane/ drž ho pilně/ kdo ho stratil/
 wyhledáweyž zase geho / kdo gey zmchal / ať otom přemey-
 sluge yaťby ho zase dostal / nebo kdo w pořogi takowým ne-
 bude nalezen / ten od Otce Nebeskeho bude zawržen/ od wy-
 wolených Božijch odlaučen / od Syna Božjho wykupitele
 nasseho bude wěčneho dědictwíj zbawen / a co wíce od Du-
 cha swateho bude odcyzen / ani k dědictwíj Páně/ to gest do
 wěčne a Nebeske radosti/ nebude mocy nikoli přigjti/ kdo swě-
 dectwíj pořoga nechce držeti/ a zachowáwati. To se wssěćno
 na wasse odlaučenij wstahuge/ čehoť nechey dlahými slowy
 prokřátkost na tento čas opowědati.

Přesťiařný takowý pořog / kdo gey má/ a protož se oň
 řtarey/ ty který ho nemáš/ smij se s tim komus nepřitelem
 nepotřebně/ zanechey hněwu/ na Papeže na Wchnost Božij/
 na Knězij služebničky Páně/ tať yať dáwá naučení tenž Au-
 gustyn swatý řka: Concorda cum aduersario tuo, nescis
 quando vita finiatur, quum vita finita fuerit, Iudex restat, &
 minister, & carcer, ad si seruaueris aduersario tuo bonam vo-
 luntatem, & cum eo consenseris, pro iudice inuenies patrem,

El iij

pro

pro ministro seuo Angelum tollentem te in Synu Abrahæ, pro carcere Paradysum. Idem ibidem, Cap: 1. Smluwo se a sro-
mney s protivníkem twým na kterého se hněwás / neš ne-
wýšs / časú skončenj žiwota twého / a kdy se žiwot twýg skon-
čí / tu hned neysprawedliwěgšý Saudce stane / před kterým
se postaviti musýš / postavýš se Katanec Pekelný / a hned bu-
de při něm Žalár wěcných muk a trápení / a gestli že se s tim
twým protivníkem snýš / a twau dobrau wůli gepu
zachowás / tehdy mýšto Saudce negdeš lástwoweho Otce /
mýšto Katance Pekelného / negdeš Anděla Páně / který tě
zaneš na Lúno Abrahamowo / a mýšto Žaláře Bolestneho /
negdeš Kág rozkossný a Blahoslawný. Otož tak Bratře
milý / za takowým twým snýžením myslý twých proti tako-
wému nepříteli / na kterého gý ty bez potřebně nelástaw / ta-
kowý aužitek negdeš / yakt oznamuge tenž Augustýn swatý
řka. Tale est bonum pacis, ut in rebus creatis, nihil gratiosius
soleat audiri, nihil delectabilius concupisci, & nil utilius pos-
sideri, Spiritus enim humanus nunquam uiuificat membra,
nisi fuerint vnita, sic Spiritus sanctus, nunquā uiuificat Ecclesiæ
membra, nisi fuerint in pace vnita. Idem. de Ciuitate Dei.
Takowý (prý) gest toho pokoge aužitek / že mezy wěcmi
stworěnými / nic wděčněgšýho / ani přigemněgšýho nemůž
se slyšeti / nic rozkossněgšýho / ani potěšytědněgšýho / nemůž
požadáno býti / nic také platněgšýho nemůž mýti nad auži-
tek pokoge / neš yako Duch Lidský / nřdý neobžiwuge Au-
dřw / až se wššyčtni spogj a s gednotj / tak tež y Duch swatý /
nřdá neobžiwuge Audřw Cýrkwe swaté / až se prwe w po-
kogi stownagj. Drž se tehda raddý a naučenj geho genž
tak dž: Duæ sunt amicæ, Iustitia & pax, tu forte vnum vis
& alterum non facis, nemo enim est qui non velit pacem, sed
non omnes volunt operari iusticiam, interroga omnes homi-
nes, vultis pacem? vno ore respondebunt tibi opto, cupio, amo,
volo. Ama Iusticiam, quia duæ amicæ sunt, Iustitia & pax,
ipse se osculant, si amicam pacis non amaueris, non te amabit
ipsa pax nec veniet ad te. August: super illud Psal: 84. Iusti-
tia & pax osculate sunt. Dwě gšau Přítelkyně / totížto Spra-
wedlnost / a Pokog / kterěz Cžlowěk má mýti a zachowáwa-
wati / ale dž swatý Muž / ty snad gednu mýti chceš / a druhé
pak

pak plniti nechceš / žádnéhoť gště nemj gestloby pokoge ne-
chěl mýti / a vžiwati / ale newššyčtni chřęgi zachowati spra-
wedlnosti / ptey se potom wššech Lidj / což gich řoli po wšem
Okrřtku Swěta / a řcy: Chceš mýti pokog? Wěť žet wššy-
čtni gednostegně odpowědj / chcy / milugi a welice žádám
pokoge vžiwati. Milugž tehdy a čín sprawedlnost / neš gšau
ty dwě přítelkyně / Sprawedlnost a Pokog / genž se wespolet
milugj / oblibugj / genli přítelkyně pokoge milowati nebu-
deš / nebude tě také mšlowati pokog / ani k tobě přigde / a žeby
sy tehda wěděl / yako ten pokog včiniti / otot oznamuge Muž
swatý řkauc: Hæc est vera pax, à Dei voluntate non diuidi,
& in is quæ solius Dei sunt delectari, quando enim sensualitas
nulla parte resistit voluntati, & voluntas nulla parte contradi-
cit rationi, tunc est serenitas mentis, & tunc est regnum Dei.
Leo Papa. Teně (prý) gest opravdowý Pokog / od wůle a
přikázanj Boha wšemohaucýho / se neoddělowati / a w tom
toliko swě zaljbenj mýti / což Pánu Bohu náležj / nebo řdy
smyslnoš žádnau stranau neodpřta wůli / a gi se neprotiwj /
tehda také wůle nikoli rozřmu nassemu neodporuge / a teh-
dáž gest weliká yasnost a weselost myslj nassý / y tolíkž tehdy
od nás bljškě gest Králowstwj Božj. Welikým tehdy gest
protiwníkem wůli Božj / a nepřitelem geho / řdo nepokoge
geho nenáwidj / neš mšlowj Řžehoť swatý: Sicut nihil pre-
ciosius Deo virtute dilectionis, ita nihil est desiderabilius Dia-
bolo extinctione charitati. Quisquis ergo seminando jurgia di-
lectionem proximorum perimit, hosti Dei familiaris seruit.
Gregor: in Pastoral. Jako (prý) nic dražšýho a milegšýho
nemj Pánu Bohu / nad Ctnoš swornosti a Lásky / tak také
Diáblu Přjsserněmu / nic žádostiwěgšýho / nad zahlazenj a
wyhubenj Lásky a milosti mezy Řřestiany. A protož řdo
řoli swatý a hadruňky mezy Lidmi rozsýwá / a milosti gich
řterauž sobě powinni pro Řřysta tratj a hubj / takowý řko-
čilas nepříteli Božjmu / swůdcý zůstawš / welikým miláčkem
a přitelem zůstawá. To třetj máš Ducha swateho Owoc.

Cžwrtý Owoc Ducha swateho gest / Trpěliwost / o kte-
rěmž Augustýn swatý takto dž: Patientia virtus est animi
tam magnum donum Dei est, ut etiam ipsius qui nobis eam
largitur patientia predicetur. August: lib: de Patientia. Ctnoš
(prý)

(prý) vůle nassý / kteráž se trpělivostí gmentige / takto to (prý) weliký gest Dar Boží / že toho samého který gi nám dáwa trpělivostí gmenugeme. A protož nás wynaučuge tenž Augustýn swatý říká: Fili si ploras pia plora, noli cum indignatione, noli cum typo superbia, unde plangis, quod pateris, medicina est, non poena, castigatio, non damnatio, noli repetere flagellum, si non vis repelli ab hereditate, noli attendere quam poenam habeas in flagello, sed quem locum in testamento. August: super: Psal: 99. Synu (prý) gestli pláčes a křivlís / tehda plač z bázní Boží nábožně / kdy tě w čem Pán trestati ráci / neplac s hněvem ani w spůsobu pechy proč pláčes / to co (prý) trpíš Lkářstwí gest / ne trestání / karání / nepotupení / neodháně Metly / neb karání Božího / gestli nechces býti odehnán od Dedicwí Králowstwí Nebeského / nehleď na to yaťau muku máš w trestání a karání / ale raděgi yaťe mýsto na křasťtí Boží obdržíš. Pámatug tehda na to naučení muže swateho / a mēg potěšení z slow Kžehoře swateho genž di: Si mens forti intentione in Deum dirigitur, quidquid in hac vita sibi amarum sit dulce existimat, omne quod affligit requiem putat. Gregor: in Moral: Gestli že (prý) nasse mysl stále se ku Pánu Bohu obrací / a to wsečno co se gi w tom žiwotě hořkeho a protivného přidáwa / za sladkost to sobě počítá / a nermauti se z toho / co gi trapij / nýbrž to sobě za polehčení počládá takowá trpělivost s chwálená býwa. Nebo dále prawí: Donis suis Deus flagella permiscet, ut nobis omne quod nos in seculo delactabat amarescat, & illic incendium surgat in animo, quod nos semper ad coeleste desiderium inquietet & excitet, atq; ut ita dicam: delectabiliter mordax, suauiter cruciet, hilariter contristet. Idem ibidem. Pán Bůh wsemohaucý také (prý) Darům swým trestání přimissuge / proto aby wsečno co nás na tom Swětě těšilo / nám obmrzelo / a ono zapálení a wrucnost aby w nás powstala / kteraby nás wždychy k Nebeským žadostem / nutkala a popůzela / nebo at tak říká: Rozkossné hryzení, mýle nás trápilo / a chvilí rmautilo. A požuge nám přijelad říká: Beatus Iob quod voces patientiae in laudem Dei percussus reddidit, quasi tot in aduersarij pectore iacula intorsit, & accriora multo quam sustinuit inflixit. Nam

sape

sape calidus hostis, quum imparatam mentem ad tolerantiam uidet, quid ab ea maxime diligatur, exquirat, & ibi scandali laqueos inferat, ut quo magis res quoq; diligitur, eo per eam facilius patientia turbetur. Idem, ibidem in Moral: Blahoslavěný Job / kolik hlasůw on trpělivostí k chwále Boží odowzda / tolik také štěl w sedce nepřátelská wstrčil / a daleko ostřegeš nežli ge sám trpělivě snášel / nebo prawí / mnohdykráte chýtrý nepřítel a swůdce Pokolení Lidského / kdy widí aumysl nepřiprawěný k trpělivosti / srozumí w čem své neylepsší zalíbení má / tam on bezmestkání tyček a sydel hogně nastawí / aby w čem wice sobě kdo zalibuge / tím aby snadněgi od trpělivosti byl odweden a odehnán. Potřebj tehda mti šetrnost / nebo yať dále prawí: Nunquam est patientiae virtus in prosperis, ille vero patiens est, qui in aduersis conteritur, & tamen a speciae suae rectitudinis non curuatur. Idem ibidem. Někda (prý) Cnost trpělivostí nassý není bezpečná / a ten toliko trpělivý gi / kdo protivěnstwí za nic sobě nepočládá / a od dobrých skutkůw swých se nechyluge. Welmi nám tento Owoc Duchá S. po třebný gest / yať Apostol nám ozamuge piššyc k Židům w 10. Kapitole takto: Trpělivost yať gest (prý) wám potřebná / aby napliugie vůli Boží / odneslibysse zalíbení Páně. A Koryntům také piššyc di: Sed in omnibus exhibeamus nos metiplos sicut Dei ministros, in multa patientia. 2. Corinth: Cap: 6. Ale (prý) wewssech wědech wydáwyme se sami yaťožto Boží služebnjcy we mnohé trpělivosti. Origenes také tak nám trpělivost zachowáwat radí říká: Tu qui reus es, noli exilium tuum cum merore suscipere, non enim mereris suscipere misericordiam, si irasceris ad poenam, quin potius, intelliges te dignum eis quae pateris, & cum te humiliaueris, atq; dixeris iustum de te factum iudicium, forsitan, misericordiam consequeris, ab eo qui potest post damnationem, ad primum te statum revocare. Orige: sup: Ezech: Homil: 10. Ty (prý) kdo gsy prowinil / nechtěg nescíš toho / a bolešti která tě trápí z strastliwostí od Pána Boha přigymati / nebo sobě tak milosťdenstwí Boží nezaslaužíš / gestli že se hněwati budeš / na trestání a pokutování ge / wznaweg se raděgi že gsy to zaslaužil co trpíš / a řcy: Sprawedliwě nne Páne můg trefces / a tak snadněgi k milosťdenstwí geho přigdes / který tě muže po trestání k prawnímu Stawu nawrátiti.

M m

Tak teddy

Tak tehdy wěz/ že Trpělivost gest weliký Dar Božj / yať prawj týž Origenes tēmito slowy: Qui cum omni humilitate siue digne, siue indigne depositi sunt, Deo iudicium derelinquat, & patienter sustinent quod de se iudicātū est, isti & à Deo misericordiam consequentur, & frequenter etiam ab hominibus reuocantur ad pristinum gradū, & ad gloriam quam amiserant, Idem ibidem. Kterij (prý) s ponjženjm / nebo slusně neš nesusně z nēyakeho sstěstj a důstogenstwj odlaučení Budau/ Pánu Bohu to na rozsudek poručeti magj/ a to trpělivě snášeti/ což v nich gest vsauzeno/ wssyčnī takowj y milosťdenstwj od Pána Boha dosáhnu/ y častokrátě zase od Lidi k mjsťu prwnjmu nawráceni býwagj/ y k sláwě a důstogenstwj/ kteréhož byli pozbyli/ přigjmání a dosazeni býwagj. Magje tehda na to pozor/ wssěchno tak se zachowáwati náležj/ podle raddy a naučeni Mluzw swatých/ a tau se sýlau opřjti/ yať Valerius Maximus napominá čkauc: Equaliter se in aduersis gerere quid aliud est, quam seuientem fortunam in adiutorium, sui pudore victam conuertere. Val: Max: Gednostegně se (prý) wssěchněm w nesusťstj sprawowati. Co gineho gest/ než toliko wrěkawau sfortunu k pomocy swě/ stydem přemoženau obrátiti / magje pozor na raddu onoho wznesseneho muže/ Seneky takto čkaucyho: Feras non culpes, quod mutari non potest. Seneca in Prouerb: Snášey trpělivě/ a nelay na to co se změniti nemůžē.

Hospodár: Co dobré haněti se nemůžē / mnoho dobrého wywěugj ti Mluzj swatj / gest hodná wěc k wyplněnī každě/ Bychom toliko mohli. A protož gessě mi praw co dále.

Host: Gest patj Owoc Ducha swateho/ Benignitas, to gest: Dobrotiwost/ yať prawj Isidorus: A bono fit benignus, id est liberalis beneficus & clemens. Z dobrého stáwá se dobročinný/ hogný y láskawý. Cassiodorus také o takowým kteréhož Pán Bůh tim Darem nadati račj/ takto dūj: Ornamentum enim omnium bonorū est sincera Benignitas, quae nunquā est sola, quia de uirtutibz cognoscitur esse generata. Cas: in Epst: Dslechlifost gistě a ozdoba gest wssěch wěcy dobrých wprjma dobrotiwost/ kterážto niťdy samotná nenj/ nebo s ctnostj poznáwáme gegi vrozenost býti. Ale yať (prý) napsáno: In uitis Patrum: Malus quam citissime condemnat bonum, bonus autem

tem

tem malum quidem facile, nam qui ad mala non est promptus, ne ad suspicionem quidem facilis est. E uitis Patrum. To máš páteho Owoc aužitky.

Sestý Dar Ducha swateho gest Dobrota / o kterém Menander ať Pohan takowau zmjnkū činj / Člowěk nim obdačeneho tak prawj: Nullus bonus existens malum facinus comittit. Žádný (prý) gsauc dobrým Člowěkem/ zleho žádného aučinku nepáchá / ani se ho dopustj / a yať že y w čem té dobroty zažijwá. Ecclesiast: Cap: 28. oznamuge čkauc: Condone iniuriam proximo tuo, & tum peccata tua te deprecante disoluentur. Odpust (prý) Bližnjmu swému kterjž tobě čkwdūj / a tehdy čdyž se budeš modliti Pánu Bohu twěmu/ odpustěni Budau hējchowe twogi.

Chryzostom také swatý mluwj: Si uideris inimicum in manus tuas incidisse, noli putare tempus esse vindicationis, sed salutis, itaq; tunc parcendum est inimicis, cum in nostra fuerint, potestate, si tibi quis molestus fuerit, tu vicissim illi ne sis molestus, alioquin illi similis fueris, nemo enim malum malo sanat, sed bono malum. Chrysostomus. Vhledássi (prý) nepřjtele twého aně w Rukách twých wězy/ nedomnjwey se aby to ten čas byl pomsty nad nim/ ale raděgi gt čas dobrý/ a welmi užitečný tobě k dobrému. Protož na ten čas máš sfolku včiniti nepřjtelu twému/ a ge tehda sšanowati/ čdyž ho w mocy swě mjsťi budeš / budeliť tehdy čdo obrjžnj a nemilý / ty se mu nápodobným nepostawūg/ neš by sýce ge podobným byl/ žádný tak wěz/ zlym zleho nezdravj a nezhogj/ než dobrým zle. A to máš sstěho Owoc Ducha swateho aužitky.

Sedmý Ducha swateho Owoc gest / Mansuetudo, to gest / Tichost/ yať oněm swatý Augustj n mluwj: Tichy (prý) Člowěk gest Lěkať sdečnj. Mansuetus homo cordis est medicus. Ambrož swatý o takowém Člowěku takto dūj: Beatus qui seueritatem & mansuetudinem tenet, ut altero disciplina seruetur, alter innocentia non opprimatur. Ambro: Blahoslawený (prý) Člowěk ten/ genž přjstnost a tichost zachowáwá při sobě/ proto aby gednu káženi a naučeni zachowal/ druhať pak aby newinnost geho wstěsnutá a neš vražená nebyla. Nebo prawj Isidor: Magna est uirtus, si non ledas à quo lesus es, magna fortitudo est, si etiā lesus remittas, magna est gloria, si cui potuisti nocere parcas. Isido: in Solilo: lib: 2. Weliká

M m q

(prý)

(prý) to ctnost gest/ nevbližiti tomu/od kterehos byl vražen/
weliká také syla gest a moc/gestli že raněný gsa/gemu to pro-
miness/a sláva gisté weliká/čdyž tomu komu gsy mohlsko-
diti/odpaussitjs.

Aprotož Cassiodorus o takové náhradě za to od Pána takto
dij: Mansueti letentur, non dixit lege docti, non ieiunantes,
non psalentes, sed mansueti letentur, qui charitate precipua
habere omnium rerum temperantiam consueuerunt. Cassio:
super Psalm. 33. Necht se (prý) weselij a radugij tissy / a ne-
ček w Zákoně zběhlj/ani ti genž se postij/ani ti genž zpiwagi/
ale tissy at se weselij a radugij/a to proč: proto/že Lásku ney-
znamenitěgssy a neyprospěšněgssy z'wykli gsau skrownost we
wssech wěcech miji a zachowáwati. Ale wssak ne o každém
tichém se to tak rozumij/ a mluwij/yako swatý Bernart dij:
Sunt quidam mites, sed quam diu nihil dicitur vel agitur, nisi
pro eorum arbitrio, patebit autem qua longe sint à vera man-
suetudine, si leuis occasio oriatur. Bern: super, Cātica. Gsaut
(prý) pokornj a tissy někteřij / ale tak dluho pokud se nic ne-
mluwij / a nebo nečinij podle gich wůle toliko a zdánij/ ale
wssak se to brzo zwij a okáže/yak daleko gsau od pravé poko-
ry a tichosti/ čdy se gen neymenssý přičiná dá proti gegich
wůli.

Osmý Owoc Ducha swateho / Modestia Njrnost a
Strýdmost/ na kteréž abychom se wyhotowali/ tak nás na-
pomijná Augustýn swatý čka: In omnibus moribus nostris,
nihil fiat quod cuiusq; offendat aspectum, sed quod nostram
deceat sanctitatem. August: in regula. We wsselitých (prý)
mravijch nassých/abychom tak ctně a poctiwě žiwi býli / ža-
dného mravy nassými nevrāeli / a nehorssyli / ale tak se cho-
wati a řjdiťi máme / yakž na nassy swátost slussý.

Ambrož také swatý dij: Hoc est pulchritudinem viuendi
tenere, convenientia cuiq; sexui & personæ reddere, Hic ordo
gestorum optimus, hic ornatus ad omnem actionem accomo-
dus. Amb: de Offic. lib: 1. To (prý) náležitě obcowati na
každý Staw/ co komu náležij a příslussý/w tom se zachowa-
ti/a oddati ten pořádek nassých činůw/gest neylepsý takowá
ozdoba ku wsseliyakému řjzenij a gednánij nassemu gest ney-
vžitečněgssý. Adále dij: Sermones proferamus libra Iustitiæ
exami-

examinatos, & sit gravitas in sensu, in sermone pondus, atq;
in verbis modus. Temperantia cordis, habeat animi mundici-
tiam, Iustitia misericordiam, prudentia pacem, fortitudo
mansuetudinem. Idem ibidem. Řžeč nassy neb mluwenij / at
gest dobře wvážená bude/a w smyslu platná/ w slowých pak
necht gest gistý spůsob / skrownost sdečná/ at má čistotu au-
myslu/sprawedlnost milosrdenstwij/opatrnost/pokog / mo-
ctnost a syla/tichost a pokoru. Máme tehda zachowáwat
s pilností ty wssetchny Owocce Ducha swateho/které Čyřew
swatá před Oci nasse předstawuge.

Hospodář: Řád poslauchám/ a denž Páne Bože
abych ge vyplniti mohl/ podle možnosti / prosým gestě mi o
gijných praw/abych wždy aužiteť yaký z nich ku spasenij wzal.

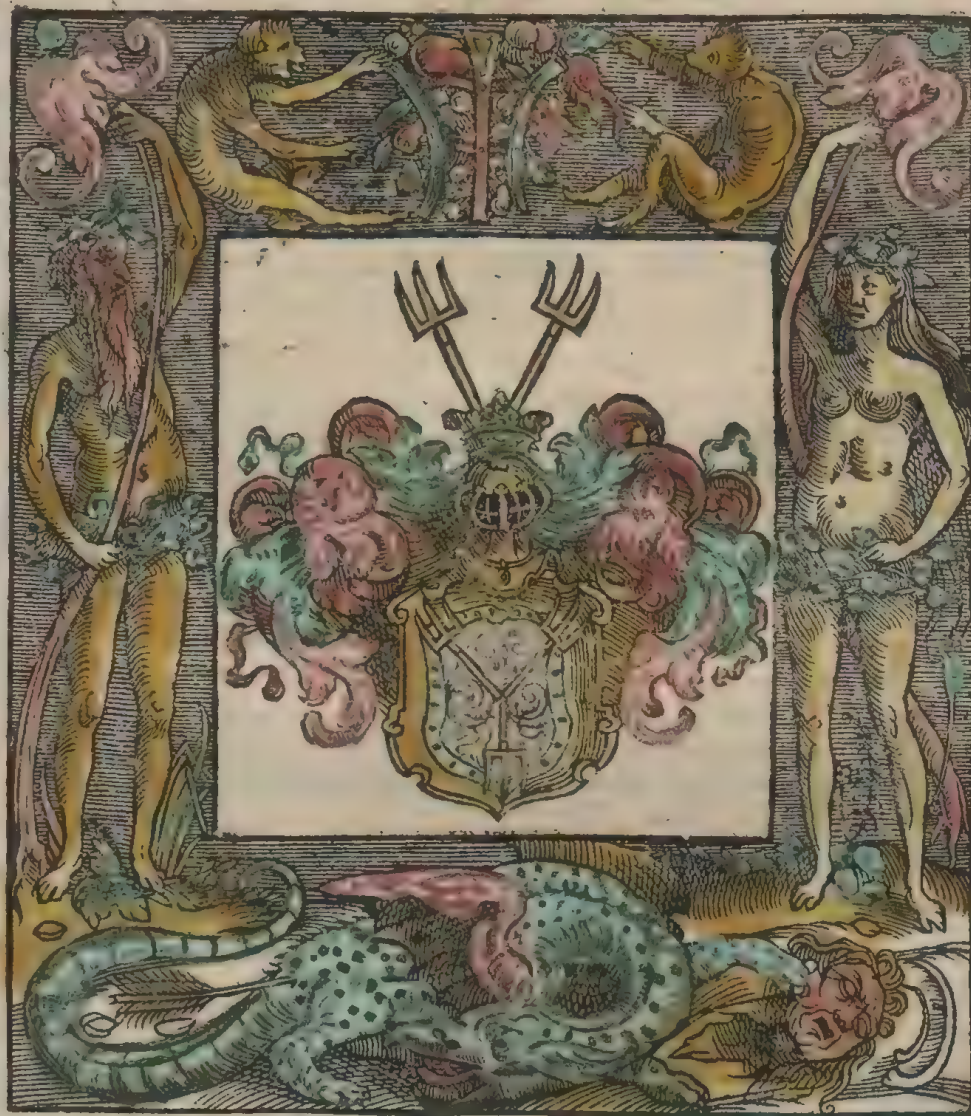
Host: Gij tu nenij w čem přearat / nebo to Mu-
žij swatij wssetchno zagistý aužiteť k spasenij nám oznámili.
A protož gestě oznámijm o dwauch/genž gim řjčagij: Con-
tinentia & Castitas, obědwě gsau yak gedna tak druhá/ždrže-
liwost a čistota. Yak o nich Augustýn swatý mluwij: Con-
tinentia est virtus sub iugo rationis impetum libidinis refrenās.
August: de diffinitionibus. Ždrželiwost (prý) neb čistota/
gest mocná stálost/pod mocý a sylau rozumu Lidského/prut-
ty náběh wssch žádostij opěšlých skrocugij/a protož mluwij
k každému Člowěku takto: Non dicatis vos habere animos
pudicos, si habeatis oculos impudicos, quia impudicus occu-
lus, impudici cordis est nuncius. Idem de Comuni vita Cleri-
corum. Žádný (prý) toho nepraw aby měl aumysl-čistý a
stydliwý / poněwadž máš Oci nestydatě/ nebo nestydatě
Okó/ nestydateho a nečisteho sedce gest posel. A protož Beda
Doktor Pjssina swateho dij: Maius miraculum est de carne
propria fomitem eradicare luxuriæ, quam expellere immun-
dos spiritus de corporibus alienis. Beda in Collationibus Patrū.
Wřssý to (prý) wěc gest/a prawě diw obzwlāssenij/wykoře-
niti podnět nečistých marnostij/nežli wyhnati Duchy nečisté/
z těl Lidských. Weliká to gest a welmi aužitečná Přjtelkyně
nasse/yak o ni Augustýn swatý prawij: Continentia est co-
hibitio gulæ, luxuriæ, cupiditatis, avaritiæ, ambitionisq; &
superbiæ. Ždrželiwost (prý) gest žadržitelkyně ožralstwij/
M m ij Chlip

Chlipnosti/Lakomství/peychy a vysokomyslnosti. Ale wssak
gestliž kdo w sobě ceýtij takowý Dar Boží/ že máš zdrželi-
wost/ newynássey se z toho/ ale owšem co newojce se wpo-
kořug a ponijug před Pánem Bohem Nebo prawij Řehoř
swatý: Quum de ipsa continentia, mens elatione tangitur,
plerumq; omnipotens Deus superbiam descrens, hanc immun-
dicitæ operis cadere permittit. Nulla enim est castitas carnis,
quam non comendat humilitas mentis. Grego: in Moral:
Když se (prý) kdo z své zdrželiwosti na swém aumyslu pod-
nosý/často (prý) Pán Bůh takowau myslí pro samý peychu
pohrdá/ a opaustij/ a dopaustij gi we wsseliyáké marnosti
tlesnauti a wpadnauti/nebo nemá žádné moci čístora tělesná/
které neokrášý a neozdobij pokora aumyslu / nebo Pán Bůh
zdrželiwost poraučij nám šerze zákon/ a dáwa gi šerze Lásku
swau. A protož prawij: Vniversaliter nobis continentia opus,
ut declinemus a malo. Wšem nám obecně a gdnostegně po-
třebná gest střídmost a zdrželiwost/ abychom se od zlých wě-
cí odchýleli / a w tom se nehonosyli/a newychwalowali/nebo
prawij tenž Augustýn swatý: Continentia meritum non ha-
bet, quæ gloriam humanam requirit. Nemá (prý) žádného za-
slauženij v Pána Boha takowá zdrželiwost/ která wy-
hledáwa Lidské chwály. Stím tě Pánu Bo-
hu poručeneho činijm na
ten čas.

Kozmlau-

Hospodare s Hostem o Bo-
řádku Chřtwe swatě/ kteráž mocně přikazuje mi-
lowati Pána Boha/ a Blžnjho wako sebe sameho
pod Erbem a Rodem Panů Cornberkůw z Gelnovic/zé.

Že wšdy které Ctnost zdáwa nadala
A Rod Cornberkůw wzáctný ošázala/
Wlidnostij k tomu ozdobiła welikau/
Udawossy žlatem y možnosť wsseličau/
Wšem wúbec ten Rod wzáctný omilila/
Po Braginách rozličných rozsabila/
Chťegíc by oni tím zdobili Brage /
Čžeho gim samým Pán hogně dobage.

Vroze,

Šroženému / a Statečně=

mu Panu Janussowi Cornberkowi z Galowic/a na Komár-
ně / zc. Na ten čas Sandey Zemskému. Panu Melicharowi/ Panu Kassparowi/
Panu Balthazarowi Bratřím v Strepcím geho/ Panům Cornberkom/ z Galo-
wic/zc. Z dobrým zdravím od Pána Boha všech potěšenij
winnuše.

Tom Sstambuchu Slézskeho Knižecstwú/ níně welice Lástawý Pane Cornberku / y poblě mýsta/ na Sandu Zemském / y poblě starodáwnosti a wzá- ctnosti Rodu Waslych Mílostj Panůw z Galowic/ pomínauti mi senehořilo/ abych jako Krbu tak y wzá- ctného gměna W. M. wspoménauti a položiti/ a toho Pořádku o Cýrkwi swatě Auctasnjky kćinisi neměl.

W Kteryž W. M. ráčili gſte zúſtati Syny Boha w ſſemoháncyho / ſtrže
 Břeſt ſwatý / a Bratry Spáſytel naſſeho / ſtrže přigiti a ſtálé zachováni
 Wſry ſwaté / w této Cyrkwi nátižené / žežy yaſo wěrni a poſluſni /
 wěrjm odměnití nehcete ani budete / pamatugjena ſlowa Auguſtýna S.
 Který w Liſtu pađeſatém ſwým taſ mluwí: To (přý) za wěr giſten nepo-
 chybnau wójme / že kromě toho těla / to geſt / Cyrkwe ſwaté / Kterýž geſt
 Gruntem / Kryſtus Gežýſa Spáſytel náſo / žádného neobjíwuge Duch
 ſwatý. Paſť dč Upoſſtol: Wlitá geſt Láſka a miłoſt Boží w ſrdce naſſe /
 ſtrže Ducha S.
 Který geſt nám dan / a taſ (přý) není aučaſtnýkém Láſky
 Boží / ten kdo geſt protivnýkém a nepřítelém ty gednoty / a wěz že taſowj
 nemagý Ducha ſwatého. A protož ya nepochybujíc o tom že W. M.
 ráčíte to na dobré ſſeternoſti mǐti / abyſſte ſe drželi Gruntu / a ne nowých
 Parkanůw a Plotůw neperonych. To toliſto krátce pod Tytul W. M.
 ſepſawſſe tozo rozmlauwáný / to geſt poručený Láſky dwuge / což náležj
 Každému dobrému a prawému Břeſti: nu / milowati Pána Boha / a Bližnj-
 ho ſwého yaſo ſebe ſamého. Což y ſám Spáſytel napomíná: W čemž ya
 taſ o W. M. rozumjím a držjím / že toho gſauce odemně powoědění / Dárek
 maličký Chwiliwě a Láſkawě přigmetě / nebo taſ ſe mluwíwá: Obecne Hru-
 ſſky Rabla dáwa / Komu ginych Darůw nedoſtává. Zatjm W. M.
 Pánu Bohu oddáwám / woinſſugje toho W. M. abyſſte ſe podlé oněch wzá-
 ctných Předlůw ſwých / Kterj od mnoha Set Leth w tom Pořáděk trwa-
 li / yaſo on wzneſſený Muž Pan Jan Cornber z Galowic / Heytman na
 Landetu / Kterého Konrád Bnjžje Slěžſtě okolo Létſha Páně 1400. mož-
 ným Mužem oznamuge w Liſtu ſwým / Kterýž ya potom popřegeli Pán
 Bůh zdrowj w ſyſſſým opſaný ſwým Rodům Slěžſkých okázi. Nechcy
 ginych na tento čas wſpomjnat / Kterj petoliſo w Xaddě Bnjžat možnych
 býwali / ani též těch Kterj ſlužebnjky Božjmi w Cyrkwi ſwaté gſauce / wes-
 liſan ozdobaui Koſtela Božjho / býwali. Na tento čas y podruhě Pánu
 Bohu Wſſy M. oddáwám / a zwoýlě Láſce ſe poručena činjím. Datum
 w Oppoli / w Domě Droženého a Statečného Pana Jana Odrwolſſa
 z Důlně Stradomě / a na Urbanowicých / Létſha Páně / 16° 7.

W. VI. Wzdryczy wolny slauha

Bartholomęj Paprocký z Glogol.

Rozmowa

Hospodáře s Hostem / o milovánij Pana Boga / a Dly
žnjbo swěbo / pafo sebe saměbo.

Hospodář: Hosti milý můj Příteli/prošm nechť
to protivno nebude že na tě volám / nebo tě rád poslau-
chám / Když mi co rozprávíš o té Cýrkvi / medle giž mi
oznám gessťe dálššy Porádek gegj.

Host: Hnedkyt oznámim vssak brátce / toliko po-
ručení Lásky/genž poraučj milowati Pána Boha/a Bližnj
ho yako sebe sameho.

Hospodář: A to slušná / wšak to gest Příkazani
Páně/nebo to y nassy Zněžij poraučegij/y my se oto staráme
Bychom tak činili.

Host: Beliká to věc / učiti koho / a sám se w tom nezachováwa / ya koby naučiti / ya kó trestati / Pán Bůh má za to samého / co se pak nezachová / ya kó ginému činiti poraučí / očemž já mluwiti nechcy na tento čas / o čemž gsem přepověděl prawit budu / neyprwé tak Bernart swatý věč milowati Pána Boha řka: Diligere ex toto corde quisq; debet à quo se & totum habet. Má (prý) milowat Czlowěk každý toho zewšseho sedce swého / od koho sebe sám / y to wšsečťno což kóli wdrženj a mocy swé má / powinen gest. A dále prawj: Milowati Pána Boha tento spůsob gest / milowati ho wždy / čy a bez mýry. Nebo (prý) Sapientia Deus est, propterea non solum dulciter, sed & sapienter vult diligere. Pán Bůh maudrost gest. A protož netoliko přijemně a sladce milován býti chce / ale také maudře a sředečně / s welikau poctiwostí a bázní / nebo gest wšsemohaucý / Pán a Bůh wšsemi wěcmi wládnauc. A protož milost Boží nadewšsečťno přikládána býti má / wšsečťno na wůli geho dáwati a připaussěti ya kó genu ljbí / w ničemž twarnosti y sedce swého neproměňowati. A ya kó prawj Geroným swatý. Si necessitas venerit, ut amor parentum, siue filiorū, amor Dei compararetur, & non potest utrum seruari: Odium in suos pietas in Deū est seruanda Hiero: Kdyby se přý přidálo gesttoby milost Rodičů / a neb Synůw / neb giných přátel / Lásky a milosti Boží přitownáwána byla /

17m

а недвиж.

a nemohlo obogij sněsti/to gest/gestli žeby ty z milosti Otce/
z milosti Syna / z milosti Manželky byl namlaován / na to
cožby proti Pánu Bohu bylo/yak toho mnoho gest/ že k vůli
ženám/Otcům k vůli Synové/Otcové Synům/to co pro-
ti Pánu Bohu gt/od Cyrkwe swaté pomossechne/w který z Dē-
důw a z Předědůw wychowáni/ obživenj gsau a byli/ k no-
wým klewetům gim k vůli / at widj že zle dělaji odstupugi/
takowým raddu dáwa Geroným S. křauc: Odium in suos.
Kozhněweg (prý) w rým swau ženu/rozhněwey každě Prý-
tele neyblawněgšsýho/ a zůstaň při Pánu Bohu / tomu za-
choweg powinnau milost/toho se drž/nebo y Augustýn swa-
tý dij: Amandus est generator, sed prapponendus creator.
Buď lástka na Roditele/a wssak wjc nad Stwořitele/o tom
neybedliněgšj potřebj přemyslowati / yakoby od nás nebyl
rozhněwán. Rať též mluwý Augustýn swatý takto: Ama
amorem illius, qui amore tui amoris, descendit in vterum vir-
ginis, & ibi amorem amoris tuo copulauit, humiliando se subli-
mando te, coniungendo lumen suae aternitatis, limo tua mor-
talitatis. Idem. Milúg Bratře milost a Lásku toho/ kterýž za-
milowawosse té/ wstaupil gest w život přecistě Panny/a tam
milost a Lásku swau s milostí twau spogil/ same sebe pomžu-
gic / a tebe pozdwiuhugijc připogil yasnosti své a wěčnosti/
k blatu twé smrtedlnosti: Tu na to pilný pozor mēg Bratře/
poslaucheyme tehda naučení toho Augustýna S./ yak to po-
znati máme/gestliž Pána Boha/a neš Swět milugeme/genž
takto dij: Duas Ciuitates, duo faciunt amores, Hierusalem facit
amor Dei, Babiloniam facit amor seculi, interroget igitur vnus-
quisq; se quid amet, & inueniet cuius sit Ciuis. Dwě (prý) Mě-
sta činj dwě milosti/ Geruzalem činj milost Boží: Babilon
pak činj milost toho Swěta/ zepřeyž (prý) gedenkaždý sám
sebe/co wjce miluge/ na které Město neylástawěgšsý gest/po-
zná (prý) pagednau kterého Města gest obywatel. Tim
ti zradnj Babilonácy mnoho gich oklamáwagj/ že gich we-
dau na wsseliyaké rozkoše toho Swěta / žiwobýti své
wolné / den za den počjtagijc / nic Půst / nic Swátek / nic
žádnému poctiwoosti nezachowáwati Swatému / kterýchž
sám Pán neštyděl se wwelebit / Přátely ge swými gmenu-
gic / Saud sobě společně snjma na nás zůstawugic / a to
gim

gim za gich stálost připowýdagijc / v Math: S. w 19 Kapit.
Nadto weys / žádné Wchnosti nad sebau miji nechťegijc /
okromě který Pán Swěta miji nechťel. Snadno poznati ka-
ždý může ej gt obywatel takowý / totiž proklatcho Babilonu/
opravdu každý wjce se chytá a w něm se zdržuge / niemnoho
takowých yak Křehotě swatý prawj: Ille in amore Dei ma-
ior est, qui ad eius amorem plurimos trahit. Gregor: in Homil:
Onen (prý) w milosti Boží wěšsý gest / který k geho milo-
wání mnoho giných přiwozuge / a Syny Božími op-
rawdowými činj / yak činili oni Otcové swatj / kteří byli roz-
mohli Cyrkew Boží / w gednostegnem opravdowém wěny/
z čehož se radugic Ambrož swatý / tak k swým posluchačům
mluwj: Non minus vos diligo quos genui ex Euangelio, quā si
suscepissem coniugio. Gratia quippe vehementior est, ad dili-
gendum quā natura. Ne méně wás milugi které gsem porodil
z slowa Božjho / než yakobych wás splodil z Stawu Man-
želského/nebo wjce má býti náramněgšsý a kwapněgšsý Lásta
takowá/nežli přirozená/k té přirozenj pomáhá/a k té pilnost
a práce niťdá nezadělána. Nebo mluwý Augustýn swatý
na druhém mjestě: Ad Deum qui vbique praesens est, ubiq; to-
tus est, non pedibus licet ire, sed manibus, mores autem nostri,
non ex eo quod quisq; nouit, sed ex eo quod diligit, diuidicari
solent, nec faciunt bonos vel malos mores, nisi boni vel mali
sint amores. Augu: in Epistola: ad Macedo: Ku Pánu (prý)
kterýž wssudy gest / a wssudy zaupný a celý gest / ne nohami
giti máme/ale mrawy dobrými/a obcowánjím poswátnjím:
Lassý pak mrawowé/ne z toho co kdo zná a wj/ale z toho co
miluge rozeznáwání býwagj/a nečinj dobrých a nebo zlých/
lečby byli zlj a nebo dobřj sdečnj skutkowé. Rať že to poznati
takowý skutek/otoť oznamuge Beda Doktor Pissina swatého.
Verus Amor, veritatem amat, in veritate iudicat, pro veritate
certat, cum veritate opera consumat. Oprawdowá (prý) mi-
lost a Lásta/prawdu miluge/w prawdě saudj / pro prawdu
se potýká a wadj / a s prawdau žiwot swjg skončuge. Tak
Beda pisse na Ewangeliu Lukáše swatého.

Ano yak powěděl Basilius swatý: - Tefaurus indeficiens
est amor diuinus, quem qui habet diues est, quo quicunq;
caret pauper est. Basil: in Exame. Pořlad (prý) nepřebnaný

An j

gest

gest milost Boží / kterau kdy kdo má / Bohatý gest / který kdy
kdo nemá / chudý gest. A protož diž Kžehoř swatý püssýc
na slova Ezechyele Proroka: Amorem nostrum erga pro-
ximum, plus bona opera loquuntur quam Lingua, ut in ipso
bono opere proximus amari se videat, & cum tantum non
possumus, quantum volumus operari, omnipotenti Deo ocul-
ta cordis nostri, sufficiunt. Grego: super Ezech: Milování
(prý) Bližního nasseho / wícegi náležij na skutech dobrých
nežli na Razyku / aby Bližnij w dobrých skutech milován
byl / a kdy (prý) tak mnoho nemůžeme / jako chceme pro něho
včiniti / Pánu Bohu wsemohaucýmu na skrytosti srdce na-
sseho dostit býwá / a za wděčné to od nás přijímá. Čiňmež
tehda pěči pilnau o tom / jakbychom takowau milost vypl-
ti mohli / podle raddy a naučení tohož Kžehoře swateho
genž diž: Ex tunc plenius in Dei dilectione proficimus, si in
eius dilectionis gremio prius proximi charitate letamur, amor
Dei amorem proximi generat, amor proximi calefacit amo-
rem Dei. Idem in Homil: Tehdáž (prý) w milování Bo-
žijm neywjce prospjwáme / když w geho milování w Bli-
žního Láске se těšjme / nebo milost Boží / milování Bližního
ho rodij / milost pak Bližního horliwau činij milost Boží.
Deyž to Pane Bože nám vyplniti / a takowý k tomu začátek
dáti / jako Seneca nám opowjdačka: Amare sic incipe tan-
quam non liceat desinere. Lib: de Moribus. Tak milowati
začijney jakoby nikdá nemohl přestati / nedat se w tom pro-
tiwnjku nassemu oklamati / přemáhati / geho násylky a chytré
podwody / wždycky proti Stwořiteli swému / což koli
k chwalení geho wynagiti / a pro Bližního nasseho / co také
můžeme neywjce w přjmně zachoweyme. Jak wtom wynau-
čení máme od swateho Augustýna genž diž: Ex charitate
multa sunt agenda, que non sunt praecepta. Z Lásky prý wj-
ce powinni gsme činiti / tak Stwořiteli nassemu / jak y Bli-
žnímu / nežli nám gest přikázáno / a to plnijce / od Pána Bo-
ha wsemohaucýho na wsem sami Lásku geho poznáme / kte-
rýž nám tač hogně vdeleti / ó Bože wsemohucý / skrze

Spasitele nasseho Gežjše Krysta /
A M E N.

Rozmlau-

Hospodáře s Hostem o sed- mi skutech milosrdných. Pod Erbem a Tytu- lem Panůw z Wrtby / rč.

T Kto dwa kříže na té yasně Stržle /
Oblazovali welkau swau Ctnost Cyle /
S Nepřátely těch tu Bragin syrokyh /
Od wschodu do hor Broactých wysokyh /
Wtěstko skoit tento Lisom bylo /
K mnoho se trwe z gegich těl wtočilo /
K toho wětu w Rodu Wrbstých slawným /
Wterstupuge nic zwyklostem dawným

An iij

Droze

Droženému / a Statečné-

mu Panu Janowi Wrbskému z Wrby/ a na Ko-
chanowicých/č. Na ten čas Saudcy Zemskému / Knížec/
stvi Opolského/ a Ratiborského. Powolné služby přátelské vzácnosti/ a
dlauho dobrého zdraví wissuge/ se wssým wzácným Rodem/
a Pány Bratry geho.

Welká starožitnost a wzácnost / Předkůw
Wassy Milosti/ o kterých nám Kronky Polské mno-
ho wyprawugij/ z tomu mně přivedla / že netoliko pos-
dlé pořádku / yal na Saudu Zemském sedeti ráčíte /
w tomto mým Sstambuchu/ gmeno gich pod Tytulem
W. M. wspomenuiti mi se zdálo/ ale také y to W-
ssým M. gich wlastnůmu Zmenu na památku přewe-
sti/ yal oni sami toliko welikým a mocným Brálorstwům wládli / geho
obhagowali/ napřed Fulko/ ginač Swatopelt / gsauc Weywodau Bra-
torowským/ Léta 1082. umřel gsauc Panem mocným / a chwaly milého
Boha / milowněkem welikým / a Cyrkwe Boží ochráncý / kterého Syn
Poznánuš / w téstě nemocy gsauc toliko se Zrobu Mučedlníka Božího
dotekl / Stanislawa swatého/ wstal yaloby někda nestlunal/ a obrátil se
na službu Bráti swému.

Petr Strepc toho Weywody/ byl Biskupem Wratislawským wole-
ný/ Léta Páně 1072. a umřel Léta 1091. Po něm wolen Zyrosław/
z Rodu Rozpůw / yal se toho obssygnugij w ginem místě doložilo. Byl
také těch gmenowanych Panůw Potomec / Fulko ginač Swatopelt Bi-
skupem Brálorowským/ Léta Páně 1186. Bratr geho Mikuláš / byl
Weywodau také Brálorowským/ pro těch dwauch Muzůw Ctnost a we-
likau hodnost/ wssěchno Brálorostwů tomu Rodu a Zebu/ wssěch wolno-
stij swých k obraně swěřilo/ sami toliko dwa / Edy se gim libilo Anjzata
wolili/ a Edy chtěli sami wssěchnim wssluby řábili.

Fulko Zrabě byl Biskupem Brálorowským Léta Páně 1194.
od kterého Potomkůw mnozí Rodowé w rozličných Braginách se rozro-
dili/ s kterými Rod W. M. rowný začátek wžil / téhož Zraběte Wnuč
Fulko byl Arcybiskupem Knížecským Prýmasem Regni wolen Anno 1224.
a umřel 1258. dne patého Měsíce Dubna/ zde také wzácnost dalsší Před-
kůw W. M. okáži wginém obssygnem místě/ propugējli Pán Bůh zdra-
wň w brátekem času oznámij/ zde toliko w tom Sstambuchu mezy ginými
pod Tytulem W. M. tento Pořádek Cyrkwe swatě Barolické / o sedmi
starcých milostdných podávám nagerow/ aby poznali ti genž se Cyrkwi
swatau mřzy / že ona pro prawdu swau/ toliko nelibá gest nepříteli Božj-
mu/ a Holomkům geho. V tom nic nepochybugij / že to odemně z Lásky
přigati ráčíte / Edyž ne klewety/ ale Muzůw swatých slowa podávám / a
vtazugij / a při tom ponížně žádám / že W. M. mým lástawým Panem
byti ráčíte se wssemi Pány Bratry a Strepcy swými. Datum w Oppoli/
w Domě Droženého a Statečného Pana Jana Odrwolffa/č. Léta 1607.
W. M. Wjzpety wolný slauha/

Bartholomáš Danocký z Blatol.

Hospodáre s Hostem/ o sedmi starcých
milostdných.

Hospodár: Medle Bratře/ rádbych aby mi tento
Pořádek Cyrkwe wassy wssěchn oznámil/ nebo neslyšým
w nji nic takowého / což by mělo býti proti Pánu Bohu / yal
nám nassy Kněžj mnoho o nj zlého a nepotřebného smysle-
nij obgemugij.

Host: Což má činiti nepřítel takowý/ kterýž Pána
Boha nezná/ ani Duch swatý Páně/ ani Anděl dobrý při ta-
kowým není / toliko onen který wssemu Národu Lidskému
nepřitelem gest/ ten w Razyku geho sedij/ a to což rozumij so-
bě škodliwého hanj / Cyrkwe swatá poraučij nám plniti
starcůw milostdných sedm/ o kterých ti powjdati budu / a to
neypřwé poraučij: Včiti nevměleho/ to gest/ takowým ozna-
mowati wůli Pána Boha/ kterýž geho neznagij/ ani plnij při-
kázanij geho swatého. A protož křeze Proroka Ezdrásse dij
Pán: Imperitos docete libere. Nevměle včte wolně. Ecclesias:
také mluwij: Beatus qui enarat Iustitiam auri audienti,
Cap: 25. Još oněch swých Přátel žádal křauc: Docete me, &
ego tacebo, si quid forte ignoravi instruite me, Cap: 6. Naučte
wy (prý) mne a yá mřceti budu / a gestliž gsem čeho nevměl/
naučtež mne/ také bych yá včnil / Edybych newiděl yasného
pořádku w Cyrkwi swatě / kteraužto wassy Kněžj hanējij/
sselbych k nim k tomu nowému naučenij / a žádalbych gich o
wynaučenij/ ale mně Pán Bůh ostřijhati ráčij/ a bude od ge-
gich naučenij / raděgi wolim při Cyrkwi swatě Včitelých
zůstawati/ a čeho se od nich naučijm/ to také giným oznamo-
wati budu / podle naučenij Augustýna swatého / genž dij:
Da, & accipe, & iustifica animam tuam, id est verbum doctri-
ne proximis impende, & bonorum operum exempla relinque,
ut recipias premium vite aeternae. Augu: Dey (prý) a wezmi/
a wssprawedlni Dussý swau / to gest / wdělug vměnj twého
Bljžnjm twým/ a dobrých činůw twých / příklady po sobě
zůstaw / aby zaro wzal mzdu a odplatu žiwota wěčnéhe.
Když yal prawij Bernat swatý: Non minus pium est doc-
re animum scientiam, quam praeberere aescam corpori. Bern:
super Canti: Není to (prý) menšj wěc wynaučiti nevměle
prawě

pravé Cesty Boží/ aby wedle wůle swaté geho chodíce / ge-
mu čest a chwalu wzdávali / a nežliby dal živnost tělu lačné-
mu. Nebo y Kžehoť swatý dū: Sicut laudabile decretumq;
est, reuerentiam & honorem debitum exhibere majoribus,
ita rectitudinis, & Dei timoris est, si quod in eis corectione in-
digeret, nulla simulatione, post ponere, ne totum corpus quod
absit morbus incipiat inuadere, si languor non fuerit in capite
curatus. Grego: in Moral: Jako (prý) chwalitebné zřícenij
gsau / aby každý poctiwost wsseliyau staršým prokazo-
wal / tak také sprawedlnost a bázeň Boží gest / aby potřebu /
gūcýmu naučenij a napravwenij / žádným spůsobem neodklá-
dal / aby wssedno tělo (čehož Pane Bože zachowey) yak se to
bylo Čechům stalo / yak se Slawa skazyła vzdawená neby-
la / o co se giné Audy zastawowali / Morawa y Slezsko / do
Krále Girýho / yakožto do Heretyka / znáti se nechčeli / Ma-
tyáše sobě Vhře Králem wolili / ale wssak yako Slawa
se skazyła / giné Audy se od nū zarazyli / y tak od Lásky Páně
odwrženy. Čehožby mohli se káti / znagūce to na Vhřích /
kteř také w blud od Sfatana prwe w pokušení wwezeni / ne-
njčo práwě yako w Peklo gich wprawodil / že giž s Pohany
zůstawagij / a s nima pagednau w Propasti Pekelné pūgdau.
Také Sfatana posluhowati vmij / když z Cesty prawý swede /
w bludy co dále wěššy wwozuge

Druhý skutek gest / Corrigere peccantem, to gest /
naprawiti hřessýcyho / neboť prawij Augustýn swatý / yak to
máš činiti takto řka: Correctio est, errorem in natum vel
consuetudine factum freno rationis inhibere. Takto (prý) gest
naprawiti hřessýcyho / w rozený blud nebo obyčegem včine-
nij Vzdu rozumu zadržowati. A to má každý činiti w Láse
Bratrské / ne z hněwu / ne z sfurygi žádné / nebo tenž Augu-
stýn swatý pūššyc na slova Aposstola Páně k Galatům dū:
Quidquid lacerato animo dixeris, punientis est impetus, non
charitas corrigentis, dilige & dic quicquid voles. sup: Episto:
ad Gallatas. Co (prý) kōli kōmu gsauce hněwým po-
wūš / toť nenij milosrdné naučenij / ale hněwivé trestánij.
Protož chcessli dobře včiti / čini naučenij z Lásky a milosti / a
mluw co chcess / toliko prawdu prokazugij. A protož y ty
mně za zlé neměg / gestliž časem promluwijm co tobě nelibeho /
tak to

tak to býti musý / když se opravdē domēdēti chcess / nebo tenž
Augustýn swatý raddu dáwá řkauce: Raro & magna necessi-
tate obiurgationes adhibenda sunt, ita tamen, ut in is etiam
ipsis, non nobis sed Deo seruiatur in stemus. Idem lib: de Serm:
Dei. Zřůdka a za welikau potřebu máš tam přidawát / y
to wssak tak aby sy w tom ne sobě sfolku činil / ale Pánu Bo-
hu slaužil / nebo Pūššyc ku Bonifacijsowi Papeži takto dū /
když proti Donatistům se byl zazlel / neb ti také byli Herety-
cy / tak mu pūšše: Molestus est medicus furenti frenetio, &
parer indisciplinato filio, ille ligando, iste cædendo, sed ambo
diligendo, si autem istos negligent, & perire permitant, ista
potius falsa mansuetudo crudelis est. Idem ad Bonifa: de
Correctione Donatistis. Welmi (prý) nenáwiditedšný bý-
wá Lekař hněwivému ššalency / a Otec také Synu / když se
včiti nechce / on proto se wázat ho poraučij / a ten proto že ho
práti welj / a mlátiti / wssak to (prý) oba z lásky činij / nebo kdy-
by gich tak zanechali / a gich zabynauti dopastili / takowá ge-
gich Láška proti nim / wtrutná a nemilostiwáby byla / po-
třebij tehdy opravowati každého / wssak ššetrně / nebo dále dj:
Ne putes te amare seruū, quando eum non cædis, aut tunc ama-
re filium, quando ei non das disciplinam, aut tunc amare quan-
do eum non corripis. Non est ista charitas sed languor. Idem.
Nedomnūwey se (prý) aby milowal služebníka swého / když
ho z prominēnij netrescess / ani se také domnūwey abys Syna
milowal / když genu kážně a naučenij nedawáš / a na dobré
ho newedeš / tak yak potřebij a náležij / gestliž nechce z dobré
wůle / příkladey toho čeho potřebij / to gest slow / y palice / nebo
gestliž toho nečiníš / tak wěz že to nenij láška / ale pauhá zlost.
Yak mluwij Ambroz swatý: Plus proficit amica correctio,
quam accusatio torbulenta, illa pudorem incutit, hæc in-
dignationem mouet. Ambro: super Lucam. Wūcegij (prý) ku
požitku gde Přátelské trestánij / nežli swatliwé obžalowánij /
nebo ono štydu přidawá / to pak hněw plodij / tak tehdy
činiti nám náležij / abyhom wůli Boží napliowali / yak
w swáteho Mathausse poručenij od Spasýtele máme kdez
dū: Si peccauerit in te frater tuus corippe eum interte, &
ipsum solum. Capit: 18. Gestli hřessij proti tobě Bratr
twūg

twůg / potrescy ho mezy ním samým a tebau. A w Ani-
hách Mogžůssowých / genž gim tůkagů Leuiticus, také na-
psáno: Non oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publice
argue eum, ne habeas super illo peccatum. Capit: 19. Nebu-
des (prý) mŕti w sřdcy swém w nenáwisti Bratra twého /
ale zgewně potrescy ho / aby neměl nad ním hřůchu. A pro-
tož y ty přigŕmeg za dobré / coť se oznamuge k dobremu
twému / to giž wěz.

Hospodár: Nenij se oť hněwati kde se prawda
mluwŕj / praw toliko co dále gessě za skutek gest třetŕj.

Host: Potřebnému Raddy wdělowati poraučŕj /
toliko Raddy zdravŕj a ne proti Pánu Bohu / ani Pořádku
Cŕkwe swatě / aby se tak nestalo / yať Pán sřze Ezayásse
Proroka křičŕj křauc: Vx filij desertores, dicit Dominus,
vt feceritis consilium & non ex me. Běda Synowé genž
gste mne opustili / činili gste Raddu a ne ze mně: Opustili gste
mne / Dŕm mŕg / Cŕkew mau / a k wystawenŕj giných / dá-
li gste raddu / a ne změ wŕle / čřete sobe v Ezayásse Proroka /
Kapit: 30. A protož náležŕj každému oznamowati wŕli Bo-
žŕj / tēm genž toho potřebugŕj / magje pozor na slowa Ambrože
swatěho genž diŕj: Quid tibi prodest habere sapientiam, si con-
siliū neges? Si consulendi copiam includas, clausisti fontē, vt
nec alijs influat, nec tibi prosit. Amb: de Offic: lib: 8. Coť to
(prý) platno gť že máš rozum / když se zbraňuges raditi přŕ-
teli twému / nebo kdy w sobě tu raddu tagŕs / zawřels Stu-
dnicy nebohŕj Cžlowěče / že ani giným ku požitku / ani tobě ku
platnosti nenŕj. Mnoho na tom náležŕj / kdo dobré raddy pro-
pŕgčŕj přŕteli / yať tenž Abrož swatŕj mluwŕj: Quanto utilius
Regem pharaonem Ioseff consilio iuvit, quam si pecuniam
contulisset. Pecunia enim vnus Ciuitatis vbertatem non reddi-
meret, & prospicientia Ioseff, totius Egipti per quinque-
nium famem repulit, facile enim pecunia consumitur, con-
silia vero exhauriri nesciunt, hac vsu argentur, pecunia mi-
nuitur, & cito deficit, vt quo pluribus largiri volueris eo
pauciores ad iuues, & saepe tibi desit, quod alij conferendum
putaueris: Consilij opisque colatio, quo in plures difunditur,
eo redundantior manet, & in suū fontem recurit. Idem ibid:

Mnohém

Mnohém (prý) vžitečnĕssŕj byla dobrá radda Jozeffowa
Faraonowi / než aby mu byl nescŕlnau summu Peněz dal / ne-
bo by byl penězmi gednoho mŕsta dostatečně wyplatiti ne-
mohl / a opatrnost Jozeffowa sřze pět Leth / w sřecten Egipt
od hladu zachowala. Snadně se Penŕze sřráwŕj / ale dobré
Raddy žádnŕj wyprázdniiti nemŕže / Peněz častým vžŕwá-
nŕm vbŕwá / a když mnohým chceš napomáhati / tŕm gich
méně retuges / Raddy pak wdělowánŕm / čŕm wŕcegŕj w sřem
z Lásky wděluges / nikdá gi nevbŕwá / nŕbrž po každě gi wŕ-
ce a wŕce přibŕwá / a do swěho Žředla se nawracuge / odkud
wysŕla. Gledy tehdy každŕj dobrěho Porádnŕka / abys pro
geho zlau a ne opravdowau Raddu / a naučenŕj nezahynul.
A toť Kžehoř swatŕj tak oznamuge křauc: Nullus fidelior
ad consilium tibi potest esse, quam qui non tua, sed te diligit.
Gregor: in Regist: lib: 1. Žádneho (prý) wěrnĕssŕyho ku
poradě mŕti nemŕžeš / nad toho kdo ne twého sřřestŕj / ne
twých Peněz / ale tebe sameho milowŕjkem gest.

Hospodár: A nať že každŕj Kněz chce bráti / tak
nassŕ yať wassŕ / w sřŕctni proto naučenŕj dáwagŕj / aby gim
také dáwáno bylo.

Host: Takť gest Bratře dáwno powědjŕno / kdo
Oltáři slaužŕj / nechť také z Oltáře žŕwnost má / než tu po-
třebŕj wědĕti komu dáti / Bráti Chleš Synowŕskŕj / a dáwati
gey Psŕm / nenŕj dobře / hledy te wám Včitelŕw dobrých
a opravdowých / ne takowých bludnŕjkŕw a Setkáčŕw /
ale ctných a Boha bogŕčých Mŕžŕw / ne těch Pochopŕw
Cžertowých / mezy kterými ani Kžádu / ani sřrownánŕj nenŕj /
ostatek se domegŕsŕley.

Čřtŕrtŕj skutek milosřdnŕj gť / Consolari afflĕctum,
To gest / tĕssŕti zarmaucenĕ. Nebo to Pán Bŕh od nás mŕti
žádá a chce / yať Ecclesiastes w Kozdŕlu sedmém oznamuge
w tom wŕli geho křa: Non desis plorantibus in consolatione,
& cum plorantibus ambula. Neobmĕsskŕwey pláčŕlŕwŕm a
zarmaucenŕm k potĕssenŕj / a s plačŕcŕmi choš. A proto k to-
mu tak diŕj Isidorus Mŕž swatŕj: Amicitia & prosperas
res dulciores facit, & aduersas communione temperat, & le-
uiores

Do ij

niores reddit, quia dum in tribulatione amici, consolatio adiungitur, nec animus frangitur, & minus eadem patitur. Isidor: de Summo bono lib: 3. Přátelstwý (prý) sřiasťné wěcy osladěge/ a protiwóně slaučenjm společným mýrně y lechčeg/ sřý činý /nebo (prý) řdy na tento čas přátelřké potěssený přistaupý/tehda se dobrý aumysl neřazý / y tař mnoho Bolesťi a zármutku neceytý. A řdyž toho potřebuge řiwot Lidřský/yař Ambroř řwatý řý: Solatium huius vitæ est, ut habeas cui pectus tuum apperias, cui arcana comunices, cui secretatui pectoris committas. Ambro: Potěssený (prý) toho Swěta gest/aby řý měl řomu řřdce řwě ořewřřti / tagemřtwý řřdce řweho oznámiti/a tegnosti řwoge ř gewiti.

Poraučij také trpělivě snáseti každau křivdu/
a vsak tak jak Geronymý swatý na tyto slova dij: Ferre
patienter iniurias. Meam iniuriam patienter sustinui, impieta-
tem contra Deum ferre non potui. Mau (prý) křivdu gšem
trpělivě sněš/ ale (prý) zlošti proti Pánu Bohu strpěti gšem
gi nemohl. Načož se toho žádnému dobrému Věteli trpěti
nenáleží/ jak dij Chryzostom swatý: Discamus exemplo Chri-
sti nostras iniurias, magnanimiter sustinere, Dei autē iniurias,
nec vsque ad auditum suffere, nam si in iniurijs proprijs lauda-
bile est, patientiam tenere, iniurias autem Dei patienter susti-
nere minus impium est. Chrysolom: super Math: Věme se
(prý) příkladem Krýsta Pána/ vssečny křivdy naše zmu-
žile snáseti/ ale křivdy proti Pánu Bohu/ ani samým poslau-
cháným netrpíme/ nebo to gšě věc bezbožná a zlá.

A také na ochranu Blůžněho nemáme lenivý býti/ nebo
pravý Tullius: Qui non defendit nec obsistit iniuriæ si po-
test, tam est in vitio quam si parentes aut amicos, aut patriam
deserat. Tul: de Offic: Kdo nebrání/ ani se zastavý o křivdu
gestli může/ w tak veliký hřích vpadá/ yako by Rodiče a Pře-
tely své/ a neb svou milau Wlast opustil.

Páté poraučij / Remittere offensam. **To gest.**
odpuštiti proviněnj / yať Apostol k židům pýssýc dñ : Reco-
gitate enim eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus
semetipsum contradictionem, vt ne fatigemini animis vestris
desicientes. Ad Hebre: 12. Cap: Často se (prý) rozpomij/
negte / na onoho kterýž od hřýssných / takové trpěl proti sobě
odmlau-

odmlauwánij/abyssie se netrápili na swých myšlenkách vstá-
wagúje. Škodlivý tehdy hněw jest proti Bližnímu / pak
pravý Augustýn swatý: Sicut acetum corumpit vas, si diu-
tius ibi fuerit, sic ira corumpit cor, si in alium diem dura-
uerit. Jako (prý) Ocet kazý nádoby / když w nich dluho
stojí/ tak také hněw kazý srdce/ gestli w něm do zeytý zůstá-
wá. A protož napomíná Ambrož swatý řka: Resiste ira
si potest, caede si non potes. De Ofic: Sněwu gestli můžes
protiw se/ gestli pak nemůžes/ odstup na stranu.

Kžehoť ti také swatý naučený dáwa: Quoties ira animi tuum inuadit, mente edoma, vince te ipsum, differ tempus fororis, cum tranquilla mens fuerit, fac quod placet. Greg: in Moral: Kolikrát ti hněw přijde na mysl / tolikrát ho škrot rozumem / zwýtěz sám sebe / odlož čas hněwu a přehliž wostí / a když budešs spokojený a umysl míti / tehda čím wedle své libosti. Teď gich máš pět.

Sesté máš s poručení/ modliti se za živé y za
mrtvé/ y za ty kterých co nelibého dělají.

Hospodář: Rád vslyším nať mť to wywedeš/
coza vžitek mrtwij magij / Edy se za ně modlíme / gestliž sámí
sobě něco dobrého nespůsobili žiwj gsauce.

Hof: Rať gšem toho wiſſeho dowedi / Piſmy
 watých Mužuw / tať y to wywedu / že to ne za nás powſta-
 lo / y za nás ſe ne dořoná / poručeno nám v Mathauſſe ſwa-
 reho / w Rozdilu pátem: Orate pro perſequentibus & ca-
 lumniantibus uos, Math: Cap: 5. Modřte ſe za protivníky
 y za hánce waſſe.

A Filipenſkým take dŕí Apoſtol: Scio enim quia hoc mihi proueniet ad ſalutem per ueſtram orationem. Cap: 1. Wjm otom / že mi to přjgde k ſpaſenſí ſtrže waſſy Modlitbu. To Apoſtol Páně wěřil / čemu ty wěřiti nechceſ.

A Křýmanům pak píše w Rozdílú 15. Obsecro vos
itaq; fratres per Dominum nostrum Iesum Christum, & per
charitatem sancti Spiritus, vt adiuuetis me in orationibus ve-
stris pro me ad Deum. Protož (prý) wás prosím Bratři
šerze nasseho Pána Gezišse Krýsta/a šerze Lásku Duchá So-
abyssie mi pomáhali Níodlitbami swými/za mně se modlíce
O o iij Pánu

Pánu Bohu. Newěřte wy Pánu Bohu/ani Apostolům ge/
komuž wěřiti chcete: giniž Mužij swatij také nám naučeníj
dávagij/yak Ambrož swatý dij: Si pro te rogas tantum, pro
te solus rogabis, si autem pro omnibus rogas, omnes pro te ro-
gabunt. Gestli (prý) sám se za sebe modlíš/ sám za sebe toli-
to prosíš/a gestli (prý) za wseckny/wssyckni se také za tebe
modlíj. Dále také dij: Multi animi dum congregantur, vna-
nimes fiunt, multorum preces impossibile est contemni. Idem
de Poenitentia. Když se (prý) mnoho wěrných a pobožných
Křesťanůw shromáždí/a w gednostegné modlitbě trwati
budau/nenij wěc možná / aby žádostij gegich Pán Bůh měl
pohrdati. Wěda giž Bratře že to gest wůle Božij / abychom
se gedni za druhé modlili / kteréhož modleníj Kžehoě swatý
takowý nám požitěk oznamuge čka: Quisquis pro alijs inter-
cedere nititur, sibi potius ex ipsa Charitate suffragatur, & pro
semetipso tanto exaudiri meretur, quanto magis deuote pro
alijs intercedit. Gregor: Kdo kolik (prý) za jiné se snažně
modlíj a přimlauwá / ten sobě sám takowau Láskau mnoho
napomáhá / a tím spůslegij modlitba geho wyslyšána bywá
od Pána/čím wícegi a wraucněgi za jiné se modlíj a prosý.

Hospodář: To giž žiwj žiwým pomocy mohau/
vmrlým newým yak / nezdá mi se aby mu co mohl nápomo-
cen býti.

Host: Wám wseckno yak wěřte/tak miji budete/
my Čyrtwe swaté poslauchagijce/wěřime také že se nám do-
bře wseckno nahradí/yak za žiwota tak po smrti/gsine toho
pewni / že wseckno oě žádáme/ w Pána Boha obdržíme.

W Knihách Machabeystých druhých / w Rozdijlu 12.
o modleníj za mrtvé takto: At vero fortissimus Iudas hor-
tatur populum conseruare se sine peccato, sub oculis uidentes
quæ facta sunt pro peccatis eorum, qui prostrati sunt. Et facta
collatione duodecim millia drachmas argenti, misit Ierosoli-
mam offeri pro peccato Sacrificium bene, & religiose de Re-
surrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrec-
tuos speraret, superfluum uideretur & vanum, orare pro mor-
tuis, & quia considerabat, quod hi qui cum pietate tormicio-
nem acceperant, optimā haberent repositam gratiam. Sancta

ergo

ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a pec-
catis saluantur. 2. Machab: Cap: 12. in fine. Yak (prý) ney-
slyněgšy Jůdas po slawném wítězstwíj napomýnal Lid aby
se zachowali bez hřichu/před Očima toho/který wseckno wi-
díj/znagje to co se stalo/pro hřichy těch co zbiti byli. A protož
za dobrou a spasytedlnau wěc poznawšy/ sebraw dwanácte
Tisyc Sřiwen Strýbra/poslal do Geruzalema/aby byli obe-
towané za hřichy mrtwých/dobře a wěrně drže o zmrtwých kře-
čij zbiti byli/zdáloby se žeby daremně a newžitečně bylo/mod-
liti se za mrtvé / ale že wěděl / že ti křečij w Wjře a w Nábo-
ženstwíj dobrém pomrau/wýbornau magij milost složenau.
Protož swaté a spasytedlné gest pamatowati na mrtvé / a za
ně se modliti/aby od hřichůw byli sproštěni. Kdo tehdy vmře
w swaté Katholické Wjře / pomůže tomu Modlitba nasse-
ř o smrti/ ale za Heretyka se Modliti wěc nepodobná/ aby ho
kdo mohl retowati/yak o tom wícegi powým. Poslauchey
oto slow Muže swateho/genž takto dij: Diem mortis ce-
lebramus, quia non moriuntur ij qui mori videntur, propte-
rea & memorias sanctorum facimus, & parentum nostrorum
vel amicorum in fide morientium, deuote memoriam agimus,
tam illorum refrigerio gaudentes, quam etiam nobis piam
consumationem in fide postulantes, sic itaque non diem nati-
uitatis celebramus, quia in perpetuū uiuent ij qui moriuntur.
Orige: in Iob. lib: 3. & in Psalmo 38. Den (prý) Přátel na-
šých připomýnáme / že wjme že newmijragij ti / na kteréž
vmrlé hledíme/ a protož y památky swatých činíme/ Kdi-
čůw y Přátel našých w Wjře swaté zemřelých / nábožné pa-
mátky gegich připomýnáme/tak se radugijce z gegich odpoči-
nutij/yako sami sobe/dobře a pobožného skončeníj w wjře
swaté žádagijce / netať odprawugeme den narozeníj / nebo
Člowěk k nauzy a bjdě se rodij/ti (prý) genž vmijragij k wě-
čné radosti gdau / y wěcně žiwj gsau.

Ano také máš Chryzostoma swateho/genž o tom ozna-
muge proč se modlíme za vmrlé takto čkauc: Cur post mor-
tem tuorum pauperes conuocas, cur presbyteros ut pro eo ve-
lint orare obsecras, non ignoro te responsurum, ut defunctus
requiem

requiem addipiscatur, ut propitium Iudicem inueniat. Chriſo: in Math: Cap: 9. Homil: 32. Proč proſým tě po ſmrti twých Přátel/ milých Kодицůw/ chudé a potřebné ſwoláwáš/ proč Kneží aby ſe za ně modlili proſýš/ wjm to že mi odpowíš: proto/ aby zemřeli w Pánu Bohu / doſtali ſe do odpočinutí wěčného/ a aby neſprawedliwěgſſýho Saudce miſoſtíwého ſobě měli.

Hospodár: Nát widím gináč od těch Mužůw ſwa-
tých/ nežli ſlyſſým od naſſých Kneží/ kteří o tom nic neſmey.
Megij a prawij že to waſſy Kneží ſobě pro požitěk ſmyſlili.

Hoſt: To dobře ſlyſſíš/ waſ ſe to dáwno začalo /
ne od Kneží ale od Boha ſameho/ kterýž wzdychy od ſtwo-
ření ſweho wſſeliwými ſpůſoby chce býti Cwálen / a Láſty
aby od něho žádali/ o přítup do chwály ſwé. Ale to wſſe-
ckno ſpráwa onoho nepřítel naſſeho Brogij/ waſ prawij Da-
maſcenus ſwatý: Serpens ille cuius ſtadium eſt bona Deoq;
accepta vitiare, iugulare, hoſtileſq; dolos aſtruere, qui & fra-
terna charitate precellitur, fide diſrumpitur compaſſione rotta-
tur, ut eſt prevaricator legum, non nullis inſpirat figmentum,
adulterinū alienum ſacriſq; conſtitutionibus aduerſum, nem-
pe bona grataq; Deo opera omnia defunctis nihil prodeſſe.
Videntur. Damas. Sad (prý) onen/ gehožto wſſeckna pře a
ſtaroſt wzdychy geſt / aby wſſeliwé dobré činy a ſkutky Pánu
Bohu přigemné/ a ljběžné/ wnic obrátil a zhaněl/ ten zálohy
ſtrogij/ wěrným a Bohabogijcým ſe Křeſtianům/ a ge od do-
brych ſkutkůw odweſti přemeyſluge/ ale při mnohých ſwau
ſchytralostij nic neproſpíwá / geho ſmyſlům chytrým/ wjry
nedáwagi/ nebo tu widij a znagij/ čehož on zbraňuje/ dobrych
ſkutkůw a Pánu Bohu milých/ za vmele činiti zapoſměch to
ſtrže ſwé Pochopy opowjdagij/ nepowoluge a bránij.

Ono máš waſ Ambrož Muž ſwatý/ kterýž wewſſy Cyr-
kwi ſwaté za Slaup geden nařízen geſt/ tať ſe modlil/ gſauc
Biſkupem/ za Bratrem ſwým zemřelým těmito ſlowy:
Tibi nunc omnipotens Deus innoxiam comendo animam Sa-
tyri fratris mei, jam vita defuncti, tibi hoſtiam meam offero,
cape propitius ac ſerenius fraternum munus Sacrificium Sa-
cerdotis, hæc mei libamina iam permitto. Ambro: ſuper Obitum
Fratris. Tobě nynij Pane Bože wſſemohaucý newinnau
Duſſy

Duſſy Satyra Bratra meho giž z toho Býdneho Swěta
zeſſleho poručím/ Tobě tu Obiet mau Oſſerugi/ přigimi Mi-
loſtiwé a dobrotiwé Brateřſký dar Kneže Služebník
twého/ kterauž ním Obětugi. Oláť to Knezy ſwému
geſtli tomu newěři/ aby ten Muž Swatý obdržel čeho ne-
mél v Pána Boha Modlitbu y Oběti ſwau / může on niěkda
Pyſka ſweho neotwrat / aby co v Pána obdržet mohl.

Modlitba tať tohož ſwateho Biſkupa byla taťowá
při pochowání Theodoſyusa Cyſaře těmito ſlowy. Da
requiem ſeruo tuo Theodoſio, requiem quam preparasti
Sanctis tuis, illo conuertatur Anima eius unde descendit.
Idem ſuper obitum Theodoſij Imperatoris. Deyž odpo-
čijnuti wěčné Služebníkowi twému Theodoſyusowi / day
gemu odpočinuti kterěs zhotowal Swatým twým/ deyž
ať ſe tam nawrati Duſſe geho odkud zſtaupila. Newěť teh-
da aby ſe co daremně dalo w Cyrkwi ſwaté/ nebo náſ wtom
vpewňuge Auguſtýn Swatý w liſtu ſwým kdeť taťto diť.
Oblationes pro Spiritibus dormientium ipſos vere aliquid ju-
uare credendum eſt, oblationes & diſtributiones quæ ſunt
pro defunctis non parum conducunt etiam his qui in graui-
bus peccatis mortui ſunt. Non omnino igitur poſt quam oc-
cidit mittit in Gehennam, ſed poteſtatem habet mittendi.
Auguſt: in Epist: 64. Oběti kterěž ſe dēgi za Duſſe wěrných
z tohoto Swěta zeſſlých/ wěřiti máme/ že gijm ſau k weliké
pomocy / Oběti a rozdáwani Almužen / kterěž ſe za duſſe
gegijch dáwagi / ſau gijm welmi proſpěſſné / A ne toliko
tým genž w menſſých Hřijſſých zemřeli / ale y tým/ kteří
w težkých / to geſt w Smrteďných pomřeli. Nebo Pán
Buoh Wſſemohaucý ne po gednu tať Czlowěka vmrtwi/
zwlaſſě Cyrkwe Swaté poſluſſného / a do ohně wěčného
odſýla / má moc do něho wrcy / a zaſe wyweſti / potre-
ſtaſſij za ſwauwolnoſť wať zaſſſaleho.

Hospodár Ziadné zde zmijſky o Dčijſtj nenj / waſ
waſſy Kneží o ním rozprawěgi a hrozý.

Hoſt: Wſſeckno wám potřebj wynadřeti po
waſſy wuoli/ což nerozumíš/ co ſe zde mluwí/ o to poſlu-
chay geſſi Auguſtýna Swateho / coť prawij.

Temporarias poenas alij in hac vita tantum, alij post mortem, alij & nunc, & tunc verum tamen ante Iudicium illud Seuerissimum nouissimumq; patiuntur, non autem omnes veniunt in sempiternas poenas, quae post illud Iudicium his sunt futurae qui post mortem sustinent temporales, nam quibusdam quod in isto non remittitur, remitti in futuro seculo, August: lib. 21. de Ciuitate Dei. Do časné (prý) mučy ginij wtomto žiwotě toliko/druzý pač po Smrti/ginij nynij y potom trpěti budau/ale wssač před oněm hrozněm a neyposlednějšým dnem saudným, to trápeni snasseti budu/nebo neyšechni dostawagi se do wěčných muč/ktěří po onem posledním saudu/na ty toliko přigdu / ktěří zde trestáni nebyli/nebo co se některým natomto Swětě neodpausti/bude gim odpaustiěno w onen čas z Lásky spasitele nasseho. Ale že gšine tu mluwili o Modlitbách za umrlé/tehda gessě připomenu Slowa tehož Augustyna Swatcho/genž pšic na Slowa Apostola Páně w kazánij swým/32. takto dij: Non omnino ambigendum est, ista prodelle defunctis, sed talibus, qui ita vixerint ante mortem, ut possint eis hac utilia esse post mortem, nam qui sine fide quae per dilectionem operatur, eiusq; Sacramentis, de corporibus exierunt, frustra illis à suis huiusmodi Pietatis impenduntur officia, cuius dum hic essent pignore caruerunt, vel non suscipientes, vel in vacuum suscipientes Dei gratiam, & sibi non Misericordiam thesaurisantes sed iram. Non ergo mortuis noua merita comparantur, cum pro eis boni aliquid operantur sui, sed eorum praecedentibus consequentia ista redduntur. Idem de verbis Apost: Serm: 32. Nemáme wtjm (prý) nic zauffati a smý sleti/aby to modleni platně a užitečně býti nemělo umrlým/ale wssač toliko tjm/ktěří za žiwobýti swěho tak se řídili/a wěřili že gšim to užitečně bude po smrti/ nebo kdo bez wjry ktěrá se puosobí skrze Lásku/a bez wčastenstwj giných Swatosti z tohoto Swěta zchází/nadarimo gšim od gegich přátel takowau pamatku/y takowě Modleni a Almuzny dáwani čjněné býwagi/ poněwadž sau o tjm nic nesmeysleli za žiwobýti swěho/nepřigimagic a nebo snad nadarmo přigimagic Lásku Boží/ktěrauš gšim ku obdržení a do stani žiwota wěčného prokázal/ A protož sobě ne Milosrdenstwj zhromaždo-

maždowali/ale hněw Boží wěčný. Protož wěř/yak dij ten to swatý Biskup Augustyn/že to ne nowo smysleno a posta noweno takowě modlenij za umrlé/za kterých Duse něcožoli dobrého dělají/ale za prawě starobilé wěcnij a nařizenij / podle gegich prwnij Wjry / to se gim tím platij a nahrazuje / a wassych Kněží Wjra gšitě gich nemejlí / že ani oněm/ani wám/Wětelům gegich žádné požitku nevcinij/y dobře děláte/že ticho sobě do Kutůw táhnete. My wěříme w Cytwi swatě wseobecne wseckno nám ku spasenij nařizeni gest/y nedaremně ona swatá Žena Matka Augustyna swatcho/ktěrá v Pána Boha takowau Swatost wyprosyla Synu / nebo také byl prwe bludem zaražený. A protož při své smrti oto neywjć prosyla řkauc: Ponite inquebat diua monca hoc corpus meum vbicunq; nihil vos eius cura conturbet, tantum illud vos rogo, ut ad Domini Altare memineritis mei, ubi fueritis. August: lib: 9. Confessi: Cap: 11. Otož hle máš gš twogi Kněží / co oni prawij proti tomu modlenij za umrlé/že nenij z weymyslů/ale zdáwneho naučenij od Pána Boha/a od swých předkůw nařizeni magij. Máš na ten čas dosti.

Hospodár: Ale wssač gessě toho neni konec / bu-
deš mi co dále o tom Potřobu rozprávěti.

Hosp: Zentra také dá Pán Bůh / o sedmi skutcích
Tělesných prawiti budu/neničto mēg se dobře.

P p ij

Rozmlau-

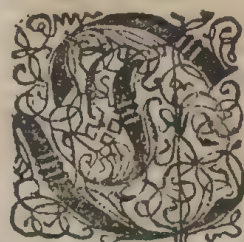
Hospodáře s Hostem o sedmi skutcích Tělesných. Pod Erbem a Rodem Danim Kassycem z Kassyc / 18.

S onim Státem slavným Doušlawem /
W potřebách gšauc: okazal se pravým
Synem: Keč wzácný a ochrána Wlasti /
Kato Curtius, druhý, do Propasti /
Uad Křeku Odru, v Zámku Tawého /
Wběhl dokazugace hrdinstwů swého /
Uad Uepřátely genž ho posěst chtěli /
Uic nezgednawšy odstauřit museli /
Zato ozdoben tím znamením wěčné /
Že činil yal Keč o swau Wlast statečně.

K Drozenému / a Statečnému Pánu Gřijmu Kassycowi z Kassyc / a na Gassowicích a Rudné / 19.

Na ten čas Saudcy Zemědělní / w něm lástwowému Pánu a Příteli. B gíným také Panům Bratrům a Strýcům geho / mne Lástwowým Panům a Přátelům

Al yal gšem W. M. M. losti zastal w pořad /
ku na Saudu zemědělní / na lewé stránce třetího od Drozeného a Statečného Kytjce / Pana Wacslawa Eselishy / Banchce neywyššího těchto Knížectwů / a ney /
milesšího Pana Otce W. M. Uchodilo mi se také W. M. pomauiti / a w tom mým Stambuchu /
při tom rozmlauwání Hospodáře s Hostem / mezi gí /
né neposadit / yal Tytule tak také y Erbu slawného Wasych M. z kterés /
hož stkwjé od mnoha Set Leth ráčíte / pro hrdinsté úny / y pro gíné mno /
hé a wzácné zaslauženj slawných Předků swých / o kterých nam mnohé /
paměti rozprávěgi / wzlášče za Panowání Wladislawa Knížete / ok: lo /
Léta Páně 1255. O Panu Otowi a Rudolffowi Kassycích / kterým gme /
nowané Knížce powolil osazowati w práwé němecšém Wesnice Rud /
nýt / Strýbnýt / y Medary / také Léta Páně 1307. za Panowání Lesta /
Knížete / Pana Petra Kassyc / Syna Sstefanowého / genž byl Raddau /
gmenowaného Knížete / kterýž potom / nebo gíž Syn geho byl Raddau /
Mikaláše Knížete Kauboršého a Opawského / Léta Páně 1343. Také /
Pana Sstefana Kassyc / genž byl Raddau Knížete Jana / okolo Letha /
Páně 1379. Kterýž potomně byl Kaupil Gassowice Letha Páně 1419. /
v Kněžny Markety Katibořské / Léta Páně 1450. Byl také Pan Gindřich /
Kassyc Raddau / gíných potom mnoho Dědůw a Pradědůw / W. M. /
na tom místě Edež W. M. nenáčto seděti ráčíte / seděti / čet ož yá na ten čas /
pro krátkost wíce oznámili nemohu / k gíné to prácy své zachowám / zde /
na ten čas toliko vprágnau chut swau W. M. wíce okazugac / tu Část /
ku toho rozmlauwání / pod Tytulem W. M. podati mi se zdálo / tak se /
domníwagjé / že W. M. z Lásky přigjiti ráčíte / a přebližnete / zatím y /
poznáte gestliž co nehodného a neporádného w Církwí swaté Katholické /
gest / od kteréz Lide Pana Boha neznagjé ani Duchu swatého nemagjé /
odwesti oslugj / a /e W. M. w spomenuwšy na tak wzácné Předky své /
kterýž v Wěce té swaté žiwi byli / od nich se nepustíte / ale s nima společně /
yal za žiwobyti Brálům a Knížatům pozemským wěrné / a Bráli wšech /
Brálům stále slaužili / a s nim nenáčto přebýwagj / tak také y W. M. /
slapěgemi gich gdauce / gnače nic tomu wěte / k tomu mjštu dež Pán /
Báh aby gestli podlaughých časých přigjiti ráčíte. A zatím ponžžen pros /
šým / w staré Láse swé ráčte mše služebnřka swého mjšti / o čez y potřetj /
prosým. Datum w Oppoli / w Domě Pana Jana Odrwolffa z Důlné /
Stradomě / a na Uebanowicích Léta Páně / 1607.

W. M. f službám wolný /

Bartholoměj Paprocký z Glogol.

P p iij

Rozmlauw

Hospodáre s Hostem / o sedmi skutcích Tělesných.

Hospodář: Vstávej Hosti / yať gsy řekl odpra-
wůg se w tom cos mi připowěděl / a o tom swým Pořádku
dokonce mi oznamůg.

Host: Na gsem / na tom gest / abych tomu za dostu
včinil / toliko deý Bože / aby ty poslauchawosse / tak se w tom
zachowal / a to poraučij Cyrkw swatá dáwati Pokrm La-
čným / yať čteme o tom v Ecclesi: w Rozdýlu 14. Kdež takť o
dij: Secundum vires tuas da pauperibus. Podle (prý) mo-
žnosti své dáwey chudým. Apostol k Galatům píšjic
w Rozdýlu osmém takto dij: Bonum autem facientes non
deficiamus, tempore enim suo metemus non deficientes.
Dobře (prý) činít nevstáwegme / nebo wjm že času svého že-
mýti budeme hognau / a nevstáwagjicý.

Salomon w přýslovjích také dij: Qui despicit proximum
suum peccat, qui autem misereatur pauperis, beatus erit Cap: 14.
Kdo (prý) pohrdá Bližním swým hřěšý / ale kdo se slyuge
nad chudým / Blahoslaweným bude. A protož Ambrož
swatý krátce to odprawugjic dij: Omnis summa discipli-
nae Christiane in pietate est, & in misericordia. Wssečna (prý)
Křestianská nasse Čtnost / na milosřdenstwj náležj.

Chryzostom swatý píšjic na slova Matthausse swateho
takto dij: Misericordia est salutis presidium, fidei ornamen-
tum, propiciatio peccatorum, haec est quae Iustos probat, san-
ctos roborat, Dei cultores ostentat. Chryso: super Math.:
Milosřdenstwj (prý) gest ochrána a retuně nasseho spasenj /
Wjry swaté ozdoba / hřjchu odpustěnj / tat gest která pra-
wedliwě stwazuje / swaté vperwuge / a milownjky chwály
Božij vřazuje.

**Druhý skutek milosřdenstwj tělesného gest / žižni-
wě napágeri.** Dare potum sitienti. O tom skutku Spasýtel
mluwj / v Matthausse swateho: Quicumque potum dederit
vni ex minimis istis Calicem aquae frigide, tantum in nomine
discipuli, Amen dico vobis, non perdet mercedem suam. Tu
se nech přislau chá Geretyk / který sobě lechce opowázjij swaté
Páně / co Pán a Spasýtel náš prawiti ráčij itauc: Kdo
(prý)

(prý) Koli da pýt gednomu z maličkých těch Kofflit Wody
Studené / toliko we gměno Vědnjka / za pravdu pra-
wjm wám / nestrati Nahrady své.

Hospodář: Však také Křstus byl Vědnj
Wjry Swaté / on to k sobě mluwi / gměna Boha Otce neo-
zpomjngic.

Host: Věděl sem ná to že takowau obránu Dia-
bel měl nagiti proti rjm Slowům Páně / ale ty gemu Wjry
nedáway / nebo o tom wěz že Pán důkladně wssudy na geho
forte o wssečnem nám prawj. Kde čest Bohu Otci /
tám se y gemu činj / nebo gest Buoh od wěků s njm nerozdj-
ný / y na wěky wěčně trwagjicý / Swaté své také ne tak lechce
sobě powážuge / yať wy ge wážjite / nic sobě toho nerozwa-
žujete / co prawj Apostol Korinthom w Prwnjm píšjic.

An nescitis quoniam Sancti de hoc mundo iudicabunt. A
zdaliž (prý) newjite / že Swatj tento Swět sauditi budau?
A dalegi dij: Nescitis quoniam Angelos iudicabimus quanto
magis secularia. A protož se wystřjhejte tlampati proti
těm které Pán sobě oblíbili ráčil. Ale dale poslauchey o dru-
hém skutku Tělesném milosřdném: Hieronym: Swatý
mluwj. Apud DEVM non quantitas muneris, nec persona
petitur potentis, sed dilectio & humilitas cordis, Ideo non de-
bet offerri Sacrificium de iniquitate, sed de iusto labore. Hie-
ronim: sup: Eccle: 35. Cap.

**Třetí skutek gest / Hoste přigjmati / chudě sibi a
Pautnjky / yať mluwi Psalmista / w Zalmu 40.** Beatus qui
intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit
eum Dominus. Blahoslawený který zrozumjwa nad nuzným
chudém člowěkem / nebo w den zly a nesciasťný / wyswo-
bodi geho Hospodj odewssech zlych přjhod. Salomon ta-
ké prawj. Qui pronus est ad misericordiam, benedicetur.

Kdo (prý) gest hotowý k milosřdenstwj / požehnán bude. A
Protož Augustj Swatý takto dij: Disce Christiane sine
discretionem exhibere hospitalitatem, ne forte cui domum
clausuris, cui humanitatem nagaueris, ipse sit DEVS. Nam
dicit Peregrinus, fui & non recepistis me, August. contra 5. He-
reses. Nauč se Křestiane wěrný wssem přiwětiwost / kromě
rozeznani

rozeznání okazowati / aby snad ten před kterým dům zamýšláš nebyl Bůh / nebo se žaluge: Byl sem Hostem / nepřigalište mně. Ber sobě na příklad Lota / yať tyž porauči Augustin Swatý řka. Obscutus Lot Angelis tanquam Peregrinis consuetudine hospitalitatis, liberatus à periculo Ciuitatis, & temporale euasit incendium, & æternum consecutus est præmium. Idem Ibidem. Zasedl (prý) Lot Andělům yaťožto Pautníkům zpuosobem přiwětivosti / kterauž byl zwykl prokazowat wšem putujícíým / a tak byl zproštěn od zlé příhody / která se stala Městu Sodomě / všel časného zhoření a nebezpečnostej / a dostal věčné mzdy a nahrady.

Tak (prý) Pán Bůh sobě wysoce wáží a pokládá Lásku proti Lidem Pocestným / yať prawj Ambroz Swatý. Tanta apud D e v m hospitalitatis gratia ut ne potus quidem frigide aque à premijs remunerationis immunis sit, vides quia Abraham recepit D e v m hospitio dum hospites querit, vides quia Lot Angelos recepit, unde scis? an& tu qui suscipis hominem, suscipias Christum, licet in hospite Christus sit, quia Christus in paupere est sicut ipse ait. Amb: de offic. Je ani nárog studené vody / nemůž odněho bez nahrady a obdarování býti / hleď yať Abraham přigal Pána Boha do domu swého / když wyhledáwal Hosti / Lot také Anděly přigal / protož y ty wěz / když přigimáš pocestného Člowěka / že přigimáš Krysta Pána / nebo w Hosti Krystus Pán gest / yať sám mluwiti ráči.

Čtyrtý skutek gest nahého přiodiwati / o tomto skutku Tobias dý: Panem tuum cum esurientibus & egenis comede, & de vestimentis tuis nudos tege. Chleb twýg zchudými a láčnými gez / a Kuchem twým přiodiwey nahé. Tob. Cap. 4. A proto Hieronym Swatý naučenj dáwa řkauc. Quicquid corpora nostra, defendere potest, & humane succurrere imbecilitati, quos nudos natura profudit, hæc vna appellanda est tunica, & quicquid in præsentibus alimentis est, Necessarium, hoc vnus diei victus appellatur. Hieron. in Epistola 23. Cožkoli Těla nasse braniti může od zlé příhody a Lidškému nedostatku / a mdlobě můž slaužiti / my kteřížto můžeme býti / dopřegmež gým toho / které Nahé widíme / to má býti

má býti gedná Sukně řečená / Ačkoli tež w Krmjch co zby řečného gest / to Nemagující má býti dáno / a to sluge gedného dne Pokrm. Tak tehdy možněgšy magj krmít a přiodiawat Chudé.

Pátý Skutek gest / Nemocné nawštěwovati / Visitare infirmum. Tak o tom wěz / že Wykupitel náš gest lástkw na takowé / kteří nawštěwují Nemocné / a gím w gegich Neduzých napomáhají. Takowým pak / genž se toho Skutku štítj / mluwiti ráči v S. Mathausse w Cap: 25. Infirmitas eram, & non visitastis me. A protož Augustyn swat: Qui veram ostendit corporis sui infirmitatem, humanæ tractandus est, qui autem falsam pretendit & convinci non potest, Deo dimittendus est. August: de opere Monachorum. Kdo (prý) opravdowý nedůh swého Těla vřazuje / hodná wěc gest geho opatřiti / a nawštěwovati / ale kdo se dělá Nemocným / a nenj opravdu / a w tým se přiznati nechce / porauč ho Pánu Bohu / ten wj co s takowým činiti má.

Šestý Skutek Wězně nawštěwovati / a wykupowati / nebo prawj Spasitel v Mathausse S: W žaláci gsem byl / a nepřisli gste krmně. A protož prawj Aug: swatý. Beati illi qui subveniunt miseris, quoniam eis rependetur, ut per misericordiam Domini, de miseria liberentur, nam id ipsum videtur iustum, ut qui à potentiore adiuuari vult, adiuuet inferiorem, in quo est ipse potentior. Aug: de ser: Dom. Błahoslawenij gšau onino / kteří sedrunt dáwagi Nuzným / nebo gím to bude nahrazeno od Milosrdného Pána / že sami z Nauze wyswobozenij Budau / nebo gest wěc slusná / aby ten kdožby chtěl býti šedrowán od možného / sám také nuzněgšymu sebe pomáhal. A tak činit náležj / když tak prawj Ambroz swatý. Omnis summa disciplinæ christiane in pietate est, & misericordia, quam aliquis sequens si lubricum carnis patitur, vapulabit sine dubio. Ambros: de officijs. Wšedno (prý) věcnj Křesťanské na milosrdenstwj náležj / které hož nebudeli kdo mjtj / nech ten wj že od Pána trestán bude.

Štatnj Skutek gest / Pochowáwati Mrtvé. Sepelire mortuos. Dat nelitowat na takowý Náklad / když to po nás Spasitel mjtj chce: Gest to Obyčej mezy lidmi mož

nými / že welmi nákladně Pohřeby odprawuji / a to mohau
wěděti / že žádného Užítu Dusem swým nedělají takový
mi Náklady / než tolko Poctiwość Tělu / kterém yať prawj
Augustýn swatý. Nec aliquid nocet fidelibus negata eorum
corporibus sepultura, nec si exhibeatur aliquid infidelibus pro-
dest. Aug: de cura agenda pro mortuis. Ani (prý) to na
vblizenj wěrným není / gestližebý Těla gegich pro zlost lidští
pochowaná nebyla / nic tež newěrným neprospjwá / ney wzá-
cnějšý a neglawnějšý pochowáwanj gegich. A dále zase
takto prawj. Quibus peccata dimissa non sunt à sacris locis,
post mortem adjuuari non possunt, quia quos peccata graviora
deprimunt, si in sacris locis sepelire faciunt, restat, ut de sua
presumptione judicentur: Quia eos sacra loca non libe-
rant, sed de culpa temeritatis accusant. Idem lib: 1. de Civitate
Dei. Cap: 12. Tým (prý) kterým Neprawostí a hějchowě od-
pustění negsau / žádné pomocy od míst swatých po smrti swé
aučastnj býti nemohau / nebo které těžké neprawosti a hějcho-
wě potlačugi / Byť se pať w Kostelich pochowáwat poraučeli /
wssat pro swau wysokomyšlnost / a neposlusnostj saužení
budau / nebo gich místo swaté neobráni. Než o swau potupu
budau před Pánem Bohem / na ně žalowati. Podobně
slova Kžehoř swatý napsal kta: Cum gravia peccata non
deprimunt, tunc prodest mortuis, si in Ecclesia sepeliantur,
quia eorum proximi, quoties ad eadem sacra loca veniunt, su-
arumq; sepulchrorum aspiciunt recordantur, & pro eis domi-
no preces fundunt, nam quos peccata gravia deprimunt, ad
majorem cumulum damnationis, potius quam ad solutionem
eorum corpora in ecclesijs ponuntur. Grego: Když welicý
a těšcy hějchowě těl mrtwých nepotupugi a nepotlačugi / teh-
da gjm platno gest když se w Kostele neb na swatým místě po-
chowáwagi / nebo gegich Přátele / kolikrátkoli k těm swatým
místám přicházegj / wzhlednauce na Groby gegich / na ně wspo-
mínagj / a za ně se Pánu Bohu modlj / Ale které hějchowě tež-
šij obřezugi k wětšým zlému a potupenj / raděgj nežli k spase-
nů Těla gegich tam se kladau. Náleží tehdy Těla Křestianská
pochowáwat na místech swatých / těch toliho genž o místech
těch dobře zmýšleli za žiwobýti swého / zpomenauce na slowa
Moniřy swaté Wdowy / a také na slowa Kryzostoma S.
genž

genž nám takowě nawčenj dáwa / abychom se na vysoké mj-
sta netřeli / kta: Ubicunq; sepelimur Domini est terra & ple-
nitudo, secundum quod oportet fieri efficiatur, lugere autem &
deplorare & lamentari eos, qui de hac vita decedunt, ex pu-
sillanimitate contigit, hoc autem ex desperatione future resu-
rectionis intelligitur. Chrysostomus: Kdež (prý) kolim po-
chowání budeme / wssudy gest Zem Páně / ano wssemo-
haucnost geho na každém místě / toliho tak yať potřeba wka-
že. Plakati pať a želeti / křičeti / a lamentowati nad Tě-
ly mrtwých lidí / kteréž z toho Swěta Křestianský zcháze-
g / to pocházj z charstoliwosti a z zleho rozumu o gegich z mrt-
wých wstanj. To nechť gest mluweno o sedmi skutcích
milostných.

Hospodář: Prwnj mi se welmi libj / nebo gsau slu-
šné a powinně wykonáwanj / to mně zarmautilo / cožs ny-
ničko prawil o pochowání Těl na swatých místech.

Host. Ne yať prawim ale Muži swatj / a protož
měg na to pozor yať sobě máš Cýrkew swatau wážit / yať
Kostelů poswícených gegj ctiti / chcessli aby potom byl ho-
den Mjsta toho / y takových Modliteb Včastnjkem / kteréž
Cýrkew Swatá w nich poraučj za swé Syny činiti / A za-
tjm se měg dobře.

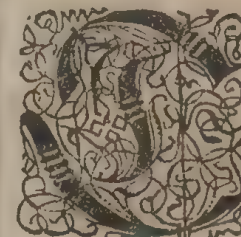

Hospodáře s Hostem o pate-
rým Příkazani Cyrkwe S. z kterýchž gednokažde
nálezij nám zachowawati. Pod Erbem a Rodem
starodawným Pánů Buchtů z Buchtic.

Prawda se sama yak nastal Swět zdo bi /
Tak že tujm tolko Sméno wéčné robi /
Génj samau zwykli obirat se Ctnosti /
A wystřihajic se wsseliyáky zlosti /
Ten etný Jan Buchta nad giné w tom Domu /
Nedobližugác mým Werssem ni komu /
Ozdoben wzácenau Ctnosti / w swaté Prawdě /
Giné dobré skutky každý při něm neyde.

K Drozenému a Statečné-
mu Pánu Janowi Buchtow / z Buchtic a na Da-
mečku / na tento čas na Saudu Zemském / mému zwołassie
Laskawému Pánu dobrého zdrawij od Pána Boha na mnoho Časůw
šťastné wěrné přege a winsfuge.

At yak giném podle pořádku a Míst / kterěž na
tak stawném Saudu Zemském zasedat ráčíte / Nchodis
lo mi se W. M. pomínaut / abych Sména a Erbu do to-
ho mého Sstambuchu wložit a postawit neměl / A
protož pod Tytulem W. M. Čjásktu poraučenij Cyr-
kwe S. poddávám / Ta znamenij vpřimně a powolně
Chuti mé / k Službám W. M. Winsfugac sobě toho / aby práce má yas-
lá taká wděčná W. M. byla / a Duzitel spasyředný učinila / Pdvž to
ne zwymyslenij swého / ale oných Swatých Otcůw / kterj pracugie o Spas-
senij nasse / nám Tawčenij zůstawili / abychom podle gegijch Sstapěgi ži-
wi gsaue / tam k těm Místům w kterých oni sau / přistup gmyti mohli /
zebrawse do Hromady poddávám / Zodnat by wěc opravdu co slyšsyo
ho W. M. podat yako Pánu a Muzj / kterj mnohými Sary od Pána Bo-
ha ozdoben gsaue / weliké a wzáctné Sprawy těchto Knížetstwj odpra-
wowat ráci / A wssakž yako šterný a rozumný Pán / mám za to / tujm na ten-
to Čas pohrdati neráčíte / a podle pořádku to což připadlo laskawě pře-
čtauc w sebey swém zachowáte / podle Obyčge oných wzáctných Sědůw y
Pradědůw swých / kterj s tegto Cyrkwe starodawné wssedkno nawčenij brá-
wali / a podle něho se řidili / proto gich Pán Bůh Blahostawiti ráčil / y
wssemi potěchami potěšyt a rozmnožowat ráčil / kterých yá také W. M.
winsfugie ponjženě w Lásku W. M. se oddávám. Datum w Op-
poli w Domu Drozeného a statečného Pána Jana Odrwolffa z dolnj Stras-
domě / a na Dabanowicých Léta Páně. 1 6 0 6.

Wassy Milosti

k službám hotow /

Bartholoměj Paprocký
z Glogol / rč.

Kc zmlauwání

Hospodář: Hosti milí / prosím tě powěz mi gestě
něco o pořádku Círke wassý / tak yak sy mi připowědel /
a yá rád welmi tě poslauchat budu / chtiwě a wpijmně / čím
se gestě objrá / a wám také co za nawčenj wni dáwagj.

Host: Círke nasse Swatá wseobecna poraučij
nám / abychom Statutos dies fellos, ab operibus seruilibus ab-
stinendo celebrare non neglexerimus. To gest / abychom dni
swatých od něho wstawených / od wseliyatých prácy se zdr-
žugj / swětiti nepřestáwali a neobmestáwali / a toho času
yak se zachowáwat máme / dáwa nám takowé nawčenj Ber-
nart Swatý / ika: Tria sunt quæ in festiuitatibus sanctorum
vigilanter considerare debemus, auxilium sancti, exemplum ejus,
confusionem nostram. Bernard: We dni swatých Božich gim
ku památce wstawených / bedliwě rozgimati máme tři wě-
cy: Negprwé pomoc geho: Neb Modli by kterými se za nás
přimlauwá / Příklad geho kteraký nám o sobě zůstawi / a třetí
Mdiobu přirozenj nasseho / to nám poraučij.

Hospodář: Tu sy mi welmi nepodobnau swěc po-
wědel / ale wssak yak sem řekl / ačkoli o tom nic nesmýšlím ani
držím / aby mne Swatj w čem pomáháti měli w Pána Boha /
welmi rád poslauchati budu yak mi to wywedeš.

Host: Ne yá Bratře / neb gsem také Cžlowěf md' h
yako y ty / než ti oznámím Slowa skuffeneho a zwelebeného
před Pánem Bohem Muže Swatého Bernarda, Genž takto
to wykláda. Auxilium ejus id est sancti, quia qui potenserat
in terra, potentior est in coelis ante faciem Domini sui, si enim
dum hic adhuc viveret misertus est peccatoribus, & oravit
pro eis, nunc quanto amplius, quanto uerius agnoscit miseri-
as nostras, orat pro nobis Patrem, quia beata illa patria, cha-
ritatem ejus non mutauit, sed augmentauit, imo potius movit
viscera ibi misericordiae, quum ante fontem misericordiae adsi-
stet. Debemus etiam vitam, ejus attendere, quia quam diu in
terris uisus est, & cum hominibus conuersatus est, non decli-
nauit neq; ad dextram, neq; ad sinistram, sed uiam regiam
tenuit, donec ueniret ad illum, qui dicit. Ego sum uia ueritas
& uita.

& uita. Item diligentius confusionem nostram aspiciamus,
quia homo ille similis nobis fuit passibilis, ex eodem luto for-
matus, ex quo & nos. Quid ergo est quod non solum di-
fficile, sed impossibile credimus, ut facimus opera quæ fecit, &
sequamur uestigia ejus. Bernard: in sermo. Pomoc proto

Swatých wwažowati máme / že ten kterýž byl mocným na
zemi / giž není mocněgšý / gest w Nebi před Twáři Páně / ne-
bo poněwadž tehdaž když na tomto Swětě žiw byl / obdržel
co gednom chěl / w Pána swého / měl litost nad hřeššycmi /
modlil se za ně ku Pánu Bohu / čím wicegi nynj když lepegi
wznáwa Bjdy a Muže nasse / modli se za nás Bohu Otcy
Nebeskému / nebo ono Božské Dědictwí / ne změnilo Lásky a
nachylnosti geho proti nám / ale gestě mnohem wice Lásku
geho rozmnožilo / wice a wice hýbá wnitřnosti milosťdenstwj
když před studnicy milosťdenstwj stoj. Máme také příklad
ný žiwot toho Swatého wwažowati / nebo yak dluho zde
na Zemi wjdijn byl / a z lidmi obcowal / nechýlel se ani na
prawau ani na lewau / ale se přidržel Cesty králowstě / tak dlu-
ho / až přišel k tomu genž dj: Rát sem Cesta / Prawda y ži-
wot. Gledmež tež pilně na nassý mdlobu a ničemnost / nebo
tež on nám byl Cžlowěf podobný / s tehož Bláta wčiněný /
s kterého sine y my / což se tehdy býti zdá nám za neshadné a ne-
možné takowé skutky a žiwot Swatý wěsti a působiti / ya-
kowý oni nám na sobě ku příkladu wklázali / abychom následo-
wali Sslapěgi gegich a nawčenj.

Hospodář: Gste se w Byblygi že Pán Bůh byl po-
raučil židům swětiti Sobotu / my žádného od Krysta Pána
Kozkazu ani Poručenj nemáme / gisté y od Apostolůw to-
likž.

Host: Pán Bůh gednauč Zákon poraučiti y nariiditi
ráčil / a přjstně ho plniti poraučil / čehož Spasytel náš ne-
ráčil zahubit / Apostolé také Páně ginače se nezachowáwali /
a yako Kryzostom swatý mluwj piššýc k Tesalon: Cap: 2.
Patet, quia quod Apostoli non omnia per epistolas tradiderunt
sed multa etiam sine literis, eadem uero fide digna sunt, tam
illa quam ista, itaq; traditionem quoque ecclesiae fide dignam
esse putamus. Chryso: ad Thes: Cap: 2. Máme to

wssedno z nawčenj Otcůw Swatých / známo to gest / že Apo-
stolé

Itolé ne wšěckno nám škrze listy oznámili / mnoho kromě pí-
ma / a wšak také gegich navčenj na písmě hodnowěrně gest/
yať bez písmá / Nařizenj tehda Cyrke swatě hodnowěrně bý-
ti uznawame. To mluwj geden Muž swatý. Poslauchegtež
druhého. Damascenus Swatý takto dñ. Qvæ christiana reli-
gio erroris nescia suscepit, & in tot secula servat in concussa, mi-
nime vana sunt, sed utilia, Deo placita, salutiqve nostræ condu-
cibilia plurimum. Damascenus de suffrag: pro defunctis.
Cožkoli Náboženstwý přigalo Křestianstě prwé / to pať za
tak mnoho wěkůw až dosawad zachowala Cyrke Swatá /
nikoli takowé wěcy za daremně počítané býti nemagi / ný-
brž platné / milé a přigemné Pánu Bohu / a Spasenj nassemu
vžitečné.

Porančil Stwořitel swětiti Den Swatečný / yať máš
w Knihách prwnjch Mozyšsowých w Rozdilu druhém / kdež
tak dñ: Et benedixit diei septimo, & sanctificavit illum, qvia
in ipso cessavit ab omni opere suo. Gene: Cap: 2. Adal (prý)
Pán Požehnánj Dni sedmému / y poswětil gest ho / nebo w
něm byl přestál odewšeho Sturku swého. Potom in Exod:
16. Kapito: máš tato slowa. Requies sabati sanctificata est
a Domino. Odpočínauti dne Sobotnjho poswěcené gest od
Pána. Dále pať w Kapitole 31. dñ. Videte ut sabbatum
meum custodiatis, qvia signum est inter me & vos. Gleďte
abyšste den Swatý ostřěhali / neboť znamenj gest mezy mnau
a wámi. W Knihách Deuteronomium Cap: 5. Observa di-
em sabati, ut sanctifices eum, non facies in eo quidq; operis.
Pamatug den Sobotnj abys swětil / žádného djla w něm či-
niti nebudeš. Též in Exodo 3. Capite dñ. Sex diebus facies
opus, septimus dies erit vobis sanctus, qvi fecerit opus in eo,
occidetur. Šest dni budete Djlo dělati / den sedmý Budeť
wám swatý / k doby djlo dělal toho času / nechť bude zabit.
Což zachowáwali židé / yať čteme w Knihách Num: Cap: 15.
Coligans ligna sabbato præcepto domini, lapidatus est. To-
liko sebral dřiwj w den Swatečný Cžlowěk geden / w kame-
nowán a zabit z Rozkazu Božjho. Aposťolůw Swatých
ne takowý byl aumysl / ne pro zahálky nařdili a ustanowili
Swátky / ale pro Swatě Obcowánj / aby se Slowo Páně
oznamowalo lidem Křestianstým / tým způsobem swatj Mu-
žj oni

žj oni přičinili Swátkůw / ne pro jiné zanepráždněnj. Nebo
prawj Kžeboř Swatý. Quid prodest interesse festis homi-
num, si contingat deesse festis angelorum. Greg: in homil 23.
super Evangelium. Rať by (prý) to aužiteť byl na Swátčých
lidstých / gestliť by se nepřidál býť na Swátčých Angelstých.
Cot (prý) platno že Kufama swětjš / a Srdcem o Pánu
Bohu nesnýššjš. Hieronim také Swatý dñ. Absurdum
est nimia svavitatē honorare martyrem, qvem scim⁹ Deo placu-
isse jejunijs. Weliká a škaredá to (prý) hlupost / Swatek Mu-
čednjka Božjho swětiti Ožhrallstwjm / o kterým to wjme že
se on toliko Postem Pánu Bohu zalibil / podle tehda navčenj
toho yať tē Origenes Swatý napominá / genž dñ. Si desi-
nas ab omnibus secularibus operibus, & nihil mundanum ge-
ras, sed spiritualibus vaces, ad ecclesiam convenias, lectioni-
bus divinis aures prabeas, de coelestibus cogites, de futura spe
solitudinem geras, venturum iudicium prae oculis habeas,
non respicias ad præsentia, & visibilia, & futura, hæc est ob-
servatio sabbati christiano. Origenes super exod: homil: 69.
Gestliže (prý) přestáváš od djla Swětstého / ani se nepá-
ráš djlem žádným tohoto Swěta / Buď pilen skutkůw Du-
chowných / dñ do Chrámu Božjho poslauchey Slowa geho
o Nebestých wěcech přemysleg / a nehleď na márné a časné
wěcy / ale o budaucých nádegi měg / nehleď na časné a widi-
tedlné / ale na budaucý / a to gest zachowánj a poswěcenj dne
Swatečnjho náležitě Křestianům k wykonáwanj. August:
swatý také dñ. Sacrum sabbatum est antiquum præceptum,
qvod nos christiani spiritualiter observamus, cum ab omni ser-
vili opere, & ab omni peccato abstinemus, & habemus quie-
tem in corde, & spiritualemente tranquillitatem. Aug: super Ioan-
nem sermone 20. Gest (prý) den swatý zdáwna přikázan
Předkům nassým / Kterěž mi Křestiané zachowáwame / kdy
wšeligatých robot / od hřichůw wšelijakých se zdržugeme / a
máme Pořog w srdcy nassým Duchownj. Dále také dñ.
Male observant sabbatum, qvia à bonis operibus cessant, otium
enim ab iniquitate debet esse, qvia bonæ conscientie non in-
quietum, sed tranquillum reddunt animum. Nenáležitě (prý)
den swatečný swětj / Kterj od dobrých práce přestáwagj / a
Marnostmi se gatými zanepráždnuj / nebo zahálka má
X r býti od

byti od zlosti / ale dobře svědomí ne činí nepotogneho aumy /
 slu / ale na všem poctivý stálý a pokorný. Na gíném pak mý /
 stě mluvij takto. Melius faceret judeus in agro suo aliquod uti /
 le, quam in theatro sediciosus existeret, & melius foemine corū /
 die sabbato lanam nerent, quam tota die in neomenijs suis im /
 pudice saltarent. Idem de decem Chordis. Lépe by (prý) vci /
 nil žid aby na Koli své aneb na Wrstatě něco dělal / nežli aby /
 chodil po Kynku a o věcech nepokorných rozprávku mage /
 také by lépe činili ženy gegých wden Sobotnj / aby Wlnu přá /
 dli nežli w svých Tancých nepoctivě škákalj a tancowali / na /
 cot Swátky ustanowené od Pána Boha y od Cyrkwe Krysta /
 Pána / aby se toho času Čest a chwála Pánu Bohu wykoná /
 wala. Kať Kžehoř swatý dj. Dominico die à labore terreno /
 cessandum est, atqve omni modo orationibus insistendum, ut si /
 quis negligentie per sex dies agitur, per diem resurrectionis do /
 minica reparetur. Gre: in regi: W den (prý) swatý Nedělnj / od /
 díla a prác zemských přestáwat máme / a wšeliakým spůsobě /
 Modlitbami se zanepráždňowat powinni sine / aby to co se /
 stříz šest dnj zameškalo / w den swatý z mrtvých wstáti Pá /
 ně se nabrašlo.

Hospodář: Což to se pak nehodj ani omýti / nať /
 žide činj w Sobotu.

Host: Tak Kžehoř swatý mluvj: Si quis pro /
 luxuria & voluptate die dominico lavari appetit, hæc fieri non /
 concedimus: Si autem pro necessitate corporis hoc nec die do /
 minico prohibemus, nam si die dominico lavare corpus pec /
 catū est, igitur nec quotidie facies lavari debet, si autem in cor /
 poris parte conceditur, cur hoc exigente necessitate in toto ne /
 garetur. Gestliže by (prý) kdo pro būgnost Těla a rozkoš /
 meyti se chtěl / toho činit nepowolugeme / pakliby pro důležitau /
 potřebu těla svého / toho mu y w Neděli nezapowjáme / neb /
 dyby byl hřích Tělo w Neděli mýti / tehdá by se žádného dne /
 Obličege nehodilo mýti / gestliže na částce Těla se powoluge /
 pročby se toho času důležité potřeby / na celým Těle zabráno /
 wat mělo.

Hospodář: Když Pán Krystus nepřisel Zákona /
 psowati a kazyti / ale raděgj stwzowati / proč my pak So /
 boty neswětjme tak yať od Boha Otce nařízeno gest.

Host: Proto

Host: Ať máš od Augustyna swateho odpowěd /
 na twé Slowa. Si qveras cur christianus non observat eti /
 am diem sabbati, cum dominus non venerit solvere legem sed /
 adimplere. Respondeo, istud non observat christianus, qvia /
 qvod ea figura profitebatur, jam ipse inplevit, in isto habemus /
 sabbatum. Qvi dicit, venite ad me omnes qvi laboratis, & /
 invenientis requiem animabus vestris. Aug: contra Faust: lib: 3, /
 Proto také wěz proč neswětjme Soboty / že to co tá figura /
 wyznamenala gjž on vyplnil / a tak wěz že my gjž máme w /
 tým nassj Sobotu genž dj. Poďte kěmně wšychni kterj pra /
 cugete a obtiženj gste / a negdete odpočinuti Dusem wassim /
 Gjž přestáweg na tom dnes / cot sem o Swátých powidel.

Hospodář: Wšak toho poraučení má byti wíce /
 proč mi do konce neoznámjś.

Host: Proto aby gjž lépegj pamatowal / když po /
 částce malé otom oznamowati budu / wšak po maličtym času /
 toho se dočkáš / čehož požádáš.

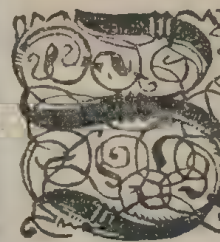
Hospodáře s Hostem o Vypo-
stolijch / pod Erbem a Rodem starodávným Pá-
nůw Laryssůw z Měceslawic.

Před mnohým Set let té vzácné Larysse /
Čehož ten můj Krátký Wersůw newypůsse /
Staré Kronyky Prywilegia dáwné /
Wychwalugice gegich správny Staroné /
Knjzátům Brálům wzácně zaslaužené /
Panským Tytulem k tomu ozdobené /
Po pěti Set let / rozličné proměny /
Wywssy Hrabiaty zůstali Zemany

K Drozenému a Statečné-
mu Kytijři / Pánu Gijřkowi Laryssowi z Měce-
slawic / a na Zbroslawicých / na ten čas na Saudu Zemském /
a wssm Panům Bratrům a Strěpcům geho / na rozličných Statech / také
Pánům Fratštyňům odrudž z Měceslawic / a na rozličných State-
ch Panům mým Laskawým.

(: *) : 30

Welikau chuti rádbych to byl zgeroně vkázal /
a oznámil / tak přátelům jak nepřátelům Wassyh
milosti / welikau dáwnost a starožitnost Erbu a Rodu
W. M. Podlé Kronyk a Magestatůw dáwných / wssak
k tomu Placu prostorného nemage / na giny čas to ode-
kládám / nebo od mnohá Set let / Předkové Wassy
milosti w giny se Stawu spatřugi / jak Kronyky Polské oznamugi Ro-
chanusa Laryssa Hrabietem za času Woleslawo Knjzete Polského / proto
že byl obgednal weliké Swobody Zjďům v téhož Knjzete Woleslawo / a to
leta 1 2 5 4. toho pro syrokau a dlabau Wradu gimenowali Chostissce /
to Gystoryk Polsky oznamuge. Náchazy se také w starých listech Pa-
nůw Walcerowstých / mezy giny Hrabiaty / Hrabie Tomáš Chostissce /
za Kazymir Knjzete / Edy potwyrzowal Prawo a Swobod týmto Kytij-
řům Walcerowstým / ne wsspomínám mnohá wzácných Předkůw W.
milosti / kterj se psali na Glijně a na giny Statech / Krátkosti sfoikuz-
jic. Toliko na ten čas Erb a Tytul W. M. a podním o wzácnosti a
Swátosti Apostolůw Božjch / kterych oni w weliké Poctiwosti magge /
podlé wynawčení w Cyrkwy swaté / tak jak to byli wzali od Staroných
Předkůw oných / kterj Pohanskau Wáru potlačiwssse / a Kryška Pána sobě
zabibili / mocně při nj stáli / tohož y Potomky swé w ynowčowali / což y
W. M. přecetssy tento Sstambuch / Práce a sebranj mého Prawdu poznaw-
ssy / blaudnými a sselessnými Dětelmi pohedati ráčite / a podlé Předkůw
swých při Cyrkwi Páně zůstawssse / mně laskawými Pany a Přátely budete.
Datum w Oppoli w Domu Drozeného a statečného Pana Jana Odrowo-
ssa z dolnj Stradomě / a na Urbanowicých Léta Páně. 1606.

Wassy Milosti

k službám hotow /

Bartholoměj Paprocký
z Glogol / zř.

Rozmlauwání

Hospodář: Powiſs mi proſým o Apoſtoliſch/ yať ſe
rſdili/ kdy Pán od nich na Nebe wſtaupil/ neb ſem to ſlyſſel/
že byli Rybáři ſproſtnj/ nermělj/ yať že oni mohli kdy wy-
přowat lidj mnohé k Wjře ſwaté.

Hofť: Měli Mistrá který gch wšse dobře wywočował /
a Mistrá který z ničeho co chce / wšsecko učiniti může / a to
zgerwně wkazugjc učiniti tak ráčil / yať Aposťol ku Koryntům
Pawel swatý píše / mluwjc. Stulta enim mundi eligit De-
us, ut confundat sapientes. Corintorum Cap: 1. Sprostněst
Pán Bůh sobě woliti ráčil / aby potlačil Mudrce toho Swě-
ta / a wšsať ty sprostně / může takowau Slawau ozdobiti /
že časý wčnými / gegjch nawčeni welmi slawné býti musý /
y takowé Maudrošti / že Doktorowé Pisma swatcho gch
słowa wykládagjc / mnoho Knjh zepsali / a protož o gegjch
Maudrošti Dawid onen Král swatý w Žalmu 18. takto pro-
rokoval řka. In omnem terram exivit sonus eorum, & in
fines orbis terre verba eorum. Po wšem Swětě wysšel hlase
gegjch / a po Končinách Očelstku země słowa gegjch. A kdež
kolik słowa a Ceremonye gegjch opravdowě wykonáwagi /
tam gest Cyrķew swatá / tam tau sprawuge Duch swatý / ne
tam kde mudrákowé toho Swěta sobě nowá nawčeni smý-
slegj / tak Pán chťel Cyrķew swau ozdobiti / yať gessie tohc
potworzuge Hieronim swatý řka. Piscatores illiterati mittun-
tur ad predicandum, ne fides credentium, non in virtute hu-
mana, sed eloquentia & doctrina Dei putaretur. Super Matth:
Kybaťi sprostnj a nevměli / proto byli od Pána wyslanj k ohla-
šowánj a předpowjďání Słowa Božjho / aby Wjra wěr-
ných ne lidskau mocj / ale wymluwnosti Božskau a wčeni-
geho zrozuměná byla: A tak gjž wěz / yať se sprawowati mo-
hli Aposťole / kterj toliko austry swými / a wšsať wšsecko strz
Ducha swatcho z nich wycházelo / a to wšsecko sprawowalo
Láska Boha wšemohaučjho / za co Spasýtel náš / a Syn
geho negmilegšsij gemu díky činil / očemž Lukáš swatý w de-
satým Kapitulum oznamuge řka. Gratias ago tibi pater,
quoniam abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & re-
velasti ea parvulis. Děkujgť Otče že gsy to zkrýl před mau-

drými a

drymi a opatrnými toho Swěta / a zgewils to maličtým
a sprostným. A tak wěz gjž zã wěc gístau / že Apostole
wssecko cožkoli nařídili / cožkoli spravowali / mocy Boha
wssemohaucýho to činili / a tau moc po swým odgirtj na gi-
né wzkládali / na swé mįsto ge wsázegjc. Gessře toho po-
twrzuge Augustýn swatý o gegich wywěcowánj w Knjhách
14. piššyc de civitate Dei, takto řka. Ignaros scientiæ secu-
laris, & illiteratos, elegit ad dignitatem apostolicam, &
evangelice prædicationis dispensationem, ut quicquid ma-
gnum esset & facerent, ipse in eis esset & faceret. lib: de civi: Dei
Neměle (prý) Vměnj toho Swěta y piššina neznagjc / wy-
wolil sobě Pán na hodnost Apostolskau / a oblassowánj a ssa-
ssowánj Ewangelium swateho / aby což koliw bude weliké-
ho a wzáctného štrz ně se wkazowalo / on w njch gsauc sám to
sprawowal / a činil / snadno Braře takowému Nįstru wy-
wěcowati / řterý sám Čřlowěka včiniti ráčil / on smysly y wti-
py sám dáwá / řterých powoluge vřjwati Čřlowěku yať sám
chce / gestřize ře zřěmu / aneb ř dobreimu / dal mu na dobruu
wůli.

Hospodář: Když jsi sám dával / toť tehda y sám
nimi vládně jak ráčí / y wtom bych rád správu dostal.

Host: **V** to mŕiti budeš / **Ŕ**dyž dopovím o vŕá-
cnosti Apoŝtoliu Páně / **y**ať geŝtě Chriŝtoltom ŝvaty mŕu-
wŕ takto. Miŝit Chriŝtus apoŝtolos, ŝicut Sol radios, qvaŝi
roŝa ŝvavitates odoris ŝui, qvaŝi ignis ŝcintillas ŝuas diŝperŝit,
ut ŝicut Sol in radijs apparet, roŝa in odoribus ŝuis ŝentitur, ŝi-
cut ignis in ŝcintillis ŝuis aŝpicitur, ŝic in illorum virtutibus,
Chriŝti potentia agnoŝcatur: qvis enim videns diŝcipulos ŝuos
beně inŝtructos, non ŝcientiam magiŝtri colaudaverit, faciebat
enim Chriŝtus mirabilia, faciebant & diŝcipuli ejus, & inter
miraculorum operationes, major fama virtutum creŝcebat.
Chriŝtoŝtomus: ŝuper Matth: Poŝlal (prŕy) Kryŝtus Apo-
ŝtoly / **y**aťo ŝlunce Paprlŝŝky / **y**ať **R**ůže ŝladkoŝt wůni ŝwě /
yať **O**heň giŝkry ŝwě na různo rozprŕylil / aby **y**ať ŝlunce w
Paprlŝŝách ŝe vŝazuje / **R**ůže w ŝwě wůni dá ŝe cŕyťiti / **O**heň
w giŝkrách ŝwŕých dá ŝe wiďeti / tak teŝ w gegŝch ŝkutečých aby
wŝŝemohaucnoŝt Kryŝtowa poznána byla: **K**doŝby pať
medle wiďa **V**ěďdlnŝka tak doďře včeneho / nepochwálil **N**ij.

1792

stra z maudrosti geho. Czinil Krystus Zázraťy a Diwy / činili také Aposstolové geho y Vědlnjcy / a tak mezy působením Zázraťů a diwů / které činili / wětšy a wětšy wždycky Sláva se rozmáhala o wsechmocnosti Boha Spasytele nasseho.

Taková se byla rozmohla Sláva o Spasyteli nassim / tak že wsemu Swětu w podiwenij wessla / neb gím Pán byl takowau moc dal / yať Augustýn swatý o tom wyprawuge těmito slowy čka. Dedit Dominus potestatem super naturam, ut eam curarent, super Demones, ut eos everterent, super mortem, ut eam contemnerent, super Angelos, ut corpus Domini consecrarent, hac etiam potestas data est successoribus, secundum illud in Apocalipsy cap: 11. Hi habent potestatem claudendi coelum, & convertendi aquam in sanguinem. Augustinus in sermone de Apostolis. Dal (prý) Pán moc Aposstolům nad přirozenij / aby ge vzdrowowali / nad Sfatany / aby ge wyhaněli / nad Smeti / aby ni pohrdali / nad Angely gestě wyžšij moc / aby Tělo Páně poswěcowaly / takowauž také moc dáti ráčil gých Sukcesorom / wsem Biskupům a Kněžům opravdowým w Cýrkwi své swaté wseobecne / podle onych slow w Zgerweni v Jána 8. w Rozdilu gedenáctém: Ti (prý) magj moc zawěti Nebe / a obrátiti Wodu w Krew. Augustýn w Kázanij o Aposstolich. Nad to wsecko gím připowědēti ráčil v Mathausse 8. w Rozdilu 19. takto: Vos qui secuti estis me, & vos se debitis super sedes duodecim judicantes duodecim tribus Israel. Matth: 19. Cap: Wi kteří gste následowali mně / sedněte y wy na dwanácte Stolicých / a saudit Budete dwanácte ro Pokolenij Izraelowo. Newzalt gich Pán s Panstwůžžádného z Rodu Kráľowského / yať nám oznamuge Hieronym swatý čka: Nemo fuit apostolis pauperior, nemo tantum pro Domino reliquit. Žádný (prý) nebyl chudobněgšij nad Aposstoly / ginde prawij / žádný wje pro Pána neopustil / yať oni opustili. Nebo prawj Kžehoř swatý / multum dimisit, qui sibi nihil reliquit. Mnoho (prý) vtratil a opustil takowý / kdo sobě nic nezůstawil.

Hospodář: Takby wssychni Kněží býti měli chudobnj / yať to byli Aposstolové / ne tak Bohati yať sau rovnij Pánům y Zemanům.

Host: Wssak mluwiti se může o takowých lidech Boha prázdnych / že gsaui horšij / než Pohané / čtete sobě Příklad w Knížkách prwnij Mojžšowých w Rozdilu 47. kdež tam tak dij. Emit Joseph omnem terram Aegypti vendentibus singulis possessiones suas, prae magnitudine famis, subiecitq; eam Pharaoni & cunctos populos ejus, prae terram sacerdotum, quae à Rege tradita erat eis, quibus & statuta cibaria ex horeis publicis praebebantur. Genes capite 47. Kaupil (prý) Jozeff wsecku Zemi Egypťskau kterauž prodali wssychni Obywatele / každý své zdrowij hájic pro weliký Glad a Uauzy / a to wsecko poddal faraonowi y wsechen lid geho / kromě Zemi Kněžskau / kterau gím Král dal / a k tomu powinau žiwnost swých humen / gím zgewně dáwati kázano a poručeno. Hogně Pán Služebnjky své obohatiti ráčil / čtete o tom Num: cap: 5. & 18. Prawdu prawijš / že by gím nenáleželo mji dědjetwž žádného / by byla Bohabognoť mezy lidmi / a to gím dáwano bylo což Pán šrze Ezechyele Proroča w Kapituli 47. čj: Non erit eis hereditas. Ego hereditas eorum, victimam & pro peccato & pro delicto ipsi comedent, & omne votum Israel ipsorum erit, & primitia omnium primogenitorum, & omnia libamenta, ex omnibus quae offeruntur, sacerdotum erit. Nebudau (prý) gmji dědjetwž žádného / yá sem (prý) dědjetwž gegých. Obět každá za hřích y za występek / oni to wsecko stráwiti magj / y každá (prý) připowěd Izraelského lidu gegich bude / prwočiny y prworozené wsecko / y oběti wsecky ze wsech věcí / cožkoliw dáwagi / wsecko to Kněžům náležeti má / čtete sobě Pismo swaté / tam negdere yať se Kněžij chowati magj.

A wssak co sem začal otomti nech dopowjm o Aposstolich Páně / yať prawij Augustýn swatý / w Kázanij o Petru a Pawlu Aposstolich takto. Qvis jam nunc desperet, aut de humilitate generis, aut de magnitudine criminis, cum videat sic inundasse coelestis gratiae fontem, ut & piscatorem regibus preponeret, & persecutorem apostolis aequaret? ille enim & pauperiem suam curat, alimenta quotidiani victus querit in pelago, factus est dives in CHRISTO, cui Reges & nationes famulantur in seculo. Paulus vero dum urget gladiis fan.

dijs sanctos fidei suscepit jugum, & Magister factus est gentium, forma martyrum, formido Demonum, indultor criminum, fons virtutum. Augustinus in formone Petri & Pauli.

Když (prý) nyní má zauffati w stawu swého Kodu / anebo tyž težkých hříšných postawený :

Když widi tak hog- né Studnice Království Nebeského rozvodněný / tak že předložiti ráčil Kybáře / a protivníka pravdy Boží z Aposstoly stownal. Petr když Uauzy a nedostatků swého sse drowati chtěl / každodenně w hlubokých Wodách žirno- sti sobě wyhledáwal / tak zůstal Bohatým w Krystu / že gemu mnozy Králové y Národové slauží.

Pawel pak když Mečem lid Boží sužował Místrem Pohanům / a spůsob- nosti M učenlým / bázní a strachem Diablům / odpusti- telem hříšných / a wsseliyaké nepravosti / Studnice ctno- sti : Tohle máš nestihlau wssemohaučnost Boží.

Hospodár : Gsauc Aposstolem Petr / hřessyl a ge- ho nepravosti a hříchy odpustěné od Pána / y nám hříš- ným také odpustěný hříchowé budau / zauffati není po- třebů.

Host : Tak gest / želeť za hřích tak potřebj yak Petr želel. **Neb Ambrož swatý w swým Kázání dj :** Fidelior est Petrus, postquam fidem se perdisse deflevit, atq; ideo ma- jorem gratiam reperit, tanquam enim bonus pastor, tuendi gregem accepit, ut qui sibi infirmus ante fuit, fieret omnibus firmamentum, & qui se interrogationis tentatione mutaverat ceteros vere fidei stabilitate fundaret. Ambros: in humil:

Wernegstým (prý) Petr stal se potom / kdy Wjeru stratil Pánu Bohu swému / přehořce plakal / daleko wěššj Lásku nassel / nežli gij byl stratil / neb jako dobrý Pastýř přigal Stádo Boží w ochranu swau / aby tak yak sám prwe mdlý byl / wssechném učinil potwrzený / a yak se byl otážky poku- sseným změnil / tak giné opravdové wjry stálosti / perwný- mi a gruntownými učinil.

Hospodár : Tak wždy pokání s tak welikých hříšných Pánu činil / rád bych wědel / yak bych též sám se vpořořit mohl.

Host : Ambrož swatý pišsie na slowa Lukáše S. w Knihách

Knihách dewatých takto mluwj. Lachrimas Petri lego, satisfactionem non lego, sed quod defendi non potest abluí po- test, lavant lachrimae delictum, quod voce pudor est dicere, vel confiteri, lachrimae veniam non postulant sed merentur. **Cztu (prý) o Pláči Petrowým / o dosti učiněný za hřích nečtu / a wssak co se obrániti nemůže / obmyt se slzy swými a Pláčem může / obmywagi slzy výstpek ten / kterého my se stydíme hlasem powědet a spowjdat / slzy odpustěný nezá- dagi / ale ge tolko zasluhuj.** A protož dý Ambrož swatý. Flevit amare ut lachrimae lavarent delictum, similiter tu la- chrimis dilue culpam, nam non invenio quid dixerit, sed quod flevit. Idem ibidem. **Těžce plakal aby slzy obmyli hřích / tak také y ty pláčem zmazáa obmyweg hříchy twé / neb ya nenacházým co by Petr řekl / tolko co plakal: Ne bez přičiny Pán Bůh to na něho dopustil yak Kžehoř swatý dý.** Omnipotens Deus idcirco Principem apostolorum permittit cadere, ut in sua culpa disceret, qualiter aliorum misereri deberet. **Bůh prý wssemohaučý ne nadarmo dopustil pa- dnout Knžeti Aposstolskému w hřích tak těžký / aby on sám na swým hříchu se učil / yak by se nad ginými slitowati měl.** A protož Lew Pápež dý: **Tak (prý) Spasitel náš Ježíšs Krystus ustanovil / aby prawda ktera prwe Zá- tonem a na prorockým wyhlássowání se zdržowala / strz trauhu Aposstolskau na spasení wssem wssla / tak yak na- psáno w Zialmu 18. Po wssj zemi blas gegich / a po konci- nách Země slowa gich.** Dalegi také dý tyž Leo Papa. Ig- ne spiritus sancti, quasi vivae lucis fonte Christus Apostolos suos perfudit, ut ipsi postmodum, universum mundum tan- quam duodecim solis radij, ac totidem lampades veritatis il- luminarent, & in ebriati novo vino replerent, atq; irrigarent scientia corda omnium populorum: Idem in ser: Petr & Pau: **Ohen Ducha swateho jako žiwé Swětlosti Studnice / Krystus Aposstoly své prorazyl / aby oni potom wsecet Swět potropili jako dwanaacte Papelsků slunečných / y tak mnoho Bahancůw pravdy osvětile / a opira se se no- wým Wjnem / naplnili a potropili nawčením swým Srd- ce wsech lidí.**

Poslyš co nám o pilnosti Pawla swateho wyprawu-
ge Chry.

ge Chrysoſtom ſwatý řka. Paulus terram atq; mare, Græciam ſimul atq; Barbariam, omnemq; prorsus qvanta eſt ſub ſole regionem, qvaſi volucris circuit, non ſimplici labore, velut in vacuum itinere percurrans, ſed peccatorum ſpinas pariter evellens, verbum pietatis ubiq; ſeminans, errores fugens, veritatem reducens, ex hominibus Angelos faciens. Qvin imò ipſos homines qvaſi ex demonibus Angelos provehens. Joan: Chriſoſtom: hom: 1. de laudibus Pauli: **Pawel Zemí y Moře/ Ržecké y Pohanské Zemí/ a právě wſſecet otkř. Mlet Swěta yaťo létage obſſel / neſproſnanu práci yaťoby daremně běhage / ale wykřeňugjc hřichy / Slovo ſwaté wſſudy rozſýwagjc / wſſelité blaudy zaháněge / prawdu přiwozugjc / z lidj Angel yčinjc / anobřz ſamé lidjy aťo z Diáblůw Angely wywozugjc.**

A protož oněm dñj: O Paule coeli civis, eccleſiarum columna, Angelus terreſtris, coeleſtis homo, ſicut enim in igne ferrum totum proſectó ignis efficitur, ſic Paulus charitate ſuccenſus, totus effectus eſt charitas. Idem de laude Pauli. **O Pawle Meſſiane Nebeský / Cyrkewnjí Slaupe / Angele zemský / Czlowěče Nebeský / neb yaťo Zělezo w ohni wſſecto w oheň ſe obráti / tať ty Pawle ſwatý Božj Lástu zapalenj / wſſecet gſy ſe do cěla proměnil w miloſt lidem hřij. ſſným / A geſtě wjcegj dále o něm mluwuj tyž Kryzoſtom ſwatý řka:** O mirabiles nobis genuit fluuios Paulus, non ſecundum paradíſi fontem novem tantum, ſed etiam multo plures, ac quotidie fluentes, non terram irrigantes ſed animas hominum ad producenda germina virtutum ſuſcitantes. Quis igitur ad explicanda Pauli merita ſermo ſufficiet, quæ lingua laudibus ejus inuenietur æqualis, cum omnia bona quæ ſunt in hominibus bona, anima una poſſideat, & ea cuncta, plene atque comulate, nec ſolum hominum, ſed & quod potius eſt Angelorum. Idem. **O předivně (přj) nám Ržeťy ſplodil Pawel ſwatý / ne podle Kayſťých pramenůw / aneb ſt. dníc toliťo dewět / ale o mno^o wycegj / kterými ne Zemí zwlaſtugj / ale duſſe lidſké / aby plodili Kmeny ctnoſti / ponauka. gj / kteráž tehda řec ě wyſwětlenj záſluh Pawla ſwateho / ne yde w Czlowěku tať doſtatečná / který yazyk geho ě wy. chwallowání ſe negde hodný: Poněwadž wſſeckny wěcy**

kterěž

kterěž gſau w Czlowěku dobře / gedna Duſſe ma w ſwe mo. cy / a to wſſeckno zauplna a hogně / netoliťo lidem ě požit. ku / ale co wěſſyho geſt y Angelům Nebeským.

Jakož ho my wychwalowati nemáme / když ho tať ſwatj Mužj wychwalugi / kterým Bůh wſſemohaučy za hřichy toho nepočítal / ale owſſem taťe ſlávý hodné pro ſgčm rá. čil / neb ſam taťowau Sláwu genu pro ſebe včiniti ráčl / yať nám Maximus Biſkup ſwatý w ſwým Kázanj oznam. ge / řka: Paulus ultra humana raptus eſt ad tertium coelum, coeleſtia ſecreta cognovit, ut eccleſiarum futurus Doctor inter angelos diſceret, quod inter homines prædicaret. Max: Episcopus in ſerm: de Apoſtolis. **Pawel nad Czlowěčen. ſt. wjat geſt do třetjho Nebe / Nebeské tagemſtwj poznal / aby Cyrkewnjí Doktor budaučy mezy Angely ſe wy. včowal / cožbyťoli mezy lidmi rozprávěti mēl. A protož Iſidorus mluwuj:** Merito ſanctis Apoſtolis attribuitur, quod in ſapientię libris legitur. Hi ſunt viri miſericordiæ, ſiue quia miſericordiam conſecuti, ſiue quia miſericordia pleni, ſiue quia miſericorditer à Deo donati ſunt nobis. Iſidorus in ſermone Petri & Pauli. **Sluſně (přj) a náležitě Apoſto. lům ſwatým přepiſugj ſe a připodobňugj ſlowa w Knj. hách Maudroſti napsané / tiť gſau Mužj miloſrdenſtwj: Neb gſau giſtě Mužj miloſrdenſtwj / neb že miloſrdenſtwj doſahli / buďto že gſau mjoſrdenſtwj plnj / a nebo proto že gſau nám z neſmjrne Láſty a miloſrdenſtwj Božjho daro. wání.**

Hospodář: Wždy to byli lidé yaťo y my gſme / a ě té ſprávě od Pána Boha powolání / proč gjm tať máme přidáwat ſlávý / a ſotwa yať tu ſlyſſým / ne tať yať ſaměmu Pánu Bohu.

Host: Gj m ſláwa / Pánu Bohu čeſt a Chwála / že gjch taťowau ſtaloſti pro naſſe ſpaſenj obdarowati ráčl / a protož gſmeli powinni ſluby Panůw Zemſťých w pocti. woſti mjrí / mnohém wjcegj ſlužebnjky Pána Nebe y Země ctiti a welebiti máme / neb oni yať prawj Iſidorus Doktor Püſma ſwateho / řka: Scimus quod viri iſti, nec ſibi vi. xere, nec ſibi ſunt mortui, ſed ei qui pro eis mortuus eſt, ma. gis aut

Sf tñ

gis aut

gis aut nobis omnibus propter illum, pro nobis facit eorum vita, eorum doctrina, & etiam mors ipsa, in conversione eminentiam, in praedicatione sapientiam: in passione sua patientiam, nobis beati Apostoli contulerunt, qui etiam usq; hodie conferre non cessant, misericordia pleni & sanctorum orationum fructibus. Isidorus ibidem.

Wjme (prý) že ti Mužj swatj / ani sobě žiwj bily / ani sobě gšau pomřeli / ale tomu který za ně vmřjti ráčil / a mnohém nám wjc pro něho wšem činj žiwot gich y včenj gegich / y také sama smrt gich / wobracenj přewyšsenost / ohlaffowanj / maudrost / w včenj / a w trápenj swým / trpěliwost nám Aposstolé swatj podali / a gessě až posawád podáwati nepřestáwagi / Milosřdenstwj plnj / a Owocj Modliteb swatých. Basilus swatý püssyc na slowa Spasytele nasseho v Mathausse swateho / kterýž knjm mluwiti ráčil takto: Veniente luce

diei, aegritudines alleuiantur, homines à somno excitantur, aues garriunt, bestiae ad latibula sua fugiunt, sic luce apostolorum veniente, mundus fuit aedificatus, in credendis foecundatus in operibus bonis, alleuiatus à peccatis, excitatus à negligentijs, animatus ad contemplationem coelestium, ereptus à potestate Daemonum. Basil: super illud Matth: 5. Vos estis lux mundi.

Když přicházj swětlost dñowa / bolești se vmenssagi / lidé se ze sna probuzugi / Práctowé spjwagi / a spotwořile howada aneboližto Sselmy do swých skrejšy wřjagi / a se křygj / tak také kdy ta swětlost Aposstolůw přišla / teprwá byl Swět zastawen w wěřjých / rozhognil se w skutcích dobrých / wyswobozen od hřjchůw / wzbuzen od nedbániwosti a lenosti y zaměšťan j služby Božj / k rozgjmánj a wwažowanj Nebeštých wěcy posylněn / y z mocy proklatých Diablůw wytržen.

A protož nemáte se čemu diwiti / že gměna gich gšau welmi nemile Petelnjškům / neb čeho sami dowěști nemohau / nacházegj takowé mezy lidmi Dčitele / křejby ge lidemhaněli / a w žádné gich poctiwosti neměli / aby se gjm ney wys rauhali / a tim mno^o lidj od lásky Božj odwozugi: Čtěte sobě slowa Spasytele kterýž mluwí v swateho Mathausse k Aposstolom čka: Beati estis cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint; omne malum aduersum vos, mentientes

propter

propter me.

Blahoslawenj gste když wám budj zlořečiti lidé / a následowati wás budau / mluwjce wsecko zlé protiwo wám klamliwě pro mně: Wšak w Zákoně se wychwalujete / a Ewangelij se gmenuge / tamto negdete. A protož mēg sletnost nato že gich sám Pán vsetřowati ráčil / nám zůstáwagj příklad abychom my gich w poctiwosti měli.

A tak Augustyn swatý ad Volusianum püssyc takto gich wyslawuge čka: Ex paucissimis & imperitissimis & abjectissimis, multiplicantur, nobilitantur, sublimantur, copiosissima agmina. clarissima ingenia, cultissima eloquentia, doctorum, auctorum, ac facundorum.

Z maličkě hromádky nevčených / a od lidí zawřžených / rozmnožiti ráčil / vřlechtil a pozdwihl hogně zástupy lidu / neghlawněgšy a negwzactněgšy / wtipy neyozdobněgšy / wymluwnosti / Doktorůw slawných y wymluwných.

Hospodář: Ohawna smrti Pawel y Petr yaf sem prwě slyšel / že oba dne gednoho pomřeli.

Host: Takowau gich smrt ne bez přičiny Pán mřti ráčil / yaf nám Ambrož S. w gednom Bázan j swém oznamuge čka: Non sine causa factum putemus quod

una die, uno loco, unius tyranni tollerauerunt sententiam, una die passi sunt, ut ad Christum pariter peruenerint, uno loco, ne alteri Roma deesset, sub uno persecutore, ut aequalis crudelitas utrumq; constringeret, dies ergo pro merito, locus pro gloria persecutor decretus est pro virtute. Diuus Ambrosius.

Neb bez přičiny to se dalo rozuměgme / že gednoho dne / na gednom mřstě / od gednoho Tyrana gšau na smrt odsauzenj / pro to gisťe / aby ku Krystu Pánu společně přišli na gednom mřstě / aby gedn yaf druhý w Ržjmě včenj gednoho aučastnjcy byli.

Pod gedným Protiwnjškem wjry / aby gedná wřetnost obau šlačila / den tehdy pro zařlauženj / mřsto za sláwu / protiwnjšk pař vznan gest za ctnost a stálost gich.

Dyonisius swatý w listu swým o gegich smrti takto püssě. O Frater mi Timothee, si uidisses Agones consumationis ipsorum, defecisses quidem pre tristitia & dolore; Qvis non fletet illa hora, quando praeceptum sententiae agressum est in eos, ut scilicet Petrus crucifigeretur, &

Paulus

Paulus decolaretur; vidisses quidem tunc turbas iudeorum, & gentium percutientes eos, & expuentes in facies eorum, sed adueniente terribili tempore consummationis ipsorum, ligauit columnas mundi, non utiq; absque fratrum gemitu, atq; ploratu, & cum separarentur ab invicem, tunc Paulus ait Petro: Pax tecum fundamentum Ecclesiarum, pastor ovium & Agnorum Christi: Ac Petrus ad Paulum, vade in pace praedicator bonorum, meditator & Dux iustorum salutis. Cum autem elongassent eos ab invicem, secutus sum Magistrum meum scilicet Paulum, non in eodem enim loco seu vico occiderunt eos, attende miraculum: Vide prodigium frater mi Timothee, nam praesens fui in separatione eorum: Post mortem autem eorum, vidi eos inuicem, manu ad manum intrantes portas urbis, & indutos veste luminis, & coronis claritatis & lucis ornatos. D. Dionisius in Epist. ad Timothee: O Bratře můj Tymotee, kdyby byl viděl dokonánj gegjch / snadby byl omdlel pro zármutek a bolest / kdyby neplakal byl w onu hodinu / kdyz gjž byl Orel wyřknut na ně / aby Petr vřkžován byl / a Pawel aby stiat byl / vhlédalby tedaz byl mnozštwj Zjdu a Pohani tepance ge / a genž plwali na Twaři a Obličege gegjch. Potom kdyz se gjž čas přibližowal dokonánj gegjch / zwázali Slaupy tohoto Swěta / ne bez welkého a žalostného lkánj a kwslenj Bratrůw gegjch / a kdyz gsau byli na různu oddělenj / řekl Pawel Petrowi. Pokog stebau Grunte Cytke / Pastýři Owec y Beranůw Krystowjch. Petr tež řekl k Pawlowi / gdiž w Pokogi Glasyteli dobrjch a spasytedlnjch wěcy / a kdyz byli wzda lenj od sebe / šel sem za Mjstrem mým torjzto Pawlem / neb ne na gednom mjstě aneb vlicy zamordowali ge. Známenyž Diw a znamenj / hleď na Zázrak diwnj Bratře můj Tymothee / neb sem byl přjtomen při gegjch rozdělenj / po smeti pak gjch / widěl sem ge společně / an se za ruce gali a wessli do Města w gasnjch Kaussech / a Korunami yasnými ozdobenj byli.

Hospodár: Welmi to Zázrak byl diwnj kdo to widěl / wssak to slyšeti welmi žalostná wěc gest.

Host: Doktor gedem Pisma swatého napsal takto:

Sicut

Sicuti pauperes cum thesauros regios aspiciunt, suam paupertatem amplius agnoscunt, ita & anima humana patrum animas religens, mentem suam amplius humiliat. Jako

(přj) chadj lidé hledice na klenoty a Poklady Královské Nauzy a chudobu swau o mnoho lépe vžnaw. gj / tak te Dusse wsselika rozważugje wžactnost ctnosti Otcůw swatjch / tim wjcegj aunysl a wůli swau ponžuge / y ty také / dey to Pane Bože aby se poznal / a o swatjch Apssoljch lépe rozuměl / neb to nam náležj co Spasytel náš zwlebil / my welebiti a w poctiwosti gmjti máme.

Hospodár: Wy tehdy wasse Knězj počtáte Apssolstjmi Successori / to gest Náměstky a mjsto gjch zde na Zemi spravugje? Powězyž mi medle odkud to sobě wza li wassi Biskupi / že Knězj swětj / a diwně nadnima počt nagj sobě / majjž / křtjg / čehož Krysius nad Apssoly nečinl.

Host. O Kozume wywššeny: Co pak gest to hnewjšs / že Krysius byl Bůh / řekl a stalo se / Apssicle pak od něho powolanj patrně a yasně Duchem swatým obdarenj byli a wyslanj na předpowidání a ohlassowanj slo wa Božjho / a wůle geho swaté / sauc sami plnj Duchu S na gineho wlewali štrž kladenj rukau swjch. O čem

máš w Skutjch Apssolstjch w Kapitole 6. Elegerunt Stephanum virum fide plenum, & Spiritu sancto, & Philippum, & Prochorum, & Nicanorem, & Timonem, & Parmenam, & Nicolaum aduenam antiochenum, hos statuerunt ante conspectum Apostolorum & orantes imposuerunt eis manus, & verbum Dei crescebat, & multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde. ^{tu ogolem mj} Wywolili gsau Štěpána plneho wjry y Duchu swatého / a Filippa y Prochora a Njkanora / Tymona y Parmena a Nikulasse přjchoze Antyochenskeho / ti gsau postavili před Apssoly a oni pomodliwše se / wzkládali sau ruce na ně / a Slowo Božj rostlo / a rozmáhal se počet Wcedlnjškůw w Jeruzale mě.

A tu hle máš začátek swěcenj Knězů od Apssolůh Páně / nestwobodně šli ohlassowat Slowa Páně / podle onoho pořádku / kterjž gjm Spasytel okázal / yako nejwjš

T t

šly Biskup

Isy Biskup.
wuge itanc:

O čemž Jan swatý w Kapitole 20. x ypra-
wuge itanc: Pax vobis, & cum hoc dixisset ostendit
eis manus, & latus, gauisi sunt ergo discipuli viso Domino.
Dixit ergo eis, iterum Pax vobis, sicut misit me Pater & ego
mitto vos, hoc cum dixisset insufluit & dixit eis. Accipi-
te Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur
eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Joannis 20.

Po-rog wam / a to itanc okázal jim rucey Bož / y zradowali
glau se Včedlnicy widance Pana / tehdy opět dii jim Pan /
Pokog wam / yakož mně poslal Otec / y yá posylam wás /
toy to řekl wzdechł na ně / a řekl jim. Přijmětež Ducha
swateho / kterýmž odpustíte hřích / odpustítež se jim /
a kterýmž zadržíte / zadržán gšau. A tuhle máš také po-
swícený Paně Včedlnýw geho / ač byl Bůh sám / okromě
modlený Bohu Otci / toho nečmil. Tu ti já dím nehořel mazať

Máš také Ducha swateho wynarčený Apostolůw
yáť poswěcowati ginych mli w skutcech Apostolských tak-
to / yáť se o tom čte w Kapitulum 13.

Ministrantibus
autem illis Domino & jejulantibus, dixit Spiritus sanctus: Se-
gregate mihi Saulum & Barnabam in opus ad quod assumpsi
eos, tunc orantes & jejunantes imponentesq; eis manus dimi-
serunt illos. Actorum 13.

Ugdešy w Kapitulum 14.
Wchnost takowáz Ubege w pořádku wstěm / ne leč
na tohos ruce wkládagij / yáť gest poraúčený Apostola
Paně yáť se čte 1. Tim: Cap: 5.

Manus cito nemini
imposueris, neque communicaueris peccatis alienis; Ne-
wsklád g rychle ruky na žádného / ani mēg spolky s cizými
hřích.

W druhé také Epistole w Kapitule 1. dii:
Propterquam causam admonco te, ut resuscites gratiam Dei,
quæ est in te per impositionem manuum mearum.

Pro-terauž to přicinau / Napominám tě aby wbozowal milest
Božij / kteraž gest w tobě / škrze wloženij rukau mých / a
prorož wěz že mnoho vážné gest wzkládánij rukau Biskup-
ských na Kněze každého / neb zatým moc Ducha swateho
k němu přistupuge / a budeli se náležitě spravowati / sám
při něm přebýwati bude / a dokawád při Cýrkwi swate a
pořádku gegj trwá / dotad wšecky skutky w Auřadě geho
wážné gšau / by byl Kněz neghorššý / sám Krysius a Duch
geho

geho swatý wšeckto spravuge / yáť sem ti prworňé powě-
děl. **Wěz** tehda zagistě že Spasýtel Cýrkew swan ne-
poswěcněnanu má / byť pak Knězij zli byli / neb on sám gest
sprawce gegij. **Máš** slowa Boha Otce / že ho položiti
ráčil za fundament a za Kámen gistý Cýrkwi swé. **A**
prorož po na Ube wzetj geho postavil gině kámenj Grun-
towné na místo geho.

Podle připowědi w Izayáše
Proroka w Rozdilu 54. genž dii: **Ecce** ego sternam
per ordinem lapides tuos:

A činij tomu dosti yáť Bůh
prawij: Petro successit Linus, Lino Cletus, Cleto Cle-
mens, Clementi Euaristus, **A** tak až do tohoto času / a při
každém také Kostele w každé Kragině / tak se zachowá-
wá.

Přestaniž na tým na tento čas. **ej** wpišij
maš anati sine ptej coj hř
peni na lejaš

T t ů

Kozmlauwá

**Hospodáre s Hostem o wzá-
cťnosti a starozitnosti Biskupův / pod Erbem a Ty-
tulem Drozeneho a statečného Pana Mikuláše Wran-
ského na Wraném / a jiných wsech Strepcůw geho.**

Zdáv na ten Selch Bratře okráčeny /
A welikau cťnosti gístě ozdokeny /
Pro swau ochotnost genž ho za Erb magij /
S toho gím mnozy lidé choválu dají /
Od mnohá Set leth w těch Knížetstwach Slavných /
Od oných Knížat z Pia stowé krwe dávných /
Aurady welké na sobě mýwali /
W kterých se wěrně a Slavně chowali.

**K Droženému a Statečné-
mu Rytíři Panu Mikulášowi Wranštmu /
Wraného a na Wraném / toho času na Sandu Zemském
w Knížetstwach Oppolském / a Ratiborském. Panům Bratrům / a Strýcům ge-
ho. Panům Kogopským z Kogozníka. Panům Ořetým / a Pa-
nům Urbanowským z Urbanowic.**

oc (*) 340

Tým mým Sslambuchm mně welice laš-
wý Pane Wranšty / jiných wzácných a starodávných
Kodůw Erby a Tytuly / podle porádku jak na Sandu
Zemském seděti ráčíte wspaněly / narohl jsem také po-
minaut Esoby W. M. K čemu y starozitnost Kodu
W. M. weliká / y porádek ten na Sandu / w třech
W. M. zasedati ráčíte / a k tomu y welká a wprj. na chut W. M. Pro-
tiro mně / kterau sem znal po W. M. Kdykoliv mi se přitěšilo byti /
neb w Domu W. M. Neb také kde ginde laškawé Tucha sré promě-
ňowat gste my neráčili / nemohá tehdy čim jiným náhrady čemti / čas
stku Kozmlauwání tohoto Hospodáre s Hostem / o starodávnosti Bisku-
půw Cyrkwe swaté / pod Erbem a Tytulem W. M. K wsech Pánůw
Strepcůw W. M. Poddávám / magje z to že na ten čas odemě wssy-
chni za dobré y laškawé přigmíte / a tento porádek Cyrkwe swaté w do-
brém wq. eni msti budete / tak jak se w tom zachowávali slawnj před-
kové W. M. Jako Passet z Wranjina Banchě Knjete Kunrada / o
kterym oznamugi staré Listy w Kodu Panůw Eselichůw ze Zichowa
Adam z Wranjina Radka tohož Knjete Kunrada / ač jiných mnoho na
ten čas newspominám Muzůw Slavných tým Knížetstwach zasluzných /
zapomenaut nemohu Slawy weliké Keka P. Cirkla Wranštyho / který na
Wogně nestiastně w Ohřích s Pohany při Ludwiku Králi zahynul / ne-
spominám také Muzůw zasluzných Předkůw Panů Kogopských z Ko-
goznika / ani Panůw Ořetých / Potomkůw onoho Slawného Pana Petra
Sudjho krage Plěynského / a jiných. Zachowáwagie to wsscko na slyš-
wspomenauti wsech Kodůw / w tomto Knížetstwach. Na ten čas tolko
mau wprj. mnu chut oddávám tu zvyklé láce W. M. Datum
w Oppoli w Domu Drozeneho a statečného Rytíře Pana Jana Otewolffa
z dolnj Stradomě / a na Urbanowicých Léta Páně. 1606.

Wassy Milosti

k službám hotow /

Bartholoměj Daprocký
z Glogol/č.

T t iij

Kozmlauwání

Hospodář: Chci to od tebe wěděti / yať dāwno ta-
kowa powaha w Stawu Duchownym powstala / že se tať
pokřtili / rozličnými Tytulmi Pápežmi / Kardinālmí /
Suffragany / Kanownjky / Oppaty / Probosťmi / a gjných
mnoho Tytulůw mezy sebau magj.

Host: Yaťmi se kolj Tytulj gmenugi / wssychni
sau opravdowj Služebnjcy Páně / a Cýrkwe geho S. Kři-
ditele a Spráwcy. Summus Pontifex, to gest negwyššj.
Aginj po ných po křagech a Křálowstwí od začátku wj-
ry swatě / rozslánj podle wíle Spasýtele nasseho yať mu-
dřec otom dñj: w Kapitule 17. In unamquamq; gen-
tem praposluit Rectorem, & pars Dei Israel manifesta facta
est, & omnia opera illorum velut Sol in conspectu Dei, & o-
culi ejus sine intermissione, inspicientes in vijs eorum. Ecclesiast:
17. Capite.

W každy Náród a w každy křag našel
spráwce / a tať částka Boha Izrahelskeho zgewná stála se
gest / a wssychny spráwy gegůch yať Slunce yasně swítj /
před Oblčegem Božím / a očj geho swatě bez přestánj
patřj na Cesty gegůch / tať tehdy dāwno Biskupi křej
ohlášenj sau / kterež pñsno swatě gmenuge Hlasnými neb
Strážnými lidu Božjho / yať o tom máš v Ezechyele Ka-
pitule 3. Kdež Pán mlawiti ráci: Fili hominis, specu-
latorem te dedi domui Israel. Synu Człowěci / dal sem tě
za Hlasného a Wartře Domu Izrahelowému.

Hospodář: To židum a ne Křestianum nám
Křystus sprostně Rybáře žustawiti ráci. Nám prawým
Křestianum dāwagjč přiklad / abychom my tať hledali so-
bě učitelůw pokorných / genžby Pānu Bohu slaužili a nás y
Potomky nasse wjry opravdowé naučili.

Host: Prawdu prawjss / že Pán Rybáře žustawil /
ale to byl takowj Mjstr / ktery wotamženj dáti wsseli-
yau maudrost týmto Včednjkům swým mohl y dal / a
wypěl skřz Ducha swého S. wsseligatě prawdy / ktera až
posawad toliko při samé Cýrkwí swatě žustawa / a to byli
zgewn j

zgewn j Biskupi / zgewn j Speculatores, to gest Strážnj /
neb po wsseckým Swětě gůch wartowanj slawné gest / y
tať se sami gmenowali yať o tom máš w skřech gegůch /
Capite 1. Exurgens autem Petrus, in medio fratrum &
dixit viri fratres, oportet impleri scripturam, quam prädixit
Spiritus sanctus. Per os David de Juda, qui fuit Dux co-
rum, qvi comprehenderunt Jesum, qvi connumeratus erat in
nobis, & sortitus est, sortem mysterij hujus &c. & Episcopa-
tum ejus accipiat alter. Et orantes dixerunt. Tu Domi-
ne qvi nosti corda omnium, ostende quem elegeris ex his duo-
bus unum accipere locum ministerij hujus, & Apostolatus de
quo preuaricatus est Judas.

Mujj Bratj naplniti se mu-
sly Pñsno kterež předpowědel Duch swatý / skřz Aussia Da-
widowa o Gjdassowj / kteryž byl Wúdce těch křej gima-
li Pāna Gežjše / kteryž byl přičten k nám / a došel byl lo-
su posluhowánj tohoro. A protož Biskapstwí geho wesz-
mi giny / z těch Muzůw tehdy křej s námi glau zhromážde-
nj po wssem času / w kterémž wcházel y wycházel mezy nás
Pán Gežjš / počal od dne Janoweho, až do dne w kterémž
od nás wzat gť musy s námi swětkem býti wzkrjssenj geho /
geden z těchro / a postavil dwau / a zatim se modlili a řekli Ty
Pāne genž znáš srdce wssech / pohleď ktereho sy wywolil
z těchro dwau / aby přigal msto přisluhowánj tohoro a
Apostolstwí / zněhožto wypadl Gjdass.

Hospodář: Nebyli ti tam Biskupi tať pyšni /
yať glau nemělo / wssat glau yať Bohowé / lidi znati ne-
chtěg / což by býti nemělo?

Host: Přichau toho gmenowati nemáš / welká
wzácnost té wywýssonosti / mjchat se mezy lidj nemůže.
Poslaucheg co Pán dñj in Levit: Cap: 21. Pontifex
id est Sacerdos maximus, inter fratres suos, super cujus caput
fusum est unctionis oleum, & cujus manus in sacerdocio con-
secrate sunt, vestitusq; est, sanctis vestibus, caput suum non
discooperiet, vestimenta non scindet, & ad omnem mortuum
non ingreditur omnino, super patre quoque suo & matre, non
contaminabitur, nec egredietur. Biskup totižto Kněz
ney wyššj mezy Bratjmi swými / na gehožto hlavu wy-

acagah: čim wyšši gñ křej mñs pñsnyj žl mñs mñm mñm let wo-
doč luf

acagah: čim wyšši gñ křej mñs pñsnyj žl mñs mñm mñm let wo-
doč luf

lét woleg pomazaný / a gehořto ruce w Kněžstwí pomaza-
né gſau / a geſt oblečen w raucha ſwaté / Hlawy ſwé neod-
kryge / Raucha na ſobě neroztrhne / a k žádnému mrtwé-
mu nepřistupj / ani nad ſwým Otcem mrtwým ani nad
Matkau nepoſſtwnj se / ani také wygde z ſwatyně / aby
nepoſſtwnl Swátosti Páně / neb Oleg ſwatcho pomaza-
nj geſt nad ním.

Já Pán. A protož Pýchý gemu př-
čij ani nemáš / neb geſt miſtodržicý negwyřſyho Boha.
Poſlyš co Pawel ſwatý mluwí pſýc k Židům capite 5.
Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro homi-
nibus constituitur, in his quæ sunt ad Deum, ut offerat dona
& sacrificia pro peccatis.

Nebo (prý) každý Biskup
z proſtředku lidu wzaty / poſtawen geſt za lidj w těch wě-
cech křeře ku Pánu Bohu náležej / aby oběrowal Dary y
Oběti za hříchý. To Biskupſký Auťad y wzáctnoſt.

Hospodár: Wſſak také piſſic k Zytowj o Biſku-
pu takto dy:

Potřebj aby byl Biskup bez hřadu y
yať náležj na Božího Sſaſtře / nepyřſný / ne hněwliwý / a
aby ſe wynem newožíral.

Host: Gine to gſau proměny / Gravitas Authori-
tas, ty Mužum wzneſſeným náležej / Pýcha toliko ſame-
nu Čertu.

A protož napſal Caſſiodorus táto ſlo-
wa: Qui ſcientia præditus, dignum eſt reddatur honore reue-
rendus.

Poslaucheg co mluwí Ambrož ſwatý o wzá-
ctnoſtech Biſkupſkých in ſuo paſtorali.

Honor & ſubli-
mitas Episcopalis; nullis poteſt comparationibus adequari,
i Regum fulgori compares, & Principum diademati, longe
erit id inferius quam ſi plumbi metallum ad auri fulgorem
compares, quippe cum videas regum colla & Principum, ſub-
mitti genibus Sacerdotum, & de oſculata eorum dextra, ora-
tionibus eorum ſe credunt communiri.

**Důſtogen-
twí (prý) a wywyſſenj Biſkupſké** žádnému podobenſtwí
temůž býti přirownáno / geſliže ge Králowſké ſtřwéloſti
přirownáš / daleko bude čeſt wyřſſij a křeſa gegých / row-
ně křby Wolowo k gaſnoſti Zlatta přirownawal / wí-
dawalſ to že Králowé y Knížata / padagj na ſwá kolena
před ním / a gých ruce lybagýc modlitbami ſe gých dſ-
wěrně

wěrně a poruční / a oſazugýc takowau wzáctnoſt a wy-
wyſſenost gých takto mluwí.

Nihil hoc seculo excel-
lentius Sacerdotibus, nihil sublimius Episcopis reperiri po-
teſt, ut cum dignitatem eorum oculis demonſtramus, digne
noſcamus quid ſumus &c.

**Nic (prý) na tom Swé-
tě wywyſſeněgſyho nad Kněžj / nic wzáctněgſyho nad
Biſkupy** nagſti ſe nemůž / a protož ſpatřugýc na gých
Wzáctnoſt a Důſtogenſtwí / hodně ſe přizney což geſt
nad gegých wywyſſenost.

Hospodár: Jáť wíjm kdo gſem / a wſſak ta-
ké wídm y Biſkupſké ſpráwy / chwál gých ty gať ſám
chceſ / negde ſe také co hanět.

Host: A chť ſe oni ſámi wſtom ſſetřij / nám na
gých ſtřty hľdat nenáležj / Wawčenj gých nám tu po-
žitku gde toliko / magj oni také ſwé Correctori, Poſlyž
co gým Řzehoť ſwatý Homil 11. mluwí. Quisquis populi
ſpeculator ponitur, in alto debet ſtare per vitam, ut poſſit
prodeſſe per providentiam.

**Kdožby (prý) kſoli Strá-
žným neb Wártyřem** lidſkým wſtawen byl / má ſtáti na
hoře ſtrž žiwobyťj dobre / aby mohl vžitečným býti ſtrž
opatrowánj. Bernard také ſwatý mluwí.

Mi-
ſiſti manum ad aratrum, opus eſt fortitudinis & conſtanciae,
ſpeculator factus es, opus eſt prudentiae, debitor es ſapient-
ibus, & inſipientibus, opus eſt iuſtitiae, prædicare debes, o-
opus eſt temperatae.

**Obrátil ſy ſe k Pluhu / potřebj
geſt Syly a ſtáloſti** včinen gſy Strážným neb Wartyřem /
potřebj geſt opatrnosti / a wſſeliyafé rozumnoſti / powi-
nowat gſy blaupým y maudrým / potřebj geſt ſprawedl-
noſti / máš ohlaſſowat ſlowo Páně / potřebj gť ſkrownosti.

Hospodár: Wídm že gých z toho wſſeho titu Mužj
ſwatj treſcy / což náš do ných mřý / na Pýchu naſlādagj /
chudj Chleba od ných newídj.

Host: Nenaffe wěc gých ſaudit / oni toliko pod
ſaud Boží ſau podlehlí / neb Apoſtol ge napomýná piſſic
ku Koryntům 1. Kap: 4.

Sic nos exiſtimet homo
ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores miniſtrorum Dei.

Takť (prý) náš nechť rozuměgſj lide / yaťo Služebnjſky

Kryta Pána a Saffáře služby geho: Na giném také mýstě mluwí: 2. **Koryntům w Kapitele 5.** Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur Mynisterium nostrum, sed in omnibus exhibeamus nos sicut Dei Mynistros in multa patientia; **Žiádneho (prý) ničím neobrážegúe / aby haněná a potupowaná nebyla služba nasse / ale se wewssech wěcech okázugúe / yať naleží na Služebníkú Boží / v weliké trpěliwosti.**

Hospodár: Dostawád nedostane wywýssenosti / každý se dobrým prokazuje / yať vchwáti a dostaupí / sám s ným **Czert neporowná.**

Host: Proti takowým Augustyn swatý dij takto: **Quicunque ita Prepositus est, ut in eo quod Prepositus sit gaudeat, & honorem suum qverat, & commoda sua respiciat, se pascit non Oves.** lib: de pastore. **Kdo (prý) koli wywýssen gest na něyaku Wrchnost / aby se z toho toľko těssyl a radowal / že tak wysoce postawen a natizen gest / z toho sameho márne sláwy a aužitku wyhledawal / rozkosse vžijwagúe / takowý se sám pase a ne Owčičky Páně.**

Dale pak na giném mýstě takto mluwí: Si multas oves errare plangimus, ve quorum humeris & cornibus factum est. **Idem de Ovibus, Gestliže (prý) mnoho Owčiček w čím Cstí jhánij zhyne / běda bude tjm strz kterých Kamena a Kobý to se stalo.** **Protožy Bernat swatý k takowým dij:** **Improbè satis afflectas præesse, quibus prodesse non curas, & quorum non zelas salutem, subjectionem nimis sibi ambiciosè vendicas sup: Can: Dostizle a nenáležitě Wrchnosti požadáš / nad těmi o kterých péči nemáš / aby gým byl w čem aužitečný / a kterých Spasenij newyhledawáš / gegúch Poddanost pyssně sobě přewlastnuges.**

Hospodár: Wssecko to oni žanic poskládagij / když oni wysoké mýsta zasednau / o které se tak staragi / yať ginij o Statky pozemské.

Host: Chryzostom swatý dáwa gým tauto wýsrahu / aby šetrný wtom byli těmito slowy píssúe na slowa Mathausse swateho, **Quicunque desideraverit**

primatum

primatum in terra, inveniet confusionem in coelo, & inter servos Christi non computabitur, qui de primatu tractaverit, nec unusquisque eorum festinet, quo alijs major videatur, sed quomodo omnibus inferior appareat, quoniam non qui major fuerit in honore, ille justior fuerit, sed qui justior, ille & major est, conversatio ergo melius est desideranda, non dignior gradus. **Kdo (prý) koli Wrchnosti požadá na Zemi a gú wyhledawá / dostane žanby na Uebi / aniž přičten bude k Služebníkům Kryta Pána / takowý který o wywýssenost gedná / protož žádný k tomu nepospúcheg / ani o to stog / aby byl nad giné wywýssen / nybrž o to pečug aby se wšsem neymensšým zdál / neb ne ten býwá w poctiwosti / který má na sobě Wrchnost / ale ten který býwá neysprawedliwěgšý / a dále dij:**

Opus quidem desiderare bonum, bonum est, primatum autem honoris concupiscere, vanitas est Primatus enim fugientem desiderat, desiderantem se onorat idem ibidem.

Dobré wěcy požadat dobré gest / ale wywýssenosti pro Uádhernost žádati / márnost gest / kdo se wywýssenosti chraní / a před ním vřtá / takoweho ona požadá / kdo gú pak požadá a wyhledawá / takoweho obtizuge. **Bernart swatý na takowé wolá napomýnagúe s takowé Pýchy / takto iťa.** **Nemo potest in valle stare, & de monte loqui, ubi stas inde loquere; aut vnde loqueris ibi sta.** **Si in terra est animus tuus, ut quid de coelo loqueris, si iustitiam facere non vis, ut quid te praeceptorem iustitiae facis, quare cum Magistrum vocas, cuius non vis esse discipulus.**

Žadný (prý) ne může na Audoli státi / a o Hoře rozprávěti / kde stogúšs tam mluw / aneb kde mluwúšs tam tež slúg / geli na Zemi Zumysl twúg / proč o Uebi rozprávúšs / na Uebi slúg / gestliž o Uebi mluwúšs. **Gestliž sprawedlnosti činiti nechceš / proč se činišs Mýštem Sprawedlnosti / proč toho Mýštem gmenuges / kterého Wčedlnýkem býti nechceš.**

Hospodár: **Prozumijwám žtěchto slow Mužůw swatých / že takowá Wrchnost dlawby žármutek po krátkem Weselij rodij / neb to widíme dobře / že se wýe Kněží zanepražďugú Swětskými Sprawami / a nežli Stawu swému naležitými.** **D u ij Host**

Host: Isidorus lib 3. de sumo bono : cap 48. **Dij:** Omne quod super eminet, plus meroribus afficitur, quam honoribus gaudet, quanto quisque curris mundi maioribus occupatur, tanto facilius vicij premitur, si enim animus valet peccata deuitare quietus, quanto minus occupatione seculari deuietus.

Wsselika wywysšenost wjce starostia traucliwosti na Czlowěka wwodij / nešli pokoge / a Poctiwosti dodawá / protož kdo se wěššymi spráwami toho Swěta zanepřáždňuje / ten snadno od zlosti trápen a sauzen býwá / když Numysl pokogny / sotwá se může wwarowati hřichu. Czjm méněgij Swědskými skutky obřižený / bude se gých mocy wywarowati / dobře tehdy pamarowati na křátký život.

Hospodár: Neboť nečtau tito Kněžij těch Mužů swatých Půsem / že se wtom nepocýti / ale wšak y toho nehaním / neb by nám bylo trudno o Kněžij / kdyby otom wěděli wšsychni co po smrti za té časné rozkose trpěti magj.

Host: Gest dáwné přislowj ktere napsal Calsiodorus : lib : 3 Epist : tēmito slowy. Communis provincialium sermo est, Annum bonum, non tam de fructibus magnis, quam de iuste regnantibus & judicantibus existimandum.

Že Koř takowý giste každy wychwaluge me / netoliko z toho kdy se dobře a hogné Wobyli a gyně Oworče nám zrodij / ale y z toho kdyby Monarchowé neywyššij / a gých Regenti a Spráwcowé / dobře spráwedliwé / a w pokogi nás sandili / a wšak to wšsecko Pycha a Lakomstwij lidská pługj / co z těch slow tohoto Doktora z rozumět můžes / genž takto dij:

Tunc Civitates benē ordinate, tunc sanctę Ecclesię res rectē aguntur, quum & fortioribus viribus necessarijs insistant operibus & seniores majori prudentia prediti de ijsque agenda sunt, salubriter consulunt. Rabanus super proverb : 20. Capi : Na ten čas (přy) Králowstwij a Kraginy dobře spráwowané býwagj / kdy se možněgšy o wěcy potřebné a náležite wšsechny Obcy staragj a zastawugj / a Wchnosti pak to gest / Králowé / Knížata / rozumem a Opatrnosti ozdobenj

ozdobenj / a kdy co koli magj / a chtěgij co dobrého spráwowati / maudře se na to naradili / nechť že tehda se spráwugj / z napomenautj Ambrože swatcho Slow / genž takto mluwí:

Sicut Senatorem chlamis ornat: Agricultura Rusticum, sicut Barbarum arma, sicut Nautam navigationis pericia, & singulos quoque opifices operis sui qualitas, ipsos demonstrat Actores, sic Episcopum non aliter, nisi Episcopalis operatio designat; ut ex bono opere, magis quam ex professione noscatur, plus meritis esse Episcopus quam quo nomine vocitetur. Ambrosius in suo Pastoralis. Rowně (přy) gat Senátora Oděw náležite ozdobege / gat Woráče ge pořádek w woibě / yaf Wogata Zbrog. Plawce zběhlost poplawenij / a wšseckny gine Dělnij gegých Důla spůsobnost a náležite Vlado by dobrými a opatrnými Hospodáři byti ožazuge / tak také každeho Biskupa nic gineho než tolko sama Poctiwosti Biskupská Spráwa w Anřadě geho wyznamenawá / aby z dobrých skutkůw / wjcegi nežli z sameho Směna a Tytule byl gmei nowán a znán opravdowým Biskupem byti / neb dále takto prawj:

Sicut lenius est de plano coruere, sic grauius est, qui de sublimi ceciderit dignitate: Quia ruina quę de alto fit, grauiori casu colliditur, honor quidem Episcopalis coram omnibus hominibus præclarus est, sed si ruinam sustineat, dolor magnus est. Quum quanto preceteris gradus Episcopalis altior est, tanto si per negligentiam dilabitur, ruina grauior est, non enim est tanti gaudij excelsa tenere, quanto maioris est de excelsis corruere. Idem Ibidem.

Jať (přy) lechce gest na rowným mýšlu padnauti / tak tžegj z wysokeho Důstogenstwij Pad wzyti / neb Pad ktery z Wysosti býwá : štodij wjce : Důstogenstwij Biskupské před wšsemi lidmi wznesené gest / A protož gestli padne / weliká boleť a trápenj geho / neb gat nad gyně Weywywysšenegšy gest Staw geho / tak také kdy pro nebbánliwost proběššj / wěššj a tēššj Pad trpí : A protož takowá chtiwě nabyta Wywysšenost / welmi nesnesytedlný Zármutek činj / nedlaugo tššj / kdo sobě neseťtrně postupuge / a protož wýstrahu dáwá iťa: Magna sublimitas. magnam debet habere cautellam, honor

Du ij

grandis

grandis grandiori debet sollicitudine circumuolari, cui plus creditur, plus ab eo exigitur, sicut scriptum est: Scienti legem & non facienti, peccatum grande est, & Servus sciens voluntatem Domini sui, si non fecerit eam, vapulabitur multo. Idem Ibidem.

Velký Auřad a Wywýssenost welkých offetnostů potřebuj / welké Důstogenství a Gmēno / welkau starosti a pečování musy obkličeno býti / neb komu wýezwěřeno býwá / wýe se také od něho počtu požádá / gať napsáno gest: Vmējicymu Zákon / a Vlečinymu / hūich gest: Služebnyk také wědyc a zna gyc Wůli Pána swého / gestliž gū neplnū / trestán býwá tēžce. Dawá tehdy to Naučení / ika:

Sic poleat Episcopus Sapientia, ut non solum sibi creditum populum sufficienter doceat, verum & cunctarum heresim querat conditiones à Catholica Ecclesia repellere; Ne sua negligentia imperitos minime doceat, & huius casu praeuento, eueniat illi quod scriptum est. Si coecus coeco ducatum prestet, ambo in foueam cadunt. Qui vero talem se ut diximus ignorat, sacerdotium minime appetat; nec locum alterius praesumat, & praesertim illius qui fulgore suae sapientiae, populorum corda potest illustrare. Idem Ibidem.

Tak (prý) má býť dospělý Biskup w Mandrosti / aby netoli to lid sobě zwěřený dostatečně wyřčowal / ale aby wsseli gať spūsoby wyhledáwal / gaťby nsseckny Blandy a Bacyřství od Cyrkwe swatě odehnal / a aby swi nemělosti a nedbanliwosti neumělých nezanedbáwal / ale ge wyrčowal / aby za točowan geho nedbanliwost nepřislo na něho to co w Půsine swatým napsáno gest. Ge stliž slepý slepého powede / oba do Kámy padnau / a protož kdožby se takowým neznal / gať se řeklo / nechťby takowého Auřadu nepřigýmal / a ginému ho nezawiděl / wzlaště takowému / kterýžby swau mandrosti mohl Srdce lidstá oswěcownati ať dobrému wěsti.

Hospodár: Spatiugij se takowj Biskupowé / kreij o Wjeru málo poručuj / toľko o aužitky swé z Sausedy se hadrugij / s nýma welmi nepokogně zacházegij.

Host: To se také od Wrchnosti y od giných dobrých a swatých Biskupůw za naučení dáwá / aby

spurnosti

spurnosti a neswornosti se wyslýchali.

Jak Ambroz swatý takto kným dý: Non linguam ad conuicium relaxet Episcopus, ne per eandem linguam, per quam laudes refert Deo & diuina libat sacrificia: litium venena proferat, quia non licet de ore Episcopi benedictionem simul & maledictionem egredi, ne per eandem linguam, qua Deus laudatur, homo maledicatur, quia non potest de vno fonte dulcem & amaram producere aquam. Ambrosi: in Pastora. **Nemá (prý) Razyka swého k Lání wypanstet Biskup / aby řez ten / řez který Razyk činí Chwálu Pánu Bohu / řez který Pán Buoh Chwálen a weleben býwá / Člo wěku nezlořecil / yatz zgedné Studně nemůže se sladkay hořká Woda dobywati. Ieronim také swatý takowěz nám Naučení dáwá / ika:** Tanta debet esse conuersatio, & eruditio Pontificis, ut omnes motus, & gressus, & uniuersa eius opera notabilia sint, veritatem mente concipiat. & eam toto habitu resonet, & ornatu, ut quicquid agit, quicquid loquitur doctrina sit populorum. Ieronim super illud si quis Episcopatum desiderat. **Tak se (prý) má Biskup řiditi a spravowati y tak dořonale rozumným býti / aby wsseckny Skutky geho / y Kroky známé a widomé byli / Prawdu aby měl na Dumyslu swém / a gegū aby byl Nasledownýkem / aby wssECKO cožkoliw řýdi a gedná / bylo ku Příkladu dobrému / a k Naučení lidu sobě zwěřenému. Wssak gestli se nám takowých Biskupůw nedostává / coby se tak řýdili / nikomu ginému wtom winu dáwati nemůžeme / toľko Králům Knížatům / a Lakomství gegūch / genž to na ných náležij / neb yak dý Ieronim Swatý.**

Quidam non querunt eos in Ecclesia columnas erigere, quos plus cognoscunt Ecclesiae prodesse, sed quos vel ipsi amant, vel quorum sunt obsequijs deliniti, vel pro quibus maiorum quispiam rogauerit, & ut deteriora taceam, qui ut clerici fident muneribus impetrant. Idem in Epistola.

Některij (prý) gūch nssluffně wyhledáwagū / aby ty Slaupe Kostelnij postavili / kterýž wýe rozuměgū býti všitečně Kostelu Božijmu / ale toľko té na které / neb sami lastawj / proto že se gūm w službách zahbili / aneb za kterými se kdo možný přimluwū. Ať něco ohawněgšyho zamlčijm / těch kreij

těch kteří to Penězi aneb hognými Dary vyplácejí / aby na vysokých Místech seděli.

Hospodář: Tot se nemůžko po všem Světě děge / že kromě Dárkův takového Auradu Božeho žádné mu nelze dostat / nawet bedný Farář / Farý dostav chová na to Peněze / aby mohl Děkanství dostat / a ge gů Kolátorowy neb Biskupu wyplatiti.

Host: Protož wám Pán Bůh Požehnání své ho dáwat neráčí / že tak činíte / kdy pro hodnost dáwa no takové Aurady y Wrchnosti / mnoho se hodných spa trowalo Biskupůw / y Kněžíw swatých Pánu Bohu mi lých / a takowů Kupcy / y Prodawaci Zněw Boží sobě toliko gednagů / yť Ržeboř swatý dñ Quicunque sacros ordines vendunt, aut emunt, Sacerdotes esse non possunt, unde scriptum est, anathema danti, anathema accipienti: Hæc est enim simoniaca hæresis: Kterýkoli prodawagů a kupugů Pořádky Duchowný / Knězi takowů byti ne mohau: Protož napsáno a dána kládba na Kupce a Pro dawaci / neb to gest Kacířský a Symonyácký skutek: Cyrkew swatá / Prawdy a Sprawedlnosti potřebuge / tak gak sama čistotná a swatá gest / takowé Spráwce mji ti chce / na takowé Lakomce žádné Lásky nemá ani Rži ditéle gegj: Gak otom máš Ieronima S. slova / genž dñ: Apud viros bonos indigna ipsa sit dignitas, quam multi indigni possident. Frustra enim se esse jactant habere dignitatem, cujus non exhibeant operationem. Hieron: in Epist: Dobrů a hodnů Můži / zanic sobě takowau Wrchnosti po kládagů / kterauž mnozy nehodnů w drženů magů / neb se daremně honosy Tytulem Knězským a ginau Wrchno sti / když gů powinnosti dosti nečinů. Gessř y Ržeboř swatý mluwů k takowým. Male se rectum putat, qui regulam summe rectitudinis ignorat, non debet hominum ducatum suscipere, qui nescit homines bene viuendo preire, ne qui ad hoc eligitur, ut aliorum culpas corrigat, quæ et refecare debuit, ipse committat: Gregorius in moral: Zle se (prý) takowý za dobrého Pastýře a Dčitele rozumů / kte rý pořádku nevyššyho Auradu nezachowává / nemá na sebe přigjmat takowého Auradu Biskupského / kdo neumí w dobrém

w dobrém Pořádku Žiwotem swým giných přewyšlowat / neb ten kdo na to wywolen gest / má swým poctwym cho wáním a příkladem lidských neprawosti woprawewati / a nic se zleho nedopaussřeti / tam že y na giném mýsli dñ Rže boř swatý: Locus regiminis cum regendus offertur: in se prius necesse est, ut quisque discutiatur, si loco vita congruat, si ab onere actio non dissentiat, ne justus omnium rector eorum, post in tribulatione preces non audiat, qui ipsa quoque eius de quo tribulatio oritur, exordia honoris ignorat: idem in Pasto: & moral: Když (prý) takowá Wrchnosti komu býwá dá waná / má se sam prwe takowý skusyt / zdalžby se na to mý sto hodil / gestlžby žiwot geho k takowému mýsli se zessedl / a takowé Wrchnosti gestlž (prý) hoden býti může / aby na potom Spráwce neysprawedlněgšy o to se geho nezeptal odkud to geho pečowanů o takowau Wrchnost a Důsto genství na něho připadlo. A dále gů mluwů tyž Ržeboř swatý. Quanta temeritate ab imperitis pastorale magisterium suscipitur, cum sit ars artium regimen animarum, hoc est magisterium disciplinae, ut culpis discrete nouerit parcere, & pie refecare. idem ibid: Takowý každý / kdo Aurad přigjma nehodným se znagje a neumělým / když takowý Aurad Dasse lidsta sprawowat / gest Dmění nadewssecka gñe Dmění / a wotom gest neywětšy mýstrowství / aby mohl mauděe prowinění lidsta rozeznawati a odpaussřeti / neb hodnému hodná Záplata dána býwá / yť tyž mluwů na gi ném mýstě. Illi præceteris sublimè D E V M videre merentur, qui fidelibus gregibus præesse sollicitè sciunt, & dum ipsi piè su per gregem vigilant, diuina super eos gratia corruscat. Grego: in Homil: Takowý (prý) Pána Boha nad giné widěti hodněgšy gest / který wěrnými geho vměgů wladnauti / neb když woni náležitě nad nimi bděgů rým hodněg Lásta Boží nad nimi se stkwj. To máš od Můžůw swatých příklady Biskupůw / a wšseligaké Wrchnosti / y Knězům wúbec zů staweně.

Hospodář: Zábnych se wolil takowého Panství gistě odpowědět / kterězbymi tak pracně a nebezpečně k spa senů bylo / když lidé wotom času w Wjře roztrženů sau. Což wědět yť s njmi postaupiti magů.

W w

Host:

Host: Potřebuj se srownáwati Dwáčkám s Past-
čem swým / chregu Lištu Pána Boha swého poznat / a tak
se z obau Strán zrownáwat / gať dý Ržehoť swatý.

Quum is qui subest, seruit ad obsequium, restat procul dubio,
ut is qui praest, seruiat ad verbum, & cum is qui subest iussis
obtemperat, oportet ut is qui praest curam solitudinis impen-
dat. Greg: in Moral. **Uá o Prawdú zač poděkowati ta-**
ťowý Biskup / Satať a giný / kdy se gemu dostanau takowé
Dwáčky poslušné / neb když mu poslušné gsau podle Po-
winnosti / náleži také gemu aby gým slaužil k Slownu / neb
kdy rozkaz geho wykonáwagý / potřebj aby won také kwsse-
mu práce přikládal k wynaučený dobrému / Cyrkw Boží
nawsssem toho ostrýhá y naučený dáwa / yať se k takowému
Auřadu přispšobowat magý / genž se o tom takto mluwý.
Pensandum est valde ad culmen regiminis qualiter quisque ve-
niat, atque ritē ad hoc perueniens, qualiter uiuat, & benē vi-
uens qualiter doceat, & rectē docens, infirmitatem suam quo-
tidie cognoscat, ne aut humilitas accessum fugiat, aut preuen-
tioni vita contradicat, aut vitam doctrina destituat, aut do-
ctrinam praesumptio extollat, virtutibus pollens, coactus ad
regimen veniat, virtutibus vacuus ne coactus accedat. idem in
Pastorali.

Potřebj to pilně vřetřowati / yať kdoť
sprawowání mýsta takowého přigýti má / / a kdo pořá-
ně k tomu přistaupý / aby pořádně žiw byl / a gsau dobře
žiw / yať má vřiti / a dobře wyvřugý / mđlobu swau každo-
denně vřnawat má / proto aby snad Pokora nezdalowala se
přislupu / a odcházený neodporowal žiwot bezbožný / a neb
naučený žiwota neodcházelo / Pýcha ho nepřemáhala / a křát-
ce powým / wssmi etnostmi obdařený za přimusseným ať se
na takowý Auřad dá / a takowý coby náležitých skutkůw a
hodnosti w sobě neměl / aby přistaupiti k němu nepomisl-
l / tak máš narižený Otce swateho.

Hospodár: Dráni na Chudých weliká na Statých
gegých / Pýcha mezy Auřednýky / a žádného naboženstwý
se nepteg.

Host: D wěcech nenáležitých a nepotřebných s te-
bau mluwiti nechcy / neb mi potom nic / ani také tobě. Co se
pať

pať dotýče samých Panůw o těch co wým rad powým. Ua-
pomijná Bernat swatý takowýmto slowy řka: Discite
subditorum matres vos esse non Dominos, studete magis ama-
ri, quam metui, & si interdum seueritate opus est paterna sit
non tyranica, matres fouendo, patres corripiendo vos exhibe-
atis, suspendite verba, producite uera, pectora lacte pingue-
cant, ne typoturgeant, super cantica. **Věte se (pry) Biskupi**
swým Poddaným býti Matkami / ne Pány / wylugte oto bed-
liwě / aby wás wjc milowali / anežliby se wás báti měli.

A paťliby na čas potřeby bylo třešání / zanechte slow bro-
zných / nastawte Prsy / ať Mlékem oplýwagý / a Obličeg
wděčný ať se gým vřazuge / ale wssak geho wřidnost obyčeg-
ná býti má / yať Bernard swatý dý: Minores antecellant

& superiores existant, qui superiores esse volunt. **Mnoho**
wjc w obyčegých gině nechť přewyssuge / tak se na wřidnost
zdořowat mohau / ti genž gý sau žadeštwi / dobře tehda w
Pisně swatým zběhleho / w žiwotu přikladného potřebj ta-
kowého / křečij Wřidnosti žadosliw gest / gať gessě mluwý
Bernard swatý.

Quomodo in pascua diuinorum eloquio
rum educet greges dominicos pastor idiota? sed si doctus fu-
erit, non autem bonus, verendum ne quantum nutriet doctri-
na uerbi DEI, tantum noceat uita sterili. Idem in Pastoral.

Kterak na Pastwu Božského rozmlauwání wyweđe Stá-
da Páně Pastýř nedokonalý / gesliž pať který budauc nauče-
ný / Přikladu dobrého chowání na sobě nevkáže / gest se čeho
obáwati / aby yať mnoho slowem Páně w Naučený pro-
spíwá / aby žiwotem swým nepřikladným gým také nespo-
dil / a gých nepokazy / když wystupý Pastýř kě zakryti se ne-
mohau / yať prawý Chřisostom swatý.

Non errores Ponti-
ficum abscondi possunt oculis hominum, sed exigua eorum
celeriter innotescunt. Nam & atleta manet quā diudomi, & cum
nullo congregitur, potest quā infirmus latere. Quum ve-
rō nudus in latere consisterit, qualis sit confestim probatur, ita
ergo & priuata uita, & non multis negotijs agunt, habent
uelamen delictorum suorum, ipsam solitudinem. Quum ve-
rō adducuntur in medium & illo secreto sicut uelibus exuun-
tur, per apparentes motus, quasi nudas animas sistunt intuenti-
um. Chřisostom: in Dia: lib 3.

Nemohau se (pry) zata-
giti žadne

W w ý

guit zadné Wyrupty Biskupské před lidstyma Vcema / neb
neymensšy gegých prowinění welni prudce se wygeruge/
rowně yať některý Keť vdatný / dořawād se w domu zdr-
žuge / a newygebe na Plac z Nepřitelem/owšem geho žmu-
žylost mūže se zatagiti / ať kdy se postawi proti Nepříteli po-
gednau se rěže Hrdinstwū geho. Tak také Kněží dořa-
wād negsau wywýssenū / a tak chwalitebnými Prácmi za-
nepřáždnění / magū zástěru sweych wystapkůw samau sa-
mornost / wssak yať brzo wtom Dústogenstwū postawenū
budau / hned se gegých skutkové wssedny dobřū y zlj wyge-
wugū / a protoť tak gūm naučení dáwā. Sit Episcopus
temperans, & non superbus, sit reuerendus, sit negotijs opor-
tunus, regentis quoque autoritate dignus, sed etiam seuerus,
& mitis, & humilis. Sit liber & vehemens, sit etiam mansue-
tus, & constans, ut eum quem dignum uiderit, cum multa
potestate sistat. Etiam si multi obstituerint indignum, etiam si
multa eum suffragia prosequantur, eum eadem autoritate re-
spuat, nihil aliud respiciens, nisi edificacionem Ecclesie non
quemquam faciat odio vel amore Idem. Ueť (prý) bude
Biskup strowný a ne pyšný / wctwry a Prácem přihodný /
takoweho Zúřadu sprawowanū hodný: Ueť tū gest spro-
šný / Tichý a Pokorný / Swobodný / Spokogný / a Stá-
lý / a řoho vřnāť něčemu hodného / zewššy řwě Mocý do-
pomahati má gemuť wywýssenū / by gūch pať mnoho pro-
ti tomu bylo / on z welikau stálosti peřowati má / aby Chrá-
mu Božjmu prospřwal / nic z Lásťy a z Žáwistí něčmé: Také
Bratře ne geden neb dwa / ale wssedni práwě Doktorowě
swatū wtom / netoliřo Biskapi / ale řazďau Wřchnosi Cyr-
řewnū wywčugū / a napomjagū řarčě / a ginde / yať Isidorus
dū: Quanto quisque in superiori loco constitutus est, tanto
in maiori versatur periculo & quanto splendidior honore celsior
quisque est: tanto si derelinquat, peccator major existat: Isido:
de summo bono Cap: 51. Čřim (prý) řdo na neywyřššjūm
Mistū postawen býwā / řjm v wěřšjūm Nebezpečestwū zū-
stáwā / a čřm wěřšjū Dústogenstwū pořjwā / řjm wěřšjūm
Hřšřnitkem býwā / gestilz w čěm wřtaupū. Pissūc také ne
ona řlowa v Ezechiele Proroka Prosperus dū: Fili hominis
speculatorem te dedi domui Izraēl. Si impio locutus non fue-

ris vt

ris, ut se ab iniquitate sua custodierit, & me perirent, sanguinem eius de manu tua requiram, hoc est dicere, si ei peccata tua non annunciaueris ut ab impietate sua conuertatur & uiuat, te qui non increpasti, & ipsum qui te tacente peccauit, flammis perennibus perdam. Rogo quis tam saxei pectoris, & tam ferreus erit? quem sententia ista non terreat? quis tam alienus à fide? qui isti sententiæ non credat? quis ad hæc non cōtremiscat? quis ista sine intollerabili metu futuræ examinationis accipiat, nisi qui hæc non intelligit, aut futura non credit.

Synu Cžlowěčij / dal sem tě za Sražného Domu Izraělo-
wěmu: Gesłiz bezbožnému a Nemilostiwěmu nepowěšs /
aby se odwrátil od Cesty své / a on řadyby Vmřel w Nepra-
wosti své / Krwe geho z Kufau twých hledati budu / Nač
by tak řekl: Gesłizmu žlosti a Neprawosti neoznámějs / aby
od nich přestal a žiw byl / tobě kterýs ho netrestal / y geho
který pod twým mlčením hřešyl / Ohněm věčným záhu-
bím: Kdož medle zwás tak zkamenělého Srdce bude:
kteréhožby tyto Slowa nepohnuli: a tohožby tá Wypo-
wěd tak hrozná neděsyla: a kdo bude tak oddálený od Wj-
ry aby těm slowům newěřil: kdo se pro nesnesytelný strach
třásti nebude: kdo může zněsti slowa tá / kromě toho
kdo tomu nerozumí a newěří / yať Pán z Hřışinŧy nakla-
dati bude. Dale také mluví tyž Doktor Prosperus. Si annun-
tiant te ad impium, ut à vijs suis conuertatur, & non fuerit con-
versus, ipse impius in impietate sua morietur, & tu animam
tuam liberaŧi. Hic certè euidenter ostenditur, que siue pro-
ficient, siue non proficient auditores, tacere eis non debent sa-
cerdotes, nec ideo rei sunt, si fortè eorum verba populi non au-
diunt, vel audita contemnunt, sed ab eis corrigendis abŧistunt,
quia sic nec exemplo vitæ, præpositorum suorum, nec verbe
doctrinæ populi contumaces emendari voluerunt, ipsi causa
suæ perditionis existunt, & doctores quorum verba simul & e-
xempla despiciūt, involvere suis criminibus omninò non possūt,
Idem Ibidem de vita contemplativa. Gesłize (prý) zwěstu-
ges Nemilostiwěmu / aby se od Cesty zlé odwrátil / a bez-
božny a nemilostiwý w tom tě neposlechne / on zagře w ne-
prawosti své vmře / ale ty Dussy swau wyswoboděšs. Zde se
swětle dáwa znáti / gesłizeby Posluchačy žádného Auzřtku

iv x ij

bráti

bráti nechtěti / Kněžim nic mlčeti nenalezý / aniž proto tým
wynni gsau / že gých lide neposlauchagý / a pakli poslauchagý /
a gých vměním pohrdagý / a před trestaným vycházegý / y
slowem dobrého naučení opravowati se nechtěgý / takowj
sami sobě sau půwodem wěčného Zatracený / a Doktor
ti ge spasytelným Naučením a Příkladem napomýnali /
pohrdagý tým / swými zlostim gých obwinit nemohau / Kdy
sám náležite žiw gest / aby z něho wssyckni dobrého příkladu
se wynaučowali / yť Jeroným swatý naučení dáwa tka :
Domus Episcopi & conuersatio, quasi in speculo posita, magis
stra est publicæ disciplinæ, quicquid fuerit, id sibi omnes faci-
endum putant, Dám (prý) Biskupský a Obcowání yť
w Zrcadle má býti položený / neb to gest Mistryni obecného
Naučení / yť se en řídí a spravuge / tak se wssyckni gým
sprawowati chtěgý : A wssak se ty oto hněwati nemas /
Kdy vhlýdáš Kněze zleho / nesprawug se tak yť se on spra-
wuge / čiň tak yť se on wyrugce.

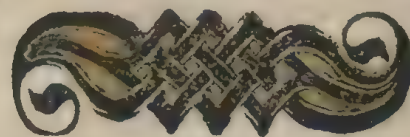
Hospodař : Yť že tehda mám poznat dobrého Pa-
sýře / a yť Uágemníka / Když Uágemníka trpět poraučegý / a
Zotra se wssyřhat.

Host : Pasýř dobrý gest / který podle Pořádku Mj-
stra swého / který toliko sam gest Pasýřem dobrým / Cwci-
čky geho pase / a gým dobrý Příklad vřazuge : Neb Hugo
Doktor Púsma swateho dý púsýř de 12. abusioibus takto.
Tres sunt negligentium prelatorum species, sunt quidam qui
bene uiuunt & subiectos male uiuere permittunt : Quidam qui
male uiuunt, & subiectos bené uiuere cogunt : Quidam qui ma-
le uiuunt, & subiectos bené uiuere volunt : Qui bené uiuunt, &
subiectos male uiuere permittunt, exemplo quidem precedunt,
sed quia corrigendo errantes non increpant delinquent, licet
enim bené uiuunt, necesse tamen est, ut de grege sibi commis-
so domino gregis rationem reddant : Qui verò male uiuunt, &
subiectos bené uiuere cogunt, errantes reuocant, sed rectos &
fortes occidunt, reuocant verbis, opere occidunt, de tertia non
oportet facere mentionem. San (prý) tři Spúsoby / Ued-
bánilwých Pasýřůw aneb Prelátůw / Prwný genž sami
dobře žiwi sau / a swých Cwčiček k tomu newedau / aby oni
také dobře a náležite žiwi byli. Gmý pak křeřj zle a nenáležite
žiwí sau

a swé Cwce k tomu nautij aby dobře žiwí byli / třetj křeřj
sami nemrawně žiwi gsau / y Cwce aby tak žiwí byli / toho
po ných chtěgý y wssého powolugý. Prwný křeřj do-
bře žiwi sau a swých Posluchačůw k tomu newedau / do-
brymi Příklady ge předcházegý / ale zle žiwicým swéwol-
nosti powolugý / wtom proti Pánu Bohu hřessý / ačkolw
sami sau dobřj / wssak toho osřihati mogý / aby z lidu sobě
zwěčeného Pánu Bohu počet dali : Ti pak křeřj sami zle
žiwi gsau / a swé k tomu wedau / aby náležite žiwi byli / a k
tomu gých nautij / takowj blaudně nawolywagý a dobře
y stále mordugý.

**Slowy powolugj a příkladem mor-
dugý :** O třetím gýž zmyntý činiti nepotřebý. Když Here-
tyk křeřj sam swawolně žiw gest / gessře hřegý a swawol-
něgý swým žiwaubýři powoluge / žádné žádosti Teln swému
neodwyrhage / a tak gýž mas o wssedněch třech žiwobyti.
Prwného miřug pro geho čnostný žiwet / y byť pak nemu
wil drž se Příkladu geho / a tak se Pánu Bohu zalibýs. Na-
sledug také naučení druhého / trp zly žiwot geho / a čiň yť
Pán w Ewangelium Naučení dáti ráčil / a skutčow se ge-
ho wssyřheg. Neb dý Jeroným swatý w gednom Listu.
Si iniquitas bené dispensata vertitur in iustitiam, quanto magis
sermo diuinus in quo nulla est iniquitas, qui Apostolis est cre-
ditus, si fuerit bené dispensatus, auditores lenabit in coelum, &
iplos dispensatores aliquando conuertere potest. Gessliž (prý)
zlost křeřau koo okřýwat vmý / a wnj tak posupuge aby ža-
dného nehorssyl / obracege se w sprawednostj. Což rozumýs
o slowě Božjím / w křeřem žádné zlosti nený / křeřbož to-
liko Apostolům a takowým křeřj od ných wsslaný yť oný.
Koli gsau / Když geg opravdiwe oznamug / a njm náležite
ssassugý / y posluchače k Uebi podnasř / a Slassýře ne-
Kdy k poznání nawede. Za tým na rent o čas męg se
dobře / a na gých místech hled otom wjc.

VS (*) SE

Hospodáře s Hostem o Sta- wu giných Prelatův / pod Erbem a Rodem Panův Odrwolffův z dolní Stradomě.

Zdána obyčej býval v Pohanův /
V Králův / Anžat / y možných Panův /
Pro Zasluby etné Znamení dávali /
Kakové věrný gým zaslubovali /
Znat Odrwolffův z veliké ochotnosti /
Tak pečeti a pro gúně Etnosti /
Kteréž wtom věku w našim Páně známé /
Teb ochotného kerosssem Správám máme.

K Zrozenému a Statečné- mu Krtci / Panu Janowi Odrwolffowi z dolní Stradomě a na Urbanowycích / a Synu geho vlastnímu Panu Janowi Odrwolffowi z dolní Stradomě / a na Urbanowycích / a giným Strýcům gegých.

A welkan Chuť a dobrodiní Wassy Milosti /
mogi welice lastawý Paní Odrwolffowé / kterau sem znal
po Wassy Milosti / Kdy sem w Domě Wassy Milosti
čas některý bydlel / takové Anihy zepsal / náleželoby
opravdu takowau Lásku a Chuť Wassy Milosti čím
hogněssým nahrazowati / ale takowého dostátku nema-
gíc / za přijmání Chuť / Chuti mau také na ten čas
odplácet musím / což wěřím od Wassy Milosti pohrzeno nebude / Když kaž
dému podle Pláce na Rybnýk Hrázu starwěti náležá. Podávám tehdy
tohoto Sřambuchu mého částku pod Erbem a Tytulem Wassy Milosti /
w kterémž se wypisuje wzactnost a Pectiwost Staru Anězpěho / Kterýž
Wzáctný předkové Wassy Milosti v veliké Pectiwosti jakožto Sluby
Boha wssmohaucyho mýwali / při Anžatech oných Swatých na Aučas-
dých býwagjých w Ochráně ge mýwali / a Tulacům se Pokautných wys-
stěghali. Což také o Wassy Milosti mocné držím jako o Mlýž Weipu wes-
likého / a v welkých Peacích a Správách rozsudek činěcyho / že tu Anshu
přečtauc / mocných a opravdowých Swědkůw poslauchati ráčíte / a ode-
mne maličký Darek tento / očekawagjíc wěřssého / lastawé přigiti / a w
dawné lásce chowati ráčíte. Datum w Brně Letha 1 6 0 7.

Wolný w službách

Wassy Milosti /

Bartholoměg Paprocky
z Glogol.

X r

Kozmlauwání Hospodáře s Hostem / o Pořádku Církve
swatě / o Starosti Kněžské.

Hospodář: Powěz mi též o Kanovnících / a o gi-
ných Děkáních / Probosťích / jak gým i žate.

Host: Kowné jako Pápež má Pomocníky / Kar-
dynály a Kaddu swau / tak též Biskupi magů Kanovníky
a gíné Regenty a Spráwce w Kofele Božím / podle oně
Kžecj, cum sapientibus & prudentibus tracta, z Mandrymi a
opparnými Spráwu mýweg. W Příslowých také psáno
slogů. Dissipantur cogitationes ubi non est consilium, ubi
vero sunt plures consilij, confirmantur. Proverb: 15. Kdež
(pry) není Kaddy / tuť se rozptýluge myšlenj / ale kdež ge-
drabně Kaddcůw / tuť se potwzuge. Neb prawj, quot
capita, tot sensus, Kolik Hláv / tolik gest rozumůw / a kdy se
Mandry na gedno s nesa, býwá pewné a stále wstanowenj /
neb w správách Božských / Duch swatý nepomocen býwá.

Hospodář: Nassy Kněžj / každý swého se Pána
poradýw / Náboženský odprawugů / a Pána Boha chwálj.

Host: Jaká Kadda / takowá práwa / takowj též
y Kžád / dočehož mne nic není / wassych já Kněžůw poslan-
chati nechcy / neb y toho Cytule nehodj se gým dáwati.

Hospodář: Hanj wassj Kanovníky / můžte gmeno-
wat Kowníky / a gínac / také ned walte se s nima.

Host: Nassy Kněžj sau opravdowj Služebnjch
Neywýssuho Boha / nám protiwá gým nebdj se nic přeh-
liwého mluwiti. Neb Apóstol Páně 1. ad Timotheum 5.
Cap: dj: Aduersus Præsbyterum accusationem suscipere no-
li, nisi sub duabus vel tribus testibus. Proti Knězy (pry) ža-
loby nepřigýmeg / gediné podedwěma aneb třema Swědky /
protož yatekolw magj Gmēna / a sau přigatj w Církw
Páně dobře a pořádně se nazýwagj / neb se wssychni gmenu-
gů Sacerdotes, od nýchž Sacerdotium, to gest Kněžstwo /
Auřad swatý se gmenuge / gegůch Předkům w Starém Zá-
koně powědýno / jak čteme 2. Paralipomenon. capite 29. tá-
to slowa. Vos elegit Dominus ut stetis coram eo, & mini-
stretis, colatisque eum crematisque ei incensum &c. Z was

(pry) za

(pry) zagije wywoli Bůh / abyšste stali a posluhowali před-
ním abyšste chwálili ho / a řadili mu wonnými wěcmi / ale
aby se zaneprázdňowat mēl wěcmi daremnými / toho gým
Wchnost nepowoluge / wedle slow Apóstola Páně 2. Tim:
Cap: 2. Nemo militans Deo implicat se negotijs secularibus, ut ei
placeat cui se probavit; Žiadný (pry) kdož Bohu Kytiuge /
at se neplete w Swětských obchoděch / aby se libil tomu / to-
mu se oddal. Protož gůch neylépe zanechat / zanechagje / na-
ních takowau Wzáctnost / jak Augustýn swatý dj.

Illi namque in hac vita positi, ligandi atque soluendi potestatem
habent, qui Apostolorum exempla & documenta sequuntur.
Ideo soli Petro concessa est, & omnibus suam doctrinam & vi-
tam seruantibus, magna est ergo sacerdotum dignitas, quia pro-
pter eorum vnctionem & dignitatem multi ex ipsis virtutes &
mirabilia operati sunt, & vsum prophetandi habuerunt, de quo-
rum numero Caiphas Pontifex Judeorum fuit, qui cum Ponti-
fex inde vicis suae, à se ipso locutus non fuit, sed per gratiam sa-
cerdotalis ordinis ac sanctae vnctionis, alta voce clamauit, expe-
dit vobis ut vnus moriatur pro populo, ne tota gens pereat,
hoc autem à se ipso non dixit. Augustinus ad marcel:

Oni wým sau w tomto žiwotě wstanowenj / a magj Moc
zwázat y rozwázat / wssak toliko ti / krej Apóstolské Pří-
klady a Uaučenj zachowawagj / a nými se spravugj: A
protož samému toliko Petrowi poraučená gest / a tým ktery
geho včenj y skutkůw následugj: Weliká gest Kněžská ho-
dnost a Potciwost / neb pro gegůch Pomazowánj a ho-
dnost. mnozý z ných Diacy a Žázaty činili y Wobyčeg pro-
rokowati mēl / z gegůchžto Poctu Kayšsá gsauc Biskupem
Žjadowským / ten gedenz swého Auřadu / ne od sebe sameho
mluwil / o Krystu Pánu / ale strz Lastu Auřadu Kněžského
y z swatého Pomazánj / Hlasem welikým škřl a zawolal:
Potřebj wám / aby gedenz měl za lid / a aby wšecken lid ne-
zahynul: To pak sám od sebe nemluwil ani se w tom znal co
mluwil: Takowau Swátost wnjch vzwawagje onen Cý-
sař swatý Constantinus magnus, Chalcedoniensi concilio.

Cum ultimus inter sacerdotes federet, auditis accusationibus
quibus inuicem sacerdotes criminabantur, delatos exscripto ad
se libellos in gremio conclusit, omnesque non lectos combussit
dicens

Æ r ij

dicens. Sacerdotes ceu numina ad hominum regendum constitutos esse, & propterea intactum se, Deo eorum iudicium reseruare uelle, Marullus lib: 3. cap: 5. Constantinus magnus Imperator / Na Sněmu Chalcedonském mezi Knězi neyposlednějšij sedic / poslauchajíc bedlivě gegich stýžnosti / a žialob / křeť gedni na drué w spisu podávali / gedn druheho obwiňugíc / wzal ony Suplikacye k sobě na Lúno / a nepřecedwšy ge wšechny spálil / řkauc: Kněží gšau yako Boho wé lidem k spravowání a naučení předložení / a wstanowení. A protož se ya nechcy dotýkati wassýho Sandu / ale Panu Bohu negwyžšymu Sandcy zachowati chcy / a netoliko to učinil a okázal / ale yak nám historycy wznesení oznamugi Fulgosus & Egnatius lib: 1. cap: 1. Legem editam ab eodem Imperatore tradunt, plus honoris deberi homini in sacerdotali dignitate constituto, quam ulli alij, vel Domino vel Regi. Certum enim esse in illis honorari Christum, qui vicem Christi in terra gerent, non in illis qui imperant terrae, solis autem Apostolis, quorum locum Sacerdotes tenent, dictum est, qui vos recipit, mercepit, & qui me recipit, recipit eum qui me misit. Tyž Cýsar Constantinus to narijdi a poručil / aby každému Knězy wěššij Poctiwost činěná byla / nežli kterému giněmu Bnījeti aneb Králi / neb to gest wěc gístá / kdo gých w Poctiwosti má / sameho Krysta Pána ctý / poněwadž onimýsto geho na Zemi řjdi a spravugi / a ne ti křeť Zemi rozkazugi / samým toliko Apostolům / kterých mýsto Kněží drží a spravugi / od Pána Boha gest poručěno / kdo wás přigýmá / mne přigýmá / a kdo mne přigýmá / přigýmá toho křeť mne poslal. An také Hieronim swatý na wýstrahu zůstawił tato slowa řka. Absit ut de ijs quidquam sinistrum loquar, qui apostolico gradui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt, per quos etiam nos Christiani sumus, qui claves regni Coelorum habent, quodam modo ante diem Iudicii iudicant. Hieron: in Epistola. Ne degš mi toho Pane Bože / abych o těch co odporneho a neslušneho mluwiti měl / křeť na Apostolské Důstogenstwij wsiupugíce / Tělo Krysta Pána Aulij swými delagij / strz křeť y mi Křestiany gšine / křeť Křiže Králowstwij Nebeskeho magije / yakýmšy Spůsobem spravugij Sand / před Dnem

Dnem Saudným / Všychy se tehda tak nepoctiwě s nimi zacházeť / a lechce gich sobě wážit / řdyž takowau wzáctnost gegich znáš a wýš / yaké gessě slowa Bryzostoma swatcho oznámij / genž o gegich wzáctnosti takto řj: Sacerdotis aspice dignitatem, agitur in terra, sed officium celestis negotijs continetur, non enim homo, non Angelus, non Archangelus, non alia aliqua creatura, non virtus, sed ipse Spiritus Sanctus, hoc munus instituit, atq; adhuc manentes in carne misterio fungi praestitit Angelorum, per ipsos Christum induimus, per ipsos Dei filio coniungimur, per ipsos membra beati capitis ipsius efficimur, quomodo ergo nobis isti, non solum reuerendi, magis nobis erunt honorabiles quam parentes. D. Chrysostomus de dignitate Sacerdot: lib: 2. Wzhledni na Důstogenstwij a wzáctnost Kněžstau / na Zemi lyce gest / ale Aulad nebeskeho gednání w sobě obsahuge / neb ne Cžlowěk / ne Anděl / ne Archanděl / ne ktere gine Stwoření ani moc / ale sam Duch swatý Dar takowý spráwíl a narijdi / že oni gšauce gessě w těle / tagemstwij a Auladu Andělskeho požjwagi a gi spravugi / strze ně my na sebe Krysta Pána přigýmáme / strze ně k Synu Božjmu se přilucgeme / a s ním se spogume / strze ně člankami geho neywarějššy hlavy se stawáme / kterať tehda gich w wěššij poctiwosti a wwažení nemáme mýti / nežli wšech Králůw a Saudcůw Zemských / owšem gich w wěššij poctiwosti mýti máme / nežli Rodiče nasse / nad ktere oni nám wjce lepšyho spůsobugi.

Hospodář. Mohliby gim také naučení dáwát titu Otcowě Swatij / aby pamatowali na wzáctnost Auladu swěho / a tak sobě mrzutě nepostupowali / yak postupugi / welmi nemrawně se spravugic / a neřady nenalezitými sebe za nepražďugic.

Host: Tak wěž / že Wrchnost Cýrkwe swatě žádněmu nepropuší / naučení dáwagice / y siresianum řdy zná ži co obmestřawagi. Jeroným swatý tak gim oznamuge: Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina si peccant. Letamur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum, non est tanti gaudij excelsa tenuisse, quanti mæroris de sublimioribus coruisse, nec enim solum pro nostris delictis reddimus rationem, sed pro

omnium quorum ab utimur donis, & nequaquam sumus solliciti de eorum salute. Hieron: super Ezech: lib: 2. Welkai (prý) gest a welmi wážná hodnost Kněžská / ale též wětšý pád má / gestli zhřešší: Radugeme se když dostaneme takowé wywýšsenosti / ale se také bogme / abychme kdy neklesli / a těžce nepadli / neb není tak welká radost wysokau Wrdnost mýti / yakowý zármutek a žalost býwá / z wysočtych mýst vpadnanti / neb netoliko z nassých neprawosti / počet musíme wydáti / ale z nassech giných darůw / kterých zle vžýwáme / a o Spasení těch / genž na to naložili nepečugeme / a lechce to sobě wážýme.

Augustýn také Swatý mluwí: Contemplamini quid est populo sancto praeesse, & considerate quale sit diuinis Sacramentis insilire, altari placere debent, qui de altari uiuunt, & talis conuenit cura sinceritatis sacramentis, qualia sunt sacramenta ipsa, quibus exhibent officia seruitutis, ne contra Deum offendant ipsa, quae tractant, aut contra populum incipiunt impedire, quod praedicant. August: de singularitate Cleri: Kozgýmegte to sobě pilně / co to gest lidu Božjmu přetsoženými býti / a znamenegte dobře / yak to gest wěc weliká / welebným Swátostem přisluhowati / Oltář se má libiti / kdo z Oltáře žiw gest / a tak se při ných čistotně chowati má / yaké san samé čisté Swátosti / kterým oni slauží / aby proti wá Pánu Bohu / a tím Swátostem w ničem neprowinili / a neb aby proti Lidem neyakeho nezacínali neřadu / w čemž gých sami wčením swým wystřihají.

Tu zneg a rozuměg / že oni magí swá Nawčenj od Wrdnosti / y Wystrahu / oni se nech sami třescy / a my toliko Poslussenstwj zachowáwegme. a to co sme k tomu powinni oddáwegme / neb prawj týž Augustýn swatý. Prelbyteri qui bene praesunt, vita & doctrina digni habentur a subditis duplici honore, scilicet ut spiritualiter illis obediant, & exteriora bona ministrent, boni enim dispensatores & fideles, non solum honore sublimi praemiari debent, sed & terreno, ut non contristentur indigentia sumptuum, & gaudeant obedientia spiritualium, instantior enim sit, si non humiliatur inopia, & crescit in illo autoritas, quum uidet etiam in praesenti laboris fructum percipere, non ut abundet, sed ut non deficiat. Idem gloss: super illud Timoth: qui bene praesunt &c.

Kněžj kteří se dobře a náležite

a náležite na swým Zúřadu chowagy dobrým žiwotem / y Wčením / hodni gsau dwogý Poctivosti od swých Owčiček / to gest aby gým Duchowně poslussenj byli / a z wrchných aužitkůw gým dodáwali / neb dobrj a nawčenj Sfašarowé hodni / netoliko Poctivosti a Wywýšsenosti / ale též y zemstých wěcy nedostatkem nemagj býti zarmaucenj / aby se radovali a weselili s Poslussenosti Duchowných / neb pýlněgšj bude / gestliže ho Nlauze a Nedostatek neponijj / a rozmáhá se w něm podstata a Wžátenost / když widj že za swau Prácy aužitek má / ne proto aby hognost měl / ale aby nedostatku netrpěl.

Hospodár: O pro Pána Boha / wšak magj wassly Kněžj Statky znamenité / Peněz mnoho / které oni na Marnost obraceg / což hrozno a mrzuto spomýnatl.

Host: Wtom wystrahu magj od Bernharda swatého / který takto kným dý: Timeant Clerici, timeant ministri Ecclesiae, qui in terris sanctorum quas possident tum iniqua gerunt, ut stipendijs quae sufficere debeant, minime contenti, superflua quibus egeni sustentandi forent, in pie sacrilegieque sibi retinet, & in usus suae superbiae luxuriaeque: Victum pauperum consummere non verentur, duplici profecto iniquitate peccant, quod & aliena diripiunt, & sacris in suis vanitatibus & turpitudinibus abutuntur. Bernard in ser: 24. sup: Can: Neche se (prý) bogj Kněžj / nech se bogj Služebnjcy Kostíw Božjch / kteří na Zemi swatých / Drženj a Wladařstwj magj / tak se zle a neprawě chowagj / že Platy na kretychby přestati mohli / a zných dostatečně wychowánj mýti nemohau nasycenj býti / nýbrž y zbytky statowé hognosti kteražby chudé žiwiti mohli / bezbožné a swatokravně sobě zachowáwagj / a na swau Pýchu a neřadnu hognost obraceg / na to žiwnost Chudých nestydj se obrátiti / a wynaložiti / w prawdě dwognasobně zlosti hřešj každý takowý Kněz / nepraw proto že cyžým wydstranj a gelaupj: Druhé / že swatých wěcy w swých marnostech a oplzlostech zle a nenáležitě vžýmagj. A protož dále dý: Quidquid praeter necessarium victum aut simplicem vestitum de altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est, idem in Epist: 2. Což toliw kromě potřebné žiwnosti a sprostného Oděwu z Oltáře zadr-

tati zadržýs a zachowajs / to twé neni / Laupež gest / swa-
totraoěž gest abys wěděl. Kžehoť také swatý takto na ně
křičí křta: Nos qui ex oblationibus fidelium, uiuimus quas illi
pro suis peccatis obtulerunt, si comedimus & tacemus, eorum
proculdubio peccata manducamus. Greg: in humil: My
(prý) křetý z Obětí wěrných Božích žiwi gšme / křetěz oni
za swé hříchý dobrowolně nám nadali / gestliže zných požý-
wáme / a mlčýme / gegých gště hříchý nepochybne gýme a
požýráme. Dále také k nim dý: Pensate fratres quantē dam-
nationis est, sine labore percipere mercedem laboris, quanti cri-
minis est pēcia peccatorū accipere, & nihil contra peccata pē-
dicando dicere, idem in humil. Dobře to (prý) považug-
te Bratři / yať to gest nesnesytelný hřích / a zatracený wěc-
ného hodni / bez práce bráti Mzdu za práci / yať to křesť-
hřích / Mzdu bráti za hříchý / a nic zhola proti těm hříchům
předpowýdagýc slovo Páně neřýkati.

Hospodář: Opráwdu otom Kněží nic nesmysllegi
aby to oni činiti byli powinni / yať ten Muz swatý prawý:
By oni toliko wzali a přemehali aneb schowali / tať co gým
k a žitku žádnému nebude ničda / po gých smrti / kdo prw-
ný k tomu doběhne / to geho bude.

Host: Tak gým na tau Nedbanliwost mluwý týž
Kžehoť swatý / Nullum ab alijs praediciū quam à sacer-
dotibus tolletat D E V S, quando eos quos ad correctionem alio-
rum posuit, dare de se exempla prauitatis cernit, plerumque
quod est grauius. Sacerdotes qui propria dare debuerunt, eti-
am aliena diripiunt, plerumque si quos humiliter, si quos con-
tinenter uiuere conspiciunt, irrident. Gregorius homil: 2.
Od žádného giného wěstýho bezpráwi netepý Pán Bůh /
yať od Kněžůw / když těch křetých giným k naprawený před-
ložil / widý že se zle a nenáležitě spravugý / nadto pať co gest
wěstýho / Kněží křetýby měli swé wlastné wěcy rozdáwat /
radegý giným gých wlastnost odgýmagý / a co wěstýho a
proklatěgýho páchagý / když některé giné mezy sebau etno-
stné žiwobudaucý widý / zných se posmýwagý / A protož tať
prawý: Causa sunt ruinae populi, Sacerdotes mali, quis enim
se pro populi peccatis intercessor obijciat, si sacerdos qui orare
debuerat grauiora committat, Greg: in Regist: Gšan (prý)

welšan

welšan přýčinau a půwodem pádu lidšeho zlj Kněží / y
kdož medle přimlucy za hříchý lidšké wida / aneb kdo za ně
odpowýdati smýti bude / poněwadž Kněž křetý se za ně mo-
dliti měl / sam se křesťých Neprawosti dopauští.

Hospodář: Darenně tehdy my dáwáme / aneb
y nassy Předkové dawali naprazno Kněžům tať nedbanli-
wým Desátky / aneb gýne hogné dáwaný křetěz oni na-
čdili.

Host: Newěť tomu / žádná dobrá wůle křetá ž se
koliw činý s chuti ponýjugýc se Pánu Bobu před Služebný-
kem geho / neb to ne ginému se činý / ale Pánu geho / y pro-
to dále dý tyž Kžehoť swatý. Ingrediuntur electi, sacerdo-
tum manibus expiati coelestem patriam, & sacerdotes Christi,
per vitam reprobam ad inferni suplicia festinant: cui rei dixerim-
us sacerdotes malos nisi aquae baptismatis similes quae pec-
cata baptizatorū diluens, illum ad Regnū coeleste mittit, & ipsa
incloacas descendit, idem in homil: 2. Wachzegý (prý)
wýwolený Boží Kůkama Kněžským očistěním do Wlasti
Nebestě / a Kněží Křýstowi pro swé nepořadné Skutky
a žiwot nesslecherný k Můkám Pekelným pospýchagý / k če-
mu tehdy ginému máme ge přitownat takowé zle Kněží /
gedine k Wodě swěcené / křetáz hříchý křčených lidý žmý-
wá / a odsýla gých do Králowstwj Nebestěho / a sama w
mýsta nečistorná wpáda. Dáwa tehdy Chřýstom swatý
wýstrahu B. skupům a gegých mýstodržýcým takto. Qui
ordinant indignos, eisdem subiacent poenis, quibus illi, qui
indigni sunt ordinati, & si dicant se eorum vicia ignorasse, vn-
de Apostolus ad Timoth: Manus cito nemini inposueris, nec
communicaueris peccatis alienis, nunc & hoc grauius crimen
efficitur, quoniam absoluerunt & promouerunt eum, quem
ignorabant, atque id quod putabatur esse excusatio, fiat accu-
satio. Chřýstom de dignit: Sacer: lib: 2. Křetý berau na
ten Auřad nehodně / tym Můkám a Trápený náležý kře-
tým ty genž nehodně přigeli ten Auřad / a paťby se tjm wy-
mlauwali / že o gegých zlosti a nehodnosti newěděl / to se
gým swobedně řekne co Apōstol k Tymotheowi dý: Ne-
wkládeg Kuku brzo na žádného / aniž mýg Spolkům s
cýžými hříchý / a tať w wěstý hřích wpadnau pro tu wý-

N y

strahu

strahu / proto že gsau přigali toho na Knězstwo / toho ne-
znali / protož co rozuměli mýti za weymluwu / stane se gým
za obžalování / magų dobře zbehle w zákoně k tomu podá-
wati / yať Hyeroným swatý Uavčeníj dáwa ika. Consi-
dera sacerdotum esse officium, de lege interrogatos respondere,
si Sacerdos est, sciat legem Domini, si ignorat legem domini,
ipse se arguit, non esse sacerdotem domini, sacerdotis enim est
scire legem & ad interrogationem respondere de lege, Hyeron:
sup: Aggeum Proph: Znameneg (prý) to býti powinnost
Knězstwu / aby glauc tázan o zákoně Páně / odpowidati v-
mél / gestliže gest Knězem / má znáti a vměti zákon Páně / ge-
stliže pak newj / sám se wotom obwiňuje a hani / že není Kně-
zem Páně / neb to náležj Knězy wědět / vmět a znat zákon / a
na Otázku odpowidati A tak wěz že Cyrkw swatá nechce
mýti Knězůw swawolných / tak gať magų gine Sekty / a
protož co w Crnosti wytrwat nemůže / na swau wůli wjstá /
a hanj Pořádek Cyrkwi swaté. Neb yať prawj Kryzostom
S. pišic o Wzáctnosti Knězské. Sapientissimum esse oportet
& perspicacem in omnibus Sacerdotem, & mille ut dicitur
ex omni parte oculos habentem, quippe qui non solum sibi sed
etiam populo Dei vivit, Chrysostomus de dignitate sacerdo:
Nemaudregssim a neydomyslnegsim we wssch wěcech
potřebj býti Knězy / a yať řykawagų / na wssch Strany
Cí mýti neb on nerolko sobě / ale wssemu lidu Božjmu žiw
gest / a k dobrému Příkladu podaný gest / to Prawdu pra-
wišs / že mnoho gých gest / křeťj sau nedbánliwý a zausalý /
na křeťe také křeťj Kryzostom swatý / řemito slowy ika:
Multi sacerdotes & pauci sacerdotes, multi in nomine, & pau-
ci in opere, videte ergo quomodo sedeatis super Chatedram,
quia Chatedra non facit sacerdotem, sed Sacerdos Chatedram,
non locus sanctificat hominem, sed homo locum, qui bené se-
derit super Chatedram, honorem accipit ab illa, qui male sede-
rit, iniuriam facit Chatedræ, in iudicio enim sedes, si bene do-
cueris, omnium iudex eris, si autem bené docueris, & male vi-
xeris, tui solius, nam bene viuendo & bené docendo populum
instruis, quomodo debeat bené viuere, bené autem docendo,
& male viuendo, instruis DEVM, quomodo te debeat condem-
nare, idem hom 125. super Lath. Mnozy sau (prý) Knězy
ale wssat

ale wssat málo Knězůw / mnoho se gých gmenuge / ale w
stutku málo se gých nachězy / hleďtež tehda bedlivě yať se
dijte na Stolicy / neb Stolicy nečinj Kněze / ale Kněz sto-
licy / ne Mýsto poswěcuge Cžlowěka / ale Cžlowět Mýs o:
poswěcuge / kdo tehda dobře sedj na Stolicy / poctiw est
s ný beře / ale kdo zle sedj a nenáležíte se řidj / Břiwdu či-
nj Stolicy / neb na saudu sedneš / gestliže budeš dobře a
pořádně sprawowat / budeš žiw / a dobře budeš wěti /
wssch Saudcem budeš / a pakli se sám nenaležíte budu s
chowati / a nemrawně se řiditi / gine pak dobře w ynaučeti /
a k dobrému wěsti budeš / sám sobě Saudcy bi deš / neb
dobře se chowage / a náležj lřd wěc / dáwašs uavčeníj lř-
dem yaťby se měli dobře chowati / ale dobře w ynaučeti je
nepořádně se chowagų / Pana Boha wětiš / křeťak ře má
treštati a wěcně ztratiti.

Také mýg Bratře má Cyrkw swatá Knězy zlé y do-
bré / ale we wssch Sektách žádného dobrého není / neb
Pán gednu Cyrkw má / gedného Pastýře / křeťj gine wssch
cky rozslá podle nřiženj Duchu swatě / a křeťj sau pod sprá-
wau geho / a s poslussenstwj se ge new ymlauwe gi by snad
y žj byli / sobě toliko zlj / nám žj býti nemohau / neb nám Pán
gých poslauchati poraučj ika. Sedět budau na Katedře
Moyššowě w Pýsmě naučeníj y Lřceměrnjcy / nekázal se
tak sprawowati / yať se oni sprawugų / ale tak činiti yať oni
Uaučeníj dáwagų. A protož nám narčeníj dáwa Kry-
stom swatý ika. Melius est propter bonos & malos fouere,
quam propter malos etiam bonos contemnere, propter bonos
ergo Sacerdotes etiam malos honorate, ne propter malos bo-
nos contemnatis, melius est enim malis injuste praestare, quam
bonis iuste subtrahere, idem ibidem. Lépe gest nám pro do-
bré y zlé znasseti / nežli pro zlé y dobrými pohrdati / pro do-
bré tehda Knězy y zlé mēgre w Poctiwěsti / nepohřezte pro
ně dobrými neb gest lépe zlych nesprawedlněstj desu činiti /
nežli dobrým w něčem wblýžiti. Tu zneg / yať magų tre-
stani býti Knězů od Wrechnosti w Cyrkwe Bežj / y hroz-
něgsj gých podkává / a protož nemá žádný pro gých zleš
odstupowati Pořádku swatěho / a gineho sobě nesmyslet /
chcemeli aby nám to počítano nebylo / což křeťhoř swa-
ty ů ty w Ka.

ty w Kazaný swem napisał ika. Multi dum plus vitam sacerdotis quam suam discutiunt, in erroris foueam dilabuntur, nimis considerantes quod eos vita sacerdotum non lederet, si ipsi humiliter bonis Sacerdotum admonicionibus aurem accommodarent, sed Hypocritarum more magna trabe vulneratos oculos habentes, eamque negligentes, festucam tenuem in aliorum oculis conspiciunt. Greg in Hom: **U**nozy (pry) wicegu žiwot Knězský neži swug wykladagų / a tak proto w Blud vpadagų weliký / nic toho z hola nepowážugice. že by gųm žiwot Knězský nebyl na vbluženij / kdyby gen sami potorné / Spasýtelného včenij a napemínánij Knězského poslauchali / a gezachowávali / ale oni spůsobem Pokryt. cůw to činij / welkým Břemenem magų Ůci raněné / nic na to nedbagų / a negmenný Prássel w gíných Ůčijch spatrugj / Co máš Bratře / že pro zlého Kněze nehodj se dobrého Spasýtele swého Pořádku odslupowati / gúných sobě Sekt newymysleti / zlych Knězų yať prawite nenáwidųte / kterų w Cýrkwi Boží zůstáwagų / a těch přigųmate / kteréz gųž ona za powržence má posluháte a přigųmate. Což znųch za Aužitel máte / potom poznáte.

Hospodár: Tým my máme nasse Knězi za lepšij nežli wasse / že nássy Manželky magų / a wassy se z Konfubinami se skrywagų / co gest protiwa Pánu Bohu / a proti Příkázanų geho.

Host: Ani žien ani Konfubin nechťel mųsti Pán nezy Služebnųky swými w Cýrkwi swé / a protož to wložití ráčil na Wchnost gegųch / aby takowý neřad zbraňowali / yať o tom se čte / kdež Řehoř swaty takto dų: Volumus ut sacerdotes perhiberi debeant, ne cum mulieribus conueſcentur, excepta duntaxat matre, & sorore, legitur quod beatus Augustinus, nec cum sorore habitare consenserit, dicens: Quaecum sorore mea sunt, sorores meae non sunt, docti ergo viri nobis cautella esse debet magna instructio. Grego: in Regill: Chceme aby Knězům zapowěduňo bylo / aby žienami žádných spolkůw neměli / kromě Matky a Sestry / a wssak se y otom čte / že swaty Augustyn ani z Sestrau nepowolił bydleť ikauc: Kteréz Sestrau mau san / Sestry mé negsan / a protož tak wysoce včeneho Muže Wystra-

ha / má

ha / má nám býti za navčenij weliké. A tu zneg že to poraučil Biskp p swaty newyžšij nadewssemi Biskupy / aby žádný Neřad w Cýrkwi swaté při Služebnųkych Páně nebyl / pųsse také ku Biskupu Ondřegowi Tarentinskému takto: Habuisse te concubinam manifesta veritate comperimus, & te illius criminis participationem habere, de quo etiam contraria est quibusdam innata suspicio, sed in rebus ambiguís, absolutum non debet esse iudicium, hoc tuae conscientiae committendum elegimus, qua de re si in sacro ordine constitutus, huius te recollis commixtione maculatum, sacerdotij honore deposito, administrandum nullo modo praesummas accedere, sciturus in animae tuae periculo te ministrare, & Deo nostro sine dubio te redditurum rationem, si huius sceleris conscius, in eo quo es ordine celaris veritatem, permanere volueris. Ide: Andre: Epif: Tarent: dist: 33. Dossla nás gista spráwa že w Domu twým k twé neřadné wůli žienu chowáš / ač to mu někteří wjry dáti nechťegų / toho o tobě nesmyslegųce / a poněwadž w správách pochybných nemųž byti Saud dokonalý / to poručímé Swědomij twému / a wssak geslizeby w tom Auřadu gsauc / měl se peštwěnowat / napomijamiz té / aby Auřad Knězský z sebe zložil / a wjeť službě Boží přistupowati nesměl / neb to wěz žeby welkau Škodou Dussy twé dělál / a hrozný počet muselby s toho Pánu Bohu činit / (geslilyby tomu tak bylo) a čtěl to w tom Auřadu gsauc zatagit / před Bohem nezatagųs tomu wěť.

K ginému Biskupu také pųsse takto: Archidieconum tuum ut audio cum mulieribus habitare prohibuisti, & nunc usque in ea prohibitionem despiceris, qui nisi iussioni paruerit, eum sacro ordine priuatum esse volumus. &c. Janua Episco: distinctione 89. Archydyakonowi twému yať sem otom ilysseľ zlewěsskami zapowědels obcowati / a w tom poraučenij až do tohoto času té neposlaucha / protož geslil nerčij nų yaťs poraučil / chceme aby z Auřadu Knězského byl zložen. A protož kdy takowého od Kostela Cýrkwe swaté zahnáno / po gednau on sobě ginau Sektu zmyslil / a gineho Řemesla newmégųce / a čím sobě giným žiwosti dobywat: musel z Šradau a šalssem pųsma opakugųce / od Šatanu k tomu dobře wynavčenij gsauc / ginau Sektu sobě smysljic

x y iij

aby pied

aby předece Knězem byl: geslilž ne Krystowým / tehda Diablowým Ctegje gessie tenž Kžehoř swatý po x ssem Králow swý Kžád takowý wssudy myři poraučij. Si qui Præsbyteri sunt, Diaconi vel subdiaconi, in crimine fornicationis jaceant, interdicimus eis ex parte Dei Patris omnipotentis & sancti Petri autoritate, Ecclesie introitum, usque dum poeniteant & emendent se. Si qui uero in peccato suo perseverare maluerint, nullus vestrum præsumat audire eorum officium, quia benedictio eorum vertitur in maledictionem, & oratio in peccatum testante Domino per Prophetam. Maledicam inquit benedictionibus vestris, Qui uero huic saluberi nostro praecepto obedire noluerint, idololatric peccatum incurrent. Peccatum igitur paganitatis incurrit, quisquis dum Christianum se esse asserit, sedi apostolicæ obedire contemnit. Idem per Reg: Italicum & Teutonicum. Geslilžeby někrečij Kněžij Dyakonowé aneb Subdyakonowé w Hřijchu Smyslswa byli postijženij / a w něm trwali / zapowjda me gijm Mocý Boha Wssemohaucýho y Swatého Petra Wzactnosti / aby do Chrámu Božýho newcházeli / dotud pokudby Požani nečinili / a nepolepsyli swých Žiwotůw / a pakliby krečij žnijch w nepran ořij swých trwati a žisławati chřeli / žádný aby gegijch Naboženstwj powinneho neposlauchal / neb gijch Požehnanij obrátilo se w Žlořecenij / a Modlitba gegijch w Hřijch / yak Pán prawij skrze Proroka Malachyasse w 2. Kapitole řka: Žlořeciti budu Požehnanij wassjmu? Pročž krečijby tomu Spasjtedlnému Poraučenij wěřiti / a geho poslussnij byt nechřeli / w Hřijch Modloslužebnosti vpádagij / w Hřijch tehdy Poharstý každy vpáda / kdo se prawij byti Křestianem / a Stolicie Apostolské poslauchat nechce. Al prorož tolko sami wassy Kněžij neworau na Cýrkew swatau / na Wchnost gegij / na Biskupy / na Pápeže / zmýslegjuc na ně wsselijakau potwarnost / wssak Pán Bůh zgerwně falsg gegijch hubj a Wchnosti Cyrkwe swé co dále wýss podnosy / oni se polepslyt nemohau.

Hospodář: Gedno též ten Pápež gijm zapowjda / a gijm mlčij / neb též sami hřijssnjmi se byti znagij.

Host: Množij gijm to zapowjdagij / ono také mās s Xeronyma swatého krečij püsse k gednomu Mnijchu takto:

Matrem

Matrem tuam ita uide, ne per illam alias uidere coneris, quarum vultus cordi tuo adhaereat, & tacitum sub pectore vultus remaneat, ancillulae quæ illi in obsequio sunt, tibi scias esse in insidijs, & quanto vilior est earum conditio, tanto facilior est ruina. Hieronimus ad Rusticum Monachum.

Matku twau tak mās widět / gakoby gijnych wedle nij newidět / krečijby se Obljčeg mohl k Serdecy twému připogiti / a tegně Kány pod Serdecem nezůslawil / te De wečky krečij geg posluhugij / wěz žet sau na překážku / a práwě yak Osyblem Diabeistým / a čjm ona gest neychatř negssy / a neyopo wrženegssy / tým snadnegssy Pád od nij býwá. Dale také k němu dij: Nunquam de mulierum formis disputes, nec quid in cuiusdam domo agitur, alia domus pro te est, nouerint foeminae tuum nomen, vultum tuum nesciant, idem ad eundem.

Hospodář: O Mnijssijch také chcy od tebe wěditi / odkud to sobě wzali takowé Naboženstwj: Ale wssak te gessie prosim powězmj: proč Kněžum o gegijch Lakomstwj / také nic nepřikazugij ti Mnij swatij.

Host: Medle dost o tom wssudy mās / nechť o gedné wěcy kolikrát neprawijm / pamatug tolko o čem semnanu mluwjs / a wssakť krátce y zde připomenu slowa Mnijw swatých k njm napsané / yak Ambrož swatý na ně krečij řka: Clerici nudi sint, & nudi Christum sequantur. Kněžij ať sau chudij / a w Chudobě ať následugij Pána Krysta / ale chudoba gegijch / má byti Duchownij / neb má hogně gine zapomábat / yak mu dále dij tyž Ambrož swatý / řka: Sacerdotis est liberalem esse, prodesse omnibus uelle. Hognost magij w sobě zachowat / každému wžitečnij byti / neb krečijby takowým nebyl / prawij tyž Ambrož swatý k njm. Sacerdotes cupiditate intrusos ignorat DEVS. Pán Bůh Kněžum w Lakomstwj a w Žiadostech Márných se objragjucých / nezná. Bernard také swatý poraučij a powoluge gijm řka. Clericis conceditur ut bene uiuentes, & altari seruietes, de altari uiuant, uiuant quidem non luxurientur. Powoluge se to Kněžum / aby dobře a poctiwě žiti byli / slaužuc Oltáři / ale wssak žiwi gsauc poctiwě / nech nezhromaždugij / Peněz nekrygij / neb gijm ač

gijch není potřeby / yať Ažehor swatý prawij. Deus à Sa-
cerdotis officio, non requirit aurum, sed animas, ad ecclesiae
ornamentum, non foeditatem actuum, officium clericorum
est. Pán Bůh z Aniađu Knězsteho nemyhledáwa Zlata /
toliko Duse, a Zlato má obráčet Chudým na žitnost / a na
Ozdobu Kostela Božího: A tož gijž máš o Knězích a
gijž Powinnostech / a yaťo chceš wědět o Mnišstuch y
toť yať tobě powym / toliko maličko měj srpenij / ať
sobě odpečinu a poradym se sate nato
Pij, ma swatcho.

Kozmlauwa

Hospodáře s Hostem / s
Misy swatě: Pod Erbem a Tytulem Proženého
Statečného Rytíře Pana Jana Kochtiskeho
z Kechric a na Kechricích. A gijž Panůw Bratrůw
Gegijch Mí'osti.

Werně bych toho přál gijm bezpochyby /
Dokawad tent Ptač nestráwnj té Kyby /
Aby se nawossem dařilo tak šťastně /
A ten Rod wyáctný Kochtiských prospěšně /
Na wossem rozmáhal / Pán Zemi y Nebi /
Dodáwagije gijm wosseho co potřebij /
Neb od čtyř set leth yať z Čech w ten Breg zassli /
W Láse o Bmžat a Bralůw nehasli.

K Dvořec

K Drozenému a Stateč-
nému Krysti Pánu Janowi Kochtickému z Koch-
tic na Kochtících zc. Sandey Zemskému w Knížetství
Oppolském a Katiborském a k Panům Bratrům v Střepcům Gegich milosti/
Panům mým milostivým a lástavým.

Merito nostrae reconciliationis causa hoc sacrificium con-
stitutum est, & si sacrificij praecepta contempleris, sa-
crificij remedium sentire non poteris, Hyeronimus
super Lucam.

Mložý a rozličný Blandové / milostivý
Pani / w Náboženství Kristiánském k tomu mne
přivedli že sem se ačkoli w velikau Vázi opovážil
toho / znáje velikau Řívu a oblíbený Círke
swatě od patýchs nových Apostolůw / od Předků
nashých neshcháných / Pánu Bohu mizutých a nelis-
bych / o kterých nám Spasitel naše zgeroně oznamovati
ráčí w Mathau se swatého řka : Attendite a falsis prophetis, qui veniunt
ad vos in vestimentis ouium &c. Na giném Mjšťe také od ných vystřihá-
ti se poraučij řka : Videte ne quis vos seducat, multi enim veniunt in nomine
meo dicentes : Ego sum Christus, & multos seducunt. Náš se to patně zná
a roidí / že omylný Vítelůw počet nezysný povstal / gedeni na dru-
hých se wynásející / Kžád od Duchu swatého natižený potupující / z opra-
wodových slov Páně swými s chytrými Rozumy zgeroně faleš činiti
všlugu / w službu se geho wduťragi / na kterau od ných negsau wyslaný/
což W. M. z oných slov Spasitele nashého poznati ráčí / genž v swatého
Jána w 10. Kapitole mluví ráčí. Amen Amen dico vobis, qui non in-
trat per Ostium in ouile Ouium, sed ascendit aliunde, ille fur est & Latro. To
sau slova Páně rolastný. Posluchte také wystrahy zgeroně Aposto-
lůw Páně. 2. Pet: Cap: 3. Hec primum scientes quod venient in novissi-
mis diebus, in disceptione illusores, juxta proprias concupiscentias ambulantes &c.
A což toho nezná každý milostivý Pani ze tat gesi / w lači se z Židami z
Děmi Blandy roznášegů nové / z Círke swatě vyhnaný pro nemravné
né své chování / z geroně to o ných Jan swatý oznamil. 1. Ioan: 2. Ek
nobis prodierunt, sed non erant ex nobis, nam si fuissent ex nobis, permansi-
sent vrique nobiscum. Poznat každý může že to sau Rozloze se wvolný / ne
Brysta Pána / ale zgeroně Čertovi Služebný / který sobě Wrecknosti
Círke swatě nepožij / Bog protivá ný wedau / sed non praualebunt.
Neb to gsau oni o kterých in Epistola juda tat se čte / subintroierunt quidam
homines (qui olim praescripti sunt in iudicium) impij: Domini nostri gratiam
transferentes in luxuriam &c. Tam v secken ten List o gegich zgeroném
Blandu a falsy W. M. nagiti ráče. Ačkoli to Pán Bůh na Círke
swau dopustiti ráčil / a to proto yst Apostol ku Korintům w kapituli 11.
přisťe dā :

přisťe dā : Nam oportet & haec esse, ut qui probati sunt manifesti fiant
in nobis &c. A protož šterný budte pamatující na slova Páně / genž napo-
mínati ráčí řka / Beatus qui perseverauerit usque in finem. Vhlédněte w
Kroniky yst dárono a odkud přinesená Wjra swatá na Moravu / z Mo-
rawy do Czech / z Czech do Polky a na Slézsko / kterau Předkové nashy
od těch časůw počtauc 8 6 0. w Moravě / a do Czech 900. do Slézka
a do Polky 965. wnesli yst gi mocně se drželi / yst pro ný mnoho Krwe wys-
lali / sotwá ne do nashy paměti proti Brálům swým Slézacy z Mathaussem
Brálem proti Gřimu Čezskému Bráli Bog wedli / Blandy se geho mr-
zye / nedávnych časůw podwedli Diábel a nashy Holomkůw swých / kterých
gých nashy / protiv kterým se zebrau mnoho Swědkůw hodnowěných
tam pokazugů Bland / a wýmshy gegich tupý / čehož sem také částku
pod Tytulem W. M. yakožto Panu w pšimě swatém dobře zběhlých
wydal. Pomněte na své wzácné Předky / kterých z Czech do té Braginy /
od mnoha seth leth wysšedwshy / w ný sobě zalibowali Mjšy swatou / od
Brysta Pána začatau / a od Apostolůw rozsřenau welice sobě rozwažo-
wali / tak yst od Círke swatě wtom wynavčeny byli / wyláště pak Dros-
zený a Statečný Krysti Pan Reijntius Kochtický / okolo Lětha Páně 1307.
který Lozimě proměnil za Kochtice / z Knížetem Wogřechem / zůstawił
byl Syna Ruperta Kochtického / který po Otce swém w Kochtících
Lětha 1329. zůstawił Syna Herborda / Roku 1377. který po Otce
Dědil Herbord Jassek Kochtického zůstawił Lětha Páně 1411. po
kterého také Smrti Dědil Syn Mykuláš Kochtický / o kterým se paměti
spatřugů mnohé Lětha Páně 1427. který z Plančarowu z Kynšper-
ku / zůstawił Syna Ruperta Kochtického / genž potom po Otce Dědil
Lětha Páně 1469. magič Manželku z Rodu Panůw Stialůw / zůsta-
wił Lamperta y Hermana. Pan Lampert Kochtický / z Owarowskau Manžel-
ku swau neměl Potomka Mužského Pohlawi / toliko dvě Dcery. První
Pannau vmřela. Druhou dal Těšowskému Polaku na Rozloze Hoře /
tau odbyl Wínem / a Bratru Statek obgisti w Kochtících odkázal /
který to Brate geho Pan Herman napřed v Knížat Mykuláše y Jana /
Lětha swa stráwił / a Edys Pacholat byl wymuštrowán / na Dwůr Brá-
le Wladislawa Vheršského a Čezského gel / od kterého w Poselství do Tu-
rky y do Wlačky wysláp byl Prašidentem Komory geho / y neywyšším Ro-
morníkem byl / a magič Leth 6 0. byl Hoffmistrem w Walentina Kní-
žete Syna Janowého / na Žiadost Kněžny Mandaleny / od Manželky Ka-
teřiny Štolcoroný z Gostomky / ti potom dva Synowé starší vmřeli
a pět Dcer / dvě wdané byly Panům Bickům w Staw Manželský / Pa-
nu Gřikowi Šselihowi / třetí / Panna Hedwita w Kláštere Katibor-
ském vmřela / Mandalena wdána byla Sukowskému na Sukowicích /
vmřel magič Wěku swého 83. leth / Lětha Páně 1538. Pan Jan Ko-
chtický Syn Pana Hermana / zůstal na Kochtících / w Borowské / a Ge-
raltických / w zaw sobě w Staw Manželský / Pannu Faustynu / Pana Jana
Jordána z starého Pačkova a na Gřeziny / Heytmána Knížetství Op-
olského a Katiborského / zůstawił od ný tyto Potomky / Dcer nespomí-
nagice pro vtrácený / toliko negmilegšjho Pana Otce W. M. w spome-
nu / Pana Jana Kochtického / genž se byl narodil Lětha 1543. geho
žásluh wypowiedet nemohau / tak řemém mjšťe / popřegeli Pán Bůh
zdravý

Předmluva /

ždravý / vrátce mu to nahradím / neb to byla ozdoba těch Drahých Stě-
žých pro velké a vzácné Služby své / kterýž magie Manželky z Rodu
velice roznesených / yať poneyprvé se Pani Annu Jarubinku Rodu velmi
starodávneho / Dceru Pana Václava Jaruby Kastellána / Matelského
a Starosty Grabowského y Strawického / Pani Mateř W. M. / která
Umřela letá 1581. a potom vzal druhau Pannu Elizabethu / mnoho
možného Pana Pana Jana Bernharda Maleyana z Pencylinu / wolného
Pana na Sycowé / a Bralině. Kaddy G. M. C. Heytmána Oppolského
y Katiborského / a Pani Elizabethy z Mezčice a Lomnice Dceru. Pan
Herman Kochticeký Bratr geho / který z Lasotianku Steblowu Banchiere
Knížetství Oppolského a Katiborského Dceru Pani Annu / od něj
zůstal Syn / Pan Herman Kochticeký z Kochtic a na Steblowě. Sý-
roce na tento čas o Rodu W. M. nemohau dostatečně zmínky učinit krát-
ko / toliko krátce postupnost pro vědomost Wasiých M. yaťžto Panám
mladým / a vzácným potomkům W. M. zůstavuji / a vtom Sstam-
buchu mým / krátce Památku činí / wobšyrenější Práce své obšyrenější
W. milostem skaužití se připovídam. A na tento čas tegto swaté Missy
dávnost / Wáctnost a Swátost okazuji / toho sobě věrně přegí /
abych od W. M. w Lásce zvyklé chován byl / do kteréz se pílne a poně-
žně oddávám. Datum w Beně Letá Paně 1607.

Wolný w službách

Wasi Milosti /

Bartholoměj Paprocký
z Glogol.

Rozmlauwání

Roz: Hosp: z Host:

os Rozmlauwání Hospodáře z Hostem o poradě se
Missy swaté.

Hospodář: Gessťe o Missy mášs mi oznámit / o
kteréz nassy nic do konce nešmysslegý / a to wýmysly Papež-
ským byti prawý.

Host: Kád ti powím o wšsecým / toliko s pílno-
sti poslaucheg co Doktorowé swatý prawý: Napřed Hy-
larius, který žiw byl po Narození Krysta Pána 371. Tak-
to o Missy wyprawuge. Missa à nobis quasi transmissa dici-
tur, & quia populus per Mysterium sacerdotis, qui mediato-
ris vice fungitur, inter Deum & homines, præces, vota, obla-
tiones, Deo transmittuntur. Missa (prý) swatá yaťoby od
nás odeslaná / gmenuge se proto / že šrže službu Kněžstau /
kterýž Prostředníka nasseho Náměstkem gest mezy lidmi a
Bohem / liosté Modlitby a Prozby / sljby a Oběry Pánu
Bohu odsýlané a rozdávané býwagý. Takowá Obět
wzala začátek a pogůti své / yaťo Augustýn swatý pišsýc de
Ciuitate Dei lib: 16. takto dý: Quum Melchisedech Abra-
hæ benediceret, ibi primum apparuit Sacrificium, quod nunc
à Christianis offertur Deo toto orbe terrarum, impleturque il-
lud, quod longe post hoc factum per Prophetam dicentem,
ad Christum qui fuerat venturus in carnem. Tu es sacerdos
in æternum, secundum ordinem Melchisedech, non (scilicet)
secundum Aaron, qui ordo fuerat auferendus, illucescentibus
rebus, quæ illis vmbris peaponebantur. Cap: 22. Kdy
Melchizedech dáwal Požehnání Abrahamowi / neb se tu
byla vřazala prwný Obět / která se nyní od Křesťanůw po-
wšsem Swěre oběruge / naplunge ona slowa šrže Proro-
ka mluwýcyho ku Pánu Krystu. Ty sy Knězem na Wěky /
podle Řádu Melchizedechowa / a ne podle Aaronowa / ke-
rýž Řád měl byti wyblazen / kdy sau se wygerily ty wšsec-
ny wěcy / kteréž w oněch tmawých Obětých geho wyzna-
menawali. Protož yať Cyprián swatý mluwý o tom tak-
to. Nam si IESVS CHRISTVS Dominus & DEVS noster,
ipse est summus sacerdos Dei patris, & sacrificium Deo patri
ipse primus obtulit, & hoc fieri in sui commemorationem præ-
cepit: utique ille sacerdos vice Christi vere fungitur, dui id

33 iii

quob

quod Christus fecit imitatur & sacrificium verum, & plenum tunc offerri in Ecclesia Deo patri, si sic incipiat offerre secundum quod ipsa Christus videat obtulisse, Cyp: lib: 2. Ep: 3. Gestlize (prý) Gežys Krystus Pán nášy Bůh náš / gest sám negwyžšy Knez Boha Otce / a Oběti Bohu Otcey on sám negprvé obětował / a to na Památku swau činiti poraučil: Tehdáž takový Knez opravdový Kžad geho opravuge / kterýž to co Krystus činit ráčil / w tom ho ná sleduge / y Oběti opravdowan a vplnan na tento čas w Chrámě Bohu Otcey obětuge / gestlž tak začyna obětowat yaf wydy Pána Krysta Boha swého gj obětowat.

Hospodár: Však ná té prosím abys mi o Mšsy a ne o obětowání aneb offerowání pravil.

Host: Zdálž ná tobě o Mšsy nepravým / kteráž to nic gineho není / toliko tá gedina a Milostiwá Obět / o kteréž tak Augustyn swatý wyprawuge. Quatuor considerantur in omni sacrificio, cui offeratur, à quo offeratur, pro quo offeratur, & quid offerratur, Christus vero ibidem ipse vnus, verusque mediator, per sacrificium pacis, reconcilians nos Deo, vnum cum illo manet cui offerrebat, vnum in se fecit, pro quibus offerrebat, lib: 4. de Tri: Cap: 14. Čtyřy (prý) věcy magý býti považované každé Oběti / komu se obětuge / od koho se obětuge / co se obětuge / Spasitel náš Krystus Gežys on sám gediny a opravdový gest Prostředník / strž Obět a Pokog / smýřugje nás z Bohem Otce w gednotě s ním zůstává / kterému obětował / gedno to na sobě spravil / za které obětował / on sám gediny gest genž obětował / y to co obětował. Tyž Augustyn swatý dy: de Ciuitate Dei, Verus ille mediator in quantum formam serui accipiens, mediator effectus est DEI & hominum, homo Christus Jesus, cum in forma Dei sacrificium cum Patre summat, cum quo & vnus est Deus, tamen in forma serui sacrificium maluit esse, quam summere, ne vel hac occasione quisq; existimaret cuilibet sacrificandū esse creaturæ, per hoc & sacerdos est ipse offerrens, ipse & oblatio. Cui Sacramentum quotidianum esse voluit Ecclesiæ sacrificium, cum ipsius corporis ipse sit caput, & ipsius capitis, ipse sit corpus, tam ipsa per ipsum,

sum, quam ipse per ipsam suctus offerri. On opravdový Prostředník wzaw na se powahu a spůsob Služebníka / stal se gest Prostředníkem mezy Bohem a Člowěkem / když w spůsobu Božím Obět z Otce swym přigymá / s kterýmž gedem gest Bůh / a však w spůsobu Služebníka woli Oběti býti nežli gj přigymati / a to preto / aby něko za takowan přičinu se nedomníwal že se hor / každému Sta o čený obětowati / strže to tehda y Knezem gest on sám obětugje / sám y Oběti kterýž Swatec chěl máti každedenný / a vstawičnan Cyrkewny Obět / poněradž on sám gest toho Tela Hlawau / sám gest Telem / tak ta Swatec strže něho / yaf on sám strže ný Obět gest / a přioz dale dy: Huius veri sacrificij multiplicia variaque signa erant, sacrificia prisca sanctorum, cum hoc vnum per multa figuraretur, tanquam verbis multis res vna diceretur, ut sine fallidiō multum commendaretur, huic summo veroque sacrificio, cuncta sacrificia falsa cessarunt. Té pak praw: a opravdové Oběti / byli mnohá a rozličná znameny iarych obětí swatých / a tá gedina strže té a sšechny se wyznamenawala yafoby mnohými slowy gednu věc wychwalowal / aby kromě wessliwosti mnohem byla zchwálena. Ať swate Oběti a sšechny gine falešné Oběti vstaupiti museli / a přestali A gest takové wssmohaenosti a wžećnosti yaf Kryže sem swatý prawý o ný takto: Sacra illa oblatio, siue illam Petrus, siue illam Paulus, siue cuiusvis momenti sacerdos offerat, eadem est, quam dedit ipse Christus discipulis, quamque sacerdotes modo quoque conficiunt, nihil habet ista quam illa minus. Crisostomus hom: 2. Táto negswětěgšy Obět / bud to že gj Petr swatý aneb Pawel swatý / bud to yafekoli powahy Knez obětuge / tať gest kterau sam Pán Krystus podati ráčil Vědlnýlům / a kterauž tať Kněž w tyto časy delagý a spůsobugý / tať ta w sobě yaf ena nemá nic mněj ani wícegj. W amem pak Kazaný swém takto dy: Nonne per singulos dies offerimus? offerimus quidem sed ad recordationem facientes mortis eius, & vna est hac Hostia non multæ. Quomodo vna & non multæ? quia semel oblata est in sancta sanctorum, hoc autem sacrificium exemplar est illius, id ipsum semper offerimus, nec nunc quidem alium Agnum, chrastina

chraština die alium, sed semper ipsum, proinde vnum est hoc sacrificium, idem homil: 17. **R** zdalí každodenně neobětujeme? obětujeme vpravdě / ale na památku přehořké smrti to činíme / a proto jedná gest tá Obět / a nemnoho / proto že jednauc obětován gest / do Swatyně swatých / tá pak Obět gest příkladem oné Oběti Páně / toho vždycky obětujeme / a ne jiného Beránka dnes / zeytra jiného / vždycky toho / a protož jedná gest Obět / kterau my při Mšy swaté obětujeme.

Hospodář: Bážeň mne obkličuge / poslauchagijte o té Oběti / o kteréž sem já dávno gínáč od swých Predykanťů slyšel.

Host: Kdyby ty z swými Predykanťy o Botech a Kozyřších / a o gíných Řemeslých rozmlauwal / otomby oni dostatečnau spráwu dáti uměli / o Duchowních / pteg se wtom zběhlých / na to wolených a wyslaných. **A** protož gestě dále poslaucheg / že Wzácnost té Mše swaté / a té Oběti swátosti oznámím / yať gestě Kryzostom swatý mluwí:

Sacerdos altari sistens, pro uniuerso orbe terrarum, pro absentibus atque praesentibus, pro his qui ante nos fuerunt, pro his qui postea futuri sunt, sacrificio illo proposito, Deo nos iubet gratias offerre, idem in Math: homil: 26.

Kněz při Oltáři stoge / za wšecel lid se modlí / cožkoliw ho gest po wšem Oltářku Swěta / tak za přítomné / yať za nepřítomné / tak za oné kteří před námi byli / tak také y za ty kteří po nás býti magú / dokonawše pak tau Obět / přikazuje nám / a welí za to Pánu Bohu děkowati.

Hospodář Diuinným spůsobem Pán Bůh Chwalu swau rozmáhal / a skrz oné prwní oběti w starém Zákoně tanto Obět wklazowati ráčil / z rozumýwám s powěsti těch swatých Muzů w.

Host: Tak můžes říci / diuinné a nezrozumitedlné rozumím nassím / yať di Ambrož swatý. Vmbra in lege, imago in Euangelio, veritas in coelestibus; ante agnus offerebatur, offerebatur vitulus, nunc Christus offertur, sed offertur quasi homo, quasi recipiens passionem, & offert se ipse quasi sacerdos, ut peccata nostra dimittat, hic in imagine, ibi in

veritate,

ibidem apud Patrem pro nobis quasi aduocatus interuenit, Ambro: lib: 1. de off: cap: 98. **S**ijn w Zákoně / Wobraz w Euangelium / Prawda na Nebi / prwně Beránek byl obětován / gindá Tělo obětované bylo / nyní pak Krysius Pán se obětuge / ale se obětuge yať Člowěk / a yať přigijmagijcy trpení / a sám sebe obětuge yať Kněz / aby Sčijchy nasse sám odpustil / zde w Obraze tam w Prawdě / neb tam v Oltáři swěho za nás yať Prostředník a Přimluwce se přimlauwá. **N**a gíném pak Mšstě di Ambrož swatý o té chwalitebné oběti. In Altari constituitur Calix & Panis, in Calicem mittitur uinum, quid aliud? aqua sed tu mihi dices, quomodo Melchisedech obtulit panem & uinum. Quid sibi uult admixtio aquae? accipe rationem, in tempore dominicae passionis, cum sabbathum magnum instaret, quum uiuebat Dominus noster Iesus Christus, uel latrones, missi sunt qui percurrerent eos: uenientes inuenerunt defunctum Dominum Iesum Christum, tunc unus de militibus, lancea tangit latus eius, & de latere eius aqua fluxit & sanguis, quare aqua? quare sanguis? aqua ut emundaret, sanguis ut redimeret. Quare de latere? quoniam unde culpa inde gratia, culpa per faminam, gratia per Dominum Iesum Christum, Ambrosius lib: 5. cap: de sacramentis.

Na Oltáři postawen býwá Kalich a Chléb / do Kalicha wlewá se Wíno / do druhého Woda? ale my / ty prawíš že Melchizedech obětowal toliko Wíno a Chléb? co se pak to rozumí přimýšlení Wody / wezmi sobě na rozum / proč? Času přetrpěho Vmučení Pána Gežusse Krysta / když se Den swáteční welí přiblížowal Židowský / zdaliby žiw byl Pán náš milý Gežús / neb oni Lotři kteří byli s ním zarowen Otrážowaní / wyslaní byli od Židůw Žoldněři / aby zwěděli / kdy přišli / zastali umřelého Pána a Spasitele nasseho Gežusse Krysta / tehda geden z Kytůw Kopím mu Bot odewrel / a y hned wysla gest Kréw y Woda z Botu geho / proč Woda? proč Kréw? Woda proto / aby obmyla a očistila nás / Kréw pak proto / aby nás wykaupila a wyswobodila. Pročto tak z Botu wyslo? proto že odkud prowinění / odkud y Milost / Prowinění skrze Ženu / Milost pak a Lásta / skrz Pána nasseho Gežusse Krysta / a to máš nařizení

A aa

natúženij Ducha swateho té přenegswěťegšij Oběti na Pa-
mátku negdražšij Múty geho / při Mšsy swate natúženau.

Hospodář: Prozumijwám po trosse / že to ne na-
darino se dalo / když pamatugij w Ewangelium / že Pán
při rozdávánij Apostolům / porančil gijm na Památku
swau něco činiti.

Host: Notom odemně dále vslyšijš / toliko mēg
z trepenij / ya tobě wsecko slowy Muzůw swatých Ducha
swateho plných wygadějím / yať negprwé Kryzostom swa-
tý k lidu Antyochemu dū: Non tremere ab Apostolis
fancita fuerunt, ut intremendis mysterijs defunctorum aga-
tur commemoratio, sciebant enim inde illi multum continge-
re lucrum, utilitatem multam, cum enim totus constituerit
populus extensis manibus, sacerdotalis plenitudo, & tremen-
dum proponatur sacrificium, quomodo Deum non exorabi-
mus deprecantes. Chrysostomus ad populum Antiochenum
homil: 69. Nenadarmo to od Apostolůw natúženo a poru-
čeno gest / giným aby při tak welebných a tagných swato-
stech Brwe a Těla Páně Dmrtých připomenutij činěno by-
lo / neb to dobře wěděli / že gijm to welmi k aužitku prospū-
walo / y weliký aužitek z toho pocházý / neb když se wesske-
ren Lid postawij / mage ruce k Nebi wyzdwyženě / a pl-
nomocenstwj Kněžstá / přitom zauplnost a dočonalost / y
ona strassliwá Obět představená bude / y kterak nemagu
v Pána Boha wseho obgednati a wyprosyti / oč geho swa-
té milosťi žadagij / neb hledij Bůh na opravdowé Tělo Sy-
na swěho negmilegšijho / hledij na Brw geho neydražšij /
slyšij Modlenij a Prozby Stwořenij swěho / pohne se tūm
giste / yať Pawel swatý pūšijc ku Koryntům w listu prw-
njm a Kapitule 10. swědčij. Kalich požehnánij / gemužo
dobrořečijme / wssak požijwanij Brwe Krysta Pána gest /
Chleb který lámeme / wssak wčastenstwj Těla Krysta Pá-
na také gest. Wěť tehdy mūg Bratře / že takowá Služba
od Ducha swateho natúžena gest w Církwí Božij / k té služ-
bě powolal byl Barnebasse / yať otom máš w Skutcích
Apostolských / w Kap: 13. Ministrantibus autem illis Do-
mino & jeunantibus dixit Spiritus sanctus, segregate mihi
Saulum

Saulum & Barnabam in opus ad quod assumpsi eos. Oděl-
te mi Barnabasse a Saula k Službě a Řádu / ku kterému
sem ge wywolil.

Hospodář: Wssak toliko Saula spomijnagij / že
kázal a wywčomal lidu o Wyře / a o Mšsy nikda nám toho
neprawij nassy Predykanti.

Host: Mnohoť wám wassy Záhubey k spasenij
potřebných wěcy newyprawugij / a zdalij se zgeroně nepro-
táže Služba takowých / w Listu ku Korynt: w 11. Kap:
takto dū. Ego enim accepi à Domino, quod & tradidi vo-
bis, quoniam Dominus Jesu in qua nocte tradebatur, ac-
cepit panem & gratias agens, fregit, & dixit: Accipite &
manducate, hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur,
hoc facite in meam commemorationem. Já zagustě to co
sem wzal od Pána / to ya též wám podáwam / náš Pán
Gejijš w kteraú Noc zrazen byl / wzal Chleb a Důky čimil /
lámal a řečl: Wezměte a gezte toť g. st Tělo mé / které za
máš wydané bude na Smrt / to činte na Památku mau.
Swatý Ondřej Apostol Mšsy swataw w Kosteľech Achag-
ském s takowého poslahowanij má památku / yať w Li-
stu onoho Kosteľa před mnohým Serh Leth připomū-
n. li to swatij Muzij a Biskupi Kragin oných / y Oppati ya-
ťo Wolphemus, Pernhardus, y Algerus, genž takto řikal:
Omnipotenti Deo (qui vivus & verus est Agnus) ego omni
de sacrificio, non turis fumum, nec taurorum mugientium
carnes, sed Agnum immaculatum quotidie in altari sacrifico,
cuius carnem postea quum omnis populus credentium man-
ducauerit, & eius sanguinem biberit, Agnus qui sacrificatus
est, integer perseverat & vivus, in lib: Ecclæs: Achaia. Pánu
Bohu wšsemohaucymu který žiwý a opravdowý gest / y na
každý Den obětugij. ne Deym Kadidla ani rwaucých Wollů
Masso / ale Beranka neposťwěněcho / každodenně na Ol-
ře obětugij / geho Tělo potom kdy wesskeren lid požiwati
bude / a Brw geho neydražšij pūti. Beránek ten který
obětowan g. st / celý zauplný y žiwý zůstane. Swatý
Marcellus Mučednjš / který Krysta Pána w Těle widěl /
takowé Swědectwj o tey Mšsy a Oběti swaté dáwá.

A aa ij

Sacri-

Sacrificium Deo Creatori offertur in ara, non homini, neque Angelo, nec solum in Ara sacrificata, offertur Deo oblatio munda, sed in omni loco sicut testatus est. Cuius corpus & Sanguinem in vitam æternam offerimus. Sanctus Marcialis Discipulus: hic Christum in humanis vidit, in Epistola ad Burdegaleses Cap: **Oběť / Bohu Stvořiteli se obětuje / ne Člowěku / ani Angelu / a ne toliko na Oltáři posvěceném / ale všudy na každém Místě obětovaná bývá Pánu Bohu / Obět čistá / yakž gest wyznal ten / kteréhož Tělo y Brěw na věčný život obětujeme.**

Hospodár: Ahyhle yaf zde prawij ten Swatij / že se to netoliko na Oltáři posvěcuje / ale na každém místě Pánu Bohu ke Cti / a Krystu Pánu na Památku / yak nassy delagij w Zbořích.

Host: Dwassijch ná žádné Zmijinky zde činiti nechey / neb se tam nic Pánu Bohu ke Cti neděge / ani k Chwále / ale yaf na twé slowa poručím / že onoho času yak mohli / mezy Pohany Pánu Bohu Čest a Chwálu rozdávali / y slaužili / též swatý Pawel w Lodi na Moři slaužil a podával / též y ginij na giných místech / yak se oznámij potom / ale nám / magičtau Mloc / a k tomu místa naučizená / nikdež ginde / toliko na těch místech toho wyhledáwati máme.

Nepřikládeť ty Apostolských časůw k nynějším časům. Poslančeg toliko dale coť se prawiti bude o té Missy swaté / yak sme začali / kterak Marcellus Mučedlník swatý wyprawuge / w Listu gednom ika: Quidam errore decepti dicunt. Ideo patrem maiorem esse filio, quod illi soli sacrificium immolatur, quibus competens & congruum, redditur responsum. Quia sicut patri, ita & Filio, non solum Christianis temporibus, verum priscis temporibus, a sacerdotibus, varijs multisque modis probamus sacrificium fuisse oblatum. Marcellus Martyr Salamoni Episcopo, žiw byl po Uarozenij Páně 307. Leth / někteřij w blaudu zawedenij / prawij proto Boha Otce býti wyššyho nad Syna Pána nassyho Gežusse Krysta / že gemu samému se obětuje Obět: Kterýmž slusná a podobná na to může se odpowěd dáti / nebo yako Otce tak také y Synu (netoliko za časůw

časůw Křesťanstvych / ale také y onych darowných těsných časůw) od Kněží rozličnými spůsoby se prokazuge / že tá Obět byla obětovaná. Též y Ambrož swatý křery žiw byl Letha Páně 390. püssje na Žialm 38. takto o Missy swaté zmijinky činij. Vidimus Principem sacerdotum ad nos venientem, vidimus & audivimus offerentem pro nobis sanguinem suum, sequamur ut possumus sacerdotes, ut offeramus pro populo sacrificium, & si infirmi meritò, honorabiles tamen sacrificio, quia & si nunc Christus non videatur offerre, tamen ipse offertur in terris, quomodo corpus offertur, imò ipse offerre manifestatur in nobis. Cuius sermo sacrificat sacrificium quod offertur. Ambrosius in Psalm 33. **Widěli sme (prý) Knijze nad Knijzaty knám přicházegijcy ho / slyšeli jsme y widěli / kdy gest obětował za nás Brěw swau neydražši / následugmežho tchda yak můžeme my Kněží / abyhom obětowali Obět za Lidij / ačkoliw jsme moli w zaslauženij / wšak před se zwelebenij takowau oběti / neb ačkoliw newidíme neněko obětowati Krysta Pána / aleť on se předce obětuje na Žemi / když se Tělo geho obětuge / on se zgewně mezy nami obětuje / kteréhožto slowa posvěcugij obětij / ktere my obětujeme.**

Jan swatý Zlatorstij alias Kryžosiom / püssyc o Kněžíswij takto zmijinky činij o Missy swaté / a přenegchwalitebněgšij Oběti té ika: Vis ne & sanctimonie istius excellentiam alio miraculo perspicere, ponito ob oculos Eliam illum, præterea & infinitam illam turbam circumfusam, & sacrificium lapidibus superpositum, tum verò reliquos omnes admodum quietos, & taciturnos, solum autem Prophetam præces fundentem, secundum id: flammam è Coelo delabentem, sacrificiumque ipsum labentem; mira sunt ista profectò, & stupore omni plena; Ab illis ergo sacris ad nostra sacra te transfer, nec ea mira modo esse videbis, sed etiam omnem stuporem excedentia, adest enim sacerdos, non ignem gestans, sed spiritum sanctum is præces diurnas fundit, non quo flamma coelitus delapsa, sacra apposita absumat, sed ut gratia in sacrificium influens, per illud ipsum omnium animos inflammet, & puriores reddat, argento igne excocto purgatoque, hoc ergo mysterium omnium maxime horrendum verendumque, quis tandem qui

A aa iij

insanus

infans idem minimè sit, quisq; è potestate non exierit, fastidire ac despiciere poterit? ignoras futurum nunquam fuisse vt humanos animi captus sacrificij ignem illum sustineret; sed funditus omnes fuisse tum interituros, nisi magnum diuinæ gratiæ auxilium afuisset, nam si quis consideret quantum id sit mysterium, vt is scilicet qui homo ipse sit, carne & sanguine etiam num constans, is quæ inuolutus beatæ ac immortalis naturæ illi fieri propior queat, tam probe inteliget, quanto sacerdotes honore, quanta dignitate, spiritus sancti gratia dignata fuerit, operantibus enim illis, tum sacra hæc quæ dico initiantur perficiunturque, Ioa: Chrisof: lib: 2 de sacramentis. **C**heššitéro welebne Swátosti wzáctnosti ginyim spú obem poznati a wédeti / předlož sobě před Oci zelišše onoho / y on weliký Zástup a nezčyšný počet lidu přistogucyho / též y Obět na Kamených položenau. Tam tehda w sychni se byli wpořogili a mlčeli / sam toliko zeliššs Prorok modlil se / a hned Plamen z Nebe sštaupil / a spalil Obět. Dáwne to wěcy opravdu / a plně podiwenu / obrátíš se od oných starých Obětů k nassým / kterať netať diwne spatříš a poznáš aley wšsechny Diwy a Zázrať přewyššowati wznáš / nebo zde přistogů Kněz / ne Oheň drže a nesau / ale Duchas wateho / ten se dlanho modlí / ne proto aby Oheň z Nebe sštaupil / a Oběť aby požral a popálil / ale aby Laska a milost Božj na Obět sštaupila / a škrze ni aby zapálila a sšed. **A**umysly a Srdce čistěššj včimila / nežli Strýbro Obněm přepalené / takowé tehda ragemstwu a Zázrať nadewšlech no negštrassiwěššj / wšseliké Cti a Chwály neyhe dněššj k doby medle tak byi blaupy a nemandry / aby ho poznati neměl / a gema wšseliyaké poctiwosti činiti se šyděl a zbraňowal / zdaliž pak nerozumíš / že to nikoliw byt nemůž / aby lidský rozum to pochopiti mohl / a té Oběti Oheň aby zadržel / ale gúšš wššychni toho času zahynuli by byli / kdyby weliká a nesmýrná milost Božská k pomocy nepřispěla. **N**el kdyby pýlně a bedliwě to k do powážil a rozšaudil / yáť weliké gest to ragemstwu Božské / kteréhožto sobě nepowážim chťelby se k němu přiblížiti / teprwá pozná yáťowé Tšstogenstwu šau Kněz / a yáťau Lasku a Darem Ducha Šmilost ge obdařila / neb kdy to oni šprawugj a obětugj tu Obět

tan Obět / na ten čas to o čem se zde mluwí / poswěcenj a Ozdobu swau bere. **P**ěkně Malachyáš Prorok dý o **C**yrkwí swaté / o čemž y Augustyn swatý prawí / de ciuitate Dei, lib: 18 cap: 35. **takto.** Malachias prophetans Ecclesiam, quam per Christum jam cernimus propagatam, iudeis apertissime dicit ex persona Dei, non est mihi voluntas in uobis, & munus non recipiam de manu uestra, ab ortu enim Solis, usque ad occasum magnum nomen meum in gentibus & in omni loco sacrificabitur nomini meo, oblatio munda dicit Dominus: Hoc sacrificium per sacerdotium Christi, secundum ordinem Melchisedech, cum in omni loco à solis ortu usque ad occasum Deo jam videamus offerri, sacrificium autem Iudeorum cessasse negare non possunt. **M**alachyáš opowj dá **C**yrkw swatou / kterať gúš widjme škrze Krysta Pána patrně rozššytenau / žádám Ošoby Božj / yáť z oněmi slowy mluwí: **U**enjt mě wúle mezy wami / abyšštemi obětowali / neb Daru nepřigmu z Ruť wassjch / neb od Wýchochodu Slunce až na Západ / weliké gest Gmeno mé mezy Pohany / a na každém mýšš obětowaná bude Obět čistá gmenu mému / dý Pán Zástupau. **T**akowau Obět škrze Knězy Krysta Pána / podle Řádu Melchizedechowa gúš widjme a wjme na každém mýšš offerowati / od Wýchodu Slunce až na Západ / a Židowská dáwno wštala / tohož přiti nemohau / ona Židowská Obět tanto znamenala / yáť Augustyn swatý pýšš lib: 20. de Ciuitate Dei contra Faustum w tato slowa. **H**ebræi in uictimis peccorum quas offerebat Deo multis & varijs modis, sicut re tanta dignum erat, Prophetiam celebrant futura uictimæ, quam Christus obtulit, unde iam Christiani peracti, eiusdem sacrificij memoriam celebrant sacro sancta oblatione, & participatione corporis & sanguinis Domini nostri Jesu Christi. **Ž**ide w swých Obětích / které z šowadůw Pánu Bohu mnohými a rozličnými špšoby yáťož ty wěcy hodné a náležité bylo / obětowali. **S**lawili Prorocstwj budancy Oběti / kteréž Špasytel náš obětowal Bohu Otci. **W** čemž Kněz Mýštra a Pána šwého následugjce / toho obětowanj památku w obětowanj a wžjwanj Těla a Krwe geho negiwěššš následugj: **T**ech wšsechněch Mýšš slowa o Mýšš toliko / a obětowanj zmjnkú dšlagj / čemu yáť mi se z dá dobře porozuměl.

Hospodář: Několik gſau některé ſlova k rozu-
mení neſnadné / wiſſat předce Srdce prorážuſſy / a welmi
ſobě w nich zalibuſſy / a protož proſým pravo mi dále co k
ſpaſení aužitečného.

Hoſt: Teprwa máſſe začátek Mſſy ſwaté / nyní
přikráčím k gegu pořádku / toliko poſlaucheg a Pána Bo-
ha žádeg o zrozušení. Prawil ſem něco málo o poſtrej-
cení té welebné a wyſoce důſtogné Swátosti Oltární Tě-
la a Krwe Pána naſſeho Gežíſſe Krýſta / yačým ſpůſobem
gu Ondřej ſwatý poſwěcowal a obětowal / a nyní připo-
memu také ſlova S. Jakuba Apoſtola Bratra / podle Těla
Spaſytele naſſeho / mluwícího takto. Rogamus ut Spi-
ritus tuus ſanctus adueniens, ſancta bona atque glorioſa eius
praſentia, ſanctificet & faciat hunc quidem panem corpus ſan-
ctum Chriſti tui, & calicem hunc praecioſum ſanguinem Chri-
ſti tui. ſanct: Iacob in liturgia ſua: ſino: 6: Can. 32. Proſým
tě Pane Bože náſſe wěčný / aby Duch twýg ſwatý přigdá
ſwan ſwatanu dobru a chwalitebnau přítomnoſti poſwě-
til / a učinil tento Chléb Tělem ſwatým Syna twého / a
ten také Kalich negdražſſí Krwi Krýſta twého / Pána a
Spaſytele naſſeho. Swatý Klement Mučedník Boží který
pro Wjru ſwatanu hrozně Mučty trpěl / po narození Krýſta
Pána 111. Léta / gſauc Biſkupem Wegwyžſſím Ržým-
ským / tu chwalitebnau Obět také poſwěcowal takto. Roga-
mus ut clementer inſpicias hęc propoſita coram te munera,
tu nullius indigens Deus, & in illis benè complaceat ad hono-
rem Chriſti tui, & mittas Spiritum ſanctum tuum, teſtem paſ-
ſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſuper hoc ſacrificio, qui hunc
panem corpus Chriſti, & hunc calicem ſanguinem Chriſti tui
efficiat. Clemens Martyr vixit anno Chriſti 111. Proſýme
tě Bože wſſemohaucý / aby laſkawě a miłoſtiwě w zhléd-
nauti ráčil na té předložené Dary před tebau. Ty Pane
Bože genž žádné pomocy nepotřebuſſe / za to tě proſý-
me / aby ſobě w nich zalibiti ráčil / k Ecti a chwale twé /
y Syna twého Krýſta Pána / a ráč zeſláti Ducha twého
ſwateho / za Swědka převkrutné Mučty Pána naſſeho Ge-
žíſſe Krýſta / tu na tu Obět / kterýby ten Chléb / přeſwa-
tým Tě-

tým Tělem Krýſtowým / a to Kalich neydražſſí Krwe ge-
ho učiniti ráčil. To byl geſtíe Včedník Apoſtolſký: Ba-
ſilius ſwatý / genž žiw byl po Narození Krýſta Pána 382.
tak we Mſſy ſwé poſwěcowal. Attende Domine Ieſu Chri-
ſte Deus noſter, de ſancto tabernaculo tuo, & de throno glo-
riz Regni tui, & veni ad nos ſanctificandos, qui ſupra cum
Patre ſedes, & hic inuiſibiliter verſaris, & dignare potenti ma-
nu tua impartiri nobis impolutum corpus tuum, & praecio-
ſum ſanguinem, & per nos toti populo, fac panem quidem
iſtum, iſpum honorificum corpus Domini Dei, & ſeruatoris
noſtri Ieſu Chriſti, quod autem in calice iſto, iſpum ſanguinem
Domini Dei Ieſu Chriſti qui eſt effuſus pro mundi vita. San-
ctus Baſi: Beatus Ambroſi: in vita eius. Wzhledniž Pane
Gežíſſy Krýſte Bože náſſe z twého ſwateho Přibytu a z
Tránu ſláwy Králowſtwý twého / a ráč k nám poſwě-
cující přigúti / kterýž na wyſoſtech z Otcem twým ſe-
diſſe / a zde newyditedlně přebýwati ráčýſſe / ráč mocnau
Ručau ſwan vdělití a popřítí nám nepoſtorněného Těla
twého y neydražſſí Krwe twé / a ſtrž náſſe wſſemu lidu učin
a půſob Chléb tento / oným neychwálitebněgſſím Tělem /
a to co wtom Kalichu onau neydražſſí Krwi twau / kterýž
geſt wylýta na Spaſení a Žiwot wſſeho Swěta.

Hospodář: Takowých ſlow naſſy Kněží nemlu-
wý / neb k takowé Modlitbě potřebý číſtoſtým býti / pýlně
a nabožně Pánu Bohu ſlaužití: Chceli Kněz aby Pán Bůh
geho Modlitbu wſlyſſel?

Hoſt: Waſſy Kněží wětším těch ſlow mluwiti
nemohau / neb by gujm Čert Jazyky wytrhal / když oni ſau
Mynyſtrowé geho / Kéž ſwateho žádný z nich učiniti ne-
můž / neb ſe také o Ruč bogý / a rá chwalitebná Swátost
kromě toho býti nemůž / naſſy pak by y dobře zlymi byli /
ſobě zly budau / tomu chwalitebnému Saſramentu zloſt
žádneho neſtkodý / yač Ambrož S. mluwý lib: de Sacram:
cap: 5. Vis ſcire quia verbis coeleſtibus conſecratur, accipe
quæ ſunt verba dicit ſacerdos, fac nobis hanc oblationem af-
criptam, rationabilem, acceptabilem, quia pridie, quàm
pateretur in ſanctis manibus ſuis accepit panem, reſpexit ad
Coelum,

Coelum ad te pater sancte omnipotens æternæ Deus, gratias agens benedixit, fregit, fractumque Apostolis suis tradidit dicens: accipite & manducate ex hoc omnes, hoc enim est corpus meum, quod pro multis confringetur. Similiter & Calicem, &c. **Chcets wědětí že se tá Swátost Nebesky mi slowy poswěcuje / rozuměg co sau za slowa/mluwij Kněz: Spůsob nám Pane tauto Obět přiwlastiněnou a připsanou dobře přibodnou / libnou a přigemnou / nebo den ten před tým než byl na řežkau Smrt zrazen / w neyswětěgšij Kruce swé wozal Chléb / wzhledl k Nebi / k tobě Oče swatý wssesmoňaucý wěčný Bože Dítě činé dobrořečil / lámal a lámá / ný dáwal Apostolům swým ěta: Wezměte a gezte z toho wssychni / neb to gest Tělo mé / které za mnohé wydano bude na utrpení. Tak také z Kalichem učiniti račil. Dale také dij Ambrož swatý. Panis ille est ante verba sacramentorum, ubi accesserit consecratio, de pane fit caro Christi, hoc igitur adstruamus, quomodo potest qui panis est Corpus esse Christi? consecratione. Consecratio igitur quibus verbis est, & cuius sermonibus? Iesu Christi, nam reliqua omnia quæ dicuntur laus Deo defertur, ore pramittitur, pro populo, pro Regibus, & pro coeteris. Vbi venit ut conficiatur venerabile sacramentum, jam non fuis sermonibus sacerdos, sed sermonibus Christi utitur. Ergo sermo Christi hoc conficit Sacramentum. Qui sermo? Christi, nempe is quo facta sunt omnia. Iussit Deus & factum est Coelum, iussit Deus & facta est terra, iussit Deus & facta sunt maria, iussit Deus & omnis creatura generata est. Vides ergo quam operatorius est sermo Christi. Ergo ut tibi respondeam, non erat Corpus Christi, ante consecrationem, sed post consecrationem dico tibi quod jam Corpus Christi est, ipse dixit & factum est, ipse mandauit & creatum est. Ergo didicisti, quomodo ex pane fit corpus Christi, & quod vinum & aqua in calicem mittitur, fit sanguis consecratione verbi coelestis, antequam consecratur, panis est, ubi autem verba Christi accesserint, Corpus est Christi, denique audi dicentem: Accipite & edite ex hoc omnes, hoc est corpus meum, & ante verba Christi, Calix est vini & aquæ plenus, ubi verba Christi operata fuerint, ibi sanguis efficitur, qui plebem redemit: Ergo videte quantis generibus**

potens

potens est sermo Christi, uniuersa couertere. Denique ipse Dominus Iesus testificatur nobis, quod Corpus suum accipiamus & sanguinem, nunquid debemus de eius fide & testificatione dubitare. Ambrosius de sacramentis. **Chléb tento gest panhým Chlebem před slowy swatými / a yať přistaupij poswěcenij / s Chleba stáwá se Tělo Krystowo / to tehda wěz a zneg yaťým spůsobem s panheho Chleba můž býti Tělo Krysta Pána / poswěcenijm / poswěcenij pak kterými slowy: Pána Krystowými / neb w sseck na gíná slowa které se mluwij / Čest a chwála Pánu Bohu se wzda wá. Modliba a Prozba předsylná býwá / za lid / za Kráľe / y za gíné / kdy pak k tomu přigde aby spůsobená byla tá welebná a wýsoce důstogná Swátost Oltárnij / tu gůž Kněz ne swých slow vžjwá ale Krystowých / tá tehdy slowa Krysta Pána takowau Swátost spůsobugij kterými pak se to slowy děgeť onými / kterými učiněné sau wssecky wěcy. Rozkázal Pán / a stalo se Nebe / řekl Pán / stala se Země / řekl / stalo se Moře / rozkázal Pán / a wsseckno Stwořenij stalo se gest / hlediž yať sau mocná slowa Krystowa. A protož prawijm že před poswěcenijm nebylo Tělo Krysta Pána / teprwá po poswěcenij gest Tělem Krysta Pána / neb on řekl a stalo se / on poraučil / a stwořeno gest. Tak tehda gůž wěz že z Chleba stáwá se Tělo Krystowo. A to co se do Kalicha Wjno a Woda wléwá / stáwá se Krew neydražšij / kteráž poswěcenij. Tá tedy Swátost / dokawád se neposwěťtij / Chlebem panhým gest / ale yať neydrjw slowa Krysta Pána přistaupij / stáwá se Tělem Krystowým / nadewssecko poslyš mluwjcyho / wezměte a gezte z toho wssychni / to gest Tělo mé / a před slowy Krystowými Kalich Wjnom a Wodau naplněný / když slowa přistaupij Krysta Pána / stáwá se Krew / kterau lid swjgž Zatracenij wěčneho w Kaupil / hleď tehda yať předitwé mocy gest slowo Krysta Pána / genž se njm mohau wsseckny wěcy učiniti a proměnití. Swědčij k tomu Spasjtel / že Těla geho neyswětěgšij / ho požjwáme / a Krew neydražšij pigeme / y yaťž nám pak slusj o geho Wjře swědectwij y sljbjch pochybowati a zauffati.**

B bb ij

Hospodář

Hospodár: Vát sem dlanuho wjru dawal nassim
Predykantům / že to není Tělo Krystowo / než to žuame-
nů a Památka Wěčeře geho.

Host: Zístej to prawij / negsau Křesťané / ale
zgewnů Pohane / křej ani Krysu Panu ani Doktorům
swatým wěriti nechťej / toliko swým zawedným rozu-
mům. Poslyš slow Kryzostoma swateho genž dñ: Ca-
lix benedictionis cui benedicimus, nonne communicatio Chri-
sti est sanguinis? maximé his verbis sibi & fidem facit & hono-
rem, eorum autem eiusmodi & sententia quod in calice id
est quod à latere fluxit & illius sumus participes. Et panis
quem frangimus nonne communicatio corporis Christi est? hoc
corpus in præsēpio reueriti sunt Magi, & viri impij & Barbari
longo itinere confecto, cum timore & tremore plurimo ado-
rauerunt, imitemur saltem Barbaros, nos qui Coelorum ciues
sumus, illi enim id præsēpe & Tugurium tantum, summa ac-
cesserunt reuerentia, & horrore, tu uero non præsēpe id, sed
in altari, non mulierem quæ in vlnis teneat, sed sacerdotem
præsētem, & Spiritum perabunde, super proposito sacrificio
diffusum vides, Chrysostom: in Epist: ad Corinth: Ka-
lich požehnany genužio dobrořečime / wssak požjwanj
Krewe Krysia Pána gest / gisť rěmi slowy Wjru sobě či-
nj / y hrůze a Bazeň / řich tehda takowě gest zdání co gest w
Kalichu / to gest Krew křerá z Božu wysla y tey sine auča-
stnjcy / a Chleb křerý lameme wssak aučastenstwj Těla Pá-
ně gest / to Tělo křeré leželo w Geslech / v weliké pectiwosti
měli Králowé: a neroliko ti / ale y Mužj Pohansťj zlj / zda-
leťch Cest přigedauc / z bázní a welikým strachem kla-
něli se mu padna na kolena / protož y my následjme Pohar-
nůw / my genž se prawjme býti Městjany Nebesťjmi / oni
toliko Gesle a Chlěw widěli / a nič do konce toho což my
nynj spatřjgeme / á protož předce z welikau Bázni a pocti-
wosti přistupowali / my ne Chlěw / ne Zlab / ne Ženu cho-
wagjcy na Lůně / ale Kněze a přjtomneho Duchu swateho
přehoaně rozšjřeného nad předloženau Obětj. A to za-
gisť Tělo o křerém Augustjn swatý wyprawuge řka. De
carne Mariz carnem accepit, & qui in ipsa carne hic ambula-
vit, ipsam

vit, ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit, ne-
mo autem illam carnem manducet, nisi prius adoraverit.
Augustinus in Psalmo 98. Z Těla blahoslaweně Panny
Maryge / Tělo na se wzyti ráčil / w tom Těle zde bydlel /
kterě nám k požjwanj zřstawiť ráčil / a toho neyswěťej-
šjho Těla / žádný požjwati nemá / lečbymu prwe Čjest a
Chwálu vzdal. Cyprianus také swatý wysřak u a narčerj
dawa řka: Ne dubites an hoc verum est, eo manifeste dicen-
te, hoc est corpus meum, sed potius suscipe uerba Saluatoris
in fide. Cum enim sit ueritas, non mentitur: Cyprianus ad
Colosirium Episcopum. X negméně wotom nepo-žybug ani
zauřeg aby to ginač býti mělo / poněwadž sam Spasjtel
prawiti ráčil: Toť gest Tělo mé / ale raděj tá slowa za
prawdiwě přjgma / wěť Spasjtel twěmu / řož on Praw-
da gest / neklamáť / tomu wěť / neb yačo Ambrož swatý dñ:
Si tanta vis est in sermone Domini Iesu, ut inciperent esse quæ
non erant, quanto magis operatorius est, ut sint quæ erant,
& in aliud commutemur. Ambrosi: de sacramentis. Ge-
stjže (přj) wěťjs že wřsecky wěcy zničeho stwořiti ráčil /
kterak pak tomu wěriti nemáš: že to co prwe bylo / aby se
z geho poručení w gine obrátit nemělo. Poslyš také slow
Kryzostoma swateho / genž dñ: Credamus ubique Deo,
nec repugnemus ei, etiam si sensui & cogitationi nostræ ab-
surdum esse videatur quod dicit, superet & sensum & ratio-
nem nostram quæso ipsum uerbum, quod in omnibus & præ-
cipue in mysterijs faciamus, non illa quæ ante nos jacent, so-
lummodo aspicientes, sed uerba eius quoque tenentes, nam
uerbis eius defraudari non possumus, sensus uero noster decep-
tu facilimus est, illa falsa esse non possunt, hic sæpius atque
sæpius fallitur, quoniam ergo ille dixit: Hoc est corpus me-
um, nulla teneamur ambiguitate, sed credamus & oculis in-
tellectus, id perficiamus, non sunt humanæ uirtuti hæc ope-
ra. Quæ tunc in illa coena confecit, ipse nunc quoque ope-
ratur, ipse perficit, ministrorum nos ordinem tenemus, qui
uero hæc sanctificat & transmutat ipse est, Chrysost: hom 83.
Wěťmě wřsudj slowům Páně / a neprotiwme se genu / by
se pak to rozumům nassim nezdało co on mluwůj / nechť slo-
wo geho swate z wyřězy a přemůže rozum náš wewřsem /
B bb ij a wzlařř

a wzláště w tagemstwých geho to činme / netoliko to co před Očima gest spatřujeme / ale slova geho w paměti máme / neb nima oklamání a neb podvedení nebudeme / Smysl pak náš a rozum snadnější k oklamání / ale slova Páně klamavé aneb podvedené býti nemohau / poněwadž on řičy ráčil / toť gest Tělo mé / protož my w ničemž nepochybugme / ale naprotiw tomu stále a pevně wěříme / y Očima Srdce našich to poznáweme / neb to věci nejsau w mocy lidské / kterěz on přioně ostatní Wečeři sprawiti ráčil / kterěz on sám ginými spůsoby sprawuge a dokonáwá / my Kněží toliko aučad geho sprawugeme / který pak to sprawuge a proměňuje / on sám gest Spráwce a žádný giný. A protož to tak z Chleba a Wína působiti ráčí / oznámuge nám přičinu Cyrillus swatý řka: Ne horreamus carnem & sanguinem apposita sacris altaribus: condescendens Deus fragilitatibus nostris, influit oblati, vini vitæ, conuertens ea in veritatem propriæ carnis. Cyrillus ad Colosyrium Episcopum. Abychom (prý) sobě neosklivili / a nebáli se Těla a Krwe na Oltáři Páně položených / on sfolgugě třech kosi a mdlobě našich / w Chléb a Wíno obráćeti ráčil w opravdowé Tělo y Kréw. A tak Eutemius swatý dokládá řka: Itaque sicut vetus testamentum hostias & sanguinem habebat, ita sane & novum, Corpus uidelicet & sanguinem Domini, non dixit hæc sunt signa corporis mei, & sanguinis mei, sed hæc sunt Corpus meum & sanguis meus, oportet ergo non ad naturam eorum quæ proponuntur aspicere, sed ad virtutem eorum, quemadmodum enim super naturali, ter assumptam carnem Deificauit, si ita licet loqui, ita & hæc ineffabiliter transmutat in ipsum uiuificum corpus suum, & in præciosum sanguinem. Eutemius Erem: vixit Anno Christi 448. cap 64. in Matth: Tak (prý) Zákon starý Obět krvawau mýwal / tak opravdu y Nowý má Tělo y Kréw Páně / čemuž gisťe a konečné wěří / neb neřekl Pán / totoť sa znamení Těla a Krwe mé / ale řekl / toť gest Tělo a Kréw má / gest tehdy potřebí / ne na přirození hleděti / ale na Moc gegích / neb rovně yať gest Pán wzal na se Tělo se Panny Maryge nad přirození / a spogil giť y zgednotil z Bořtým / gestliž se tak mluwiti hodí / tak y to můž proměnit / w ono žiwé Tělo své y neydražší Kréw swau.

Hospodár: Veliké svědectwí Swatých Dávníw o tom chwalitebném Sakramentu / kterým yá wěru dáwám / neb Bůh wissejhaucý gest w Spráwách svých nedostijžený a newyprawitedlný.

Host: Poslaucheg dale co Jan swatý Damascenský ři: Panis & vinum transmutatur in carnem & sanguinem Dei, si autem modum requiris, quo nam pacto fiat, sat sit tibi audire, quoniam per Spiritum sanctum, neque hoc dictu promptum, quomodo naturaliter per comestionem panis: & vinum & aqua per potionem in corpus & sanguinem comedentis & bibentis transmutatur, & non sit aliud corpus, præter id quod erat prius ipsius, sic propositio Panis vinumq; & aqua per invocationem & aduentum Spiritus sancti, super naturaliter transmutatur, in corpus & sanguinem Christi, & non sunt duo, sed vnum & idem: Damascenus lib: 14 de fide orthodoxa.

Chléb a Wíno proměňuje se w drahé Tělo a Kréw Boha prawdiwého / gestliže se ptáas yáowým spůsobem to se stáwá: mēg na tom dosti / když slyšis že to řkze Ducha swateho se působí / neb to gest wěc newyprawitedlná / kterak nad přirození řkz vžiwau Chleba / a řkz Nápoj Wína / w Tělo a Kréw požiwagucým se proměňuje / ani giné Tělo / gediné to / kterěz geho prwé wlastní bylo / tak tehdy to předkladaný Chleba a Wína řkz pýlně a horliwě wzywau Ducha swateho proměňuje se w Tělo a Kréw neydražší Krýsia Pána / a stáwagý se gedným nerozdílně.

Hospodár: Když se stáwagý gedným / toť nám není křiwda žádná / že pod gednou podáwagý w Cyrkwi wassí

Host: Yať Bůh opravdowý gest / žádného neoklamá / tak y Cyrkew geho swatá / žádnému newbliží / z dobrým dumyslem a kaddau wsecko činí / neb yať Theophilactus pýššic na slova Jana swateho / toho dokládá řka: Transmutatur arcanis verbis panis ille per mysticam benedictionem, & accessionem Spiritus sancti in carnem Domini, & tunc Panis in carnem mutatur & sanguinem. Theophilactus Episcopus in cap: 6. Ioan: Proměňuje se to tegnými slowy řkz diwne požehnání a přýšští Ducha swateho / w Tělo Páně /

Páně / a z Chleba včinný se Tělo y Krev Páně: Protož Kryzostom swatý napomíná nás / mluvíce takto: Con-
templare obsecro, astat mensa Regia, adsunt Angeli mensae
huius ministri, adest Rex ipse, & tu oscitans astat: Quem-
admodum ad mensam accumbente hero, non licet ijs, qui il-
lum offenderunt inter ministros adesse, sed è medio abigun-
tur, ita & hoc loco, dum offertur oblatio, dum Christus atq;
Agnus ille immolatur, quando audis, precemur pariter omnes,
dum vides sublata vela, tu cogita coelum ipsum sursum rese-
rari, angelosque descendere, propter id tempus & Angeli Sa-
cerdoti assident, & coelestium potestatum vniversus ordo cla-
mores excitat, & locus altari vicinus in illius honorem, qui
immolatur Angelorum Choris plenus est, id quod credere
abunde licet, vel ex tanto illo sacrificio, quod tum peragitur,
ego verò & commemorantem quendam audiui senem, verum
admirabilem, ac cui reuelationum mysteria multa diuinitus
fuissent detecta sibi narrasse, se tali visione olim dignum habi-
tum à Deo esse, ac per illud quidem tempus derepente, mul-
titudinem Angelorum conspexisse (quatenus aspectus hu-
manus ferre poterat) fulgentibus vestibus indutorum, altare
ipsum circumdantiam, denique sic capite inclinatum, vt
si quis milites coram Rege stantes videat, id quod facile mihi
persuadeo. Chrisostomus in Epistola: ad Ephes. **Kozm-
még prosím tě a pozoruj bedlivě tuto řeč: Stogů
Stůl Královský / přistogů y Angelů / toho Stolu Služeb-
ných / gest y sám Král Osobau a přítomnosti swau / a ty
dřívmaře a živage přistogůs / zdálš pak newšs kdy k
Stolu yať Pán možný sedne / že se těm nehodů třetů ho w
něčem rozhněwagů / mezy ginými Služebnými státi a býti /
Ale pryč od gegůch Twáři odehnání bywagů / tak dlanho
pokud sobě neobgednagů Lásky / tak též y na tom místě /
když se tá Obět Pánu Bohu obetuge / když slyššs / wssych-
ni se společně modlme / když widšs podnessenau Koruhew /
ty tak w sobě přemýšleg / že se Nebe odwůrá toho času / a
Angelé Boží že na Zem estupugů / a toho času při Knězy
stogů / y wssuchen mocy Nebesté Pořádek y Swatých Bo-
žích / kde se tá Obět Pánu Bohu děge a wykonává / tomu
gístotně wěť / čemuž y já také wjru (dů Kryzostom swatý)
dávám /**

dávám / yať skuseny / y Starce gednoho sem o tom slyšel
rozprávěti welmi přediwneho / kterému weliké Zazraty
oznamowane byli y vřezané / a ten to prawil že takon y
Dw a Zazrat gednoho času widěl / totiž nezčusně mnoz-
štwy Angelů w přez ten wsscek čas dokawadž Kněz oney
přeswate Oběti neodprawil / widěl a spatřil w skwaucy ch
Kaussech oděrych / an Oltář obšaupili / a hlavy své do-
lu stloňowali / yať Dworáné Králi swému dēlagů. To
take Cyrillus swatý o Eutemiusowi wyprawuge / že tako-
wé widěný widěl / a ten že Eutemius žiw byl okolo leth po
Narozenj Božj 470. Tomu každý wěru mžje. **Neb
w Kazanij třetjm Kryzostom swatý tak to nám oznamu-
ge řka: Tempore illo (sacrificij missae) mi frater, non so-
lum homines clamorem illum horribilem reddunt, sed etiam
Angeli genua flectunt, & Archangeli rogant, habent sibi id
tempus idoneum, habent sacram illam oblationem in fauore,
itaque ut homines ramos oliuarum gerentes, mouere Reges
consueuerunt, eoque arboris genere, misericordiam com-
morant & humanitatem: Sic Angeli tunc pre ramis oleagi-
nis, corpus Domini ipsum, protendentes rogant pro genere
humano, quasi dicant: Pro ijs Domine rogamus, quos tu
adeo dilexisti, ut pro eorum salute mortem obires, animam
in cruce efflares, pro his suplicamus pro quibus ipse tuum lar-
gitus es sanguinem, pro his oramus pro quibus corpus hoc im-
molasti, agitados quoque ob eam rem diaconus tempore illo
adducit, & iubet caput inclinare. Chrisostomus homil: 3.
contra Ammoneos. Toho času we Missy swaté Bratře
milý netoliko lidů wolagů / ale y Angelé na swa Kolena pa-
dagů / Archangelowé se modlů / neb tehdaž magů čas wel-
mi přyhodný / magůc onan chwalitebnau Obět ku pomocy /
a yať lidé nesaue Wětwé wolegowého Stromu / Lásku
a milost v Krále Zemské obdržugů / tak take Angelé teh-
daž na myslu Wětwy / to Wěstiwěgšs Tělo Páně wy-
zdwiuhugů / přimlauwagůce se za Pokolenj lidské / yaťoby
řekli: Za ty Pane prosíme / za kterežs Krev swau ney-
dražššj wyljiti / a Tělo své negšwěgššj obětowati račil /
y pročež Kněz každý pobůžy a napomíná lid / aby zewššj
ponyženosti Srdce žhůru podnosyli. A yať sám Ambrož
swatý**

swatý mluví / dý: Et sacerdos dicit: Ergo memores gloriosissime passionis eius, & ab inferis resurrectionis, & in coelum ascensionis, offerimus tibi hanc immaculatam hostiam incruentem hostiam, hunc panem sanctum, & calicem uitæ æternæ, & petimus & precamur, ut hanc oblationem suscipias in sublimi altari tuo, per manus angelorum tuorum. Ambrosius lib: 4. de Sacramentis. **Kněz pak dý:** A protož pamatujce na neglawněgšij geho Vmučení y zmetwých wstanj / do Pekla zstaupenij / obětugeme tobě tu Obět neposkwrněnau a nekrwawau / tento Chleb swatý / a Kalich žiwota věčného / a pokorně prosíme / aby tau Obět přigůti račil na negwyššijm Oltáři twém / skrz Kruce Angelůw twých.

Hospodár: Kdy pak a na kterém místě taková Swatost swěcená bytí má / a obětovaná / gestě mi o tom powěz prosím.

Host: Gest Naučení od Wchnosti Církwě swatě / od Klementa Pápeže / Mucedlníka a Včedlníka Apoštolského / genž takto dý: Hic ergo in presenti vita positus, oportet nos agnoscere voluntatem Dei, ubi agendi & sacrificandi est locus: quoniam non in alijs locis sacrificare & Missas celebrare licet, nisi in his in quibus Episcopus proprius iusserit: Hac Apostoli à Domino acceperunt, & nobis traderunt. Clemens Martyr: vixit tempore Apostolorum. Zde tehda totižto w tom žiwotě zanechanj a postanowenij gsaunce / potřebj nám znati a wěděti wůli Božj / kde to spůsobiti a poswěcowati máme / a na kterým místě / poněwadž na ginych místech obětowati / ani swatě Missy slaužiti se nehodj / gedině na těch místech / na kterýchby Biskup wlastnj toho kage powoli a poraučil. To Naučení Apostole od Pána wzali / a nám ho zanechali. Potom Foelix Biskup Říjmský toho Gměna 4. W listu swým takto poraučil.

Non in alijs locis quam in Domino sacratis ab Episcopis missas celebrare nec sacrificia offerre Domino debemus, hoc non domibus, qui in sacris canonibus sacrificia in domibus prohibita sunt, sed in tabernaculis diuinis precibus à Pontificibus dicatis, & in mensis Domino sacratis, & sacra uñctione delibutis, &

tis, & sicut non alij. quam sacri domino sacerdotes debent missas cantare, & sacrificia super altare offerre, sic non in alijs quam in praefatis locis missas cantare aut sacrificia offerre licet. Foelix quartus Papa Episcopus: 1. cap: 1. **Ue na ginych místech / gedině w Pánu poswěcených / swatě Missy slaužiti / a oběty offěrowati Pánu Bohu máme / ani také w Domích / ale w Přibytých Božských slowy swatými od Biskupůw poswěcených / také na Stolích / to gest na Oltářích Pánu Bohu přihotowených / a swatým Olegem od Biskupa pomazaných.** A yačo ne giny toliko Kněžj poswěcenj Swatou Missy slaužiti a spjwati magj / y Oběti na Oltáři obětowati / tak také ne na ginych než na místech poswěcených Missy spjwati a Obět swatou obětowati Pánu Bohu náležj.

Hospodár: A tam na tom místě kdež prwé Kostel byl / mohlliby Kněž slaužiti Missy swatou.

Host: Julius Pápež / kterj seděl na Stolicy Říjmské po Narozenj Krysta Pána 332. Tak nám tež Naučení dal. Si qua basilica sanctorum à fundamentis fuerit innouata sine altaris motione, sine aliqua dubitatione, cum in ea fuerit missarum solenitas celebrata, totius consecratio sanctificationis implebitur, si verò sanctuaria quæ habebat ablata sunt, rursum eorum depositione, & missarum solenitate reuerentiam sanctificationis accipiat: Julius Papa in decretis suis. **Gestližby některj Kostel swatých z Gruntu byl obnowen a powstawen / a Oltář prwnj nebyl w něm poraussen / kromě wsseliyaké pochybnosti / kdy koli se w něm Missy swatá slaužiti bude / wssěho Kostela obnowenij se naplnj / a obnowj / gestližby pak některé swatě Wádoby z něho byli pobrané / z nowa ge tam wložiwsse / a Missy swatou z náležitým wykonánj (Poctiwost a důstogenstwj prwnjho poswěcenj) to wssěcko přigjma a berě / dále nic nepotřebj: Prwněgšij Wzáctnost Mocy swé netrati / neb Pán sám místa swé osiřjha / a ge sám poswěcuje / na to wám příklad powjm. Leproso cuidem reuelata est dedicatio templi Dionisiaci, narauit is Pontificibus, qui ad dedicationem conuenerant, cum in eo templo nocte illa excubisset, Christum à se uisum, aliosque sanctos, templum dedicantes, iubente Chri-**

lto, vt quod viderat Pontificibus ad dedicationem profectis recenseret. Eiusque rei signum quod esset à lepra mundatus cutisque à facie tuberculis eius morbi vlcerosa, tota esse sublata, ei igitur & fides habita, & Pontifices à dedicatione abstinerunt, in rei aurem memoriam nunc quoque detracta ex leprosi vultu cutis, aurea pixide condita ostenditur, & dies quot annis inter solennes celebratur. Fulgosius lib: 1. capite 6. **Gedného času k posvěcování Chrámu Dyonyzyackého / z gelo se mnoho Biskupův / kterýžto Chrám / ačkoli prw byl posvěcený / potom za Přihodu yackého nedostatku obnovený byl / a tak se nezdálo Biskupům / aby vůním Misy swatou opravovatí měli / přizval ginych Biskupův k sobě na Posvěcení / přišel také jeden Malomocný / který na Vloc wtom Chrámu nocowal / tam vhlídal Krysta Pána z mnohými swatými / kterýžto on Chrám posvěcowal / a on na wsecko hleděl / poručil mu potom sám Spasitel / aby to wsecko co widěl / Biskupům oznámil. A pro gistejší důwod / aby tomu wšru dali / od Malomocenství očištěn / y Kuže z Twáti geho byla snatá: Z tím kdy přišel k Biskupům a to oznámil / vzdali Čest a Chwálu Pánu Bohu / Kuži genu z geho Twáti wzali / a do zlateho Nádobí wložiwše / domůw se rozgeli / tam Kuži až podnes w tom Kosteletážugá na každý Roč / y ten Deň posvěcování Kostela slawí: Kterého pak času má se začínati Misse swatá: Telesworus Papež y Mučedlník tento naričil yá in Decretis o tom se čte. Nocte sancta Natiuitatis Domini missas celebrare, reliquis temporibus missarum celebrationes anté horam diei tertiam minime sunt celebrandæ. Concilium Aurelianense, tertium celebratum Childeberti Regis tempore constituit de missarum celebritate in precipuis duntaxat solenitatibus id obseruare debemus, vt hora tertia missarum celebratio in Dei nomine inchoetur &c. **Toliko w Den Chwalitebného Narození Pána Krysta / w Nocý má se Misse swatá slaužiti / a odprawowati / a ginych Časůw o třetij hodině na Den Concilium také Aurelyánské třetij za Chyldeberta Krále / w Swátky weliké / tak že ten čas o třetij hodině na Den poznamenáný gest:****

Hospodář:

Hospodář: Ne sprosta a pagednauč k této Misy má se Kněz pospíchat / musy se wzdy nýat k tomu přiborowit / neb to gest wěc swatá.

Host: Dává na to Navčení Ambrož swatý písně k Teofylusowi Biskupu Alexandrynskému takto. In opere tuo utilitatem spectauimus Ecclesiarum, vt discant qui ignorant eruditi testimonijs scripturarum, qua debeant ueneratione sancta suscipere, & altaris Christi mysterio deservire sacrosque calices & sacra uelamina & cetera quæ ad cultum dominicæ pertinet passionis, non quasi inania, & sensu carentia, sanctimoniam non habere, sed ex consortio corporis & sanguinis Domini, eademque corpus eius & sanguis Maiestate ueneranda. **W Dle twém wyhledáwali gsme aužitku Cyrkowého / aby wěděli a znali ti / genz to sau sprostiný a nevmělý / wyučený gsauč swēdectwím Písem swatých / yá kým spůsobem a Poctiwosti magů na se přigímat swatou službu / a yáby Oltári Krystowému slaužiti měli. Ba lich posvěcený / Oděwy / a gíná Nádobí / kteréž k té službě náležij při wspominání Vmucení Krysta Pána / ne yáby daremné byli a ne posvěcené které pro spolčení Těla y Krwe Páně / w tegž Poctiwosti yá geho negswětěgší Tělo a Krw byti magij. Zylaryusowi také swatému písně Sstěpán Mučedlník / takto Navčení dává ita: Vestimenta Ecclesiastica, quibus domino ministratur, cultusque diuinus omni cum reuerentia & honestate à Sacerdotibus reliquisque Ecclesiæ ministris celebretur, & sacra debent esse & honesta, quibus alijs in vsibus (quum Deo ejusque seruitio consecrata & dedicata sunt) nemo debet frui quam ecclesiasticis & Deo dignis: S. Steph: Mart: in Epist: ad Hilar: Episcop: vixit anno 250. **Kemenské Concilium to také Navčení wšsem wúbec dáwa: Vt nullus Præbyter absque amictu alba & Stola & Fanone & casula ullatenus præsumat missam celebrare, Obseruandum est, vt mensa Christi id est altare ubi Corpus Dominicum consecratur, ubi sanguis eius hauritur, ubi sanctorum reliquiæ recanduntur, ubi vota & præces populi in conspectu Dei à Sacerdote offeruntur, cum omni ueneratione honoretur, & mūdissimis linteis & pallijs diligentissime****

C cc ij

tissime cooperiatur, nihilque sub illo ponatur, nisi capsæ, cum sanctorum reliquijs, & quatuor euangelia, expleta missa, Calix cum patena, & sacramentorum liber cum vestibus Sacerdotalibus in mundo loco sub fera recondatur. Concilium Remense lib: 3. cap: 97. Napřed aby žádný Kněz kromě náležiteho Oděwu (to gest) Alby / Sňůly / Kazuly / Ornátu / Misse swatě neslaul / potřebij toho šetiti a dobře zachováti / aby Sňůl Krysta Pána (to gest Olář) na kterém se Tělo Páně posvěcuje / kdež se Křew geho Nedy / dražší wážij / kde se Kosti swetých schowáwagij / kdež služba a Modlitby před Magestatem Božím od Kněze se obetugij / aby v veliké poctivosti gmen a zachován byl / a přetnými Kauchami y Koldrami welmi pŕlně přikrymán byl / a nic gineho naň aby hladeno nebylo / toliko Městničky s Kostiemi swatými / a 4. Ewangelium / dokonawše pak Misy swatou / Kalich / Patyna / a Mysal / ze wššim Oděwem Kněžským na místě čstotném od Kněze aby chowané byli / a dobře v bezpečení.

Hospodář: Misy nemagij toliko Komže a Ornat / a gineho zhola nic / toliko tak w Sukních / w kterých wšsedny Den chodij.

Host: Těch ty ja Sluhy Božské neposláde / ani zalid Božij / pamatuj ono přislowij Bernarda swateho genž mluwí takto. Nec studium bonæ actionis nec ostium sanctæ contemplationis, nec lachrimæ poenitentis extra Betaniam esse potuerunt. Žádnych neposlušných a swawolných / wrputných a pršných Pán Bůh nenawidij / neb mluwí Hugo Doktor Pisma swateho. Inobedientiæ morbus, ex superbiæ tumore procedit, sicut sanies ex ulcere, sic ex superbia contemptus manet &c. Wěd (pry) ten Neposlušensť wj z nadutě Pýchy pocházij / yť nečistota a osliwost z Kány a ze Wědu / tak také wrputnost protiwensť wj a Spurnost z Pýchy plyne. Co se Bratře od Cyrkwi odlaučij / gijž toho Pán Bůh nezná / aniž o tom wědět chce / w gineho to Spráwě zůstáwá.

Hospodář: Proč je Biskupům mnoho Kněžůw slauij / sprošnému pak Knězy toliko sprošný žiáček neb kdožkoliv poslauij.

Host:

Host: Gest to wšsecko z nariženi Dětů swatých / yť Anakletus Mučedník / který žiw byl Leiba Páně / 12. takowě Naučenij zůstáwíl / w Listu o smém řka: Episcopus Deo sacrificans testes secum habeat, & plures quam alius sacerdos, sicut enim maioris honoris gradu fruitur, sic maioris testimonij incrementa indiget, Præbyteri dextra leuque contrito corde & humiliato spiritu, ac pronostent vultu, custodientes eum, a maleuolis hominibus, & consensum eius præbeant sacrificio. Sanctus Anacletus Papa Martyr cap 8. vixit anno 112. Biskup řoy Misy swatou slauij / a Pánu Bohu obetuge / nečť má wícegi Swědkůw z sbauněžli giny Kněz / neb yťo gť w wěššij poctiwosti a důsiogenstwj postawen / tak také wěššijho Swědeckwj gest gemu potřebij / Kněžij z obau stran státi magij / z Strausseny m Srdce / a s ponijženým Duchem / oštruhagijce geho od zlych a Boha prázdnych lidij / wewšsem gemu poslušný gsaucce při teg Oběti swatě w posluhowání: Gest w tom veliká šetrnost w Cyrkwi swatě Božij / aby Bohu wšsemohaučemu / na wšsem se poctiwost dělala. Ne nadarmo powědět: račil: In Leuitico sancti erunt Deo suo, & non poluent nomen eius, incensum enim Domini & panes Dei sui offerent, & ideo sancti erunt Leuit: 21. Swatými (pry) budu Pánu Bohu swému / a nepe šřwřný Gmēna geho / neb Žapal Pane y Chleb Božij obětowati budu / a protož swatými budu / veliké poctiwosti potřebij při te službě / wědijž že tam opravdowě Tělo y Křew Páně gest: Luc: 22.

Hospodář: Wšak po Wěteri Pán dáwal Chleb a Wino: tak by též y nám od Kněžůw pedáwano byti mélo

Host: Gijž to Wěle Božij / tak gest y Duchu swateho Nariženi / co Concilia potwřzowali / yť neyprwe Kartaginenšké 3. Vt Sacramenta altaris non nisi a ieiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuersario quo cœna Domini celebratur. Concilium idem Matiflonense 2. cap: 6. Anno 580. Celebratum; item Decernimus ut nullus Præbyter confortatus cibo aut crapulans vino sacrificio contrectare aut missas celebrare priuatis festiuisq; diebus præsumat. Wššitrobu přikazuje y lidem y Kněžům swatý tento

tento Potřm přigymati: **Ueb** Optatus piššijc k Donaty-
stům Heretykům dñ: Quid est tam sacrilegum? quam
altari Dei in quibus & vos aliquando obtulistis, frangere, ra-
dere, remouere, nisi sedes corporis & sanguinis Christi, hoc
tamen immane facinus geminatum est, dum fregistis etiam ca-
lices Christi sanguinis portatores, quorum species reuocastis
in massas? ó scelus nefarium, ó facinus inauditum, auferre Deo
quod idolis præstis, subducere Christo quod proficiant sacrile-
go. Optatus Episcopus contra Donatistas, vixit Anno 366.
Kaká (pry) může býti wětšij Swatokradež / yako **Ultráre**
Boží / na kterých ste y wy někdy obětowawali / lemati / haně-
ti / a wen vyhazowati? Co gest pať gineho **Ultrá** / gedine
Stál Těla a **Krwe** **Krysta** **Pána** / ten pať brozný a ohaw-
ný skutek powšial a se rozhognil mezy wami / kdy gste polá-
mati **Kalichy** / **Krwe** přeneydražšij **Spasitele** **nasseho** **Uo-**
sytele / ktere gste obrátili w **Uadobu** tu **Uaputij** **wassemu** /
ozlošti **hanebná** / ohyzdné a neslychané **skutkové** **wassy** /
wzyti **Pánu** / a **dati** ge **Modlám** / **odgiti** a **wzyti** **kwaltem**
Pánu **Krystu** / a **obrátili** **Swatokradež** na **Pychu**.

Hospodár: **Gessťe** y to sobě za posměch počítají /
že **Wodudo** **Wina** **micháte** / a **Pán** **toliko** **samý** **Chleb** a **Wj-**
no **čistě** **podáwal**.

Host: **Uškoliv** **sem** **otom** **prwé** **mšuwil** / **gessťet**
wjce **powijm** / **pro** **gegijch** **Smijch** **Cyrkew** **Božíj** **neopu-**
stij **Uařizenij** **Ducha** **swateho** a **Otcuw** **swatých** **poručenij** /
neypre **wé** **máme** **w** **Knihách** **o** **Kostelnijm** **Uaučenij** **takto** :
In Eucharistia non debet pura aqua offeri (ut quidam sobrie-
tatis falluntur imagine) sed vinum cum aqua mixtum , quia
& vinum fuit in redemptionis nostræ mysterio cum dixit , non
bibam à modo de hoc germine vitis. Et aqua mixtum non
post coenam dabatur , sed quod de latere eius perfosso lancea ,
aqua cum sanguine egressa , vinum de vera carnis eius vitæ ,
cum aqua expressa ostenditur. **Při** **obětowanij** **welebné**
Swatosti / **nemá** **se** **toliko** **samá** **pauhá** **Woda** **obětowati** /
yako **se** **některij** **měli** **pro** **stijdmost** / **ale** **Wjno** **z** **Wodau**
zmichané / **neb** **y** **Wjno** **bylo** **w** **tagemstwu** **Wykaupenij**
nasseho / **když** **čekl** : **Uebude** **pjti** **od** **toho** **času** **toho** **Plodu**
Winneho

Wjnného / a **z** **Wodau** **zmichané** / **ne** **to** **které** **po** **Wečeri**
dáwáno **bylo** / **ale** **to** **které** **z** **Božu** **geho** **Uegswětégšijho**
Kopijm **odewčeneho** / **Woda** **z** **Krwi** **wyšla** / **z** **geho** **neg-**
swětégšijho **Těla** **wytlačené** : **A** **protož** **ne** **podlé** **samých**
slow **Textu** / **ale** **podlé** **Wykladu** a **Uaučenij** **Ducha** **swatě-**
ho / **to** **se** **čijdí** a **sprawuge**. **A** **protož** **y** **Marcyáls** **Mučē-**
dlužt a **Biskup** **Brachařenský** / **genž** **byl** **žiw** **Lětha** **649**. **Tak**
těž **přikazowal** **Kněžům** **swým** **křa** : Non oportet aliquid
aliud in Sacramento offeri præter Panem, & vinum, & aquam
quæ in typo Christi benedicuntur , quia dum in Cruce pende-
ret , de Corpore eius sanguis fluxit & aqua , hæc tria vnum sunt
in Christo Iesu , hæc ostia & oblatio Dei in odorem suauitatis.
lib: de Græcis Synodicis cap: 55. **Nic** **wjce** **nepotřebij** **wtē**
swatē **Oběti** **obětowati** / **toliké** **Chleb** / **Wjno** / a **Wodu** /
kterěž **w** **Osobě** **Krysta** **Pána** **obětuge** **se** a **dobrořečij** / **neb**
když **gest** **na** **Kříži** **wisel** / **wyšla** **z** **Těla** **geho** **negswětégšij-**
ho **Krwe** **z** **Wodau** / a **tak** **ty** **tři** **wěcy** / **gedno** **gsau** **w** **Kry-**
stu **Gežijšy**. **Takowá** **obět** **Božu** **Otcy** **welmi** **lsbá** **wúně** **gest**.
To **májs** **druhého** **swědomij**. **Třetij** / **Alexandra** **Mučē-**
dlužka / **w** **listu** **prwnijm** / **těž** **takto** **znij**. Non debet ut à pa-
tribus accepimus in calice aut vinum solum , aut aqua sola of-
feri , sed utrumque permixtum , quia utrumque ex latere eius
in passione sua effluxisse legitur. Sanctus Alex: Mart: Epif:).
Gjnnáče **to** **byti** **nemá** / **toliko** **yak** **gsme** **od** **Otcuw** **swatých**
za **naučenij** **wzali** **w** **Kalichu** / **Wjno** a **Wodu** **zmichané** /
nerozdijlné / **obětowané** **byti** **má** / **neb** **to** **oboge** **z** **Božu** **geho**
na **Mučách** **wyplynulo**. **Kak** **Ireneus** **swatý** **dij** : Quando
ergo & mixtus Calix , & fractus panis percipit verbum Dei , fit
Eucharistia , Sanguinis & Corporis Domini nostri Iesu Christi.
Ireneus Martyr lib: 5. aduersus valentinianam hæreses. **Když** **se**
(pry) **w** **Kalichu** **zmichá** **Wjno** **z** **Wodau** / a **Chleb** **také**
předložený / **k** **tomu** **slowa** **wyšs** **oznámená** **přistaupij** / **stá-**
wá **se** **Swatostí** **Ultránnij** / **Cwalitebná** **Krwe** a **Tělo** **Kry-**
sta **Pána**. **Concilia** **swatá** **yak** **napřed** **Kartaginské** **třetij** /
takowé **naučenij** **dáwagij** / **křa** : Corpus & Sanguis Domini
nihil aliud offeratur , quam ipse Dominus tradidit , hoc est pa-
nis & vinum aqwe mixtum. Concil: Cartagenen: cap: 24. &
alibi. Iustinus swatý **Mučēdlužt** / **genž** **byl** **žiw** **154**. **Lěta** **po**
D **od** **Narozenij**

Narození Krysta Pána / takto dñ: Vbi desitum est à præcibus, adfertur Antistiti fratrum panis & calix aquæ, & vini diluti, atque ita id capens, laudem & gloriam Patri omnium rerum, per nomen & Filij & Spiritus sancti enunciat, offert pariterque benedictionem in longum facit, vt digni ab eo istis rebus habeamur. Sanctus Iustinus Martyr: in Apologia ad Antonium pium, vixit Anno 154. **Přijíždě k Antoninovi Cysaři pobožnému:** Když se každý přestane modliti / podává se Biskupovi Chléb y Kalich Wody z Wínem zmíchaný / kterýžto on wzav / Čest y Chválu Otce vssech věcy šrže Gmého Syna y Ducha swatcho vzdává / a obětuje / požehnání z dlouhými Modlitbami a prozbami činí / pokorně žádá / abychom hodni byli takových chwalitebných Swátosti: Nad to nadewssecko máš naučení Cypriána swatcho Mučedníka / w tato slova psaná. Quando autem in calice vino aqua miscetur, Christo populus adunatur, & credentium plebs, ei in quem credidit copulatur, & jungitur, quæ copulatio, & conjunctio aquæ & vini, sic miscetur in calice Domini, vt commistio illa non posset ab inuicem separari, vnde Ecclesiam id est plebem in Ecclesia constitutam fideliter & firmiter in eo quod credidit perseverantem, nulla res separare poterit à Christo, quo minus hæreat semper & maneat in diuina dilectione, sic autem in sanctificando calice Domini offeri aqua sola non potest, quomodo nec vinum solum potest, nam si vinum tantum quis offerat, sanguis Christi incipit esse sine nobis, si vero aqua sit sola, plebs incipit esse sine Christo. Quando autem vtrumque miscetur & adunatione confusa sibi inuicem copulatur, tunc Sacramentum Spirituale & coeleste perficitur: sanctus Cyp: Mar: lib 2. Epif: 3. Když (pry) Wino w Kalichu z Wodau se zmíssuge / tedy se s Pánem Krystem Lid věřící spoguge a zrownáwá / kterýžto zmíssený Wína a Wody / tak má býti spogené / aby gedno od druhého odlaučeno býti nemohlo / neb tým spůsobem lid od Pána Krysta oddělený a odlaučený býti nemůže / než wždycky zůstáwati a trwati bude w Láске a Milosti Božské. Tak také w Kalichu posvěcený a panhá Woda anitěz Wino obětováno býti nemá / neb kdyby ně / kdo samo Wino obětował / tehdá neydražší Krew Krysta Pána / po-

Pána / počíná se býti bez nás / a pakliby sama Woda toliko byla obětovaná / tehdý Lid počíná býti bez Krysta Pána / ale kdy se oboge spolu zmíchá a zspolčí / tedy předústlogná Swátost Duchowní / dokonává se a působí. To máš každý o Misy swaté / toliko pamatug slova Muzůw swatých / kterým věřiti můžes / a ne těm Klučům / od Pána Boha proklatým.

Hospodář: Wždy tak pogednau Apostolé ten Misy newykonáwali / yáť se nyní spravuge / Pápežové to wssecko nářídili / yáť slyším.

Host: Nemohli Apostolé takowého Porádku začínat woněch časůch nepokogných mezy Pohany / wssat předce yáť se oznamuge z paměti swatcho Dyonyšy Mučedníka / který žiw byl Léta 110. Takowé nám Naučení zůstáwil. Itaque Pontifex quidem vbi orationem sanctam supra diuinum altare peregit, ex ipso incensum adolere inchoans, omnem phani ambitum circuit, demum ad sanctum altare iterum rediens psalmorum incipit melos, concinentibus secum sacra carmina omnibus Ecclesiastici ordinis gradibus. Sanctus Dyonisius Mart: Eccle: Hierarchiæ cap: 3. vixit 110. Anno Christi. W Knížkách o Koste Božím / Biskup (pry) když každý Modlitby a Prozby swaté v Oltáře wykoná / s toho Pa Bohu Obět wonnan a libau učiní chěgú / wssel Kostelní Ambyť wyřídí wssé / potom wrátí wssé se zase k Oltáři / začínati má žialmy kteréž spíwati magi wssyckni Kněží / kteří náležú do Porádku Kostelního. Tam že w té Chyřarchy swatý Dyonyzyho se sparúge naučení / w tato slova psaná. Deinde ministrorum officio, sanctarum scripturarum lectio, suo ordine recitatur. S. Dyonisius cap 3. Hierarchiæ. Concilium Valense: Kteréž bylo Léta Páně 450. držané / také nářídilo k te Misy swaté toto spíwání a čtení / w tato slova.

Et quia in sede Apostolica, quam etiam totius Orientis atq; Italiæ Prouincijs dulcis & nimis salubris consuetudo intromissa est, vt Kyrie Eleyson frequentius cū grandi affectu ac cum compunctione dicatur, placuit Spiritui sancto & nobis, vt in omnibus Ecclesijs nostris ista consuetudo sancta ad missas Deo propiciante intromittatur. **Gš se w wssechných**

D d d ij

Kostelních

Kostelích po wšech východu Slunce y wšechni Bě-
gých Země Wlasté w děčné a welmi spasytelny Obyčege za-
chowawagij: Aby (Byrye Eleyson) to gest Pane smilhg
se nad námi / spjwano a neb čteno bylo / z dalo se tat Duchu
swatému / y nám aby ten Obyčeg při Mšsych zachowan byl.
Swěcenau Wodu Damasyus ustanowil a přikázal swěti-
ti / kterýž žiw byl 365. Léta po narození Spasytele nasse-
ho. Několik to někteří Alexandrowi Papeži připsugij /
žeby Wodu a Sůl swětiti poručiti měl / o čemž w Sukce-
sy Papežůw napsáno máš: Euangelium, to gest Čže-
ný swatý / Concilium Valentinum in hęc verba: Inter cetera
hoc censuimus esse obseruandum, ut sacro sancta Euangelia
ante munerum illationem in Missa Chatechumenorum in or-
dine lectionum post Apostolum legantur Anno 15. Theodo-
rici Regis. Wyznanij to ge / Wěřm w gedneho Boha / Konce-
lium Toletanské nařídilo / kteréz bylo Léta Páně 580.
Tak se o tom čte w Kostelných Památkách. Consol-
ta pijsimi & gloriosissimi Recaredi Regis, constituit Synodus,
ut per omnes Ecclesias Hispaniæ & Galliæ, secundum formam
orientalium Ecclesiarum Concilij Constantinopolitani hoc
est Episcoporum 150. ut Symbolum fidei recitetur, ut prius-
quam oratio Dominica dicatur, voce clara predicetur, quo fi-
des vera manifestata sit, & testimonium habeat, & ad Christi
Corpus & sanguinem pralibandam, pectora populorum fide
porifica accedant. Na přimluwu a žiadosť Křáteda Krá-
le welmi pobožneho / nařídilo Konceylium aby po wšech
Kostelích Španielského a Francuzského Brálostwůj /
wedle spřisobu a Řádu Kostelůw na Wýchod Slunce /
kteréz držáno bylo w Konstantynopoli / kdež bylo 150. Bi-
skupůw kromě gnych. Vmýwát Kuce při Mšsě nařídil
Dyonyzys swatý Mučedník / potom Chléb a Wjno při-
náseti / a to wšechť aby z slusnau a naležitau poctivosti
sprawováno a wykonáwáno bylo / přikázal. Vbi vero ma-
nus tum Antistes tum Sacerdotes aqua lauerunt, Pontifex ad
medium diuini assistit altaris; Circumstant autem soli cum Sa-
cerdotibus electi, quiq; ex ministrorum numero Dyonisi-
us Martyr. Qui uero huius ordinis præcipui sunt, una cum Sacer-
dotibus sanctum Panem & benedictionis calicem Sacrosan-

Etis

ctis Altaribus cum ante præcesserit ab omni clero laus atq; con-
fessio &c. Cyprian swatý Mučedník / Přimluwu před
poswícením a obětowaním Těla a Krwe Páně / tá gest
zdáwna nařizená / wšak gij takto wyswětluge. Sacerdos
ante præfationem oratione præmissa, parat fratrum mentes
dicendo Sursum corda, ut dum respondet plebs habemus ad
Dominum, admoneatur, nihil aliud se quam Dominum cogi-
tare debere. Sanc: Cyprianus Mart: Knez (pry) před Mo-
dlitban / přimluwu učinil se / Srdce Lidstva k pozdřiže-
ní k Nebi napomíná / oni pak na to odpowudagij že ge gij
magij z auplna k Pánu Bohu pozdřižene. A protož o rako-
wých mluwj Jan swatý. Kryžestom žlatořstý táto slowa.
Hęc ego dixerim ad eos, qui Sanctorum: communionem &
congregationem relinquunt, & sub horam terribilis mysticæ
mensæ in vaniloquentiæ conuenticulis occupati sunt, quid fa-
cis homo, nonne promissisti Sacerdoti, Qui dixerit sursum cor-
da, & dixisti, habemus ad Dominum non reuereris, & non eru-
bescis, & illa ipsa hora mendax inueniris Ioan: Chrysost: homi-
in Encenij. Tobych ya (pry) řekl k řím. krejšto slubw-
se / opustřeg čas takowý k Modlenj / a z gny mi se w nena-
ležite a Panu Bohu nemile rozprawty dáwagij / kdy se
tá swatá Obět sprawuge a wykonawa / co čimžs Čslowěče
nedbanliwý / z dals nesyblu Knezy řdy řekl: (za geho na-
pomenurj: z hřu Srdce) Máme borowě ku Pánu Bohu /
nebogij se a nesřdyřs za twá slowa / neb w tau gřstau ho-
dinu gij Lhátém před Bohem wšsemehaučým žstál. Au-
gustyn také swatý slusnau spráwu proti takowým dáwá.
Nemo est donis Dei beatus qui donanti existit ingratus, quia &
illud quod inter sacra Mysteria cor habere sursum iubemur, ipso
adiuuante: id ualemus, quo iubente admonemur, & ideo sequi-
tur ut de hoc tanto bono sursum leuati cordis non nobis glori-
am quasi nostrarum virium tribuamus, sed Domino Deo gra-
tias agamus, hoc enim continuo commouemur, quia hoc di-
gnum & iustum est Augustin: de Ciuita: cap: 16. Žiadosť
ný ten a takowý Darem Božim obdarowan nebywá /
kdo ge oddáwagjých newděčně přijmá / neb coř mu bylo
poručeno / to newykoná / a té předřstogné Swárosti ne-
věřil / neb tehdaž řdyř měl Srdce mřti z hřu pozdřižene.

D do iij

znýžil ge

znižil ge k službě Sſatanowé / a mohls to z pomocy Boží
obdržeti / kdybyſe byl k tomu měl / yaťs k tomu byl napomí-
nán. A protož náležij abychom takowý Dar / netoliko ſrd-
ce z hřtu wyzdwižené měli / a ne naſſe Syli takowému Daru
přiwlaſtnowali / ale abychom we wſſech ſkutčých naſſých
Pánu Bohu (který geſt Spráwce wſſeho dobrého) Čeſt
a Chwálu wzdáwali: K čemuž náſ Cyrkew ſwata na-
pomíná / že to geſt wěc ſluſná a ſprawedliwá činiti. Za-
tým ſe mēg dobře / a wěz / že Niſſe ſwata / ſwata geſt / w kte-
rēž ſe Čeſt a Chwála Pánu Bohu wzdáwá / a Tlachacům
(protiwným Pánu Bohu) newěť.

Hospodář: Geſtē mny máſs prawit dále o Pořá-
dku Cyrkwe wſſij / neb geſtē mnoho hanij v wáſ naſſy Pre-
dykanti.

Hoſt: Káďt oznámijm / a Protiwníkům Bo-
žijm / Prawdu ſwatau tlamu začpám /
ráno zýtra wſtawſſy?

VS () SC

Rozmlauwán

Hospodáře s Hostem / o
Kříž s watým / pod Erbem a Tytulem / na ten čas
Drozeňho a Statečného Kytjče Pana Balcara Metrycha /
z Ceczowa a na Blizyně z. a Paníw Bratrůw geho na rozličných Statečích.

Mydas Král we Frygij prawij byl Bohatý /
Pokorně ſe wſſem ſtawil / pro mnohé Autraty /
Nemohl Pořádu ſwého zčítat náležité /
Wleb Zláto nepřestagijc kladl do Truhel hbitě /
A naſſy Metrychowé brzo s ním zrownagij /
Wleb Láſku v Junony welmi hognau magij /
Tá gijch wzawſſe w ochranu za paměti naſſij /
Chce počinit yať Bachus z Metrychůw Midasy.

Rozrozenému a Stateč-
nému Krysti toho času Pánu Balcarowi Mety-
chowi / na Klizyně zc. Saudey Zemskému / a mému vzla-
sté lástkwému Panu a Příteli.

Filios enutriui et exaltaui ipsi autem spreuerunt me.
Esaia: 1.

Něk nic mrzutějšho Pánu Bohu / tak to
pravý Mlýň vynešený / yať gest ingratitude, to gest
newděnost lidská dobrodiní geho / yať otom z dáwna
wolať strz Proroka Izajásse / rka: Syny sem wychowal
y podnesť / a oni mnau pohrdali a opustili / w čemžby
podlé Aposstola postupowati sobě měli / genž dáwať la-
stkwě ku Effekty pšstě: Gratias agentes semper pro
omnibus in nomine Domini nostri Jesu Christi Deo & Patri subiecti inuicem
in timore Christi Cap: 5. Dáky čimže wždycky / za wšelké dobrodiní
we Směno Pána nasseho Sežáse Krysta / wždy Bohu Etcy poddanými /
speleně máme býti w báni Krysta Pána / ale že lid odwozuga Nepřij-
tel Boží od takowého postušenství Božího / to což on protiwo genu za
Obranu dal a zůstawiť / nawozuga / aby to sobě lidé za Posmích měli / to
gest Krýž swatý / od kteréhož my Směno Křesťané máme / to Znamení /
yať Ambroz swatý w Kázání swém oznamugě / takto dří: Cum Diabolus
signum Crucis in postibus nostris aspexerit, contremiscit, unde secundum
Ezechielem illi tantum hospites seruabantur quos litera Tau, id est crucis simili-
tudo signauerat. To gest / kdy Diábel Znamení Krýže swatého na Obr-
wých našlých / totizto na Čelých vhláda / zatřase se / yať Ezechyel o-
namuge / že toliko takowý zdravý zachowaný byli w Egypťu / Které Ly-
tera Tau / to gest Znamení swatého Krýže okázala. A Kryžostom swa-
tý také dří: Vbicunq; Dominicum signum uiderint Dæmones, illico fugiunt,
timentes baculum, quo plagam acceperunt. A protož bog se to° Ryge / Kter-
ým strestaný nawozugý Heretyky a Predykantý falešné / aby swým Po-
puchačům to° znamení vžíwati nepowolowali. W čem pospínuge Izaj-
dowa pšstě de summo bono dří: O mens humana quid trepidas aut quid ti-
mes? quocinq; namq; procellis mundi, Dæmonis siue carnis inuolueris. Con-
sidera lignum crucis, ut a temporatibus liberareris. A protož yať otom
Znamení swatém / pod Tytulem Wafšy Mlósti Rozmlanwagý
evho Hostes Hof, odárem podáwám / aby W. M. Poznawše Prawdu
a Swodectwý těch Mlýňw swatých / samý Vjzetel weliký z toho Zna-
mení magě a znaugě / proti falešným Větelům zastawiti se ráčil / a mne
wždycky Pánu lástkwými gšauc / lástky připowědené neproměnil. Datum
w Ratibořy Léta 1507.

Wafšy Mlóstem

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký
z Glogolč.

os Hospodáře s Hostem o Krýžy swatém. 50

Hospodár: Prawils mi že Kněží wafšy magý Du-
cha swatého / proč pať se Krýžem žehnají / zdalž Duch swa-
tý nený mocnějšý nežli Krýž swatý / Duch swatý Báh / a
Krýž swatý dřiwý / a widým že nad těmi Swátostmi wždy-
cky žehnají / a ruce Krýžem rozstahugý.

Host: Tak se čte lib: de Cardinalibus Christi ope-
ribus. Hirarcha pius quem Spiritus sanctus compungit, exci-
tat & inhabitat & sanctificat, eleuatione manuum crucis my-
sterium representans, confidenter orat pro sua & populi igno-
rantia. Spráwce Oběti Boží / kteréhož Duch swatý po-
nauká a wzbuzuge k tomu wněm přebýwagě poswěcuge
gey / a wyzdwíhowaným ruky Krýže swatého tagem-
stwý weliké wyznamenáwa / daussanliwě se modlí a pro-
šy za swau y za swe° lidu neumělost a sprostnost. Deg počog
Bratře Kněžím wodprawowaný Služby milého Boha /
neb to oni dělagý z Naučený Ducha swatého. A od Augustý-
na poslaucheg coť prawý o Krýžy swatém / těmito slowy.
Signum crucis praesidium est amicis, obstaculum inimicis, hu-
ius crucis mysterio, rudes catechizantur, eodem mysterio fons
regenerationis consecratur, eiusdem crucis signo per manus
impositionem, baptisati dona gratiarum accipiunt, cum eiuf-
dem crucis caractere, Basilicæ dedicantur, Altaria consecran-
tur, altaris Sacramenta cum interpositione dominicorū verbo-
rum conficiuntur, Sacerdotes & Leuite per hoc idem ad sa-
cro's ordines promouentur, & in vniuersam omnia Sacramen-
ta in huius virtute perficiuntur. Augustinus ser: 19. de san-
Znamený (prý) Krýže swatého gest weliká ochrana a Po-
moc Přátelům Božím / Překážka Nepřátelům / toho Krý-
že Znamení a strz Ruku wkládaný / křtění Dary Ducha
swatého přigýmagý / tím Krýžem Kostely poswěcugý se /
y Oltáře swaté y důstogné Swátosti Oltářní z přidawa-
ným Božských slow dokonale býwagý / Biskupý y Kněží
strz ten swatý Krýž k řadu a powolaný Kněžskému přichá-
zegý / a zhola wšechny swaté wěcy Mocý toho Krýže se
stáwagý a wykonáwagý. Kryžostom také swatý dří: Per
crucem perfecta redduntur omnia, Baptizma quoq; per cru-
cem da-

ce

cem da-

cem datur, oportet enim hoc signaculum sumere, & manus imponuntur per crucem, & cruce utimur, siue in itinere, siue in domo, aut certe ubicunq; sumus. Chrysostomus in Philip: hom: 15. Skrz to swaté Znamení Kříže swatého do-
nalé wssedny wěcy býwagů / Křest swatý skrz Kříž dá-
wan býwá / a toho gednomu každému Cžlowěku Křestian-
skému potřebý gest toho Znamení vžiwati / skrz ten Kříž
Kuce wkládané býwagů / toho Kříže vžiwáme / budto že
gsme na Cestě / budto w Domu / bud kdezkolio ginde / wždy
nám potřebý to swaté Gméno Kříže swatého na Cželá na-
sse klasti. Cžtme také w Knihách Mogžűssowých Syguru
toho Kříže w Kapitule 48. když Jozeff požádal Jakoba Otce
swě° aby synům geho dal požehnání / což on čiml rád / wssat
se přidalo kdy gůch postavil před ním Jozeff Stareček / on
z nadchnutí Ducha Božšho Kuce na Kříž položil / a tat Ku-
ka která měla býti Prawá na Hlawě Syna staršš° / ta byla na
Hlawě mladššho / yať o tom pűsimo oznamuge Genez: 48.
Videns autem Joseph quod posuit pater suus dextram ma-
num super caput Ephraim, grauius accepit & apprehensam ma-
nū patris leuare conatus est de capite Ephraim, & transferre su-
per caput Manasse, dixitq; ad patrē, non ita conuenit pater, quia
hic est primogenitus, pone dextram tuam super caput eius,
qui renuens agit: Scio fili mi scio, & iste quidem erit in po-
pulos, & multiplicabitur, sed Frater eius minor, maior erit il-
lo. Džčew pak to Jozeff / že Otec wložil Prawau Kuku
na Ešfragůma / Lewau pak na Hlawu Manasse / kterýž
byl staršš / welmi se tům pohnul / a zchopi wssy se čtěl zdwi-
hnaut Kuku Otcowan / a přiložit na geho Hlawu / řka:
Ne tak (prý) slusšij Otce / neboť tento gest prworozený /
wlož Prawicy swau na Hlawu geho / kterýž včiniw od-
por / řekl: Wžmē Synu wům / y tentoť bude w lid mno-
hý / budeť se množiti / wssat Bratr geho mladšš wěššij
nad něho bude: Teně neyprwě okázal při Blahoslawen-
stwu swým Kříže swatého Figuru / y protož Augustýn S.
welice nám wychwaluge wžáctnost geho / řka: Hoc signo
crucis consecratur Corpus Dominicum, sanctificatur fons
Baptizmatís, inicianur etiam Præsbyteri, & cæteri gradus Ec-
clesiastici, & omnia quecunq; sanctificantur, hoc signo Domi-
nicæ

nicæ crucis, cum inuocatione Christi nominis consecrantur.
August: concio: 181. de tempore. Týmē Znamení
Kříže swatého poswěcugů se Kněžů / wsselitý Křad a po-
slupnost Cyrkwů / y wssedky wěcy kteréž kolio gsau / po-
swěcugů se / týmto Křížem a wžíwaním Gména Křysta
Pána / y dále dŷ Augustýn swatý. Signum crucis nisi adhi-
beatur, sine frontibus credentium, siue ipsi aqua, qua rege-
nerantur, siue oleo quo chrisma unguntur, siue sacrificio
quo aluntur, nihil eorum ritē perficitur, idem tracta: 118.
To Znamení Kříže swatého kdyby nebylo přykładané / bud-
to na Cželá wěřűcých / aneb na Wodu kterauž se po druhé od-
rozugeme / budto na Oleg kterým poswěcugeme / neb ney-
chwalitebněssij Sakrament Oltářnŷ / kterýmž obžiwení
a posylnění býwáme / wssedky docela newážylo anj plat-
no nebylo / neb ten Kříž wssedko poswěcuge / a ozdobuge /
od Kříže a od Křysta Křestiané slugů / to náš Sstŷt a
Obrana od každého Nepřűtele. Žueg tehdy a wěz o Mo-
cy toho Znamení: Žať ge nám naznamenal Spasŷtel náš:
O čem poslaucheg slow Bernarda swatého / genž dŷ takto:
In Passione sua Christus patientiam exhibet, humilitatem
commendat, obedientiam implet, charitatem perficit, his
virtutum gemmis quatuor cornua crucis ornantur, & est su-
per omnia charitas, à dextrisq; obedientia, à sinistris pa-
tientia, in profundo radix virtutum humilitas. Bernard: sup: can-
tica serm: 65. Křystus při swém Dmučení wřazuge nám
trpěliwost / Potoru poraúčij / Poslussenstwu naplňuge /
Lásku a milowání wykonáwá / těmi štyrmi Čtnostmi yať
to neydražšijmi Perlami Koby Kříže swatého ozdobil / a
nadewssedko gest Lásku na Prawicy / Poslussenstwu na Le-
wicy / Trpěliwost a w hlubokosti wssed Čtnosti Potora: Ž
protož Naučení dáwá tenž Bernard swatý / řka: Vide
quid de Deo tuo sentias, vide quantum de eo præsumas, vide
quas brachijs vicariæ charitatis amandus, & amplectendus sit,
qui tanti te æstimauit: imo qui tanti te fecit, de latere enim suo
te formauit, quando pro te in cruce obdormiuit, & ob hoc
somnum mortis excipit, propter te à Deo patre exiuit, & ma-
trem Synagogam reliquit; ut adhærens ei vnus cum eo Spiri-
tus efficiaris: idem super cantic: sermone 28. Hleď (prý)
yať máš

yaťo máš o Bohu swém rozuměti a smysli. Hleď pilně yať proti němu pácháš mnoho zlosti / hleď yať geho milowati máš a gemu slaužiti / kterýž tě sobě tak mnoho sfacowal / y tať wysoce pokládal / neb tě z Bohu swého sprawil / kdy za tebe na vřutném Křížji vmřel / pro tebe od Otce wysšel / y Matku Synagogu opustil / a protož ty připogiw se gemu / hleď aby s nym gedem Duch učiněn byl / a s nym v věčné radosti přebýwal. Ne raubeg se ani sobě posměchu nečin z toho swatého Znamení / slyšys co onim wyswěcuj Doktorowé Půsem swatých / yať oto Basyodorus dý takto. Crux est humilium tuitio inuicta, superbiorum directio, victoria Christi. perdicio Diaboli, infernorum destructio, coelestium confirmatio, mors infidelium, uita iustorum. Kříž (prý) swatý gest Pokorných Obrana nepřemožená / Pysných znužení a zvržení / Wytězství Krysta Pána / záhuba diáblowa / Petelné skázení / Nebes z twrzení / Smrt newěrných / žiwot Sprawedliwých. Kryzostom taťe S. otom Znamení swatém takto mluwí: Crux est Christianorum spes, Romanorum victoria, mortuorum resurrectio, Coecorum Dux, conuersorum uia, claudorum baculus, pauperum consolatio, arbor resurrectionis, lignum uitae aeternae. Cassiodorus super illud: Signatum est super nos lumē uultus tui Domine. Kříž swatý gest Křesťanům wěrným Naděge / Křimanům Wytězství / Mrtwých wstřísnění / Slepych Wůdce / nawracených Cesta / Kulhawých Hůl / Žebrucých Potřesení / Strom wstřísnění / a Dřewo žiwota věčného. Jan taťe swatý Damascenus o tom swatém Znamení dý: Crux Christi clauis est paradisi, haec infirmorum baculus, pastorum uirga, conuertentium manu ductio, proficiscientium perfectio, Animae salus, & corporis, omnium malorum auersio, omnium bonorum datrix. Ioan: Damascenus. Kříž swatý gest Bljcem Kayským / Hůl nedužiwých / Prut Pastýřský / Wůdce obracejících se ku Pánu Bohu / do koňalosti rozmáhajícím se Duffe y Tela spasení od wšeho zlého odwedení / a nawet wšeho dobrého Spráwce: A čte se w hystorygich starých příklad. Iulianus Caesar semel magum quendam in speluncam seqvutus, cum uoces Daemonum reuereret, signo crucis usus est, quo fugati sunt Da-

mones.

mones. Quum uero Iulianus diceret signo crucis aliquid mirum in esse, respondit magus: Dæmones etiam genus illud suplicij formidasse. Kdy Iulianus Cysar gednoho času šel za Czaroděgným do Pelesse gednoho / a tam se hlasu w strasliwých Diabelských vřel / Křížem se swatým přehnal / pagednan Čerti odstaupili od něj a pochowali se / řekl Cysar / musy mět Kříž w sobě něyaku Moc znamenitau. Czaroděgný řekl / že se bogu takowého znamení trápení lidského. Bratře gesliže chceš Křesťanem býti / drž se Kříže swatého / neb Čyřew swatá nic na potupu neporučí swým / wšekoťe Čti a Chwále Božíj podle Wůle Duha swatého.

Hospodář: Dáwa Pán Bůh mnoho dobrého našim / kreťu toliko gménem sameho Pána Boha se zastírají / a těch Křížůw nedělagů ani gůch vžiwagů.

Host: Medle Bratře / dobří a trpěliwý gest Pán Bůh / oto wšekoťe napotom s nimi spráwa bude: Ne daremně napsal Jeroným swatý w gednom listu. Dei filius sustulit ignominiam Crucis & tu beatos putas qui felicitate istius seculi & delicijs perfruuntur. Hieron: in Episto: Syn (prý) Božíj gšauč Pánem wšeho Swěta / vřutnan boleť y hanbu na Křížji trpěl / a ty za swaté počítáš swé Předýkanty z gegůch Posluchači / že gům štěstí toho Swěta slauží / a wšeliwých Rozkošiwněm vžiwagů. Přigde čas náhrady giný od Pána za wřutnost a neposlušensťwí.

—

E e iii

Rozmlauwání

Hospodáře s Hostem /
 Andělích / pod Erbem a Tytulem Droženého a sta-
 rečného Rytíře Pana Kasspara Kozlowského na Adamow-
 wicích / Sandce Zemského / Knížectví Opolského a Katiboršského z. a gíných
 Panů Bratrů a Strýcův jeho.

Velikého Gmēna to Muzowé byli /
 Kterých Znamení to sta.wné nosyli /
 Od mnoha set let / one Delestawy
 Skrz kterých Muzstow wssychny Polské spráwy.
 Ssyroky Tytul nesli / y w té čas
 Nepetratili ho Kozlowských nassy /
 Neydeš do Rad'y / a w potřebě každý /
 Proti Pohanům neydeš hotové vždy.

K Droženému a Stateč-
 němu Rytíři Panu Kassparowi Kozlowskému z
 Kassyc / a na Adamowicích z. / A wssemu vzácnému Ko-
 du a Erbu jeho / kratičká Předmluva.

Si vis habere ministerium Angelorum, fuge consolationes
 sæculi, & tentationibus resiste Diaboli. Bernard:

Ačkoliv se wýšs pod Erbem a Kodem Pa-
 nůw Kassycůw z Kassyc zmínka učinila / o předešlých
 Erbu a Kodu W. M. wssých Strýcůw toho staw-
 něho a Hrdinského Znamení / wssak že mi zde Osobau
 W. M. podle místa na kterém podle Sandu seděti
 račte / nenáleželo mi také pominauti Osoby W. M. sobě
 welice lástawého a příznivého znajíc. Častku Sstam-
 buchu mě / a Kozmlauwanj Hospodáře s Hostem / podávám pod Tytulem
 W. M. o Andělích Strážných nassých / kterých Gmēno wzácnij Předkové
 W. M. welice sobě wážili / poslauchajíc naučení Bernarda S. genz dñj:
 Cauter ergo ambula ubi sunt Angeli, ut custodiant te in omnibus vijs tuis.
 Sstetně (prý) staupeg tam kde sau Andělé / aby te ostřihali na Cestách
 twých. A protož za gíných Poctiwost které činili Služebníkům Páně
 blahostawiti gím Pán Bůh račil / a rozrodit ssyroce / plno w Slězo
 stu Kodu W. M. plno w Morawě / w Polssie / kterých se prwé Kassycas
 ni gmenowali / a po Statech / Kozlowských / Osynských / Borinských /
 Wepřewských / a z gíných se Statkůw psali: Podle pořádku tehdy ten
 náš Sstambu rozdelugij / přišlo mi tohoto Kozmlauwanj krátkau čas-
 ťku W. M. konsektowati. Wěřim že v W. M. práce má pohrozená
 nebude / chuť sobě wíce powožugij: Mně Panem lástawým ze wsses
 mi Pany Strýcy býti račite / kterých se Láse poraučena činim. Datum
 w Brně Léta 1 6 0 7.

Wassij Milosti

w službách wolny

Bartholoměj Paprocký
 z Glogol z.

Hospodár: Mnohých mi vzácných věcí oznámil / a co nepotřebnějšího o čem sem tě dávno ptal / a nic / zvláště o Andělích svatých / co těž to zač gsau / a yať zaslauženú Pánu Bohu.

Host: Andělé Boží saú od věčnosti Duchové na službě Boha všemohoucího / o kterých Jan Damascenus Muz svatý takto nám píše: lib 2. cap: 3. Angelus est substantia intellectualis, specie mobilis, arbitrio libera, incorporea, Deo ministrans, secundum gratiam eius natura sui mortalitatem suscipiens, cuius substantie speciem, & terminum, qui creator est, nouit Ioan: Damascenus. Anděl gest podstata zrozumitelná / křtalu pohnutelného / vůle svobodné / newtělená / Pánu Bohu slaužící / wedle milosti geho přirozený swému nesmrtnosti přigimgi / kterého podstata / křtalu / y Cyl / ten který sám Stvořitel gest / toliko ho ten zná. Tým nám potřebí welkau poctivosti činit / yať sám Stvořitel poručí in Exodo říká: Ecce ego mitam Angelum meum qui praeceat te & custodiat in via, & introducat te in locum quē preparauí, obserua eum & audi vocem eius, nec contemnendum putes, quia non dimittet cura peccaueris, & est nomen meum in illo: Quod si audieris vocem eius & feceris omnia quae loquor, inimicus ero inimicis tuis, & affligam affligentes te, Exod 23. cap: **Ey** yať possi Anděla swého / kterýžto pŕgde před tebou a bude tě ostržhati po Cestě / a wweđe tě na místo které sem připrawil / šetříž a poslaucheg hlasu geho / aniž lechce považúg sebe ho / nebť neodpustí když proběhšís / a gestit gméno mé w něm / pakli poslechneš hlasu geho / a učiníš wse coť mluwím / Nepřítel budu nepřátelům twým / a trápiť budu / ty kterých té trápiť. Svatý Řehoř nám o Andělích svatých takto wyprawuge. Angelorum vocabulum nomen est officij nō naturę, nam sancti illi coelestis patrię Spiritus, semper quidē sunt Spiritus, sed semper Angeli nequaquā vocari possunt, tunc solum sunt Angeli, cū per eos aliqua nunciantur. Vnde Psalmus qui facit angelos suos Spiritus. Hi igitur qui minima nunciantur Angeli, qui vero suma nunciant Archangeli vocantur. Qui idcirco

priuatis nominibus censentur, ut Michael, Gabriel, Raphael, ut signetur per ea vocabula, quid in operatione valeant. Gregorius: Andělů (prý) gméno gest auřadu nepřirozený / neb oni swaté Nebeské vláští Duchové / wždycky saú Duchové / ale newždycky Andělé gmenowaní býti mohou / tro-
mé tedy gsau Anděle / když škrze ně některé věci gsau oznamované od Pána Boha někomu. Protož Dáwid dŕ: Kterých činí Anděly své Duchy / tichdy kterých oznamují neymenší věci / gsau Andělowé / a kterých pak velké věci oznamují / gsau Archandělowé / yaťoby řekl / nevyšší Poslowé / magŕ proto obwzlaštŕní gména / yaťo Michael, Gabriel, Raphael, aby škrze taková gména wědomé bylo / yať saú vzácní w posluhách swých. To tehdy gsau Andělowé kteří při lidech saú. Rať Origenes swatý w Řázaní swém oznamuge říká: Adest unicuiq; nostrum etiam minimis qui sunt in Ecclesia Dei, angelus Domini, qui regat, moueat, qui gubernet, qui pro actibus nostris corrigendis & miserationibus exposcendis, quotidie videat faciem patris qui in coelis est. Origenes hom: 71. Gest při každém z nás y při negmenší který gen saú w Cyrkwi Boží. Anděl Páně / který sprawuge napomíná y tŕdí / který opravuge skutků našich a milosrdensiwŕ žádagŕ / Pánu Bohu oznamuge / a na každý Den patŕí na Twář Otce Nebeského. Tŕž nám Origenes oznamuge welkau vprŕmnost gŕch proti Vřrodu lidstěmu takto: Agunt Angeli diem festum latantes super his qui refugientes consortia demonum per exercitia virtutum angelicis festinant consortijs sociari. Idem: Welmi (prý) ten den swatý magŕ Andělowé / kterého se lidé snáží Towaryštwŕ Sřatanowého wstřŕhagŕ / a škrz wopradowanŕ w Črnosti pospŕchagŕ k Andělstěmu Towaryštwŕ. Protož Bernart swatý mluwŕ takto k nám wšem. Tu ergo si vis habere ministerium angelorŕ, fuge consolationes saeculi, & tentationibus resiste Diaboli. Pročť ty gestliže chceš mŕti z Anděla Božího Přimlwce a Službníka k Bohu Otce / wstřŕhagŕ se wřeliyáťch potěšenŕ a Rozkořŕ toho Swěta / a sylně odpŕteg potŕssenŕ a nabadanŕ Diabelstěmu. Pŕšŕe na onyno slowa w Mathausse swatého: Andělům swým přŕkazal aby tě ostržhalŕ. Takto dŕ Bernart swatý. Credis mus Ange-

mus Angelos sanctos a stare orationibus nostris offerre Deo vota & preces hominum, si sine deceptione leuari puras manus perspexerint. Bernardus super illud. Angelis suis mandavit de te. **Wěříme že Anděl swatý stogů při Modlitbách našich / a obětugů slůby a Prozby nasse Pánu Bohu / gesli nás bez wsseliyáké chytrosti ruce nasse pozdwohowati poznagů. A protož dŭj:** O quantum tibi hoc verbum debet inferre reuerentiam, afferre deuotionem, conferre fiduciam, pro præsencia reuerentiam, pro beneuolentia deuotionem, pro custodia fiduciam, caute ergo ambula, ubi sunt Angeli, ut custodiant te in omnibus uis tuis. Idem ibidem. **O yakaŭz gsmé gisté powinni slowu tomu (Anděl) Poctiwost čini ti / z uctiwosti z Náboženstwím y wsslechnu gím dŭwěrnost poraučeti / za gegůch přitomnost uctiawost / za gegůch náchylnost wraucné Náboženstwím / za stráž a opatrowánij nasse dauffanij a Nádegi. Pročez oppatrně máme chodit / poněwadž wŭjme o přitomnosti Andělůw Božjých při nás / chcemeli aby nás oštrjhalí od wsseliyákého zluazu na wsslech Cestách našich. Čiňmež tehdy tak yak nám tyž swatý Bernart dodáwá raddy čka:** Simus deuoti tantis custodibus, redamemus eos, quantum possumus, quantum debemus affectuose, ideo Angelis eius tanquam futuros aliquando coheredes, eos uero interim actores & tutores, à patre positos & prapositos nobis, adhuc enim parvuli sub tutoribus & actoribus sumus. Idem ibidem. **Oddegmež se tehdy na službu Božj / buďme wžděčnj takowých Strážných / prokazŭgme gím lásku a přiwětiwost yak neglype můžeme / a w uctiwosti mēgme wystawicně Anděly Božj / yako budaucy nasse někdy spolu Dēdice / a za tŭm yako Spráwce a Ochrance nám od Otce Nebeského dané a předložené / neb gsmé gisté gestic maličkými pod takowými Ochrancý a Spráwcy našými. A dále také dŭj tyž Bernard swatý táto slowa.** In quouis angulo, in quouis diuersorio reuerentiam exhibe tuo Angelo, nec audeas illo præsente, quod me uidente non auderes, adsunt igitur tibi non modo præsentes tecum, sed etiam pro te adsunt, ut protegant, adsunt ut prosint. **Na každém mŭstě w každém Bantku číň poctiwost Andělu twému / aniž se opowazŭg toho dopustiti při přitomnosti geho / čehoby se styděl a hanbil**

hanbil činiti / kdybych yá na tě hleděl / neb gsaŭ Anděle netoliko přitomnj s tebau / ale též y za tebau / aby tě branili a oštrjhalí w wsslech skutcích twých. **A dále také dŭj tyž Bernart swatý táto slowa.** Quoties ergo grauissima cernitur tentatio uirgere, & tribulatio uehemens imminere, inuoca custodem tuum, directorem tuum, in oportunitatibus tuis, in tribulatione uero neq; dormitat neq; dormit, & si quandoq; ad tempus dissimulat. Bernard: ibidem. **Když tehda na sebe nēyáké těžké potŭssenij aneb Zármutky náramně nastawati vznawáme / wzywegž každý Anděla Strážce swého / Rzi, ditele swého / spomocnjka swého / w přijhodnosti swé / neb on w zarmaucenij naším a nedostatku nedějme ani spŭj / ač koliko někdy do času toho na sobě nedá znáti. Proto w Kázanij swém gednom o Andělích takto k nám dŭj Bernard swatý / wŭstrahu dáwagŭje.** Vx vobis, si quando prouocati sancti Angeli peccatis & negligentijs indigno vos iudicauerint, præsencia & uisitatione sua, & quorum præsencia protegere nos, & propulsare poterat inimicum, quod si necessariam habemus familiaritatem dignationis Angelicæ, cauenda est nobis eorum offensa, & in his maximè exercendum, quibus eos non nouimus oblectari, hæc autem placent eis, quæ in uobis delectare delectant, ut est, Sobrietas, Castitas, Paupertas uoluntaria, in coelum gemitus, & super hæc omnia, ueritatem & pacem à nobis exigunt. Idem in serm: de Angelis. **Běda wám gestliže kdy pohnuti budau Anděle swatý / Hřŭchy a neb nedbanliwosti wassými / za nehodné wás býti vznagj / a odsaudij přitomnosti y nawssstiwenij swého / kterychžto přitomnost netoliko ochraňowati od wssého zleho / ale y sameho Nepřŭtele nasseho přeč odháněti mohla / neb gestliže nám gest potřebné Přátelstwŭj přiwětiwost Andělŭ, tehdy owsssem warowati se máme gegůch uhlje, nj a rozhněwánij / a w těch wěcech máme se cwiciti / kterýmž se oni těssj a obweselugŭj / proto že saŭ gŭm lŭbě: A tyto Ctnosti negwŭje se gŭm lŭbj / kterézby oni při nás welmi rádi zastali / totižto Strŭdnost / Čistota / Chudoba dobrowolná / a častě ku Pánu Bohu wzdychanij / a gestic nadto wsslecko Prawdu a Pokog od nás mŭiti chtěgŭj. Znegmež tehdy welký Užitek Andělůw Božjých a Strážných našich**

ných nassijch/ kterijz nás wssemu dobrému wyrucij / y to co
 prawij Bernard swatý/ spůsobuj / o čem teď máš slova
 geho. Vnusquifq; in quantum fuficit, si à prauitate proxi-
 mum reuocat, si exortari, ad bene operandum curat, si æter-
 num Regnum vel suplicium erranti denunciat, cum verba
 sanctæ annunciationis impendit, profectò Angelus existit.
 Idem super Euang: hom: 6. Každý yať negwje muž/ gestliže
 od nesseschetnosti a neprawosti Blížního odwozuge/ ge-
 stliže ho napomíná k činění dobrých skutkůw / a gestli mu o
 věčném Králowstwíj neb o Trápeníj a Mučách Petel-
 ných uřawicných (kdyby w něčem blaudil) oznamowal /
 ten a takowý / když slova swateho Zwěstowáníj wyda-
 wá z uetiwořti az Pokorau / gústě takowý Andělem gest a
 ne Čłowěkem. A tu gúž máš o Andělích Božích.

Přigmi na tento čas za dobré/ wssat na rozlič-
 ných místech otom ssyřegú Zmýnku
 gmýti budeš/ yať maličko
 odpocinu.

Kozmlauwá

Hospodáře s Hostem / o
 dobré wůli Čłowěti / pod Erbem a Tytulem Pana
 Wacslawa Tracha z Březý a na Sosnissewské
 Ruznicy.

Na pilné péče to wždycky mýwali /
 Staří Králowé kdy Zrby dávali /
 Aby Znameníj bráwal také každý /
 Čemu odpýřal Sylu swau welkau wždy /
 Ztoho znat můžem že Ráwníj Trachowé /
 Nezbedné Draky mlátili po Hlawě /
 O Wěru swatau bogugje Statečné /
 Za co Památku magij takau wěčné.

S ff ij

Předmluwa

K Drozenému a Statečné-
mu Rytíři Panu Václavovi Trachovi z Brezy
a na Sosnisevské Kůznicy zc. Na tento čas na Saudu
zemském v Anžestrově Opolském a Ratiborském / také Panám Bratrům jeho
z Brezy a na Sosnisevských / Panům mým láskavě
přáznivém.

Bonorum operum & Spiritualium studiorum, Deum au-
thorem esse non dubium est, qui quorum incitat men-
tes adiuuat actiones. Leo Papa Epist: 14.

Je se spatřuji mnozí omylní a sfelesní Vci-
telové / mně láskaví Paní / než netoliko / proti Písmům
Doktorů svatých / ale také y protivu samému Panu
Bohu mluviti a psáti směji / že zlovolám sám zhrěšit / strz
sebe nemůž / gestliby Pan Bůh toho na něho dopustiti
neráčil / na taková omylná slova gegých (gestliby tomu
tak bylo) s písmostí v Doktorův S. hledal sem podoben-
ství yakého k tomu / nic sem vyhledati nemohl / ovšem to co zgeroné
oznamuje Písmo svaté v Zmích 4. Mlogžššových / yak Pán mlu-
viti tu Báginovi ráčí. Quare iratus es & cur conceidit facies tua, Non
ne si bene egeris recipies? Sin autem male, statim in foribus peccatum tuum
aderit. S toho poznati může každý / že to na vůli bylo Báginové hře-
šit y nehrěšit / neb kdyby to byl Pán Bůh na něho dopustiti ráčil / giste
že by se ho byl nerázal / proč se rozhněval / měl to v své vůli yako y
Ctec jeho hřešit y ne hřešit / yak Eccles: cap: 15. dří klauč: Deus ab inicio
constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui, adiecit mandata &
praecepta sua, si volueris mandata servare servabunt te. Dost natom Swěs
domi máme / na ten čas dole vscegi proti gých sfalesnému tlačenj se toho
nagde / co sem yá pod Tytulem W. M. zebrau zgeroné okazugj / že takos
wň Vátele netoliko v tom ale wroššech slovíčích gíných a Narděnj swém
Které tu wččné potupě lidj mnohých zebrau od swého Místra Lucysferra
glauc nawedenj / wssudy proti Stworiteli a Wykupiteli swému Bog we-
dau / což aby gým zastaweno bylo od Wassjch milosti takowým swěde-
ctwjm Muzjů swatých / kterých yá zde po částce pokazugi a na Pamět pris-
wozugj gednomu každému přiklady wzáctných oných Předků W. M.
wssich w těch Anžestřwých yak oni od mnoha Serh Leth stále při Cykwi
swaté wsseobecně trwagj / takowých Vátelů sfalesných poslauchati
nechtěli / kterých dáwnost a wzáctnost Drozený a Statečný Pan Jan
Trach z Brezy před Brálem Augustem okazugj List Kazymjře Anžete
Tessynského / psány Léta Páně 1496. Kterýž potwřzowal čtyřech Sstj-
tůw jeho / a Předkůw jeho od pěti seth Leth na Zedinských skutcích bý-
walých / v welikých Bráluw a Anžat w službě yakož se y zde na Slězku w
Paměti

paměti mnohých spatřugj Muzjů wzněšenj a slawnj / kterých yá w tak
krátkém Spjswu wsslowiti nemohu / wssak Pana Janzla z Brezy Anžete
Jana Opparostého a Ratiborského Kaddy připomenauti mi se zdálo / Kter-
ýž byl při Bogu jeho toho času / kdy Zbýnek z Lubowic Syn Markůw
wydawal Statek swjg dvěma Synům swým. Také Pana Petra z Bre-
zy Heymanana na Landeku. Pana Jana Tracha z Brezy / než sedel na
Saudu zemském Léta Páně 1487. mezy gínými / a nacházým wždy-
cky Jana Tracha z Brezy na tom Saudu zemském až do Léta 1537.
Ti wssychmi stále při Cykwi Boží zůstawali / Kaply Czertowé za potu-
pené wznawagj. A protož gých Pán Bůh tak byl wzáctně rozhognil /
že až posawad W. M. Potomecy gých / taz mýsta osedati rácite / a když
gých následowati budete y Synové wassy y gých Synové / lásku
od Pana Boha napodobnau znati budau. Cžehož yá W. M. yako po-
powolný wždycky přjtel y Slauha na Panu Bogu žádám. A za tjm se
zwyklé Láse poraučeného činjm. Datum w Brně / Léta Páně 1608.

Wassj Milosti

w službách wolný

Bartholoměg Paprocký
z Glogol zc.

Kozmlauwání

os Hospodáře s Hostem o dobré Wůli Czlowěčij so

Hospodář: Powěz mi medle/gesliže také Czlowěť má to w swé mocy / že může hřessyt y nehřessyt kdy chce / poněwadž on wždycky w Ochrane Boží gest / yá wěřim že to wssěcko z Božího dopustění na nás přichází / y on sám nás řídí a spravuje.

Host: Bratře / wolným té Pán Bůh stwořiti ráčil / dal ti to na wůli wau / můžeš hřessyt y nehřessyt gesli chceš / neb napsal Tertulianus Doktor Pisma Božího řka: Cum utrumq; ex praeceptis Dei didicerimus, quid Deus velit & quid nolit, jam nobis est voluntas eligendi alterum sicut scriptum est: Ecce posui ante te bonum & malum, gustasti enim de arbore boni & mali, igitur cum solum in nobis erit velle, in hoc probatur in Deum nostra mens, an ea velimus quae cum voluntate eius sapiant. Tertul: de exort: castit: Poněwadž jsme se obogúho s Přikázaný Páně naučili / co chce Pán Bůh a co nechce od nás / máme z toho dvě woliti sobě medle wůli nassij / yakož psáno stogú. Tyhle položil sem před tebe dobré y zlé / neb sy okausyl z Stromu dobrého y zleho: Protož kdy tolko při nás bude wůle nasse / w tom se poznáwa Dumysl nášs proti Pánu Bohu / gesliže to chceš me co se z wůli geho zrownáwa. Ireneus swatý takto mluwí. Homo rationalis & secundum hoc similis Deo, liber in arbitrio factus, & suae potestatis, ipse sibi causa est, ut aliquando frumentum, aliquando palea fiat, quapropter & iuste condemnabitur, quoniam rationalis factus, amisit veram rationem, & irrationabiliter viuens, aduersatus est iustitiae Dei, tradens se omni terreno spiritui, & omnibus seruiens voluptatibus. Ireneus lib: 4. cap: 9. Czlowěť (prý) rozumný / y wůli toho podobný gest Pánu Bohu / swobodným w Wůli y mocy swé včinen gest / protož on sám sobě přicinau býwa / že se někdy Wobiljm a někdy zase plewami stáwa / pročes / sprawedliwě odsauzen a Zatracen bude / neb včinen gsa rozumným / on sám chťegije potratil rozum / a žiw gsa bez rozumu / zprotiwil se sprawedlnosti Boží / poddawage se wssěckému Duchu Zemskému / a slaužije wssem Rozkošsem a márným žádostem.

Hospodář

Hospodář: Medle Bratře / nábych rád Pána Boha nehněwal / ale wssak že mne postawiti ráčil w hognosti wssěho / musym Daru w požiwati / a Gměno geho swaté welebíti.

Host: Tot y nímé Bestye delagij že Pána welebij / ale on od tebe ginače weleben býti chce / tak se choweg yaké tyž Ireneus S. Kaddu dáwa řka: Si tradideris Deo quod est tuum, id est fidem in eum & subiectionem: percipies eius artem, & eris perfectum opus Dei: Si autem non credideris ei, & fugeris manus eius, erit causa imperfectionis in te, qui non obedisti, sed non in illo qui te vocauit, ille enim misit qui vocarent ad nuptias, qui autem non obedierunt ei, semetipsos priuauerunt Regia coena. Idem ibidem cap: 76. Gestliž (prý) oddáš Pánu Bohu co twého gest / totížto Wjru a po wmnost wsselikau zachowáš / wezmess vměnj / a budeš dokonaly Dilem Rukau swatých geho / a gesli ne wěřis / a skrywati se budeš před Rukama geho swatyma wrykage / sám sobě budeš přicinau nedokonalosti / proto že sy neposlauchal Glasu geho / neb on tebe wolal / poslal sluzebnyky swé / aby té wolali na hody / kdož tehdá nechtěl přjiti / sami sebe odsaudili té Kealowské Wečere: Ne bez přjiny Spasitel mluwiti ráčí / yak též Ireneus mluwí. Quoties volui congregare filios tuos, & nolui, veterem legem libertatis hominis manifestauit, quia liberum fecit eum Deus ab initio habentem suam potestatem, sicut & suam animam, ad utendum scientiam Dei voluntariae, & non coactum a Deo, vis enim a Deo non fit, sed bona sententia, adest illi semper: Et propter hoc consilium quidem bonum dat omnibus, posuit autem in homine potestatem electionis, quemadmodum in Angelis. Idem cap: 71. Kolikráte sem chtěl zhromážditi Syny své / a nechtělas / starý Zákon wolnost hstau oznamuge / y že ho Pán Bůh wolným včiniti ráčil od počátku / magýcyho swau moc yako y Dussy swau k vžijwání wůli Boží dobrowolně a nepřinaucenj od Boha / neb žádné nasyly od Stwořitele nasseho žádnému se neděge / ale wůle geho gest wždycky / a protož dobru Kaddu dáwa wždycky wssěchněm / a zůstawi w člowěku moc a wůli / aby

G g g

sobě

Jobě wolil co chce / rovně yať w Andělích. Tak také y

Origenes swatý dý: Inuenitur Deus homini dedisse omnes affectus, omnesq; motus quibus ad virtutem nitri potest & progredi, insuper etiam vim, rationis inseruisse, qua agnosceret quid deberet agere, quid cauere, Origenes ad Rom: cap: 3. Nachazý se (prý) w Pysmē swatém / že Pán Bůh wssemo haucý dal Cžlowěku wssedny náklonnosti myslí w moc / za kteražto pomocy mohly wsseliyatyč Ctnost vžijwati / a ním se spravowati / a nad to wýe dal mu y rozum z ktero ho by se spraviti mehl / čehožby se držeti / a čehoby následowati měl. A dale zase mluwý: Vnusquisq; in manu sua habet, & in arbitrij potestate, ut aut peccati servus sit, aut iustitiae, idem ibidem. Geden každy Cžlowěk má to w rukau a w mocy své / y swobodnau wůli / že může služebnykem býti čim chce / gestliže Hřých / aneb Sprawedlnosti.

Hospodář: Owidimý ná na co to táhneš / wssedko kromu / yaťoby nám nic nebylo wolno / ku chwálení; Pána Boha včiniti aniž mysliti / toliko to co se wám Katholikům líbí.

Host: Daleko od řeči zacházýš / ačti y tomu náleží zachowati / neb to proti Bohu gest / neb on gedinau Cyrkew a Owčijnec swúg mýti chce / y gest to řezký hřých odstupowati z společnosti Křestianské / a chytat se Kalwinowého neb Aryánowého naučení.

Hospodář: Newčimý ná tomu aby to proti Pánu Bohu byti mělo / není to možná wěc / aby to nassim chťením a ne geho swatým nadechnutím státi se mělo / on gest Bůh wssem wládnaucý / čimý to podle wůle své / ne podle nassych rozumůw / nečinte toho tak nedbanlivým Páni Pápežency.

Host: Zdálý nerozumíš coť prawim / památka toliko slowa mé / aneb řech Muzůw swatých / yať ti gest Origenes swatý prawý: Obserua quomodo dixerit Propheta. Et nunc Israël quid Dominus Deus tuus poscit à te, erubescant illi hæc uerba qui negant in homine esse liberum arbitrium, quomodo posceret ab homine Deus, nisi haberet homo

beret homo in sua potestate quod poscenti Deo offerre, sunt ergo quæ dantur à Deo, & sunt quæ præbentur ab homine, idem hom: 12. in lib: Num: A nyný pamatýg Izraeli / čeho Pán Bůh twúg od tebe žádá z. Tu se (prý) nech zastýdý tako wý řech slow / který tomu sylně odpýragý / žeby Cžlowěk wůle swobodné neměl / yaťoby Pán od něho žádati ráčil / gestližeby Cžlowěk neměl w své mocy toho / čehož Pán Bůh od něho požádá / sau tehdy giné wěcy ktere Pán Bůh dáwá / a sau řez giné ktere Cžlowěk oddawati powinen gest. A protož mluwý w Bazaný swém gednom táto slowa. Sui arbitrij est anima, in quam voluerit partem, est ei liberum declinare, & ideo iustum Dei iudicium est, quia sua sponte siue bonis siue pessimis monitoribus paret, idem hom: 20.

Dusse každeho Cžlowěka při své wůli gest / na ktera stranu chce může se vchyliti / a protož sprawedliwý Saud Božý gest / že ona z své wůli dobré neb zlych salešných Včitelůw poslaucha a následge.

Hospodář: Nepodobná wěc / kdyby nassim Kněží byli Pánu Bohu protiwný a nemilý / aby on nás tak mnoho k nám na poslauchaný obrátiti měl.

Host: Na to tak prawý Origenes swatý řka: Habendum in Ecclesiasticis obseruationibus, quod neq; hominum quis à Deo in perditionem traditus est, sed unusquisq; pereuntium sua culpa, sua negligentia pereat, qui habens arbitrij libertatem eligere quod bonum est, & potuit & debuit, idem ad Episto: ad Comit: Máme to w Cyrkewním Naučení / že náležý každemu poslauchati a w dobré paměti mýti / že žádn od Pána Boha na Zatracený nedán gest / ale každy hyne swau nedbanliwosti / y swým prowiněním / kteryžto měl w své dobré wůli / zwoliti co dobrého gest / a to mohl y powinowat byl včiniti. A protož wězte že wás žádn giný nenutká křesahubě / toliko Nepřitel rozage lidského / nechcete k Stolu Páně / dětež k Stolu geho / kdež žádých Swátosti není / toliko pauhé bláznowství / a to na wůli wassij gest činiti neb necháti / yať od Kryzostoma náwčení máte / genž dý: Liberi quippe arbitrij creauit nos Deus, ut uoluntate nostra cum Adiutorio Dei quod volumus faciamus.

ciamus. Chrysostomus in hom: de muliere Chananea. Pán Bůh všemohoucí při svéobodné vůli nás zanechal / a bychom činili co jen chceme / z pomoci jeho svatě dostati můžeme / když co dobrého činíme: Mala opera ex nobis solis oriuntur, unde & opera vocantur, bona vero non tantum egent nostra cura, verum etiam opus habent diuina benignitate. Idem ad Galat: cap: 5. Neb zlí skutkové z nás pocházejí / a řádní gým skutkové / dobří pak netoliko náš bedlivosti potřebují / ale mnohým více Božské dobrotivosti žádají. Pawel svatý na všech místech svou spravedlnost ponížoval / všecko Pánu Bohu přivlastňoval / všecek tak aby svéobodné vůli své od toho neodgýmal. Protož Jan svatý Damascenus dý: Sine Dei cooperatione & auxilio, impossibile est nos, aut bonum velle, aut agere, ad in nobis est immanere virtuti, & sequi Deum ad illam vocantem, aut deserere virtutem, quod est in malum prolabi, & sequi Diabolum ad illud vim non inferendo vocantem: Ioan: Damascenus lib: 2. cap: 30. Kromě pomoci Boží a jeho svatě Lásky / nepodobná věc abychom mohli čeho požádati dobrého / aneb činiti / ale to při naší vůli gest / Čtení se přidržeti / a Pána Boha následovati / kterýž nás k ní pobízí / gest to v moci naší Čtení opustiti / to gest v hříchu vpadnutí / a Čerta následovati / kterýž v tom násylí nečiní / toliko k tomu volá a pobízí. Potřebí se nám vystříhati / magýe takového dobrého vůli od Pána Boha danau / mocně při postanovení starobylém zůstávati / pamatovati na slova Krysta Pána / kterýž nám o takových věcech hlavých oznamovati ráci / neb snadná věc gest dáti se zvesti z Cesty / ale yať zas na Cestu přigýti / velmi neledayať vstaupiti na ni můžeme / neb yať pravý Augustýn svatý. Propria voluntate anima rationalis aueritur à bono incommutabili, eaq; auersione viciatur, nec sanari, per se ipsam potest, sed gratuita misericordia sui creatoris. Aug: lib: Epist: 120. Dobrowolně (prý) rozumná Duse odvracuje se od dobrého / a tím odvracením velmi se posťvrňuje / y vzdražená býti nemůž sama skrz sebe / ale dobrotivým milosrdenstvím Spasitele svého.

Hospodář

Hospodář: Jáť rozumím že Pán Bůh semnau gest / když yať mam chuť genu slaužiti / na kterémz koliv místu.

Host: Nemáš sobě schvalovati takové chuti / když v nepořádném a v neuctivém místu genu slaužiti chceš / neb pravý Augustýn svatý. Semper est nobis voluntas libera, sed non semper bona, aut enim à justitia libera est quando seruit peccato, & tunc mala est, aut à peccato libera est, quando seruit iustitiae, & tunc bona est, gratia vero Dei semper bona est, & per hanc fit, ut sit homo bonae voluntatis, quia prius fuit voluntatis malae. Idem de gratia & libero arbitrio cap: 15.

Vždycky máme svéobodnou vůli / ale ne vždycky dobrau / neb někdy od spravedlnosti se odchyluje / tam kde hříchu y nespravedlnosti slauží / tam gest zlá a dusí škodlivá / někdy pak gest svéobodná od hříchu / když o spravedlnosti a dobrých skutcích přemýšluge a jí slauží / tedy da dobrá gest / Láka Boží vždycky dobrá gest / a skrz tu se stavá / že Člowěk býwa dobře vůle / kterýž se prvé zle přidržoval / chcessli se tedy Pánu Bohu přimilit / bez přestání o to jeho žádeg / a onť se všemu napomocen býti ráci / když v přimnau chuť k tomu znati bude / gýnác k tomu přigýti nemůžes yať též Augustýn svatý dý: Sine Dei adiutorio per arbitrium voluntatis, tentationes huius vitae superare non possumus. Idem in psalm: 89.

Hospodář: Nedobře Pán Bůh učinil / že nám takového volnosti dati ráci / že my můžeme tak mnoho činiti co se nám zdá.

Host: V tom my jeho Božské všemohoucnosti viniti nemůžeme / ani to nám náleží / neb my Stvoření / a on Stvořitel / a všecek to ne bez příčiny na nás vložiti ráci / yať Augustýn svatý mluví: Liberum arbitrium, si non dedisset Deus, iudicium puniendi nullum esse poterit, nec meritum recte faciendi, nec praeceptum diuinum, ut ageretur poenitentia de peccatis, nec ipsa indulgentia peccatorum quam nobis Dominus Deus per Dominum nostrum Iesum Christum donauit, idem in distinctione contra fort:

Kdyby nám byl dati neráci svéobodné vůle / nemohlby byl Saud
G g g iij

byl Saud žádný spravedlivý k trestání / ani mzda za slau-
žení za dobré skutky učiněné / anižby bylo přikázání Bož-
ské nám dano / abychom poctání činili za hříchy naše / neby-
loby ani odpustění hříchů / kterej nám Bůh Otce strz
našeho Pána Ježíše Krysta Spasitele našeho daroval:
Má to tehdy Cizowěk každý na své dobré vůli / yať diť týž
Augustýn swatý řka: In potestate hominis est, mutare vo-
luntatem in melius, sed ea potestas nulla est, nisi à Deo detur,
de quo dictum est, dedit eis potestatem Filios Dei fieri; &c.
Idem in lib: ret: Gest w mocy každého Cizowěka promě-
nit vůli swau w dobré / ale wssak taková geho wolnost
ničemná gest / gestliž od Pána Boha daná nebude / yať otom
napsáno gest v Jana swateho. Dal gým moc aby byli
Syny Božími.

Hospodár: A tak že byl w té wolnosti prwnj Cžo-
wěk Adam stwořený / yaťo my nenícky máme?

Host: Tak nám prawj Augustýn swatý. Libe-
rum arbitrium perfectè fuit in primo homine, in nobis autem
non est, ante gratiam ut non peccemus, sed tantum ut pecca-
re nolumus, gratia verò efficit, ut non tantum velimus rectè
facere, sed etiam possimus, non viribus nostris, sed liberatoris
auxilio. Idem. Swobodná (prý) vůle byla w prwnjm
Cizowěku / w nás pak není / před lástau / to gest před přj-
stým Wykupitele našeho / abychom nehřěšili / než toliko
abychom hřěšiti nechťeli / ale wssak to wssacko lástka a mi-
lost Spasitele našeho sprawila / že netoliko chceme dobře a
spravedlivě činiti / ale y můžeme ne sylámi našymi / ale Wy-
kupitele našeho wspomozeným. Ueb yaťo Hilarius pji-
stýc na Zialm druhý diť: Vnicuiq; nostrum, libertatem vi-
tæ promisit non necessitatem, alterum affigens, ut vnumquem-
que ex natura bonum malumue lex cogeret, sed qui nos per
benevolentiam utendæ beatitudinis suæ creasset, perfectū nobis
ad id meritum vitæ innocentis honesteq; constituit. Hilarius in
psalmo 2. Gednomu každému z nás swobodu žiwota y ro-
zum Pán Bůh dárí račil / a ne z potřebj gedno k druhé-
mu přidal / aby každého z přirození dobrého Zákona přinu-
til, ale které nás strz dobrotivosti k vjswání Blahoslaven-
stwj swého

stwj swého stwořiti račil / také nám dokonale za slaužení
žiwota newinneho a uctiwého postanowiti račil. A pro-
tož prawj: Voluntas nostra hoc proprium ex se habere de-
bet, ut velit Deus incipienti incrementum dare, quia consu-
mationem per se infirmitas nostra non obtinet, meritum ta-
men adipiscendæ consummationis est ex inicio voluntatis.
Idem in psalmo 118. Wůle naše to má obwzlasťně sama
z sebe gýřiti / aby Pán Bůh začijnagýcým pomoc dárí račil /
neb gýřte mdloba naše dokonání sama z sebe ne-
můž obdržeti / wssak za slaužení k dogitj dokonání / z po-
čátku wůle našj gest. A pročez yať dále mluwj: Vni-
cuiq; ad id quod uolet uia est posita uiuendi & appetendi atque
agendi libertas promissa, & ob id vniuscuiusq; aut poena,
aut premijs afficietur electio. Idem. Gednomu každému z
nás gest Cesta k tomu (čeho požádá) předložena / tak k do-
brému žiwotu / yaťo y k zlym žádostem / a můž každý činiti
wůli wůle své swobodný co chce / a protož také gednoho
každého wolenj / aneb trestáním / aneb Darem wděčným /
obdarowáno bude. Uebcemeli wěčného Trestání pod-
stapiti / k dobrým skutkům našy swobodnau vůli naklo-
nugeme / a Ctnosti se ze wssj mocy přidržugme. Ueb Am-
brož swatý prawj. Datur vnicuiq; sine merito, unde ten-
dat ad meritum, & datur ante vllum laborem, unde quisq;
mercedem accipiat secundum suum laborem. Ambrosius.
Dává se gednomu každému swobodná vůle bez za slaužení /
za gegýžto pomocy můž Cizowěk přigýřiti k wěčnému za slau-
žení a nahrazení / a dáwa se taková předewssj práce aby
otoho mohl každý dogýřiti a obdarowán býti mzdau podle
práce a skutků swých. A protož dále diť: Non fidat ho-
mo de viribus suis, quæ etenim cum essent integræ non ste-
terunt, sed per illam querat victoriam, qui solus non est victus,
& omnibus vicit, & si querit dubitet querendi affectum, ab illo
se accepisse quem querit. Idem ibidem. Žiadný Cizowěk
nedauřeg w Sylu swau / a nanj swého Wytězstwj ne-
wzkladeg / kterážto by třebas negsýlnégstj byla / wssak ge-
dnak nemůž odolati zlym wnuřnutjm Diabelským / ale ra-
dégj od toho nech vyhledáwa pomocy a Wytězstwj / který
sam ne-

sám není zvyčzený / a sám wsecky přemáhá / v kteréhožto budeli co wyhledáwati / ať nepochybyge aby ho neměl oslyšeti. Nech se tehda žádný nedomníwa by byl negswětěgšy / by ho dobře Duch Páně wewšem řídil a spravowal / aby wůle dobře neměl učiniti yať co chce / ani též té dobreg wůle neutratiť / kdy se dobrowolně Diablu poddal / od kterého Saud wůle swobodně přewrácen gest / a wssak gestě gest neodňatý.

Hospodár: Já gijž tomu rozumijm že nasse dobrá wůle w lásce mileho Boha / a bez něj my nic dobrego sprawiti nemůžem.

Host: Já tobě gináče oznámim nemohu / toliko slowy Mužů w swatých / yať oni w tom gsau od Ducha swateho wywčený / nám také oznámili. Důj Ambrož swatý: Omne hominis meritum bonum ab initio fidei, usque ad perseverantiae consummationem donum atque opus est diuini.

Každě (prý) Člowěka za slauženij dobré od začátku wůry / až právě do serwání žiwota geho / gest dar a Dýlo Božij: A protož aťkoliw wssyctni Darowé geho sau / gsau někteřij nám danij za které gsme neprosyli / proto abychom skrz ty které gsme přigali / oných od Pána Boha wyhledáwali / které nám gestě negsau dané. Dobře tehdy Augustýn swatý prawij: Sine Deo nihil possumus facere, sed ipse in nobis facit opera, non tamen omnino sine nobis.

Cooperatores quidem Dei sumus, sicut dicit Apostolus, vult si quidem Deus, ut eum oremus, & ut ei aduenienti & praestolanti ad hostium aperiatur sinum voluntatis nostrae, & ei consentiamus. Augustinus: Bez Pána Boha nic nemůžem dobrego činiti / ale on w nás dělá a působij skutky dobré / wssak nic bez nás / neb gsme Dělníky Božij: Jáť Apeštol Páně swětij. A protož chce Pán Bůh abychom ho žádali / a gemu přicházegýmu a četagýmu v Dweřij odewřeli / Lino wůle nassij dobrý / agemu powolili na wsecko. Chce meli tehda dobré skutky působiti / wtýkeme se ku Pánu Bohu / a za pomoc skrausť nými sedejžádegme / ne tak yať se nám zdá / neb pyšlia dobrá wůle nasse / mrzutá gest Pánu Bohu / aby co neglep Člowěk čmil. yať otom týž Augu-

stýn swatý

stýn swatý důj: Odit Deus presumptores de viribus suis, quid enim valeat liberum arbitrium, non adiutum, in ipso Adam demonstratum est, ad malum quidem sufficit sibi, sed ad bonum non nisi adiuuetur à Deo. Má (prý) Pán Bůh w nenáwisti wsecky takowé / které mnoho rozumegij o swé syle / což (prý) wážná gest wůle wasse / která nemá pomocy Božij / na Adamowi to nám prokázano gest že zlému / má sama na sobě dosti / ale k dobremu nic / gestli od Pána Boha spomoženo nebude. Protož gisti a perwňj toho budme že dobrego nemůžem působiti / ani zakormance-nych / myslí nassijch wytěziti / ani ostrých ankladůw a Osydel Diablowých se vwarowati / gestliže lástau Ducha swateho nebudem opatřenij / kterého tau přičinaw w nás máme.

Zgerowě to nám Augustýn swatý oznamuge / řka: Anima nostra aut à legitimo Rege regitur, aut à Tyranno vastatur, si de charitate & de misericordia & de patientia ceterisq; his similibus cogitamus, licet adhuc in Aegypto id est in carne simus, tamen à Christo Rege gubernamur. Augustinus de tempore serm: 84.

Dusse (prý) nasse a neb od právěho Krále spravowaná býwá / aneb od vkrutně Tyrana / ažáhubce lidského pokolenij plundrowaná / a protož gestli náležiti a pobožně žiwij gsme / gestliže o lásce / o Milosrdenstwij / o Tepěliwosti a o pokani / a giných k tým napodobných / dobrých skutých přemyslgeme / aťkoliw gsme gestě w Egypťe to gest w tomto bůdném Těle / wssak předece od Krysta Krále nasseho řiženij a spravowání býwáme. Tak nás také y Ambrož swatý w tom wperwňge řka: Ipsa gratia hoc omni genere medendi atq; auxiliandi agit, ut in eo quem vocat, primam sibi receptricem & famulam donorum suorum praearet voluntatem, nam virtus volentium nulla est nec potest asseri, vel fidem vel spem vel charitatem eis in esse, quorum ab ijs bonis consensus alienus est. Ambrosius lib 2. cap: 9.

Samá (prý) láska to gest milownij lidské. ho Národu / přediwým spůsobem nám k tomu napomáhá / aby w tom kterého sobě powolá / prwňj sobě schranku yaťo služebnýy darůw swých připravil wůli nassij / neb Čtnost čtégých newážná gest / ani se může řižy / aby měla wůra / neb nádege a láska při takowých býti / které ne-

h h h

magij

magij w sobě powolenij k službám Božím / a k činěním skut-
kůw dobrých.

Hospodář: Ale těm které sobě Pán milostivý wo-
lil / gůž gům není potřebij aby takowán práci o swém spa-
senij měli / jako ti kterij žádného zaslauženij nemagij v
něho.

Host: Tak dj Ambroz swatý. Quamuis quod statu-
it Deus nulla potest ratione non fieri, studia tamen non tollun-
tur orandi, nec per electionis propositum liberi arbitrij deu-
tio relaxatur, cum implenda voluntatis Dei ita fit praxordina-
tus affectus, ut per laborem operum, per instanciam supplica-
tionum, per exercitia virtutū, fiant incrementa meritorum, ut
qui bona gesserunt, non solum secundum propositum Dei,
sed etiam secundum sua merita coronentur. Idem ibid: cap: 10.
Ačkoli cožkoliw Pán Bůh ustanowil / žádným spůsobem
proměnit se to nemůže / wssak nachylného Dumyslu k mo-
dlenij neodgýmá / ani dobré wůli k Vlaboženstwij nezbra-
ňuje / když gest dobrý anmysl k vyplněniju wůle Božij / tak
že pro splněniju dobrých skutkůw skrz wstawičné prozby /
skrz činné Ctnosti / rozmáhagij se zaslauženij / y že ti co
dohře činili / ti netoliko podle nariženij Božijho / ale také
podle swogijch dobrých zaslub budou korunowanij / potře-
bij se tehdá tisknanti ku Pánu / tak dobře pozwaným jak ne-
pozwaným / tak wywoleným jak newywoleným / a genu se
jak negwotněgij zaslubowat / a to plněniju dobrých skut-
kůw.

Hospodář: Dost yá mám jak mne můg Kněz
prawij / když yá mám dobran wůli abych přikázanij Božij
naplnil / a dobré skutky činil.

Host: Coz dále? Gesliž na tom dosti máš a ne
činíš / gůž lásky Božij nepotřebugeš / ani Duchu swateho
pomocy? Poslyž coe na to mluwij Augustyn swatý. Il-
lud quod dicunt sufficere homini liberum arbitrium ad Do-
minica praecepta implenda. Etiam si Dei gratia & Spiritu
sancti dono ad opera bona non adiuuentur. Omnino anati-
matifandum est, & omnibus execrationibus detestandum.
Epistol: 89. Ti (prý) genž mluwij / dost má Cžlowěk na
dobře

dobře wůle / aby přikázanij Božij naplnil / byt pak lašťau
Božij y Darem Duchu swateho k činěním dobrých skutkůw
nebyl napomáhán / ti tehdy proflatij a zlořečenij / nechť gjan
takowých wssemi spůsoby se warowati / a nimi se mrzeti / y
gůch se wystěghati / chťet a nečiní / jakby tež na Wjtr prac-
wyhodil / tak to welmi wážno gest / ne na samé to wůli na-
stij nálezij / jakoby takowý sobě Pána Boha zanic neměl /
kterýž tak mluwí a rozumí / dobrý příklad kterýž předpo-
dá Augustyn swatý tímto slowy. Ut jaceret agrotus, in-
temperantiam habuit necessariam, ut autem surgat, necessa-
riam habet artificis medicinam. Sic ergo ut peccet homo ip-
se sibi sufficit ad peccandum, justificari autem non potest, nisi
ab illo justificetur, qui solus iustus est. Proto (prý) Cžlo-
wěk nemocný ležij / že nemárnosti sobě nepowážowal / tak
yako mu se lžbylo žiw byl / a žeby zase z nemocy powstal ni-
kam k tomu přigij nemůže / gesliž ho Doktor lékařstwijm
swým nespomůže. Tak také Cžlowěk aby hřessyl / má sam
na sobě dosti ku hřesseniju / ale aby osprawedlněn byl / k tomu
přigijti nemůže / gesliž nebude osprawedlněn od toho / který
sam sprawedliwý gest / a dále také mluwij. Natura huma-
na etiam si in illa integritate in qua condita est permaneret,
nullo modo se ipsam creatore suo non adiuuante seruaret.

Cum igitur sine Dei gratia salutem non potest custodire, quam
accepit, quomodo sine gratia potest reparare, quam perdidit.
Idem in Epist: 106. Přirozenij (prý) lidšé / ačkoliw
w oné neporuffenosti w které Stwořenij gest zůstáwalo /
wssak proto žádnau mjeu bez lásky a pomocy Stwořitele
sweho nemohlby se zachowati a w té stálosti zůstati / a pro-
tož bez lásky Božij nemůž zdrawij sweho ostřijhati / kterýž
dostalo a wzalo / yakož tehdy bez ni může naprawiti to co
sobě zmiha a wtrati. Wědětí tehdy nám nálezij yakož dj-
tyž Augustyn swatý. Quia liberum arbitrium ad diligen-
dum Deum primi peccati grauiditate perdidimus, & lex Dei
atq; doctrina quamuis sancta & iusta & bona sit, tamen occi-
dit, si non uiuificet Spiritus per quem fit ut non audiendo sed ut
obediendo, neq; ut lectione sed ut dilectione teneatur. Idem
Epist: 107. Že sine swobodnan dobran wůli neb chtiwosti
k milowaniju Pána Boha prawijho hřijchu welikosti wtrati-

h h h u

li/2c.

li / Ačkoliw Zákon Boží y včený gest swatě sprawedliwé / y dobre / wssak předce vsmrcege / gestliže Duch Boží neob-
 žiwuge / škrze kteréhož se stáwá / aby ne samým poslanča-
 ním / ale též y poslussenstwím / aniž také samým čtením / ale
 aby milowaným zachowán byl a plněn Zákon Boží.
 Zíaden teda nepraw / že můžes sám z své wíle bez pomocy
 Páně přikázání geho swatě plniti / a gine dobré skutky čini-
 ti / gináče otom rozuměgú Muzj swatj / yať Augustyn S.
 dohládá křauc. Plus vestrum liberum arbitrium adiuuari fa-
 tentur, per Dei gratiam ut recta sapiamus atq; faciamus, ut
 cum venerit Dominus reddere unicuiq; secundum opera eius,
 inueniat opera nostra bona quae preparauit Deus, ut in illis
 ambulemus, haec qui sentiunt, bene sentiunt. Idem in Epi-
 stola 46. Mnozy (pry) z was k tomu se přiznawagú / že
 wíle wassy swobodná pomocy Boží a milosti k tomu we-
 dená býwá / abychom dobře a aužitečně rozuměli y činili /
 až kdyby přišel Pán platiti gednomu každému podle skut-
 kůw geho / nasselby skutky nasse dobře a sobě mšle. Kre-
 tež to připrawil Pán Bůh pro nás / abychom w ných cho-
 díjce žiwot wěčný sobě zaslaužili / to tehdy kdo dobře roz-
 umj / a bedliwě wwažuge / dobře zmýslj. A zas (pry)
 dobře Wykypitel nás powědětí račil. Nemo potest venire
 ad me, nisi Pater, qui misit me traxerit eum. Magna gratiae
 commendatio, nemo venit nisi tractatus, quem trahat & non
 trahat, nulli uelle iudicare, si non vis errare, semel accipe &
 intellige, si non traheris? ora & traheris. Idem in Ioan: tra-
 ctatu 26. Zíaden (pry) nemůž te mně přigiti / leč Otec kte-
 rý mne poslal přitáhne geg / weliké gsau to zakázané lásky /
 žádný tam nepřicházý nebudeli přitážen / ale kohoby tahl a
 toho ne / nebůs Saudce w té při / gestliž nechceš hřessyti /
 gednauce to přigmi / a rozuměg / gestliž tě Pán nepotahuge /
 vteč se k němu w Modlitbách / a přitáhne tě. Neb wíle /
 neb chriwosti nasse / tak mnoho mohu / yať gým mnoho Pán
 Bůh propůgčil mocy / a protož cožkoliw mohn toť gistotně
 mohn spůsobit / neb on tak možné sprawenj gých prozwě-
 děl / kterého prozwědenj oklamati nás nemůž / a wssak
 neylépe poslančati Kaddy ryž Augustyna swatě genž dij:

Non

Non fidat homo libertati arbitrij sui, sed speret invocare no-
 men Domini Dei, quoniam uoluntas in natura, quae facta est
 bona, à bono Deo, sed mutabilis ab immutabili, ex nihilo, ac
 eo, quid est, & à bono potest declinare ut faciat malum, quod
 fit libero arbitrio, & à malo ut faciat bonum, quod non fit sine
 Dei adiutorio. Idem lib: 15. cap: 21. Zíadný (pry) ne-
 potládge nádege w dobré wíli své / ale otom nech pečuje
 aby mohl wstawičné wyřwat gména Pána Boha svého / neb
 wíli w přirozenj nasse / ačkoliw wčinená gest dobrá od
 dobrého Pána Swotřele nasseho / wssak gednauce promě-
 nitedlná od neproměnitelneho / můž se od dobrého od-
 chýlit / aby činila zle / to má z dobré wíle / a zas od zlého aby
 činila dobře / toho nemůž gmýti bez pomocy Boha wsse-
 mohaučyho.

Hospodář: Zát gž musym sobě swéwolnosti wgit /
 a gináč se k službě Páně obrátit / když to na mém čtenj a na
 mé dobré a swobodné wíli náležj / a ne na sameho Pána
 Boha potahowanj tolko / yať sem to dobře z naučenj těch
 swatých Muzjw zrozuměl.

Host: Zát nám Augustyn swatý oznámuge křa:
 Nisi libero arbitrio inteligeremus & saperemus, non nobis pra-
 ciperetur dicente scriptura, intelligite ergo qui insipientes estis
 in populo, & stulti aliquando sapite. Eo ipso quippe, quo pre-
 ceptum, & imperatum est, ut intelligamus, atq; sapiamus, obe-
 dientiam nostram requirit quae nulla potest esse sine libero arbi-
 trio. Sed si potest hoc ipsum sine adiutorio Dei gratiae fieri per
 liberū arbitriū, ut intelligeremus atq; saperemus, non diceretur
 Deoda mihi intellectū, ut discam mandata tua. Idem Epist: 46.
 Kdybychom swobodné wíle neměli k wyrozuměnj / ni-
 kdaby nám nebylo mluweno škrz Proroka: Rozuměgtež
 tehda wy krej gste nemandej w lidu / y blaupj někdy roz-
 uměgte. Tjím tehdy samým gest nám přikázano a porauče-
 no abychom rozuměli / neb poslussenstwj od nás Pán chce /
 kterěž nikoli býti nemůž bez swobodné wíle / a kdyby to
 mohlo býti bez pomocy a milosti Boží abychom tomu roz-
 uměli / nečtenoby bylo někdy od Dawida ku Pánu Bohu:
 Deg mi zrozuměnj / abych wěděl a znal přikázání twé S.

S h h ij

Když

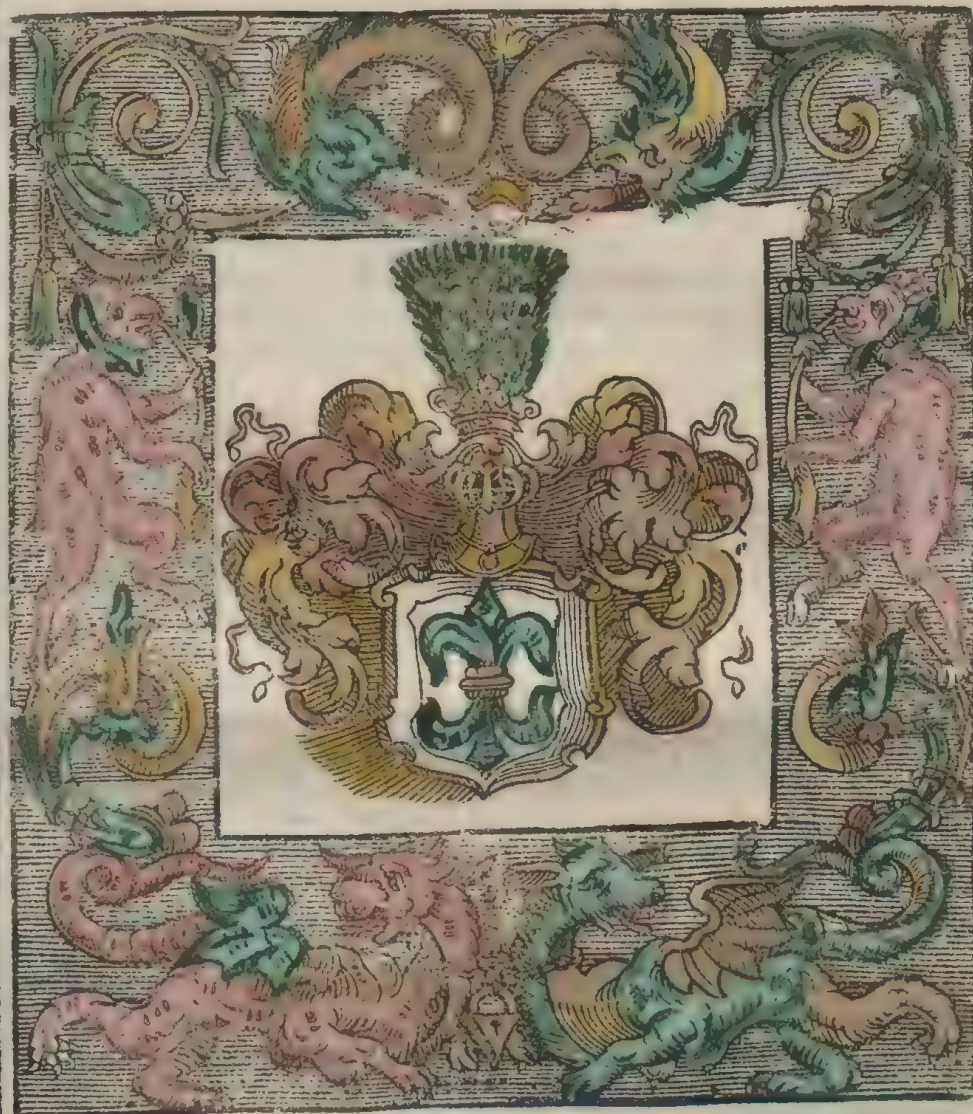
Když tehdy wssecky wěcy Pánu Bohu známé a wědomé
 gsau / a gých přičinau gest nasse swobodná wůle / činmež
 yať nás Bernard swatý napomíná / říká: Peccando auerſi
 erramus à Deo, tenendo autem praecepta Christi reconcilia-
 mur Deo, vt qui peccatis mortui eramus, seruantes praecepta
 eius sanctificamur. Bern: in serm: de resurrectione Domini.
 Hřessjic (prý) odwrátili sme se byli od Pána Boha / ale za
 zachowaním a naplněním geho swatých přikázání skrz Kry-
 sta Pána nařízených a vřtawených / směřujeme se zase snjm.
 Degi Pane Bože abychom geho nehněwali ani proti wůli
 geho swaté w ničemž nebyli / wewossem se genu
 powolnými stawěli. Amen.

— 55 (36) —

Kozmlauwani

Hospodáře s Hostem / o
 Cerkwi Swaté a Chrámiých Božích / pod Erbem
 a Rodem starodawním Panůw Dzierzanowských z Dzier-
 žanowa na rozličných Stacích zc.

Zdáwna ty Zwěty přelíbě woněgů /
 Ti pať genž geho za Erb vřjwagh /
 Je wssech poctiwých správ skřwěgů šyroko /
 Čehož doznalo zgerwně lidské Oko /
 Tak že y slawníj Pani z Dzieržanowa /
 Čeho mé Péro w krátkým Weršy stowa
 Newypowědij: Kať Starožitnosti /
 Také y wzacných skutkůw od wěčnosti.

K Sroženému a Statečné-
mu Panu Adamowi Dzierzanowskiému z Dzierża-
nowa a na wysoké / toho času Soudce Zemského Bniji
žetství Oppolského a Kattiborského / Panu Wacławowi Bratru jeho vlastního
mu na Bohdanowicích. Panu Ondřejovi Strýce svých vlastního mu na
Bořiněvě z dávná mém lástavným Panům.

A ty vymysly nových Apollolůw mne we-
lice lástavný Pan / z velikau sem pracy oto se staral
abych Muzůw swatých swědectwů zebrať mohl / a
gých zgeroné Blandy potupil / kterýmiž oni mnoho lidí
w záctných od Těla Křesťa Pána odvedli / a na věčnou
zahubu podali / sami gijž glauc odsauzený. Těchť sobě
čtau slova Augustyna swatého / kterýž píše de sym-
bolo ad Catechumenos lib: 4. cap: 10 dč: Quis quis inuentus fuerit absq;
Ecclesia, alienus erit à numero filiorum Dei, nec habebit Deum patrem qui Ec-
clesiam noluerit habere Matrem &c. A jako Cyprján swatý praví lib: 2.
Epist: 12. Ecclesia Catholica vna esse potest, scindi non potest vel dividi.
Jakž tehda chtějí takový lidé nerázni / kteří se ne nadvě / ne na de-
set / ne na třideť / ale na Sekry nezbytné roztěhli / jak počet Pánu z toho
čimti budau / aby gých vymysly lepší byti měli nad narižene Páně / jak
se řýdět museli výstrahy Augustyna swatého genž dč: Epistola 10.
Ecclesia Catholica sola corpus Christi est, cuius ille caput est. Saluator corpo-
ris sui, extra hoc corpus neminem uiuificat Spiritus sanctus. Toho Těla stá-
le a mocné drželi se vzáctný Předkové W. M. toho Erbu který pravě od
začátku Brálovství Polského přednějšími Senátory býwali / jak
mnohé paměti oných wyprawugů. Byl Šimun Biskupem Plockým /
Létha Páně 1108. oním se mnoho w Katalogu píše / Cristina Cremer
oznamuge w Bnibách ředných tímto slovy. Cristinus Comes gente go-
zdauius, cuius liliū in signe est, Palatinus plocensis, vir acer & rei militaris
peritus. Potom léha Páně 1225. Jan byl Biskupem Plockým / Filip
Arcy Biskupem Gniženským / Létha Páně 1255. Ambroz z Pampo-
wa Weywodau Syrackým / z kteréhož Předky Rod W. M. staro-
dáwný Dál swůg wede / kteří na hrdinských skutech / proti Pohanům
bogugě / welce a staroné žiwoty své wykonawali. Jako Pan Sta-
nislaw Dzierzanowski dwaťrát byl zagat do Tatar. Pan Mathyáš
z Dzierzanowski Kořmíštem byl w Brálově Izabelle w Věřech šia-
stným / wšak tam žiwot skončil / z mužyle sobě počínagě na Harcy.
Paměti také dlahé hoden gest Pan Ondřej Oppat Wagrowecký / Bratr
Pana Martina neymilegšého Pana Otce W. M. který on Bláster po
dlaubých časých pravě jako zlewole wytrhl a oswobodil z Dzierzawy W.
meky a Polskými Žakonnými osadil. Dzierzanowski Pan Strýce W.
M. který we Wlastých Braginách žiwot skončil / wšichni byli teg S.
Wáry

Wáry Milowňky Katholické / gých w tak krátkém místě hodnosti a
wzáctnosti z čtati nemohu / w šýřšym Placy toho nepominu / zwolšše
Pana Martina neymilegšého Pana Otce W. M. genž w službě Brálov
Wložných létha swá zrawě w tom Kráži / z možnými Rody se spřijmil / a
potom y W. M. tak hodné Syny tímto Bnijerstwím z službě y Obra-
ně zůstawił. A protož milostivý Páni oznamugš W. milostem Předky
W. M. w Brálovství možném / Senátory a milowňky porádku Cerkwe
swatě / toho W. M. wěcně přegě / aby W. M. Sřapěgmi gegšch
gdauc / jak w gých skutech / tak y w tom z nimi se děliti neráčili / nespau-
šegěge se na poslední Rodiče své / wyšse potřebě w té mšce hledě / pama-
tugě na Rodu Augustyna swatého / kterýž napsal w gednom swém Řá-
nů takto: Amandus est Generator, sed prapionendus Creator. Na tož také
y Řěhoř swatý w gednom Řázaní na Ewangelia píše / diť tato slova.
Diligamus illos qui nobis cognatione conjuncti sunt, & quos proximos novi-
mus, diligamus, sed quos aduersarios in via Dei comperimus, odiendo, &
fugiendo nesciamus. Petrus Rauenus. Pať píše w Řázaní swém
proti takovým kteří wůli Otci / žánám a gíným Pěatelům odstupu-
gš / starožyté Wiry a Porádku Cerkwe swatě tato slova: A uelle à so-
le solis radium, & non lucet, riuium à fonte, & arefcit: Ramum ab arcore &
exiccatur, membrum à corpore, & putrescit: Separa filium à deuotione pater-
na, & jam non est Filius, sed frater & Collega illorum de quibus dicitur: Vos
ex parte Diaboli estis. Těchtěge tehdy wšcegi W. M. zameštnawat
dlaubým Pšáním / na ten čas zwylé Láfce / kterau sem z dáwna znal me-
zy wzáctnými Předky W. M. poraučného se čimj. Datum w Brně
Létha 1608.

Wassij Milosti

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký
z Glogol.

o Hospodáře s Hostem o Chrámých Božích. 50

Hospodář. Mluwime o pořádku Církewnjm / a yá gessťe newjm / co to gest Církew: Medle prosým tě / po wěz mi o ni / neb nassý Predykantj prawj / že Církew swatá nic giného nenj / toliko Srdce wěrných Božjch.

Host. Já pak tobě powjm podle naučení Doktořů Swatých. Ecclesia est uniuersalis Collectio fidelium. Gest Shromáždění wěrných Božjch / na wychwalení Boha w Trogicy gedineho / yáť to poneyprwé Pán Bůh chtěl mít w oným neyprwěgssým Koste Ssalomonowým / kterjž toliko geděn byl / azewšeho Židowstwa / scházeli se Židé k němu / a dáwali chwalu Pánu Bohu / neb toliko sami Židé w onen čas byli opravdowého Boha wychwalowatele. Potom od Krysta Pána Církew gedná po wšeckým swěťe rozšřřená / Yáť Cyprian swatý dŕ: A Christo vna Ecclesia per totum mundum in multa membra diuisa est, Episcopatus vnus, Episcoporum multorum concordie numerositate diffusus, Cypri: Epist: 2. Od Krysta Pána gedná gest Církew na mnoho Kostílw a Biskupůw rozšřřená: wšak geděn neywyššj Biskup / wšechny řjduj a spravuge / onu welkost w swornosti a gednotě / a wychwalení Boha wšemohucj.

Hospodář. Tak od Kostela Ssalomonowého teprwa a od Krysta Pána začala se Církew Božj / a prwěs mi prawil od Abrahama.

Host. U neniťot tak prawjm / že netoliko od Abrahama / ale yáť Origenes mluwŕ pŕšŕc super Cantica hom: 2. Non enim tu mihi ex aduentu Saluatoris in carne, Sponsam dici aut Ecclesiam putes, sed ab initio humani generis, & ab ipsa constitutione mundi. Prawě od začátku Swěta po stwoření Čłowěka / a wšak gŕ Církew nassý gediny wšeobecny počátek gest od Krysta Pána: Yáť Augustyn swatý pŕšŕc na Žialm 90. dŕ: Jesus Christus caput est Ecclesiae corpus huius capitis Ecclesia est, non quae hoc loco est, sed quae hoc loco & per totum orbem terrarum est, nec illa quae hoc tempore, sed ab ipso Abel, vsq; ad eos qui nascituri sunt, vsq; in finem, & eruditi in Christum, totus populus Sanctorum,

rum, ad vnam Ciuitatem pertinentium, quae Ciuitas est Corpus Christi, cuius Caput est Christus, ubi sunt & Angeli conciuies nostri, sed quia nos peregrinamur, laboramus, illi autem expectant aduentum nostrum. Gežŕs Krystus gest Hlawau Církew / tť to pak Hlawy Tělo gest Církew / neťa toliko ktera zde a na tomto mŕstě gest / y po wšeckým Swěťe / anjž tť tolko / ktera toho času gest / ale tť ktera od onoho Abela až do tťchto kterj se splodj / a až do skonání Swěta / wšecet lid swatý k gednomu mŕstu nálezgŕc / kterjžto mŕsto gest Tělo Krystowo / mŕsta pak toho gest Krystus Hlawau / kdežto y Anděle gsau na mŕstu nassým bŕdlegŕc / ale že my gessťe putugeme a pracugeme na tomto Swěťe / s njmi byť nemŕžeme nynj / až pak tam w budoucým Žiwotě / w kterémž mŕstě oni na nás očekawagj z radosti / a takowá gest postupnost Církew Božj.

Hospodář: Abel dáwal Chwalu Pánu Bohu podle Srdce swěho vmění / neměl Kostela žádného / a protož y my tak wřjme / že ne tolko w Koste / ale na každém mŕstě Pán Bůh gednoho každého modlení wšřřj / y dá to zač ho kdo ponjženě prosŕ.

Host: Takť gest že Pán Bůh wšřřdy poslaucha modlení nasseho / a wšak Chrám Božj s poraučení geho k modlení býti musŕ / a w něm aby se genu Čest a Chwála dala / zgewně na to poraučení geho sau od Prorokůw oznámeně / yáť máme w Izayásse w Kapit: 56. Adducam eos in montem sanctum meum, & laetificabo eos in domo sanctificationis meae, holocausta eorum placebunt mihi & victimae eorum in altari meo, quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis. Přiweduge (př) na Hŕu swatou mau / a obweseljm ge w Domu Modlitby mě / Oběti gŕch lŕbit mi se budau na Oltáři mém / neb Dŕm mŕg Dŕm Modlitby nazwán bude wšem lidem / z toho zneg že Kostel chee Pán mŕti wšeobecny ku chwálení Gměna swěho / w kterémž Spasŕtel zapowěděl rozpráwet nenálezŕtých.

Yáť Jan swatý oznamuge cap: 2. řka: Nolite facere Domum Patris mei Domum negationis, Neciňte (př) z Domu Otce mého Domu Kupectěho.

§ ii ij

Hospodář:

Hospodář: Však Spasitel mluví: Kdež se dítva
neb tít z hromáždění / a nemu mím / ya sem mezi nimi.

Host: Dvsem takových gest Pán žádostiv w
swém z hromáždění / křežby sworné Pánu Bohu Chwá-
lu dáwali / a nim se gích wíce zegde / tūm Pánu Bohu wde-
čnégšij bude Modlitba gích / yať Mudřec nás wynaucuje
řka: In omni corde & ore colaudate & benedicite nomen
Domini. W celém a plném srdcy y Auslech chwalte a do-
brořeče Gmēno Páně / a neg wice w Chrámých kdež on Oči
y Vssy swá nakláni / na on slýb a připowěd Dawida Krá-
le pamatugje / genž w Žialmu 25. Pánu připowědel řka:
In Ecclesijs benedicam te Domine, W Chrámých chwaliti
tē budu Hospodine.

Hospodář: Stěch se slow rozumj / kdežkoliv zbe-
rau se w hromadu / a dáwagj Čest a Chwálu Pánu Bo-
hu / tam Chrám geho gest.

Host: Však nřdež ginde Oltář býti nemůže to-
liko w Chrámě / Swatosti ginde se chowati nemohau / to-
liko na myslu swatém / Obět býti nemůž toliko na Oltāři.
To gij znās že Hostel býti musí: To nám činiti náležij / aby-
chom na každým místě dáwali čest a chwálu Pánu Bohu
nassenu / rošťak on Chrámu potřebuge / a chce ho mřiti z ruk
neposřwřených / yať nám příklad oznámil na Dawidowi
Králi oným / na kterého byl welmi láskaw / a wssak Chrá-
mu od něho mřiti nechťel / yať nám otom Pšmo swaté pra-
wí 2. Regum Cap: 7. Kdy na tom byl aumysl swúg vsadil /
aby pro onu Archu / w kterej byli Tabuli s Přikázaním
Páně Chrám wystawiti dal / o co se poradil Natana / y po-
chwalil Natana takowý aumysl Dawidůw / ku kterémužto
Natanowi řekl Pán: Vade loquere seruo meo David: Hæc
dicit Dominus. Non edificabis tu mihi domum ad habitandū.

Gdi (pry) mluw Služebníkmu mému Dawidowi: Toť pra-
wí Pán. Nebudeš ty mně stawěti Domu k bydlení / řč.
Bratře pro takowého Pána neleda kdo může Chrám sta-
wěti čistotných Srdc Ruk neposřwřených / Pán na to
hledij / a kdy sobě rozkázal Swatnřcy wystawiti Moggj-
šowi / oným gestě dobrým a poslušným Židům / yať otom
mās

mās in Exodo Cap: 25. Tam ho činiť poručil podle zalíbemi
sweho / očem se tak poručení geho začijná: Facientq; mihi
Sanctuarium, & habitabo in medio eorum juxta omnem simi-
litudinem tabernaculi, quod ostendam tibi, & omnium vaso-
rum in cultum eius. W dēlagie mi Swatyni / a buduť obey-
wati vprostřed gich / wedle wssého podobenstwú stann /
kterčt okážij tobě y wssch nádoby k službě geho / zneg wůli
Božstau / že Chrám chce mřiti poctiwý na spůsob přibytku /
yať wý on nřjdiť Moggjšowi / yať tam w teyž Kapit: dū:
Inspice & fac secundum exemplar quod tibi monstratum est in
monte, inde precipiam tibi, & loquar ad te supra propiciatori-
um, ac de medio duorum Cherubin, qui erunt super Archam
testimonij, cunctaq; mandabo per te filiis hominum. Ibidē.
Gled a čm podle spůsobu kterej gē tobě vřázan / odtud budu
vřázowati a mluwiti k tobě z slitowání / y z prostřed dwú
Cherubinůw / křež budau nad Archu swēdectwú / a wsse-
cko budau rozkázowati strz tebe Synům lidšým / a kdy
(pry) wystawen bude tento Chrám / tak gemu poručij:
Assumpto vnctionis oleo, vngestabernaculum cum vasis suis,
ut sanctificetur, altare, holocausta & omnia vasa eius labrumq;
cum Basi sua: omnia vnctionis oleo consecrabis, ut sint sancta
sanctorum, Ibidem Cap: 40. A wezma Oleg Pomazání / po-
mazěš Stan z nadobami geho / aby poswěcený byl Oltář
zapalu / y wsschny nádoby geho / vneywadlo z Pokladem
geho / wsscko Olegem pomazany poswětijš / aby byla
Swatyně Swatých. Poraučij gestě wice Moggjšowi /
řka: Applicabisq; Aaron & filios eius ad fores tabernaculi testi-
monij & lotos aqua, indues sanctis vestibus, ut ministrent mihi
& vnctio eorum in Sacerdotium sempiternum proficiat. Ibidē.
A přiwedeš Aarona k dwěrům Stanu swēdectwú / a ob-
mytē Wodau / oblečeš w Kaucha swatá / aby mi slaužili / a
pomazani gich / aby k wěcnému Kněžstwu prospiralo.
Gle yať Pán wsscko na časy wěčné poručiti řčil / netať yať
sobě wymmšlegi wssetečnij Včitelowé. Poraučil w Kausse
swatým sobě posluhowat / poručil wsscko poswětit / neto-
liko Stan a Swatyni nowau / ale wsscko nadobj cožko-
liw w nim bylo k službě geho. Nřjdiť gij wsscko podle
wůle swé / rozkázal Pán Moggjšowi / aby poručil Kněžs-
tům

tům sněsti Dary na Obět / a na potřeby Kostelné: Včinili
tak z ochotnosti / znesli Dary nezčistné / na které wzhlédna
Pán dŭj: *Suscipe ab eis, & trades ea leuitis juxta ordinem
ministerij sui, vt seruiant mihi in ministerio tabernaculi vel
testimonij.* Přijmi (prý) to od nŭch a deg Lewitŭm /
aby mi slaužili podle pořádku služby gegŭch / vwažŭg sobě
slova Páně / y mezy Kněžmŭ pořádek zřáwna na swau služ-
bu mŭjti chce / ne to coby se kterému zdálo / ale prawŭj jux-
ta ordinem ministerij sui, podle pořádku služby swé.

Hospodář: To Mogžŭssowŭ tak poraučil. Ssa-
lomonu gŭstě gináč wewsssem se spravowal w onŭm Koste-
le / o kterém nám oznamuge Pŭjsmo / kterýž byl welikým ná-
kladem wystawil.

Host: Gináč nemohl wŭmŭyslit nád wŭli Božíj
a prawŭj pořádek od Pána Boha nařŭzenŭ / a podanŭ:
Má s o tom 3. Regum 5. cap: genž takto Pŭjsmo oznamuge.
Stetit autem Salomon ante Altare Domini in conspectu Ec-
clesiæ Hyerusalem, & expandit manus suas in Coelum dicens:
Domine Deus Israël, non est similis tui Deus, in cœlo desuper,
& super terram deorsum, qui custodis pactum & misericordi-
am seruis tui, qui ambulant coram te, Domine Deus meus,
audi Hymnum & orationem quam orat in loco isto seruis tu-
us coram te hodie, vt sint oculi tui aperti super domum hanc,
de qua dixisti erit nomen meum, ibi. 3. Regum cap: 8. Do-
konawssse pak Chrámŭ Ssalomon / stal v Oltáře přede-
wssŭm Zástupem Lidu Izraelského / a pozdŭŭhl Kuce swé
& Nebi / řekl: Pane Bože Izraelský / nenŭt tobě rowného
Boha na Nebi v wŭsosti / ani dŭle na Zemi / kterýž osŭŭhŭs
Zamluwy y milosŭdenstŭŭj služebnŭkŭw twŭch / kterŭž cho-
dŭj před tebau wewsssem Serce swém / wssŭs Pane Bože
mŭg Pŭsŭň chwalŭ / kterauž Služebnŭk twŭg modlŭ se dnes
před tebau / ať gsau Ocy twé odewŭčené na ten Dŭm / o kterém
sŭ řekl: Budeť Gmĕno mĕ tam. Odprawŭssse Mod-
litbu tak prawŭj Pŭjsmo. Mačtauitq; Salomon hostias pa-
cificas, quas immolauit Domino Boum 22. milia, & Ouium
120. mila & dedicauerunt Templum Domini, Rex & filij Isra-
el Ibidem. Nabył Ssalomon Obĕti pokognau kterauž
obĕtowal

obĕtowal Pánu Bohu Wolŭw 22. Tŭsŭc / a Owec 120. Ti-
sŭcŭw / a poswĕtili san Chrámŭ Božího Král a Synowĕ
Izraelský / a yako prawŭj Pŭjsmo swaté 2. Paralip: 7. capite.
Stabant autem Sacerdotes in officijs suis, & leuitæ in organis
carminum Domini, quæ fecit Dauid Rex ad laudandum Do-
minum, quoniam misericordia eius est. Stali Kněžŭ w
swŭch Auŭadŭch / a Jahnowĕ handli a spŭŭwali Werse kre-
re vĕinil Dáwid na Čĕst a Chwalŭ Pánu Bohu / neboť na
Wĕty Milosŭdenstŭŭj geho gest.

Hospodář: Nemržel Pána Boha takowŭj zbytel
Ssalomonŭw yaky zde Pŭjsmo oznamuge: mĕ se zdá ne-
potřebný.

Host: Wámŭ se wssŭecto zdá proti wŭli Božíj byti /
a wssŭť tam Pŭjsmo tak prawŭj. Factum est autem cum
perfecisset Salomon edificium domus Domini apparuit ei Do-
minus secundo, sicut apparuit ei in Gabaon, dixitq; Domi-
nus ad eum: Exaudiui orationem tuam quam deprecatus es
coram me, & sanctificaui Domum hanc; quam edificasti, vt
ponerem nomen meum ibi sempiternum, & erunt oculi mei
& cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoq; si ambulaueris co-
ram me sicut ambulauit Pater tuus in simplicitate cordis, su-
scitabo thronum Regni tui, sicut pollicitus sum Dauid seruo
meo. Ibidem. Stalo se (prý) kdy dokonal Ssalomon
Stawenŭj okolo Chrámŭ Páně / wĕázal se mu Pán po dru-
hĕ / tak yak se mu byl wĕázal w Gabaon / a řekl k němu: Wssŭ-
ssŭ sem Modlitbu twŭ / kterŭ gŭ se modlil k mĕ / a wywo-
lil sem sobě y poswĕtil mŭsto toto / kterĕžs wystawil aby ch
položil Gmĕno mĕ tam na wĕty / a budau Ocy mĕ y Sro-
ce tam na každŭ čas. Ty pak budešli choditi předemnan
yak chodil Dáwid Otec twŭg w sprostnosti srdce / wzbu-
dŭmĕ Stolicy Králowstŭŭj twĕho / tak yak sem připo-
wĕdĕl Dáwidowi Ocy twĕmu. Potom toho potwŭzu-
ge w Kapitule 3. řĕmito slowŭ Pán. In domo hac & in
Hyerusalem quam elegi de cunctis tribus Israël, ponam no-
men meum in sempiternum, & mouere non faciam pedem
Israël quam tradidi patribus eorum, ita duntaxat, si custodi-
erint facere, quæ pracepi eis, cunctamq; legem & ceremoni-
as atq;

as atq; iudicia per manum Moyfi. Wtom (prý) Domě a Jeruzalémě třetě sem sobě wywolil we wšsem Potolení Synowském / položim Směno mé na wěky / a nedopustím odtud wygiti Izraelowi / tak gať sem ge dal Otciim gegich / wšsat tak gestlize budau osiřhati / co sem gým přikázal / wšsecť Zákon y Ceremonie y Saudy štrz Ruce Moggij. šlowe: Regimensko nariženú swého Pán Bůh nechťel pro mēnit w Cytwi swé / což štrz Moggijše sprawil a posta nowil / daleko wyc co Syn geho gediny a Duch swatý ob obau wyslaný narydil / w wěššij Poctiwosti býti má / y w stálem powazowání toliko pamatug a rozważug slowa Páně.

Hospodár: Mohlť Ssalomon sprwopocáťku lásku znáti / wšsat potom wpadl w těžký hněw Pána Boha swého tak prawij.

Host: Přijlž se byl z Kozumem swým wyneš / zapomenul na Pána Boha swého / nechowal se podle Cesty Otce swého / k wůli ženám swým wtratil lásku Boží / yať o tom 3. Regum cap 21. máš. Colebat Aštarchem Deam Sydoniorum, & Chamos Deum Mohabitarum, & moloch idolam Amonitarum. Týmě Pána rozhněwal / když se od dal k Modlám Sydonským / Moabským / y Amonitským / nechťel pamatowati na to co mu Pán připowýdal / wydal se na neřad a swawolnost z lidem swým / y tak Králowstwíj wtratil slawné.

Hospodár: Yať mu se potom stalo od Pána za tak těžké prowinění / když toho Pán po něm doznal.

Host: Wšsat otom máš tamž w těch Knihách Kapitole 10. což k němu Pán mluwiti ráčij / yať Půsimo dij: Dixit itaq; Deus Salomoni: Quia habuisti hoc apud te, & non custodiisti pactum meum, & praecepta mea quae mandavi tibi, disrumpens scindam regnum tuum, & dabo illud seruo tuo, verum tamen in diebus tuis non faciam propter David Patrem tuum, de manibus filij tui scindam illud. Že sy to měl na wůli swé a nečinils a neostřihl přikázání mých y postanowení mého / yať sem přikázal / roztrhnúť a rozdě-

lím Krá

lím Králowstwíj twé / a dáme ge Služebníkú twému / a wšsat za dnů twých / za žiwobyťj twého / nerčiním to ho pro Dawida Otce twého / z Ruky Syna twého wytr. hnu ge.

Hospodár: Weliká gessťe lásťa Pána Boha wšsemohancyho / že toho Krále za takowau zlost tžegij ne trestal.

Host: Tak napsal Jeroným swatý piššic o Spasení Ssalamonowem w tato slowa. Quamuis Salomon peccauit, tamen egit poenitentiam, scribens proueria, ubi dicit nouissime egi poenitentiam, & respexi ut eligerem disciplinam, item aiunt Hebraei hunc librum esse Salamonis poenitentiam agentis, & Ambrosius sic agit, quid de Dauid dicam? quid de Salamone? Qui quoniam vulgus eum aestimabat uenissi pro Christo ne videretur esse supra homines, nutu Dei corruit, en Dauid non dicitur esse sanctus, quia scitur ab omnibus sanctus, Salomonem autem nominat sanctum, ut nobis de poenitentia eius dubietatem tollat. Hebraei autem Salomonem scribunt Hierosolimis fuisse per plateas tractatū quinques causa poenitentiae. Ačkoliw (prý) byl Ssalomon zhřessyl / wšsat činil poťání / piššic přislowij / kdež to dij: Neyposlěze činil sem Poťání / hleděl sem abych sobě wywolil naučení / Žijde taťe prawij že ty Knihy Ssalomonowé gsau / činijce poťání. Ambrož swatý dij: Co (prý) řeknu o Dawidowi: Co o Ssalomonowi: Gehožto lidé spro stný rozumeli / žeby to on přisšel na můšťe Krysta Pána / a Mesyasse / a proto aby se lidem nezdál býti nad lidi z dopu štění Božího / w přetěžky hřijch wpadl / wšsat potom štrz poťání k lásce přisšel / y nemluwíj nikdež Dawidowi / swatý, proto že wšsycťni widij že byl swatým / Ssalomona gme nuge swatým / proto aby nám o geho Poťání pochybowá ný a newěru odňal / neb yať Jeroným swatý pišše / že Žijde wyprawugij o Ssalomonowi / že byl přetrát po wšsech Dli cech tazen / poťání činijce.

Hospodár: A kdyžto sám Pán Bůh (yať prawij ten swatý) na něho dopustil že w hřijch wpadl / proč se nad Potomťy geho taťe zlitowati neráčil.

K k

Host:

Host: Pán žádnému zle činiti nepovoluge / wšak
 koy pozná mysl yaka nadhernau w člověku / odsinpowati
 od ně ráci / a koyž Pán odstauj / Čert přistauj a zawede
 ho z Cesty prawe / A protož potřebj času každého o Pánu
 Bohu mysliti / geho se nespauštet / a pamatowati na slowa
 Mudrece genž dñ: Memento iræ quoniam non tardabit.
 Pamatiť (pry) na Hněw Božj neb neobmesskawa. Naum
 Prorok w Kapitole prwnj dñ: Deus emulator, & vlcif-
 cens Dominus, vlciscens Dominus in hostes suos, & irascens
 ipse inimicis suis. Pán Bůh (pry) gest Mstitel a mstiwý
 Pán / a mage prchliwost / mstiwý Pán nad wraby swými /
 hñe wage se na Nepřátely své. Bratře tresce Pán Bůh
 každý Hřích / w který Člowěk z vmyslu wpadá / dopustil
 na něho Smýšlstwo / y Modláštwj / že w rozkošy on na
 něho zapomenu / za dobrodinj gemu neděkowal / a zly přj-
 klad z sebe dával / a protož po Salomonu málo dobrých
 Kráľow bylo / a Lidé také pod Pany nemrawnými /
 welmi se zhoršyli / co znage Pán Cyrkw nowau / připo-
 wědet ráci skřz Proroka Ageusa / yal se otom čte Agea 2.
 Hæc dicit Dominus exercituum, adhuc vnum est, & ego com-
 mouebo coelum & terram, & aridam, & mouebo omnes gen-
 tes, & veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum
 istam gloria dicit dominus exercituum. Gessťe gedno mali-
 čto gest / dñ Pán: A yá pohnu Nibem y Zemj y Mořem y
 suchau Zemj / a pohnu wšsemi Národy / a přigde žádaucý
 wšsem Národům / a naplnj Dm tento Sláwu / dñ Pán
 Zástupůw. Přissetehdy Krystus Gežus Spasitel náš /
 a Kotel tento obnowil / Žjdy za pohřzené a zleččené
 své opowhl / podle wñie Boha Otce swého / yal mluwit
 ráci 3. Regum cap: 9. Et templum hoc quod sanctificaui
 nomini meo, proiciam à conspectu meo &c. Chrást ten kte-
 rým poswětil gměnu mému / zawrhnuť gñ od Twáři mé.
 A skřz Izayásse dñ: cap: 2 s. Ecce ego mittam in funda-
 mentis Syon lapidem probatum angularem, prætiolum in fun-
 damento fundatum. A yá položj w základjch Syon-
 ských Kámen Vhelny / skuseny / drahý w základě založený.
 A pro ten tak možný Kámen / mnoho se Sektářw polá-
 me / mnoho gñch klesnulo / kteřjžkoliw ho zrušyt a zlámat
 chtěli /

chtěli / neb má grunt a sfundament perwny a wěčný / polamat
 a w nic obrátiti ráci onen / o kterým mluwil in Leuitico
 Cap: 26. Et Sanctuarium meum metuite. A Swatyně se me
 bogte.

Hospodář. Towy toliko o wassj Cyrkw a Chrá-
 mých Řjžm ských wymyslugete / o nassých nic nedeřjte?

Host. Sama Prawda žgeruě to nám porauči /
 neb newidjme aniznámé nad ten gineho stálegšyho a wěr-
 něgšyho / ten sam yal onim Cypřan oznamuge čka: Očemě
 gsem prawil / od Krysta (pry) Pána má začátek gedina Cyr-
 kew po wšsem Swětě / wšak na mnoho audůw rozděléná
 gest / gedno Biskupstwj neywyssj nezčislným počtem Bi-
 skupůw sworné a nerozdjlné rozšřřená gest / obrát se kam
 chceš / a kde pomysliš / wšudy gednosteynau Cyrkw Pá-
 ně nagdes / žádné proměny nemá / yal w Řjžmě tak w Pra-
 ze / wšudy pro Wrchnost Páně pořádnau / pořádně stogi /
 Kať Jeroným swatý ad Iouinianum pššyc dñ: Ecclesiæ salus
 in summi Pontificis dignitate pendet, cui si non exors quæ-
 dam, & ab omnibus eminens detur potestas, tot in Ecclesijs
 efficientur Schysmata, quod Sacerdotes. Cyrkwe (pry) swa-
 té podstata / na důstognosti neywyssjho Biskupa záležj /
 gemu gestlžby ta moc a wrchnost obzwláštnj dána neby-
 la / takby bylo w Cyrkwj Božj rozřžitosti mnoho / yal
 gest mezy Heretyky a Sektáři / kteřj srownáni ani zge-
 dnoceni w naučenj žádného nemagi / ani mñti mohau / Pro-
 to že nemagi žádného trestánj nad sebau / ani poslussenstwj /
 w nassj Cyrkwj w chwálenj milého Boha powšsem Swě-
 tě řád po Wstaupenj Pána na Nibe gedem gest / yal Cy-
 pryán swatý oznamuge čka: Petro oues suas pascendas tuen-
 dasq; Dominus commendauit, super quem posuit & fundauit
 Ecclesiam, semper sancta Ecclesia Romana imaculata per-
 manlit, & Domino prouidente & Beato Petro Apostolo opem
 ferente, in futurum manebit, & sine vlla hæreticorum insul-
 tatione firma & immobilis omni tempore persistit. Cyrkw
 swatá po wšse časy nepossťwřená zůstawa / a skřze opatr-
 nost Božskau / a pomoc Petra Swateho Apostola / nepo-
 russená budaucně zůstane / a bezewšseho wtrhání a hánění
 Kacyřské žřiwosti / perwná / stála a nepohnutedlná wěčně
 Křť j trwati

trwati bude. Vmíme o Cýrkwi nassý každému spráwu dáti / dobře gsme od nassých Včitelůw wynaučení nato / yať Augustýn swatý dý: Sicut per verba Dei nouimus ubi sit plantatus Paradisus, sic per verba Christi, ubi sit Ecclesia didicimus, per omnes gentes incipiens ab Hierusalem Aug: Tak yať skrz slova Božíká wíme / kde Ray sfundowany gest / tak skrz slova Krysta Pána kde gest Cýrkew naučili sme se / Po wšem Swěte y Národech počnau od Hierozolima. A protož nám tak předpowýdá wzáctnost w listu 20. řka: Ecclesia Catholica sola Corpus Christi est, cuius ille caput est, Saluator corporis sui, extra hoc corpus neminem uiuificat Spiritus sanctus. Cýrkew Swatá wseobecna / sama toliko gest Tělem Krysta Pána / kterýžto on sám gt Hlawu Spasitel Těla swého / a žádného neobživuge Duch swatý / kdo není w tom Těle.

Hospodár. Dmilý Pane / toť wěc není podobná / aby ten / kdo do Kostela Říjmského nechodí / od Ducha swatého obživován býti neměl.

Host. To gsau Slova Augustýna swatého genž dý: Quisquis ab Ecclesia Catholica abfuerit, quantum libet laudabiliter se uiue existimet, hoc solo scelere quod cum Christi unitate disiunctus est, non habebit uitam, sed ira Dei manet super eum. Kdožkoliw od Cýrkwe swatě Katolické odstoupí / a gi opustí / by sobě on pať smeyšlel a rozuměl neylépe a ney swatěgi žiw býti / tau samau zlosti / že se odlaučil od gednoty Krysta Pána / nebude mít žiwota wěcného / ale hněw Boží zůstáwa na nim. A protož Bratře můj milý / wěť doko nále / yať Ireneus swatý mluwí lib: 3. Cap: 4. In Ecclesia posuit Deus Apostolos, Prophetas, Doctores, & uniuersam operationem Spiritus, cuius non sunt participes omnes, qui non concurrunt ad Ecclesiam, sed semetipsos fraudant a uita, per Sententiam malam, & operationem pessimam, ubi enim Ecclesia ibi est Spiritus Dei, & omnis gratia, Spiritus autem ueritas est. W Cýrkwi swé ustanowil Pán Bůh Apóstoly / Proroky / Doktory / y wsechnu spráwu Ducha Swatého / kteréhož negsau aučastní / ti wssychni / kteří se nezcházegi a neshromáždugi do té Cýrkwe / ale sebe sami oklamáwagi a zawodí / y připrawugi se o žiwot wěčný / skrze swé zlé zdání a

ní a rozum y swau spráwu / Ueb kde gest Cýrkew / tam y Duch swatý / y wsecka láska a milost Boží / Duch pať Boží prawda gest.

Hospodár. Jáť také wěřím / že mezy námi gest Duch Boží / neb gest láska mezy námi mnoho wětšy / než mezy Říjmany.

Host. Takowá láska a milost není užitečná / yať prawý Augustýn swatý lib: Confessionum: Minus Domine te amat, qui aliquid tecum amat, quod propter te non amat. Nemnoho tě Pane takowý miluge / který s tebau něco gi něho miluge / a čeho pro tebe nemiluge. Zchytěla to láska Bratře / pozorug toliko očem gsme mluwit začali / ať dopowým Slova Augustýna swatého / genž takto mluwí: Questio certè inter nos versatur ubi sit Ecclesia, utrum apud nos, (an apud Hæreticos) quæ utiq; una est, quam maiores nostri Catholicam nominarunt, ut ex ipso nomine ostenderent, quia per totum orbem est, hæc autem Ecclesia corpus Christi est, sicut dicit Apostolus, pro corpore eius quæ est Ecclesia, unde utiq; manifestum est eum qui non est in membris Christi Christianam salutem habere non posse, membra uero Christi per unitatis charitatem sibi copulantur, & per eandem capiti suo coherent, quod est Christus Iesus. Augus: cont: Petul: cap: 2. Gest (prý) otázka a hadání mezy námi / kdeby byla prawá Cýrkew / zdáti v nás Katholíkůw / či v těch w nowě wzešlých Kacyřůw? v nás opravdu gedná gest / kterauž nassý Předkové Katholickau / to gest / wseobecna gmenowali / aby se z toho gména wklázalo / že gest po wšem Swěte / a ta Cýrkew gest Tělem Krysta Pána / yať dý Apóstol Páně / za geho Tělo které gest Cýrkew / a z toho patrě a swětle můž se zrozuměti a poznati / že ten a takowý / kdo není mezy audy Krystowými / Spasení Křestianského žádným spůsobem mít nemůž / Ueb audowé Krystowi skrze gednotu lásky spogugi se wespoleť / a skrze to Hlawě swé gsau připogené / kteráž to Hlawu gest Krysius Gežíso. Dále dý: Ipse Christus est propiciatio pro peccatis nostris, non tantum nostrorum, sed totius mundi. Quid hoc est fratres, certe inuenimus, eam in campis saltuum, inuenimus Ecclesiam in omnibus gentibus, Ecce Christus propiciatio peccatorum nostrorum

K k k i j

non

non tantum nostrorum, sed totius mundi. Ecce habes Ecclesiam per totum mundum, Ibidem. **Teně** (prý) **Krystus** / genž gest lýtostiwá **Obět** za hříchý nasse / a netolito za nasse / ale za wssecken **Swět** / Co to gest **Bratrů** / giste gsme gi na / sli na **Polech** pustých / a máme gi mezy wssemi **Národy** tuto **Cýrkew** **Katholickau**. **Ey** hle **Krystus** gē **milostiwá** **Obět** hříchůw nassých / a netolito nassých / ale wssého **Swěta**. **A** to máš **Cýrkew** po wssem **Swěte**. **O** teyž gessě dále tak mluwí: **Non quid sic ostendimus Ecclesiam fratres mei, quomodo ostenditur hominibus Luna noua, nonne aperta est? nonne manifesta? nonne obtinuit omnes gentes? nonne impletur quod ante tot annos promissum est Abraham, in semine eius benedici omnes gentes, vni fidei promissum est, in millibus fidelium mundus impletus est, Idem ibidem.** **Zdáliz** my tak **vtázugeme** **Cýrkew** / **Bratrů** **mogi** / **yať** se **vtázuge** **Něsyc** **nowý** **Lidem** na **Nebi** / **zdáliz** **nenij** **patrná** / **zdáliz** **nezge** **wná** / **y** **zdáliz** **neobdržela** **wssech** **Národůw** / **zdáli** se **w** ni **něwypnulo** **což** **od** **dáwná** **slýbendo** **bylo** **Abrahamowi** / **bu** **dauě** **požehnání** **w** **semenu** **twým** **wssych** **Národowě** / **Ge** **dnomu** **to** **připowědjno** **gest** / **co** **se** **spatřuge** **w** **mnobých** **Tisýcůw** **Lidu** **wěrneho** / **nimž** **naplněn** **Swět** **gest**. **A** **pro** **tož** **vpewňuje** **nás** **ěla**: **Nemo** **dubitet** **de** **Ecclesia** **Catholica, quia** **per** **gentes** **est, nemo** **dubitet** **quia** **ab** **Hierusalem** **cepit, & omnes** **gentes** **impleuit, agnoscimus** **agrum** **ubi** **vitis** **plantata** **est. Idem ibidem.** **Nechě** **žádný** **o** **Cýrkwi** **Katholické** **nepo** **chybuge** / **aby** **po** **wssech** **Národech** **rozssýřená** **nebyla** / **po** **čnauě** **od** **Geruzaléma** / **wssechny** **Národy** **naplnila** / **Wjme** **mýsto** **y** **Kolij** / **kde** **gest** **střípená** **a** **založená**. **Poslyš** **dále** **Slow** **těhož** **S. Augustýna** / **genž** **nás** **potwřuge** **těmito** **slowy**: **Firmissime** **tene, & nullatenus** **dubites** **Aream** **Dei** **esse** **Catholicam** **Ecclesiam, & intra** **eam** **vsq; in** **finem** **seculi** **frumento** **mixtas** **Paleas** **containeri, hoc** **est** **bonis** **malos** **Sacramentorum** **communione** **misceri, & in** **omni** **possessione** **sive** **Clericorum, sive** **Monachorum, sive** **Laicorum, bonos** **esse** **simul** **& malos, nec** **pro** **malis** **bonos** **deserandos, sed** **in** **quantum** **exigit** **fidei** **& charitatis** **ratio** **tolerandos, August: de** **fide** **ad** **Petrum** **43. Cap: Sylně** **a** **perwě** **tomu** **wětime** **a** **w** **tom** **nepo** **chybugme** / **že** **Cýrkew** **Katholická** **gest** **Božstau** **mlati** / **w** **kre** **řez**

řez **do** **stónání** **Swěta** **gest** **Obile** **spolu** **s** **Plewami** **zmicha** **ně** / **to** **gest** / **dobřj** **spolu** **z** **zlými** **w** **vžjwání** **chwalitebných** **Swátosti** **složení** / **a** **w** **každým** **Stawu** **y** **powolání** / **tať** **Kněžůw** **y** **Mnichůw** / **yaťo** **Swětstých** **Laykůw** **gsau** **zlj** **y** **dobřj** / **wssat** **pro** **zle** / **dobřých** **opustiti** **nesluffý** / **než** **lástawě** **ge** **trpěti** **a** **snáseti** **máme** / **tať** **yať** **toho** **wjra** **y** **lásta** **Kře** **stianská** **od** **nás** **žadá** / **wssat** **to** **nech** **wědj** **a** **rozuměgi** **ti** / **kteřj** **se** **nepřidrži** **gi** **těto** **Cýrkwe** / **že** **se** **to** **na** **ně** **něwztahuje**: **Neb** **půssýc** **ad** **Cathechumenos** **lib: 4. Capit: 10. takto** **mluwj**: **Quisquis** **inuentus** **fuerit** **absq; Ecclesia, alienus** **erit** **à** **numero** **filiorum** **Dei, nec** **habebit** **Deum** **Patrem, qui** **noluerit** **Ecclesia** **habere** **matrem. Ecclesia** **Catholica** **mater** **est** **Spiritualis, Ecclesia** **est** **Sponsa** **Christi, gratia** **eius** **de** **albata, precioso** **san** **guine** **dotata, totum** **possidet, quod** **à** **Viro** **suo** **accepit** **in** **dote. Kdoby** **koliw** **byl** **nalezen** **w** **giným** **Náboženstwj** / **kromě** **Cýrkwe** **swatý** / **bude** **prázen** **od** **počtu** **Synůw** **Božich** / **aniž** **bude** **mji** **Boha** **za** **Otce** / **koby** **Cýrkwe** **swatě** **Katholické** **nechtěl** **mýti** **za** **Matku** / **neb** **Cýrkew** **swatá** / **Matka** **gē** **Du** **chownj. Cýrkew** **gest** **Choti** **Krystowan** / **geho** **lástu** **ozdo** **bená** / **a** **Krwi** **geho** **neydražssý** **wěnowaná** / **wssecko** **to** **má** **w** **držení** **swým** **a** **mocý** / **co** **od** **Manžela** **swěho** **wzala** **za** **Wěno** / **to** **máš** **Slowa** **Augustýna** **swatěho.**

Hospodář. **Slowa** **ktěrežs** **mi** **prawil** / **že** **má** **zle** **y** **dobře** **Cýrkew** / **w** **každým** **Stawu** **to** **se** **znáti** **dobře** **dáwá** / **wssat** **to** **co** **mi** **prawjss** / **aby** **žáden** **spasen** **býti** **nemohl** / **kdo** **se** **s** **wámi** **nesrownáwá** / **tomu** **gessě** **wěriti** **mi** **se** **nechce** / **neb** **my** **taťe** **Pána** **Boha** **chwaljme.**

Host. **Náť** **tobě** **slow** **siněsslených** **neprawjm** / **gsau** **Muje** **swatěho** / **ktěryž** **gest** **slaupem** **Cýrkwe** **Krysta** **Pána**: **A** **toho** **potwřuge** **na** **giném** **mýstě** **těmito** **slowy**: **Quisquis** **ille** **est, & qualiscunq; ille** **est, Christianus** **non** **est, qui** **in** **Christi** **Ecclesia** **non** **est, sola** **quippe** **est** **per** **quā** **Sacrificium** **Dominus** **libenter** **accipiat, sola** **quæ** **pro** **Erantibus** **fiducialiter** **intercedat, vnde** **etiam** **de** **agni** **Hostia** **Dominus** **præcepit** **dicens: In** **vna** **domo** **comedetis** **nec** **efferetis** **de** **carnibus** **eius** **foras, in** **vna** **namq; domo** **Agnus** **commeditur, quia** **in** **vna** **Ecclesia** **Catholica** **vera** **hostia** **redemptionis** **imolatur, Idem** **Serm: 181. Kdož** **koliw** **(prý)** **ten** **gest** / **a** **yaťo** **koliw** **powolání** / **wyweyssē** **nosti**

šnosti a vzácnosti / oně Křesťanem není / kdož w Církwí
Křystowě není / sama toliko Církev gest / škrz kterau Oběty
Pán s chuti přigýmá / sama toliko ona za Bludnýky se mo-
dlí wěrně : A protož Pán o Oběti Beránkové přikázal říká :
W gednom Domu Beránka gšti budete / newynesete nic
z geho Masla / w gedným domu Beránek požjwán býwá /
neb w gedné Církwí wšseobecna opravdowá Swátost se
obětuje. Bratře do celá tomu máme wěřiti / co dále dý tenž
Augustýn swatý : Totus Christus caput & corpus Ecclesiae est ;
caput vnigenitus Dei filius, & corpus eius Ecclesia : Sponsus, &
Sponsa in carne vna. Quicunq; de ipso capite ac scripturis
Sanctis disentiunt, etiam si in omnibus locis inueniuntur, in
quibus Ecclesia designata est, non sunt in Ecclesia. Quicunq;
enim de ipso capite Scripturis Sacris consentiunt, & unitati
Ecclesiae non communicant, non sunt in Ecclesia, quia de Chri-
sti corpore quod est Ecclesia, ab ipsius Christi testificatione dis-
sentiunt, Idem ibidem. Celý (prý) a zauplný Křystus a ne-
rozdýlný / gest Hlawau a Tělem Církwě swé / Hlawau gest
gednorozený Syn Božj / a Církev gest tělem geho / Ženich
y Choti w gednom těle. Protož kterýkoli odděluje se od
toho těla a té hlavy / byt pak w ošřmku Swěta se rozmohli
a bydleli tu / kdežby byla ta Církev swatá Katolická / a gi
Towaryšstwj neznali / tolikž rozumu a weykladu prawe
Přsem swatých od Církwě posleho / se nepřidrželi / Wrch-
nosti gegi neposlančali / by pak neyswětějšj žiwot wedli /
negsaut ani mohau býti w Církwí Božj. Proto že od Těla
Křysta Pána který gest Církev / y od geho swědectwj se
odděluje a nestownáwagi. Neb yá dále mluwj : Qui non
credunt Christum in carnem venisse de virgine Maria ex semi-
ne Dauid, quod apertissime Scriptura Dei loquitur, aut in cor-
pore suo refurexisse, in quo crucifixus & sepultus est, etiam si
per omnes terras inueniantur, per quas Ecclesia, non utiq; sunt
Ecclesia, quia ipsum caput Ecclesiae non tenent, quae est Chri-
stus Iesus, nec non aliqua diuinarum scripturarum obscuritate
faluntur, & notissimis, & apertissimis earum testimonijs falun-
tur, Idem. Který newěřj w Křysta Pána / žeby se měl na-
roditi z těla neyswětějšj Panny Marye / z pokoleni Dawi-
dowého / co zgewně Přsmo Božj oznamuge / aneb w Těle
tým

tým newstal z mrtvých / w kterým vkrjžowan y pohřben /
takowj byt po wšsem ošřmku Swěta nalezeni byli / negsau
ani byt mohau w Církwí / proto že Hlawy prawe Církwě
nemagj / která gest Křystus Gejšs / ti yakýmš Přsmem
zatmělým a newyrozměným býwagj oklamáni / a zawe-
denj / yasněmu a patrěmu odpřagj přsmu swatěmu.

Hospodář. Mnoho ten Augustýn swatý o té Cír-
kwí zmýšlel / wěrně a vprýmne o gý křiwdu mluwj.

Host. Snadno gest Prawdu bránit / yá newě-
řjím kde se takowe zlé a vřputné Srdce zrodily / kterěž tak
zgewně prawdy poznati nemohu / a o swě bředni množ zmý-
šlegj / s Kautu tmawého od slepých Wětelůw wyšedšj /
a protož gessě dále poslančeg slowa tehož Augustýna swa-
těho / genž dý takto. Nec eos audiamus qui sanctam Ecce-
liam Catholicam (quae vnica est) negant per orbem esse dif-
fusam, sed in illa sola Affrica hoc est in parte Donati pollere
arbitrantur, ita surdi sunt aduersum Prophetam dicentem.

Psalmo 2. Filius meus es tu, ego hodie genui te, postula à me
& dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam
terminos terrae, idem de Agone Christi cap : 29. Neposlau-
chegme tehda řech kterj swatau Katolickau Církwí (která
tol. to gedna gest) zapřagj / aby po wšsem Swěte neměla
byt rozšřčená / ale toliko w samě Affryce gest / a nikdež gin-
de / toť také y zdeššj Heretycy o swě Europě rozuměgj /
ale takowj wšyckni slepí a hlusšj gsau / yá Prorok dý
w Žialnu 2. Syn můj sy ty / yá sem tě dnes splodil / po-
žadeg odemně a dām tobě Pohany w Dědjetwj twé / a w
Wládařstwj twé Končiny Země. Yáť tehdy má nás

kdo od té swaté Církwě za takowými yasnými a prawdo-
wými swědectwj odtrhnauti / yáť gessě tyž Augustýn
mluwj. Illius fetu nascimur, illius lacte nutrimur, Spiritu
animamur, adulterari non potest sponsa Christi, incorrupta
est & pudica, vnam domum nouit, vnus cubiculi sanctitatem
casto pudore custodit, haec nos Deo seruat, haec filios regno
quos generauit assignat, quisquis ab Ecclesia segregatus adul-
ternæ jungitur, à promissis Ecclesiae separatur, nec pertinet ad
Christi prēmia qui relinquit Ecclesiam Christi, alienus est,
prophanus est, hostis est, habere non potest Deum Patrem qui

non habet Ecclesiam Matrem. **Gegij Plodem to gest swa-
tym Rzadem se rodjme / Mletem se odchowawame / Du-
chem gegijm se objiwugeme / nemuze posskwrnena byti
tato Zena Krysta Pana / cistota a neporussena gest / ge-
den Dum toliko zna / gednoho Lize cistota sindau swa-
tosti osirisa / tat nas Panu Bohu zachowawa / tat Syny
Bralorstwoj kterež znouu splodila znamená / a protož kdo
se choliw od té Cýrkwe odlaučij / a k gine se Cýzoložni připo-
guge / od sljhbúw a připowědi Cýrkewních odstrčen bude /
aniž gijž takowý nenaležij Krystu Panu a k zaslubám geho /
který odstoupij od Cýrkwe geho / cyžyt gest / Násylnýk a
Nepřítel Božského zřizení / gmáti Boha Otcem nebude /
kdo Cýrkew swatou nemá za Matku. Pro Pana Boha
tě prosím / nedauffeg tozamowi twému / newěť lidem od
Cžerta zawedeným / dež se naučení Muziw swatých. Čžte
se w Hystorygich dáwných o Cýrkwi swaté (kterau wy pře-
mocy vsylugete) tato slowa. — Ecclesia Catholica inuincibilis
est, licet omnis mundus aduersus eam pugnet, uictrix totius
aduersariæ impietatis exiit historia tripartita lib: 2. cap: 14.
Cýrkew swatá wsseobecna nepřemožená gest / byt pak y we-
šsteren Swět protiwá ní powstal a begowal / wždycky
Wyítězitelkyni nad wssemi Nepřátely a protivníkty zůsta-
ne. Bernard také swatý dñ: Proditorem se esse nouerit
quicunq; ille est, qui uicia qualibet in hanc domum conatur
inducere, & templum Dei Speluncam uult facere Dæmoniorū.
Zagiste (př) každy takowý kdož choliw gest / yakehoželi po-
wolání / nechť se za Brádcy poznawa / kterež neprawost
yakanžtoli na ten Dum wwesti vsyluge / a Cýrkew Boží chce
Pelessen Diáblowým činiti. Protož Jeroným swatý
wystrahu dáwa / pýssýc aduersus Luciperum. In illa Ecclesia
permanendum est, quæ ab Apostolis fundata, vsq; ad diem hanc
durat, sic ubi audieris eos qui dicuntur Christiani, non à Do-
mino Jesu Christo, sed à quoquam alio nuncupari ut puta om-
nes Hæreticos, quocunq; nomine uocantur, scito non Ecclesi-
am Christi, sed Antichristi esse Synagogam, ex hoc enim ipso
quod postea instituti sint, eos esse se indicat, quos futuros Apo-
stolus prenunciauit, nec sibi blandiantur si de scripturarum ca-
pitulis uidentur sibi affirmare, quod dicunt: Cum & Dia-**

bolus

bolus de scripturis aliqua sit locutus, & scriptura non in legendo sed in intelligendo consistit. W té samé Cyrkwizustáwari nám náležj / kteráž od Apostolůw gest založená / a až do tohoto času trwá a gest / protož geslize koe wsllyšjś o takowych genžo se Křestiany býti gmenugj / ne od Pána Běžjśe Krysta / yať sau zhola wssichni Heretycy / yaťymi se toliw Tytuly gmenugj / wěz onjch žeť negsau Cyrkw Božj / ale Antykrystowan Synagogu / Wáman a Pelessen: A toho sameho zneg / že se po Apostoljch wylehli / těmi se zgewně prokazugj / a nechť sobě tjm nepochlebugj / že swá wčenj Pjśnem stworzowati se zdagj / wssak takě y Diabel s pűsma nětco mluwil / ale Pűsma swatě ne wčitani / ale wrozuměnj toliho w samém náležj.

Hospodár: Bertejmiť ná tomu co ti swatij Mužij
pussy / toliko to samo nás odwozue / že tak wassy množij
Bnězij ne po Běstianstu se sprawugij / tak wyssij jako y
mensij.

Josf. Prawiľ sem gij/y prawjím gešće Augusty-
na swateho slowa genž takto zněj: Nos fatemur in Eccle-
sia Catholica & bonos & malos esse, sed tanquam grana & pa-
leas, mali & boni sunt in Ecclesia, sed apud hereticos soli mali
sunt Augustinus in Joan: tract: 6. **O Matce nassij Cyrkwi**
swate Batholické to wyznáwáme že ona má při sobě zlé y
dobré / wšak gešť rozděl / gšau yaš zrná a Plewy / gšau zlj y
dobřej w Cyrkwi swaté / ale v Heretykůw toliko sami zlj šau.
A protož mluwěj w Listu swém tyž Augustyn swatý. Extra
hoc corpus neminem uiuificat Spiritus sanctus, quia sicut di-
cit ipse Apostolus: Charitas Dei diffusa est in cordibus no-
stris per Spiritum sanctum qui datus est nobis, non est autem
particeps diuinæ charitatis, qui hostis est vnitatis, non habent
itaq; Spiritum sanctum qui sunt extra Ecclesiam. Idě Epist: 50.
Bromě toho Těla kterěž gešť Kryštus Gežjš / žádněho Duch
swatý neobžiwuge / yaš děj Apóstol: Láska a milost Bo-
žj wolitá gešť w sedcá nasse šťřz Ducha swateho kterěž gešť
nám dán / neměj tehdy wčastnůkem Lásky Božj ten kdo gešť
Nepřjtelem a Protiwněkem gednoty a swornosti: A pro-
tož nemagi Ducha swate° wšsychni ti / genž gšau wen z Cyr-
kwi swaté Batholické wyšli.

LI

Зоспо:

Hospodář. Běhým ná gijž tomu wšsemu že tak gest / yáť ti swatý Mužj prawj / wšsáť w Pána Boha wě-
titi a ne w Cýrkew máme.

Host. Medle gessťe y na tone mými také slowy / ale
Mužj w swatých powjm / genž takto mluwj. Credimus nos
sanctam Ecclesiam Catholicam, sciendum est quod Ecclesiam
credere non tamen in Ecclesiam credere debemus, quia Eccle-
sia non est Deus, sed domus Dei est, Catholicam dicit toto
orbe diffusam, quia diuerlorum hæreticorum Ecclesiæ, ideo
Catholicæ non dicuntur, quia per loca, atq; per suas quasque
prouincias continentur. Hæc uero à solis ortu usq; ad occa-
sum unius fidei splendore diffunditur. Idem de temp: serm: 131.
Wěhýměz my w Cýrkew wšseobecna / wšsáť tak ne aby-
chom w nij wětiti mēli / neb Cýrkew nenj Bñh / ale gest
Dům Božj / gmenuge gij Katholickau / to gest wšseobec-
na / po wšsem Swěte rozššyřenau / a tá sama toliko to
Gmeno a Tytul má / a žádných Heretykůw kterých gest po-
čet nezššly / tak se negmenugij / neb toliko po některých mji-
slech a některých Kraginách / y to rozličně sau / ale tá swa-
tá wšseobecna Cýrkew od Wýchodu Slunce / až na Západ
gedně Wěry swatě yasnosti rozššyřená gest. A protož na-
wěceny Apostolůw Božjch zachowáwagij / my wěhýmě
w Cýrkew swatou wšseobecna. Každý redy Chrám kte-
rýž zauplna zachowáwá gednotu této Cýrkwe / tak rozu-
men býti má / yáť prawj tyž Augustyn swatý lib: 1. ad Cath:
Templum Dei sanctum est, quod estis vos, ait Apostolus: ipsa
est Ecclesia sancta, Ecclesia una, Ecclesia uera, Ecclesia Ca-
tholica, contra omnes hæreses pugnans: pugnare potest, ex-
pugnari tamen non potest, hæreses omnes ex illa exigerunt,
tanquam sarmenta inutilia, de uitæ præcisa, ipsa autem ma-
net in radice sua, in uita sua, in charitate sua, portæ inferorum
non uincunt eam. Chrám Božj swatý gest / co sie wy 7 di
Apostol Dáně: Tát gest Cýrkew swatá / tá gest Cýrkew
gedná / Cýrkew opravdowá / Cýrkew wšseobecna / proti
wšsem Heretykům Bog weđe / bogowati může a wálčiti /
ale wybogowaná ani přemožená býti nemůž / s nij wšslychni
Kacyři a Nowokřtěncy se wylehli / a possli / a gij se strhli /
yáťo neužitečné Rýwji z Kmene stromowého / ona pak sa-
ma perw-

ma pewně slogij na Kořeni a na Základu a fundamentu
swém / w Láse a milosti swé / a wšsechny Brány Pěkelné /
to gest Setky Kacyřské / a odpornícy / nepřemohau gij na
wěty. Gessťe dále di Augustyn swatý pššýc de tempore.
Sancta Ecclesia nos sumus, sed non sic dixi, nos quasi ecce, qui
hic sumus, qui modo audistis, quod quod hic sumus Deo pro-
pitio Christiani fideles in hac Ecclesia, id est in ista Ciuitate,
sed quod quod sunt in ista regione, quod quod in ista prouincia
& quod quod sunt & trans mare, quotquot sunt in toto orbe
terrarum, quoniam à solis ortu usque ad occasum laudatur
nomen Domini, sic se habet Ecclesia Catholica. Cýrkew
swatá my gsme / a ne toliko my gsme Cýrkew / cožkoliw nás
gest w této Cýrkwi / to gest w tomto mjišle / y cožkoliw
nás gest w tomto Kragi / ale cožkoliw nás gest w tomto
Králo wštwj a Panstwjch / tolikžkoli nás gest y za Městem
y po wšsem okřštku Swěta / neb od Wýchodu Slunce až
do Západu / chwalj se a welebij gmeno Páně / tjm spšsobem
wykláda se a rozumij Cýrkew swatá / Matka nasse prawdi-
wá / onoho Ženjcha opravdowá Krysta Pána Choti.

Hospodář. Gijž mi praw o wšsecké wžácnosti gegj /
yáť a proč tak schwalená gest / a gmenugete gij Křjmskau /
a nassy newrau na toho Papeže. O tom mi wšsem oznám /
y proč gij také gmeno Apostolské přičítate / když Ewan-
gelium rčli Apostolé / a nassy Kněžj také toho wynaučugj.
Host. Na wšsecknot pořádnau odpověď dám / o-
se zážes / toliko poslaucheg / gmenuge se Apostolská / neb
Augustyn swatý prawj. Non sine causa inter omnes Apo-
stolos huius Ecclesiæ Catholicæ personam sustinet Petrus, huic
enim Ecclesiæ clauis Regni coelorum datæ sunt Aug: de Ago-
ne Christiana. Ne bez přičiny mezy wšsemi Apostoly na-
dewššy Cýrkwi Katholickau má předeť Petr swatý / neb ge-
mu dané gsau Kljče Králo wštwj Nebeského. Origenes
také swatý pššýc na list Pawla swatého k Křjman: Kap:
6. di: Petro cum summa rerum de pascendis Ouibus trade-
retur, & super ipsum, uelut super terram fundaretur Ecclesia,
nullius uirtutis alterius ab eo nisi charitas exigitur lib: 5. super
Epistol: ad Roman: Petrowi swatému poněwádž ney-
wššij Moc pasenij Owec poraučená a zwěčená gest / na
něm

ném jakožto na skusšené Zemi založená Církev swatá / ani žádné jiné Ctnosti od něho žádáno nebylo / gediné Lásky a milování. A jako Anterus neywyssší Biskup Římský / o geho do Říma přišší mluví. Petrus sanctus Magister & Princeps Apostolorum, de Antiochia utilitatis causa translatus est Romam, ut ibidem Petrus proficere Ecclesiae Dei posset. Petr swatý Mistr a Kněze Apostolské / z Antyochye pro wětší prospěch a užitek do Říma byl přenesen / aby tam raději z wětším prospěchem k rozmáhání Církwe Boží byl / yakž mu w tom Duch swatý welmi nepomocen byl / yak se to pro tazuge z listu prawního k Římanuom Pawla swateho genž dý: Primum quidem gratias ago Deo meo, per Jesum Christum pro omnibus vobis, quia fides uestra annuntiatur in uniuerso mundo, ad Rom: 1. Nepraw / zagistě Dáky činím Pánu Bohu swému skrz Gežíse Krysta za was za wšechy / proro že Wjtra wasse oblassuge se po wšem Swěte. A protož wěz že proto Apostolská sluge ta Církev / že od Apostolůw začátek wzala / yak Ireneus swatý lib: 3. o tom oznamuge / řka: Quoniam valde longum est in hoc tali volumine omnium Ecclesiarum enumerare successionem, maxillime & antiquissime & omnibus cognite a gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo fundata & constituta Ecclesiae, eam quam habet ab Apostolis traditionem, & annunciatam ab omnibus fidem per successiones Episcoporum, in peruenientem usq; ad nos, indicantes confundimus eos omnes, qui quoquo modo se, vel per sui placetiam malam, vel vanam gloriam, vel per coecitatem & malam sententiam, preterquam oportet colligunt, ad hanc enim Ecclesiam propter potentiozem principalitatem, necesse est, omnem conuenire Ecclesiam, hoc est omnes qui sunt vndiq; fideles in qua semper ab ijs qui sunt vndiq; conseruata est ea, quae est ab Apostolis traditio. Ireneus lib: 3.

Bylaby to (pry) wěc welmi dlouhá / w těch Knihách wšech Církwi poslušnost wyčísti / protož přednějšší a negstářší y neyznamenitějšší Římskau Církev od chwalitelných dwau Apostolůw Petra a Pawla založenau a ustanowenau: To ktere má od Apostolůw naučení / oblassenau odewšech lidj wjru skrze stály a wždycky trwagjey Řád a posluš.

poslušnost Biskupůw / až podnes wždycky perwne trwanj magjey / wšem toho wkazugeme / a ty wšyckny jiné tupíme a zamjrame / ktere yakymkoli jiným spůsobem / mimo ustanowenj a nařízení Církwe te swaté / buďto swým zlym zalžením / neb ž: dosti márně chwály aneb skrz slepotu / a swé zlé a omýlné zdání / mimo wšeliyati náležitosti / w hromadu se spolčuj a zmocňuj / neb do té Církwe / pro gisťegší a mocnějšší předkowanj a základ / potřebj se wšem jiným wěrným znášeti a srownawati / to gest těm wšem / ktere sau po wšem Swěte gednostegné Wjry / a wždy to podání Apostolské zachowawali. Proti Protiwníkům pak této Církwe Boží / takto dý Jeroným swatý pýššyc ad Pomachium. Quisquis assertor nouorum dogmatū quāto te ut parcas Romanis auribus, parcas fidei, quae ab Apostolis uoce laudata est, cur post quadringentos annos docere nos in terris quod ante nesciuimus, cur profers in medium, quod Petrus & Paulus edere noluerunt usq; ad hunc diem sine ista doctrina (quam Origenista producebant) mundus christianus fuit. Hyeron: ad Pomach: Kdo gý koliw toho nowowylehleho wčení obhagce a následownjkem / prosím tebe ššanůg Wšy Římských, ššanůg Wjry te / kteraž g. st wšy Apostolskými schwalená / proč nás to po čtyrech stech Lětech to naučiti chceš: co sme přwce neuměli ani o tom řoy slychali / proč to transysa mezy nás: čehož Petr ani Pawel swatý neoznamowali / ani nás toho newyucowali až do toho času / kromě toho wčení / ktere Orygenystowé wylehli / bylo Křestianstwj stálé a opravdowé na Swěte. Nobis nihil placet, nisi quod Ecclesiasticum est, & publice in Ecclesia dicere non timemus, idem ad Heluidium. Nam se (pry) nic jiného neljbý toli to co gest z Církwnj wčení a ustanowenj / čehož se zgerwne w Kostelích Božích mluwiti nestřítíme. A Teofilowi pak pýššyc takto dý: Sed tamen scio Teophile nobis nihil esse antiquius, quam Christi iura seruare, nec Patrum transire terminos, semperq; meminisse Romanam fidem, Apostolico ore laudatam, cuius se participem Alexandrina Ecclesia gloriatur idem ad Teophilum. Wjrm (pry) dobře Teofilu že nic nemame starožitnějššyho yak přikazanj Krystowa zachowawati a nepřestupowati Cylůw Otcůw našých / wždycky pama-

cky pamatowati na Křijmstau Wjru vsy Apostolskými schwálenau / kterážto Cýrkwe činí se aučastnicy Alexandry / ská Cýrkew. **R**uffynowi také pússe tēmito slowy / tyž Jeroným swatý. Scito tu Ruffine Romanam fidem Apostolica uoce laudatam, istius modi prestigias (quales neclabant Origeniste) non recipere, etiamsi Angelus aliter annunciet, quam semel prädicatum est Pauli auctoritate munitam, non posse mutari. **T**o také wěz ty Ruffyne / že Křijmstá wjra schwálená gest blasem Apostolským / pročez takowé pomámení (kterého násyli Orygenystowé) žádnau mýrau ne slussý přigýmat / byt pať y Anděl gináče mluwil / což geonú powědjno byio / y mocý swateho Pawla zstworzeno a u pewněno gest / to se nikoliw proměnití nemůže / tá Cýrkew S. yaf Otcůw swatých swědecstwú oznamugú. Romana

Ecclesia sancta mater est omnium Ecclesiarum Christi, quæ per gratiam omnipotentis Dei à tramite Apostolicæ traditionis nunquam errasse probatur, nec Hæreticorum nouitatibus deprauanda succubuit, sed ut in exordio, normam fidei christianæ percepit ab authoribus suis Apostolorum Christi Principibus illibata fide tenus manet, secundum ipsius Domini Saluatoris diuinam policationem, qui discipulorum Principi in suis fatus est Euangelij, Petre inquit, ecce satan expetiuit vos, ut cribraret sicut triticum, ego autem rogau pro te, ut non deficiat fides tua. Luc: 22. Marc: Papa. **G**est Matřan wssch Kostelůw Křystowých / kterážto z lásky a milosti Boha wssemohucýho od Cesty a naučení Apostolského nikdá nezblaudila / aniž Kacýřstými zlostimi byla z wyřezaná a potlačená / ale wždycky spúsob wjry Křestianské přigawsse od swých půwodůw / Apostolůw / Knížat / Krále ney. wysšýho Křysta Pána neposřworněná / až do toho času zú. stáwá / podle oných Božských sljbbůw geho / kdy w Ewan. gelium w swateho Lukáše k Petrowi mluwiti ráčil. Ssymone ay Diábel žádal wás / aby třjbyl yako Pssenicy / ale yaf sem prosyl za te aby neustáwala a nehynula wjra twá / za tēmi slowy Pána swého mocně stogú a státi bude Cýrkew swatá tomu wě. Hospodář.

To bylo před Umučením Křysta Pána / wssak se byl potom na něho rozhněwal / pro geho zepřenú / nesplnil co byl přisljbil Pánu. **H**ost.

Host. Nahradil to brzo čas / yaf prawij Ambrož swatý otom tēmito slowy. Fidelior factus est Petrus postquam fidem se perdidisse fleuit, atq; ideo maiorem gratiam reperit quam amisit.

Wěrnějšým (pry) stal se gest Petr / když přehořce plakal / že byl Pánu wjru změnil / wěššy potom daleko lásky w Pána dossel nežli byl stratil. **W**ě to mu gústě co Augustyn swatý mluwí. Qui per poenitentiam peccata diluit, Angelicæ foelicitatis consors in æternum erit. Aug: de mira: fac: scrip: Každý (pry) kterýž skřez pořá. ný zlošti swě z sebe zmýwá zelením a plácem / Andělského stěstí Towaryšem zústáwá: A zdálij po geho přeneychwalitebnějším změtých w stánú lásky gemu zgewně neprořá. zowal / y zdálij nemáš slow zgewných w Jana swateho w Kapitu: 21. Když se geho před wssemi ginými tázal.

Simon Ioannis amas me, plus his? etiam tu Domine scis, quia amo te, pasce Agnos meos, dicit secundo Simon Ioan: Amas me, etiam Domine, pasce Agnos meos, dicit tertio Petre amas me? contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio, dixit ei, tu Domine scis omnia, tu scis quia amo te, dixit ei, pasce oues meas. Ioan: 22. **K**dy stolowali tázal se ho / Ssymone Janůw / milugešli mne w jce nežli řdo? dý gemu / owsssem Pane ty wšs že te milugú / řekl gemu: pasyž Berany mé: Dý gemu opěť Ssymon Janůw / milugešli mne? řekl gemu / owsssem Pane ty wěz že yaf te milugú / dý gemu: pasyž Berany mé.

Ržekl gemu po třetj Ssymone Janůw milugešli mne? y zar. mantil se Petr že mu řekl po třetj milugeš mne? řekl mu / Pane ty znáš wssceky wěcy / ty wšs že te milugú / řekl mu pasyž Owce mé. **T**en tehdy má sprawowati wssceky Berany Křysta Pána řdo na mýstě toho Ssymona Janowé. ho Syna kteréhož Pán Petrem gmenowal yaf se oznámilo prwé. **K**terýžby Beran w ge° poslussnosti nebyl / nenj Kry. sta Pánůw ale Lucyperůw / pod toho Petra tehdy poslu. ssenstwým od Záčátku až posawád wsscekní dobrj Berani y Owčičky se wochranu wtjagj / a pod nápadnůky geho kre. řez máš pořádně zepsané / neb po Petru z geho powolením byl Linus, po Linusowi Clemens, po Clemensowi Anacle. tus, po Anacletusowi Euaristus, po Euaristowi Alexander, a tak ginj až po tento čas.

M m m

Hospo-

Hospodář. Milý Bože dosti v nás pěkně o Pánu Bohu rozprávějí/Přisnčkami vtěšenými gměno geho S. vychwalují/ pročby v nás také Cýrkew swatá neměla býti? neb gsau yasná slowa / kdežkoliw se dwa neb tři shromážďj we gměnu mém/ yáť gsem mezy nimi.

Host. Ba takť gest gisté / ale toliko wěz mezy těmi kterj sa pod poslussenstwjím Petrových nápadníkŭw s tohoto Stáda Cýrkwe swaté / neb dŭ Augustým swatý lib: 4. de Symbolo ad Cathechum: Quisquis inuentus fuerit ab Ecclesia, alienus erit à numero filiorum Dei. Kdožkoliw nalezen bude odlučeny od Cýrkwe swaté / bude také odlučen od počtu Synŭw Božjch / a nových Apostolŭw nepotřebuge Cýrkew swatá/ neb dŭ Augustým swatý contra Petulianum in Epist: cap: 3. Si Christi Ecclesia Canonis carum scripturarum diuinis & certissimis testimonijs in omnibus gentibus designata est, quidquid attulerint Hæretici, & vndecunq; recitauerint qui dicunt ecce Christus hic, ecce illic, audiamus veram vocem pastoris nostri, si oues eius sumus, dicentes nolite credere; ille quippe singulæ Ecclesiæ in multis gentibus vbi ista nostra Ecclesia est, non inueniuntur. Hæc autem nostra Ecclesia, quæ ubiq; est, etiam vbi illæ Ecclesiæ sunt inuenitur, ergo in scripturis sanctis Canonicis eam requiramus. **Gesli (prý) Cýrkew Krysta Pána Pŭsmem S.** a gistým swědeckwjím mezy wssemi Národy naznamenaná a přigatá gest / protož cožkoliw nám přinesau Kacyři odkudkoli kterjž prawj: ay toť zde Krystus / a neb tamto / my poslauchegme Hlasu Pastýře nasseho gestliže gsme Owčičkami geho / genž nám prawj: Uvěřte neb té postranné Kaply mezy mnohými Národy kdež tá nasse Cýrkew gť / ne nachazý se / ta pak nasse Katholická wssudy gť y tam kdež oni swé Kostely magj / a protož my w Pŭsmjch swatých swé Cýrkwe hledegme / neb nám wssudy oni zgewně oznameno. A yáť prawj Augustým swatý pŭssýc na Dialm 30. Obscurius Prophetæ dixerunt de Christo, quam de Ecclesia, puto propterea quia videbant in Spiritu contra Ecclesiam homines facturos esse particulas, & de Christo non tantam litem habituros, de Ecclesia magnas lites extituras, ideo illud vnde maiores litet future erant planius prædictū & apertius prophetatum

tum est, ut ad iudicium illis valeat qui viderunt & foras fuerunt. Nerozumitedlné a tmawé poněkud předpowjďdali swatj Prorocy o Kry, Ju Pánu / nežli o Cýrkwi swaté / a to naděgŭ se proto / že gsau w Duchu widěli / že lidé proti Cýrkwi částky činit mēli aneb hádky / A o Krystu Pánu netať neswornost hrubá mezy nimi býti mēla / o Cýrkwi pak welmi hrubě se hadrowati a dyssputowati gmēli / a protož obssýrněgŭ a opatrněgŭ propowědjno a patrněgŭ propowěáno / aby tjm bylo k Saudu kterj widěli zgewně / a znj wen wyběhli. A protož toliko o gedné Cýrkwi propowědjno po wsseckým Swětě.

Hospodář. Zlymi a nemrawnými Žijwoťy swými / wassy Kněžj nás od wassj Cýrkwe odháněgŭ / mnoho zlotřjlych mezy nimi gest.

Host. Tak nám Křehoř swatý prawj 2. Mor: cap: 12. Quia à bonis malisq; hæc vita ducitur, nunc Ecclesia ex vtrorumq; numero visibiliter congregatur, sed à Deo inuisibiliter discernitur, atq; in exitu suo à reproborum societate separatur, modo vero in ea esse nec boni sine malis, nec mali sine bonis possunt, hoc enim tempore coniuncta vtraq; pars sibi necessario congruit, ut & mali mutantur per exempla bonorum, & boni purgentur per tentamenta malorum. **Dobřj (prý) y zlj na tomto Swětě gŭ / a z obogŭch Cýrkew swatá zhromážďuge zgewně k sobě lidj / kterěž Pán Bŭh newidomě sandj a to wssě rozeznáwá / a protož na vycházenj a koncy swém / s takowého Towaryšstwj se oddělugj / nyní pak na tomto Swětě w Cýrkwi ani dobrj kromě zlych / ani zlj bez dobrých bý nemohau / musěgŭ se stowáwat za potřebu obě strány / aby se zlj z přjkladŭ dobrých proměňowali / a dobrj pak aby se potussenjm zlych očistěwali. Dáwá tehda Uaučenj a wýstrahu dále / pŭssýc de fide & operibus cap: 5. Cum per negligentiam Præpositorum siue per aliquam excusabilem necessitatem, siue per occultas obreptiones, inuenimus in Ecclesia malos, quos Ecclesiastica disciplina corrigere aut coercere non possumus, tunc non ascendat in cor nostrum impia & pernitiōsa præsumptio, qua existimamus vos ab ijs esse separandos, ut peccatis eorum non coinquinemur, atq; ita post nos trahere conemur, veluti mun-**

dos sanctosq; discipulos ab unitatis compage, quasi à malorū consortio segregatos, veniant in mentem illæ de scripturis similitudines, & diuina oracula, & certissima exempla, quibus demonstratum & prenunciatum est, malos in Ecclesia permixtos bonis, vsq; in consummationem sæculi, tempusq; iudicii futuros. Kdykoliw pro lenost a nedbánlivost wrchnosti a neb pro něyaku omluvnu potřebu/ aneb pro něyaku zlost/ nalezamy zlé a nepřikladné lidi/ kterých my nassým Cyrkewným včenjm opraviti ani zkrátiti nemůžeme/ nechť proto newstupuge w Srdce nasse zlost a vřptnost / abychom se rozuměli od ných bý rozlaučenj / y na tom se sadili / abychom od ných pro zhorssenj gých posstwrněnj nebyli/ ale se k tomu snážme/ abychom ge po sobě táhli yako swaté a čistotné k gednotě a swornosti a k zlemu odběhlé a oddělené/ nechť nám padnau na mysl oná pšma swatá předpowěděná a gisté příklady oznámené / že w Cyrkwi Páně zlij z dobrými zmýchanj až do skonánj Swěta / ba až do dne Sandneho bý magij. Neb dále dij: Mali Christiani sic sunt in corpore Christi quomodo humores mali quando euomuntur, sic releuatur corpus, sic & mali quando exeunt releuantur.

Zlij Křestiane Kněžj yak prawjšs a giny zlostinjcy / tak gšau w Těle Krystowém/ to gest w Cyrkwi swaté/ yak wlbkosti zlé a gedowaté w těle lidstém/ které kdy z sebe Cžlowěk wy- poti a wyhodj/ hned tělu lechčegi bude/ tak také yzlj kdy zlo- stizbudau za poznánjm / releuantur. Poslaucheg Bratře skussených a swatých Mužůw Kaddy/ neb prawj Origenes swatý. Illa sola credenda est veritas, quę in nullo ab Ecclesiastica traditione discordat. To toliko samé prawdě wěřit máme/ která w ničemž neodděluje seod naučenj Cyrkewnj ho a podanj Apostolského.

Hospodár. Kdyžto může gistotně wědět yak Apostolowé podali a wynaučili / když mnoho Papežowé po ných přidali?

Host. Ireneus swatý Mučedlnjř takto dij: Quid enim etsi quę de aliqua modica questione disceptatio esset, nōne oportet in antiquissimas recurrere Ecclesias, in quibus Apostoli cōuersati sunt, & ab eis de presenti questione sumere quod rectū & rei liquidum est. Quid autem si neq; Apostoli quidem

scriptu

scripturas relinquissent nobis, nonne oportebat ordinem sequi traditionis, quam tradiderunt his quibus commitebant Ecclesias, Ireneus. lib. 3. cap. 4. Což (prý) gestližby yaká roztržitoš a hadruňk o yakanžkoliw wěc byla / y zdálj se nemůžem vtecy k starým Cyrkewným pořádkům / w kterýchž Apostolé Páně obcowali / a wtom od ných bráti rozsaudek co neyžitečněgšj: A kdyby nám pak byli y Apostolé žádného pšma nenechali / y zdálj pořádku následowati nenáležj / kterýž nařjdi a ystanowili těm / kterýmž byla poručena a zvěřena od ných Cyrkew S. a protož ne wýmyslům heretyčkým/ ale yak Orygenes wynaučuge řka: Nullis scripturis ita credendū sicut canonicis, hoc est Biblicis: Origenes in Matth. cap: 24. Žiádnému pšmu ginému wjry nedáwat / toliko Pšmům stare a Nowého Zákona. Otomě odemně máš dosti propowěděno. Neb Jan swatý tau Cyrkew dosti yasně oznamuge in Apocalipši cap: 21. Et ego Ioannes uidi sanctam Ciuitatem Hyerusalem, nouam descendentem de coelo, à Deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo, & audiui vocem magnam de Throno dicentem: Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis. Ay yá Jan widěl sem město swaté Jeruzalem nowé/ zstupuguce z Nebe od Boha připrawené yako Newěstu okrášlenau Mužy swému/ a slyšel sem hlas weliký z Trůnu řkauce: Ay Stá- neť Božj z lidmi a přebýwati bude snimi / to máš zgewně vřazanj Cyrkew swaté.

Hospodár. Činij zde zmjnknu Ireneus o mnohých Cyrkwjch neb Kostelich/ kdož wj wassli to gest/ o které mluwil Jan swatý.

Host. Snadno se každý wtipit může z oných slow které Jan swatý napsal w 17. Kapitule / a gšau wlastnjmi wstý Páně propowěděné takto: Pater sancte serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint vnum sicut & nos, cum essem cum eis ego seruabam illos in nomine tuo &c. Otče swatý zachoweg ge we gměnu twém / které sy mi dal / aťby gedno byli yakož y my/ dočud sem s nimi byl / yak sem ge zachowal we gměnu twém / které sy mi dal. Žadosti včimil slowu swému swatému yak připowědět ráčil w toho S.

M m m iij

Jana

Iana w Kap: 14. Et ego rogabo Patrem & alium Paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum, vos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit & in vobis erit, non relinquam vos Orphanos.

A ya prosyti budu Otce mého / a giného Vtěšitele dá vám / aby s vámi zůstal na věky / Duchu pravdy / gehož Svět nemůž přigíti / neb newidí ho / aniž ho zná / ale wy ho poznáte / neb v vás zůstává / a bude w vás / nezůstávajíme vás Syrotkami. Z těch slow můžes rozsouditi a poznati / že tá gest Církev Boží / a ne giná / gegůžto Kristus Pán blažovaný gest / a gest w spravování Duchu swatého / kterehož gů na věky za Správce podati ráčil / podle oných slow v Jana swatého w Kapitole 16. Adhuc habeo multa vobis dicere, sed non potestis portare modo, cum autem venerit Spiritus veritatis, ipse vos docebit omnem veritatem, non enim loquetur à semetipso, sed quodcunq; audierit loquetur, & que ventura sunt annunciabit vobis.

Gesťe (prý) mnohé věcy mám vám praviti / ale nyní nemůžete sněsti / wssak řdyž přigde ten Duch pravdy / naučít vás každé pravdě / neb nebude mluviti sám od sebe / ale cožkoli v slyší mluviti bude / a které věcy přigíti magů zvěstuje vám. Při teg tehdy zůstává Duch swatý / ne při těch nesworných / Bůh Pravda gest / a Duch swatý gednostegně od něo vynančuje wssěcký.

A protož dŭ Hylarius swatý / pŭssŭc de Trinitate lib: 6. Hæc fides scilicet Petri, Ecclesiæ est fundamentũ, per hanc fidem infirme aduersus eam sunt porte Inferorum. **Ta wŭra Petrova gest Gruntem Církye Boží / skrz tau mldě gsau wssěcky Brány Pekelné / to gest Kaply Heretycké.** Eusebius swatý pŭssŭc k Markowi Papeži Letha po Narození Krista Pána 310. řemito slowy dŭ: Ecclesiam Romanam matrem esse, & caput omnium Ecclesiarum, fatentur Pontifices Egyptiorum, sancta Romana Ecclesia semper immaculata permansit, & Domino prauidente & Beato Petro Apostolo opem ferente in futuro manebit, & sine vlla Hæreticorum insultatione firma & immobilis omni tempore persistet.

Církev swatá Římská wždycy nepostwřeněná zůstává 3 Lasty a opatrowání Božího za pomocy

mocy Petra swatého budaučně až do skonání Swěta zůstane. **Atanasius také pŭssŭc ad Liberium Papam mluví.** Vniuersalis Ecclesia vobis in Christo est comissa, vt pro omnibus laboretis & cunctis opem ferre non negligatis. **Wsse, obecna Církev gť wám w Kristu Pánu poraučená a swěřená / aby ste za wssyckni pracowali / a wssem pomocy dáwat neobmestkawali.** **Prokazuge se také památka / yať Eusebius pŭssŭc k Biskupům Egypťským** obedientia, Církev swatá Římská yať tento List oznamuge gůch ad Foelicem Papam psany. Ideo Pater beatissime, quia semper antecessores nostri & nos & uestra Apostolica sancta sede auxiliũ hauimus, & nostri vos curã habere agnouimus, præfatam Apostolicam & summam expetimus, iuxta canonum decreta sedem, vt inde auxilium capiamus, vnde predecessores nostri ordinationes & dogmata atq; subleuationes ceperunt, ad eam quoque quasi ad matrem recurrimus, vt eius vberibus nutriamur, quoniam non potest mater obliuisci infantem suum, sic & vos nolite obliuisci, nos vobis commissos, quoniam non leuibis nos inimici nostri implicauerunt, & quotidie facere moliuntur, afflictionibus, & apprehendere, aut ferro nos constringi minantur, nisi eorum consentiamus erroribus, quod nequaquam vobis inconsultis agere præsumimus, canonibus quippe iubentibus, absq; Romano nos de maioribus causis, nihil debere decernere Pontifice. **Proto (prý) Otce neyswětěgšŭ poněwadž wždycy staršŭ nassy y my také od wasse Apostolské swaté stolice / mli sme pomocy vtočŭstŭ / že o nás pěci a starost gmŭti máte / oto žádame wedlé Kanonŭw zřŭžení / aby chom od nŭ pomoc mŭti mohli / odkud Předkové nassy pořadek y přŭkazání y naučení wsseliyáké přigŭmali / neb nas welmi Učŭtatele nassy saužugŭ a trápŭ / a každodenně nám hrozŭ hroznyimi mukami popadnauti a gŭmati / gesliže gŭch blaudŭm nepowolŭme / čehož my žádným spŭsobem bez wassŭ Raddy včiniti nesmŭme / poněwadž to Kanony w sobě obsahugŭ a toho zbraňugŭ / aby chom my kromě Římského Biskupa o welikých a důležitých věcech nic před sebe nebrali ani vžnawali. Bychť mli wssěcko swědectwŭ o wžáctnosti té Církye swaté sebrati a vřázati / dlahoby chom otom mluviti museli. Na tom přestaň na ten čas / a mli se dobře.**

Hospodáře s Hostem / o

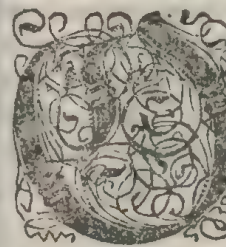
tom toho Heretickým gmenuge Církev svatá / pod
 Erbem a Tytulem starodávnjho Rodu na Slézsku / y roz-
 rozeného Panův Kežwycůw z Benderžjna / a na rozličných
 Statcích.

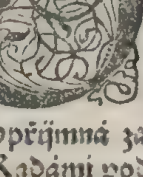

Zde máš Rytířská Nebešká znamena /
 Senž sních památka věčná zůstařena.
 Slavným Řezvicům Měšic y z Hvězdami /
 A Rytířskými ozdoben Traubami.
 Zlasný Slas Bratře zdářna odních býřwal /
 Šehož bezpečně a stále vžřwal.
 Jan z Benděřjna Muž welké wzáctnosti /
 Šaudjřm gšauc / bránil tých Bragin wolnosti.

K Drozenímu a Statečnému

mu Panu Grzegorzowi Kozłowskiemu z Kenderjina a na
Petrowiczach Saudcy Ziemskemu Anużetstwu Oppolskie-
mu a Katibojskiego / a z gminy Panów Bratrów / a Strzycy także gminy / Pa-
nu Wacławowi Kozłowskiemu z Kenderjina a na Benderjnie / służbu
swą wozkazując.

 Starożytności wziętného Rodu W. M. w
tom Sztambuchu mezy ginými Pany Saudey / též mi
podobě pořádku přišlo zmínku učinit / částku toho Roz-
mlauování Hospodáře z Hostem / pod Týtlem a Kr-
bem W. M. podati / jakožto wziętných a zdárných
předků / Kralům a Knížatům zaslaužených potom-
kům / kterým až posawad pro gých znamenitá věr-
ná a upřímná zaslaužení / o kterých se paměti nacházegí / že nymow-
šym Kadami pod gých Doby zasedávali / w Radě y w Uradách Zem-
ských / Septmany Zemskými y Hradům prwních w tomto Knížetství
bywali / o čem se na giném místě obsijtněgí oznámí : Za našij paměti
ne w podlegšij wziętnosti potomkové gých / Otcowé y Strycowé W.
M. Cysářow nepřemožených y Domu S. ArcyKnížat Rakauských a obz-
wzláště onen netoliko maudrey hlavy ale pro wše spráwy památky hoda-
ný / dobré paměti Drožený a starceňý Rytíř / Pan Jan Kozwice negn-
legšij Pan Otec W. M. Saudy Zemsky Knížetství toho obogáho /
kterého sacrosancta vora & decreta musegí býti mezy Slezáky časy wčnys-
mi / byl to Pater Patrie & defensor libertatis .31 což má oto náhradu že W.
M. posteritas geho Synowé nystaršij k tymž místům docházeti ráčte /
staršij Pan Bartholomeg w Saudu Oppawského krale / a Knížetství
Nuž magni ingenij Osobu W. M. takže w Oprolškém a Katiborštem /
w tegž wziętnosti widim / ktere také dotes animi sroce na tento čas wspo-
menut nemohu / Krátkosti sfolkuhgé / každý se dočítat může / že y Mo-
narcha tak možný y maudřej y krale také wznesšené k takowé správě a sus-
žbě wšlech pořádků k napravowání wolili Osobu W. M. Cožbych
měl syroce spomýnat Ženský Národ w Rodu W. M. dluháby gisté bý-
ti Zystorya musela / dost na tento čas mieti ráčte / že wlastnij Tetku W.
M. připomenut Drozenau a wziętnau Matronu Paní Annu Kozwicowau
z Kendřína / kteraž w starodáwný a wznesšený Rod daná byla / Pa-
nůw Sfelbůw / a splodila y nadto wychowání Plawné dala Synu swé-
mu Panu Wácslawowi / který nyněgšých časůw našých gest jako fa-
kula neggašněgšij w tyto Stormaucené časy / glauc Kanclérem Knížetství
Oppolského a Katiborského / a Cysáře S. M. Kaddau. Nemohu na
tento čas syroce o wziętnosti Předků W. M. mluwiti / kterij bywa-
li milowňscy Wlastij milé / Plácu sšyřšijho k tomu potřebij / zde toliko
W. M. wkazugí / o co Sedoré W. M. Krwe swé litowat a rozlįwat

27 11 11

neželeli

Předmluva

neželeli / by toliko Dům Boží a služba jeho svatá w Sláwě dávně zů-
stávala / kterau Předkové svých od sedmi seth let přigali / nechťeli toho
Cytule Waffm Milostem Potomkům svým Pánu Bohu mrzutého He-
retického zůstaviti / mnoho o tom Kronyk Slávké za Krále Mathyáše /
y ps Mathyáše dluho rozprávějí. A protož W. M. vřazuje s této
rozprávky Hospodáře s Hostem / kdo Heretickým se gmenuge / W. M.
yako Páni mauděj poznati rácte / kdo wřzy hodněgssy / gestliž staň dá-
ný Doktorové swatý Pánu Bohu welmi milý? Gestliž ti nowý Dá-
lowé omylný / který z podvodu Čertowského na Církev Boha w Tro-
gícy gednoho opravdowau z pých a z reputnosti ssturnugy / kterýž nes-
přemohau / yako to W. M. z toho krátkého Rozmlauwání zrozumíte / ony
podlé vzácných Předkůw svých za Ochránce býti rácte / z čeho ona pře-
powěd podlé Zalmu 1 z 1. w Weršy 12. Wám od Pána Boha k po-
těšení a rozmnožení potomkůw W. M. půjde / a odemne Sárek malý
z lásky přigawssy non donum sed animum W. M. sobě považugje / Pany a
Přátely láskawými býti rácte. Datum w Brně Léta 1608.

Waffm Milosti

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký

Hospodář s Hostem

o Rozmlauwání Hospodáře s Hostem o Po-
řádku Círky swaté.

Hospodář. Já se s tebou zde hádám sám newym
proč / neb sem ya Ewangelik a ty na Heretyky křičís? po-
wěz mi toho wy Heretickým gmenugete? neb se my Katho-
lyky gmenugeme.

Host. Ambrož swatý w gednom Kázání swém
praví tak. Hæresis græce dicitur ab electione, eo, quod
eam sibi quisq; eligit disciplinam quam putat esse meliorem.
Ambrosius in quodam sermone. Kacířstwý a odtržení od
Círky swaté wseobecne / gmenuge se z Křesťeho Jazyku
od wolení / proto že sobě každý wywoluge Bland a nauče-
ný gake se genu liby / swého ne tak gak Pan Bůh strz Ducha
swatého naučiti ráčil / ale yako won znadechnutý Pých a
reputnosti své / a Anděla swého w hlavě své sobě wymysli
a protož takowý Mistr / Qui est magister erroris non tantum
Hæreticus, sed etiam Hæresiarcha dicendus est.

Hospodář. Protož by neměl trestan býti / když on
takowé naučení sobě wolí / které rozumí býti neglepssý / a
k Chwale Boží nevyžtečnégssý / neb my se samého Ewan-
gelium držíme.

Host. Dobře powěděl Origenes swatý. Clau-
sum habeat os peccator, quia qui seipsum non docuit, alium
docere non potest. Homil: 38. super leuit: Nechť (přý)
má zewřenau Hubu takowý hrýssý / který se sám nenaučil /
a gineho včít nech zanechá. Ať připomenu slova které na-
psal Beda Doktor Půsina swatého takto. Frustra sibi offi-
cium doctoris usurpat, qui discretionem Catholicæ fidei igno-
rat, neq; sanctuarium Domino, sed ruinam sibi ædificant, qui
docere alios regulam, quam ipsi non didicere conantur. Beda
de templo Salomonis. Nadarmo (přý) Anřad Doktorský
sobě přiwlastňuje takowý / který swaté wseobecne wřy
newmý / neb takowý ne Swatyni Pánu Bohu slawí / ale
sobě Pád a zahynutý wěčné horuge / který gine wyučowat
chce Regule které se sám nenaučil / hrých proti Duchu swa-
temu zgewně páse / kdo se na takowé naučení podlé hla-
wy své podává. A protož Augustýn swatý důwodně

U n n ij

vřazuje

vřazuge poznat potom Heretyka každého tímto slovy. Hereticus est, qui pro alicuius temporalis commodi, & maxime gloriæ vanæ, principatusq; sui gratia, falsas ac nouas opiniones ignit, vel sequitur. Hæreticus est, qui conceptam noui erroris perfidiam pertinaciter defendit. Hæreticus est, qui non credit quæ sancta Catholica credit Ecclesia. To (prý) gest Heretyk a odřezanec od Cýrkwe swatě / kdo pro něyáky časny užitek / zvláště neywjce staragý se o chwalu márnau časnu a nad jiné předku a pochvaly dosazení a obdržení y wywýssení nový pořádek wjry stanový a rozšyvá / toho se drží y toho následuge / w Cýrkwi swatě Ducha Swatého naučením pohedagý. To také Heretyk / kdo w nové začatého blauda / zvrputile a pyšně brání. To také gest Heretyk a odřezanec / kterýž tomu newěří toho se přidržíwati / a tomu wěříti nechce / co Cýrkew swatá Katholická neb wseobecna wěří a wěříti wyučuge / tak Augustýn swatý Heretyka opowýdá / a ku takowému každému díj wýstrahu dáwage. Nimis peruerse seipsum amat, qui & alios vult errare, ut error suus lateat, quanto melius est & utilius, ubi ipse errauit alij non errent, quorum admoniti errore careant. Augustinus ad Marcel: virginem. Přijliss (prý) wsfetečně a zlostliwě takowý každý na sebe láskaw / který o tom pečuge / aby jiný spolu s ním blaudil / kdo sám zblaudil / atím aby se blaud geho pokrýwal. Oyakby mnohém lépegi a vžitečněgi gemu bylo / aby w tom wěci on potlauzl a po blaudil / jiný neblaudil / geho blaudem gsauc napomenutí, geho se wýstýhali.

Hospodár. Jáť newjm w čemby oni blauditi měli / wsfat oni proti wýmyslům lidským toliko mluwí / a slowa Páně opravdowého z Ewangeliu swětle wyučugí / a Prawdy Boží brání.

Host. Řehoř swatý na takowé bránění prawdy Boží / takto mluwí. Omnes hæretici dum Deum defendere nituntur, offendunt. Qui dum fide consulunt sanctorum mentem fortiter affligunt, nec tamen per cuncta quæ loquuntur à veritatis cognitione desipiunt, sed plerumq; & stultis prudentiam, & fictis vera permiscunt, ut dum ex veritate aliquid prorogant, facile ad falsitatem trahant. lib: 11. Moral:

Wsfychni

Wsfychni (prý) odřezanci / když w čem Pána Boha zástawěti chtějí / a geho Ewangeliu zle rozumějí / po swé blawě slowa geho wyládagý a brání / spýs geho rozhněwagý nežli sobě láskawým včíní / neb to nač se oni zchytěle smlawagý a radí / zmužile smyslům swatých vblížu / gý a gých vřýstgý / neb wsfecto to což mluwí welmi se w poznání prawdy omýlugí / z bláznowostí swým oparrost / a z blaudy prawdu chtějí pomýchat / a to co chtějí s prawdy wytrhnanti / wsfecto k swé sfašsy natahnanti chtějí. A protož wýstrahu dáwá Jeroným swatý pýšný rakto. Super Epistolam ad Galatas, inimica sunt Deo omnia dogmata falsitatis, & omnes hæreses. Nepřítelnyé Boží gest wsfelká sfašsná naučení / a wsfectné herezes a protiwenstwu Cýrkwe swatě. Bernard swatý také o nich prawí. Hæretici nec rationibus conuincuntur, quia non intelligunt, nec auctoritatibus corriguntur, quia non recipiunt, nec persuasionibus flectuntur, quia subuersi sunt, mori magis eligunt quam perueri, horum finis interitus, horum nouissima, æternum incendium manet. Hereticy ani se rozumem nawěsti dagí / aniž rozumějí / ani wzáctnosti písmá oprawení býti chtějí / proto že písem nepřigýmagí / ani se dobru a zdrawu raddau wywěsti zblaudu nedadí / proto že přewrácení gsa / wolegí radegí pomýti než se odwrátiti / a protož gegých konec wěčné zattacení / a gegých odplata a náhrada wěčný Obě.

Hospodár. A takž nás odsuzujete na wěčné zattacení?

Host. Saudu zde žádného není / wýstraha se oznamuge Muzím swatých Cýrkwe swatě Slupům / kdo na to bedliw nebude / na swúg to wrub číní / a stane mu se podle slow Apóstola Páně / což k Ešezským dí: Unusquisque quod fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, siue servus siue liber, Každý (prý) což kdykoliw dobrého včíní / také mážes rozuměti y zlého / za to náhradu wezme od Pána Nebe y Země / budeli sluha neb wolný / a protož přátelská rozprawka mezy námi w takowých wěcech vprýmná a w rná býti má. Včitelům takowých Bratře neposlaucheg / prawda Boží swětlá gest / a protož Ambrož swatý wýstrahu dá:

A n n i j

wá řka:

wá řka: Nolo te imitatore esse noctuæ, quæ licet per noctem vigilet, per diem tamen pigra vel ceca est, quæ grandibus oculis tenebrarum caligines eligit, splendorem lucis horescit, mirum enim inmodum illuminatur obscuritate, sed ipsa luce cecatur: hoc animal Hæreticorum figura est. Ambrosius in sermone. **Nechy té gmýti následownýkem Sowy / která ač koliv přes Noc bdí a cýtí plyně / ale wedne leniwá a slepá gest / a protož swým Očím hrubým temnosti vyhledává / světlosti a paprskům jasných se ošťuhá a welmi se gých ošťuhá / neb gý světlost škodí / temnosti se ošwěcuje / jasnosti se oslepuge / a toho Ptáka proto Předykantům Heretyckým připodobňuje / neb se také na gewo vřezati nesmějí / toliko pokautně / čím které ošťuhali a zawedli / rozumky své obgewugí / blaud wychwalugí / prawdu haní / které Pán Bůh na swau Cerkew dopustiti ráčil / pro wywolání swých doznání šklosti / jak Augustýn swatý púsýc de diuina prouidentia takto mluwí. Ideo diuina prouidentia multos diuersorum errorum Hæreticos esse permisit: ut cum interrogant nos ea quæ nescimus, sic discutiamus pigritiam & diuinas scripturas addiscamus unde Apostolus ait: ut probati manifesti fiant &c. Proto (prý) opatnosti Boží mnoho Heretyků z rozlúčenými blaudy dopustil / aby kdy nás se ptagí oto čehož mi newýme / vměliby gmetak roztráší neyapnost a wahawost gých / gšauc w púsím swatém zběhlí a wynaučení / jakby se oni syděli / a Pán aby znal po nás bedliwost / jak Apostol dý: Aby byli zgewnými došwěčenj Služebnýcy Páně. Púsýc také de Ciuitate Dei týž Augustýn swatý takto řka: Multa quidem ad fidem Catholicam pertinentia, dum Hæreticorum inquietudine exagitantur, ut aduersus eos defendi possint, & considerantur intelligentius & intelligentur clarius, & instantius prædicantur, nam ab aduersario mota est quæstio, discendi existit occasio. **Mnoho wěcy náležitých k wýře swaté Katholické neb wseobecne / kdy od Heretyků bywagí nepokogné pobuzené / aby sme se gým obrániti mohli / a šetrně ge rozeznavali / srozumíwali swětlegí / a plyněgí ge oznamowali / neb od protivný řka otázka začatá / dáwa přjinnu k wyčítanj pilneho mluwení o prawdě Boží / ne na pyssném wychwalowaní a tla-****

chaní

chaní / jak o Tulliosowi mluwí také Augustýn swatý řka: Non enim placet sententia Tulij, maximi authoris Romani eloquij, qui nullum verbum quod reuocare uellet emisit. Quæ quidem laus, quamuis preclarissima uideatur, tamen creditur de nimium fatuo, quam de sapiente perfecto, sed si in bonam partem accipiat, ut quempiam talem fuisse credamus, qui cum sapienter omnia loqueretur, nullum nunquam uerbum quod reuocare uellet emisit. Hoc potius de hominibus debet quia à Spiritu sancto locuti sunt, quam de illo quem hic Cicero laudat saluberima pietate credendum est, ab hac ergo excellentia, tam longe sunt, ut si nullum uerbum quod reuocare uellet emisit, non mihi igitur Tulliana illa blanditur, sed angit me plane illa oratoria sententia, nescit uox emissa reuerti. Augustinus ad Marcellum: Neljubí mi se zdání Tulliusa onoho slawného Weymaluwe Římského / který prawí / že žádného slova nikdy neřekl / kteréhožby potom želel měl / kteréhožby wychwalován ačkoliv se něco býti zdá / y v mnohých w nemalé wzáctnosti gest / wšak w prawdě tak mi se zdá / že welmi hlaupe a nemaudré gí / a zwláště kdyby se na dobran stranu wykladati mělo / kdybychom wěřili / že byl takowý Cizlowěl / kterýž wždycky maudré a podstatně mluwil / tak že nikdy slova žádného propowědeného nelitowal a nepýkal. Tobý se raděgi otěch mluwilo Lidech Božích Duchem swatým naplněných a ošwěcených / a kteří od tehož Ducha swatého mluwili / anižli otom Pohanu / který se tak dalece wychwalowal / kterého hlupěmu wíce než maudré přirównáwati se hodí / neb mne zšuzuge onono propowědení Ciceriusowo / genž řýkal: Nemět (prý) slovo gednauce wypuštěné spátkem se nawrátiti. Takowé wychwaíy o sobě rozuměgi ti odlučeni od Pána Boha Předykanti / na které křičí Augustýn swatý řka: O quam descendendus est error hominum, qui clarorum virorum quedam non recte facta laudabiliter se imitari putant, à quorum uirtutibus alieni sunt, Idem Augustinus de unico Baptismo: O jak se (prý) zewšsy bedliwosti máme šetřiti bludů w nowě zrosilých takowých lidí / kteří wznessených skutků Muzů slawných neprawě dovedených / zdagi se sobě welmi dobře následowati / a toho neznagi / že od gegich ctnosti daleko gšau se odcheylili / k takowým

wým Bernard swatý mluwí : Time sagitam, leuiter volat, leuiter penetrat, sed dico tibi, non leue infligit vulnus, cito interficit. Nimirum sagita hæc vana gloria. Bůg se Střely / ať lehučťo letí / lehučťo proběhne / aleť pravím / žeť ne lehťo zada ránu / brzo zabije a zamorduje / wzlášť pať ta Střela prázdna chwála. Neylepe se Bratře držet Cesty pravé vtřené od mnohá Set Let / zůstáwat w Cýrkwi při Krystu Pánu / netaulat se po Kaplách Čertových / neskodí zstúpíť z cesty / ale toľko nohami ne dobrými Mrawy / Nať Augustýn Swatý dť : Nonnullis profugit aliquando errare, sed in via pedum, non via morum. Daleť také dť : Aduersaria est confidentia, quæ periculis vitam suam pro certo commendat : & lubrica spes est, quæ inter fomenta peccati, saluari se sperat, incerta victoria inhostilia arma pugnare, & in possibili est liberatio flammis circumdari & non ardere. Protiwné (prý) to gest dauffání a wssetečné / kterěž žiwot swůg w nebezpečnstwůg zagistě wwozuga / a welmi nebezpečná gest taťťowá nádege / kteráž w mnozstwůg hříchůw a neprawostůg / čromě pokání očeká wá / negistě gest takowé wjřčstwůg / gsauc mezy Nepřátely obklíčeny a mocy sylau Bog snima wěsti / také nemožné a nepodobné wjřwobození / Ohně čoy co gwaltowně obklíč / aby w něm zhořet nemělo / taťť také podati se w moc blauidněku zawedenému geho klamliwým sljbum dáti se swěst z Cesty spasýtedlné dáwné staré vtřené. Wenadarmo Jeremiáš od Pána na nás w Kozbůlu ssesím křiči : Hæc dicit Dominus, state super vias, & videte, & interrogate, quæ sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis refrigerium animabus uestris. Taťť mluwí Pán / Stogte na cestách / a hleďte / y ptagte / která cesta dobrá / tauž (prý) gděte / a nagdete ochladu Dusem wassým. Uluděc křiči w Příslowých w Kap : 22. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui, Nepřestupůg Hranic a Meze staré / kterau učinili Otcowé twogi / Praprapradeťowé twogi. Ecclesiastes také napomíná iťka : Non te prætereant narratio seniorum, ipsi enim dedicerunt à Patribus suis, quoniam ab ipsis discas intellectum, & in tempore necessitatis dabis responsum. Nezpuštěg se naučení Staršých twých / doptáweg se ho / neb se oni také naučili od Otcůw swých /

nebo

nebo wím se od nich naučís zrozumění / a času potřebneho dáš odpověď. Taťť Bratře / taťť Sapientiam omnium anti-
quarum exquiret sapiens, & prophetis vacabit. Wsseliyate mandrosti Staršých swogich / doptáwat se bude Muž mandry / a zanechá klamliwých Prorokůw a Bludnůk / wssalešných wemyslůw nowých / Podle Apostola Páne napomenuti / genž dť : Rogo autem vos fratres, ut obseruetis eos, qui per dissensiones, & per offendicula præter doctrinam, quam didicistis faciunt, & declinate ab illis. Prosým wás (prý) Bratři / abyšte se wstřihali těch / kterých strze neswornost a zhoršeni / nadto naučení / yaťť gste se wy naučili / dělaťgi a začínagi / oštrjhegte se a odcheylte se od nich. Takěť Tymoťow w prwním / w Kapit : 6. piššýc dť : O Tymothee depositum custodi, deuitans profanas uocum nouitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ, quam quidem promittentes circa fidem exciderunt. O Tymothee / střez Pokladu toho draběho / to gest naučení Swatěho / oštrjhaťgi se nessesetných nowých hlasůw nowěho naučení / otázeťť ssalessného gměna a Tytule zleho a zradněho naučení / kterěho něťť kterých připowidaťgi za dobré a opravdowé wyučiwagi / aťť daleko od naučení nasleho y od wůry odpadli. W dru-
hým paťť Listu w Kapit : 4. křemuž Tymotheowi dť : Erit enim tempus cum sanam Doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria, coaceruabunt sibi Magistros, procuentes auribus, & à veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur. Bude (prý) čas takowý / čoy zdrawěho naučení zachowáwat nebudať / ale na swau wůli shromáždiť sobě Mistry / přeražegic Wssy / a od prawdy ge odwráćegic kř swým ssalessným a zradným fabulam / neb zmeysleným Kozprávám obráćegic. Jan také w druhé Kanonice dť : Quoniam multi seductores exierunt in mundum, qui non confitentur Iesum Christum uenisse in carne, hic est Seducor & Antichristus. Nebo wím mnozy Zwodnůcy wysli na Swět / kterých newyznáwagi Pána Gežůsse Krysta přigití na Swět w těle / a takowý každy gest Zwodník a zgewný Antykřst. A protož dť 1. Jan 2. Kapit : Vos quod audistis ab initio in uobis permaneat, si in uobis manserit quod audistis initio, & uos in Filio & Patre permanebitis. Wy (prý)

O o o

co gste

co gste od začátku / totiž od nás znančení našeho slyšeli / zachowagte / a gestliže to trwati bude / co gste slyšeli od nás / od počátku wry Krysta Pána / y wy také budete w Synu y w Otcy přebýwáwat. A protož se wystřihag Bludůw a fšallse Predykantůw zradliwých. Což y Gidaš Tadeus w Kanonice své napomíná / řka : Vos autem verborum Christi memores estote, quod prae dicta sunt ab Apostolis Do mini nostri Iesu Christi, qui dicebant vobis, quoniam in nouis simo tempore venient illulores secundum desideria sua ambulantes, in impietatibus, hi sunt qui segregant semetipsos, animales, Spiritum non habentes. Wy tehdy na slova Krysta Pána pamatugice / kteréž wám oznámili Apostole Pána našeho Gežisse Krysta / kteréž wám prawili / že w ostatný Dni přigdan Posmewáci prawdy Boží / a podle žádostí swých / we zlostech a swýwolnostech se správugíce / tiť gšau kteréž se sami oddělugi Lidé bestialstij Ducha Swateho ne magúcy. To máš zgewnau weystrahu Apostolskau od wassých Predykantůw.

Hospodár. O pro Pána Boha / wšak y wassí Kneží gšau zlí a nemráwní / yalť gsem to negednau prawil.

Host. Nát gsem také tobě dal odpověď na to / že neyhorššy Knež / počawad při Krystu Pánu zůstawa w Cyrkwi swaté geho / může gestť se wopravit / a k poznání sebe sameho přigúti / yako Pán dobrotiwý / milostiwě toho po nim očekawa / y mnoho gemu fšolků činí / tak yalť Gidašowi činiti ráčil / zhyneli w zlosti své / tak yalť Gidaš sám sobě chtúce / zle včíní / A wšak gestliž ne z takowau rozpáci / yalť Gidaš zegde z Swěta / ale dauffánliwost w milosřdenstwj Páně / a naděgi počkádati bude / poněwadž od Pána neodstau pil / k milosřdenstwj přigúti může. Ten pak který od Pána odstau piwššy / z Owčince geho wyssedwššy / swá wolně se tula / gině za sebau wywozugie / takowý milosřdenstwj Božího odsauzen gest / neb gest Apostata Tuláč / o kterým Mudřec w fšestě Kapit: dý: Homo Apostata vir inutilis, graditur ore peruerso, annuit oculis, terret pede, digito loquvitur, prauo corde machinatur malum. Cžlowěť taulawý a fšalešný učitel / přigmuge a hlaholi Razykem / a zlymi y přewracenými

wracenými vstly / mthagic Očima / Uobu wrti / Přstem rozpráwí / a zlém Srdcem zlost páše / a smeyšlí o sobě / že on nadewššecť gině naywčeněššy y neywerneššy Učitel / a naydokonaleššy Slowa Božího. A Augustým Swatý wystřihá řka Serm: 49. Ipsa est perfectio hominis inuenisse se non esse perfectum. Toto (př) gest naygššegššy dokonálost Cžlowěť každého / wšdyčť se vžnawati nedokonalým a wýru swatau stále zachowáwat wewššým Duchu swate.

Hospodár. A to yako má wykonat wýru Ducha swatému gedenkaždy z nás / kdo o geho wýře pišše?

Host. Ducha swateho Spráwa y řád / gest w Cyrkwi Boží: a proto Augustým swatý dý / piššyc de Spiritu & litera, Capi: 31. Quid est credere nisi consentire verum esse quod in sancta Ecclesia Catholica dicitur. Což to (př) gest gineho wěří / toliko powolit a wěříť / že to wššecť prawda gest / co w Cyrkwi swaté wššeobecně se prawí a w ywcu ge. Tak s Pánem Bohem wpořogeni budeme / yalť nas w tom potwzuge Ambrož swatý řka: Pacem cum Deo habere fides facit, non Lex, haec enim nos Deo reconciliat, sublati peccatis, quae nos Deo fecerant inimicos, & quia Dominus Iesus huius gratiae minister est, per ipsum pacificati sumus Deo. Ambros: ad Rom: Capi: 5. Potog mýti se Pánem Bohem / Wýra sprawuge ne zákon / tá nás smýť se Pánem Bohem / odstrčiwššy hčúchy / které nás byli včínili Pánu Bohu nepřátely / A giž Pán a Spasýtel náš Gežiss Krystus této lášty Spráwce gest. Strž toho gšme spořogeni a smýťenij z Bohem Otcem / W ničemž nenij pochybnosti w Cyrkwi swaté / wewššem nás zůstawiti ráčil / bezpečně Spasýtel náš.

Hospodár. Medle o wššecť prawdě prawíte / toliko w samé Cyrkwi wasse / ginšše tupite / a Bludnjky zúwete.

Host. Můžeme se tjjm pochlibiti / že giná Synagoga / a giná Sekta Kacyřská ta gey mýti nemuže / a proto z welikan dauffánliwosti mluwíme oně Slowa / které Seo neka napsal in Epistola řka: Magna est vis veritatis, quae contra omnium ingenia, caliditatem, solerciam, & contra fictas hominum insidias facile se per se ipsam defendit. Welká (př)

Ooo ů

gest

gest moc a syla prawdy swate/ neb ona proti wseckym rozsumum a wtipum / proti chytrosti/ proti wotipum a dumy slum/ y proti zmeyslenym zradam / snadne se sama strz sebe obranu / a Prawdy swate obyceg zdawna zachowaly gest/ na miste tym w Cyrkwi swate : A protoz za obycegem a zwyklosti nam hledet nalezi / yak Cypryan swaty mluwi w gednym Bazani swym takto : Consuetudo sine veritate, vetustas erroris est, propter quod relicto errore, sequamur veritatem, scientes quod veritas vincit, veritas valet, & inualefcit in aeternum, & uiuit, & obtinet in saecula seculorum. Obyceg krome prawdy/ zastaralost Bluduw gest/ A protoz opustiwse Bludy/ nasledowati nam nalezi prawdy / we danc ze prawda wytez: Prawda/ wzactnost welikan ma/ a wecně se rozmaha / ziwá gest a wecně zústawa/ na myslu nepromenitedlně. Takowa gest prawda Cyrkwe swate/ tomu wěť Bratře.

Hospodář. V my se také obyčege Předkůw nassich drzime/ yak koy y wy/ swym tak mnoho se gum dūwēugem: proti wassym obyčegum tegoz swateho Cypryana slova nalezagi se genz dj: Consuetudo quae apud quosdam irepserat, impedire non debet, quo minus veritas perualeat & vincat. Obyceg (pry) ktery mezy nekterymi se rozmohl / překážky činiti nemá/ gestliže ho prawda přemože a wytez. A proto poslančegme rady Jeronýma swateho/ genz dj: In quantum possumus sine peccato vitare proximorum scandalum debemus, si autem de veritate scandalum oritur, utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur. Tak mnoho yak můžeme/ ostrýbat se máme činiti zhorsseni Bliz nym nassym/ neb gestliž se s prawdy zhorsseni rodij/ radi ge mu toho powolme/ a prawdy swate neopussčegme.

Host. Na ten čas s tebau mluwiš wijs nechcy o Heretycych/ neb na giných místech podle potreby o nich nagdes/ A za tím se mēg dobře.

Rozmlauwání

Hospodář s Hostem / o

Spowědi/ gestliže potřebná gest lidem Křesťanským
neb ne / pod Tytulem Drozeného a statečného Pana
Petra Přislawského / Páse Zemského / Bnizetstwi Oppols
ského a Katiborského.

Od Jowysa moineho ten Labut na Tebe /
Lidem welmi tu weliké podan potreby.
K ti genz ho w tom Bragi za Erb vžiwagij /
Te mensij nám Lužitel y slawu delagij.
S samého Přislawského Petra znat můžeme /
W gakekoliw potrebě tolko ho můst chceme.
Hognau slawu tēm Bragim y ozdoby množij /
Tymž ho obdar s potomky geho Synu Božij.
O o iij

K Rozrozenému a Statečnému

mu Panu Petrovi Přisowskému z Přisow/a na Małosse-
wicz / Přisari Zemskému Knížectví Oppolského a Ratiborského / mému
welice láskavému Panu a Příteli. Službu svou wstazuge.

Podlé porádku při tak vzácné Lawicy a po-
dle Aučadu W. M. na tento čas w tom mém Sstam-
bchu / že mi přislo Erb W. M. wspomenaut / welice
se s toho radug / že netoliko hlavou a sedce své tým wte-
řím / které wždycky k službám porowlné gest / ale také
Kuka která k Slawly Syly nemá / Přerem podle vpřim-
nosti gmeno W. M. gíným oznamowati bude / aby znali a wěděli quali &
quanto virochut má wsecka nachýlená gest imò viro omnibus virtutibus pru-
dencia & iustitia ornato, pietate in Deum & proximum & in sancta religione
Catholica tak utvoreného / že oných swatých předkůw svých gradum wstu-
powati nerácte / podle gých spůsobu postupug / že toho pálně ostrěha-
g / quod prudentem & pientissimum Christianum decet, tak yak z welkau
hognosti a ctnosti Slawný Labutě w ty Krage zageli / za panowání Bo-
leslawa Kríwowského z Danamarského Kralowství / yak o tom Krony-
ty patně opowugdag / poklady welmi hogné z sebau wywezsly / sedmdesas-
te sedm Kostelůw z tesaného Kamene wystawili / y we Wratisslawij dwa
Kláštery bohatě ge nedaw w swatého Wincetiho / a w Panny Maryge
na přislu / třetij Panům w Strělně na Lugařách / z čehož y wlastních
předkůw W. M. docházím / které podle možnosti hognost Domu Božij-
mu prokazowali / yak se při Kostelích památky nacházeg / kdy před čtyř-
mi sty léthy sfundowali Olav w Zpytom / kteréžto Město Měclaw Kníž-
že gmenowané sfundowal / Syn Woleslaw Kríwowské / a wlastní Strýc
těch Knížat / kterým se Slězsko na podjlu dostalo / týchže předkůw wlastních
potomkůw / Pan Wacław a Pan Gindrich Přisowských / na žádost Bi-
tomských Měšťanůw / pokud gestě Duch swatý toho Města odstauriti
byl nerácl / a Wjra swatá Katholická w něm panowala / Čest a chwá-
la Pánu Bohu podle Starých Aposstolského se odprawowala / Kněžij
do tých Oltářůw podawali. Nechey syroce gíných předkůw W.
M. wspomenaut / wssak mi se zdálo gestě Děda W. M. aneb gij Pra-
děda Pana Mykuláše Přisowského Sandýho Krage Bitomského wspot-
menaut / který také před stem a osmi léthy / yak to mnohé Paměti opowu-
dag mnohá dobrodinij Kostelu Božijmu mnoho Sausedům y Poddaným
swým Přisowanům wklazowal / z čehož mu mnohé Blahoslawenství až
posawád na W. M. wlastně potomky geho připadag od Pána Boha /
a žeby tijn wjcegg se rozmáhali / toho yá tak wsslechtile a wzácně Osobě
W. M. y s potomstwím negmilegg / a při tom wssemu wzácnému
Kodu W. M. wsslech Panůw Přisowských z Přisowa wěrně wynslugj.
Na ten čas tijn malým Dávkem y Krátkým Kodem W. M. starodávně
připomenutým darug / o to Pána Boha prosyti budu / aby ch za maličkým
mým wissowaním z sedce vpřimného w lásce W. M. y wsslyho wzácného
Kodu W. M. držán byl. Datum w Brně Lětha 1608.

W. M. w službách wolný

Bartholoměj Paprocký z Glogol rč.

Os Rozmlauwání Hospodáře s Hostem / o Spowědj. 80

Hospodář. Máš mně z toho wywěsti / mámli se yá
tež Knězu hějchůw svých spowudat / či toliko Pánu Bohu
samému / proti kterémuž gsem toliko samému zhřessyl / a za
ně pokání činiti na Serdec swým / yá wěřím / že tak praw
Pánu Bohu budu.

Host. Gestliž Pán Bůh Stwořitel náš to po nás
míti chce / abychom se tak očistiwali z hějchůw našich
před Služebnýky geho / proč z toho se wylamowat máme /
naučiti to rácl w Zákoně starým / proč bychom toho y my
plniti neměli. Ano máš Numeri 5. Cap: Loquere ad Filios
Israel, Vir siue mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis quae
solent hominibus accidere, & per negligentiam transgressi fue-
rint mandatum Domini atq; deliquerint confiteantur peccata
sua. Mluw (přij) Mogijšy k Synům Izabelským: Muz
aneb Žena / kdyžby co učinili / ze wsslech hějchůw kterých při-
hážeg se lidem / a srze nedbanliwost přestaupiliby Pěká-
zanij Božij / nech se spowugdag a wyznawagi hějchy své.

Hospodář. To může geden učiniti před druhým /
Kněžij nehledag / a Pana Boha sobě na Serdec swým za
swědka berauc / To co se přihodilo / že na potom toho wy-
střihati se budu.

Host. Kdyby to rozuměla Cirkew swatá za dosti
učinění / giste tomu wěř / žeby našich marnosti wědět sobě
nepřála / ale že Pán to sám naučiti rácl / yak in Leuit: Cap:
13. dj: Každý Malomocný / aby přiweden byl před Biskupa /
aneb kteréhožkoli z geho Synůw / a tak vzdáwen a očis-
třen bude. Ecclesi: také mluwí: Confiteberis uiuens & uiuus,
& sanus confiteberis, & laudabis Deum, & gloriaberis miserationibus
eius quoniam magna misericordia Domini, & propici-
atio illius conuertentibus ad se. Spowugdati a wyznawati
se budeš / žiw a zdráw gsa / chwáliti budeš Boha / a chlubiti
se budeš z smilowání geho / neb weliké gest milosřdenstwj
Božij / a slitowání geho nad těmi / gestto se obrácugi k němu.

Hospodář. To wssacko yá spraviti mohu sám w
sobě / kdy se Pánu Bohu wždycky spowugdati budu na Serdec
swým.

Host.

Host. Alle poslaucheg co mluwí Salomon: Qui abscondit scelera sua, non dirigitur, qui autem confessus fuerit & reliquerit ea, misericordiam consequetur. **Kdož** (prý) se kryge z hříchů swými/ nebudeť naprawen / ale kdožby se gich wyznal / a gich zanechal / teně milostdenstwí Božího nabude. **A** protož Spasitel náš nenadarmo řičy račil v Mathausse 8. w Kap: 18. Quaecunq; ligaueritis super terram, erunt ligata & in coelis, & quaecunq; solueritis super terram, erunt soluta & in coelis. **Cožkoli** rozvážete na zemi / budeť rozvázano na Nebi / a což swážete na Zemi / bude swázano na Nebi. **Poslaucheg** také coť Ambrož swatý mluwí: Ecce nunc tempus acceptabile adest, in quo confessio animam à morte liberat. Confessio aperit Paradisum, Confessio spem saluandi tribuit, vnde scriptum dicit (Isai: Cap: 43.) Dic tu iniquitates tuas ut justificeris, his verbis ostenditur qui non meretur justificari, qui in vita sua noluit peccata confiteri: illa ergo confessio nos liberat à morte, quæ fit cum poenitentia. **Ay hle** nyní čas gest přigemný Pánu Bohu / kdož Duse skrz Spowěd může býti od smrti wyswobozená / Spowěd Rág oiwírá / Spowěd naděgi a Spasení dáwá. **A** protož Půsimo prawí: Powěz ty neprawosti své / aby byl ospravedlněn / Těmi slowy oznámuge / že nehoden ospravedlnění / kterýž by se za žiwota swého spowídati nechtěl / **A** dálegi mluwí: **Ta** (prý) Spowěd nás od Smrti wyswobozuge / kterauž činíme s Pokáním / **A** to (prý) gsau opravdowé znamení Spowěd / a vpořoření a ponížení před Pánem Bohem / wyznání zlosti swau před Služebníkem Božím / a wyznáwse se hříšným / hlasem spowěd hříchů swé oznámíti.

Hospodár. Hle yaf se to wssceko wstahuge na mé slowa / yaf dím / že w Srdcy dosti wyspowídati se Pánu Bohu.

Host. Newěť tomu / aby se to tak rozuměti mělo / yaf ty prawíš / a toť to zgewně wykládá Augustýn 8. řka: Nemo dicat oculte, ego poenitentiam apud Deum ago, nouit Deus qui me agnoscit, quia in corde meo ago: Ergo sine causa dictum quæ solueritis in terra, erunt soluta in coelo. Ergo sine causa data sunt clauces Ecclesiae. **Nechť** toho žádný neprawí / yaf tagně

yaf tagně Pokání činím Pánu Bohu / teně wí y spytatelem gest Srdce mého / že yaf Pokání činím w Srdcy swým / **Tak** tehdy daremně powěděno: Což swážete na zemi / bude swázano y w Nebi / tehdy nadarmo dané gsau Klíče Cyr. řwi Boží. **Protož** se nemyl / ale slowa sobě rwažug tehož Augustýna swateho genž dím: Non potest quisquam à peccato justificari, nisi peccatum ante fuerit confessus. **Žiadný** (prý) nemůže býť od hříchů ospravedlněn / lečby prwe z hříchů se wyspowídal. **Alnoho** na Spowědij člověkowi hříšnému náleží / neb yaf Cassiodorus prawí: Confessio sanat, confessio justificat, confessio donat peccanti veniam. Omnis spes in confessione consistit, in confessione locus misericordiae est, nulla enim tam grauis est culpa, quæ per confessionem non habeat veniam. Cassiod: lib: 1. Cap: 12. **A** protož pússuc na Dialu 118. takto mluwí: Mira compensatio, stupenda vicissitudo, Domino suo propria mala dicere, & ab eodem premia salutis accipere, quis non incitetur illi ad premium confiteri, cui non potes negare quod feceris. **Diwná** odplatce / diwná odměna Pánu Bohu swému hříchů a neschetnosti oznámíti / a za to od něho zaplatu wěčného Spasení přigíti / a kdožby se lenil spowídati / pro takowau odplatu / zwláště pak tomu kterému nemůžeš nic zapříti / co sy kdy zleho učinil a spáchal. **Upomíná** tehda Augustýn Swatý řka: O homo quid times confiteri, illud quod per confessionem scio, minus scio quam illud quod nescio. Cur confiteri erubescis peccata tua, peccator sum sicut & tu, homo sum, humani à me nihil alienum, confitere homo homini, homo peccator, homini peccatori, Elige quod vis si non confessus lates, inconfessus damnaberis, ad hoc Deus exigit confessionem, ut liberet hominem humilem, ad hoc damnat non confitentem, ut puniat superbum. Augustinus. **O Člowěče** / co se ostycháš hříchů twých spowídat / to co wím skrz Spowěd méne wím nežli to čeho newím / proč se spowídati styíšs z hříchů swých / hříšník gsam yaf y ty / gsam člověk tobě rowný / Spowídeg se člověče před člověkem / spowídeg se člověče hříšný člověku hříšnému / wyber sobě cožkoli chceš / gestli opowrá Spowěd / w zlostech zůstáwás to mu wěť / že yaf nespowědany potupen budeš / **Protož** Pán

P p p

Bůh

Bůh natýditi a ustanowiti ráčil Spowěd / aby wyswobo-
dil člověka pokorného / a proto zatratil nespowidagjého
se / aby trestal pyšného a neposlušného. Wěz tehda z nau-
čenj tohož Augustyna S°. co máš za užitek Spowědj /
a toť otom wyprawuge takto: Confessio est salus animarum,
dissipatrix viciorum, restauratrix virtutum, expugnatrix dæ-
monum. Quid plura? obstruit Os inferni, & Paradisi portas
aperit. Augustinus. Spowěd (prý) gest spasenj Duse/roz-
ptylenizlosti / napravitelkyně cnosti / wytězytelkyně nad
Diably. Co wjcer začpáwá Tlamu pekelnu/a otwírá Kay-
ské Brány / takowýhle máš užitek Spowědj. Také se
Dawid Pánu Bohu spowjdal zgeroně hřjchu swého y wr-
chnosti Cyrkwe Božj / což zgeroně páchal / yáť Augustyn
swatý oznamuge slova geho. Non operui sed aperui, ut
operires, non celavi ut tegeres, nā quando homo detegit, Deus
tegit, cum homo celat, Deus nudat, homo agnoscit, Deus
ignoscit. Augustinus in Psalm: 31. Nezatagil sem ani za-
přel Bože hřjchu mého / ale sem ho zgerwil a odřeť / aby ge
ty ráčil zakryti / nezatagil sem ho / aby ge ty zatagiti ráčil /
neb když Člowěk zakrywá hřjchy / Pán Bůh ge odřýwá /
když ge Člowěk odřýwá / Pán Bůh ge zakrywá / a když se
Člowěk k hřjchům přiznává / Pán Bůh ge odpustj / dá-
wá tehda Radu takto. Qui vult confiteri peccata sua ut
inueniat gratiam, quærat sacerdotem scientem ligare & solue-
re, ne cum negligens circa se extiterit, negligatur ab illo, qui
cum misericorditer & fauorabiliter monet, & petit, ne ambo in
foueam cadant, quam stultus euitare noluit. Idem de poeniten-
tia distinctione 6. Kdo se (prý) chce hřjchůw swých wy-
spowjdat / aby milosti a lásky dossel v Pána / nechť hledá
Kněze vmělého / totiž takowého kterýžby vměl zwázat y
rozwázat / aby snad gsauc sám nad sebau nedbanlivým/od
Kněze také aby zanedbán nebyl / kterýž ho milostdně a přj-
zníwě napomjná / aby potom oba do yámy nenpadli / kte-
rýž se hlupec mohl wwarowati / a nechtěl / neb ho snad mr-
zelo Knězké napomjnanj / který když mu hřjchy oznamo-
wal / neláskawě ho s ných trestal / hodiloť se trpěti nuzniče/
neb prawj Bernard swatý tato slova. Si unusquisq; se
peccatorem dicit, id de se alteri (id est sacerdoti) dicenti non

contra-

contradicat, superbiæ quippe vitium est, ut quod de se fateri
quis sua Sponte dignatur, hoc sibi dici ab alio non dedignetur.
Bernard: de 12. gradib: humilit: Gestlize se (prý) kdo hřj-
šným vyznává / a z toho se neyméně Spowědnjku swému
trestati nedopustj / nýbrž ani napomjnanj geho poslauchati
nechce / toť gest zřegmé znamenj pechy / Poněwadž se sam
přiznává hřjšným býti / proč toho sobě giněmu/to gě Kně-
zy nedá mluwiti / ani geho trestanj za dobré přigiti / lep ta-
ť w swé zlosti zůstati / anizli wjce Pána Boha proti sobě
hněwati. Napominagi proto Mzi swati láskawě k spowě-
dj wsecky Křestiany / a škrze ně Cyrkew swatá řjčí slowy
Kryzostoma swateho takto: Nunc autem si recorderis pec-
catorum tuorum, & frequenter in conspectu Dei pronuncies,
& pro eis clementiam eius depreceris, citius illa delebis. Si vero
nunc obliuiscaris peccatorum tuorum, tunc eorum recorda-
beris, nolens, cum in toto mundo publicabuntur, & in conspe-
ctu præferentur omnium tam amicorum quam inimicorum
tuorum, & Sanctorum Angelorum, & coelestium virtutum,
non enim ad Dauid solum dicebat (2. Reg: Cap: 12.) tu fecisti
in Secreto, ego cunctis manifestabo, sed etiam ad nos omnes
hoc dicitur Ioan: Chrsost: de Poenitent: Nynj čas gest/gest-
lize pomnjšs na hřjchy swé / a wstawicně před Oblicegem
Božjm wyznáváš ge/a škrausseně prosjšs aby ge odpusti-
ti ráčil / tomu wěť/že gich tak spjssjgi sprostěn budeš / Pa-
řli na ně nynj zapomjnáš / wzpomeness na ně w ten čas /
když wssemu Swětu zgeroně budau/a předwssemi Přáte-
ly y nepřátely twými budau wycitáně / před wssemi Anděly
y mocmi Nebestými budau wřazaně. Wedomnjweg se aby
to toliko k samému Dawidowi Pán řjčí ráčil / Ty gsy zhře-
šyl tagně / a yá gsem to wssým zgerwil / Ale konečně se to y na
nás wztahuge / Weliká gest wzáctnost spowědj ponjženě
před Pánem/a welikau má mzdu každý ponjžený / yáť otom
Hugo Doktor Pjřma swateho wyprawuge: Si daemon ve-
niret ad Capitulum Confessionis, impetrare posset indulgen-
tiam remissionis, Satan expulsus à Capitulo coeli, Adam à Ca-
pitulo Paradisi, Iudas à Capitulo Christi, in primo Capitulo
fuit culpa Superbiæ, in secundo culpa inobedientiæ, in tertio
culpa Auaritiæ. Hugo de claustro animæ. Kdyby (prý) y

P p p ů

Satan

Satán přišel ku Spovědi / mohliby sobě wyprositi odpuštění prowinění svého / neb pro Pechu zhozen z Nebe od společnosti nebeské / Adam z Ráje od společnosti Rájské / Gidás od společnosti Krystové / první Pechu / druhý Neposlussenství / třetí Zatomství / A protož se mēg na bedlivosti.

Hospodár. Medle / mohliby Zert sobě lásku pro své prowinění v Pána Boha obgednat?

Host. Nát slova Mužů swatých tobě pravím / y na toč přiklad powím / který gsem četl w Knihách wzáctných Zákratů / od gednoho Zákonníka sepsaných w tato slova : Sacerdos quidam cum tempore quadragesimali in Ecclesia sederet, & sibi commissorum confessiones audiret, alijs recedentibus, alijs accedentibus, inter expectantes quidem stabat, quantum ad parentiam corporis juvenis & robustus, confitendi tempus expectans, omnibus expeditis ipse nouissimus accessit coram Sacerdote janua flexit, & ad confessionem Os aperuit, qui tanta & tam enormia confessus est crimina, tam multa homicidia, furta, blasphemias, perjuria, discordiæ seminaria, & alia is similia, quorum se auctorem incentorem, siue suggestorem esse dicebat, ut Sacerdos tam horrere, quam tedio grauatus diceret ad illum, Si mille esses annorum, nimis esset tam graua & tam multa te comisisse peccata, ad quod uerbum ille respondit, amplius sum quam mille annorum, tunc etiam amplius territus Sacerdos ait : Quis ergo es? Respondit illi Dæmon : Ego sum vnus ex his, qui ceciderunt cum Lucifero, peccata tibi mea ex minima parte confessus sum, Si uoles audire residua, quæ sunt innumerabilia, paratus sum tibi confiteri. Sciens Sacerdos peccatum Diaboli, forte insanabile dixit: Quid tibi commune cum confessione Diabole? Respondit Dæmon : stabam ex opposito tui, uidiq; peccatores ad te accedere & iustos redire. Ego uero sperans idem consequi ueni peccata mea confiteri. Sacerdos uero exemplo Sancti Martini, Diabolo fidutialiter respondit, Si uolueris uti consilio meo, & agere poenitentiam de peccatis tuis, pure similem indulgentiam consequeris. Respondit Dæmon : Si tollerabilem injunxeris satisfactionem parebo tibi. Ego tibi dixit Sacerdos ualde modicam & minorem injungam poenitentiam, Vade & tribus

vicibus

vicibus iactate in terram sicq; prostratus dicas. Domine Deus, Creator meus peccauit tibi, ignosce mihi, hoc solum modo sit poenitentia tua : Cumq; Diabolus diceret, non possum hoc facere, nimis est mihi graue. Respondit Sacerdos, quare in tam modico grauaris? non possum me inquit in tantum humiliare ei. Tunc indignatus Sacerdos subjunxit. O Diabole, si tanta est cordis tui superbia, ut nec velles, nec possis te in tam modico humiliare Creatori tuo, recede à me, quia neq; hic, neq; in futuro misericordiam consequeris ab eo, ad quam uocem mox ille euauit. Knez geden sedel w Koste w Púste / poslauhagic sobě poručených Owčiček Spovědi / kdež gedni po druhých wyssowidawšy se odcházeli / a giní přisupowali k němu / Stal pak mezy nimi prawě od počátku až do konce Mladenec hrubý nad giné / diwage se a patřice na Kneze / y na Wyznáwače / žádný geho neznal / co zač y odkud byl. A když se wssyctni přistogýcy wyssowidali / on také přisupowal k Knezy kletl / žáda aby ho také wsslyšel Spovědi. Počal zatom Knezy wyprawowati co kdy páchal / rozličné kraděže / zrady / wražednictwí / a giné mnohé a prawé neslychané neschetnosti / kterých se podwodem a přičinau býti prawil. Knez slyšec tak hrozné a na tak mladého člověka nepodobné wystupky / a gsane strachem y testnosti podniat / wzhledšy na něho / řekl k němu : Mladence / byt Tysc let bylo / mnohoby gisté bylo / abys takowé hříchy páchal / kterať gsy gsuc tak mladý / tak mnoho hřessyti mohl / Gemužto on odpowěděl : Gsem wjc než Tysc let na Swětě / a kdybych měl wssecto wyprawiti / co gsem kde páchal / tohoby bylo welmi mnoho / aleť toliko tak toho něco oznámugi / chcessli dálegi slyšet / gsem hotow wjc toho powědět. To slyšec Knez / wýcegi se vlekl / a pohledšy na něho / tázal se ho / kdoby byl? Odpowěděl gemu Diabel / řka : Gsem geden z oných / kteří z Nebe wyhnani a zwrženi z Lucyperem / A tak chcessli dále poslauchat mé Spovědi / budně prawit gessťe wjc. Wěda pak Knez / že hřích sáblůw nezhogitedl / ný / řekl k němu : Co tobě sáble po Spovědi? On mu odpowěděl : Stal gsem zde za ginými na proti tobě / widěl sem welmi mnoho hřissnůkůw přisupowati / a vstupowati osprawedlnění. Na také tehož chřegic dostati / přišel gsem k tobě /

P p p iij

k tobě /

k tobě / a svěť gšem hříchů oznámiti vmýnil. Za tím Kněz podle pořádku swatého Martina tak sáblu powěděl: Gestliže chceš mě raddy poslechnanti / a činiti pokání za hříchů swé náležitě / takowého odpustění dostaneš. Řekl Čert: Gestliže mi yaka snesytelnau pokutu ustanowíš / poslechnu tě rád. Řekl Kněz: Káť welmi malau dám / gdiž a tři kráte padni na zem / a řekni / Pane Bože Stworiteli můj / toběť gšem zhřěšyl / ty mi rač odpustiti. A to toliko bude twé pokání. Uačez Čert řekl: Nemohu yá to učiniti / welmi to na mně těžko. Řekl mu Kněz: Proč tak mála wěc tě sstá gest? Řekl: Nemohu se genu tak ponížiti. Zahněwany Kněz řekl: O sáble / gestliž takowá gest Peycha w Srdcy twým / že ani chceš / ani můžeš w tak malé pokoře se stworiteli swému okázat / odstup odemne / neb ani natom / ani na budancym Swětě / Milosrdenstwý Božího nedůgdes. Zmizel w tom od něho. Tak tehdy wěz / že pokorného srdce Pán žádá na Spowědij / y proto Augustýn Swatý dý: Quem poenitet & omnino poeniteat, & dolorem lachrymis ostendat, representat vitam suam Deo per Sacerdotes, praeueniat iudicium Dei per confessionem, precepit enim Dominus Mundandis ut ostenderent ora Sacerdotibus, docens corporali praesentia confitenda esse peccata, non per nuntium, non per scripta manifestanda, dixit enim ora monstrate, & ad omnes, non vnus pro omnibus, non alium statuatis nuntium, qui pro uobis offerat munus à Moysē statutum, sed qui per uos peccatis per uos erubescatis, erubescencia enim ipsa partem habet remissionis, ex misericordia enim hac praecepit Dominus, ut neminem poeniteret in occulto, in hoc enim quod per se ipsum dicit Sacerdoti, & erubescenciam vincit timore offensi, uenia fit criminis, fit enim ueniale per confessionem, quod criminale erat operatione, etsi non statim purgatur, fit tamen vitale, quod comiserat mortale, multum enim satisfactionis obtulit, qui erubescencie Dominans, nihil eorum quae comiserat Nuntio Dei denegauit. Augustinus lib: de poenitentia. Komu žel / že gest hřěšyl / ten nech opravdu lituge / a boleš s pláčem nech vřazuge / nech obrátj žiwot swag ku Pánu Bohu / nech předejde Saud Boží strz Spowěd / neb přikázal Pán oným očistěným vřazati se obličně Kněžům / dáwagic nám nauče,

nů /

nů / abychom se my austně spowydali před Kaplany gebo / ne strze Posly / ani strze Lisy / ne gedem za wsecký / aniž giného za sebe postawiti nelze / kterýžby za te Dar obětowal / Mogžšsem ustanowený / ale sam každý za sebe genž hřěšyl / sam se za sebe styd / neb sam stud ma dyl odpustěný hříchůw / neb to z nesmýrneho milosrdenstwý swého Bůh wsemo haucý přikázal / aby se žádný nestydel wyznáwati w tegno: sti / co sam strze sebe oznamuge Knězy / stud zwytězy Bážný Pána Boha rozhněwaného / wsecko Spowěd smaže / čeho se koliw člověk smrtedlně dopustil / gestliž pagednau očistěm nebude / wšak gednau nebude tak sstodliwý / neb welmi mnoho se Pánu Bohu tím ponížil / kdo stud wytězy / a to čeho se dopustil / před Poslem Božím toho nezatagil.

Hospodář. Nebyt tak wšetečným na te Spowědij / ne wšeho pagednau wyprawowat / neb mezy Knězi mi pode: lit swé hříchů / gednomu částu gich oznámit / druhému dru: hu / tehda netat stud weliký zlosti nasych / které gšme páchali mýti budem.

Host. Ne takto náležj činit / neb prawj dále Augu: stýn swatý řka: Cautus sit poenitens ne uerecundia ductus di: uidat apud se confessionem, ut diuersa velit diuersis Sacerdoti: bus manifestare, quaedam enim vni celat, quae alijs manifestan: da reseruat, quod est se laudare, Hypocrisis tendere, & semper uenia carere, atq; perfrusta totam putat peruenire. Idem. Uech se (pry) sstetj řagucý člověk řoy se spowydá / aby saue sstodliwosti přinaceny nerozděl slobě hříchůw swých chte: guc gině hříchů giněmu Knězy a opet giných giněmu se spo: wýdat / aby gých před giným netagil a giněmu gých neob: gewowal / cožby giného nebylo než toliko márná chwála a hypokrytetwý / neb takowý nřdā odpustěný hříchůw swých neobdržj / kterýž strz kusy chce odbyti / proto Boe: tius napsal. Si operam medicantis expectas, oportet ut uulnus tuum deteges. Gestli očekáwās od Lěkare pomocy abyť Ránu zhogil / máš genu zaupně Ránu y Bolest swau oznámiti: Tak tež Knězy chcessli odpustěný hříchůw do: stati / musys se wseckých wyspowydati: Ueb také y An: zelmus pýšsyc na žialm sstetj dý: Medicus egroto confiten: ti suam infirmitatem medicinam, negare non debet, ut persua: deat

deat animæ in quæ mala se precipitavit, & ideo etiam, ut ex difficultate sanationis magis sibi caueat, quod enim facile sanatur non multum cauetur. Azelmus super Psalm: 6. **Lé:** kať když gemu nemocný oznámij nedostatek zdrawij swého / lékařstwij přihotowij náležite proti té Ulemocy geho / a po: káže to w yakém nebezpečenstwij zdrawij geho bylo / potrá: pij geho aby poznawisse neljbe sobě lékařstwij / potom se ostříjhal aurazu welikého / neb to co se snadnjtce hogij / ne: welmi se toho obáwáme. A protož yak Ržeboť swatý poraučij / tak se má každý wyspowjdati / a Bněz se wyptat. Quis, quid, ubi, per quos, quoties, cur, quando, quomodo? **Má** se ptáti / kdo gest / co učinil / kde / strz které Osoby / ko: likrát / proč kdy / a yakým spůsobem? takť (pry) kdo chce do: stati čehož požádá / powinen gest wyznati se zewssech zlostij kterých se dopustil / neb snadná wěc hřijšným se vznáwati a za hřijchy nic netrpěti / neosty: hegme se tehda spowědi / o kterey nám takowý aužitek Cassiodorus oznamuge ika: O beata confessio quæ eternum tollit opprobrium, nam quicquid reatum inuenerit, poenitentia perpetuis seculis reddit absolu: tum. Super Psalm: 77. **O** blahoslavená Spowědj / kte: rá wěčné potupenij s Czlowěka snjmá s / neb yakys kolik hřijch negdesa samým pokánjm w nic ho na **Wěky** obrátj s Amen. **Dej** to Pane **Bože** wšemohucy náš.

Kozmlauwání

Hospodáře s Hostem / va: kowého Hřijchu má se geden každý ostříjhat / pod **Erbem** a **Kodem** Panůw Pačinských z welké Pačiny. **A** **Pana** Mikuláše Kofowského na welkém Kameni.

Před mnohým seth lěth Toporowé slawnij /
Rak oznamugij Bronykáci dáwnij.
W polském Králowstwij přednj mǐsta brali /
Na kterých tak se slawně spravowali.
Ze gijch Potomky ku welké ozdobe /
Kwaltem za Krále wolit chřeli sobě.
Pod tým znamenjm má s na Slězku Slyže /
Adam pro hodnosť slawy se doljže.

Q q q

K Rozrozenímu a Statečnému

mu Panu Adamowi Pačinskému z velké Pačiny /
Prokurátorství G. M. C. Mýstodržícím / a jiným
všem Strýcům jeho / Panům a Přátelům svým velice láskavým. Také Rozro-
zenímu Panu Mikulášovi Kofowské na Kamni / a jiným
všem toho Erbu.

Starožytnost Erbu toho Topora kterého po
předcích svých zdávna užívati ráčíte / před jinými
všemi Erby v Polské / předešl gístě má / od začátku
pravě Království onoho / kdy nepprvní Pan a Kní-
že tyto Krage osazovat začal / a předkové gích gme-
nowaných byli Magni Comites, odnichž až po dnes ono-
ho Království má Kody velmi vzácné y možné v
Kaddě Království oných / kterých vzděly v vůle svaté Batholické zůstá-
vají / a v Ctenosti svaté zalíbení magů / pročez potomky gých v dos-
tatech zachováva / podle onoho zdání Dawidowého v Žalmu 36.
Junior fui & enim senui: & non vidi justum derelictum, nec semen eius qua-
rens Panem. Byl sem mladý a staral sem se: a newiděl sem spravedlivého
opuštěného od pána / a potomcy jeho aby měli vyhledávat Chleba.
Kdož může byti neyspravedlivější jako ten: který ostřihá Cesty Páně a
poní dychtí / jak nám o Předcích toho vzácného Rodu paměti rozličná
oznamují Sawla Zbiluta / kterýž létá Páně 956. byl při sfundowaní Blá-
štera Těmnessenského / neb gessťe gíní Kronekare oných praví / že gessťe
mezy onými 12. Weywodů geden z nich byl wolen za Anžie: Setech
Hrabě tohož Rodu a Erbu Léta Páně 999. sfundowal a nadal Blá-
šter Setchowský / očemž číte obšyrených v Erbáři Polském / mnoho
Wesnic dal Blášteru onomu Zákona swatého Benedykta / Walcerus
Hrabě z Týna o kterém dáwní Kronekare píší / že byl vnesl Buncgun-
du Královnu Franckau / a toho každý poznat může welkau vzácnost a
mžnost Rodu toho. Srazon Hrabě tohož Erbu / psal se o Panibroza / a
ten darowal Blášteru Těmnessenské několik Wesnic / Sťepán byl Arcybí-
šepem Gneznským Léta Páně 1050. Lampert Biskupem Krakow-
ským Léta 1060. Vmítel Léta Páně 1071. očem Bathalogus wy-
prawuge. Setech druhý byl Weywodau Krakowským Léta Páně
1094. Zbilut byl Saudím Dworu Královského 1000. Nemohu
weliké vzácnosti w tak krátkém mýstu sepsat / neb jak se Království
Polské začalo / čas žádný nepominul kdyby Toporové w Kaddě Králov-
Polských nesedali / rozrodili se náramně velmi / jako vzděly Dům Hra-
biat z Tencina w rovné vzácnosti zůstawa / po nich Carlowé / Za-
flikowé / Plazowé / Osolinští / Koritínští / Melandowé gínáť Trepo-
kowé / Moresští / Martinowští / Jakubowští / Morawieští / Ko-
kowští Kody velmi staré a rozrozené. W Mazowsky pak Břozowští /
Masłoničští w Syrackým / w Sendoměřským Baličští / Tarnowec-
ští / Lowenietští / w Rusy Kunátowé / Baličští / w Polské weliké /
Slupští /

Slupští / Bialoslywští / Obodimští / Přespolowští w Kalyskym / Smo-
lewští / w Poznaně / Grocholští tamže / Klonští na Kragině / Modliszew-
ští w Gneźna / Starčští z Kalyského / Trabcenští / Scawenští / Gezer-
ští / Konárští / Wronowští w Lubelském Weywoodství / Solayští w
Lečyckym / Wiedrošští w Plockým / Břetowští w Mazowsky / Długobor-
ští / Bogusští w Lomży / gíných Rodůw velmi mnoho w Polské / w Ku-
ry / w Prusky / na Wolymu / w Litawě / zde na Slizku Rod W. M. gíná
itawa / gín se prvé psali Slizkowé z velké Pačiny / od těch oddělen / gín
w malez Polské zůstawají. Těch takdy dáwnost a starožytnost Erbu y
rozrození Strýcůw Erbowých Prátce W. M. oznamují / yatož mi po-
dlé Porádku připadlo / a tu částku toho Sřtambuchu pod Erbem a Tyr-
lem W. M. všech vydati mi se zdálo / tak o W. M. rozu négě / že chu-
ti mé powděčným byti ráčíte / kterých Lásee a přizní ponížně w Lásku oddá-
wám. Datum w Beně Léta 1509.

Wassij Milosti

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký
z Glogol zc.

Q. 994

Kozmlauwání Hospodáře s Hostem / yačho hřij
du má se gedentáždy wystřibat ?

Hospodář. Mnoho gšy mi o té Spowědi napowě-
del / a ya gsem se gessře ničda nespowědal / Wjm že nekradnu /
nemordugi / necyzoložim / zachowáwam to auplně / co ná-
ležij na dobrého / y čehož Pán Bůh zapowěděl ráčil.

Host. To dobře gest / že to zachowáwafs / a wssaf
y to čeho ty sobě za hřijch nemafs / hřijch welký gest / yať
prawij Tomáš swatý / že hřessy nic gineho nenij / toliko se
odwrátiti swěwolně od Pána Boha / a neplniti to což Wr-
chnostge^o poraučij : Peccare nihil aliud est, nisi voluntate auer-
ti à Deo, secund: Thom: To také hřijch gest / yať Augustýn S.
prawij : Negligere res æternas, & temporalia sectari, August:
Hřijch (pry) gest oro pečowat a k tomu mýti duš / abys toho
dostati mohl / čeho Sprawedlnost swáta zbraňuje / Pecca-
tum est auersio ab incommutabili bono, & conuersio indebita
ad commutabile bonum, Idem ibidem, de libero arbitrio. Hřijch
(pry) také hrozný gest / odwrátiti se od neporussytelného
wěcného / a na wrátiti se ku dobrému porussytelnému a ne-
dlaubo trwánliwému : Peccatum est prauaricatio legis diui-
næ, & coelestium inobedientia præceptorum, Ambros: Hřijch
(pry) to gest / přestápenij Zákonu / a nařizení k spasení wžite-
čných wěcy / newykónáwat. Mnoho gest hřijchůw a wey-
stupkůw sřkaradých / genž se gich wystřibati nám náležij / co
se w Cyrkwi swaté oznamuge od Kazatelůw dobrých.

Hospodář. Hřijchy a weystupky / gedno to gest / neb
kdo wystupuge z powinnosti / ten hřessý.

Host. Hřijch a weystupek / různij gsau mezy sebau /
Peccata sunt propriæ homicidium, Adulterium, & alia morta-
lia peccata sponte perpetrare. Crimen etiam est graue pecca-
tum, & tamen veniale potest esse, quæ contingunt semper.
Hřijchy gsau sřkarede dopustiti se cyzoložstwa / wrážednic-
twij a ginych smrtedlných hřijchůw. Weystupek pak ačto-
lw gest také hřijch / wssaf gednat snadněgi sprossěn býwá /
yať to Kžehoř S. oznamuge / pýssýc na slowa Ezechyele
Proroka: Hoc interest inter peccatum & delictum, quod pec-
catum est malum facere, delictum vero bona delinquere quæ
sunt

sunt in opere tenēda, peccatum ergo in opere est, delictum vero
in cogitatione. Greg: super Ezech: Ten (pry) gest rozdíl me-
zy hřijchem a weystupkem / že hřijch gest skutečně zle wěcy či-
niti / weystupek pak opussření těch wěcy / křerěz mame plniti /
A tak hřijch w aučinku / a weystupek na myssleni náležij. Co
wěda a srozuměw Stworitel náš na člověka / takto dij:
Sensus enim & cogitatio humani cordis prona sunt ad malum,
ab adolescentia sua, non igitur percutiam ultra omnem animā
uiuentem sicut feci. Genes: Cap: 8. Smyslowé (pry) gste y
myssleni lidstá / k zlému sau natlonna od mladosti swé. Pro-
tož wjice nepotepu wssého což žiwu gest / yať gsem prwé wci-
nil / ale na takowého kdo wědomě hřessý / pomsta wkrutna
od Pána Boha nařizená gest. yať otom máfs Num: 15. Cap:
Anima uero quæ peccauerit per Superbiam, siue sit ille Cuius,
siue peregrinus, quoniam aduersus Dominū rebelis fuit, peribit
de populo suo, uerbum enim Domini contempsit, & præceptū
illius fecit irritum. Člowěk (pry) křerězby sřez Prychu z hře-
ssýl / buďto bude domácý / buďto přichožý / že byl spurný proti
Pánu Bohu / zahyne z lidu swého / neb slowo Božij poru-
pil / a Přikázání geho na posíněch obrátil. Sřez Proroka
Ezdrásse také s hñewem mluwit ráčij : Qui me derelinqui-
stis & ego uos derelinquam, petentibus uobis à me misericor-
diam, non miserebor, quando inuocabitis me, non exaudiam
uos, maculastis enim manus uestras sanguine, & pedes uestri
impigni sunt ad comitenda homicidia, non quasi me derelin-
quistis, sed uos ipsos, dicit Dominus 4. Ezdr: 1. Poněwadž ste
wy mne opustili / y ya wás také opustijm / když prosyti milo-
sřdenstwj odemně budete / neslitugit se / kdy mne wzywáf
budete / yať wás neusslyšim / neb possť wrnili ste ručau swých
křwi / a noby wasse nebyly gsau leniwé k činění wráždy / ne
yakobyssťe mne opustili / ale yako sami sebe / dij Pán Bůh
wssemohaucý. A protož dále dij w Rozdýlu 15. Væ eis qui
peccant, & non obseruant mandata mea, dicit Dominus: Běda
tém křerěj hřessý a nezachowáwagi Přikázání mých / dij Pán
Bůh wssemohaucý. Eccles: také mluwí: Væ uobis impij qui de-
relinquistis legem Domini altissimi, in maledictione nascimini,
et si mortui eritis, in maledictione erit pars uestra. Eccles: Cap: 41.
Běda wám (pry) lidé hřijssnij / křerěj gste (pry) opustili Zákon
Boha

Boha neywyssšyho / w zlořečení se rodíť budete / a gestli po-
míte / w proklatstwj a zlořečení bude dyl wásš. Onen také
Kral S. Dawid sám sprostěn gsau hřichu / tak hřisňky
proklýnal / řka : Sicut deficit fumus , deficient , sicut fluit ce-
ra à facie ignis , sic pereant peccatores à facie Dei. Psalm: 67.

Řať (prý) hyne Dým / ať zmizegý / yať ož plyne Wost před
Ohněm / tak nechť hynau hřisňky před Oblýcegem Božým /
a Twáři geho negswětěgšy.

Hospodár. A wssak to starým oným Židům tako-
wé proklatstwj / ne nám Křesťanům / genž se nam wssacko
skrž Pána Krysta proměnilo a napravilo.

Host. Yať sem dáwno prawil / Krystus nepopra-
wo wal narůzený Boha Otce swého / ale raděgý potwřo-
wal / a protož Apostol ku Galathům pýššyč dij : Manifesta
sunt autem opera carnis , quæ sunt , fornicatio , immundicia ,
Impudicitia , Luxuria , Idolorum seruitus , Veneficia , Inimi-
citiæ , Contentiones , Æmulationes , Iræ , Rixæ , Dissensiones ,
Sectæ , Inuidiæ , Homicidia , Ebrietates , Comestationes , & his
similia quæ prædico vobis , sicut prædixi , quoniam qui talia a-
gunt , Regnum Dei non consequentur , ad Galath: cap: 15.

Žgewnýť gsau zagýšle skutkové těla / genž gsau / Smilstwo /
Necistota / Nestydatost / Smjlnost / Modlákstwj / Tráwenj /
Nepřijezň / Swárowé / Žáwisti / Hněwowé / Řitowé / řu-
znice / Sybalstwj / Nenáwisti / Wražedlnjctwj / Opilstwj /
Hodowanj / a řem giné podobné kterež wám předpowj-
dám / yať gsem y prwé prawil / že řdož takowé wěcy činj /
Kralowstwj Božýho nedůgde. Mštwý gest Pán Bůh nad
lidmi hřisňými a poťanj zanedbáwagjcm yať otom Jakub
S. Apostol Páně dij : Quicunq; autem totam legem seruaue-
rit , offendat autē in vno , omnium factus est reus , qui enim dixit
non mæchaberis , dixit & non occides , qui si nō mæchaberis , oc-
cides aut factus es transgressor legis. Iacob: cap: 2. Řdožby
řoliw wessřeren Žakon naplnil / a prowinil w gednom Př-
řazanj / včinen gest wssemi winowatým / neb řdo gest řekl /
Nesmjlnýš / ten gest řekl y Nezabigesš / gestli pať nebudesš
smjlniti / ale zabigesšli / včinen gšy přestupitelem Žakona.

Hospodár. A řdyby se pať někomu z newědomosti
přitřesřilo zhřesřyt / řadám že takowý třesřán nebude.

Host.

Host. Augustyn S. řať na to odpowjda Non rect edici
potest si nescit homo nō peccat , sunt enim peccata ignorantū ,
quamuis minora , quam scientium , tamen confiteantur. Ne-
prax ē mlauwýme aniž se na to spaušřeri máme / že řlowěť
z newědomosti co zpášř že nehřesřj / gest owssēm řať / že men-
šj hřichowé gsau řech genžto znewědomosti hřesřj / řředce
řednať / spowjdati se gých náleřj / a dáwati se winným Pa-
nu Bohu wssēmohaucým : Neb prawj. Inebriauerunt Loth
filix eius , & se nescienti miscuerunt , quapropter culpandus est
quidem , non tam quantum ille incestus , sed quantum ebrietas
illa meretur. Idem contra Faust: lib: 2. Opogili Lotha Dcery
ge° / a řromě wědomosti ge° páchali hřich necistý / wssak wi-
něn gť hřichu / nerať w hřichu řjm yať ožbrařstwj. A protož
wýšřa° dáwá řka : Nolite contēnere venialia , quia nimia sunt ,
sed timete quia plura , plerumq; enim beltiæ minotæ multum
nocent , & multos necant. Nunquid minutissima sunt grana a-
reng , sed si amplius in naui mittantur , mergunt illam , ut pereat ,
quam minutæ guttæ pluyiæ , nonne flumina implent , & domos
ciciunt. Idem serm: de Aduentu Domi: Nelechce řobě powa-
řugeme hřichůw wssedných / proto že gsau malé / ale se bog-
ne že gých mnoho / řdálj newýme že malé Bessýgky welmi
mnohé řřody řelagj a řidj řoriť : řdálj řať řrubé gsau řená
řřřowa / wssak řdyž gých mnoho do řodj wondáwagj po-
řapiagj gš / řať že řhyne : Malé řať gsau řesřřowé řropěge /
a proto řředce weliké řesřy naplnjg / a Domy z řruntu wy-
wrácugj. Protož y malých hřichůw potřebj se ořřřřhati /
aby řnad nás nezahubili a o řářku Páně nepřiprawili.

Hospodár. Řednať Pán Bůh mnoho dobrého řřym
dáwá / y řepj ge na řwěť y řřř řřasřněgšj nad giné dobré řidj
Host. Na to řať řluwř Augustyn S. Omnis malus
aut ideo uiuit ut corrigatur , aut ut per eum iustus exerceatur.
sup: Psalm: 54. Řaždý (prý) řřř řřlowěť neb (prý) proto
řřw gť / aby se napravil a polepřřyl / neb proto aby se přinēm
řprawedlřwý wyčwřřil / ale wssak řomu řey wřřtu / yať Řže-
řoť S. řluwř. Peccatum quod ex peccato oritur , non jam
peccatum tantummodo sed peccatum est & poena peccati ,
quia iusto iudicio omnipotens Deus eos peccatores obnubilat ,
& præcedentis peccati merito etiam in alijs cadat , ut qui malū
sciens

sciens perpetrat, deinceps iuste in alijs etiā nesciās cadat. Greg: sup: Ezech: lib: Moral: 25.

Hřích z hříchu pocházející / ne hříchem gest / ale pokuta hříchu / neb gústě saudem sprawe / olivým Bůh wšsemohaučy ty hříšný zatmíwá / tak že pro onen prwněgš / hřích slusně wdruby vpadá / a tak yáť wě domě prwním z hříšty / tak též newědomě w druby vpadá / gú / za žert sobě to magú / Lakomstwú / Cyzoložstwú / za pochwalu opilstwú / za Rozkoss též y gíně wšsecky Opizlosti / za dwořstwú a rektorstwú / protož okazuje Jeronym S. od / kud hříchowé na nás připadagú / aby sme bedlivú na to by / li / yáť se gúch warowati máme. O čemž on tak dý: Cui Deus venter est, & Deus recens est, quodcunq; vicia habemus, & quodcunq; peccata, tot recentes habemus Deos. Iratus sum ira mihi Deus est, vidi mulierem & concupiui, libido mihi Deus est, vnusquisq; enim qui cupit & venerat hoc illi Deus est Hyer: sup: Psalm: 80. Komu (pry) Bůh Bohem gest / teně nepřemyslluge nic / gedině aby se napasl / a ten swúg smrdutý pytel naplnil / ten má wšdycky nowého Boha / neb yáť mnoho má hříchůw / tak mnoho má Bohůw / gestliže se zahněwás a hněw držíš / hněw Bohem máš / vhladáš přkau Zenu a o nū myslíš / Chlipnost gest Bohem twým / každý kdožkoliv čeho požádá a potom dychti / toť (pry) geho Bůh gest. Spodiwemijm tehda otom miuwú. Vlitatum est generis humani vitium, libendo peccatum committere & commissum negando abscondere, & conuictum defendendo excusare. Idem lib: 2.2. Obyčgná to (pry) wěc lidem že se chťce hříchůw a zlosti dopaušřegú / spáchawšy pak hřuch zepřet a zaragit ho vsy / lugi / a když w něm ktery posijzen bywá / tu se teptwá diwnými praktykami wymlauwá každý. Otom tak prawú Rže / hoř S. Voluissent iniqui si potuissent sine fine viuere, ut potuissent sine fine peccare, ostendunt enim quia in peccato semper peccare cupiunt, qui nunquam desinunt peccare dum vivunt, ad magnam ergo iustitiam iudicantis pertinent, ut nunquam careant supplicio, qui in hac vita noluerunt carere peccato. Greg: de poenitentia. Radiby (pry) zlij lidé žiwí byli / by mohli na wěky / aby též mohli wšdycky rozkoss a raděgú zlošt prowozowat a hřessyt / a tjm to pokazugj že wšdycky w hř / ssy chťegú žiwí býti / když hřessyt přestati nechťegú / doka / wad

wad glau žiwí / náležj tehdy na welkeho Saudce sprawe / dlnosti / to gúm dáť za mzdu / aby yáť bez přestanj hřichy pá / chali / tak též bez přestanj trestanj a trápenj byli / když od h / i / chu přestáwat mřdáž nechťeli. O takowých dý Be nard S. Non uiuit homo qui superbia inflatur, qui luxuria sordidatur qui auaritia coinquinatur, qui ceteris inficitur pestibus: quoniam non est hoc viuere, sed vitam confundere, & a propinquare vsq; ad portas mortis. Bonam autem vitam ego puto, & mala pati, & bona facere, & perseuerare vsq; ad mortem: Sic dicitur vulgo quod qui bene se pascit, bene uiuit, sed mentita est iniquitas sibi, quia non bene uiuit, nisi qui bene facit. Bernha: d: ser: de Apostolis. Nedobře žiw gest ten člověk / ktery pychu nadu / ty gest / ktery se ohawným hřichy posstwrúge / neb to neni žiwým býti / ale raděgú žiwot poctiwý mřhati / a přiblizowat se k Bránám smrti: Ale yá (pry) ten žiwot za dobry býti v / znawám / zlé a protiwné wěcy trpeliwě znášeri / a dobře č / niti / a tak w tom trwati až do smrti / gest přislowú obecne / Kdo se dobře pase / ten dobře žiw gest / ale šlamala sebe zlošt lidš / neb žádný neni dobře žiw / gedině ten k o dobře činí / a wšech se márnosti wysřihá. Potřebú se tehdy mēt na vzde a hřichůw se warowati / neb prawú Kryže st. S. Ante peccatum liberum arbitrium habemus bene operandi, non autem postea, quia non nostra virtute post peccatum euadere possumus de manu diaboli, sed sicut nauis fracto gubernaculo illuc ducitur ubi tempestas voluerit, sic a diabolo de peccato in peccatum ducimur, nec hactenus quidquā facere licebit, nisi quod ipse diabolus voluerit, & nisi Deus valida manu suae misericordie nos soluerit, vsq; ad mortē in uinculis peccatorum nostro rum permanebimus. Ioan: Chrisof: in ser: Dom: Aduentus. Po / kawad (pry) se kdo hřichem neposstwrnū / gest to na nassú swobodné wúli abychom dobře činili / a ne potom když gúž w hřich padnauce / neb potom nemůžme žádnau mocy nassý / z rukau šablowých wygúti / ale yáťo Lodi když se weslo zlá / me a stácy / tam plyne kam gú bauřka a wlnobytj nese. tak také člověk w hřich od Šatanásse zawedený / čím dále tjm wjcegi zwozowat a podstřiwat ho bude k zlému / anj mu nic co gineho začijnat nelze / gedině co se Čertu libiti bude / Pánu Bohu slaužiti nemůže, a gestliž Pán Bůh wšsemohau / cy mo

cý mocnau rukau z milosrdenstwu swého nas z mocy geho newytrhne/musý člověk rád neb nerád až na věky w těch o-
sydlch a putách gegých setrwati. Nemnoho nás dobrých/ a
y ti genž gsau etnosinj a pobožnj/yak napsano w přislowých
Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum à pecca-
to Prou:cap:20. Kdož (pry) řjcy může: čistě gest srdce me
od hřichu / hleď mēg se na peči.

Hospodář. Weliké gest milosrdenstwu Božij můž
mne Pán Bůh čerto wých osydel sprostiti a zachowati jobě.

Host. Neradijm byt welmi rozpustilým / a na to
spelihati/ neb mluwý Pán skrz Proroka. Non dicas mise-
ratio Domini magna est, multitudinis peccatorū meorum mi-
serebitur, misericordia enim & ira cito ab illo proximant, & in
peccatores cito respicit ira illius, non tardes conuerti ad Domi-
num, & ne differas de die in diem, subito enim veniet ira illius,
& in tempore vindictæ disperdet te. Eccles: cap:5. Uerūteg
smilowánj Božj weliké gē / a smilūget se nad množstwjm hř-
chůw mých/ neb milosrdenstwu a hněw brzce vycházegj od
ně/ ana hřisnjty hleď hněw ge/ nemešteg obrátiti se ku Pá-
nu Bohu/ ani odládeg den odedně/ neb w náhle přigde den
geho/ a w čas pomsty zhladje tě. A protož vtecy se máš k
Cyrkwi S. učitelůw/ genž tě gisťe naučiti mohau/ yako hř-
chůw ohawných zbudeš yak y S. Kryzostom tak Raddu
dává řka: Venisti per viam fornicationis, ambula per viam
castitatis, venisti per viam auaritiæ, ambula per viam Elemosi-
næ, si autem per ipsam viam redieris, iterū sub regno vadis He-
rodias Ioan: Chris: sup: illud Matth: Et per aliam viam reversi
sunt. Přissedšy w hřich skrz Cyzoložstwu následgž čistoty.
vpadšy pak w hřich lačomstwu. činž skutky milosrdné/ dá-
weg Almužny/ a gesilize tau cestau k lásce a milosti Páně přj-
gdes / a potom k prwnjm hřichům se newrátjšs / wěz
že do Herodesowého Kra'owstwu se nawrátjšs. Wěz te-
dy že hřich gest mrzutý a oskřiwý před Pánem Bohem/ byt
pak negmenššy byl/ a protož na každý čas vřšteg se k lásce Bo-
žij/ a skrz spowěd z sebe ge sřjreg / tak aby nikda na tobě ža-
den postřžen nebyl.

Hospodář. Privé to bylo že kdy se swatij rodili / hřij-
chy těžkými nebyli posřkorněnj nynj to byt nemůže/ aby se
člowěk nim podobný narodit mēl/ řadě bez hřichu nemůž byt.

Host. Všyckni gsme se w hřisšich porodili/ ale wšak
kdo má vtočistě ku Pánu Bohu/ hřichůw sprostitěn byt mů-
že/ yak Augustyn S. dū: Si queratur à me vtrum homo sine
peccato poterit esse in hac vita: Confiteor fieri posse, per Dei
gratiam, & liberum eius arbitrium. Aug: de Baptis. parvulor:
Ptalliby se mne kdo/ zdalžby člověk mohl byti bez hřichu
na tomto swětě žiw/ wyznávám že to byti může skrz milost
a lásku Božij/ a skrz geho swobodnan wůli: Neb tak dále gū
dokládá. Nullum peccatum comitti potest, nisi cum appetun-
tur ea quæ Christus contempsit, aut fugiunt ea quæ ille sustinu-
it. Idem de vera religione.

Žiadný (pry) hřich nemůž
těžšy byti na Člowěka kromě ten / kdo těch wěcy požadá
kterými Krystus Pán pohřdá/ a před těmi vycházý / které on
znášeti a trpěti musel. A wšak že my máme šradce nasseho
při sobě/ který nás miláčky včinit y oskřiwit P. Bohu wšse-
mohucýmu může/ mēgmež se na bedlivosti/ yak nás Isidorus
osřřhā řka: Omnia fugere homo potest, preter cor suum, non
enim potest à se quisquam recedere, ubicunq; erit consientia,
reatus sui illum non derelinquit, quamuis humana iudicia su-
pterfugiat, qui male agit, iudicium tamen consientie suæ ef-
fugere non potest, nā etsi alijs cellat, quod egit sibi tamen cel-
lare non potest, quia nouit quid desit. Duplex autem in eo fit
iudicium, quia etsi consientie suæ reatu punitur, & illic perpe-
tua poena damnatur. Isidorus de summo bono. lib: 2. cap:26.
Wšeho se (pry) člověk může wwarowat/ ale Srdce swého
osřřhat se nemůže / ačkoliw se obránj a wysřřhā Saudū
lidšřch/ sám od sebe odstupiti nemůže/ proto že wšudy kam
se koliw obrátj/ geho swědomij prowiněnj genu předšřtá/
neb wj čeho se mu nedostává/ a protož ma dwogj zřauženj
a trápenj/ neb y zde wtom žiwobyťj swědomij geho trestá-
nj trpū/ a po smrti na wěčné zadrženi se dostává. Dobře
tehdy Cyrkwe S. nařizenj poslauchati / w kteréž Pán B.
nam lékařstwu nařiditi ráčil na neduhy nasse/ to gest spowěd
aby sme to cožkoli na nás přigde za půwodem Čjerta ohaw-
ného/ toho aby sme zbyli skrz spowěd a pokánj. A tak se šseti
y ty medle Hospodāři/ bys skrz swau rozpustilost nepřissel k
wěčnému zarmutku/ neb wysřřkomyslnost nasse Rozumky
nasse/ mnoho nám powolugj zleho působit / čímž se Bůh
wšsemo.

wssmohaucy mzy / wssat y onen Mndrec Pohansky tobo
neschwalowal / y w Pysme to zstawił za Prysłowu / ita:
Homo pravus deterrior bestia, Arist: lib. 7. Etic: Czlowek (pry)
zly / horssy gest nežli Bestia. A za tym se meg dobre / po
praw se w reputnosti swe / hychu odstup / a drz se etnosti.

W tom prwnim Dzielnem

prwe hledeg o Wssmohaucnosti Boha w Trogich
gedineho / Pod Erbem Drozenych P. Panuw z Oppersstor
ffu / o sedmi Swatostech / totizto / o Ritu / o Bimowanij / o Chwalitebnem Sa
framentu / o Pokanij / o ostatnim Pomazanij / o Swecenij Kněžstém / a o Man
želstwu. I. P.

Pod Erbem Drozenych P. Panuw Bessu z Bolna a z Katowic / o trzech Ctno
stech / o Wjre / Wiadęgi / a Lascie / také o trzech Ctnostech / genz se gmenugij
Cardinales; a gmenugij se takto: Prudentia, Iusticia, Fortitudo, Tempe
rantia. I. Y.

Pod Erbem Drozenych P. Panuw z Prusskoma / o trzech Skutecz / kterymi
se Czlowek s P. Bohem siniruge / totizto / Pysmem / Almužnu / a Modlitbau. I. Bb.

Pod Erbem Drozeného Pana Wacława Sseliby z Kzanchowa Kancelere Bniz
zetstwu Oppolskeho a Katiboiskeho / o sedmi Satiych Ducha swateho / a osmi Bla
hoslawenstwu. I. Gg.

Pod Erbem Panuw z Zerowy / o dwanęci Swatych Ducha S. I. Kf.

Pod Erbem Panuw Czornberkhu z Galewic / o milowanij Pana Boha a bli
znijho swęho. I. Nn.

Pod Erbem Panuw Wchstych z Wchij / o sedmi skutecz milostnych. I. Vniij.

Pod Erbem Panuw Kassicu / o sedmi skutecz Telefnych. I. Pp iij.

Pod Erbem Panuw Buchtu / o paterym Prifazanij Cyrkwe S. I. K r.

Pod Erbem Panuw Laryssu / o Apostrolich. I. K r iij.

Pod Erbem Panuw Wranstych / o dawnosti a wzacnosti Biskupuw. I. T iij.

Pod Erbem Panuw Odrwolffu / o giniych Kněžich. I. R.

Pod Erbem Panuw Kochickych / o Misy swate. I. Sz.

Pod Erbem Panuw Merychu / o Bijnji swatem. I. Ec.

Pod Erbem Panuw Rozlowskych z Kassic / o Andelich. I. Ec iij.

Pod Erbem Panuw Trachuw / o Dobre woli Czlowecij. I. Ff iij.

Pod Erbem Panuw Dierzanowskych / o Cyrkwi swate a o Chramich Bozich

gsauli potrebné. I. Ii.

Pog Erbem Panuw Keyzwicu / Boho Seretykem gmenuge Cyrkew S. Vnn.

Pod Erbem Panuw Pyskowskych / o Spowędij / gestliž potrebná gest. O oo iij.

Pod Erbem Panuw Pacinskych / yakeho hychu se má geden kazdy wystijbat.

(O q q.

3 Erbum Starodawnych

Kodum ocineny: Tęch obzwlasse genz Podkow
vziwagi za Znameni Krtijska / yaf dawno a za
yafa zaslauzenij a od kterych Kraluw a Knizat na
dané gsau / wssm wubec Panum Strhucum mym mi
lym a laskawym f wedomosti / yakožto nystarssij
w tom Erbu a Znameni Zestiacu o zna
muge / s pilnosti wyhledané a sebrané.

os:so

Odemne

Bartholomege Paprockého z Glogol r.

Omnes boni semper Nobilitati fauimus, & quia
utile est Reipublice Nobiles esse homines dignos ma
ioribus suis, & quia valere debet apud nos clarorum
hominum Senex de Republica meritorum memoria,
etiam mortuorum Cic: pro: seft:

X r r

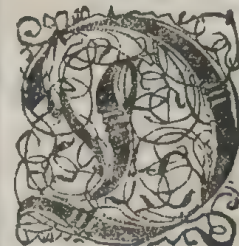
K Erb Wěnowa který na-
leží Droženému a Statečnému Rytíři / Panu Pe-
trowi Wogskowi z Bogdunčowic na Weselji
a Kolčíně zc.

Hodná Památka Bratře taká Cyla /
Která živého Zubra vchytila.
Dowedi ho potom Králi Panu swému /
A wedši gessťe okazujic gemu.
Dobyl Tesák / a za gedným rážem /
Odtial mu Hlawu tým ostrým Želežem.
V těch ctných Rodůw zmůžili Předkové /
Značně Pohany mlátili po Hlawě /
Padali hrozně před Králi možnými /
Toho dowedu swědecstwi gistými.

K Droženému a Statečné-
mu Rytíři / Panu Petrowi Wogskowi z Bogdun-
čowic / na Weselji a Kolčíně zc. Swému zdáwna lás-
kawému Panu a Příteli / dobrého zdrawij y porěšenj od
Pána Boha wěrné přege.

Awonau lásku a chut W. M. proti sobě w pa-
mėti magie / kdy sem gessťe na prwoti w ty
Kraginy zagel / a zdržowal sem se při Dwoře
Důstogneho a Welebneho Knížete Pana /
Pana Stanislawa Pawlowského Biskupa
Olomaneckého zc. V weliké přiznání lásce W. M. držán sem
byl. A prorož yá nic až po tento čas proměnit se nechťe-
gic / ale wždycky dokawad žiwota stawati bude / nepro-
měním / a w službách W. M. zůstawati chcy. A že bych to
zgewně wřázal / dluho sem otom přemyslewal aby to ya-
kaužkoliw Památku stowdil / a Posleritati to ozhámil / že ne-
toliko slowy ausťnymi / ale y přem to ginyým pro příklad o-
kázati chcy / yť Cicin lelio dj. Quae videntur vtilia, honores, di-
uitiae, voluptates, & cetera generis eiusdem, haec amicitiae,
nunquam anteponenda. Tož y o W. M. rozuměgic (že
dáwné lásky proti mně nezapomjnagic) mým láskawým býti
ráčite / že do mého Stambuchu mezy gine wzáctné Dgece
a Strýce W. M. také wepsati mi se widělo / a ten Strom
který sem wšem Panům Strýcům swým wykonterfektow-
wati dal / pod Gménem a Tytulem W. M. na swětlo wy-
paušřim / který wěřim že W. M. přjřký nebude / neb wjm
že W. M. po Negmilegšy Panj Mátěři W. M. Drožené
Panj Markěte Brodecké z Brodku / Droženého a stateč-
neho Pana Tobiasse Brodeckého z Brodku / Saudj Panj
stwj Pšciinské Dceři / a po wlastnj Panj Mátěři gegj Wy-
soce Drožené Panj / Panj Anyžce Nysskowské z Mirowa a
wlastnj Sestře / swate paměti Welebneho a Wysoce důstogo-
neho Pana / Pana Petra Nysskowského z Mirowa / Knj-
žete Semerského / a Biskupa Krakowského / a Pana Sy-
gmunda Bratra geho Kasselána Ošwětimského / Otce ny-
něgšy Pana Szymunda Nysskowského z Mirowa / Maršal-
ka Ko-

Předmluva/

ka Korunného / a giných kterých vzácnosti a starožitnosti
w krátkém místu wycítati nemohu / wěda tehda že z tak
wysokého Strumene plauti ráčíte / z kterého také Erbu
Drožená Paní Alina Kausowná z Lipná / Paní Manželka
W. M. po Paní Kateřině Pelkowné Prababě své vjwa.
A protož takový Strom widělo mi se W. M. consecro-
wati / neb dáwno wědětí ráčíte / že se yá také takovým zna-
mením po Předcích svých pečetím / a ti wšlyctni Přátele
a příbuzní W. M. mne wždycky lástawými a milostiwý-
mi Pany býwali / a gegých Potomcy takowými se vřazugi
tož y o W. M. rozumím / yako zdáwna tak y neníčko v
přímnu chut mau z lásky přigawše / y tím malým Dárkem
pohrdati neráčíte. Datum w Obřanech blíž Města Br-
na / na swobodným Mlýně. Měsíce Máge Lětha 1609.

Wassij Milosti

w službách wolný

Bartholoměj Paprocký
z Glogolč.

Stron

3 Podkow starodáwných Erbůw včimny / které wje-
ctny magj býti Podkowý bjle neb Stříbrné Barwy / w mo-
drém neb Lazurowém Poli / Fromé w nowé Konfirmowaných od Cysarůw
Římských přidane gsau některém rozličné Barwy.

Sicut indigna posteritas, laudis antiqui generis regat, ita praeclara a pa-
tribus eoregie facta confirmat.

O vzácnosti toho Stromu

Podkow z Erbůw starodáwných.

O Vzácnosti Krunt Bratře tomu Stromu dáno/
Kterau w Dwochx geho stálati znáno.

A gestliž z mistry své wystaupil který/
Nechteli trpět na něm prwnij kůry.

Musel tak běhat wyhledáwat ctnosti/
Až byl přivrácen ku prwnij wzácnosti.

E ctnosti Předkové taký Strom zrodili/
Z tau Království mnohé osadili.

Nendess na Sléžsku / nendess na Morawě/
W Czechách / y w Němcích / Kody w každé sprá-

Welikého wtipu / a w Polské Koruně /
Milen swen Wlásti ku každé obráně. (wě.)

E toho Stromu Dwoc welmi chutný mamy/
A wewssech ctnostech každý dobře známý.

Gestliž se negde Strýc paký diwoký/
A poznájs skutkůw zlych při něm obroky.

Nediv se : Kassan sladký Dwoc rodij/
Wždy se nekáždyž požíwanij hodij.

Wssudy Czerw nemrawný Gestu wynegde/
Že do wnitrnosti na zahubu zagde.

Wssak že ten gde z Kořene dobrého/
Retratij Smaku (rád) přirozeneho.

Strom

K výsocy Drozeným / Dů-

stogným / welebným a Dswjceným Panům / Panům
Knížatům / Biskupům / Oppatům / Probosťům / Kanowni-
kům / Drozeným a Starečným Kytjům wšem / obzwláště genž Erbu Podkow
vžijwagij. Panům y Strýcům swým milostiwým y láskawým /
Službu swau wstazuge.

W výsocy Drozený Panj / Panj Důstogný / a
Welebný y Dswjcený Knížata a Biskupi / Oppati /
Probosťové / a ginj Prelati / y wssychni Pani a Ky-
tjři / Znamenj a Erbůw na hoře y dále wykonterfe-
stowaných Podkow. Na geden neymenšy Strýc
a Slauha Wassyh milosti wssých neystaršy / neb sed-

mého Kytjže wěku mého docházým / od několi a třice-
ti leth začawssy / wyptáwagij se o starožytynosti a erbůw a Kody w Slo-

wenským Jazyku / po rozlýchých Bragijch w Královstwach a Knížet-
stwach o tom bĥagij a pracugij / mezy ginými o začátku těch Podkow /

gináč dogiti a doprati sem se nemohl / toľko že wssychni yak Eoli Podkow
vžijwagij / za Znamenj Kytjžská od gednoho Předka quondam poslu-
nost a rozrozenj své magij / yak se to spaměti a Bronyt rozlýchých okazu-

ge / což sami zgeronj Neprátele toho Národu Slowenského to gým při-
znáwagij : Že Král on weliký / možný y nepřemohenný Alexander / genž se

psal Panem a Sedúcem wssého Swěta / dal byl Slowákům yakožto ney-
předněššým Kytjžům swým / genž mu na wssých Wognách neywečnég-

ššými bywali / od Poledně / na Wýchod až k Západu ty wsselchny Braginy
Edež neničko Croacia, Seruia seu Sorabia, Bulgaria, Bohemia, Morawia, Sylecia,

Polonia, Pomerania, Cassubia, Mysnia, Moscouia, Russia, Podolia, Wolhinia,
a giné : Mezy těmi Národy byli Kytjři znamenitj / yak se to w Bronyt

kách rozlýchých těch wssých Bragin oznamuge / a mezy nimi byl také Pře-
dek náš / Kterj Podkow za Znamenj Kytjžská vžijwame / Kterého Seumphi-
us

Systoryt Slawný Helwecké spráwy opisugij / gmenuge Knížetem Sed-
mihradským / před Narozením Křsta Pana. Ten gsauc w Krále Alexan-

dra Welikého w láse pro takowé zaslauženj kdy z Wogskem wygel s Bra-
gin teplých / Swět wsscek pod swau moč podmanugij / zagel w Bragi-

nu welmi studenau / a s té wssychni lidé wtekli na gednu Zoru wyasokau a
ssyrokau / Kterauž poléwagij zewssých strán / tak se Ledem zazdili že gich

žaden dobĥnauti nemohl / y tak rozuměli žeby w Pokogi zůstáwati měli.
Ten Slawný Kēt zmýslil sobě Podkow / a dal několi seth Bonj okowat

na ostro / a na oné lidiž z gedné strany nenadále připadšy / k poddanosti
Panu swému podmanil. Od takowého Krále možného

hogné obdarowan a Znamenj wtipu swého takowým spů-
sobem obdezel. Od Kterého potom vlastnj geho potom-

cy tak se rozrodili / yak dole poznamenáno máš / neb měl
Synůw mnoho. Geden znjch toho Erbu / kdy Lech a

Czech w ty Braginy wgei / poslal s nými tyto Syny /
aneb gij Wnuky své / Kterj se nepsali Knížaty / toľko Grabiaty / a to

pro jméno

pro gméno yak sobě Předkové všech Erbův zmysleli nonconstat, toliko že od Latinského gmenowaní byli Comites, neb Králové berauc s sebou Syny Anžat možných tak ge gmenowati poraučeli / yakoby ne slauhami ale Towarzšmi a Kaddami swými / což w těch časých welmi se zabušilo / a welmi od času dáwního : Neb yak to Kroniky oznamují Čestě y Polské / kdy Lech a Czech w ty Krage zageli / mnoho těch Komesůw bylo / yak y zde pod těmi Znamení otom oznámím.

Wacław Hagek Hystoryk Český opowědá Kadosa / kterého Syn Rosalus / wzał byl w Staw Manželstý Bivoga Hraběte (Erbu Swinská Hlava) Deeru / okolo Létá Páně 747. teg Hraběnce říkali Bila / tá mu porodila Syna / který na Památku Máteři své založil Hrad y Město Bylinu / tam čauc pšlno / ti genž se w Czechách zdržují / obšyrněgi a dáwodněgi necht o Předcích svých hledají.

Sukosław Rosalow Wnuk Hrabě z Biliny / o kterém Hagek zmíně ku číní Létá 879. měl pře Synůw / který z Narodem Přemysla Anžete Wognu byli začali / wstat nestiafině.

Stoymira Hrabě z Biliny Syna Sukoslawa Hrabě woliti byli sobě Czechové za Anžje / zahrnewar se na Boriwoga o to / že přigal Břestianstau Wáru / a to se dalo Létá 896.

Prokopa Hrabě z Biliny / Břetislaw Anžje Český / zahrnewar se na něho o to / že do Země propustil Němce / dal stát Létá 1040. Hagek : Aeneas Silvius cap : 19. Dabrau : fol : 6. Zatím nestěstím w Czechách tento Rod byl chudobný a pustili od Hraběského Tytule.

Za Krále Mathiáše / yak Cureus pšse / byl geden Starým Řekem y Heytmanem geho / kterého Potomcy Pani Zelenští z Sebužina se psali a pššy někteří. Krystoff Zelenský z Sebužina byl také w lásce Cysare Rudolffa druhého / kterému dal sub Aurea bula liberum Baronatum, byl Město Kancelérem Českým na Sněmu Říjstém od Anžat přigat za Pana / podle způsobu a obyčeje / opustil Tytul Předkůw svých / genž se psali Zelenškými / psati se počal z Sebužina a na Chotuně. Proměniwšy Erb dáwný tīm ho způsobem vžiwal. Zůstalil čtyř Synůw / gšau také gíní genž při starém Tytuli y Erbu zůstáwagí w Czechách.

Některí Potomcy prwných Hrabiat Belinůw wysli zdáwna do Polky z Lechem Prwním Panem / genž Polsku a Slézsko osadil / toho také Potomcy psali se Hrabiaty čas dlauby / otom Kroniky / Magestaty Anžje zat y Králůw dáwných oznamují. O Zelislawowi Hraběti z Biliny genž byl Heytmanem Woleslawu Křiwostého / číní zmínku Cromerus okolo Létá Páně 1102. w pamětech Kostelních y Blásterňích připomíná nagi se gíní Potomcy geho Hrabiaty / Woleslaw Hrabě Létá Páně 1149. Jaroslaw Bilina Hrabě Létá 1199. Borišlaw téhož Erbu byl Arcybiskupem Gnězněnským Létá 1307. umřel Létá Páně 1311. Jak oznamuje Cathalogus to gest pořádná postupnost Arcybiskupůw Gnězněnských / y gíných mnoho na Auřadách Zemských wzásctných Muzůw býwalo. Za nassy Paměti nečítalbych yak mnoho wzásctných Muzůw toho Erbu a Rodu bylo. O samým Ondiegi Taranowském hoda

ským hodná památka zastavení geho Králům a wsectne Obey / za Krále Augusta počaw až do Sygmunda třetího do Turek a Tatar strz dwacet krát gezdil / wzdpyky se náležite milé Wlásti y Králům zaslubowal / o Krále Denamarstého od Augusta Krále třikrát byl / Swectého Krále s nym smírugje / a Wogška k Bitwě wšykowaně rozwedl. Do Swectre gezdau / welikau lástu Boží poznal / kdy se na Moři Okret neb Sšiff mořská s nima roztrhla / mnoho lidí potonulo / on z slauhami zdráwo po Le de přessel / byl to weliký Mělowník Wlásti milé / a wěrný Ruha Králůw Polských / gíných na ten čas Erbu toho Muzůw nespomínám / Krátlosti sšolkugje / A ti wšykční Potomcy Erbu takowým způsobem vžiwagí. Jak Taropinských / Okunowě w Kawstém / Podrudensktj / Podhoreckstj / Brozowstj / Grustienstj / Jasletstj / Mochowstj / Golenewstj / Zalcowstj / Skopienstj / Waugrowstj / Lochowstj / Seytniccy / Wolstj / Groccy / Czechowstj s Sierackého / Zeligowstj / Wegerstj.

Od těch pak třech Podkow / Počátek swig měli a magí Lzawowě / genž vžiwali a vžiwagí / tolko dwauch Podkow na Sšitěch Mlodrem a čerwenem / yak na Helmu wyděs pšl Selene s Kozruny / neyprwě se byli osadili na Mezach Baworských / a od gména swěho Městečko založili / gessie se spatuge Městečko Lzawa / které gest w držení Panůw Sswyhowských z Sswyhowa / genž popřnost Rodu swěho wedau od Anžat Českých od Přemysla a od Libusse posšlych / genž se pššy z Ryzmberka. Těch pak Lzawůw wlastní Potomkové w tom Wěku vžiwali a vžiwagí Erbu takowým způsobem.

W weliké lásce w Králůw a Anžat Polských a Slézských býwali / psali se de Pruskow, de Zyrovv & de Boturzyn in Polonia. Pani d Pruskow wzdpyky Primatum w tym Rodu wedli / y značně se Králům zaslubowali / a potom y Anžatům Slézským / yak opowědagí dáwné paměti Stanimíra Kasselana Katiborského / kterýž Létá 1286. byl přítomen / kdy Anžje Přemysl potworzowal Práwo a Swobod Měšťianům Katiborským. Potom Syn geho Stanimír neb Stoymír / od Strýčiw svých Buciwogenta a Ochelanta Synůw Otiskawowých / skaupil částky které gím náleželi na Panstwj Pruskowském a to Létá Páně 1319.

Woleslaw Anžje Létá Páně 1336. Woldowi Pruskowskému Kanceléři swému Synu Woldowému ohraničil Panstwj Pruskowské Létá Páně 1357. Woldo Anžje w Listu swém opowědá Měssana z Pruskowa / který přikaučil k Panstwj Pruskowskému Wěsnicy gmenowanau Prussac. Wogtch Anžje Oppolstj a Stěleceč opowědá w Listu swým Paska Pruskowského Dworáněm swým Létá 1360. gíných welmi Muzůw zastavených s toho Erbu a Rodu Panůw z Pruskowa bylo. Jan z Pruskowa Kanceléř Anžjetstwj Oppolstého a Katiborského / od geho Syna tehož Gména byli ti / genž za nasse paměti v Cysarůw Říjstých w weliké lásce byli při Cysari Barlowi patym / na Wognách někteří pomčeli. Zůstal Jan genž byl Heytmanem Anžjetstwj

žetstwi Oppolitého a Katiboritého / psal se na Semicych. Pan Kasspar z Pruskowa na Hradcy a Bzeny Cysare G. M. Kaddy. Pan Jan Biech Swobodny Pan na Pruskowě na Starých Hradých / toho zůstali Potomecy / Pan Oldřich Desiderius Komorník y Kadda Cysare Rudolfa a Městodržecy Sstolmistrůw / Pan na Starých Hradých / Bystřicy / a Otřecy / druhý Bratr jeho Pan / Pan Jan Kryštoff / Swobodny Pan na Pruskowě / na Cherlicy / Bile / Semicych / Hradcy / a na Bzeny / Heytman Anžetstwi Oppolitého a Katiboritého Cys: G. M. Kadda y Komorník. Od toho také Potomecy zůstawagj / na tento čas Paní byli mladí.

A ti se již ginym Erbem znamenagj od dávných Předkůw svých se neoddelugie tolko Celene celého na obu stranách při Podkowách vjzjwagj / tjm způsobem jak widjse.

Ginj při dávném Znamení zůstawagj / jak w Polště Paní Botořinskj / tak na Slézku Paní Jerowstj z Jerowa / Kody také možné y rozrozně.

Jestřabcy / a Bolešťacy gednoho Předka týchž Belinůw wlastnj Strýcowé / neb gedne staršj vjzjwal těch Podkow / druhý dwauch / třetj tolko na gedney přestawal / tak se byli podělili y na Praporech Kottj Anžj žatim wodauc / Kdy ty Bratry Czešké y Polské opanowat měli / Znamení kládli / obdržel potom Běg / Kdy Wjenu Běstianstau schwalil Měyslawowi neyprwonejšjmu Běstianstemu Anžeti / který sám se byl přimauil / Swět obgžjdegj : A gžj byl welmi ochotný y Srdnatý / přidau mu na Helm Pták Jestřáb ze Zwoney / tjm způsobem / jak widjse.

Byl Biskupem Wratislawstým / Jan Jestřabec Léta Páně 1062. dwa Synové Alfuga Jestřabca / byli Bana-nj Brakowstými / psali se z Jakussewic / gmena gžj pokládá w Kathalogu Jan a Mšeng. Zjwi byli Léta Páně 1081. za Lamperta Biskupa Brakowstého.

Swantoslau byl Biskupem Poznanstým Léta Páně 1151. Wogtých Jestřabec Arcybiskupem Gneznstým 1423. Ondřej Biskupem Wylenským Léta Páně 1390. za Jagiela Krále welkého Anžjete Litewstého / který Litwany na Wjenu Běstianstau pokřtil / Wogtých Arcybiskup ten byl Kytwiány kaupil / a giných Statkůw mnoho bohatých. Zborow y Jestřabec Zámek byl v Stobnice / který za mého času Petr Zborowstý z Kytwián / Syn Kassellana Brakowstého Rybníkem zatopil / mnoho s toho Kody Kassellanůw Weywodůw a giných Signitarůw bylo wozáctných a možných Králům y milé Wlasti welmi vjzjtečných. Všem w Bronkách máse.

Myszkowstj z Mirowa Paní z Panůw od mnohá Set let zrozený byl Petr Weywoda Lečický y Maršalkem Korunnj / ten byl zůstawil Synůw čtyř / Petr byl Starostau Lwowstým / o kterým Bomer zmjnu čjns w Bronice swé / který byl Heytmanem za Krále Albrechta čehož dokládá Zystorek těmito slovy: Erant in Russia non nullae mercenariorum militum copiae cum Petro Myskowie Praefecto Leopoliens: &c.

Wawřinec Syn Petra Weywody Lečického / který magjce Nepřjžj

žen z Jas

žen z Janem Anžetem Zatorstým o Wodu Kterau gemu Anžje odeymowal od Rybníkůw geho / on ho zato Měcem probodl / byl potom Kassellanem Sadeckým.

Martin Syn tohož Weywody byl Kassellanem Welunským / Mikoláš Myszkowstý Syn Wawřincůw byl Kassellanem Wognickým / Ośwētjmským / Zatorstým / y Mězyreckým Starostu / z Mladosti se o Krále wychowal / byl fiesneyderem v prwnjho Sygmunda Krále / dwě Dcery geho wynesly Statek Otcowstý / Barbora z Mirowa Zborowstá Weywodina a Generalowa Brakowstá / Stobnická / Tlumačká / Kamonacká Starostina. Ziofia Marigowstá Kassellanka Jas wyhogstá / Starostina Spiská. Stanislaw wlastnj Strýc těch Panj / zůstawil byl těch Synůw / geho Bratr Ondřej / byl Kassellanem Lubelským y Starostu Lubacowstým. Kryštoff Syn také Wawřincůw byl Kassellanem Rawstým.

Stanislaw Myszkowstý z Mirowa / Martina Myszkowstého / Kassellana Welunského Syn / byl Weywodu y Starostu Brakowstým Generálem / y Rohatinským / Manželka geho byla Hrabinka z Tenčina Kassellana Brakowstého Dcera steriles jessli.

Jan Myszkowstý z Mirowa / Syn Martinůw Kassellan Ośwētjmský / Bratr wlastnj Stanislaw Weywody Brakowstého zůstawil Syna Jana Banownj Brakowstého. Jakub Bratr třetj Purkrabě Brakowstý / zůstawil dwa Syny / Jana fiute Kotmjskra Starostho. Petr byl Probossem Pultowstým. Jeroným čtortý Syn Martinůw a Bratr Weywody Brakowstého / kterého Syn Ondřej byl / a nem Kytjstým. Druhý Bratr Petra Weywody Lečického / z Stawu dwauch Synůw / Jana Kassellana Ośwētjmského / který byl Sterilis. Mikoláš zůstawil te Syny / Jana y Giegho / Giegh byl Ardekanem Brakowstým.

Jan Syn Mikolášůw Myszkowstý z Mirowa / zůstawil z Pečichogstau Erbu Zojdawa Petra / Sygmunda / Alexandra y Dceru Anžjtu / která byla daná w Staw Manželský / Panu Tobjz / Jowi Brodeckému z Brodku / Saudjmu Panstwj Pstinsstého / který těchž Erbu Jestřabca vjzjwal / která potom porodila Dceru Markětu / genž byla Manželka Pana Jazna Wogstý z Bogduncowic / Erbu Přsten alias Wenawa starodáwného / jak otom nžje důwodnegi oznámjím. Bratři pak tito Paní Anžjly byli.

Petr Myszkowstý z Mirowa / Biskup Brakowstý / Anžje Scwersté. Sygmund Bratr geho wlastnj Kassellan Ośwētjmský zůstawil z Beatu Porebstau z Dornu Wawina čtyřech Synůw / Jana Kassellana Jarowstého / Petra / Sygmunda / y Alexandra / Dceru Konstancy Buzenskau / Starostinu Březnickau / y Dobčickau a giné.

S s s

Těhož

Téhož Erbu dostal za

welkau Hodnosti swau / Wysoce Vro-
zený a Rasné Welmožný Pan / Pan
Sygmund z Mirowa Myszkowský
Markrabě Gonzaga / Maršalek Ro-
sunský / Nowého Města Korčyna Sta-
rosta i. c. Pan wssemi Ctnostmi Pan-
skými od Pána Boha nadaný / Kterých
mu Lidé nowowzněsenti záwesti-
mi gšauc / mnoho nepřizni v wssy Ob-
cy gednali / a wssak pak dáwné Přij-
šlowý :

Žewist přestodit s trudna řdy má Ctnosti /
Neb Pan gi strážným sám gest od wělnosti.
A ty Potwory genž se wznesly w nowé /
W kráče podáwý nesiastliwý Sňowé.
Žáru Pán swoge wolené podnese /
Stráž Wicp hrst Práchno budau wlese.

Nespomínám obšírně Otčských / Belžských / Gloszkowských / Ka-
chaných / Gebartůw / Orlowských / Kuropatůw / Vrechůw /
Karských / Pněwských / Kučowských / Jezewských / Bruchaných /
w Brakowském Wezwod. twý w Mechow / a giných mnohých Muzůw
wzácnych přiměň rozličných w Bealorostwý Polském / w welkém Kníž-
žestwě Litewském / Ruském / Pruském / Mazoweckém / a w giných Kras-
gich / Kterých gest počet nezčíslný / Bratrůw a Strýcůw Erbu Jesřabec.

Byli také Arcybiskupí v Biskupí tétož Erbu / jako Mýkuláš Děr-
gowský de Szamko Wielawsský / Mědžilescy de Vlatowv, w Litwě Nemi-
rowicowé a Sstęrowé / Který také tomu Erbu náležý / od Maximiliána
Cýsáře konfirmowaný / y takowé swobody nadané magi creare novos Milites
in Mozouta, Polonia, & Lituania. Giný pak podlé dáwných Předkůw sa-
mého Jesřabce na Koruně ze Zwoncey vžiwagi / samým Paním Mys-
zkowským z Mirowa Dergowským / Mědžileckým / Vlatowským / Belaw-
ským w Bealorostwý Polském Nemirowicům a Sstęm w Lytwě ná-
ležý / genž zný w tato šlowa.

MA X I M I L I A N V S Diuina fauente Clementia,
Electus Romanorum Imperator semper Augustus,
Venerabili Deuoto nobis dilecto Laurentio Medzylesky Præ-
posito Vilnen: Nuncio & Protonotario ac Comiti Palatino,
Apostolico & Oratori serenissimi Fratris & consanguinei no-
stri charissimi Regis Poloniae gratiam nostram Cæsaream &
omne bonum &c. Cupien: non nihil addere eidem familiae
tuæ Accipitrinæ seu Bolescici, quæ pro insigni armorum Nobi-
litis

litis suæ in celestino campo babatum album quatuor cum
guffis nigris, intus autem Crux glauci colores signatum & in
gallea super vncos Accipitrem cum duabus campanellis ad pe-
des eius more venaticæ auis antiquitus deferre solebant &c.
Idcirco Nobilitatis tuæ familiae totius arma constituimus &
ordinamus, sic quod Accipiter scutum celestinum circumte-
neat capite & alis supra eminentibus: Pedibus autem quibus
campanelle aligantur, inferiorem partem scuti atq; babati ap-
prehendat & complectatur.

Præterea ut amplioribus
honoribus & fauoribus eandem familiam tuam Accipi-
trinam adornemus & decoremus, eodem motu & auctoritate
Cæsarea admittimus, concedimus, statuimus, & omnimo-
dam facultatem damus exnunc, & perpetuis futuris tempo-
ribus daturam, tres Milites ex eadem familia vestra creandi &
faciendi, vnum uidelicet in Polonia, alterum in Lithuania, &
tercium in Mazovia, sic quæ in Polonia duæ Domus Mys-
zkowsky & Belawsky, in Masouia autem tua Miedzylesky
de Vlatouo & Dzierzgowsky de Szumsko. In Lithuania
autem Niemirowici & Sczytowe &c. Nulli ergo hominum li-
ceat nostræ concessionis indulti, facultatis, decreti, volunta-
tis, ac gratiam paginae infringere, aut ei quouis usu temera-
rio contraire. Si quis autem hic attentare præsumperit no-
stram & Sacri Imperij indignationem grauem ac poenam 50.
Marcarum Auri puri, quoties contrafecerit se nouerit irremi-
dabiliter incursurum, Medietatem fisco nostro Cæsareo, reli-
quam vero iniuriam passurum vsibus applicari: Datum in
Ciuitate Imperiali nostra Augusta die X X V. Mensis Februa-
rij Anno 1518. Regnorum nostrorum Rom: 33. Vng: vero 28

Wogtých Baranowský ten budauc w Kancelári za Steffana Krále
Batorýho / byl poneypraw welkým Sekretárem / potom Místo Kancelérem
dostl čas dlahý y Biskupem Přemyským / potom po Sortnu Wolským
zůstal Biskupem Plockým / a toho času zůstawa Arcybiskupem Eně-
něnským.

U tehdy Jesřabcy a Bolesřicy od get neho
Předka gdu / gedne Práva y Swobody magi / tolko gým
dolů Podkova obracená / proto že oni na poraučení Krále
Pana swého pak neppředněgšý Dwořané geho zamordo-
wali s rým společně Stanišawa Swatého Biskupa Bra-
kowského / Kterých Gmēna Dluhož Lysřonik šlawný ozna-
maže rým pořádkem. Boiwoğa Syna Mstowého / Zbilura / Dobro-
hořa /

hosta / Zema / Odolaga: Ondřege Jestrabce Dworany Krále Bolesława ukrutného / a to se dalo Léta 1084. Kdy gým Herman Wladislaw Monarcha Polský nawracował Statky konfiskowane. A tým obrácen gest Erb Jestrabce Podkowu dolů / a na Helmu Krýdla Orličná. Mnoho vzácných Rodůw / Weywodůw / Bastellanůw / a gíných Sygnytářůw toho Znamení býwalo a gí: Wssak welice rozrozeni a neywjše gích gest w Anžetstwu Mazoweckým / w Wegwodstwu Plockém / na Zatorzu / a po wssacknem Krági onem / kteréhožto výhwagůw takowým spůsobem / neb gích bylo tam obráceno proti Pruskům vhlavonjm nepřátelům Kráje S. pak se rozrodili syroce ti Rodowé / pro zkrácení mnoho gích opustim.

Gínj pak Rodowé na Slězku starodawnj / kterj zjhwagj z hůru Podkowu totižto Jestrabce / jako Pami Geraltowstj / kterj z mnohými Rody rozáctnými zdáwná zpřjzněnj glau.

Pami Brodeckj we Pstenském y w Ratiborském Krági Rod starodawnj a wzáctnj / na welkých Auradých býwali zdáwna z Rody wzáctnými a možnými spřjzněnj.

Pan Jan Brodeckj z Brodku / zůstawił byl třech Synůw / Pana Wacławu / který bydlel na Cwiklicy / ten totižto gednu Dceru zůstawił P. Kateřinu / která dás ná byla w Staro S. manželsk Panu Balcarowi Porebskému Wogskému Králowstwu / a tau byla porodila Geraltowstá s Rudowa Erbu Jestrabce.

Pan Tobiaš Brodeckj z Brodku a na Goře / druhj Syn Pana Jana Brodeckého / a Bratr wlastnj Pana Wacławu / dlouhý čas na Dworě Krále Sigmunda prawnjho slaužil Sworanskj / a tam z fraucymeru hornjho Králowny Polské wzał sobě za Manželsku Drozenau Panu / Pannu Aněžku z Mirowa Dceru Drozeného Pana / Pana Jana Myszkowského na Přetšlece / wlastnj Sestru Wysoce Drozeného a Welebného Pana / Pana Petra Myszkowského z Mirowa / Biskupa Krakowského a Anžete Senckého / kteráž byla porodiła Drozená Pami / Pami Dorotu Pečichogstá / Erbu Gozdawa / kterýj má býti Lilium bílé na Polu / pak gij na hoře doloženo.

Tau pak Pami Dorotu porodila byla Kráčna Ošwet mřká a Zatorská Dcera Ošweceně Anžete Jana / který byl zabit / od Pana Wawřince Myszkowského Bastellána Sadeckého Léta Páně 1513. o zadržěnj Wody Ktesej mu propustiti nechťal do Rybníkůw gcho. Ta Pami Aněžka Myszkowstá vrodila Syna Jana Brodeckého z Brodku / a Dceru Pannu Markitu / která daná byla w Staro swatý Manželsk Panu Janowi Wogskowi z Bogdunówic a na Wlewsy pak důleneydes / byl Saudjm Panstwj Pstinského gmenowaný Pan Tobiaš Brodeckj z Brodku.

Třetj Bratr těch Panůw Brodeckých / Pana Wacławu a Pana Tobiaše / také při Králi Sigmundowi w Polské slaužil na Chlebě Rytněském / byl Musj welmi slawný y tam sobě Manželsku wzał / a zůstawił o njetř Dcery tolko / ty Statel Otcowský y Gmėno Otce swého stratily / ten byl Peněžnau Summau od Bratrůw oddbytý.

Pami

Pami Skřisowstj také Rod welmi dáwný / pak se na swém mřstě obšyrněnj oznámj / a ti dáwali a neb Předkové gegjch Swědomj před Anžetem Volkem / před dwěma sty Lethy Panům Myszkowským z Mirowa / že oni zdáwna glau / a byli Starou Panského / jako Magestat toho Anžete Volka oznamuge.

Pami Pelkowé Rod welmi starodawný rozrozený a wzáctnj / že wssackni práwě Roddy w Slězku hornjm spřjzněnj / o těch čtyřech Rodjch w slyssj Materj Zmřnta obšyrněnj byti musj / zde se Krátkosti folkuge / neb na Auradých Zemských na Saudjch za Anžat gestě dáwných zasedawali.

Pami Gossytcy z Gossyc / Rod také starodawný který se z Bragin Anžetstwj Mazoweckého wynesli do Wegwodstwj Krakowského / potom zde na Slězko / kdež z Jawnstj od některých Obywatelůw zbaněnj neb nařčenj byli / Melichar / Jakub y Wacław / Bratři wlastnj Gossytcy / kterj nemoha toho serpěti / wrekli se k přátelům a Strýcům swým do Králowstwj Polského / s kterýmiž oni litugjce takowé neslawy gegjch / stannli před Sigmundem Augustem Králem Polským / dostatečné Swědomj dáwagjce o njej / že glau wlastnj Strýcowé a Dgcowé gegjch / a ponjženě o to žádagjce / aby o njej swým Magestatem Krakowským to wyznánj gegjch / jakožto o wlastnjch Strýcých wydati ráčil / kterjž toho jako Rusné wěcy neodpřjragjce / Milostiwým Magestatem swým takto oznamuge.

SIGISMUNDVS Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mosauiae, Wolhoniae, Samogitiae; Dominus & Haeres &c. Significamus tenore praesentium: Quod cum relatum nobis esset, per certos Consiliarios nostros nomine Nobilium, Melchioris, Iacobi & Wenceslai, Fratrum Germanorum Gossitczy dictorum ipsos a quibusdam in Ducatibus vicinis Oppolien: & Ratiborien: fuisse inimica & iniuriosa oratione traductos, quasi hy ignobili loco & obscuris parentibus orti essent, cum ipsorum Pater Avusq; atq; Adavus fuerint homines Nobiles, incole Regni nostri, de quorum Nobilitate nemo vnquam in Regno nostro dubitauit. Quin extant num etiam bona, quae in Regno nostro erant possidebant. Pagus uidelicet Gossyce ex quo nomen & cognomen, ortumq; suum duxerunt, fueruntq; multi ex Nobilitate Regni nostri necessarij, atq; amici adhuc exstant, qui medijs Iuramentis insimili ferē casu Fratris Nobilis olim Wenceslai Gossycky testimonium illorum Nobilitatis coram Dino olim Parente nostro dixerunt, quod sub autentica forma comprehensum coram nobis exhibitum fuit, Nos tametsi eiusmodi testimonijs jam quemlibet esse debere

con.

contentum, iudicemus, nequid tamen ad omnem veritatem certitudinemq; rei desiderare omnibus temporibus posset, adducti intercessione nostrorum Consiliariorum, pro ipsis fratribus interposita, mandauimus, vt si qui essent in Regno nostro qui hoc testimonium Nobilitatis, ipsis quoq; coram nobis prębere vellent, coram nobis quoque comparerent. Quod quidem complures ex Nobilitate fuerunt, alacri & propenso contra illos animo, & in his comparentes personaliter, Nobiles Stanislaus Ianowsky, Michael Kula, Andreas Ianowsky, Stanislaus Wazensky, Stanislaus Maršewsky, Albertus Sekowsky, homines militares & nobilibus in Regno nostro orti parentibus, beneq; possessionati, quorum clara honestaq; fama apud omnes est, & quę nulla labe vnquam aspersa fuit, palam publicę & per expressum facti sunt, & medijs iuramentis etiam recognouerunt, pręfatos fratres Nobiles, Melchiorem Jacobum & Wenceslaum Gossicke, esse veros natiuos legitimosq; Nobiles necessarios suos atq; gentiles, Nobilibus parentibus ortos, & prognatos, Armaq; suę Nobilitatis eademq; illos videlicet insigne quod vulgo in lingua Polonica **Jastrębecz** vocatur circumferre, atq; vsurpare, paratosq; esse dixerunt non solum quod in Regno nostro coram nobis jam fecissent, sed vbiq; gentium & locorum eadē de gentilibus & necessarijs suis commemoratis fateri & testificari. Supplicare se quoq; humiliter, vt rei eius testimonia cōmemoratis fratribus prębere vna cum illis non dedignemur, id quod nos quidem hic fecimus non grauare, quum minimē dubitamus eosdem fratres eiusmodi esse, quales horum virorum testimonijs accepimus. Quare pręfatos fratres Gossiczke vnumquemq; & quemlibet eorum seorsim viros Nobiles natiuos legitimosq; esse hisce pręsentibus literis nostris fatemur, & declaramus, neq; quenquam posse illis iuste legitimeq; ignobilitati inurere. Cum & Regno nostro ortum ex Nobilibus parentibus ducunt, & aliorum authenticis testimonijs prętereaq; literis etiam Diui olim Patris nostri pro parte illorū datis Nobiles abunde declarati sunt. Quamobrem vniuersis & singulis, cuiuscunq; status, dignitatis, officij, conditionis, & pręminentię sint, hominibus vbi libet tam in Regno nostro quam extra in alijs Regnis Ducatibus & Dominijs existant, notum id manifestumq; fieri volumus,

mus, postulantes ab omnibus, a subditis vero nostris iure modo requirentes, vt commemoratores fratres Gossiczke pro veris legitimis natiuisq; Nobilibus habeant, neq; quidem eorum fama & exultatione Nobili ipsorum genere, digna injuriosa & inimica oratione detrahant, id quod nos quidem quemlibet pro innata virtute sua facturum esse confidimus, subditi verō nostri aliter nefecerint, serio ac seuerē iniungimus. In quorum omnium & singulorum fidem & euidens testimonium Sigillum nostrum pręsentibus est appensum. Datum Cracouię die XXIX. mensis May Anno Domini 1559. Regni vero nostri Trigesimo.

Ten List konfirmował Cysar Ferdynand Letha Patre 1562. Dne devátého Měsíce Listopáda.

Těch Panův Gossiczkých / porodiť byla Pani Barbora Bogkowská z Bogkovic / Erbu toho jako viděti / má býti Supř Vloha na modrém Střihu / na Helmu Lew z Koruny.

Melchar negstářší vzal sobě w Staw Manželský Panu Dorotu Walcerowskú / Rodu starodávneho / kteréhož nstalo Muzského Pohlaví / wšecet Statek opanoval / giným Sestrám nedal Wěna toliko po 140. Zlatých Vheršských / A tu Paní Dorotu Walcerowskú / porodiť byla Anna Zegotovaná z Slupsk / Erbu Ryčky jak viděti / Kterážto Paní Dorota na hoře gmenovaná / zůstavila Manželovi svému čtyřech Synů / Pana Mykuláše / Pana Jana / Valentína / a Adama Gossiczké.

Pan Mykuláš potom vzal sobě Manželsku z Rodu starodávneho Panu Zemeczký / Decu Pana Daniele Zemeczkého Heytmána Toseckého / Erbu starý Bůh jak tu viděti.

Pan Valentín Gossiczký z Gossic na Kostropcy a Sěhilowě měl také Manželsku Rodu starodávneho Panu Alžbětu Celownu z Czechovic / Která genu zůstavila třech Synů / Achacyho / Giergho / y Adama Mladence / w svobodném Vmění y w Hrdinských Skutcích zběhlé a skusené.

Pan Adam Gossiczký z Gossic na Walcerowic / měl také Manželsku z Rodu Panu Sluhomilůw Bezrakovských z Augedzu / Decu Pana Kasspara Sluhomila na Augedze / Která mu porodiť dva Syny / na ten čas

T t

y dwe

y dvě Dcery / a tau Pani Sluhomilowanu pororodila
Pyklarowna z Grodyska Erbu jako widiše.

Erb a Rod Pobożanůw / kterých nař gini prawi

wlastnj byl Jestrabek pro něgaké prowinění od ginych Bratrůw a Strý-
cůw swých streťaný / dolu Podkowu obráceno a Jestrabce odřato / kte-
rý dáwagje spráwu newinnosti své / Králům Anjžatům se zaskuhował /
wssudy weliké Swědecstwj zaskuh swých bral / a přigebanc ku Mo-
narsse swému do Polky / kdy gij Wjra swatá nastawala / žádných gi-
nych Brálůw nepřigimaggje / obdarowanj Znamenj Kytjěského / Strý-
cůw y Bratrůw swých Dekretu neľazje / na worch Pod-
kowj Kijz a na mįsto Jestraba Wysłkweho půl Chr-
ta a Koruny wobrozy obdržel / yak se to dáwno a za kte-
rého Krále dalo non constat Letha Páně 1 0 3 8. byl to-
ho Erbu Steffan Arcybiskupem Gněznenským / po-
tom druhý Steffan byl Biskupem Plockým Letha Páně
1 0 8 8. Bolesław byl Kastellanem Wiským / Letha Páně 1 1 6 7.
Steffan Weywodau Krakowským Letha Páně 1 1 4 5. floryan Wey-
wodau Sandomirským. Petr Biskupem Plockým Letha Páně 1 2 6 0.
byl wzat po Ondiegi Ciolku. Jakub Kastellanem Syrackým. Ber-
nard Biskupem Plockým Letha 1 3 5 8. Předbor byl Generálem w Wes-
liské Polské / Letha 1 3 0 9. Jakub Weywodau Syrackým tohož la-
su. Druhý Jakub Weywodau Lečeckým / Letha Páně 1 3 8 0. A
to wssedko Předkové byli / Rodu starodávného a možného Koniecpols-
kých / yak byl Jan Koniecpolský Kancelářem Korunným / Starostu Sys-
rackým / Letha Páně 1 4 9 9. Předbor Syn Jakuba Koniecpolského
byl Kastellanem Sandomirským / ti sfundowali a nadali Klášter w Wes-
liském Mlyně / kdež o ných Kamene Grobowé oznamuj / y Bronyky otom
opowįdagij. Za mého Wěku byli dwa Bratři / Mykuláš Kastella-
nem Kosperským / Stanisław Starostu Wóluským / kterého Syn Ale-
xander po něm byl Starostu tamž y Weywodu Syrackým / giny mnozj
wzactnj Bratři a Strýcowé / kterých pro Krátkost nespomįnam. W
Mazowsky Starodáwnj a rozroznj Rod Kosobuckých genj také Kastel-
lany býwali. Mykolay Sprským. Jan Kastellanem Lywským / y
Syn geho s Pissackwų Plockého na tauž Kastellany wstaupil. My-
kuláš a Stanisław. Pisacem byl Jawkenským a ginych mnoho Rodůw
wzactnjch. Ten Erb gmenuge se od pobožného předka Pobog / neb od
Papeže / od Biskupůw mnohých / od Anjžat a Králůw Katholických
byl Králi Bolesławowi Chabrému / věrně a s pšlností poraučenj.

Dolegowé Erb a Rod starodáwnj / od tohož Po-
boga postlupnost swau wede / kterému za značné a hrdin-
ské skutky přidano Střelu / neb Šyp od Russe / byl Arnolff
Biskupem Poznańským Letha Páně 1 1 5 3. Alexander
Biskupem Plockým 1 1 3 0. Welice možnj býwal Rod
Lasockých / a ti brávali poděl z Kreskowskými a ze Sien-

Pym

ských zessal psali se z Sokolowa / byl Stanisław Srenský Weywoda
Mazowecký gmenowaný Grad / o kterém Kámen Grobowý oznamuge /
že byl žiw Leth 1 4 0. Nařimských na Dobrynskej Zemi / Rod
wzactnj / Kastellany býwali. Mykuláš Sepeřským. Tomáš Plo-
ckým / mnoho ginych wzactnjch Rodůw. Lasocký Mykuláš / Dekanem
byl Krakowským / Letha Páně 1 4 3 9. Mykuláš druhý Lasocký
Biskupem Bugarským / Letha Páně 1 4 4 3. Soběyusťj na Staro-
řebach / byl Biskupem Chelmským. Wěsulowstj z Plockého wysli / byl
Pawel na Morawě při Biskupu Stanisławowi / Auředníkem na Chel-
cích / žiřtawil tamž Potomstwo. Ostrowiccy na Dobrynskej Zemi.

Slepowron Erb a Rod wzactnj y

starodáwnj / od Poboža Počatek swųg wede / má býti
Podkowa bjlá dolu obrácená / na nį Kijz zlatý na Kijz-
y Hawran černý / Prsten zlatý w Nose drj / w Poli
modrém neb Lazurowém / Helm odewřený / nad Helmem
Koruna Kráľowská / w Koroně Hawran černý stoji / Prsten zlatý drj
w Nose / tak yak w Střitu / o kterých Sluhosj prawj / že býwali Viri-
bellicosi, od Kijmských Korwinůw / toho Ptáka dostali / a od nich in con-
fraternitatem přigati byli / List Konrada Anjžete Letha Páně 1 2 2 4. psá-
nj / oznamuge o Wratiskawowi Hoffmistrowi Dworu geho : O Wawře-
rowi Slepowronským / Basso Hystoryk Cultos Poznańský mnoho wypra-
wuge / yak Anjžeti gmenowanému w hrdinských Spráwách skaužil / a to
byli Předkové Panůw z Krasného a Drozdenských / yak byl Krystynus
de Drozdyno, Mužem slawným / Letha 1 3 7 7. Franciscus de Krasné byl Bi-
kupem Krakowským. Stanisław z Krasné o Archidiaconus Cracouienfis.
Andreas de Krasné, Iudex Ciechanouienfis. Mladěgowsťj / Jan byl Oppa-
tem Pokřiwonickým. Jacek byl Prásidentem Dworu Kráľowského. Sta-
nisław Symborsťj / Dekan Waršawský.

Zdyřkowsťj / yak o gednjm zmįnku činj Hystoryk řemito Słowy :
Ex varijs bellis faelicer ex hostibus victoriam reportauit apud Ducis Burgun-
lia militares, &c. A za swau Službu nie nežádal od Anjžat / toliko Sla-
wu swatého Jyřmunda Krále Burgundského / a to do Patrie přinesl / wisse-
cek Statek swųg na faráče obrátil / a Strejce své Kollatory věmil.

Páni Broniccy / w Lubelským Kragi neb Weywod-
swj / kterj se pšsij z Bronie / gest Rod starodáwnj / w Spráwách Ky-
tjěských y Obecňch / tak Králům yak y Wlástj swé mil / dobře zaskau-
zenj / yak za nassy paměti byl Muž wyneřený w Kragi oném a ginde /
Pan Mathaus Bronický / Saudj Kazmirský / tamž w Lubelským Kra-
gi / kterého wlastnj Sestra Panj Anna daná byla w Staw S. Man-
jěšťj / Muži také weliké Ctnosti a Pobožnosti / Drozerému a Statečnému
Kytjři / Panu Stanisławowi Tomassowskému z Tomassowic / n. deni w
Erb vjřwal Bonča / gináč Sednorožec / yak tu na stra-
ně widiše / který má býti bjlý neb střibný / w modrém neb
Lazurowém Poli / Helm odewřený / na Helme Koruna
Kráľowská / w Koroně půl Sednorožce / kterjž s nį ži-
řtawil dwa Syny / Mathausse y Jakuba / a Dcery tři / Do-
rotu / Justynu a Barboru.

T t t

Dan

Pan Mathausz měl tři Manželky / prvníj Panj Zioffigi Grabkowskay / Erbu na hoře gmenowaného Jestrabec / s kterau zůstavil Syna Stanislawa / a Dceru Zioffigi / která gest za Panem Petrem Lasockim z Lasotic / Erbu Sreniawa / Druhu Manželku měl z Rodu Panůw Kreskow z Weciny / Erbu Lelowa / a třetj Panj Katerinu Trčbinskay / Erbu Roza / s kterau má Dceru Annu.

Pan Jakub z Drozenu Panj Barboru Pšarskay z Pšar / Erbu Sreniawa / zůstavil také Potomstvi Syna Přeslawa / kterého nakladně na Vmění swobodným choval / apud Patres Societ: Iesu w Olomauce / kdež okazowše Dary velké / od Pána Boha k potřebě Koděm. w mládosti své nadané / s nimi k němu do chvály geho swatě vzaty gest / Kteréhožto Tělo w Gebultowě / mšle od Bratřow pochované gest / kdež tenž na hoře gmenowaný Pan Jakub Tomassowsky z Tomassowic / z. dal Kostel z Kamene swým nákladem wystawiti. Zioffige Sestra wlasinij na hůře gmenowaného Přeslawa / a Dcera týchž Koděm / daná w Staw swatý Manželky / Droženému wzácnosti a Starozijnosti Muži / Panu Pawłowi Snewossowu ze Wnirowa / Saudymu Sandomirskému / Erbu Koruna / s kterau zůstavil Potomstvi / ten Erb Kostěsa / má býti Strěla rozedřená / Selca Mělowé strz ni / býlé w Poli červeném / na Helmě Koruna / a w Koruně tři Pěra Pšrosowé.

Sestry pak těchž Pana Mathausze / a Pana Jakuba Tomassowských z Tomassowic / rozdané byly w Staw swatý Manželky / Mužům Koděm starodawných / jako Panj Dorota / Droženému Panu Ondřegowi Dřewickému z Dřewce / Erbu Kawic / gináč Panna na Wędwěd / která má býti rozčesaná w Královské Koruně / Kuce rozštěpené magice / na červeném Wędwěd sedj w Poli zlatým neb žlutým / Helm oterowený / na Helmě Koruna Brálovská / a w Koruně půl Wędwěd / mezy Selenými Kobami Kůži w Tlamě držj. Kteréhož proto rad spomínám / neb mezy jinými zůstavil Syna Jana / který byl Starostu na Tencině / Muž in iure Ciuili & in rebus Economicis / tak že z přirozených Herogických / non postremě laudis. Měl Manželku toho času / Droženau Panj Zioffigi Přitowskay z Přitowic / Erbu Kadwan / který má býti Koruhw zlatá Kostelná / w Poli červeném / na Helmě Koruna / a w Koruně tři Pěra Pšrosowé.

Pan Jussyna / dána byla w Staw swatý Manželky / Droženému Panu Poniatowskému z Poniatowce / Erbu Jumoša / má býti Beránek bílý w Poli červeném / některý mu iškagi / Jungschaff / od kterých Potomstvi zůstalo.

Panj Barbora daná byla také w Staw Swat.

Manželky / Droženému a Statečnému Rytiři / Panu Adamowi Dluskému z Dluhého / z. Erbu starozijného Halec / jak teď na straně patně widjše / kterýž má býti w Sřitju bílá Kaucha / neb Punt w poli červeném neb Rozynowém / Helm oterowený / na Helmě Koruna Brálovská / a w Koruně Koby na způsob Selenj / mezy Kobami Muž w Sukni červené / Koby se rukama držj / Slawu Kauchem neb Puntem má zawázanau / Jassernochy tijnj způsobem červené a bílé. Kteréhožto Pana Adama Dluského z Dluhého /

Panj

Panj Matě byla z Rodu Panůw Wirbických / z Krage Chelmského / gináč je pásky z Wirbice / Rodu wzácného a starozijného Erbu Měcuya / jak tu na straně widjše / má býti Dřewo osekané w poli červeném neb rozynowém / na pravé straně magi býti tři Suky / a po levé straně dvě Suky / na wrchu Kříž zlatý / Helm oterowený / na Helmě Koruna / a w Koruně dvě Křídla / mezy nimi Dřewo osekané / Kříž na wrchu zlatý / tijnj způsobem rovně jako w Sřitju.

A ta Panj Barbora Tomassowská z Tomassowic / na hůře gmenowaná Manželka Pana Adama Dluského / a Dcera Pana Stanislawa Tomassowského / z. Erbu Gdnorowce / a Panj Anny z Bronic / Erbu Sřepowron / gž na hoře dostatečně oznaměného. Zůstavil dvě Syny / Martina a Kryštofa / umřela Lětha Páně 1569. Měsíce Septembra / gináč Jáž / Requiescat in sancta pace. Tělo gegi pochované w Dřiticy w Lublina.

Martin kterýž bydlj a zůstawa w Krage Sandomirském na Goreně / měl Manželku z Rodu Panůw Bruchanických z Bruchani / z Krage Weywodstwi od Měchowa / Erbu na hoře častogmenowaného Jestrabec. S kterau zůstavil dva Syny / Wogiedha y Přeslawa.

Kryštof na Swobodném Měste w Občanech / bljž Města Brna / w Margkrabstwi Morawském na ten čas zůstawa. Manželka prvníj byla Drožená Panj Barboru Brálovská z Brálowy / Erbu starozijného tři Trauby / gináč Jordan / magi býti červené tři Trauby od sebe oddělené / w břišm neb stěbeném Sřitju / a na každé Traubě Sřura zlatá / Helm oterowený / na němž Koruna zlatá Brálovská / nad Korunu dvě tři ve Trauby / na způsob Wědenných Trub / gedná pravá zlatá / a lewa černá / jak na straně vytlačené widjše. S kterau zůstavil Dceru Barboru / y Syna Mikuláše.

Manželka ge byla Drožená Panj Dorota Halenowská z Halenowa / Marrona honesta / a wšelikými Ctnostmi od Pana Boha ozdobená / Erbu starozijného Topac / totiž Křídlo Wodkové černé z Tobi / w poli červeném / na Sřitju Helm oterowený / na Helmě Koruna Brálovská / a w Koruně tři Pěra Pšrosowé / jak na straně vytlačené widjše / která prwe byla za Droženým Panem Girkem Larysem ze Lhoty / a na Dwore w Topolanech / z. Dcera Droženého a Statečného Pana Jana Staršího Halenowského z Halenowa a na Bělowce / z. w kterémž Rodu Panůw z Halenowa / Bohda w brstým času obšyrněgi čisti budeš na swým mštu. Kteréhožto Pana Jana Staršího Halenowského z Halenowa Panj Matě byla z Rodu starodawného Panůw Cyganůw / kterj se gmenugi Zygotowé / Erbu starozijného Kříž / magi

T t i j

071

býti tři Kzetezy spolu swazané / w červeném neo rozynowém Poli / na stje
tu helm otevřený / na němž Koruna Královská / a w Koruně také tři
Kzeteze / na tenž způsob jak wryse vytlačené widjše.

Aterauzto Paní Dorota porodila Paní Zioffige
Zalučská / která se od starodávna píšsý z Nowého Města
sta / Erbu Pohonia / totižto Zbrogna Kuza z Cblaku /
Mec holý drží w žlutým neb zlatým Poli / Helm ote-
vřený / na němž Koruna Královská / a w Koruně tak
jako y w Střihu Kuza Zbrogna holý Mec drží / tak
jako tu na Straně patrně widjše.

A té Paní Zioffige Zalučské z Nowého Města / bys-
la Paní Máře z Rodu starodávny Panův Foglarůw /
která se od starodávna píšsý z Studenné Wody / a glau
w Morawě y w Slézsku z mnohými vzácnými Roddy /
od starodávna spřízněný.

Tá pak Paní Dorota Zalenowská z Zalenowa na hoře gmenowas
na / porodila temuz Panu Bryststoffowi Sluškému z Sluškého Syna Ar-
nolffa w Obřanech / Léta Paně 1 6 0 8. Dne 1 3. Iulij gnač Lzerw-
ce z Neděle na Pondělí Hora tertia noctis / kterému ya poskauzowse mezy
ginyými při Bětu swatým / to Požehnaný zůstawugá.

Nechť té Pán Nebe Země blahošlawý /

A w dokonalých Letch té postawý.

Wzácnosti Pradědůw twogých na té wložý /

A wseckni Ctnosti dobré w tobě množý.

A kdy wweđe w dokonale Léta /

Ať dá w Lásce své zažit hogně Swěta.

A temuz na geho čtyři wzácné a starodávne

Erby wolastně gemu naležité / kteréž tu

na straně patrně widjše.

Máše čtyry Erby Arnolffe twých Dědůw /
Gichito sledetných následug Příkladůw.
Čtanc o Nalenách / že stkwj od věčnosti /
A z pak velikých wyzdrebli se Ctnosti.
Nekaupeň ni wypochebowané /
Pro wpljiti Krwe zdávna gšar nadané.
Gestře před Krysta Pána Narození /
Twém Předkům slawným dáno to Znamený.
Topač y Bonča welké gména magj /
Nechť té gých skutky frowném pobizegi.
A o Pohoni zabledni w Bronyky /
Nagdesa wsech Ctnosti také Milownjky.
Kterýchž Slapěgimi pügdesli w tichosti /
Neproměňugjše gich Zrdinských Ctnosti.
Nestratiše Sluškých Cynlu wzácného /
Gen trweg w Cyrkwi swaté Pána swého.

Tcho

Toho Erbu třech Traub na hůře položeného tímž způsobem po Předcích
swých vžjwagj / Paní Wynarstij z Křiřowa / na Morawě Rod staro-
dávny y rozrozný / kterých Předek z Polského Království sem se do to-
ho slawného Markrabství Morawského dostal / w Spráwách Kytě-
ských a Krytsmanových byl dobře skausený / o kterých na swým městě
obšpřený gmiňku gmiňti budeš / zde se krátkosti foltowati musy. Paní
Jordanowé na Slézsku / tohož Erbu vžjwagj / stolká že oni w Helme
Kuza z Mecem zbrognau wytazenau mezy Traubami magj / ale Paní
Jordanowé w Království Polském vžjwagj tímž způsobem / jako máš
na hůře pod Rodem Panůw Křikawských z Křikawi sepsano / která gšau
jako y Paní Wynarstij wolastně Jordanowé / Rod od dávna wzácný
a možný / Realum y Wlašti swég mileg zaslaužený / a tolika odměnu mas
gij po Statcích rozličných / o čem w Zahradě Královské Polskau řeči
widaný mého oznámeno máš.

Paní Sarnieštij w Chelmském Kragi. Stanislaw psal Broniku
Polskau řeči Latinskau / Peněcy / Lanicy / Kambowstij / Wroblew-
stij / Komotczy w Mazowstij / Tereštij / Nasydowstij w Tychanowstij
Kragi / Topczewstij / Wicbicezy / Jozewstij / Jastrabstij / Milcowstij
w Lomzenkém Kragi / Syromstij / Sarnowstij / Grochowarstij w
Plockém Kragi / Slepowronstij / Rownatcy / Mníchowstij / Spa-
dowstij w Sauchoczkém Kragi / Tětinstij w Lučowském Kragi / Pe-
trowstij w Přemyském Kragi / Mylkowstij na Podlasy / Burpiowce
w Syrackém / Sseplewstij / Olšewstij w Belském Kragi / Harbow-
stij w Drohycském / Gucowstij z wyského Krage / Dagenstij z Waus-
ského Krage / Mirowskij z Rugaw / Rod starodávny. Sicutcy w
Mazowstij.

Těch Slepowronůw gest Wěstie Pět set w samém Knížetství
Mazoweckém / která se rozličnými Gmény z ných gmenugj / takowý po-
řádek mezy sebou měli / že na každý Rok z Domu každého dávali do ged-
ě Truhly po několik grossých / a tau Summar na Potřeby přihodně Pos-
tomlůw swých zachowávali / přidaloli se kterému že byl na Wogně zagar-
gestliž od Krále oswozoben a wykaupen nebyl / oni s Truhly své kdy gijm
dal znat vyplacen býwal / takže z každého giněhož Testestij w slusných př-
činách odewssech Strýcůw láskawý sfedrunk a powinnau přjzen znal.

Dubrawoně dobře zaslaužený od Pobožanůw pos-
látek swůz wedau / na místo gednoho Křiže / tři gijm no-
ytí poraučeno / a toho také Erbu welmi staroni Muzj
býwali / jako gest Rod wznesený Panůw Kestkew z Ko-
řkora a z Stýmberka se píšsý. O Předcích Dluhose
hystorye takto dji / že býwali Viri simplices sed Audaces
Léta Paně 1 2 4 6. za Knížete Konrada opowidá Lisi Příbyslawu de
Rostkoy. Muzj welmi slawného / který Jacwingi Nepřátelé Kragin
oných často porážel. O ginyých také Předcích mnoho rozprawugi rozlič-
né Paměti / a pro takowá hrdinská zaslaužení od Knížat zbohacený byli /
y toho času w veliké wzácnosti byli dwa Wegwodowé. Jan Kosička
Wegwodau Sendemirským byl / Malborským Kosteinským Starostu /
a Komory Průsteg Pra dentem byl to Pan takowé Ctnosti a správ Pan-
ských že mezy Kandydaty po Sm ti Krále Augusta / byl odewssech Sta-

můw

wůw gmenowaný. Bratr také geho Krystoff / byl Wegwodau Poz-
morstým / Starostu Golubským / Petr Strýc gegých byl Biskupem
Chelmenským / Muž to byl velmi wyročný w Wlastě a Německé Řeči /
Stanislaw Kostka z Kostkova a Szymbertu / Podkomorým byl Chel-
menským. Jan Kostka na Kostkove byl Bassellanem Zakroimským.
Pani Łosowé na Dobřínské Zemi / Pani Zgerstij ob kterých poslušnost
Kodu svého Pani Krystowé w Litewském Bnžetstwj magi / yť se
otom w Bronikách oznámilo.

Erub Lada gmenowaný odpředka tak gmenowaný
neho za Bnžete Konrada spomýna se také Muž wynešený
toho Erbu / Léta 1248. Edy z Litwy y z Jacwingi
hogowal. Přeslaw Lada byl Hertymanem Konrada
Bnžete / tak yť se to w Kodu Blodženských mezi Lis-
ty gegých nachází a oznamuje / psal se z Blodna / mnoho
giných Mužůw wzácných s toho Kodu bývalo. Starostami Blon-
ni býwali. Nostkowský také starodáwný Kod / za nassij paměti. On-
dřig Nostkowský byl Biskupem Plockým / který Nepores ex Fratre hogné
obohatil / a Starostami bohatými / staršyho Těchanowským / mladšyho
Kozanským / y Makowským / počim / a z Kody možnými spřiznil / staršy
měl Grabinku z Tarnowa Manželku / druhý Tarlowanau z Sstěka-
wic. Mnoho ten Biskup Kostelu Božjmu dobrého spůsobil / y Akades-
migi Krakowské / gest Kodůw giných toho Erbu mnoho / yako gsau
w Erbářu Polském mého widanij oznámenij. Zde se krátkostu sfoluge.

Erub Lubic Starodáwný od Wolestica a neb Je-
střabca poslušnost swau wede / Edy nepřátelé prwnj gessie
Pohany v Lubica Řeči porážel / dwůma Řečjmi nadán.
O Předku Erbu to° Baslo Custos Poznanský takto zmín-
ku činj. Paccatis domi rebus Casimirus Prusis
ijs quos Polesianos vocant bellum intulit, vt fra-
tris Henrici mortem vleisceretur &c. Ibi in conflictu qvum
ex insidijs hostes in nostros irrupissent: Miles quidam ex ea
familia quæ babatum cum cruce defert, cum suis quos in pote-
state sua habuit, impetum fecit: omnes sine mora terga dede-
runt, & Dux illorum ab eodem milite captus ad Casimirum
adductus, & illi donatus. Cui Casimirus in recumpensam
multas possessiones dedit, notans autem illius præclara obse-
quia auream Crucem aduetus insigne supra soleam donavit
Kod welice dáwný a wzácný od toho Předka w Mazowssy pochází Le-
kowských z Lekowa / kterých Předkové w Kostele od Léta 1081. Po-
znamenanij gsau. Zolkowských Kod také starodáwný s týchž tam Kra-
gin wysli do Kragin Kustých. Mykulasa Zolkowský / který potom byl
Wegwodau Belstým / Synové geho byli Mykolasa Starostau Medi-
ckým / Stanislaw Hertymanem Polním milownij Pokoge obecného / což
vklázal časůw nassých Edy se byli podnesli proti Králi některij Buntownicy
onoho

onoho Bůřitele welikého Práw y Swobod w Králowstwj Polském in-
cimi Consiliarij, a na to se nasadili / yťby zhodit mohli z Králowstwj
Sygmunda třetjho / na to giných mno° podwedssy on z lidem vkraginým
na pomocy welké Králi byl / a odporowal zlosti a wrputnosti gegých yas-
to wěrný milownij Wlasti y Pana swého. O čem na swým mjestu gmj-
ti budeš / mnoho giných s toho Erbu gest Mužůw wzácných a zaslau-
zených Patrij. a obwzlaště Borewstij w Plockým Wegwodstwj / Kod
starodáwný / který za nassijho času ozdobil Matheus Abbas Landensis, yť
se o tom obssyněgi na swém mjestu doložj / který ačkoliv žustawssie Wnjs-
chem Mundum contempnit, wssat weliká hodnost geho y vměnj wsschněm
ho oslawuge & splendorem virtutis eius in exiguo corpore rklazuge značně.
Giných mnoho wzácných pro vkracenj nespomýnam / kterých mnoho gest
w rozlžněných Kragjch Králowstwj Polskému náležitých. Petr Tylický
Vir magni ingenij & doctriaz byl čas dlahý Sekretářem welikým / potom
Biskupem Chelmským / a zase Warmenským na Rugawste potom wzat /
z Rugawského na Krakowské Biskupstwj a Bnžetstwj Sewerské
wolen. Za Panowanij neyprwnjssjho Wolestawa Krále gmenowaného
Chrabry ten Erb nabity.

Erub Prus Nagody gmenowaný starodáwný
který ačkoliv počátek swjg wede yť Sluhosa pssle ex
tribus Ducibus Prussiz, kterj toliko byli přigeli na službu
Kráľůw Polských / Předky své Pohany opustiwssie / a pos-
tom se tak podělili / prwnj nosyl za znamenj Rytijstá pñl
druhého Řečje / druhý Edy sobě Manželku wzal Erbu Wlčekosy památku
Předkůw Manželky své žustawugjce položil ge dolj / a swého půldruhého
Řečje na wrch / Potomek potom geho wzal sobě Manželku z Kodu Je-
střabcůw neb Wolesticůw / a tak polowicy po Materj / druhau polowicy po
Manželce / a Starodáwný Očysty na wrch / s toho Kodu mnoho wzá-
cných Kodůw w Bnžetstwj Mazoweckém / o kterých nenjeto dluho se
zaměstnat nečey. Pani Wnsey kterých Předek byl Biskupem Plos-
ckým / kaupil gjm Wnisk Wstecčo / a z něho se Wniskými pssly Služ-
něwssij / Kod wzácný Karnysstij / Wětwinssij w Mazowssij.

Wysynstij s tohož Bnžetstwj wysli do Maleg Polky / do Kra-
kowského Wegwodstwj / gmenugj se Jakelowé / neb Předek gých w sprá-
wách Rytijstých / z mladých leth se wychowaw w Kraginách Cyzozem-
ských / genu gmeno bylo Jakub / od Němečůw gmenowaný Jakel / yť
se potom psatia gmenowati nestydel y Potomcy geho / yť se to w Metryce
Cysarstě spatruge / Edy za času nassého Rudolff Cysar Bog wedauc a dlu-
ho Wognu s Turky Pohany w potřebách slawně sobě počínali / yako
Bartholoměj Wssynstij / který Léta Páně 1592. pod fylekem Zám-
kem smrtedlně raněný umřel. Synové potom geho mssili se uad Pohany
několik časůw na swjg náklad tak yť y Otec tamže w Vhěch proti tēmž
Nepřátelům slaužili. Matyáša napracowaný a nečasy vtrápený domu
se nawrátiv umřel / Bratři žustali Matyášowj / a Synové Bartholo-
mějowj / Wogrjch Muž wsslechtilý genž měl Manželku / Kodu staro-
dáwného

závoného Paníw Strausserských / Který ty-
to Erby náležej / jako widěš.

Ti Paní Strausserských vyšli byli z Vher
do Polky / za Panowánj Jana Krále Vher-
ského a Izabelle Královny Polské / Dcery
Sigmunda Krále prvného / Bylyy v Nede-
cký z Nedecký a po Wessnici Krussowa gmeno-
wan Krussowským / y tak prvnj Přímánj
Otcovské stratil / zůstavil Syna Tomáše kte-
rý potom splodil Stanislawa / a ten se spřá-
znil z Rodem Paníw Bauckých / zůstavil ty-

to Potomky / Joachyma / Jana / Wogtcha / Který za Panowánj Krále
Sigmunda třetího / zrogljínými Nepřáteli w potřebách býwal. Pan
Joachym Strausserský také na Dvoře téhož Krále gšauc / žádné Expedyti
něda neminul / magjč sazéných Konj deset / wsslychni tři Bratři na tom
Chlebě Kytčským se z mladosti chowali. Od který na tento čas Pos-
tomkůw žádných neměl. Adam Byssynský z Byssyny / Bratr Wog-
tchůw Aurody Dawidowé y Srdce / tjmž Chlebem Kytčským čas
dlauby se kmil / y w potřebách znamenitých býwal. A ti dva Bratři
pod Knížetem Těssynským Statel sobě Kupili Jlonwicy / do geho se
Panstwů wnesli / a pod ním se osadili. Těch to Byssynských merica wy-
stawugjč Cysar Rudolff w swým Magestatu takto wychwaluge.

Edocti itaque fide digno testimonio, vos supra dictos fratres
ex Nobili & antiqua profapia originem trahere, maioresq; ac
progenitores vestros ut plurimum militie operam dedisse, in-
deq; haud exiguum sibi laudem comparasse, ac inter eos qui-
dem Patrem vestrum Bartholomaeum Byssynsky de Byssyna
dictum Iakel, æquæ castra secutum, cum aliquod annos in
Croacia sub auspicijs nostris contra imanissimum Christiani
nominis hostem Turcam militasset, tamen anno superiori
1592. ad Arcem Filek acriter in hostem pugnando vulnus le-
tale accepisse, ac paulo post vitam cum morte comutasse. Vos
vero nunquam degeneres, laudabilia maiora, ac in primis pa-
rentis vestri vestigia insilendo, similiter diuersis expeditioni-
bus nostris bellicis tum in Vngaria ad Agram, Strigonium,
& Iaurinium, & anno proximè præterito ad Albam Rega-
lem tum vero in Transilvania & Walachia susceptis, cum
equis duobus, interdum tribus prout res tulit interfuisse, & in
is singularia fortitudinis ac strenuitatis vestra certamina &
specimina edidisse. Pretermittere nolumus quin benignam
voluntatis nostræ in vos inclinationem insigni aliquo docu-
mento quod & vobis & posteris vestris decori atq; ornamento
esse possit, testatam redderemus.

Tam

Tam gých prigamagjč do Panstwů / swých mezy gýnymi narodawnými
Kody Statu Kytčského prigmat ráčj / toho dokládagjč w Magestatu
swým / Cum tota polteritate veltra legitima, in numerum
cætum, consortium, statum & gradum ac dignitatem nostro-
rum & sacri Romani Imperij Regnorum & Dominiorum
nostrorum hereditarium vos assumendo extollendo & eue-
hendo &c. Gichje Bratr a neb Strýc Wawřinec Byssenský z Byssy-
ny / Mladeneč Sláwy nesmrtečně žijící gšauc / Letha Páně 1605.
a Pohany bogugjč na Jäger neb Ebr zagat. Obssyrněgi o nich a o gýných
Strýcých gých w Hystorj neydeš.

Erby Zagloba předkové od Erby Dolega pos-
tupnost wedau / který Bratra gšaucem pobuzeny / zamer-
dowal / Běh odniato y Stělu / a Slawli na to mýsto
wloženo / býwali možnj wyčtngj lidé toho Erbu / jako
byl Abraham Socha Wegwodau Plockým / který od
Tatar zamordowan / o cem Cromerus w Knihách 15.
Zmínku činj / to se dalo lethy 1499. Tam w Plockým Wegwodstwj
Potomstwů se geho spatřuge / psali se z Arakowa / kterého sem yá také
w drženj byl po Manželce mé Jadwidze Kosobucké / Dcery Bassellana
Sěprského / Błeniowského / Bragłowského / Młeckowského / y Bucharského
w Lečickém Bragi / a gýných mnoho toho Erbu gest.

Erby Bialyna od Jesřabca počátek předkové
iwug mli / kterému za znamenitě zastlauenj / přidaná Stě-
la / yá pod Erby Polskými obssyrněgi otom poznamcnano
nás yá při Wogstě Krále Bolesława šťastelně stěle-
gjc / Vboz neb Tábor Nepřátelský zapálil / Nepřáteli
zahnal přestrasšené / a do Leženj gých z lidem wbeh / zač
hogně obdarowan gest od Krále gmenowaného. Potomecy geho w Ma-
zowský gšui mnozy Rodowé Kytčských / za Běiwowského Bolesława nadan.

Erby Węzgota od Dolegow odtrhněného pro-
Mord také Bratra / Běh gšui odniat / některj ho vjz-
wagj na modrém Sřstju / wssakby ho w červeném vjz-
wati mli / gest mno Potomkůw toho Rodu yáko w Pru-
sých / Błeniowských / Letowských / Radossowských / Mynkow-
ských a gýnj mnozy w rozlčných Bragech a Wegwod-
stwjch za Řemana Monarchy nadan.

Erby Běiwoda předkové od Lubyča počátek
swug wedau / že geden gšauc mezy Bratři welmi neswor-
ný / tak od njch byl od Rodu swého proto oblaucen. Gest
mnoho Rodůw toho Erbu / yáko Lazowských / Běstow-
ských w Radomským / Pogłowských w Knížetstwů Mazo-
weckém / Danowských w Powiatu Wyszým / Santowských z Lukow-
ského Brage / Swěcytch z Welunského Brage přigatj / od Pobožan to-
liko púl Běhje nad Podkowau magj / Senicey w Kuršém / Pani Abra-
hamowicowé w Litwě téhož Erbu vjzswagj na Sněme w Hrodle př-
gatj / pšssy se z Wornian byl Wegwodau Wyszým / Jan Abrahamo-
wic

wie čas dlaný Podstarostem Wilenským / za Kadwila Wegwody Wilenského. Petr Abrahamowicz podstoli lidští. Martin Abrahamowicz Wogstky lidští. A Jaroslav Bratr gegich čtvrtý / za Panowánj Hermana nadaný.

Erbu Duchala vžiwagj mnozý wzácný Rodowé / který od Pobožan přigatj / gest Památka o Předku Erbu toho / kdy stauzil w Němcích v Knížetě Ostersberského / a w mnohých potřebách s ním býwagj / mnozý ho dokazowal / a zdawým swým zdawý geho zastupowal / a tak od něho za Bratra přigat / a do Erbu geho pátřetjho Běže přidal / tak to některj gmsti chřegj / gšau Rodowé dáwnj / Potomcy geho w Knížetstwj Mazoweckém / Cywinski / Myskowstj / a gini mnozý Rodowé.

Erbu Pokora který toliko Alš za Erb strz Podkowu magj / kdy za nýaké prowinění od Otce swate Papeže w Římě na místo Běže Alš mu toliko darowán byl / Mnozý se Předkowé spatřugj w pamětích Klášterních / jako Doběslaw Pokora / který w Lublíně Kláštera Pohannům zmužil obránil / w Bragech Ruských a Podolských Wegwodstwj toho Erbu Muzůw wyborných mnoho / Za Hermana Monarchy nadan.

Erbu Bojawola genz od Lubicůw se oddělil za značné služby Měšicem obdarowán od Knížat Mazoweckých / neb Wogstko Tepčatelské wyhledaw / Lid na ně přiwedl štěstí / obdržew wytržstwj / žádného neupustil / gest toho Znamený Rodaw starodáwných mnoho jako gšau Gostimynstj w Wysohradským / Komorowstj w Ostrawě / Temelice w Łomženským Bragi a ginde. A tak wssyckni Podkowowé od gednoho Předka Počátek swýg wzali / tak se šyroce po Bragech rozrodili / y w tých které někdy k Bralowstwj Polskému náleželi. To co sem wěděl W. M. wssm Panům Strýcům swým milým w starosti mé gšuc / nechťel sem toho do hrobu z sebau zakopat / oznamugja podawám / oddawám se přitom přizni lástaweg wssm wůbec.

K Štenáři Lástawému.

Bychti měl wssedne sepsat yak gšau dáwné /
Tyto Podkowý a yak gšau slawné.
Muselibychom chwěli na tom stráwit /
Tým té na ten čas nechcy dlanho bawit.
Před Přástijm Krysta počátek swýg magj /
Ale se zde tak krátce spomínagj.
Nekupné ani wyprossené slowy /
Utáčali frwe slawné každý zhlarey.
Ti wssyckni genz se znamenagj nimi /
Y zdobili ge správami wzactnými.
Protož Bowaři měgte se na péci /
Na dwéřích swogých nekladte tých wěcy.
Byšce na Strýce také netrešili /
By gich wám Běbmi k hlawě nepřibyli.

Nemo est tam agrestis, quem non si ipsa honestas,
Contumelia tamen & dedecus magnopere mœueat.

K temuz Droženému a statečnému Axtijer Panu
Petrovi Wogstowi z Bogdunčowic / na Weselj
a Kolíně zc.

Dřonawisse wykladu Stromu toho
který sem wssednem Panům Strýcům
swým / kterýkoliw Erbu Podkow vžiwagj / a od gednoho Předka poslušnost magj
sepsal / a wykontersektowati dal / kterého
také W. M. wčastněkem býti ráčite / po Negmilegssý Panj
Mateři swé Panj Markete Brodecké z Brodku / Dceři
Pana Tobýasse Brodeckého z Brodku / Sandýho Pan-
stwj Pstinského / také po vlastnj Panj Mateři gegj wy-
soce Drožené Panj / Panj Anežce Myskowské z Mirowa /
Nezdálo mi se také abych vlastnj a welmi starodáwný Erb
W. M. opustil a spomenauť ho také krátce neměl / ne tak
pro W. M. jako pro Památku negmilegssým Panům Sy-
nákům W. M. genz žiwj zůstáwagj / totiž Pan Frydrych /
Pan Karel / a Pan Bernart / y pro gine gestě mýsto zůsta-
wugj / aby gím také w Paměti byla starodáwnost Erbu
gegich Očistého / po Dědách Prapradědách zc. zc. W. M.
Také Babách y Prababách gegich / tak strany W. M. ya-
ko také strany negmilegssý Panj Mateři Gegich M. Panj
Alyny Rusowny z Lipna / o kterém se Erbu w Sukcesj
České památka učinila / y zde w tom mým Štambuchu
Slézským ačkoliw krátce připomenauť mi se nezdálo / že ta-
ké Předkowé byli Králům y Knížatům zaslauženj. Ma-
gje w tom vplnau Náděgi / že W. M. odemné starodáwné
Přjtele y služby swého z lástau to wssedno přigiti ráčite.
Neb každý podle možnosti s Počladu swého Dary dáwa /
Jablka / y Hrušky / komu Zlata y Strýbra nedosiáwa.
To ačkoliw prwe W. M. tegno není / neb mnoho Zyste-
rykůw znamenitých o Předcích W. M. Šmýnku delagj /
s kterých já krátce sebrawisse w gednom Spisu do toho
Štambuchu swého W. M. a negmilegssým Potomstwu
W. M. krátce to sebrawisse konsekrugj a podawám. Stým
se po druhé y po třetj lásce dáwné W. M. poraučená činjm /
yakožto mého welice lástawého Pana. Datum na Swobod-
ném Mlýně Obránském Měšice Měge Lětha 1609.

W. M. wždycky powolný Přjtel y Sluha
Bartholoměa Paprocký z Glogol zc.

O Erbu a Kodu starodávném Weniawa / který na Morawě za oných Králůw dávných Pohanských nabytý gť od Předka gmenowaného Weniawa / Muže Národu sprostného / wšak pro geho Sylu a zmůžlost welmi slawného / o čem takto památka znj.

350

Muž névafy Weniawa na Morawě mezy Ho-
rama welkým bydlející / vhlj toliko páčil / tam magj Chalupku kde na Noc spáwal y žiwost sobě chowal / Z br se genu do Chleba wnadžl / na kterého on čjhačj chytíl / a žiwého Bratřiwému přiwedl / wstřiwše Wětro strz Chřipj geho / s nj věnil Bolečo / aby genu wolnégž šel / s kterým kdy přišel na Dwůr / diwili se mnozj Sylé geho / y Bral sám / a kdy s njm ginj zacházat neměli a on tak s njm dálej zabáwět se nechtěl dobyw Těsaka genž pěl Boku nosyl před očima Bralowským zlawou genu wtial / a před Brálem položil. Bral se potřslywšy s takowey Sylu a Zedinstwój geho / zeptal seho / čehoby od Brále žádal za takowau swau wprjmnost / kterau genu y w Daru y w Sylu a kratochwjli takowé prokázal / On nežádal wjše / toliko aby mu dal wolné pálení vhlj na Horách oných / kde prwé Předkové geho tjm se zanepřádhowali. Bnže aneb Bral ne Swobodu toliko do žiwota / ale mu wseckny Hory tasy wčnyš mť dal a darowal y Potomkům geho / na kterýchž won a neb Potomek geho gruntowně se osadil / kdež byla ona Chalupa / w kteréz mu Zubr žiwost požjral / a to obdarowanj se dalo za Pohanských Králůw. S toho potom Plemene mnoho wzáctných Mužůw býwalo. O čem gžj w Bros nylách doloženo gest.

Zanechawagie Předkůw genž gestě za Pohanů
na těch Horách panowali / a welmi wzneshenými lidmi byli při Swoře Brálůw Čjstých / kdy sobě Morawu podmanili / přednégšými Pany býwali /

wali / Letha Paně 985. kdy Kněžna Dubrowka daná byla w Staro Manželsky / Włecławowi Knížeti Polskému / neyprwégšymu Křesťan- skému Panu / Předek Erbu toho za Hoffmistra gey byl dan / a gžj gestě Přjměnj Pohanského wjřwal Weniawa / od toho času tomu Erbu rjka- gž Weniawa / až do toho nasšeho wěku. A Letha Paně opowjda Za- talogus neb Pořádek Arcybiskupůw Gnězněnských / Bosutu Arcybisku- pem Gnězněnským o kterém takě to dğ: Bosuta primus, natione Nobilis, z Kodu Weniawůw od Benedykta osiného Papeže podaný / hogný Roz- dáwee Almuzny / na wseckny Syrotky y lidi nedostatečné: Žjw byl na té Stolicy gedenácte Leth / wněl Letha Paně 1038. w Gnězně pocho- wán. Rudgerus y Wernerus Bratři wlastnj byli Biskupy Włocławskými aneb Augawskými. Rudgerus byl na Stolicy Biskupské deset let. Wer- nerus Leth osm / wněl Letha Paně 1178. tamže we Włocławj pocho- wán. Filip byl Biskupem Poznańským / Letha Paně 1172. Filip dru- hý Letha Paně 1222. byl Biskupem Poznańským / wněl Letha Paně 1232. Bronis Hrabě o kterém Bomer w Bnách osiných / zmjnků činj tēmito slowy. Bronis Hrabě Erbu Weniawůw / který za Znamenj Rytjřské nosj zlawu Zubrowau / w swym Statku Gostkowě w Po- znańským Biskupstwój / Zákonnjčkům Cysterckým Klášter wystawil / který w tom wěku gmenuge se Klášter Paradyšký / a dal kněmu tyto We- snice / Gostkowu / Linau / Kłodawu / y Korytku / a Palenc.

Jan z Obýchowa Weniawcý / byl Kastellanem Sremským yat ho spomjná Bomer w Bnách 15. ten od Władysława Jagela Krále w Poselstwój pro Annu Hrabě Čjliškého Dcery k Stawu swatému Man- želskému gzdil.

Dobesława spomjná Bomerus w Bnách 17. za tehož Krále Władysława Heytmanem / kdy Herman Mjstr Insslawský weliké Wog- so wedl z Nēmec y z Kragin rozlěněných do Prus / které zřstawil w Go- lubia Města / sám z malým počtem do Malborku gel / aby se namlurwil a Brjžaky Pruskými / co s tjm lidem za Wogmu začat má / o tom Wog- sku magj spráwu Dobesław Weniawa / neb se tak wždycky gmenowa- li po Erbu / nemohauc Sylu o lid se welky počusyt / málo lidu swého magj / zasedil ho dwa dğly w tegným mřstě / a s třetjm dğlem poručil běhat po Wěsnicých / čmže šřkody w Zemi Nepřátelských. Co whledaw oni Wogacy Cyzojemcy wyběhli hromadu za njm a chtěli gčj poch- tat / počali gjm wbjhat / y zawedli Nepřáteli daleko od Města / až mi- nuli Kotmistr / a potom se obrátili proti oným co gčj honili / a Bro- niso za tjm wyskočil Stylu na Nepřátely / y tak gčj na zlawu bazliwě porazyl / gest těch Weniawůw mnoho Kodůw wzáctných od toho prw- něho Předka / postupnost swau wedawčjch / wslášt na Slězsku / w Pol- skě a w giných Kragech / yat Pani Goluchowšstj / aneb yat se w tom čase gmenugj Lesłensstj z Goluchowa / byl geden gmenem Předslaw Wegwodau Balistým / a Generálem Welké Polsky. Byl Přesław Syn geho / který zřstawil třech Synůw / Frydrych byl Biskupem Au- gawským / a ginj byli Pany Rytjřskými / Kassaer čas dlabý w Cysaře Frydrycha slaužil / w Poselstwój wzáctných od něho gzdilw tu Bazys mirowi Králi Polskému / ať Matthyášowi Wherškému / o čem Bomerus w Bnách

W Bnihách 27. až do toho času / tomu Rodu wzáctnosti nic se neučen-
 sluge / nýbrž co dalejší tým wzáctnější y bohatější w Statky gest y
 w dobru Sláwu / Wsecké Rody w tom Erbu znamenité / Pani Me-
 zykové Rod wzneseny / byl Stanisław Starosiu Sandeckým / psal se
 z Dubrowi / Předkům geho říkali Slaboskowé / Praděd geho byl Jan
 Slabos z Dubrowi / Wegwodau Ruským. Cerměnský w Krakow-
 ském Wegwodstwu. Sluhoskowé z Medelska / Jan byl Hystorykem
 slavným y opravdovým / vmiel gmenowaným Arcybiskupem Lwowským.
 Slesenský lidé také wzneseny. Tyswice / Zedlenský a mnozy gini.

Wegwodau Kalyským gsauc Předek Erbu toho / možného Nepřátel
 který Sléžské Kraginy kazyl a pustossyl / zagerossyl z Lidem onoho Weg-
 wodstwu / tak yk to za obyčej bývalo porazyl / od Krále Walečného
 obdržawše poděkowanj / takowé Památky dostal / že Erb geho wče-
 nými časy na Erbu Wegwodstwu Kalyského položen gest / který to-
 líko Sfachowice vřizwal / on také oddělugi se od těch Strycůw swých /
 na Helné swým Petř Pširosowé na mšiu Slawy Zubrowé z Boruny
 obdržawše / malowat z powolením Králowským počal / gini Lwa
 rozličné vřizwag / od Cysarůw Ržimských obdarowanj dostawše / Po-
 tomcy geho potom se rozrodil. Zde w ty Kraginy na Sléžsko a na Mo-
 rawu wysli / od ných Paní Wogskowé z Bodunčowic / který při Sléžských
 mezích Statky své mřizwali / ano y posawad gestě některj z ných magj /
 kterých Potomky / pro Kytěské Statky w rozličné Krage w Králowstwu
 Polském / hodnost weliká roznesla / gini pak gen w Polské zřizwagj /
 po Statcích weliké Tytuly své potratili / a nowé přimá / to wsecko
 se wyhledati může z Kronyk a giniých paměti / zde se oných položj.

Wogskowé gsauc gmenowanj od Auřadu genj se tak w Polské gme-
 nugj Wogsky Krakowský / Poznanský / Syracský / Lubelský it.
 Syn gmenowaného Wegwody Kalyského / byl Wogském Kalyským / kte-
 rý měl Hegtmanstwu Olesnické / kdy se rozrodili Potomcy geho / opusti-
 we dawný Tytul swých Předkůw odtud gmenowanj byly Wogskowé / y
 tak se pšly až po dnes / na rozličných Statcích.

Nacházj se památka Wincenťého Samotulského Erbu Taleně /
 který gšuc Hegtmanem Spráwcy a Hegtmanem Wogska Anžete Wi-
 tulda / darowal wědectw o Hrdinských Skutcích Kytěstwu Polského /
 o Bazymj Anžeti Mazowckém / a Jakobowi Kobylinském Erbu
 Grižmala / o Janowi Łyzowckém / Erbu Oslj Slawa / ginač pštko-
 o Mstugowi Skřinském Erbu Odrowaz / a Wylolagi Břeským Erbu
 Ciolek / o Janowi Oskřotina Erbu Odrowaz / o Janu Lopata Kalinow-
 ském Erbu Jaruba / o Jakobowi gmenowaném Překora Morawickém
 Erbu Topor / o Hermanowi Wogsku Erbu Weniawa / o Mikolagi Se-
 pinském Erbu Tesobia / a o giniých mnohých / s kterými po druhýkrát Ho-
 wohradu welikého strz Moc dostal / neb yk Hystoryge prawj o weliké
 pewnosti Města toho před Lethy / že to pšřowj býwalo mezy Rusky yk
 Kronykáři wyprawugj / Quis potest contra Deum, & magnam Nouogradiam.
 Kdo (pry) může proti Pánu Bohu / y proti welikému Nowohradu / Co
 wseckno Witoldus Anžje z Kytěstwem nepřemoženým Polském potřel
 a w nic obrátil / co lidem nepodobno bylo / to z Pomocy Božkau prowe-
 di. W oným

di. W oným Anžjetw Litewském / yato mezy nowými Křesťany na
 onen čas / mnozy wzáctnj Rodowé od tak wznesených a wzáctných Mu-
 žůw žadosťw gsauc Přátelstwu / Zatrstwu s nými beraw / t Erbům
 od ných přigimanj byli / který w Oni nebyli přwé přimati / mezy kte-
 rými gsauc Paní Bialozorowé / Paní Jundilowé / Paní Marlewicowé /
 Paní Kysowé / a gini tam některj na t. g Wogné od toho Pana Hermana
 Wogsky přigati do Erbu byli / mezy Lijy rozličnými mnozy se Předko-
 wé Erbu toho nacházegj / Lidm i znácnj i z Kaddami Anžjet Sléžských /
 yk w Listu Pana Adama Cybulky za Panowanj Bolesława Anžjete Op-
 polského spomjána se Bernart Wogska / mezy giniými Letha Páně 1298.
 Kdy powolil Zygynowu nepřátelmu Anžj sobě zastawenému Welnicy
 osazowat / byl přitom z Erytem z Kulšyna / z Krazmusem řečeným Blas-
 chu a Wogřechem Sakem / List Wladislawa Anžjete Letha Páně 1374.
 genj se psal Dux Oppolienis, Dominus Welunehis, & Terrarum Russie,
 který náležj Panům Býčkům / kdež gini gmenowanj Anžje wrechnj Prá-
 wo darowal / tam mezy giniými přitomnými Pany a Kaddami toho Anž-
 jete spomjána sa Dobesław Wogska.

Za Bernarta Anžjete opowjda List Panůw Skorkowských Letha
 Páně 1400. Mikoláše Wogska Maršalkem / Henrycha Krancika
 Hegtmana Strzeleckého / Jakussa z Kempy / Petra Wogsky / Konrada
 Leku / Mikuláše Kadowského / Konrada Rozłowského Kancliere / Kado-
 dy téhož Anžjete. Kdy Petrowi Soweckému proměnil gmenowané Anž-
 je Lenké Práwo w Polše / na geho Ponížené Prozby y za wěrné Slu-
 žby gemu a Erbům geho na wěčné časy. Téhož Mikuláše spomjána y na
 druhém Listu téhož Soweckého / Tykla Wogska Maršalkem / téhož
 Anžjete List Němecj. Mnoho takowých Listůw w Kronice Sléž-
 ské napotom negdes / w kterých Paní Wogskowé w paměti se nacházeg-
 gi / we Wsy Wogskawicj / na kterých někdy Předkové Panůw Wog-
 skůw Dědčeni a Pany býwali / tam w Kostele Erb y Památky gegjch se
 nacházegj / y Wogskawicj a ne Wogskowé skauli / a po Statcích sta-
 rodáwnj Tytul swjg trátili / wšak kwaltowné potřebj k tomu přimco-
 wali / že se Starozjitnost zgerwé wyhledat musela / yk se to prokazuje z Li-
 stu gednoho / na kterém se wywozowal z Kadeu Jan Wogska Kofskow-
 ský / před Anžjetj / Janusem a Mikulášem Oppolšými / a horného
 Złohowa / Letha Páně 1481. Kdy byl nařčen od Gindricha Stosse z Twa-
 roskowa / yakožto w Sausedstwu se stawa mezy zahňowanými / o tem List
 Anžjet gmenowaných oznamuge tímto slowy / že swrchu gmenowanj
 Jan Wogska Kofskowský s Přátelmi swými nás gest z welkau snážnosti
 prosyl a žadal / abychom gemu Sworu nasseho Anžjetského s takowého
 nařčenj Egi geho wywesti přati se ráčili. My wyhlednauce na geho služby
 kterj nám činil / a na budaucy časy činiti bude / na geho poníženu Pro-
 zbu Kol a Den gšine gemu položili a gmenowali / a Sworu nasseho Anž-
 jetského přáli k rozmnoženj Egi geho / kterj čas a Den swrchu psanému
 Stossowj od swrchu gmenowaného Wogsky / yako Práwo a Obyčej
 oznámen gest. Na kterj Swur nás přigewssy často gmenowanj Wog-
 ska / s Přátelmi swými / před nás wystaupiwše / chtějce sobě dosti učiniti
 a s takowého nařčenj se wywesti. A my milugjce čest Kážého / y přitom-

nositi nassij/ wedle Právo a Obyčege Xytjéského/ Maršalku od nás usta-
wenému wedle nassij potřebnosti / Lawicy gšme Xytjéškau osadili lidmi
dobrymi Xytjéškými / kteráž Lawice Xytjéška wedle zvyklosti a Řádu
starodávného/ Maršalkem nassým ustanoweným/ swrchu psaného Gin-
dicha Stosse Trubacy nassymu poraučiligšme k Saudu Xytjéškau po
třikrát powolati / gestliby co proti takowému Wývodu mluwiti chtěl /
aneb odpírati / žeby toho nym čas byl / a gestliby nym neodpíral / aby na
potomné časy k odpírání toho se nenawracowal. Ačkoliw swrchu psan-
nému Stossowi / zdálo se máti z některých příčin rozličné omšuwy / žeby
roho na ten čas odpírati nemohl/ žádaže Roku predlenj. Wšak od stras-
ny geho protivné na Maršalku a Lawicy Xytjéškau/ gestliby to genu gi-
ti mělo k uznání mocnému gest podano/ tak že strz Lawicy Xytjéškau to
gest wewšly šustnosti wáženo přemýšlano a w celosti uznáno / že swrchu
gmenowanému Stossowi strze šustné a spravedliwé Příčiny / predlenj
Roku nikoli giti nemohlo / a předce Wegwod z Spráwy Xytjéské a wy-
wedené Eri geho od Lawice Xytjéské gest konečně přičeno / kterýž Wey-
wod swrchu psaný Wogška od wšech čtyř Státnůw Alenotu swého w
přítomnosti nassij / před Maršalkem a Lawicy Xytjéškau / nespřewé po
Otcy swém / Strýcy swými krowi přirozenau/ druhé po Mateři swé tti po
Otcy swého Mateři čtweré po Mateři swé Mateři w Xytjéské Bzwoi
přirozenými/ řádnými/ dobrými/ zachowatými lidmi/ wedle Práva a Oby-
čege Xytjéského gest provedl/ že Xytjéška Lawice y každý dobrý pochwa-
lil. Tomu na swědomj Přetij nasse Anžetey k tomuto Listu gšme za-
wšlyti rozkázali/ Dalo se a dan w Oppolj den swatého Michala / Léta
od Narození Syna Božího 1481. přitom byli wěrnij nassij milj/ Wro-
zenj a Slowutnj Jakub z Erbort z Mladenína/ Maršalek / a na Lawi-
cy Xytjéské sedějcy/ Jan z Werbna/ Mikuláš Sseleřowšy/ Krystek Strě-
la / Mikuláš Strěla z Otmuta / Januša Logowšy Starosta Głehow-
šy / Mikuláš z Bicarwy/ Mikuláš Nławog / Krystoss Zawacký / Jan
Chmélj / Krystek Diepko / Jan staršy z Pruskowa/ kterému tento List
poraučen byl y giných mnoho dobrých Xytjéšských Osob nassých wěrných
poddaných y hostinných řádných lidí. Toho Listu potwrdit ráčil Cysar
Maximilian w Wdňni / na Prozbu a žádost Pana Jakuba Wogška star-
šího / čehož dokládá w Listu swým řemito slowy. A gehožto Jakuba
staršího Wogška ponížjené Prozbě Nakloněnj glauce a widauce tyž List
Weywodu dotčeného Jana Wogška Kostkowšého se wstahugšey na
Pargameně celý a neporussený pod Přetmi wisautými gmenowaných
Januše a Mikuláše Anžat Oppolšských / kteráž se pro starost / yal koli
kazyt počal z dobrým rozmyslem nassým a gštyim wědomjím/ Řádu wě-
rných nassých / mocy Králowškau w Czechách yakožto neywyžšij Anžat
Slézské / takowý Weywod Kodu na hoře gmenowaného gšme schwaliti/
obnowiti a potwediti ráčili / a tímto Listem schwalugem / obnowugem a
mocně potwruzugem/ chęgšce tomu konečně z mocnosti nassij Cysaršké / aby
on Jakub staršy Wogška / Dědicowé a budaucy Potomecy y ginj wšly-
ceni toho Kodu Potomecy obogšho Pohlawi Mužského y Ženského/ wšak
pořádne a Manželské gdaucyho / neb na potom od ných poslého / wedle
téhož Weywodu/ za dobré starožitné Wladky a Xytjéské lidi/ gmenj/ dr-
žanj a neporussytedlně od gednoho/ každého zachowáwanj byli / nynj y na
časy

časy budaucy / a to pod wwarowanjm hűewu a nemilostí nasse Cysaršké De-
dicné nassých budaucých Kráľůw Czechých/ yakožto neywyžšij Anžat
Slézských a Markrabůw Morawšských a k tomu šutečného trestanj/ Co-
mu na swědomj Přet nassij Cysarškau k tomu Listu přiwšlyti gšme rozka-
zati ráčili. Dan w Wěstě nassým Wdňni/ w Středu po swatých třech Krá-
ľích Léta 1576. Králowštwij nassých Řymšského 14. Wberšského 13.
a Czechského 27.

Pan Jan Wogška z Bogdunčowic Šsymonkowšy / neb ho tak po
Statku na kterém bydlel gmenowali / byl wlastnj Strýc na hűe gmenos-
waného Pana Jana Wogšky Kostkowšého/ kterého také po Statku tak
gmenovali / a ti byli od wlastních dwauch Bratrůw/ od Pana Stanisla-
wa a od Pana Bernarda. Pan Jan Šsymonkowšy Syn Pana Stanio-
řawa Wogšky na Šsymonkowě/ a Pan Jan Kostkowšy Pawa Bernar-
čaw / wšlycni z Bogdunčowic a na rozličných Statcích.

Pan Jan Šsymonkowšy z Bogdunčowic/ wzal sobě
w Staw swatý Manželský / Panj Annu Šřebekownu
z Lubi / Kodu starodávného Xytjéského / genj za Erb
vįřwagj Střely roztržené w červeném Poli / Helmu
otewřeného / na něm Koruna Králowšká / nad Koru-
nau Pawj Wocas/ tak yako zde wykontersfektowaný woi-
dšj / a ta genu porodila Syna Bernarda.

Pan Bernard Wogško z Bogdunčowic/ Edy k Létum
přišel/ wzal sobě do Stawu swatého Manželského/ Pan-
nu Barboru Zembekownu z Domečka / která po Předs-
cých swých vįřwala Listy přepásané Kauchem bįřlým
na Poli modrém / Helm otewřený / a nad Helmem Ko-
runa Králowšká/ na nį dwě Jablka/ mezy nimi Přij Ro-
huty/ tak yako widšj / gest to Kod welmi dáwný y wjacny na Slézsku/
yako o ných na swém mįřtu čįsti buděš/ neb gšan byli Kráľum a Anžat-
tům dobře zaslauženj. Ta Pani Barbora porodila dwauch Synůw/ Pa-
na Stanislawu a Pana Řzechor Wogšky z Bogdunčowic. Pan Stani-
řaw osadil se w Gindřichowicých y Sycowa / y tam žustawagj Potom-
kowé geho/ o kterých také dšle obšlyněgi čįsti buděš.

Pan Řzechor Wogška z Bogdunčowic na Welewošy/
měl Manželku Pannu Šribowškau z Bělcowic / Decra
wlastnj Pana Wácřawa Šribowške z Bělcowic Erbu to-
yale widšj. A Panj Doroty Krotossowny z Welewošy/ která
zažnamenj Xytjéška vįřwala po Předsčých swých Střemene
žlutého Ľusaršského w červeném Poli/ nad Helmem s Ko-
runy třech Přj Pstrosowých modrých / y bįřlého w pro-
středku tak yako widšj / o tom Kodu w Šřambuchu
Slézském obšlyněgi čįsti buděš/ řįřl se na Manželských
ten Erb Lawšowa.

Ta Pani Anna Šribowšká žustawila Manželowi
swému třech Synůw/ totiž Pana Jana/ P. Wácřawa/
a P. Jakuba Wogšky z Bogdunčowic / y Decru Pannu
Dorotu/ která potom dána w Staw S. Manželský P.
Janowi staršimu Žernostěmu z Žernowé a na Skalice.

W w w ij

Pan

Pan Jan Wogška z Bogduncowic a na Welewsy / wzał sobě w Staw swatý Manželský / Pannu Markétu Brodecká z Brodku a na Goře / Dcery Drozeného a Statečného Kytjře Pana Tobjáše Brodeckého z Brodku / Erbu Jestřabec Soudého Panství Pštinského / kterážto byla porodila z Mirowa a na Přetissewě / která byla porodila / wzácně Drozená Pani Dorota Přechogská / která vžíwala po Předcích svých Erbu / genž se w Polště gmenuge Gozdawa / Lilige bítá na Poli červeném / tak jako widěšs. A tu Pani Dorotu porodila byla Ošwěcená Kněžna Aněžka Ošwětimská a Zatorská / tak jakožto cel na hůře při Paních Brodeckých z Brodku / to byla wlastní Sestra Wysoce Drozeného a Welebného Knížete a Pana / Pana Petra Myszkowského z Mirowa Biskupa Krakowského a Knížete Serwerského / také Sestra Pana Sygmunda Myszkowského z Mirowa / Starosty Ošwětimského a Zatorského / a wlastní Tetka Wysoce Drozeného Pana / Pana Sygmunda Myszkowského z Mirowa / Maršalka Koruny Polské negwyzššého / Starosty Nowého Města Korčina / o kterémžto na hůře čel.

Tá Pani Markéta Brodecká / zůstawiła Panu Janowi Wogškowi z Bogduncowic / tyto potomky P. Jana / P. Sygmunda / a P. Petra Wogšky z Bogduncowic / a tři Dcery / P. Anny / P. Zioffigi / a P. Dorotu / Panna Anna dána w Staw swatý Manželský / P. Kryštoffowi Soběšowskému z Sinowic / po kterého Smrti wdala se za Pana Gedricha Kozorského z Kozor / a na Přilepích / Pan na Zioffige / a Panna Dorota / Pannami pomřely.

Synové pak toho Pana Jana Wogšky a Pani Markéty z Brodku zůstali / Pan Jan neženatý / který z mládosti se wychowal na Dvoře Wysoce Důstogného a Welebného Knížete a Pana / Pana Petra Myszkowského z Mirowa / na swobodném Vmění w Pšltowstu / neb toho času gestě byl Biskupem Pločým / jakožto při Vgcy swém / od kterého potom wyprawen byl na wosce Expedyce při Králi Steffane Batorem w Polště do Moskwy / na Podolě proti Pohanům Tatarům a gině / byl w Herogiešských Kutech / Nuž Kussený / Pan Sygmund Mladencem vmřel. Pan Petr Wogška z Bogduncowic na Weselí a Bolčíně na ten čas / Bratr gegých na swobodném Vmění z Mladosti se chowal / a domů se nawrátivše obrátil se na Swěte Weygastnéššého Pana / Pana Arnosta Arcyknížete Rakauského / odtud pak po Kytjěských a Kryšmanských wěcech dychtel w Wyderlandu / tam odtud přigeda yal se Wogna začala proti wblawimů Nepřítelů Gmēna Křesťanského w Vhých / Cysari Rudolffowi na čas dlouhý slaužil / wzał sobě potom do Stawu swatého Manželského / Drozenau Pannu Alynu Kusownau z Lipna / Dcery Drozeného Pana Sbebestyána Kusa z Lipna Rodu Starodawného / kteráž vžíwala po Předcích svých Erbu tím spůsobem yal widěšs w Poli modrém. Tu byla porodila Drozená Pani Zuzanna

Mlétkow

Mlétkowná z Gelowice / genž za Erb vžíwagů Střely rozedřeně bjlé w Poli modrém / tak jako widěšs / a tá zůstawiła tyto potomky na ten čas Synů pět / P. Frydrycha / Jana Jakuba / Barla / Wladislawa Wylýma / a Bernarta / dvě Dcery Zuzannu y Markétu / obě w Dětinštwj pomřely / y dva Synové Jan Jakub / a Wladislaw Wylým / tři žiwj zůstawagů / kterým k wůli aby znali po Panj Matcei swě Sedy y Baby krátce spomenu.

Pan Wacław Kus z Lipna / měl Manželtu Pani Kateřinu Pelkownu / kteráž také po Předcích svých vžíwala Erbu Jestřabce w Poli modrém / a tá mu porodila Syna Paná Wylýma Kusa z Lipna / který potom w Letech dospělých / wzał sobě w Staw swatý Manželský Pannu Alynu Myszkowskou / která vžíwala takowého Erbu Arku Orlího černého na Poli červeném / která genu porodila Pana Sbebestyána Kusa z Lipna / Otce na hůře gmenowané Pani Alyny Wogškové / a Pani Zuzanny Mlétkowné / obšyrněgi otom Erbu a Rodu Panůw Kusůw z Lipna / na giném místě negdešs.

Pan Jakub Wogška / wlastní Bratr Pana Jana Wogšky z Bogduncowic na Weselí a Bolčíně / Syn Pan na Kzehoře Wogšky / měl tři Manželtky z Rodu wzácných na Morawě / neyprwěššj byla Pani Johanka Podstarší z Prusynowic / od ktereg žádných potomkůw nebylo. Druhá byla Drozená Pani Ewa Zaubkowna ze Zdeřina / která mu také žádných potomkůw nezůstawiła.

Třetj Manželtka geho / Drozená Pani / Pani Kateřina z Máchoda / kteráž genu porodila dvě Dcery / Pannu Johanku / a Pannu Annu / kteréž w Dětinštwj pomřely. Byl to na Morawě slawný Wymurwce Geho Mlčosti Cysaršké Rudolffa druhého / čas dlouhý byl Prokurátorem y Kadau / kterého za wěrné služby geho wywysšowati a ozdobiti y na Panský Staw z geho potomky wyzdahnauti ráčil / jakož ted List důle psaný oznamuge w tá slowa.

Rudolphus Secundus Dei Gratia &c.

Magjce my o tom gístau a hodnowěrnau Spráwu / která Statečný Jakub Starší Wogška z Bogduncowic na Weselí a Bolčíně / Prokurátor náš w Markgrabštwj Morawském wěrný milý / z starožitého dobrého Rodu Wladického gest possel / a w tom Stawu swém Wladickém a Kytjěským wzdycel se řádně chwalitebně a dobře zachowal / gšauc pak w službě a powinnosti našj Prokurátoršké / w gmenowaným Markgrabštwj našým Morawským od třimecyma let pořad w w w iij zbehých

zběhlých / že gest nám wroem Zúradu k obzwoľáštňimu zalíbení našemu nelichugie se w tom žádné práce ani zdraví swého / powolně / poddaně a wěrně y platně / nám od tohož Jakuba staršího Wogsky činěné služby / netoliko milostiwě a wděčně od něho přigijmati ráčíme / nýbrž také glauce gemu wssy milosti nassy Cysařkau a Kráľowskau nakloněný / geřz gíme omijnili tauto obzwoľáštňí milosti nassí obdariti / a z Starou Rytířského a Wladického do řádu a Stawu Panského wozdewihnauti a wywýssiti / yalž pak tak činíme. A aby nám Dědicím nassým a budaucým Kráľům Czeřským a Markgrabím Morawským / tyž Jakub Wogsko ze wssým Rodem swým / znage od nás sobě tuto milost učiněnou / tým lépe a dostatečně gí staužiti a se zachowati snažel / a powiněn byl : z dobrým romyslem nassým gístým wědomím / z Kaddau nassých wěrných milých / Mocý Kráľowskau w Czeřách / a yalžto Margkrabi Morawské / téhož Jakuba staršího Wogsku z Bogduněowic / z Dědicy geho obogého Pohlawí / kterěz nynš má a gestě gijníti bude / w Řád a Staw Panský / za Pana tijnito Listem a Magestátem nassým Cysařským a Kráľowským / močně wyzwoľugem / wopuřstíme / a wyhlašugeme / chťice tomu koněně a Mocý nassý Cysařkau yalžto Kráľ Czeřský a Margkrabi Morawský wstanowugie / aby gíž gmenowaný Jakub starší z Dědicy swými / kterěz nynš má / neb gestě gijníti bude / a těch Dědicůw Dědice řádně a Marželské poslymi na budaucy wěčné řasy wssch těch milosti / Swobod / Obdarowaní / a dobrých chwalitebných Zwoľostí / kterých Staw Panský Kráľowský nassého Czeřského a Markgrabstwu Morawského / y ginych Zemi k tomuž Kráľowský přisluřegících wřiwagí / buď z Práca a neb z Obřęce / též wřiwati mohli a moc měli. Protož přilazugem wssem Obřwatelům a Poddaným nassým ze wssch Starůw Kráľowských nassého Czeřského a Markgrabstwu Morawského / y ginych Zemi k tomuž Kráľowský přisluřegících / yalžoby koli Starou / Řádu / Powahy / a Důstogenstwu / neb Powýssenosti byli / nynšgšým y budaucým Wěrným milým / abyřte často gmenowaného Wroženého Jakuba staršího Wogsku z Bogduněowic z Dědicy geho / a těch Dědicůw Dědice obogého Pohlawí / za Pany Starou Panského psawali / ge tak gmenowali / a wsseli gal se k nim / yalž k Panům Starou Panského wctiwě chowali nynš y na budicy wěčné řasy / žádných gím w tom přelážel nečinie / a žádnému ginému činiti nedopuřstęgie / pod wwarowaním Zněwu a nemilosti nassý Cysařské a Dědicůw nassých budaucých Kráľůw Czeřských / a Markgrabůw Morawských. Wssak proto tomu čeme / aby tak Milost y Obdarowaní nasse gednomu každému / bez Wgny na geho sprawedlnosti bylo. Tomu na Swědomí Pečet nassý Cysařský / k Listu tomuto přiwěsti gíme rozkázati ráčili. Datum na Hradě nassým Pražským / w Autery po swatých Křtípu a Jakubu Lětha Bořého 1604. Kráľowských nassch Řádmřského 29. Wřerřského 32. a Czeřského 29.

K Wroženým a wsslechtilym Dyteřtům Panu Frydrychowi / Karlowi / a Bernartowi Wogskom z Bogduněowic / na Weseľí a Kolěně řč.

Krátká Předmluwa.

I wy Dyteřky rostie w Lářce Boří /
Nechť se w wěs wřáctnost Předkůw wassých množí.
Pradědůw swotých následare wssudy /
Tak wám w Spasení nevwřkdi Blandy.
Gíh ceným Příkladem Pana Boha chwělte /
Wřowým Sinistrom zwodit se nedegte.

Od téhož Erbu pochází a posluřnost swau wede Erb Pomian / tak gmenowaný / který řez Hlawu Zubrowau má Měč přestřčený / proto že Bratra swého wlasního Jaranda Wěřana Gnězněnského zamordowal / řdy od ginych Přatel oto byl pohnan před Kráľe Bolesława tořho Gměna deuhého circa Annum 1060. který z Deřritu swého tak ho oddělil od Erbu Gřitřského / a tým řpůsobem Erb nosyt porauřl / yal Dluhofs otom zmiřku činj řemito slowy :

Qui pro insigni defert caput Zubronis nigrum in campo ciruleo, Gladio vibrato nudo transverberatum in signum Genealogiz confusionis. Circulo in naribus dependente sibi ablato : Erat enim Clenodium vnum cum Clenodio Principali Zubrá Hlawu seu Weniavva, quod ex Baronibus signiferum Moravia ortum dućens in familiam numerosam creuit, sed cum Lathiek Chebda de Grabie germanum fratrem Jarandum Decanum Gneznensem in Villa Lubania, zelo inuidiz & ambitionis Tyrannice occidisset, per iudicium Wladislai Regis secundi, in quarela deduxit, diuorcium inter illos factum est, & una parte qua se VVeniavva seu Perstenem vocant in suo originali clipeo remanente, alteri & circulus ademptus, & Gladius in signum Tyrannidis datus est &c.

Wssak potomcy ge° byli řdē wělni wřáctný / yalž Katalogus opowřda řecyřstřpřw Gnězněnských. Włostibora Arcybřstřpem Gnězněnským / který byl wřat lętha Pánē 1279. po Martině Erbu Wodula wřmēl lętha Pánē 1283. Wělecy a wřáctný Rodowē až do toho řasu / tořho Znamení wřiwagí. Jaruntowē řestřl / Grabstř na Bugawách / Sokolow řstř de VVřzacza. Holuckých na Bugawách Rod wělký řbidem. Gorscy w Kalisřým / Suřstř w Płockým Węřwodstwu / Głinsřtř / Malawřstř tamže w tom Bragi / Błobřtř na Bugawách / Bělcewřstř tamže na Bugawách / Jerosławřstř w Syracřým Węřwodstwu / Czařnowřstř w Wělkē Polřstē y Středy / Wřaućewřstř w Kalisřém Węřwodstwu / Włkostowřstř na Bugawách w Inowłocławřským Bragi / Ostromeccy w Chelmeřnském Węřwodstwu w Prusřch / Zdanowřstř w Sandomięřském Bragi / Wřewřscy Chebdownē a giny množy.

13. Die Stadt Jerusalem in der Zeit der Eroberung durch die Araber

